ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

(ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ)

(ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿರುತ್ತಿರುವ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ)

ಸಂಶೋಧಕರು

ಬಡಿಗೇರ್ ಶಿವಾನಂದಾಚಾರ್

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಡಾ. ತಾರಿಹಳ್ಳಿ ಹನುಮಂತಪ್ಪ

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಸಹ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಡಾ. ಕೆ.ಎಂ. ಮೇತ್ರಿ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ

ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ನಿಕಾಯ

ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ

ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ, ೫೮೩ ೨೭೬

೨೦೨೦

ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

(ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ)

(ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿರುತ್ತಿರುವ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ)

ಸಂಶೋಧಕರು

ಬಡಿಗೇರ್ ಶಿವಾನಂದಾಚಾರ್

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಡಾ. ತಾರಿಹಳ್ಳಿ ಹನುಮಂತಪ್ಪ

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಸಹ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಡಾ. ಕೆ.ಎಂ. ಮೇತ್ರಿ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ

ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ನಿಕಾಯ

ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ

ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ – ೫೮೩ ೨೭೬

೨೦೨೦

ಸಂಶೋಧಕರ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ

ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ (ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ) ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದ ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾದ **ಡಾ. ತಾರಿಹಳ್ಳಿ ಹನುಮಂತಪ್ಪ** ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಹಾಗೂ **ಡಾ. ಕೆ.ಎಂ. ಮೇತ್ರಿ** ಅವರ ಸಹ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ಯಾವುದೇ ಪದವಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇತರೆ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

(ಬಡಿಗೇರ್ ಶಿವಾನಂದಾಚಾರ್)
ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ
ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ
ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ
ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ- ೫೮೩ ೨೭೬

ಸ್ಥಳ : ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ
ದಿನಾಂಕ: 28-01-2020

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರ ದೃಢೀಕರಣ ಪತ್ರ

ಬಡಿಗೇರ್ ಶಿವಾನಂದಾಚಾರ್ ಅವರು **ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ** (ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ) ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ **ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿಗಾಗಿ** ನನ್ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗವನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ಯಾವುದೇ ಉದ್ದೇಶ ಅಥವಾ ಪದವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ದೃಢೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಡಾ. ತಾರಿಹಳ್ಳಿ ಹನುಮಂತಪ್ಪ

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ
ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ
ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ- ೫೮೩ ೨೭೬

ಸ್ಥಳ : ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ
ದಿನಾಂಕ : 28.1.2020.

ಸಹ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರ ದೃಢೀಕರಣ ಪತ್ರ

ಬಡಿಗೇರ್ ಶಿವಾನಂದಾಚಾರ್ ಅವರು **ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ** (ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ) ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ **ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿಗಾಗಿ** ನನ್ನ ಸಹ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗವನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ಯಾವುದೇ ಉದ್ದೇಶ ಅಥವಾ ಪದವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ದೃಢೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಹ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಡಾ. ಕೆ.ಎಂ. ಮೇತ್ರಿ
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ
ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ
ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ- ೫೮೩ ೨೭೬

ಸ್ಥಳ : ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ
ದಿನಾಂಕ : 27.01.2020

ಪರಿವಿಡಿ

ಅಧ್ಯಾಯ : ಒಂದು

ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪ

ಅಧ್ಯಾಯ : ಒಂದು

ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪ

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಮನುಷ್ಯ ತನಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬಂದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಅಲಂಕಾರಪ್ರಿಯನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅಲಂಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ವ್ಯಾಮೋಹವು ಇಂದು ನಿನ್ನೆಯದಲ್ಲ. ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದು ತನ್ನ ಮುಂದೆ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೊಗಸನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದಾಗಿನಿಂದಲೇ ಅವನು ಸೌಂದರ್ಯದ ಆರಾಧಕನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಚಳಿ, ಗಾಳಿ, ಮಳೆ, ಸೆಕೆಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಮೈಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗಿನಿಂದಲೇ ಅವನಲ್ಲಿ ಅಲಂಕಾರದ ಸಂಗ್ರಹ, ರಚನಾವಿನ್ಯಾಸ, ಆಸಕ್ತಿಗಳು ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದವು. ಜನಪದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿರುವ ರಾಮಾಯಣದ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರದ ಜಿಂಕೆಯಾಗಿದ್ದ ಮಾರೀಚನನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಲು ಕಾರಣ ಸೀತಾದೇವಿಯು ಆ ಜಿಂಕೆಯ ಬಂಗಾರದ ಚರ್ಮದಿಂದ ಕುಪ್ಪಸವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಶಿಸಿದ್ದಳಂತೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀರಾಮ ಆ ಜಿಂಕೆಯ ಮೇಲೆ ಬಾಣ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಕೊಂದನು ಎಂಬ ಮಾತಿದೆ. ಈ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸತ್ಯವೆಷ್ಟೆಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವಾದರೂ ಆದಿಮಾನವನಲ್ಲಿದ್ದ ಅಲಂಕಾರಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಸತ್ಯ ಮಾತ್ರ ಇದರಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಅಡಗಿದೆ. ಮರಗಿಡಗಳ ಎಲೆ-ತೊಗಟೆಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಮಾನವನು ದೂರ ಮಾಡಿ ಅಂದವಾಗಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಚರ್ಮವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಉಡುಪಾಗಿ ಬಳಸುವುದನ್ನು ರೂಢಿಗೆ ತಂದುಕೊಂಡ. ಇದೇ ತೆರನಾಗಿ "ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಚಿನ್ನ ಮುಂತಾದ ಖನಿಜಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಮೈಮೇಲೆ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ವರ್ಣಮಯನಾದ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ಸುತ್ತಲೂ ಇದ್ದು ತನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ, ಸುಂದರವಾಗಿ ಅರಳುತ್ತಿದ್ದ ಬಗೆಬಗೆಯ ಬಣ್ಣದ ಹೂವುಗಳನ್ನು, ಗಿಡಗಳ ಚಿಗುರುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ತಂದು ತನ್ನನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ವರ್ಣರಂಜಿತಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡ. ತನ್ನ ಹಸಿವನ್ನು ಇಂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಾರುತ್ತಿದ್ದ ನಾನಾ ರಂಗುಗಳ ಗರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಅವುಗಳ ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದ. ರಂಗುರಂಗಿನ ಗರಿಗಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಅಭಿಮಾನಿಸಿ ಅವುಗಳಿಂದ ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡ. ತಾನು ಬೇಟೆಯಾಡಿದ ಪ್ರಾಣಿ-ಪಕ್ಷಿಗಳ ಮೂಳೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಅವುಗಳಿಂದ ಮಾಲೆಗಳನ್ನು, ಬಳೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಕೊರಳು-ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ. ಆದಿಮಾನವನ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಅಲಂಕಾರ ವ್ಯಾಮೋಹ ಇಂದಿನ ಮನುಷ್ಯನ ವಸ್ತ್ರ-ಮಾಲೆ-ಅನುಲೇಪನ-ಆಭರಣ ಎಂಬ ಚತುರ್ವಿಧ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ನಾಂದಿಯಾಯಿತು. ಮನುಷ್ಯನ ಈ ಅಲಂಕಾರ ವ್ಯಾಮೋಹವು

ಕೇವಲ ಅವನ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಕ್ರಮೇಣವಾಗಿ ಅದು ಅವನ ಮನೆ, ಮಂದಿರ, ವಸ್ತು, ವಾಹನಾದಿಗಳಿಗೂ ಹಬ್ಬಿತು. ತಾನು ಚತುರ್ವಿಧ ಅಲಂಕಾರದಿಂದ ಸಿಂಗರಿಸಿಕೊಂಡಂತೆಯೇ ತನ್ನ ವಾಸದ ಮನೆ, ತಾನು ಕೂರುವ ಪೀಠ, ಮಲಗುವ ಮಂಚ, ತಾನು ಏರಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಗಾಡಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಹೂಡುವ ಎತ್ತು-ಕುದುರೆ-ಆನೆಗಳನ್ನು, ಇತರೆ ಸಾಕುಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿತ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ, ತಾನು ಬಳಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ತೆರನಾಗಿ ಅಲಂಕರಿಸುವುದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಆದಿಮಾನವನು ವಾಸ ಮಾಡಿದ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿನ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿಡಿಸಲಾಗಿರುವ ಪ್ರಾಗೈತಿಹಾಸಿಕ ಚಿತ್ರಗಳೇ ಈ ಮಾತಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿವೆ. ಇತಿಹಾಸದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಅಲಂಕರಣಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಯಾವಾಗ, ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಎಂಬುವುದನ್ನು ಖಚಿತವಾಗಿ ನಾವು ಇಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಹಳೆಯ ಶಿಲಾಯುಗವೆಂದು ಇತಿಹಾಸವು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮೂಳೆಗಳಿಂದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ, ಮನುಷ್ಯ ಅವನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದ"(ಕಪಿಲವಾಯಿ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿ: ೨೦೦೯-೨೦) ಎಂಬುದು ಮಾತ್ರ ನಮಗೆ ಖಚಿತವಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಹೊಸ ಶಿಲಾಯುಗದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮನುಷ್ಯನು ಅಲಂಕಾರಪ್ರಿಯನಾಗಿ ಅವನ ಕಲ್ಪನೆಗೂ ಹೊಸತನದ ಸೊಗಡು ಹಬ್ಬಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಮಣಿಗಳಾಗಿ, ಪದಕಗಳಾಗಿ, ತಾಯತಗಳಾಗಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು ಧರಿಸುವುದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡ. ಅದು ಹಲವು ಬಗೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಕೈಗಾರಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿತ್ತೋ ಅದೇ ತೆರನಾಗಿ ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಣಿಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು ಬಗೆ ಬಗೆಯ ರೂಪಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಅಲಂಕಾರದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ತಂದಿದೆ. ಮಣಿಗಳು ರೂಪಗೊಂಡಿರುವುದು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ಎಂದು ಸಂಶೋಧಕರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶಿಲಾಯುಗದ ತರುವಾಯ ಮನುಷ್ಯನು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಮೊದಲ ಲೋಹ ತಾಮ್ರ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇತಿಹಾಸ ತಜ್ಞರು ಆ ಕಾಲವನ್ನು ತಾಮ್ರಯುಗವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಲೋಹವು ದೊರೆಯುತ್ತಲೇ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಳೆ-ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಾಮ್ರದ ಬಳಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮನೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಥಿರ ರೂಪವನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದುದರಿಂದ ಗಂಡು ತನ್ನ ಪ್ರಿಯ ಸಖಿಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಲೆಂದು ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದರತ್ತ ಹೆಚ್ಚು ಒಲವು ತೋರಿಸಿದ. ಪುರಾಣಗಳು ಹೇಳುವಂತೆ ಶಿವ-ಪಾರ್ವತಿಯರೇ ಆದಿದಂಪತಿಗಳು. ಅವರಲ್ಲಿ ಶಿವನು ಮೂಳೆ, ಚರ್ಮಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಪಾರ್ವತಿ ದೇವಿಯು ತಾಮ್ರದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದುದರ ವರ್ಣನೆಗಳಿವೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥರಾಗಿರುವ ತೀರಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ತರದ ಜನರು ಇಂದಿಗೂ ತಾಮ್ರವನ್ನು ಪಾರ್ವತಿ ದೇವಿಯ ಬಂಗಾರವೆಂದೇ ಘೋಷಿಸುತ್ತಾ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. "ಆದಿಮಾನವನು ಮೊದಲಿಗೆ ಮೂಳೆಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ತರುವಾಯ ತಾಮ್ರವನ್ನು ಬಳಸಿ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿತ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆದಿದಂಪತಿಗಳಾದ ಶಿವ-ಪಾರ್ವತಿಯರ ರೂಪ ಕಲ್ಪನೆಯು ಅಲಂಕಾರಪ್ರಿಯನಾದ ಆದಿಮಾನವ ಪ್ರಾರಂಭ ದೆಸೆಯ ಕಲ್ಪನಾ ವಿಲಾಸವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು

ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೂಳೆಗಳು, ಬಂಗಾರವನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ತೋರುವ ಬಂಗಾರ ಅದುರಿನ ಕಲ್ಲುಗಳು, ತಾಮ್ರ-ಬಂಗಾರ ಮುಂತಾದ ಲೋಹಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವ ಆಭರಣಗಳು, ವಸ್ತುವಿನ ಆಕಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ರೂಪಿಸಿರುವ ಮಣ್ಣನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಅಲಂಕರಣ, ಇವು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೂತು ಹೋಗಿದ್ದರೂ ಅವು ತಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಕಾಲದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಂದಿನ ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ನೆರವಾಗಲೆಂದು ದೊರೆತಿವೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಶರೀರದ ಭಾಗವಾಗಿಯೇ ರೂಪಗೊಳ್ಳುವ ಮೂಳೆಗಳು ಅದರ ಶರೀರದ ಇತರ ಭಾಗಗಳಂತೆ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮಣ್ಣಾಗಿ ಬದಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಂಗಾರವು ಮಣ್ಣಿನಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿದರೂ ಇತರೆ ಲೋಹಗಳಂತೆಯೇ ಅದು ಮಣ್ಣಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಗಾಜು ಮರಳಾಗಿ ಅಥವಾ ಕಲ್ಲಾಗಿ ರೂಪಾಂತರ ಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸುಟ್ಟ ಮಣ್ಣು ಕೂಡಾ ಅದು ಮಣ್ಣೇ ಆಗಿದ್ದರೂ-ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆತು ಕರಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಸ್ತುಗಳ ಬಣ್ಣ-ಮೃದುತ್ವ-ಸ್ಥಿರ ರೂಪಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಇವುಗಳ ಶಾಶ್ವತತ್ವವನ್ನು ಕೂಡಾ ಪರಿಶೀಲಿಸಿಯೇ ಇವನ್ನು ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಆದಿಮಾನವ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಎನಿಸುತ್ತದೆ"(ಅದೇ: ೨೦೯-೨೧). ಆದಿಮಾನವ ತನ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೂಳೆಗಳು, ಕಪ್ಪೆ ಚಿಪ್ಪುಗಳು, ಶಂಖಗಳು, ಕೊಂಬುಗಳು, ಕಲ್ಲುಗಳು, ತಾಮ್ರ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಬಂಗಾರಗಳಿಂದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೇ ಕೇವಲ ತಾಮ್ರ ಅಥವಾ ಹಿತ್ತಾಳೆಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಇಂದು ನಮಗೆ ಅನೇಕ ಆಭರಣಗಳ ಪ್ರಾಚೀನ ಸ್ವರೂಪಗಳಾಗಲಿ, ಅವುಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವವಾಗಲಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆಯೇ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಬಂಗಾರ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಮಾನವನಿಗೆ ಅಪೂರ್ವ ಲೋಹಗಳಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಆಭರಣಗಳಾಗಿ ಧರಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ ಮತ್ತು ಹಣವಾಗಿ ಬಳಸಿದ್ದಾನೆ. ಇಂದಿಗೂ ಅವು ಅವನ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಮಾಪನಗಳಾಗಿವೆ. ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಬಹುತೇಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಉದ್ಯೋಗ ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರು ದೇವರ ಪೂಜೆ, ಧರ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಲಕರಣೆ, ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರು ಧರಿಸುವ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಕಾಲದ ರುಚಿ, ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಂಗಾರದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕೌಟಿಲ್ಯ ತನ್ನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷಶಾಲೆಯೆಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಕ್ಷಶಾಲೆಗೆ ಈಗ ಕನ್ನಡ ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರಿ ತದ್ಭವವಾದಾಗ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ ಆಗುತ್ತದೆ. ಬಂಗಾರ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಾದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರಿಗೆ ಓಜರು, ಚಿನಿವಾರರು, ರಥಕಾರರು, ನಾಡಿಂದಮರು, ಸೊನೆಗಾರರು ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳು ಇವೆ. ಹಾಗೂ ಅವರನ್ನು ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು, ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ದೈವಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಪಾಂಚಾಲಿಯರು, ಪತ್ತಾರರು, ಸೋನಾರರು, ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು, ಚಿನಿವಾರರು, ಆರ್ಕಚಾರಿಗಳು, ಆಚಾರಿಗಳು, ಪಂಚಾನನರು ಸುವರ್ಣಕಾರರು ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಈ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಬಂಗಾರ, ಬೆಳ್ಳಿ, ವಜ್ರ, ರತ್ನ, ಮಣಿಗಳು ಮುಂತಾದ ಪ್ರಶಸ್ತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮತಮ ಕುಸುರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ, ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಇವರು ಪ್ರಸಿದ್ಧರು. "ಗತಕಾಲದ ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು

ಗುರುತಿಸುವಾಗೆಲ್ಲ ಆ ತಲೆಮಾರುಗಳ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ರಚಿಸಿದ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನೂ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಶಿಲ್ಪ ಹಾಗೂ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ನಿರ್ಮಾಣ ಕೌಶಲ್ಯ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಶಿಲ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಧರಿಸಲಾಗಿರುವ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳ ವಿನ್ಯಾಸವೂ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿರುವುದು ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿಪೂ. ೨೫೦೦ರ ಸಮಯದ ಹಿಂದೂ ಕಣಿವೆ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಬೆಳ್ಳಿ, ಬಂಗಾರ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಛಂಕವನ್ನೂ(ಒಂದು ಬಗೆಯ ಕೊಂಬು) ರಕ್ತವರ್ಣದ ಮಣಿಗಳನ್ನೂ ಆಗಿನ ಜನ ಆಭರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿನ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಬೆಳ್ಳಿ, ಬಂಗಾರ, ಮಣಿಗಳು, ನುಣುಪು ಶಿಲೆಯ ಹರಳುಗಳು –ಇವನ್ನು ಬಳಸಿ ಹಾರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕ್ರಿಪೂ. ೧೫೦೦ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದ ಆರ್ಯರು ಅಳಿದುಳಿದ ಹಿಂದೂ ಕಣಿವೆ ನಾಗರಿಕರಂತೆಯೇ ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರಗಳ ಕುಶಲತೆಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತರಪೇತಾಗಿದ್ದವರೇ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಕ್ರಿಪೂ. ೩೦೦ರವರೆಗೆ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಕಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ದಾಖಲೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸುವರ್ಣಯುಗ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾದ ಗುಪ್ತರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲವು ಭಾರತೀಯ ಕಲೆಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹತ್ತರವಾದದ್ದು.

ಕ್ರಿಪೂ. ೩೦೦ ರಿಂದ ಕ್ರಿಶ. ೬೦೦ರವರೆಗಿನ ಆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಇಡೀ ಭರತ ಖಂಡವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಲಾಗುವ ಭಾರತೀಯ ವಿನ್ಯಾಸಕಲೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಾಣ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಮೂರ್ತರೂಪ ಬಂತು. ಕೌಟಿಲ್ಯನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು, ಅವರ ವೃತ್ತಿ, ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಪ್ರಶಸ್ತನಾದ ಮತ್ತು ಸದಾಚಾರವಂತನಾದ ನುರಿತ ಕುಶಲಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನೊಬ್ಬನಿಗೆ ನಡುರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಗಡಿಯೊಂದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ನಿಯಮಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರಗಳ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಜನರು ಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲೂ ಮಾರುವುದರಲ್ಲೂ ಅವರಿಗೆ ನೆರವಾಗುವುದು ಅವನ ಕೆಲಸ. ಆಸ್ಥಾನದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನು ಅಕ್ಷಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರನ್ನು ನಿಯಮಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಆ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ನಾಗರಿಕರಿಂದ ಲೋಹವನ್ನು ಪಡೆದು ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರಗಳ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನೂ ಆಭರಣಗಳನ್ನೂ ತಯಾರಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಗಟ್ಟಿ ಮೈಯಿನ ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆ ಘನ, ಬಿಂದಿಗೆ ಲೋಟ ಮುಂತಾದ ಪೊಳ್ಳು ಮೈಯಿನ ವಸ್ತುಗಳ ತಯಾರಿಕೆ–ಘನಸುಷಿರ, ಬೆಸುಗೆ ಹಾಕುವಿಕೆ, ಧಾತುಗಳ ಸಂಯೋಜನೆ, ಸೂಕ್ಷ್ಮತರ ಕುಸುರಿ ಕೆತ್ತನೆ, ಇವು ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಕುಶಲಕರ್ಮಗಳು. ರತ್ನಮಣಿ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಬಂಗಾರದ ಮೈಮೇಲೆ ಹುದುಗುವುದನ್ನು ಕ್ಷೇಪಣ ಎಂದೂ, ಬಂಗಾರವನ್ನು ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿಯನ್ನು ಎಳೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಎಳೆಯುವುದನ್ನು ಗುಣ ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದರಗಳಲ್ಲಿ ರುಸುಮನ್ನು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅಜಾಗರೂಕತೆ ವಹಿಸಿದರೆ, ಮೋಸಗೊಳಿಸಿದರೆ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ ತನ್ನ ವೇತನದ ರುಸುಮಿನ ಹಲವು ಪಟ್ಟು ದಂಡ ತೆರಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಕ್ಷಶಾಲೆಯ ಹೊರಗೆ ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಆಭರಣದ ತಯಾರಿಕೆ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರಗಳ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ದಂಡ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಕ್ಷಶಾಲೆಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕನಾದ ಆಸ್ಥಾನದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನು ವಿವಿಧ

ಮೂಲಗಳಿಂದ ಬರುವ ವಜ್ರಗಳ ಗುಣ, ತೂಕ, ಸಂಯೋಜನೆ, ಜಾತಿಗಳು(ಪುದ್ಗಲ ಲಕ್ಷಣಗಳು), ಪ್ರಶಸ್ತ ಹರಳುಗಳು(ಮಣಿ), ಮುತ್ತು, ಹವಳ, ನಾಣ್ಯಗಳು(ರೂಪ), ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತ ನಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ. ಕೌಟಿಲ್ಯನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೂಲಕ ಸುವರ್ಣಯುಗದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಕುಶಲಕರ್ಮಗಳ ವೈವಿಧ್ಯ ಮನದಟ್ಟಾದರೂ ಈವರೆಗೆ ದೊರೆತ ಅವಶೇಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿನ ಕಾಲದ ಆಭರಣಗಳು ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸಿಕ್ಕ ಸುಮಾರು ೧೮೦ ಆಭರಣಗಳು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆ ಆಭರಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಬಳಸಿರುವ ಅಚ್ಚು, ಎರಕ, ಜಾಲಂದ್ರ ವಿನ್ಯಾಸ – ಈ ವಿಧಾನಗಳು ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೫೦೦ರ ಸಮಯದ ಗ್ರೀಕ್, ರೋಮನ್ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಏನೇ ಆದರೂ, ಈ ಪೈಕಿ ಯಾವುದೇ ವಿಧಾನವೂ ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪಡೆದದ್ದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಭಾವಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ತಜ್ಞರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ ಆರಂಭವಾದ ಮೇಲೂ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ ಕುಶಲಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಅನ್ಯಾದೃಶವಾದ ಅವಕಾಶವಿತ್ತು.

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧, ೩, ೪, ೭ನೆಯ ಶತಮಾನಗಳ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ತಯಾರಿಸಿದ ಕೆಲವು ಆಭರಣಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗಿವೆ. ಏನೇ ಆದರೂ ಕ್ರಿಸ್ತಶಕೆಯ ಮೊದಲ ಹದಿನಾರು ಶತಮಾನಗಳ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಕಲೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳ ಮತ್ತು ಶಿಲ್ಪಗಳ ಮೊರೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸು.೨ರಿಂದ ೭ನೆಯ ಶತಮಾನದವರೆಗಿನ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಕಲೆಯನ್ನು ಅಜಂತಾ ಗುಹೆಗಳು ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿರುವ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಆಕೃತಿ ರಚನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಾಣದ ವಿಧಾನ–ಇವು ಸು. ೧೬ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಐರೋಪ್ಯ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ ಕಲೆಯನ್ನು ಮೀರಿಸಿವೆ. ಅನಂತರ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ ಮುಸ್ಲಿಂ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಕಲೆಯೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುವೇ. ಮುಸ್ಲಿಂ ರಚನಾವಿನ್ಯಾಸಗಳು ಹಿಂದೂವಿನ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾದುವೇನೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಎರಡೂ ವೈಖರಿಗಳು ಸರಿಸುಮಾರು ಒಂದೇ ಆಗಿಹೋದುವು. ೧೭, ೧೮, ೧೯ನೆಯ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಶ್ಮೀರ, ದೆಹಲಿ, ಜೈಪುರ, ಲಾಹೋರ್, ಕಲ್ಕತ್ತ, ಮುಂಬಯಿ, ಮದರಾಸು, ಹೈದರಾಬಾದ್–ಇವು ಕುಶಲ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಕಾಶ್ಮೀರ ಮತ್ತು ಪಂಜಾಬಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಮಣಿಗಳನ್ನು, ಹರಳುಗಳನ್ನು ಹುದುಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಣಾವಂತರಾಗಿದ್ದರು. ರಜಪೂತ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಮಿನಾಯಿ(ಎನಾಮಲ್) ಕಲೆಗೆ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದರು"(ವಿಕಿಸೋರ್ಸ್ ಇಂದ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ವಿಶ್ವಕೋಶ–ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಉದ್ಯಮ).

ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಉದ್ಯಮದ ಮೂಲಪುರುಷ: ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಉದ್ಯಮದ ಮೂವರು ಮೂಲಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನೂ ಒಬ್ಬ. ಇನ್ನಿಬ್ಬರು ಮೂಲಪುರುಷರು – ಸಂಚಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮತ್ತು ಲೇವಾದೇವಿ ಹಣವಂತ. "೧೭ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ ತನ್ನ ವೃತ್ತಿಗನು ಗುಣವಾಗಿ ತನ್ನ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಗಿರಾಕಿಗಳು ತಮ್ಮ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಆಗಾಗ ಅವನಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದುದೂ ಉಂಟು. ವ್ಯಾಪಾರಗಾರರು ಬಂಗಾರದ ರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಹಣದ ಥೈಲಿಗಳನ್ನು ಲಂಡನ್

ನಗರದ ಟವರ್ ಆಫ್ ಲಂಡನ್ ಗೋಪುರದಲ್ಲಿ ಭದ್ರ ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ೧೬೪೦ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ದೊರೆ ತನಗೆ ಹಣದ ಅಗತ್ಯ ಬಿದ್ದಾಗ ಗೋಪುರದಲ್ಲಿದ್ದ ವ್ಯಾಪಾರಗಾರರ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಮುಟ್ಟುಗೋಲುಪಡಿಸಲು ಬೇರೆ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿದರು. ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನೇ ಸುರಕ್ಷಕನಾಗಿ ಕಂಡ. ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಉಪವೃತ್ತಿ ಇತರ ವಾರಸುದಾರರ ಚಿನ್ನದ ರೂಪದ ಹಣವನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸುವುದಾಯಿತು. ವಾರಸುದಾರರು ಠೇವಣಿ ಮಾಡಿದ ಬಂಗಾರಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ ರಶೀತಿಯೊಂದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ. ಇಟ್ಟ ಬಂಗಾರವನ್ನು ಹಿಂದೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ರಶೀತಿ ಆಧಾರವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ ರಶೀತಿಯನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕ್ರಮೇಣ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಹರಡಿದಂತೆ ವ್ಯಾಪಾರಗಾರರು ಬಂಗಾರದ ಥೈಲಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಹೋಗುವಾಗ ಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸಬೇಕಾದುದು ಸಹ ತಪ್ಪುವುದೆಂಬ ಅರಿವು ಮೂಡಿದಂತೆ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನ ರಶೀತಿಗೆ ಇದ್ದ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಹೀಗೆ ಘನರೂಪದ ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯಗಳ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನ ರಶೀತಿ ಆಕ್ರಮಿಸಿತು. ಕಡೆಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ರಶೀತಿಯ ಮೇಲಿನ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕವೇ ಕೊಡುವ, ಕೊಳ್ಳುವ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ಇಂದಿನ ಚೆಕ್ ಹೀಗೆ ಅವತಾರ ತಾಳಿತು. ವಾರಸುದಾರರು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ, ತನ್ನ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿರುವ ಬಂಗಾರದ ಪ್ರಮಾಣದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಇರುವ ಮೊಬಲಗಿಗಿಂತ ಒಂದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚು ಹಣಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ ರಶೀತಿಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಲು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ. ಹೀಗೆ ಹಣದ ಚಲಾವಣೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಹಣವನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುವುದನ್ನೂ ಕಲಿತ. ಇಂದಿನ ಅಗಾಧ ಪ್ರಮಾಣದ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಉಗಮಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ ಕಾರಣನಾದ. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಉದ್ಯಮದ ಮೂಲಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯವನಾದ ಸಂಚಾರೀ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಣದ ಚಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣಪುರುಷನಾದ. ಎರಡನೆಯ ಮೂಲಪುರುಷನಾದ ಲೇವಾದೇವಿ ಮಾಡುವ ಹಣವಂತನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುವವರ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹಣವನ್ನು, ಹಣದ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಇತರರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ನೆರವಾದನು. ಆದರೆ ಮೂರನೆಯ ಮೂಲಪುರುಷನಾದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ ಇವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ವಹಿವಾಟಿಗೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟ.

ಇಂದಿನ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು: ದಿನೇ ದಿನೇ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ ಕಸಬಿನ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಳಿಮುಖವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ವಿಪುಲವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ಅಥವಾ ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕರ್ಮಾಗಾರಗಳನ್ನು ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬಂಗಾರವನ್ನು ಕಾಯಿಸುವುದು, ಎರಕ ಹುಯ್ಯುವುದು, ಅಚ್ಚು ಒತ್ತುವುದು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಗೆಯ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು–ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಬ್ಬ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನೇ ಮಾಡಬಲ್ಲನಾದರೂ ಅನುಕೂಲದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಗುಂಪುಗೂಡುತ್ತಾರೆ. ನಗರಗಳಲ್ಲಂತೂ ಒಂದೇ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕರ್ಮಾಗಾರಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಬಂಗಾರ ಎರಡೂ ಲೋಹಗಳಿಂದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶುದ್ಧ ಬಂಗಾರದ ಶೇಕಡ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಇಂತಿಷ್ಟು ಕ್ಯಾರೆಟ್ ಇದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುವುದು

ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಬಂಗಾರದ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾದ ಮಟ್ಟಗಳು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇ.೯೧.೬೭, ಶೇ.೭೫, ಶೇ.೫೮.೫, ಶೇ.೩೭.೫ ಶುದ್ಧ ಬಂಗಾರವನ್ನುಳ್ಳ ೨೨, ೧೮, ೧೪ ಮತ್ತು ೯ ಕ್ಯಾರೆಟ್‌ಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಗಡುಸಾಗಿದ್ದು ಬಾಳಿಕೆ ಬರಲೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಬಂಗಾರಕ್ಕೆ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡುವ ಲೋಹಗಳು ತಾಮ್ರ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿ. ಬಂಗಾರದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ಅತಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಚಲಿತ ವಿಧಾನವೆಂದರೆ ಒರೆಗಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ತೀಡುವುದು. ಲೋಹವನ್ನು ಒರೆಗಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ತೀಡಿದಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಗೆರೆಯ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಶುದ್ಧಲೋಹದಿಂದಾದ ಗೆರೆಯ ಬಣ್ಣದ ಜೊತೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಲೋಹದ ಪರಿಶುದ್ಧತೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನುಭವಿಗಳಾದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಮತ್ತು ವಣಿಕರು ಲೋಹದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಬಲುಬೇಗ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬಂಗಾರದ ಜೊತೆ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಲಾಗಿರುವುದು ತಾಮ್ರವೋ ಅಥವಾ ಬೆಳ್ಳಿಯೋ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈಗ ಚಿನ್ನದ ಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಯಂತ್ರಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ವಜ್ರ, ಕೆಂಪು, ನೀಲಮಣಿ, ಪಚ್ಚೆ, ಹಸಿರು–ನೀಲಮಣಿ (ಆಕ್ವಾಮೆರಿನ್), ಕ್ಷೀರಸ್ಫಟಿಕ(ಓಪಲ್), ರತ್ನ(ಗಾರ್ನೆಟ್), ಪದ್ಮರಾಗ, ರಕ್ತಶಿಲೆ, ವೈಡೂರ್ಯ(ನೀಲವರ್ಣದ ಅಥವಾ ಹಸಿರು ಛಾಯೆಯ ಪ್ರಶಸ್ತ ಶಿಲೆ), ತೈಲ ಸ್ಫಟಿಕ(ಅಂಬರ್), ಪಡಗ(ಹವಳ) ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಂವಿಧಾನದ ಹರಳುಗಳು–ಇವುಗಳನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ(ಈ ಪೈಕಿ ಪಚ್ಚೆಗಳನ್ನು ಮರಕತಮಣಿಗಳೆಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವು ಅಪರೂಪ ಮಣಿಗಳು. ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ಪಚ್ಚೆಮಣಿಯೆಂದರೆ ವಜ್ರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಮೂಲ್ಯ). ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಯಾರಿಸುವ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೆಸರಿಸಬಹುದು: ರಾಗಟೆ, ಜಡೆಬಿಲ್ಲೆ, ಚೌರಿ, ಬಾವಲಿ, ಓಲೆ, ಪದಕ, ಅಡ್ಡಿಕೆ, ಮೂಗುತಿ, ಲೋಲಾಕು, ಕಂಕಣಿ, ವಂಕಿ, ಬಾಜೂಬಂದ, ಡಾಬು, ಕಾಲುಗೆಜ್ಜೆ, ಪದಕಗಳಿಗೆ ಕೂಡಿಸಿದ ಒಂದು ಅಥವಾ ಹಲವಾರು ಎಳೆಗಳ ಸರಗಳು, ಕಾಸಿನ ಸರ, ಸೆರಗಿನ ಮತ್ತು ಹರಳಿನ ಬ್ರೋಚುಗಳು, ಉಂಗುರ, ಬಳೆ, ಕಾಲುಂಗರ, ಮಾಂಗಲ್ಯ – ಇತ್ಯಾದಿ. ಇವು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಆಭರಣಗಳು. ಪುರುಷರಿಗಾಗಿ ಒಂದೆಳೆ ತುಂಡು ಸರ, ಶರಟಿನ ಗುಂಡಿಗಳು, ತೋಳಿನ ಗುಂಡಿಗಳು, ಕೈಗಡಿಯಾರದ ಸರಪಣಿ – ಇವುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೆಳ್ಳಿಯಿಂದ ತಟ್ಟೆ, ಲೋಟ, ಚಮಚೆ, ಬಟ್ಟಲು, ಭರಣಿ, ತಾಯಿತಿ, ಉಡಿದಾರ, ಪನ್ನೀರುದಾನಿ, ದೇವರಪಟಗಳು ಮುಂತಾದುವನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೂಗಳು ದೇವತಾರಾಧನೆಗೆ ಬಳಸುವ ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಬಂಗಾರ ಎರಡೂ ಲೋಹಗಳಿಂದ ಆದ ವಿಗ್ರಹಗಳು, ಪ್ರಭಾವಳಿಗಳು, ಹಲವಾರು ಬಗೆಯ ಹಿಡಿಕೆಗಳು, ಛತ್ರಿಗಳು, ಬೀಸಣಿಕೆಗಳು, ಲಾಂಛನಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಮಾಣಗಳ ಪರಿಜ್ಞಾನವಿರುವ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರೇ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದ್ದಿಲನ್ನುರಿಸುವ ಅಗ್ಗಿಷ್ಟಿಕೆ, ಊದುಕೊಳವೆ, ತಿದಿ, ಮೂಸೆ, ಅಡಿಗಲ್ಲು(ಪಟ್ಟಡೆ), ಬಗೆಬಗೆಯ ಅಚ್ಚುಗಳು, ಸುತ್ತಿಗೆ, ಉಳಿ, ಕತ್ತರಿ, ಬೈರಿಗೆ, ತ್ರಿಜ್ಯಮಾಪಕ, ಇಕ್ಕಳ, ಚಿಮ್ಮಟ, ಅರಗಳು, ಕುಂಚಗಳು ಇವು ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಆಯುಧಗಳು. ಬಹುತೇಕ ಆಯುಧಗಳು ಕಬ್ಬಿಣ ಅಥವಾ ಉಕ್ಕಿನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಕಾಲಕಳೆದಂತೆ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಆಯುಧಗಳಲ್ಲೇನೂ ವಿಶೇಷ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ(ಕೋಲಿನ ಎರಡು ತುದಿಗಳಿಗೆ ದಾರದ ಎರಡು ತುದಿಗಳನ್ನು ಬಿಗಿದು ಅದನ್ನು

ಬೈರಿಗೆ ಸ್ತಂಭದ ಸುತ್ತ ಹಾಯಿಸಿ ಕೋಲನ್ನು ಅಡ್ಡಗಲಕ್ಕೆ ಆಡಿಸಿ ರಂಧ್ರ ಕೊರೆಯುವ ಬದಲು, ಮೇಲೆ-ಕೆಳಕ್ಕೆ ಒತ್ತುವ ಸ್ಪ್ರಿಂಗು ಬೈರಿಗೆ ಬಳಸುವುದು; ಇಂತಹ ಅತಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ). ಸಮುದ್ರದ ಉಪ್ಪು, ಪೆಟ್ಲು(ಪೊಟಾಸಿಯಂ ನೈಟ್ರೇಟ್), ನುಣ್ಣನೆಯ ಕೆಂಪು ಮರಳು, ಪಟಿಕ, ರಸಕರ್ಪೂರ (ಪಾದರಸದಿಂದಾದ ಒಂದು ಸಿದ್ಧವಸ್ತು-ಕ್ಯಾಲೊಮೆಲ್), ಗಂಧಕಾಮ್ಲ, ನೈಟ್ರಿಕ್ ಆಮ್ಲ, ಬಿಳಿಗಾರ (ಬೋರಾಕ್ಸ್)-ಇವನ್ನು ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ತಯಾರಿಸಿದ ಇಂಥ ಆಭರಣಕ್ಕೆ ಇಂತಿಷ್ಟು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಕಾರ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ತೂಕವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಉದ್ಯಮದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಅವರ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಮತ್ತು ಬಹುತೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರಿಗೂ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೂ ನಡುವೆ ಬಂಡವಾಳಗಾರ ಮಧ್ಯಸ್ಥಕಾರರಾಗಿ ಷರಾಫರು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ೧೯೬೨ರ ಭಾರತ ಸುವರ್ಣ ನಿಯಂತ್ರಣ ಆಜ್ಞೆ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಮೇಲೆಯೇ ತೀವ್ರತರವಾದ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು. ಬಂಗಾರವನ್ನು ಶೇಖರಿಸಬಾರದೆಂದೂ ಶೇ.೫೮.೫(೧೪ ಕ್ಯಾರೆಟ್)ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಶುದ್ಧ ಬಂಗಾರವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬಾರದೆಂದೂ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಹೇರಿದ ನಿಯಂತ್ರಣ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಟು ಮಾಡಲಾಯಿತಾದರೂ ಹಲವಾರು ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಪಾಲಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕರವಾಗಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಕಲೆಯನ್ನು ಇತರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಹಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾಲಾವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾದಾಗ ಬಹುತೇಕ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಆಭರಣ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಲೆಯನ್ನೇ ತೊರೆದರು. ನಿಜವಾಗಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರದು ಲಾಭದಾಯಕವಾದ ಒಂದು ಉದ್ಯಮ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹು ಉತ್ತಮಮಟ್ಟದ ಕಲೆಯೂ ಇದೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತೀಯರೂ ಈ ಕಡೆ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. (http://www.wikiwand.com/kn) (https://kn.wikisource.org/s/9d- ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ವಿಶ್ವಕೋಶ/ ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಕೆತ್ತನೆ) ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನಾಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಯು ಒಂದು ಗೃಹೋದ್ಯಮವಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೂ ಒಂದೆರಡು ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಕುಟುಂಬಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಬಹು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾಗಿದ್ದ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲೇ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಗ್ರಾಹಕರೂ ಕೂಡ ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಬಂಗಾರದ ಬಾಬ್ತಿಗಾಗಿ ಸ್ವೀಕೃತಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಆ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಿದ್ದಿರ ಬಹುದಾದರೂ, ಗ್ರಾಹಕರು ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವುದೇನೂ ಕುಂಠಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಗರಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋದಂತೆಲ್ಲ, ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಶ್ರೀಮಂತರು, ಗ್ರಾಹಕರು ಮತ್ತು ಸ್ವರ್ಣಕಾರರ ಮಧ್ಯೆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಇವರು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮಳಿಗೆಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ತಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅನ್ಯಮಾರ್ಗ ಕಾಣದೆ ನಗರಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಹೀಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಭರಣ ಕೆಲಸಗಾರರು, ಚಿನ್ನಾಭರಣ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ

ದುಡಿಯಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಅನುವಂಶೀಯವಾಗಿ ಬಂದ ಚಿನ್ನ-ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸವಲ್ಲದೆ, ಬೇರೆ ಯಾವ ಕಸಬುಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಲು ತಿಳಿಯದ ಸ್ವರ್ಣಕಾರರು, ತಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಸುಬನ್ನೆ ಮನೆಗಳಲ್ಲೊ ಅಥವಾ ಚಿನ್ನ-ಬೆಳ್ಳಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಲ್ಲೊ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವುದು ಒಂದು ಕಡೆಯಾದರೆ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕಾ ಕಂಪನಿಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಗಟ್ಟನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅನೇಕ ಜ್ಯುವೆಲರಿ ಕಂಪನಿಗಳ ಮಾಲೀಕರು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದೆಲ್ಲೆಡೆ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿಂಜರಿತ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಚಿನ್ನ-ಬೆಳ್ಳಿ ಆಭರಣ ಕ್ಷೇತ್ರವೂ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ. ಇಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಏರಿಳಿತ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಕಳೆದ ವಾರ ೧೦ ಗ್ರಾಂಗೆ ೩೯,೮೮೫ ರೂ. ಇದ್ದ ಚಿನ್ನದ ಬೆಲೆ ಈಗ ೩೮,೫೨೭ ರೂ.ಗೆ ಕುಸಿದಿದೆ. ಬೆಳ್ಳಿಯ ಬೆಲೆಯಲ್ಲೂ ಕುಸಿತ ಕಂಡಿದ್ದು, ಕಳೆದ ವಾರ ಕೆಜಿಗೆ ೫೧,೪೮೯ ಇದ್ದ ಬೆಲೆ ಈ ವಾರ ೪೭,೬೪೦ ರೂ.ಗೆ ಇಳಿದಿದೆ. ಆದರೂ ಈ ಮೊತ್ತ ಆಭರಣಪ್ರಿಯರಿಗೆ ಹೊರೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಆಭರಣ ಖರೀದಿಯತ್ತ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಚಿನ್ನೋದ್ಯಮದ ಆರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಜೆಮ್ಸ್ ಮತ್ತು ಜ್ಯುವೆಲರಿ ಡೊಮೆಸ್ಟಿಕ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದ್ದು, ಚಿನ್ನದ ಆಮದು ಹಾಗೂ ಜ್ಯುವೆಲರಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಜಿಎಸ್ಟಿಯ ಅಬಕಾರಿ ಸುಂಕವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲು ಬೇಡಿಕೆ ಇಡಲಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಉದ್ಯಮದ ಅನೇಕ ಜನರು ಉದ್ಯೋಗ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಅಖಿಲ ಭಾರತ ರತ್ನ ಮತ್ತು ಆಭರಣ ದೇಶೀಯ ಮಂಡಳಿ(ಜಿಜೆಸಿ) ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಸಂದೇಶವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದು, ದೇಶದ ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮವೂ ಕುಂಟುತ್ತ ಸಾಗಿದೆ ಎಂದು ಜಿಜೆಸಿ ಹೇಳಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಬಂಗಾರದ ಬೆಲೆ ಏರುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಬಂಗಾರ ಖರೀದಿದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇದರಿಂದಾಗಿ ನೇರವಾಗಿ ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮ ಉದ್ಯೋಗದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ ಖರೀದಿದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತಿದ್ದು, ೫೦ ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು ಕೆಲಸ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಭಯದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮುಂದುವರಿದರೆ ನುರಿತ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಉದ್ಯೋಗದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಲಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳ ಕುರಿತಾದ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಅತಿ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಆಭರಣಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯವರ್ಧಕವಾಗಿ, ಸೌಂದರ್ಯರಕ್ಷಕವಾಗಿ, ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ, ಆರೋಗ್ಯವರ್ಧಕವಾಗಿ, ಆಪದ್ಧನವಾಗಿ, ಅತ್ಯಾಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಆದಿಮಾನವ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಆರಾಧಕ. ಹಾಗಾಗಿ ನಿಸರ್ಗದ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಮೈಮೇಲೆ ತುಂಡುಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸದಿದ್ದರೂ, ಇಡೀ ದೇಹ ಮುಚ್ಚುವಷ್ಟು ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಎಗ್ಗಿಲ್ಲದೇ ಧರಿಸಿ, ತನ್ನ ಅಲಂಕಾರಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಮೆರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಒಡವೆ ಧರಿಸಲು ವಯೋಮಿತಿಯೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆಭರಣಗಳಿಗೆ ಮೂಲ ಪ್ರೇರಣೆ ಹಕ್ಕಿ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಒಡವೆಗಳು

ಮಣ್ಣು, ಮಣಿ, ಕವಡೆ, ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕೊಂಬಿನಿಂದ, ಶಂಖಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಅವು ಬೇಗನೇ ನಶಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಲೋಹಗಳಿಂದ ತಯಾರಾದ ಆಭರಣಗಳು ಸಹ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದವು. ನದಿ ತೀರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಾನವನಿಗೆ ಹೊಳೆವ ಕಲ್ಲುಗಳ ಪರಿಚಯ ಬಹಳ ಬೇಗ ಆಯಿತು. ಪ್ರಪಂಚದ ಬಹು ಪುರಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಭಾರತ, ಚೀನ, ರೋಮ್, ಗ್ರೀಕ್, ಈಜಿಪ್ಟ್ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಕೂಡ ಆಭರಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುವ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಅರಿತಿದ್ದೇವೆ. "ಕಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತಶಕ್ತಿಗಳು ಅಡಗಿರುವುದರಿಂದ ಜೀವನರಕ್ಷಕ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಹೊರ ಸೂಸುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಧಾರಣ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬೆಳೆದುಬಂದಿದೆ. ಇವುಗಳ ಧಾರಣ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಜಟಿಲ ರೋಗಗಳಿಂದ ವಿಮುಕ್ತಿ, ಅದೃಷ್ಟ-ಐಶ್ವರ್ಯವಂತನಾಗಲು, ಶತ್ರುಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಜಯ ಗಳಿಸಲು, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ರತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾನವನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಋಷಿಮುನಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಾಣಿಕ್ಯದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಉಪದೇಶ, ಆದೇಶಗಳನ್ನು ನೂರಾರು ಮೈಲಿಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿರುವ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಆತನ ಮಸ್ತಿಷ್ಕದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಮಾಣಿಕ್ಯದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಸಾವಿರಾರು ಮೈಲಿ ಅಂತರದ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿ, ಕಲ್ಲುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವೀಕ್ಷಿಸಿ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ವೇದ, ಪುರಾಣ, ಕಾವ್ಯ, ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರತ್ನಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಶ್ಯಮಂತಕಮಣಿ, ಕೌಸ್ತುಭಾಮಣಿ, ಚಿಂತಾಮಣಿಗಳು ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟಲಾಗದ ಅಪರೂಪದ ಅನರ್ಘ್ಯ ರತ್ನಗಳಾಗಿದ್ದು ಪೂಜನೀಯವೂ ಆಗಿವೆ. ಕ್ರಿಸ್ಟಲ್‌ಗಳ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ವಿಜ್ಞಾನವು ಪುಷ್ಟಿಕರಿಸುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಸಹ ಬಳಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಭಸ್ಮವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಹೋಮಿಯೋಪತಿ ವೈದ್ಯಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಬಳಸಿ ಕಾಯಿಲೆಯನ್ನು ವಾಸಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ"(ರಘುನಾಥರಾವ್ ಟಿ.ವಿ: ೨೦೧೪: ೦೫-೦೬). ಜೋತಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಳುಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಗಳ ಆಧಾರ, ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರ, ರಾಶಿ, ದಿನ, ತಿಂಗಳು, ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ, ಹಸ್ತ ಸಾಮುದ್ರಿಕ, ಹೆಸರಿನ ಬಲ, ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಿತರೆ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಧಾರಣ ಮಾಡಲು ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಮತ-ಧರ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲೂ ರತ್ನಗಳ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ರತ್ನಗಳ ವಿಶೇಷ ಗುಣವೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಯಜಮಾನನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಗ್ರಹಣ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಜರುಗುವ ಘಟನೆಗಳ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ರತ್ನಗಳು ಸಾಕುಪ್ರಾಣಿಯಂತೆ ತನ್ನ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಲಾಭ ತರಬಲ್ಲವು. ನಿರ್ಜೀವಿಯಂತೆ ಕಂಡರೂ ಯಜಮಾನನ ಮಾನಸಿಕ-ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಂಕಷ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಲುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಜೊತೆಗೆ ಆತನನ್ನು ಕಾವಲು ಭಂಟನಂತೆ ಕಾಯುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ರತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಒಂಬತ್ತು ರತ್ನಗಳನ್ನು ಶುಭದಾಯಕ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ನಾವು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. "ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಮಾಣಿಕ್ಯ, ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಮುತ್ತು, ಮಂಗಳನಿಗೆ ಕೆಂಪು ಹವಳ,

ಬುಧನಿಗೆ ಮರಕತ(ಪಚ್ಚೆ), ಗುರುವಿಗೆ ಹಳದಿ ಪುಷ್ಯರಾಗ, ಶುಕ್ರನಿಗೆ ವಜ್ರ, ಶನಿಗೆ ನೀಲ, ರಾಹುವಿಗೆ ಗೋಮೇದಿಕ ಮತ್ತು ಕೇತುವಿಗೆ ವೈಡೂರ್ಯ. ಪುಷ್ಯರಾಗ ಮಣಿಯನ್ನು(Yellow Sapphire) ತರ್ಜನಿ(ತೋರು) ಬೆರಳಿಗೇ ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ಯಾಕೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ? ಯಾಕೆಂದರೆ, ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಅಥವಾ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡುವುದು ಇದೇ ಬೆರಳಿನ ಮೂಲಕ. ಇದೇ ಬೆರಳು ಜಗಳಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಎಚ್ಚರದಿಂದಿರುವಂತೆ ಹೇಳಲೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಗುರುವಿನ ರತ್ನ ಪುಷ್ಯರಾಗವನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಣಿಯನ್ನು ಧರಿಸುವುದರಿಂದ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಗಂಭೀರತೆ ಬರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆತ ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ಜಾಗೃತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಧರ್ಮ-ಕರ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರದ್ಧೆ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಗುರುವಿನ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮತ್ತು ಅದರ ಅಶುಭ ಫಲಗಳನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಲು ಈ ರತ್ನವನ್ನು ಧರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು, ಮಂತ್ರಿಗಳು, ರಾಜನಾಯಕರು, ನಟರು ಮುಂತಾದವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಈ ರತ್ನವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ರತ್ನದೊಂದಿಗೆ ಮಾಣಿಕ್ಯವನ್ನೂ ಧರಿಸಿದರೆ, ಅತಿ ಶುಭ ಫಲ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಮಧ್ಯ ಬೆರಳಿನಲ್ಲಿ ನೀಲ ಮಣಿ ಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಅವರು ಆ ಬೆರಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಹೊರತು ಬೇರಾವುದೇ ರತ್ನ ಧರಿಸಬಾರದು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಶುಭ ಫಲ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬೆರಳಲ್ಲಿ ಭಾಗ್ಯರೇಖೆಯು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಯಾರಲ್ಲಿ ಭಾಗ್ಯ ರೇಖೆ ಇಲ್ಲವೋ ಅವರು ತಿಳಿದವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ನೀಲ ಮಣಿ ಧರಿಸಿದರೆ ಲಾಭ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ನೀಲಮಣಿಯು ಶನಿಯ ಶುಭ ಫಲ ದೊರಕಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಲೋಹದ ಉದ್ಯಮಿಗಳು, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಆಡಳಿತಗಾರರು ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ರತ್ನವು ತ್ವರಿತ ಫಲದಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಶುಭ ಅಥವಾ ಅಶುಭ ಪರಿಣಾಮವು ಅತ್ಯಂತ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ತಿಳಿದುಬಿಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ರತ್ನಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಸಲಹೆಯಿಲ್ಲದೆ ಧರಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾಣಿಕ್ಯವನ್ನು ಅನಾಮಿಕ(ಉಂಗುರ) ಬೆರಳಿಗೆ ಧರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸೂರ್ಯನ ರತ್ನ. ಬರ್ಮಾ ದೇಶದ ಮಾಣಿಕ್ಯಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚು. ಇಂದು ಕೆಲವು ನಕಲಿ ಮಾಣಿಕ್ಯಗಳು ಬರ್ಮಾದವು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಬೇಕು. ಬರ್ಮಾದ ಮಾಣಿಕ್ಯವು ದಾಳಿಂಬೆ ಬೀಜದಂತಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಧರಿಸುವುದರಿಂದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭಾವ ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಶತ್ರುವಿನ ಎದುರು ಜಯ ಸಾಧಿಸಲು ಪೂರಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಕೂಡ ರಾಜಕಾರಣ ಜೊತೆ ಸಂಬಂಧ ಇರುವವರು, ಉಚ್ಚ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು, ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮುಂತಾದವರ ಬೆರಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಕನಿಷ್ಠ ಬೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕಿರುಬೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಪಚ್ಚೆರತ್ನವನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು. ಇದು ಬೌದ್ಧಿಕ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆಯಾದುದರಿಂದ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಧರಿಸುವುದರಿಂದ ಪತ್ರಕರ್ತರು, ಸೇಲ್ಸ್‌ಮೆನ್‌ಗಳು, ಪ್ರಕಾಶನದ ಕೆಲಸಗಾರರು, ಕಲಾವಿದರು, ವಾಕ್ಪಟುಗಳು ಹಾಗೂ ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಬೇಕಾಗಿರುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದವರಿಗೆ ಶುಭ ಫಲಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ವಜ್ರ, ಮುತ್ತು, ಹವಳ, ಗೋಮೇಧಿಕ ಮತ್ತು ವೈಡೂರ್ಯ, ಹವಳವು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಲ್ಲ, ಸಾಹಸ, ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ ವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಶತ್ರುವಿನ ಮೇಲೆ

ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮಿತ್ರರು ಗುರು ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯ. ಮಕರ ಉಚ್ಚವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಮಧ್ಯಮ, ಉಂಗುರ ಬೆರಳು ಅಥವಾ ಕಿರು ಬೆರಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಪೋಲೀಸರು, ಆಡಳಿತದೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿರುವವರು ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಭೂಮಿ ಸಂಬಂಧಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಬಿಲ್ಡರ್ ಮುಂತಾದವರ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಮಾಣಿಕ್ಯ ಮತ್ತು ಪುಷ್ಯರಾಗದ ಜೊತೆಗೂ ಧರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಯಾರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೋಪ ಬರುವುದೋ ಅಂತವರು ಈ ರತ್ನವನ್ನು ಧರಿಸಬಾರದು. ಹವಳವನ್ನು ಮುತ್ತಿನ ಜತೆಗೆ ಅಥವಾ ಸಂಯುಕ್ತ ರತ್ನದ ಉಂಗುರವನ್ನೂ ಧರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ"(http://kannada.webdunia.com/article/). ಅಲ್ಲದೇ, ಈ ಎಲ್ಲಾ ರತ್ನಗಳನ್ನು ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಚಿನ್ನದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಚಿನ್ನದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿಸಿದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವುದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಜ್ಯೋತಿಷಶಾಸ್ತ್ರ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಚಿನ್ನದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ವೇದಗಳು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿವೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು 'ಹಿರಣ್ಯವರ್ಣಾಂ ಹರಿಣೀಂ' ಎಂದೇ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತ ಋಗ್ವೇದದ ಶ್ರೀಸೂಕ್ತ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಮರಸಿಂಹನ ಅಮರಕೋಶದ ವೈಶ್ಯ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ೨೩ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ನಾಣ್ಯ ಟಂಕಿಸುವುದು, ಆಭರಣ ತಯಾರಿಸುವುದು ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೆ ಚಿನ್ನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಚಿನ್ನವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು ಎಂದೇ ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ. ಚಿನ್ನದ ಬೆಲೆ ಅತಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಭಾರವಾದ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದು ದುರ್ಲಭವಾಗಿದ್ದರೂ, ಆ ಹಳೆಯ ನಮೂನೆಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಚಿನ್ನದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಅತ್ಯಂತ ನಿಪುಣರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆಭರಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಮೂಲ್ಯ ಹರಳುಗಳನ್ನು ಕೂರಿಸುವ ಭಾರತದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಚೀನ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕಾ ಪರಂಪರೆಯು ಉಳಿಯುವಿಕೆ ಹಲವು ಏರಿಳಿತವನ್ನು ಕಂಡಿದೆ. ಅಂದರೆ, ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಯ ಆಗಮನದಿಂದ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಯು ತನ್ನ ವೈಭವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು, ೧೮ನೇ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಶೋಚನೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಾಣುವಂತಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿ ಕಾರಣವಾಯಿತು. "ಕರ್ನಾಟಕವು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವಸಾಹತುವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡ ಬಳಿಕ ನಗರೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾದವು. ವಸಾಹತುಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಪೇಟೆ-ಪಟ್ಟಣಗಳು ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಳ್ವಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾದವು. ಇದು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಕೆಲವೊಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಗೂ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ನಗರ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕೇವಲ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನಷ್ಟೇ ವೃತ್ತಿಯನ್ನಾಗಿರಿಸದೆ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು, ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವುದು, ಲೇವಾದೇವಿಗಾರರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು, ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವುದು ಮುಂತಾದ ಹತ್ತು ಹಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಮುಖ ವರ್ತಕ ಸಮುದಾಯಗಳೆಂದರೆ

ಬಣಜಿಗ, ಗೌಡ, ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು(ಕೊಂಕಣಿಗಳು), ಗುಜರಾತಿಗಳು, ಮುಸ್ಲಿಮರು ಮತ್ತು ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನರು. ಬಣಜಿಗರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದರು. ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಜೊತೆಜೊತೆಗೆ ಅವುಗಳ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಗಾಣಿಗರು ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಸಮಗಾರರು ಚರ್ಮದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವುಗಳ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇವರೆಲ್ಲ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಲ್ಲ. ಲಿಂಗಾಯತರು, ಜೈನರು, ಅಂಗಡಿಕಾರರು, ಚಿನಿವಾರರು, ನೇಕಾರರು, ನಾಯರರು, ವೈಶ್ಯರು, ಬೆಸ್ತರು, ಮುಂತಾದವರು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ವ್ಯಾಪಾರ-ವಾಣಿಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ನಾಯರರು ಕೇರಳದಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದವರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಮೈಸೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಕೊಡಗು ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಕೈ ಕಸುಬುದಾರರಾಗಿದ್ದು, ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು. ವೈಶ್ಯರನ್ನು ಆರ್ಯವೈಶ್ಯರು, ಕೋಮಟಿಗಳು ಹಾಗೂ ಶೆಟ್ಟಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇವರ ಉದ್ಯೋಗ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಇವರಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಂದಿ ಆಭರಣ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ಬ್ಯಾಂಕ್ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸುವವರು ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮದಾರರಾಗಿದ್ದರು" (ಮೋಹನ್‌ಕೃಷ್ಣ ರೈ ಕೆ: ೨೦೦೧: ೪೧) ಇದರ ಪ್ರಭಾವ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಸಹ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು. ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನಾಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಯು ಒಂದು ಗೃಹೋದ್ಯಮವಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೂ ಒಂದೆರಡು ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಕುಟುಂಬಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಬಹು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾಗಿದ್ದ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲೇ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಗ್ರಾಹಕರೂ ಕೂಡ ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಬಂಗಾರದ ಬಾಬ್ತಿಗಾಗಿ ಸ್ವೀಕೃತಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಆ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಿದ್ದಿರಬಹುದಾದರೂ ಗ್ರಾಹಕರು ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವುದೇನೂ ಕುಂಠಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ನಗರಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋದಂತೆಲ್ಲ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಶ್ರೀಮಂತರು, ಗ್ರಾಹಕರು ಮತ್ತು ಸ್ವರ್ಣಕಾರರ ಮಧ್ಯೆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಇವರು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮಳಿಗೆಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ತಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅನ್ಯಮಾರ್ಗ ಕಾಣದೆ ನಗರಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಹೀಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಭರಣ ಕೆಲಸಗಾರರು, ಚಿನ್ನಾಭರಣ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಅನುವಂಶೀಯವಾಗಿ ಬಂದ ಚಿನ್ನ-ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸವಲ್ಲದೆ, ಬೇರೆ ಯಾವ ಕಸುಬುಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಲು ತಿಳಿಯದ ಸ್ವರ್ಣಕಾರರು, ತಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಸುಬನ್ನೇ ಮನೆಗಳಲ್ಲೋ ಅಥವಾ ಚಿನ್ನ-ಬೆಳ್ಳಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಲ್ಲೋ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವುದು ಒಂದು ಕಡೆಯಾದರೆ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕಾ ಕಂಪನಿಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಗಟ್ಟನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇದರ

ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅನೇಕ ಜ್ಯುವೆಲರಿ ಕಂಪನಿಗಳ ಮಾಲೀಕರು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದೆಲ್ಲೆಡೆ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿಂಜರಿತ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಚಿನ್ನ–ಬೆಳ್ಳಿ ಆಭರಣ ಕ್ಷೇತ್ರವೂ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ. ಇಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಏರಿಳಿತ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಈ ವಿದ್ಯಮಾನವು ಆಭರಣಪ್ರಿಯರಿಗೆ ಹೊರೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಆಭರಣ ಖರೀದಿಯತ್ತ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಮನಸು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಚಿನ್ನೋದ್ಯಮದ ಆರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಜೆಮ್ಸ್ ಮತ್ತು ಜ್ಯುವೆಲರಿ ಡೊಮೆಸ್ಟಿಕ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದ್ದು, ಚಿನ್ನದ ಆಮದು ಹಾಗೂ ಜ್ಯುವೆಲರಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಜಿಎಸ್ಟಿಯ ಅಬಕಾರಿ ಸುಂಕವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲು ಬೇಡಿಕೆ ಇಡಲಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಉದ್ಯಮದ ಅನೇಕ ಜನರು ಉದ್ಯೋಗ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಅಖಿಲ ಭಾರತ ರತ್ನ ಮತ್ತು ಆಭರಣ ದೇಶೀಯ ಮಂಡಳಿ ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಸಂದೇಶವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದು, ದೇಶದ ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮವೂ ಕುಂಟುತ್ತ ಸಾಗಿದೆ ಎಂದು ಜಿಜೆಸಿ ಹೇಳಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಬಂಗಾರದ ಬೆಲೆ ಏರುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಬಂಗಾರ ಖರೀದಿದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇದರಿಂದಾಗಿ ನೇರವಾಗಿ ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮ ಉದ್ಯೋಗದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ ಖರೀದಿದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತಿದ್ದು, ೫೦ ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು ಕೆಲಸ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಭಯದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮುಂದುವರಿದರೆ ನುರಿತ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಉದ್ಯೋಗದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಲಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳ ಕುರಿತಾದ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಅತಿ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

೧.೧. ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ

ಜಾಗತೀಕರಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯವು ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಅವರ ಜೀವನಮಟ್ಟ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ನಂಬಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯವು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಕರ್ನಾಟಕದ ೩೦ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಚಿರಪರಿಚಿತವಾದ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತ ಹಂಪಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ವಿಜಯನಗರ ಅರಸರಿಂದ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರವಾಸ ತಾಣವಾಗಿದೆ. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ವಿದೇಶಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ದಿನನಿತ್ಯ ಹೊಸಪೇಟೆ ತಾಲೂಕಿನ ಹಂಪಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಒಟ್ಟು ಹನ್ನೊಂದು ತಾಲೂಕುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಅವು ಬಳ್ಳಾರಿ, ಸಿರುಗುಪ್ಪ, ಹೊಸಪೇಟೆ, ಸಂಡೂರು, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ, ಹಗರಿಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ, ಹೂವಿನಹಡಗಲಿ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ, ಕಂಪ್ಲಿ, ಕುರುಗೋಡು ಮತ್ತು ಕೊಟ್ಟೂರು ತಾಲೂಕುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ, ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಪ್ರೌಢಪ್ರಬಂಧದ ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಅಲ್ಲದೆ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದವರನ್ನು ಕೂಡ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಾಂತ ಗುರುತಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನ ಉದ್ದೇಶದ ಪ್ರಮುಖ ಆಯಾಮಗಳಾಗಿ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಯ ವಿಶ್ವಕರ್ಮದವರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಉದ್ಯೋಗನಿರತ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ತಯಾರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಗಮನ ಹರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ವರ್ಣಕಾರರು ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾದ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕಸುಬಾದ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರ ಗೊಳ್ಳುವುದರ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಈ ಪ್ರೌಢಪ್ರಬಂಧದ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಯ ಉದ್ಯಮವು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದರಿಂದ, ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ ಮತ್ತು ಆಗುತ್ತಿರುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಕ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. 'ಪರಿವರ್ತನೆ ಜಗದ ನಿಯಮ' ಎನ್ನುವಂತೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಂದಿಗಿಂತಲೂ ಇಂದು ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಈ ಪ್ರೌಢ ಪ್ರಬಂಧದಿಂದ ಗುರುತಿಸುವ ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇಂದಿನ ಜೀವನಶೈಲಿಯಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದವರು ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಯಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕಾರಣ, ಅವರಲ್ಲಾಗಿರುವ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರವೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಹಾಗಾಗಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಕುಟುಂಬಗಳು ಈ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದು, ಇನ್ನಿತರೆ ಈ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಾರಣಗಳನ್ನೂ ಹುಡುಕುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಈ ಪ್ರೌಢ ಪ್ರಬಂಧದಿಂದ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರಿಂದ ಕಲಿತ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಅಥವಾ ಕೌಶಲ್ಯದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಅವುಗಳ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯ ಈ ಕುಲಕಸಬು ಉಳಿಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೂಡ ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರು ತಯಾರಿಸುವ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳ ಉದ್ಯಮದ ಕುರಿತು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಾಂತ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಈ ಪ್ರೌಢಪ್ರಬಂಧ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

೧.೨. ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ದೇಶ, ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿರುವವರನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಇಡೀ ರಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ದೇಶವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದು ಅಧ್ಯಯನದ ಕಾಲಮಿತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಕೆಲಸವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಕೇವಲ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿನ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹನ್ನೊಂದು ತಾಲೂಕುಗಳಿವೆ. ಅವು ಬಳ್ಳಾರಿ, ಸಿರುಗುಪ್ಪ, ಸಂಡೂರು, ಹೊಸಪೇಟೆ, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ, ಹಗರಿಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ, ಹೂವಿನಹಡಗಲಿ. ಹರಪನಹಳ್ಳಿ, ಕೊಟ್ಟೂರು, ಕಂಪ್ಲಿ, ಕುರುಗೋಡು. ಈ ಹನ್ನೊಂದು ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ತಯಾರಿಸುವ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಬಹುತೇಕ ಇತರೆ ಜಾತಿಯ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ, ೧. ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು, ೨. ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು, ೩. ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು, ೪. ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು ಕೇವಲ ಮಾದರಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ವಿಭಾಗ ಮತ್ತು ಹಂತಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿ ಮತ್ತು ಕುಶಲ ಕೆಲಸಗಾರರು ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಇನ್ನಿತರೆ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಯ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಈ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಅಧ್ಯಯನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಕೇವಲ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಆಯ್ದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರನ್ನು ಅಂದರೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩೦೦ ಕುಟುಂಬಗಳ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯವು ತನ್ನ ಮೂಲ ಕಸುಬಾದ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಸಮುದಾಯವು ಸದಾ ಕಾಲ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿದ್ದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಬದುಕುವ, ಮೈಮುರಿದು ದುಡಿಯುವ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮುದಾಯವು ಹಿಂದಿನ ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ವೃತ್ತಿಯ ನೈಪುಣ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಲಿತವರಾಗಿದ್ದು ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಕರ್ನಾಟಕದಾದ್ಯಂತ ರಾಜ ಮಹಾರಾಜ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲೂ ಬಂಗಾರ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಹಿತ್ತಾಳೆ, ತಾಮ್ರ, ಕಂಚು, ಪಂಚಲೋಹ, ಮುತ್ತು ರತ್ನ, ವಜ್ರ ವೈಡೂರ್ಯ, ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಶಿಲೆಗಳು, ಗುಡಿ ಗೋಪುರಗಳನ್ನು, ಮಠ ಮಂದಿರಗಳನ್ನು, ಕೆರೆ ಬಾವಿ ಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಸುಂದರವಾದ ಕೆತ್ತನೆಯ ಮೂಲಕ, ಕುಶಲಕಲೆಯ ವೈಭವ ವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಮೂಲಕ ಆಯಾ ಕಾಲದ ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ

ಸಮುದಾಯವು ನಿಪುಣರಾಗಿದ್ದು, ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಕಷ್ಟಜೀವಿಗಳಾಗಿ ಈ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸಾಕಷ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳು ಬಡತನದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿವೆ. ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಯ ಈ ಸಮುದಾಯವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಸಾಲ-ಸೂಲವನ್ನು ಮಾಡಿ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಅಂದರೆ, ಈ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸರಕಾರ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಾರ್ಡು ಕೂಡ ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸರಕಾರವು ಇವರನ್ನು ವಂಚಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಇಂದಿನ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನಶೈಲಿ ಯಿಂದ ಈ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕೈಬಿಡುವ, ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯವು ಈ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಡದೇ ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಈ ಪ್ರೌಢಪ್ರಬಂಧದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಬಂಧದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದ ಮೂಲಕ ವಕ್ತೃಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಈ ಪ್ರೌಢಪ್ರಬಂಧದ ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ತರದೆ, ಅನ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಹೋಗದೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಈ ಪ್ರೌಢಪ್ರಬಂಧದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

೧.೩. ಅಧ್ಯಯನದ ಸ್ವರೂಪ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಆರು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ವಿಂಗಡಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಮೊದಲನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರೌಢಪ್ರಬಂಧದ ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಷಯ ವಸ್ತು, ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ವೈವಿಧ್ಯತೆ, ಅವುಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ ಬಗ್ಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನಹರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನ ಸ್ವರೂಪವೂ ಕೂಡ ಒಂದೊಂದು ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ನಡೆಯಲು ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಧಾನಗಳಾದ ಸಂದರ್ಶನ ವಿಧಾನ, ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧಾನ, ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ವಿಧಾನ, ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ ವಿಧಾನ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಈ ಪ್ರೌಢಪ್ರಬಂಧಕ್ಕೆ ಒಂದು ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ನಡೆದಿರುವ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ವಿವಿಧ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಕೃತಿಗಳು ಮತ್ತು ಲೇಖಕರ ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾದ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಈ ಪ್ರೌಢ ಪ್ರಬಂಧದ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಕರಾದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ವೃತ್ತಿ, ಮೂಲಕಸಬು, ಆಭರಣಗಳ

ಹುಟ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆ, ವಿಕಾಸ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಜನಾಂಗದ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ನಗರೀಕರಣ, ಆಧುನೀಕರಣ, ಜಾಗತೀಕರಣದಂತಹ ವಿಷವರ್ತುಲದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ದೇಶಿ ವೃತ್ತಿಗಳು ಮೂಲೆಗುಂಪಾಗುವ ಇಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಅದರ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು, ಪ್ರೌಢಿಮೆಯನ್ನು, ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನದ ಮಹತ್ವದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಎರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರಪರಿಚಯ ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಸರ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಆಳಿದ ರಾಜಮನೆತನಗಳಾದ ಗಂಗರು, ಶಾತವಾನರು, ಹೊಯ್ಸಳರು, ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರು, ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅರಸರು, ಪಾಳೇಗಾರರು, ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನ ನಿಜಾಮರ ಆಡಳಿತ, ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಾಡಿದ ಸಂದರ್ಭ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರ ಹೋರಾಟ, ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನತೆಯ ವಿವರ, ಅವರಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಪುರುಷರ ವಿವರ ಮತ್ತು ಅಕ್ಷರಸ್ಥ ಮತ್ತು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರ ವಿವರ ಜಾತಿವಾರು ವಿಂಗಡಣೆ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ವಿವರ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭೌಗೋಳಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಳಗೊಂಡ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪರಿಚಯದೊಂದಿಗೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಜನಾಂಗದ ವೃತ್ತಿ, ಮೂಲಕಸಬು, ಪೂರ್ವಜರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಮಾರ್ಗ, ಉದ್ದಿಮೆಯು ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಪರಿ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಬವಣೆ, ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿರುವಂತಹ ಪರಿಸರ, ನಗರೀಕರಣದ ಪ್ರಭಾವ, ಇಂದಿನ ಜೀವನಶೈಲಿಯಿಂದಾಗಿ ಈ ವೃತ್ತಿಯ ಬಗೆಗೆ ಆಗಿರುವ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕಸಬನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಎರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಆಚರಣೆಗಳು, ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಕುಲದೇವರು, ಗೋತ್ರ, ಮಂತ್ರಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಜೊತೆಗೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೊಡುಗೆಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜ ತಯಾರಿಸಿರುವ ಆಭರಣಗಳ ಅರ್ಥ, ಹುಟ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸ ಕುರಿತು ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಪ್ರೌಢ ಪ್ರಬಂಧದ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಅಂಶವಾದ ಆಭರಣಗಳಲ್ಲಿನ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಕುರಿತಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಪರಾಮರ್ಶಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ವೇದ-ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿರುವ ಅಂಶಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಉದ್ಯಮದ ಕುರಿತಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು

ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆ ನಂಬಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜದ ಕುಲದೇವತೆಯಾದ ಕಾಳಿಕಾದೇವಿಯ ವರಪ್ರಸಾದವಾದ ಇವರ ವೃತ್ತಿಯು ಹಾಗೂ ಆ ದೇವಿಯ ಕೃಪೆಯಿಂದ ನಡೆಸುವ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯ ಕಸುಬು ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಂತ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜದವರು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿರುವ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳನ್ನು ತಾಲೂಕುವಾರು ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಂಡು ಈ ಪ್ರೌಢ ಪ್ರಬಂಧಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ಧಾರ್ಮಿಕತೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯವು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ವಿವರಣೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ, ಇಂದಿಗೂ ಅದೇ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಮಾಜ ತನ್ನದೇ ಆದ ಮೂಲ ಕಸುಬುನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವ ಬದಲು ಆಧುನೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸವಾಲಾಗಿ, ಇಂದಿಗೂ ಈ ಸಮಾಜ ಆಭರಣ ಮತ್ತು ಹರಳುಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ನಾಲ್ಕನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲೂಕುಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಸಂಗತಿಗಳ ಕುರಿತು ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ, ಅವರ ಕಟ್ಟು ಪಾಡುಗಳು, ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳು, ವಿಧಿನಿಷೇಧಗಳು ತಮ್ಮ ಜನಾಂಗದ ಕುಲದೇವರಾದ ಶಿರಸಂಗಿ ಕಾಳಿಕಾದೇವಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವವಾದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಆರಾಧನೆ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜದ ಕುಟುಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ, ಮನೆಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ, ಅವರದೇ ಆದ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳು, ಊಟೋಪಚಾರಗಳು, ವೇಷಭೂಷಣಗಳು, ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳು, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜದ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಇವರಲ್ಲಿ ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯ ಜನರು ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿದ್ದು ಉಳಿದ ಕುಟುಂಬಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಾಲ ಸೂಲದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿವೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಬಡತನದ ಯಾತನೆಯ ಬದುಕು, ಆರಕ್ಕೇರದ ಮೂರಕ್ಕೆ ಇಳಿಯದ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಈ ಒಂದು ಸಮುದಾಯವು ಆದಿಯಿಂದ ಅಂತ್ಯದವರೆಗೂ ಒಂದೇ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಕ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಐದನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ವಲಸೆ ಹಾಗೂ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳ ಕುರಿತಾಗಿದ್ದು, ಈ ಒಂದು ಉದ್ಯಮವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪ್ರಗತಿಯಾಗುವಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಅಂಶಗಳು ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಈ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ವಲಸೆಯಿಂದ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕ್ರಮಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಸಮುದಾಯದ ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮವು ಇಂದು

ಶೋಚನೀಯವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಉದ್ಯಮವಾಗಿದೆ. ಅವರ ವಲಸೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕಸಬನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳು, ವಲಸೆಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಾನವ ಸಂಘಜೀವಿ. ಅವನು ತನ್ನ ಬದುಕನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಕಾಯಕವನ್ನು ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ, ಒಂದು ಊರಿನಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವ ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಯಾಮವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಅರಸಿಕೊಂಡು ಹೋದಾಗ ಆ ಮೂಲಕ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬದುಕುವುದುಂಟು. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯವು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಪರಿಶ್ರಮಪಟ್ಟಿದೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರ ಉದ್ಯಮವು ಕೈತಪ್ಪುವ ಸಂದರ್ಭವಿದ್ದಾಗ ಜಗಳ, ತಂಟೆ, ರಾದ್ಧಾಂತವಿದ್ದಾಗ ಹಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೋಸವಾದಾಗ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅವರು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದುಂಟು. ಇದಲ್ಲದೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದ್ದುಂಟು. ಇಂದಿನ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಆಧುನಿಕತೆ, ಯಾಂತ್ರಿಕ ಜೀವನ, ನಗರೀಕರಣದಿಂದಾಗಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯವು ತಾನು ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಪೋಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಂದಿಗೂ ಅವಿರತ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳು ಅಧ್ಯಾಯ ಐದರಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿವೆ.

ಆರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಸಮಾರೋಪವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಒಂದು ಪ್ರಬಂಧದ ಮೊದಲನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಿಂದ ಐದನೇ ಅಧ್ಯಾಯದವರೆಗೆ ಕೈಗೊಂಡ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಉದ್ದಿಮೆಯು ರೂಪುಕೊಂಡ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭೌಗೋಳಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಮುಂದಿರುವ ಸವಾಲುಗಳು, ಆ ಸಮುದಾಯದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಬಳಕೆ ಮಾಡಿದ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಹರಳುಗಳು, ಇವರು ತಯಾರಿಸಿದ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಆಭರಣಗಳು, ಈ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಬದುಕು ಕಂಡುಕೊಂಡ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜವು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಈ ಸಮುದಾಯ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ಮೂಲ ಪಂಚವೃತ್ತಿ ಕಸಬುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ(ಲೋಹ, ಕಬ್ಬಿಣ, ಕಾಷ್ಟ, ಶಿಲೆ, ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆ) ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಯನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಕೂಡ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆಧುನಿಕವಾಗಿ ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಬಲವಾದ ತಡೆಯೊಡ್ಡಿದರೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ಮೂಲಕಸಬಿನ ಉಳುವಿಗಾಗಿ ಈ ಸಮುದಾಯ ಇಂದಿಗೂ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಧಾರ್ಮಿಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಗಳು, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಂಚಿಕೆಗಳು, ವಲಸೆಯ ಅಂಶಗಳು, ಆಭರಣಗಳ ಹುಟ್ಟು ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹರಳು

ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯವಸ್ತುವನ್ನು ಈ ಪ್ರೌಢಪ್ರಬಂಧದ ಸಮಾರೋಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಬಂಧ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮೂಲಕ, ವಕ್ತೃಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ, ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ, ಈ ಪ್ರಬಂಧಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಪ್ರೌಢಪ್ರಬಂಧದ ಫಲಿತಗಳು ಈ ಪ್ರೌಢಪ್ರಬಂಧದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಉಳಿಯುವಿಕೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರೌಢಪ್ರಬಂಧಕ್ಕೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ನಕ್ಷೆಗಳು, ಅಂದವಾದ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಈ ಪ್ರೌಢಪ್ರಬಂಧದ ಸಾರ್ಥಕತೆಯನ್ನು ವಿದ್ವಾಂಸರ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಗೆ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಈ ಪ್ರೌಢಪ್ರಬಂಧದ ಗ್ರಂಥಋಣವು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಧ್ಯಾಯಕ್ಕೂ ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ಋಣವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಈ ಪ್ರಬಂಧಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇನೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ಶ್ರಮ ವಹಿಸಿ ರಚಿಸಿದ ಈ ಪ್ರಬಂಧವು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಒಂದು ಮುನ್ನುಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ.

೧.೪ ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಧಾನಗಳು

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ತಯಾರಿಸುವ ಜನಾಂಗವಾದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲೂಕುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಂಡು ಒಂದು ಪ್ರೌಢ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಹಲವು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಈ ಪ್ರೌಢ ಪ್ರಬಂಧ ರಚನೆಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಳ ಮಾದರಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ವಿಧಾನವನ್ನು(ರ‍್ಯಾಂಡಮ್) ಬಳಸಲಾಗಿದ್ದು, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಲು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ವಿಧಾನ, ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಧಾನ, ಸಂದರ್ಶನ ವಿಧಾನ, ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ವಿಧಾನ, ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ ವಿಧಾನ, ಅವಲೋಕನ ವಿಧಾನ, ತೌಲನಿಕ ವಿಧಾನ ಹಾಗೂ ವಿಷಯ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಕ್ಷೆಗಳು, ಕೋಷ್ಟಕಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಐತಿಹಾಸಿಕ ವಿಧಾನ: ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಅದರದೇ ಆದ ಇತಿಹಾಸವಿರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಅರಿಯಲು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ವಿಧಾನದಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಅರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದರಿಂದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಧಾನ: ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ಆರ್ಥಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ವಲಸೆ, ರಾಜಕೀಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ಥಿತಗತಿಗಳನ್ನು ಅರಿಯಲು ಕೋಷ್ಟಕ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರದ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಶನ ವಿಧಾನ: ಮಾಹಿತಿದಾರರನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಸಂದರ್ಶಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿನ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಆಚರಣೆಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಂದರ್ಶನದ ಮೂಲಕ ಕಲೆಹಾಕಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕ್ರೋಡಿಕರಿಸಿ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ವಿಧಾನ: ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದ ಸಂಶೋಧಕರು ಇದೇ ಸಮುದಾಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದವರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಹಾಗೂ ಈ ಒಂದು ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸಹಭಾಗಿಯಾಗಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕ್ರೋಡಿಕರಿಸಿ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಪೂರಕವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ ವಿಧಾನ: ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅರಿಯಲು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕುಟುಂಬದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಲು ಬಳಸಿದರೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದ್ದು ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯಾಗಿದೆ. ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಂದ ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಈ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕ್ರೋಡಿಕರಿಸಿ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಕುರಿತು ಹಾಗೂ ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಕುರಿತು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬಂದಿರುವ ಕೃತಿಗಳು, ಗೆಜೆಟಿಯರ್‌ಗಳು, ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಬಿಡಿ ಲೇಖನಗಳು, ಜನಗಣತಿ ವರದಿಗಳು, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ನಿಗಮ ಮಂಡಳಿಯ ವರದಿಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿನ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಸಮೀಕ್ಷಿಸಿ, ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ವಿಧಾನ, ಸಂಖ್ಯಾ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಧಾನ, ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತುಲನಾತ್ಮಕ ವಾಗಿ ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅವಲೋಕನ ವಿಧಾನ: ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಅವಲೋಕನ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳ ಹುಟ್ಟು ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲೂಕುಗಳು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜದವರು ನೆಲೆ ನಿಂತ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವಲೋಕನ ಮಾಡುವುದರ ಮುಖಾಂತರ ಅವರಿಂದ

ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವಲೋಕನ ವಿಧಾನವು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ವಿಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಆಭರಣ, ಹರಳು, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜದ ಮೂಲ, ಅವರ ಕಸಬು, ಅವರ ಕಸುಬಿನ ಜ್ವಲಂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪರಿಹಾರಗಳು, ಆಧುನಿಕವಾಗಿ ಅವರ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅವಲೋಕನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ತೌಲನಿಕ ವಿಧಾನ: ತೌಲನಿಕ ವಿಧಾನವು ಬಹುಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತ ವಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ, ಅವಲೋಕನದಿಂದಲೇ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಯಿತು. ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಪ್ರೌಢ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಗುರಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಈ ಎರಡು ವಿಷಯ ಕುರಿತು ತೌಲನಿಕ ವಿವೇಚನೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವಿಷಯ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಧಾನ: ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯವು ನೆಲೆ ನಿಂತಿರುವ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಂತ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದವರಿಂದ ಅವರ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಆ ಸಮುದಾಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಅವರು ತಯಾರಿಸು ತ್ತಿರುವ ಆಭರಣಗಳು, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ, ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಆ ಸಮುದಾಯದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು, ವಿದ್ವಾಂಸರಿಂದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಯನದ ಸಾಧಕ ಬಾಧಕಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ ಈ ಪ್ರೌಢ ಪ್ರಬಂಧದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಂಡು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾಕ್‌ಕಲ್ಪನೆ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಾಕ್‌ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ.

* ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ಸಮುದಾಯಗಳು ಭಾಗವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ.
* ಇದು ವಂಶಪರಾಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಬಂದ ವೃತ್ತಿಯಾದ್ದರಿಂದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಕೆಲವೇ ಕುಟುಂಬಗಳು ಈ ಕಲೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ.
* ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಉದ್ಯಮತ್ವದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.
* ಈ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಶೋಚನೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

* ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಉದ್ಯಮಿದಾರರು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಉತ್ಪಾದಕರಾದ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಸಾಂಖಿಕವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ.
* ಕುಶಲಕರ್ಮಿ ಕುಟುಂಬಗಳು ಬಹುಪಾಲು ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳಾಗಿವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಕುಟುಂಬಗಳು ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

೧.೫ ಇದುವರೆಗೆ ನಡೆದಿರುವ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಸಮೀಕ್ಷೆ

ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ 'ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಬವಣೆ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸೋಮಶೇಖರ್ ಅವರು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವೀರರಾಘವ ಶರ್ಮ ತಮ್ಮ 'ರತ್ನಾಭರಣ ವಿನ್ಯಾಸ ವೈಖರಿ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದವರ ಆಚರಣೆಯ ಕುರಿತಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಮಹಿಳಾ ಕುಶಲ ಕರ್ಮಿಗಳ ಕೈಪಿಡಿ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಗಾಯತ್ರಿಯವರು ಮಹಿಳಾ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಕೌಶಲ್ಯದ ಕುರಿತಾಗಿ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಶಿವಾಜಿರಾವ್ ಅವರು ತಮ್ಮ 'ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆ ನಡೆದುಬಂದ ದಾರಿ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕುಶಲ ಕರ್ಮಿಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಪಾರಂಪರಿಕ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು'('Traditional Artisans of south India') ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವು ಮೂಲತಃ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯ ಕೃತಿಯಾಗಿದ್ದು, ವಿ.ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ಅವರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಪಂಚಕಸುಬುಗಳು ಮತ್ತು ವೈದಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಸುವ ಹಲವಾರು ಸಮುದಾಯಗಳಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ, ದೈವಜ್ಞ, ಆರ್ಯ, ಸೋಮವಂಶ ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ಪಂಚಾಳ ಸಮುದಾಯಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಈ ವೃತ್ತಿ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಕುಟುಂಬದ ಹಿರಿಯರಿಂದ ಕಿರಿಯರಿಗೆ ಕಲಿಸಿಕೊಡುವಂತದ್ದಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದವರು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಬದ್ಧವಾದ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬದ್ಧವಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಎಲ್ಲರೂ ಶಕ್ತಿದೇವತೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಪರಿಪಾಟ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಬರಿ ಪುರುಷರೇ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಮಹಿಳೆಯರು ಕೂಡ, ಅದರಲ್ಲೂ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕಾ ಕುಟುಂಬದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದ ಮಹಿಳೆಯರು, ಚಿನ್ನದ ಮಣಿಸರ ಹಾಗೂ ನಕಾಸು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಪರಿಣತಿ ಪಡೆದಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಕೆಲಸಗಳು ಬರೀ ಸಾಮಾಜೀಕರಣದಿಂದ ಬರದೇ ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾವಂತ ಮಹಿಳೆಯರು, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಜ್ಯುಯಲರಿ ಡಿಜೈನ್ ಕೋರ್ಸುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿ ಆಭರಣ ವಿನ್ಯಾಸದ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿದವರನ್ನು

ನಾಲ್ಕು ಸಾಮಾಜಿಕ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು ತಲತಲಾಂತರಗಳಿಂದ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಇದೇ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ಸಮುದಾಯಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯುಳ್ಳವರು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯ, ದೈವಜ್ಞ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮುದಾಯ, ಆರ್ಯಸೋಮವಂಶ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಸಮುದಾಯದವರು. ಎರಡನೆಯದು ಕುಶಲಕಲೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇಲ್ಲದೆ, ಕೇವಲ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದ ಸಮುದಾಯದವರು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೋಮಟ ಶೆಟ್ಟಿ, ಆರ್ಯವೈಶ್ಯ, ರಾಜ ಪುರೋಹಿತ ಮಾರ್ವಾಡಿ, ಸಿಂಧುವೈಷ್ಣವ, ಬೆಂಗಾಳಿ ಬನಿಯ ಸಮುದಾಯದವರು. ಮೂರನೆಯದು ಈ ಎರಡೂ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಾದವರು ಇತರೆ ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ವೀರಶೈವ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ರಜಪೂತ ಸಮುದಾಯದವರು. ನಾಲ್ಕನೆಯದು ಹಿಂದೂಯೇತರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯವರು ಮುಸ್ಲಿಮರು, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್‌ರು, ಮಾರ್ವಾಡಿ ಜೈನ್ ಸಮುದಾಯದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ವೀರೇಶ ಬಡಿಗೇರ ಅವರ ಸಂಪಾದಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ 'ತಿಂತಿಣಿ ಮೌನೇಶ್ವರರ ವಚನಗಳು' ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಂತಿಣಿ ಮೌನೇಶ್ವರರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ಜೀವನತತ್ವಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ವಚನಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಅಂಶಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಮೌನೇಶ್ವರರು ಜನಮುಖಿಯಾಗಿ ಸಮಾಜದ ನೋವು ನಲಿವುಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿದವರು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವರು ಮಾಡಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದವುಗಳನ್ನು ಇವರು ಮಾಡಿದ ಬಹಳಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳು ಪವಾಡಗಳಾಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಜನಜನಿತವಾಗಿವೆ. ಇವರು ಪವಾಡಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಮ್ಮ ವಚನಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದ ಗಮನ ಸೆಳೆದವರು. ಅವರ ವಚನಗಳು ಜ್ಞಾನಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅರಿವಿನ ವಚನಗಳು, ಭಕ್ತಿಯ ವಚನಗಳು ಹಾಗೂ ಕರ್ಮಯೋಗದ ವಚನಗಳೆಂದು ವಿಭಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೌನೇಶ್ವರರು ಹೆಚ್ಚು ಓದಿದವರಲ್ಲವಾದರೂ ಸ್ವಾನುಭವ ಕುಲುಮೆಯಲ್ಲಿ ಆಕಾರಗೊಂಡು ವೇದ, ಆಗಮ, ಉಪನಿಷತ್ತು, ಷಡ್‌ದರ್ಶನ, ಶೈವಾಗಮ ಹಾಗೂ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮುಂತಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರು ಲೋಕಾನುಭವ ವಿಚಾರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಪೃಥ್ವಿತತ್ವ ಹಾಗೂ ಆಕಾಶತತ್ವಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ತಮ್ಮ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೌನೇಶ್ವರರು ಮೂಲತಃ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದವರಾಗಿದ್ದು ಅವರ ಕುಲಕಸಬುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅವರ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನಿದರ್ಶನಗಳು ಅಧ್ಯಯನಕಾರರಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಒಮ್ಮೆ ಇವರು ಮುತ್ತು, ಹವಳ, ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ ಹಾಗೂ ಹಲವು ರತ್ನಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಸಲು ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಇವರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದುದರ ಫಲವಾಗಿ ಈ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಶಾಪವನ್ನು ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಂಗತಿಗಳು ಗೋಚರವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಕೃತಿಯ ಅವಲೋಕನದಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ನನ್ನ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳು ದೊರೆಯುವಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಕೆ.ಎಸ್. ಅವರು ರಚಿಸಿದ ಬೃಹತ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಿಲ್ಪಾಚಾರಿಯರ ಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು

ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಜೀವನದ ವೈಯಕ್ತಿಕ, ಸಾಂಘಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವಿವರವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲವಾರು ವೃತ್ತಿ ನಾಮವಾಚಕಗಳ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಭಾಷಾಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಜನರ ಆದಾಯ, ತೆರಿಗೆ ಮೊದಲಾದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಪಂಚಾಳ ಸಂಬಂಧಿ ಕೆಲವು ಶಿಷ್ಟಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ಮತ್ತು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಐತಿಹ್ಯಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ಶಿಲ್ಪಿಗಳ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯು ತುಂಬಾ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ವಿವರಣಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಈ ಬರಹವು ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದು ಅನೇಕ ಒಳ್ಳೆಯ ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ವಿದ್ವತ್ಪೂರ್ಣವಾದ ಈ ಕೃತಿಯು ಕರ್ನಾಟಕ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಪರಿಧಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಇದು ಆಧಾರಸ್ತಂಭವಾದ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ.

ರಘುನಾಥರಾವ್ ಟಿ.ವಿ. ಅವರು ರಚಿಸಿದ 'ಹರಳುಗಳ ಲೋಕದಲೊಂದು ಸುತ್ತು' ಎನ್ನುವ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹರಳುಗಳ ಸಮಗ್ರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಕಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತ ಶಕ್ತಿಗಳು ಅಡಗಿರುವುದರಿಂದ ಜೀವನರಕ್ಷಕ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಹೊರಸೂಸುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಧಾರಣ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಇವುಗಳ ಧಾರಣಮಾತ್ರದಿಂದ ಜಟಿಲ ರೋಗಗಳಿಂದ ವಿಮುಕ್ತಿ, ಅದೃಷ್ಟ-ಐಶ್ವರ್ಯವಂತ ನಾಗಲು, ಶತ್ರುಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಜಯ ಗಳಿಸಲು, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ರತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾನವನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಋಷಿಮುನಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಾಣಿಕ್ಯದ ಪ್ರಭಾವ ದಿಂದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಉಪದೇಶ, ಆದೇಶಗಳನ್ನು ನೂರಾರು ಮೈಲಿಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿರುವ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಆತನ ಮಸ್ತಿಷ್ಕದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಮಾಣಿಕ್ಯದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಸಾವಿರಾರು ಮೈಲಿ ಅಂತರದ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಲ್ಲುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವೀಕ್ಷಿಸಿ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪುರಾಣ, ವೇದ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರತ್ನಗಳ ವಿವರ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಶ್ಯಮಂತಕಮಣಿ, ಕೌಸ್ತುಭಾಮಣಿ, ಚಿಂತಾಮಣಿಗಳು ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟಲಾಗದ ಅಪರೂಪದ ಅನರ್ಘ್ಯ ರತ್ನಗಳಾಗಿದ್ದು ಪೂಜನೀಯವೂ ಆಗಿವೆ. ಕ್ರಿಸ್ಟಲ್‌ಗಳ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ವಿಜ್ಞಾನವು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುವುದನ್ನು ಕಾಣಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ನನ್ನ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ವೀರಭದ್ರಾಚಾರ್ಯ ಎಸ್. ದೇವಾಪುರ ಅವರು ರಚಿಸಿದ 'ಮೂಲಸ್ತಂಭ ಪುರಾಣ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅವಲೋಕನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ ಸ್ವಯಂ ಭೂ ವಿರಾಟ್ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಉದ್ಭವದ ಕುರಿತಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಆತನಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಕಲ ದೇವಾನು ದೇವತೆಗಳು, ಪಂಚತತ್ವಗಳು, ಪಂಚಮಹಾಭೂತಗಳು, ಮಾನವ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ತ ಜೀವರಾಶಿಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲವುಗಳ ತಂದೆಯೆಂದೂ, ಸರ್ವಜ್ಞನೆಂದೂ,

ಮಹಾತ್ಮನೆಂದೂ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪುರಾಣವು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ವಂಶಸ್ಥರಾದ ಪಂಚಾಳ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಸಮಸ್ತ ಸೃಷ್ಟಿಗೂ ಮೊದಲೇ ಇದ್ದರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಸೃಷ್ಟಿಗೂ ಮೊದಲು ಪಂಚಮುಖವುಳ್ಳ ಪರಬ್ರಹ್ಮನೊಬ್ಬನೇ ಇದ್ದು ಆತನ ಈ ಐದು ಮುಖಗಳು ಸದ್ಯೋಜಾತ, ವಾಮದೇವ, ಅಘೋರ, ತತ್ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಈಶಾನ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಋಷಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವು. ಈ ನಾಮಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಮುಖಗಳಿಂದ ಸಾನಗ ಮಹರ್ಷಿ, ಸನಾತನ ಮಹರ್ಷಿ, ಪ್ರತ್ನಸ ಮಹರ್ಷಿ, ಅಹಭೂನ ಮಹರ್ಷಿ ಮತ್ತು ಸುಪರ್ಣಸ ಮಹರ್ಷಿಗಳೆಂಬ ಪಂಚ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಅವತರಿಸಿದರು. ಇವರೇ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಗೋತ್ರ ಮೂಲರು ಸೂತ್ರ ಮೂಲರು ಆದರು. ಇವರಿಗೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಪಂಚಮುಖಗಳಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ವಚನಗಳೇ ಋಗು, ಯಜು, ಸಾಮ, ಅಥರ್ವಣ, ಪ್ರಣವಗಳೆಂಬ ಪಂಚ ಶಾಖೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಸದ್ಯೋಜಾತ, ವಾಯುಜಾತ, ಅಘೋರ, ತತ್ಪುರುಷ, ಈಶಾನವೆಂಬ ಪ್ರವರಗಳು ಆದವೆಂದು ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಈ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ವಂಶವು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಆದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇತ್ತೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪರಬ್ರಹ್ಮನ ಮುಖಗಳಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ವಾಕ್ಯವೇ ವೇದವು. ಅದರಿಂದ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು ನಂತರ ಆಗಮ, ಸ್ಮೃತಿ, ಪುರಾಣಗಳು, ಪುಣ್ಯ ಕಥೆಗಳು ಇವೆಲ್ಲವುಗಳು ಆ ಪಂಚಮುಖನಾದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮೂಲಕವೇ ಉದಯಿಸಿದವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಕೃತಿಯ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಕುರಿತಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಮಾಹಿತಿ ನನ್ನ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತ ವಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿದವರಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು ಪ್ರಮುಖರಾದವರು. ಕ್ರಿಪೂ. ಮೂರನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಶೋಕನ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಶಾಸನಗಳನ್ನು, ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು, ನಾನಾ ವಿಧವಾದ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು, ಕೆರೆಗಳ ತೂಬುಗಳನ್ನು, ಗರುಡಗಂಬಗಳನ್ನು, ಸರಳಯಂತ್ರಗಳನ್ನು, ಯುದ್ಧೋಪಕರಣಗಳನ್ನು, ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು, ಹಡಗುಗಳನ್ನು, ಗೃಹೋಪಯೋಗಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು, ಆಭರಣಗಳನ್ನು, ಕೃಷಿ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದವರು ಈ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು. ಇವರನ್ನು ಶಾಸನದ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರೂವಾರಿಗಳೆಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತೀಯ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಹೆಸರು, ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರು, ಪರಂಪರೆ ಮುಂತಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಕಲಾಕೃತಿಯು ತಮ್ಮ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮತ್ತು ಕಲಾ ತಪಸ್ಸಿನ ಫಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವರು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಕಲಾಕೃತಿಯ ಸೃಷ್ಟಿಯೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈ ಕಲಾಕೃತಿಯೇ ತಮ್ಮನ್ನು ಚಿರಂಜೀವಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರು ಎಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು ಅಹಂಕಾರದ ಪ್ರದರ್ಶನವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕು ಅವರ ಬಗೆಗಿನ ವಿವರಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಂದರೆ ಅವರ ವಿವರಗಳು ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ, ಮೂರ್ತಿಶಿಲ್ಪಗಳ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯಗಳ ಕಂಬಗಳ ಮೇಲೆ, ವೀರಗಲ್ಲುಗಳ ಶಿಲ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುವುದುಂಟು. ಈ ರೂವಾರಿಗಳ ಹೆಸರಿನ ಹಿಂದೆ ಕಲ್ಲುಕುಟಿಗ, ಕಲ್ಲಂಗಡಿದಾತ, ಕಂಡರಣೆಕಾರ,

ಸರಸ್ವತಿ ಗಣಭಾತ್ರ, ಸರಸ್ವತಿ ಗಣಪುತ್ರ, ಸರಸ್ವತಿ ಗಣದಾಸಿ, ಶಾಸನಾಚಾರ್ಯ, ಸೂತ್ರಧಾರಿ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ, ಅಕ್ಕಸಾಲಿ, ಬಡಗಿ, ಶಿಲ್ಪಿ ಆಚಾರ್ಯ, ಕಮ್ಮಾರ, ಕಂಚಗಾರ ಮುಂತಾದ ವಿಶೇಷಣಗಳಿಂದ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇವರ ಹೆಸರುಗಳ ಹಿಂದೆ ಓಜ, ಆಚಾರಿ, ಶಿಲ್ಪಿ ಎಂಬ ನಾಮಾಂಕಿತಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಪಗಳ ಮೇಲಿರುವ ಶಿಲ್ಪಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಶಿಲ್ಪಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಈವರೆಗೆ ಅನೇಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಆಗಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯಾ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಬಿ.ಎಲ್. ರೈಸ್ ಅವರು ಆ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿರುವ ರೂವಾರಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅನಂತರ ಎನ್. ಅನಂತರಂಗಾಚಾರ್ಯರು, ಎಂ. ಶೇಷಾದ್ರಿ, ಎಸ್. ಶ್ರೀಕಂಠಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಎಂ.ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ, ಎ.ವಿ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ, ಎಂ.ಎಸ್. ನಾಗರಾಜರಾವ್, ಆರ್. ಶೇಷಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಎಂ. ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ, ಕೆ.ಎಸ್. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಿತ್ತಿ, ಜಿ.ಎಸ್. ದೀಕ್ಷಿತ್, ಎ.ವಿ. ವೆಂಕಟರತ್ನಂ, ಎಸ್. ರಾಜಶೇಖರ, ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಪಾಡಿಗಾರ ಮುಂತಾದ ಮಹನೀಯರು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶೆಟ್ಟರ್ ಎಸ್. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಾದ ಎಸ್. ರಾಜಶೇಖರ, ಎಚ್.ಬಿ. ಸುಂಕದ, ಪರಿಧಾ ಗಣಿಯಾರ, ಜಿ.ಆರ್. ಕುಪ್ಪಸ್ವಾಮಿ, ಜಿ.ಕೆ. ವೆಟಕಲ್ ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ೧೯೮೨ರಲ್ಲಿ Memorial stones ಎನ್ನುವ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ವೀರಗಲ್ಲುಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹೇಳುವುದರೊಂದಿಗೆ Artists of Memorial stones in Karnataka: From Early Chalukya to Kadamba Times(6th – 10th Centuray A.D), Artists of Memorial Stones: Chalukya-Hoysala ಮತ್ತು Vijayanagara: Artists of Memorial stones ಎಂಬ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಪಿಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೩೧೪ ಜನ ಶಿಲ್ಪಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇವರದೇ ಇನ್ನೊಂದು ಕೃತಿ Hoysala Temples ಎಂಬುವುದರಲ್ಲಿ ಇರುವ ೧೨ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಶಿಲ್ಪಿಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಯ ಮೂರರಲ್ಲಿ "Artists and Craftsmen: their Social & Economic life" ಎಂಬುವುದರಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು, ಅವರ ತರಬೇತಿ, ಅವರ ವ್ಯಾಸಂಗ, ಶಿಲ್ಪಿಗಳ ಸಂಘಗಳು, ಅವರಿಗೆ ದೊರೆತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವೇಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ Feregrination of Artists ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಶಿಲ್ಪಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದರೆ ಐದನೆಯದರಲ್ಲಿ The Artists at work ಎಂದು ಇದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಪಿಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಶಿಲ್ಪಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿ ಬರೆದ ಕೀರ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ನೆದರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ದೇಶದ ಜಾನ್ ಬ್ರೋವರ್ ಎಂಬುವವರು ೧೯೮೮ರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜಾನಪದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕುರಿತು ಜನಾಂಗಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ವನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ೧೯೯೦ರಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಪಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನೇರವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಕೊಂಡವರ

Kelleson Collyer ಮೆಲ್‌ಬೋರ್ನ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾದ ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ 'The Hoysala Artists Their identity and styles ಒಂಬತ್ತು ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಈ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ, ಹೊಯ್ಸಳರ ಕಾಲದ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆಯಾ ಕರ್ತೃವಿನ ಕೃತಿಗಳ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಸಮೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೇರಳವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಕೃತಿಗಳ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಶಿಲ್ಪಿಗಳ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಮಹಾಕೃತಿಯಾಗಿದೆ.

೧೯೯೬ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಪ್ರಾಚೀನ 'ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಪಾಚಾರ್ಯರು' ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕೃತಿ. ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾದ ಈ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು ಕೆ.ಎಸ್. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯವರು. ಅವರೇ ಹೇಳುವಂತೆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮಿತಿಯನ್ನೇ ಆಗಲಿ, ಕಾಲದ ಮಿತಿಯನ್ನೇ ಆಗಲಿ, ಅರಸು ಮನೆತನದ ಮಿತಿಯನ್ನೇ ಆಗಲಿ, ಕಂಡರಣೆಕಾರರು, ಮೂರ್ತಿಶಿಲ್ಪಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಯಾವುದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಿತಿಯನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಶಿಲ್ಪಿಗಳ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯ ಮಾಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಶಿಲ್ಪಿಗಳಾದ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ ಆಚಾರ್ಯ, ರೇವಡಿ, ನರಸೊಬ್ಬ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮಾಚಾರ್ಯ, ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ್, ಬಮ್ಮೋಜ ಮತ್ತು ಮನೆತನ, ಇಕ್ಕುಡಾಚಾರಿ, ಮಲ್ಲೋಜ ಮಾಣಿಯೋಜ, ದಾಸೋಜ, ನಾಣೋಜ, ಗಂಗಾಚಾರಿ ವರ್ಧಮಾನಾಚಾರಿ, ಕೇದಾರೋಜ ಮತ್ತು ಕಾಳಿದಾಸಿ, ಮಾಬ ದ್ರೋಹಘರಟ್ಟಾಚಾರಿ, ತಿಪ್ಪೆಣೋಜ, ಮಲ್ಲಿತಮ್ಮ, ಹೊನೋಜ, ಬೈಚೋಜ, ಬೀರೋಜ, ವೀರಣಾಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ವಂಶಾವಳಿ, ಕಾಳೋಜ ಮತ್ತು ಅನಕೋಜ, ಪೆಡಬಯಿರ ಓಜ ಮತ್ತು ಐನಬಯಿರಿ ಓಜ, ಗೊಳಿಯೋಜ ಮುಂತಾದವರನ್ನು, ಅವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಂಘಗಳು, ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಚಾರ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಶಿಲ್ಪಿಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬಗೆಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಚಂದ್ರಶೇಖರ ನಾ.ಭಾ. ಅವರ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಯಾರು? ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಬಾಹ್ಮಣ ಧರ್ಮ ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಧರ್ಮದ ಕುರಿತಾಗಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಈ ಕೃತಿಯ ಮೂಲಕ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಶೋಡಷ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಸರಳ ಕೈಪಿಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಉಪನಿಷತ್ತು ಮತ್ತು ವೇದಾಂತ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜದ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳ ಕುರಿತು ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃತಿಯು ಹಲವಾರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯವು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಲಪುರುಷರಾಗಿದ್ದರೂ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆ ಅಥವಾ ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಕುರಿತಾಗಿ ಎಲ್ಲೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ. ಭೀಮಸೇನ್ ಬಡಿಗೇರ್ ಇಂ.

ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಶ್ರೀ ನಾ.ಭಾ. ಕೃತಿ ಸಂಪುಟ-೧ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಮಾತುಗಳು, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜವನ್ನೇ ಕುರಿತಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ಗ್ರಂಥದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜವನ್ನು ಮೀರಿದುದಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವುದೇಕೆ ಎಂಬ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಭಾರತದ ಚಿಂತನೆಯು ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜದ ಯುವಕರಲ್ಲಿ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಲ್ಲಿ ಸಹಜ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಆದರ್ಶಗಳ ಕೊರತೆ ಇರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜದವರು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಏನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಏನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಹಾಗೂ ಮುಕ್ತಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜದ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಹಲವಾರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಈ ಒಂದು ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರ ಮತ್ತು ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳ ಕುರಿತಾದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಕೊರತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ವಿಶ್ವನಾಥ ಎಲ್. ಬೈಲಪತ್ತಾರ, ಜಗನ್ನಾಥ ಎಂ. ಬೈಲಪತ್ತಾರ ಅವರು ರಚಿಸಿದ 'ಬೈಲಪತ್ತಾರ' ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಬೈಲಪತ್ತಾರ ಜೀವನಕ್ರಮವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಲೆಮಾರಿ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಬೈಲಪತ್ತಾರ ಸಮುದಾಯವು ತನ್ನದೇ ಆದಂತಹ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಹರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ತಾಮ್ರ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಕಲ್ಲುಬೆಳ್ಳಿ, ಹಿತ್ತಾಳೆಗಳಿಂದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಜಾತ್ರೆ, ಸಂತೆ, ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಂತಹ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಬದುಕುವುದೇ ಈ ಸಮುದಾಯದ ಮೂಲ ಕಸುಬು. ಈ ಕುಶಲಕರ್ಮಿ ಸಮುದಾಯವು ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬೈಲುಪತ್ತಾರ, ಬೈಲು ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು, ಗಾಡಿ ಸೋನಾರ, ಪರದೇಶಿ ಪೋದಾರ್ ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದ ಚರಿತ್ರೆ, ಜೀವನಕ್ರಮ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳ ಕುರಿತು ಆಳ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿರುವ ಅದೇ ಸಮುದಾಯದ ಸೆರಗಿನಿಂದ ಬಂದ ವಿಶ್ವನಾಥ ಎಂ. ಬೈಲುಪತ್ತಾರ ಮತ್ತು ಜಗನ್ನಾಥ ಎಂ. ಬೈಲುಪತ್ತಾರ ಅವರು ಈ ಕೃತಿಯ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನಾ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳನ್ನು ಓದುಗರ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಮೂಲ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗಳಿಗೂ ಇವರಿಗೆ ಇರುವ ಸಂಬಂಧ ಮತ್ತು ಮೂಲ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಿಗೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಕೆಲಸದ ಕೊರತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಎಂ.ಎನ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸರ 'ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅನುವಾದ ಮಿಷನ್, ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಕೇಂದ್ರ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು ಇವರು ಮಂಜುಳಾಕ್ಷಿ ಎಲ್. ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಮೂರ್ತಿ ಬಿ.ಆರ್. ಇವರ ಸಂಪಾದಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದ ಆಗಿರುವ ಕೃತಿಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಜ್ಞಾನ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಒಂದು ಕೃತಿಯು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯವೈಖರಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಒಳಪದರಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಅರ್ಥೈಸಿರುವ ಎಂ

ಎನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸರ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿ ನಮ್ಮಂತಹ ಓದುಗರಿಗೆ ಸರಳೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಾನುಕರಣ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅವರು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ಸ್ಮಿತ್‌ಗಳ(ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ) ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿರುವ ಅನೇಕ ಕೊರತೆಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಅಗತ್ಯತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕನ ಮಾಡಿದಾಗ ಒಂದೊಂದು ಗ್ರಂಥ ಒಂದೊಂದು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯ ಕುರಿತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಯಾಮದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆದಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಈ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ನೈಜವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

೧.೬. ಅಧ್ಯಯನದ ಮಹತ್ವ

ಹಿಂದುಳಿದ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ವೈದಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದವರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದು, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯವಾದ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಇತರೆ ಪ್ರಬಲ ಸಮುದಾಯಗಳ ಜೊತೆ ಪೈಪೋಟಿ ಮಾಡಿ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹರಳು ಹಾಗೂ ಆಭರಣಗಳ ಉಪಯೋಗ, ಮಾನವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ಇದ್ದು ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಜನರ ಅಭಿರುಚಿಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಆಭರಣಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹರಳು ಹಾಗೂ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಗಳ ವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ ಒಂದು ಗೃಹಕೈಗಾರಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು ಕುಟುಂಬದ ಅಂದರೆ ಮನೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲೇ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದೊಂದು ಕುಟುಂಬ ಆಧಾರಿತ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಇದರ ತರಬೇತಿಯು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಈ ಕಲೆಯು ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಕುಟುಂಬಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲದೆ, ಸಮಾಜದ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಸಮುದಾಯಗಳು ಈ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕೌಶಲ್ಯಪೂರ್ಣ ಕಲೆಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಹರಳು ಹಾಗೂ ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಪ್ಲಾಟಿನಂ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಅಮೂಲ್ಯ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಇವುಗಳ ತಯಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದವರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಂತೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಹಾಗೆ ಆ ಉದ್ಯೋಗದಿಂದ ಬರುವ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ಕಲೆಯನ್ನು ಇವರು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಶೇಖರಿಸುವ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಮುದಾಯಗಳು ಹಾಗೂ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಈ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಲು ಅವಕಾಶವಾಯಿತು. ಈ

ವ್ಯಾಪಾರಿ ಗುಂಪುಗಳ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶದಿಂದಾಗಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕವಾಗಿ ಈ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದವರ ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತಾ ಬಂದು ಅನೇಕ ಇಕ್ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ತಮ್ಮ ಕೌಶಲ್ಯಪೂರ್ಣ ಕಲೆಗಾರಿಕೆಗೆ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರೋ, ಭಾರತದ ಶ್ರೀಮಂತ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಸುತ್ತಾ ಬಂದರೋ ಅಂಥವರುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪಾರಂಪರಿಕ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಕೊಡುಗೆಯು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದ್ದು ಇವರ ಕುರಿತಾಗಿ ಬಹುದೀರ್ಘ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಮತ್ತು ಮಾನವಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಾರದೇ ಹೋಗಿದ್ದು ಅವರುಗಳ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಂದ ಬಹುದೂರ ಉಳಿದಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಕುಟುಂಬಗಳು ಪಾರಂಪರಿಕ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಾಗಿರುವ ಆಭರಣ ಕೆಲಸಗಾರರ ಕುರಿತು ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರಾಗಲೀ ಅವರ ಕುರಿತು ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಮಾಹಿತಿಯ ಅಂತರವನ್ನು ತುಂಬಲು ಭಾರತದ ಪಾರಂಪರಿಕ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಪೈಕಿ ಕಮ್ಮಾರರು, ಲೋಹಕಾರರು, ಶಿಲ್ಪಕಾರರು ಮತ್ತು ಸ್ವರ್ಣಕಾರರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಕುಶಲಕರ್ಮಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಜಾತಿ/ಪಂಗಡವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಬಗೆಗಿನ ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಐದು ಕಸಬುದಾರರ ಗುಂಪನ್ನು 'ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು' ಅಥವಾ ಪಾರಂಪರಿಕ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಬಹು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಜಾತಿಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಅವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಅಂತವರನ್ನು ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಜಾತಿಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ ಎಡಗೈ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದವರೆಂದು ಹೇಳಲಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿಯ ಪರಿಗಣನೆಯನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ತಮ್ಮ ನೈಜ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸತತವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಅವರ ಚಲನಶೀಲತೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಅಧ್ಯಯನವು ಉಪಲಬ್ಧವಿರುವ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಬೆಳಕನ್ನೇ ಚೆಲ್ಲಬೇಕಾಗಿದ್ದು, ವಿಶ್ವಕರ್ಮರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರೂಪುಗೊಂಡಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಾನುಕರಣ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಬಗೆಗೆ ಮರುಚಿಂತನ ಮತ್ತು ಮರುಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದು, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಸಿಗರ ಅಧ್ಯಯನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಲ್ಲಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿರುವ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನಡೆದಿರುವ ಕೆಲವೇ ಅಧ್ಯಯನಗಳಲ್ಲಿ, ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ತಯಾರಕರ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನೀಗಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

* ಕಪಲವಾಯಿ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿ, **ಸ್ವರ್ಣ ಶಿಲ್ಪ ಶಾಸ್ತ್ರ,** ಸಂಕೃತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೦೯.
* ನಾರಾಯಣ ಟಿ. ಅಯ್ಯಂಗಾರ್, **ನವರತ್ನಗಳ ರಹಸ್ಯ,** ಮೆಸರ್ಸ್ ಟಿ. ನಾರಾಯಣ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೦೪.
* ಮೋಹನ್‌ಕೃಷ್ಣ ರೈ ಕೆ., **ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಮತ್ತು ನಗರೀಕರಣ,** ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ೨೦೦೭.
* ರಘುನಾಥರಾವ್ ಟಿ.ವಿ., **ಹರಳುಗಳ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುತ್ತು,** ರಾಘವಿ ಹಸೂಡಿ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ೨೦೧೪.
* ವಿಕಿಪೀಡಿಯಾ ಸೋರ್ಸ್ – **ರತ್ನದ ಕಲ್ಲು**(*https://kn.wikipedia.org/s/hfkl).*
* ವಿಕಿಸೋರ್ಸ್, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ವಿಶ್ವಕೋಶ, **ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಉದ್ಯಮ,** (https://kn.wikisource.org/ w/index.php?title).
* ವಿಕಿಸೋರ್ಸ್, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ವಿಶ್ವಕೋಶ/ **ಕರ್ನಾಟಕದ ಖನಿಜ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳು–** https://kn.wikipedia. org/s/1ii.
* http://kannada.webdunia.com/article/ astrology-articles/four-fingers-for-navaratna-rings-whats-your-rashi-116100400015_1.html-(೦೪/೧೦/೨೦೧೬).
* https://kn.wikipedia.org/w/index.php?title= & oldid =೮೫೦೭೮೬.
* Church, A.H. (Professor at Royal Academy of Arts in London) (1905). Precious Stones considered in their scientific and artistic relations. His Majesty's Stationary Office, Wyman & Sons. ಪುಟ ೯: ಡೆಫನೇಷನ್ ಆಫ್ ಜೆಮ್ಸ್ ಸ್ಟೋನ್ಸ್.

◆◆◆

ಅಧ್ಯಾಯ : ಎರಡು

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ – ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರ ಪರಿಚಯ

೨.೧. ಬಳ್ಳಾರಿ ಪರಿಸರ
೨.೨. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭೌಗೋಳಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ
೨.೩. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ
೨.೪. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ
೨.೫. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜದ ಧಾರ್ಮಿಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಗಳು
೨.೬. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೊಡುಗೆಗಳು

ಅಧ್ಯಾಯ : ಎರಡು

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ – ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರ ಪರಿಚಯ

೨.೧. ಬಳ್ಳಾರಿ ಪರಿಸರ

ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಬಂದಿದ್ದು ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ. ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಆದಿಮಾನವನ ನೆಲೆಯಾಗಿದ್ದಿತೆಂದು ಹಳೆ ಶಿಲಾಯುಗದಿಂದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಯುಗದವರೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಜನಜೀವನವಿದ್ದಿತೆಂದು ಪ್ರಾಗೈತಿಹಾಸಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ತೆಕ್ಕಲಕೋಟೆಯ ನಿಟ್ಟೂರಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಎರಡು ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಮೌರ್ಯರ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದು ಶಾತವಾಹನರು ನಂತರ ಬನವಾಸಿ ಕದಂಬರು, ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ, ನೊಳಂಬ, ಗಂಗ, ಉಚ್ಚಂಗಿ, ಪಾಂಡ್ಯ, ಕಂಪಿಲಿಯ ಕಂಪಿಲರಾಯ, ಸೇವಣರು ಮತ್ತು ಹೊಯ್ಸಳರ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿತ್ತು. ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೇ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ಈ ಜಿಲ್ಲೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಗೆ ಬಂದಿತು. ಬಳ್ಳಾರಿ ಎಂದರೆ ಬಿಸಿಲು ನಾಡು ಎಂದೇ ಹೆಸರು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು, ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯಿಂದ ಮೆರೆದಿದೆ. ಕಬ್ಬಿಣ, ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ಅದಿರಿನ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳಿಂದ, ಸಿದ್ಧ ಉಡುಪುಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ಆರ್ಥಿಕ ವಹಿವಾಟಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಜೀನ್ಸ್ ಸಿದ್ದ ಉಡುಪುಗಳು ವಿಶ್ವಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿ ಕೊಂಡಿವೆ. ಕೃಷಿಯು ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಕೃಷಿಗೆ ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿ ಮತ್ತು ಹೊಸಪೇಟೆಯಲ್ಲಿನ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನಿಂದ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು ಆಗುತ್ತದೆ. ಹತ್ತಿ, ಜೋಳ, ನೆಲಗಡಲೆ, ಭತ್ತ ಹಾಗೂ ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುವ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿವೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅನೇಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಬಂಡೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತ ಬೆಟ್ಟಗಳು, ನದಿ–ಹಳ್ಳ ತೊರೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ನೀರಿನ ನೆಲೆಗಳು ಅದಿರಿನ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳು ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂ–ಭಾಗಗಳು ಇದ್ದು ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದರೂ ಸತತವಾಗಿ ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಬರಗಾಲದಿಂದ ತತ್ತರಿಸಿ ಹೋಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಗಣಿ ಮುಚ್ಚಿದ್ದರಿಂದ ಉದ್ಯೋಗ ಸಿಗದೆ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕಂಗಾಲಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಿತಿ ಮೀರಿದ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಪರಿಸರ ನಾಶವಾಗಿ ವಾತಾವರಣ ಕಲುಷಿತವಾಗಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಸೇರಿದಂತೆ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ

ಬವಣೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು, ಲಂಬಾಣಿ ಮತ್ತು ಉರ್ದು ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿವೆ. ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿ ವರ್ಗ, ಪಂಗಡದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ರೆಡ್ಡಿಗಳು, ಲಂಬಾಣಿ ನಾಯಕರು, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳಿದ್ದು, ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣವು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಖಾಸಗಿ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ ಜೊತೆ ಸಣ್ಣ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ ಇದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಕನ್ನಡ ದಿನಪತ್ರಿಕೆ 'ಮಂಗಳೂರು ಸಮಾಚಾರ' ಪ್ರಕಟಣೆ, ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ ಮೊದಲ ಗದ್ಯ ಕೃತಿರಚನಾ ತಾಣ ಕೋಗಳಿ, ಎರಡನೇ ಏಕಶಿಲಾ ಬೆಟ್ಟ ಹೊಂದಿದ ಬಳ್ಳಾರಿ ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ತಾಣವಾದ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಪಂಚಗಣಾಧೀಶ ಶಿವಶರಣರ ಬೀಡಾಗಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ, ಅಲ್ಲೀಪುರ, ಚೆಳ್ಳಗುರ್ಕಿ, ಕೊಟ್ಟೂರು, ಸಂಡೂರುಗಳು ಶರಣ ತಾಣ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾಗಿವೆ. ಐತಿಹಾಸಿಕ ತಾಣವಾದ ಹಂಪಿ ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತವಾಗಿದೆ. ಇತಿಹಾಸದ ಪಳೆಯುಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕುರುಗೋಡು, ಸಂಗನಕಲ್ಲು, ತೆಕ್ಕಲಕೋಟೆ, ಕಪ್ಪಗಲ್ಲು, ಮಿಂಚೇರಿ, ಕೋಗಳಿ, ಸಿರುಗುಪ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿಯೂ ಮುಂಚೂಣಿ ಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ಜಿಲ್ಲೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ, ವೈದ್ಯಕೀಯ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ ಗಳ ಬೀಡಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಮೊದಲ ಏಕೈಕ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯದಾಗಿದೆ. ಗಡಿಭಾಗವಾದ ಈ ಜಿಲ್ಲೆ ಬಹುಭಾಷಿಕರ ತಾಣವಾಗಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸೌಹಾರ್ದತೆಯನ್ನು ಮೆರೆದಿದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರತಿ ತಾಲೂಕುಗಳು ನೋಡುವ ಬೀಡುಗಳಾಗಿವೆ. ಸಂಡೂರಿನ ವನಸಿರಿ ಕಾರ್ತಿಕೇಯ, ಕೂಡ್ಲಿಗಿಯ ಗಾಂಧಿಚಿತಾಭಸ್ಮ, ಸರ್ವೋದಯ ಗ್ರಾಮ, ಕೊಟ್ಟೂರು, ಉಜ್ಜಯಿನಿ, ಹೊಸಪೇಟೆಯ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಡ್ಯಾಂ, ಹಂಪಿ, ಜಂಬುನಾಥ ಗುಡ್ಡ, ಸಿರುಗುಪ್ಪೆಯ ಕೆಂಚನಗುಡ್ಡ, ತೆಕ್ಕಲಕೋಟೆ, ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಏಕಶಿಲಾ ಬೆಟ್ಟ, ಅಲ್ಲೀಪುರ ಸೆರೆಮನೆ, ಹಡಗಲಿಯ ಬೆಟ್ಟದ ಮಲ್ಲೇಶ, ಹಗರಿಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯ ಮಾಲವಿ ಜಲಾಶಯ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ಹೆಸರಿಸಬಹುದು. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮವು ಸ್ಥಳ ವಿಶೇಷತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಜೋಳದರಾಶಿ ದೊಡ್ಡನಗೌಡ, ಬಳ್ಳಾರಿಯ ರಾಘವ, ವೈ.ನಾಗೇಶ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ವ್ಯಾಕರಣತೀರ್ಥ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಮುಂತಾದ ಕವಿ ಸಾಹಿತಿ ಗಮಕಿ ಕಲಾವಿದ ರಿಂದ ಮೆರೆದಿದೆ. ಜನಪದ ಕಲೆಯ ತೊಗಲುಬೊಂಬೆ ಆಟ, ಯಡ್ರಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ಭರಮಪ್ಪ, ಬೆಳಗಲ್ಲು ವೀರಣ್ಣ, ರಂಗಭೂಮಿಯ ಸುಭದ್ರಮ್ಮ ಮನ್ಸೂರು, ದರೋಜಿ ಈರಮ್ಮ ಮುಂತಾದ ಕಲಾವಿದರಿಂದ ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿದೆ. ಕವಿಗಳು: ಸಾಯಣಾಚಾರ್ಯರು, ಹರಿಹರ, ರಾಘವಾಂಕ, ಚಾಮರಸ, ತಿಮ್ಮಣ್ಣ, ಮಧುರ, ಮಹಾಲಿಂಗರಂಗ, ದೇವಕವಿ, ಮೈಲಾರ ಬಸಪ್ಪ, ಮುತ್ತಿಗಿ ಆನಂದರಾವ್ ಮತ್ತು ಸದಾಶಿವ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯವರೇ. ದಾಸರು: ಪುರಂದರದಾಸರು, ವ್ಯಾಸರಾಯರು, ಕನಕದಾಸರು (ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ–ಬಳ್ಳಾರಿ).

ಸಾಧುಸಂತರು: ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರು, ಚೆಳ್ಳಗುರ್ಕಿ ಎರಿತಾತ, ಎಮ್ಮಿಗನೂರು ಜಡೆತಾತ, ದಮ್ಮೂರು ವೆಂಕಪ್ಪ ಅವಧೂತರು, ಉಜ್ಜನಿ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿಗಳು, ಶ್ರೀ ಕೊಟ್ಟೂರೇಶ್ವರರು, ಕುರುಗೋಡು ಶ್ರೀಮತಿ ನೀಲಮ್ಮ ಹಾಲವರ್ತಿ, ಚೆನ್ನವೀರಸ್ವಾಮಿಗಳು, ತೆಕ್ಕಲಕೋಟೆ ಕಾಡಿಸಿದ್ಧಪ್ಪ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸಾಧು

ಸಂತರ ನೆಲೆಬೀಡಾಗಿದೆ. ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ತೀರ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯೂ ಒಂದು. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಪುರಾತನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾಗರಿಕತೆಯು ಶಿಲಾಯುಗದಿಂದ ನವೀನ ಯುಗದವರೆವಿಗೂ ಸಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಸಂಗನಕಲ್ಲು, ತೆಕ್ಕಲಕೋಟೆ, ಬೇಡರ ಬೆಳಗಲ್ಲು ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ಸಂಶೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನವಕುಲದ ಎಲ್ಲ ಘಟ್ಟಗಳ ಅಖಂಡವಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಮೌರ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಅಶೋಕನ ಕಾಲದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ವಿಜಯನಗರ, ನಿಜಾಮರ, ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನ್ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಕಾಲದ ಕುಲುಮೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದು ಪುಟಕ್ಕಿಟ್ಟ ಚಿನ್ನವಾಗಿ ಅವುಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಭಾಸಂಪನ್ನವಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು, ಸಮೃದ್ಧಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಸಾವಿರಾರು ಶಾಸನಗಳು, ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳು, ಸ್ಥಳಪುರಾಣಗಳು, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಗಳು, ವೀರಗಲ್ಲು ಮತ್ತು ಮಾಸ್ತಿಗಲ್ಲು ವಿಪುಲವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಸಾಕ್ಷಿ ನುಡಿಯುತ್ತವೆ. ಅನೇಕ ರಾಜಮನೆತನಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಆಳಿವೆ. ಕೀರ್ತಿ, ಸಂಪತ್ತು, ಶ್ರೇಯಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿವೆ.

೨.೨. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭೌಗೋಳಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ನೈರುತ್ಯ ಹಾಗೂ ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕುಗಳ ನಡುವೆ ಚಾಚಿಕೊಂಡಿರುವ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭೌಗೋಳಿಕ ನೆಲೆಯು ಉತ್ತರ–ದಕ್ಷಿಣವಾಗಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ. ನೈರುತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನ ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ಹರವಿ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಿರುಗುಪ್ಪ ತಾಲೂಕಿನ ಸಲ್ಲಕುದುಲೂರು ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದವರೆಗೆ ೧೮೭ ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದವಾಗಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಪೂರ್ವ–ಪಶ್ಚಿಮವಾಗಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ತಾಲೂಕಿನ ಕಾರೆಕಲ್ಲು, ವೀರಾಪುರದಿಂದ ಹಡಗಲಿ ತಾಲೂಕಿನ ಹಿರೇಬನ್ನಿಮಟ್ಟಿಯವರೆಗೆ ೧೬೧ ಕಿ.ಮೀ. ಅಗಲವಾಗಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೯೮೫೪ ಚ.ಕೀ.ಮೀ. ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಶೇ.೫.೧೫ರಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಟ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೪,೮೯,೧೧೮, ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೨೪,೫೨,೫೯೫, ಪುರುಷರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೧೨,೩೬,೯೫೪ (೫೦.೪೩%), ಮಹಿಳೆಯರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೧೨,೧೫,೬೪೧ (೪೯.೫೭%), ಮಕ್ಕಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೩,೪೪,೧೫೨, ಲಿಂಗ ಅನುಪಾತ ೯೮೩, ಸಾಕ್ಷರತೆ ೫೭.೯೬%, ಪುರುಷರ ಸಾಕ್ಷರತೆ ೬೫.೭೬%, ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಕ್ಷರತೆ ೫೦.೦೩%, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ (ಎಸ್‌ಟಿ) ಶೇ. ೧೮.೪೧%, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ (ಎಸ್‌ಸಿ) ಶೇ.೨೧.೧%. ರಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಿದ್ದರೆ, ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಮತ್ತು ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿವೆ. ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಪಶ್ಚಿಮ ಹಾಗೂ ವಾಯುವ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾವೇರಿ, ಧಾರವಾಡ, ಗದಗ, ಮತ್ತು ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿವೆ. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮದರಾಸು ಪ್ರಾಂತವ

ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅಂದು ಈಗಿರುವ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲದೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಆದೋನಿ, ಆಲೂರು ಮತ್ತು ರಾಯದುರ್ಗ ತಾಲೂಕುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ ೧೯೫೩ರಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಒಂದು ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತವಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಗೊಂಡಾಗ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗಗಳಾಗಿದ್ದ ಆದೋನಿ, ಆಲೂರು ಮತ್ತು ರಾಯದುರ್ಗ ತಾಲೂಕುಗಳು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಸೇರಿದವು. ೧೯೫೩ಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದ ತಾಲೂಕುಗಳು: ಬಳ್ಳಾರಿ, ಸಿರುಗುಪ್ಪ, ಸಂಡೂರು, ಹೊಸಪೇಟೆ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ, ಹಡಗಲಿ, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ, ಆಲೂರು, ಆದೋನಿ, ರಾಯದುರ್ಗ ಮತ್ತು ಮಲ್ಲಿಪುರ(ಉ.ತಾ) ೧೯೫೩ರಲ್ಲಿ ಆದೋನಿ, ಆಲೂರು ಮತ್ತು ರಾಯದುರ್ಗ ತಾಲೂಕುಗಳನ್ನು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಆಗಿನ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ತಾಲೂಕು ಮಾತ್ರ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ವರ್ಗವಾಗಲಿಲ್ಲ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ತಾಲೂಕು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅತಂತ್ರ ಸ್ಥಿತಿ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಬಳ್ಳಾರಿ ತಾಲೂಕು ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕೋ ಎಂಬ ವಿವಾದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಶ್ರೀ ಎಲ್.ಎಸ್. ಮಿಶ್ರಾ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಸಮಿತಿಯು ಮೇ ೧೯, ೧೯೫೩ರಂದು ತನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ತಾಲೂಕು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕು ಎಂಬ ಸಲಹೆ ನೀಡಿತು. ಸಮಿತಿಯ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸರಕಾರವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತು. ಅದರಂತೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ತಾಲೂಕನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದ ಮೊದಲ ಭಾಗವೆಂದರೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ತಾಲೂಕು. ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ತಾಲೂಕು ನಾಂದಿ ಹಾಡಿತು. ಹೀಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಗವಾಗಿ ೧೯೫೩ರಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಎರಡು ಉಪವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಬಳ್ಳಾರಿ ಉಪವಿಭಾಗ, ಎರಡು ಹೊಸಪೇಟೆ ಉಪವಿಭಾಗ. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಅಣೆಕಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಣೆಕಟ್ಟೆಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದ್ದ 'ಮಲ್ಲಾಪುರ' ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಉಪ ತಾಲೂಕಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಣೆಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಮುಳುಗಿ ಹೋಯಿತು. ೧೯೫೭ರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವು ಹಗರಿಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಹೊಸ ತಾಲೂಕಾಗಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರದಿಂದ ಹರಪನಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ೩೭೧ಜೆ ಮೀಸಲಾತಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಹರಪನಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ತೀರಾ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಸರಕಾರವು ಮೂರು ಹೊಸ ತಾಲೂಕುಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಒಟ್ಟು ೧೧ ತಾಲೂಕುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅವುಗಳು ಹೀಗಿವೆ: ಬಳ್ಳಾರಿ, ಸಿರುಗುಪ್ಪ, ಹೊಸಪೇಟೆ, ಸಂಡೂರು, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ, ಹಗರಿಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ, ಹಡಗಲಿ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ, ಕಂಪ್ಲಿ, ಕುರುಗೋಡು ಮತ್ತು ಕೊಟ್ಟೂರು. ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಎರಡು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಒಂದು ಪೂರ್ವ ಭಾಗ ಇನ್ನೊಂದು ಪಶ್ಚಿಮ

ಭಾಗ. ಇವೆರೆಡೂ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಸಂಡೂರು ಬೆಟ್ಟಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕಗೊಳಿಸಿವೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಿರುಗುಪ್ಪ, ಕಂಪ್ಲಿ, ಕುರುಗೋಡು ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿ ತಾಲೂಕುಗಳಿವೆ. ಈ ಪೂರ್ವಭಾಗವು ಸಮತಟ್ಟಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಹವಾಮಾನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅತಿ ಉಷ್ಣವಲಯವಾಗಿದೆ. ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ. ಶುಷ್ಕ ವಾತಾವರಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಗೆಜೆಟಿಯರ್‌ನಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪೂರ್ವಭಾಗವನ್ನು 'ಮರಗಳಿಲ್ಲದ ಪ್ರದೇಶ' ಎಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಭಾಗವು ಕಪ್ಪುಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪಶ್ಚಿಮಭಾಗವು ಸಂಡೂರು, ಹೊಸಪೇಟೆ, ಹಗರಿಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ, ಕೊಟ್ಟೂರು ಮತ್ತು ಹಡಗಲಿ ತಾಲೂಕುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವೆನ್ನಬಹುದಾದಷ್ಟು ಮಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ವಭಾಗಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ತಂಪಾದ ಹವಮಾನ ಪಡೆದಿದ್ದು, ಸಂಡೂರು ಮತ್ತು ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಗಳಿವೆ. ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿಯು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕುಗಳ ಮೇರೆಯಾಗಿದೆ. ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿಯು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೩೨೦ ಕಿ.ಮೀನಷ್ಟು ದೂರ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ನದಿಗಳಿವೆ. ಹಗರಿ, ಚಿಕ್ಕಹಗರಿ ಮತ್ತು ಚಿನ್ನಹಗರಿ ಇವು ಮುಖ್ಯ ನದಿಗಳು. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಹಲವು ದೊಡ್ಡ ಹಳ್ಳಗಳಿವೆ. ನಾರಿಹಳ್ಳ, ಇಟಗಿಹಳ್ಳ, ಊರಹಳ್ಳ, ತಿಪ್ಪಾಪುರಹಳ್ಳ, ಹಿರೇಹಳ್ಳ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಮುಖ ಹಳ್ಳಗಳಿವೆ. ಈ ಹಳ್ಳಗಳಲ್ಲಿ ಏತ ನೀರಾವರಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ನಾರಿಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಸಂಡೂರಿನ ಹತ್ತಿರ ಅಣೆಕಟ್ಟೆಯೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಅಣೆಕಟ್ಟೆಯ ಹತ್ತಿರದ ಮಲ್ಲಿಪುರ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಬಳ್ಳಾರಿ ನಗರದವರೆಗೆ ಸುಮಾರು ೩೦ ಮೈಲಿ ಹಬ್ಬಿರುವ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಶ್ರೇಣಿಯು ಅಮೂಲ್ಯ ಖನಿಜಗಳ ಭಂಡಾರಗಳಾಗಿವೆ. ಸಂಡೂರು ಹತ್ತಿರದ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯದ ಮೇಲುಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಬೆಟ್ಟವು ಈ ಶ್ರೇಣಿಯ ಅತಿ ಉನ್ನತ ಗುಡ್ಡವಾಗಿದೆ. ಈ ಗುಡ್ಡವು ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟದಿಂದ ೩೪೦೦ ಅಡಿ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದೇ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿರುವ ರಾಮನದುರ್ಗ ಬೆಟ್ಟವು ೩೨೫೬ ಅಡಿ ಸಮುದ್ರಮಟ್ಟದಿಂದ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಗುಡ್ಡ ಜಂಬುನಾಥ ಗುಡ್ಡ. ಈ ಸಂಡೂರು ಬೆಟ್ಟ ಶ್ರೇಣಿಗಳಿಂದ ೬ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿ ತಾಮ್ರದ ಬೆಟ್ಟಸಾಲು ಇದೆ. ಈ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಸಾಲನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯರು ಸುಗ್ಗಮದೇವಿ ಬೆಟ್ಟ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬೆಟ್ಟದ ಸಾಲುಗಳು ದರೋಜಿ ಕೆರೆಯಿಂದ ಹಗರಿ ನದಿಯವರೆಗೆ ೨೬ ಮೈಲಿ ಹಬ್ಬಿದೆ. ಈ ಬೆಟ್ಟ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಶಿಖರದ ಎತ್ತರ ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟದಿಂದ ೩೨೮೫ ಅಡಿಗಳಷ್ಟಿದೆ ಹಾಗೂ ಸಂಡೂರಿನಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ೩೦ ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಪ್ಪನ ಗುಡ್ಡ ಸಾಲು ಇದೆ. ಇದರ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಶಿಖರದ ಎತ್ತರವು ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟದಿಂದ ೩೧೭೭ ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಬೆಟ್ಟದ ಸಾಲು ಹಡಗಲಿ-ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ೨೫ ಮೈಲಿ ಹಬ್ಬಿದೆ. ಈ ಮಲ್ಲಪ್ಪನ ಗುಡ್ಡದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲಳ್ಳಿ ಗುಡ್ಡಗಳ ಸಾಲು ಇದೆ. ಈ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಗುಡ್ಡದ ಎತ್ತರವು ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟದಿಂದ ೨೮೦೦ ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರವಾಗಿದೆ. ಈ ಬೆಟ್ಟದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗುಡ್ಡಗಳೆಂದರೆ ನರಸಿಂಹ ದೇವರ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಉಚ್ಚಂಗಿದುರ್ಗದ ಬೆಟ್ಟಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳ

ಜೊತೆಗೆ ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ಬೆಟ್ಟಸಾಲು ಮತ್ತು ಗುಡೆಕೋಟೆ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಸಾಲು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಬೆಟ್ಟ ಸಾಲುಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಬೆಟ್ಟಗಳಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಏಕಾಂಗಿಗಳಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಹಲವಾರು ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಇವೆ. ದರೋಜಿ ಬೆಟ್ಟ, ಕಂಪ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟ, ಕುರುಗೋಡು ಬೆಟ್ಟ, ಹಡಗಲಿಯಲ್ಲಿನ ಹುಲಿಗುಡ್ಡ ಹಾಗೂ ಹೊಳಗುಂದಿ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಪ್ಪನ ಬೆಟ್ಟ, ತಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಕಲ್ಲಿನ ಬಂಡೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಗುಡ್ಡಗಳು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಹಗರಿಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ಬಂಡೆರಂಗನ ಬೆಟ್ಟವೂ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ದಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಸಂಡೂರು ಬೆಟ್ಟ ಸಾಲು, ತಾಮ್ರ ಬೆಟ್ಟ ಸಾಲು, ಮಲ್ಲಪ್ಪನ ಗುಡ್ಡ, ಕಲ್ಲಳ್ಳಿ ಗುಡ್ಡ ಸಾಲುಗಳು, ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಕಾರದ ಗುಡ್ಡಗಳಾಗಿವೆ. ಇವು ದುಂಡಾಕಾರವಾಗಿದ್ದು ಕಣಿವೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಸಂಡೂರು, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡುಗಳಿವೆ. ಉಳಿದ ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳು ಕಲ್ಲುಗುಡ್ಡಗಳಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಕಳ್ಳಿ, ಕಾರೆ, ಕ್ಯಾಕ್ಟಸ್, ಜಾಲಿ ಹಾಗೂ ಕುರುಚಲು, ಬಾರೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಬೇವಿನ ಗಿಡಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇನ್ನು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಿಸರ್ಗಸಂಪತ್ತನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರಿಗೆ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯತೆ ದೊರೆತಿದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರಲ್ಲದೇ ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್, ತಾಮ್ರ, ಸತು, ಜಿಪ್ಸಮ್ ಮುಂತಾದ ಅಮೂಲ್ಯ ಖನಿಜಸಂಪತ್ತು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ನಿಸರ್ಗಸಂಪತ್ತಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದೇನು ಬಡಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ. ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ನಿಸರ್ಗ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅವುಗಳಿಂದ ಅಪಾರವಾದ ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿರುವ ಹಂಪಿ ಅವಶೇಷ ನೋಡಲು ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಸಾವಿರಾರು ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಆಗಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಗುಣಮಟ್ಟದ್ದು ಎಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದಿರುವ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ರಫ್ತು ವಸ್ತುಗಳಾಗಿವೆ. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಖನಿಜಸಂಪತ್ತಿನ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲೆಯು ದೇಶದ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ನಿಧಿಗೆ ಅಪಾರ ಕಾಣಿಕೆ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪುರಾತತ್ವ ಸಂಪತ್ತು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಹಂಪಿಯ ಅವಶೇಷವಲ್ಲದೆ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಕಾಲದ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪವೂ ಅದ್ಭುತವಾಗಿವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅಪಾರ ಅವಕಾಶ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ನಿಸರ್ಗಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ನಾವು ಹೀಗೆ ಹೆಸರಿಸಬಹುದು. ಭೂಸಂಪತ್ತು, ಅರಣ್ಯಸಂಪತ್ತು, ಜಲಸಂಪತ್ತು, ಖನಿಜಸಂಪತ್ತು ಹಾಗೂ ಮಾನವಸಂಪತ್ತು ಎಂಬುದಾಗಿ ನೋಡ ಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಭೂಸಂಪತ್ತು: ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿ ರುತ್ತದೆ. ಫಲವತ್ತಾದ ಮತ್ತು ಸಮತಟ್ಟಾದ ಭೂಮಿ ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕ. ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಮಣ್ಣು, ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಮರುಳುಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪುಮಣ್ಣು, ಎರಡು ಕಂದುಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪುಮಣ್ಣು, ಮೂರು ಕಪ್ಪುಮಣ್ಣು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಮತ್ತು ಹಗರಿ ನದಿಗಳ

ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮರಳುಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪುಮಣ್ಣು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕಂದು ಮಿಶ್ರಿತ ಕಂಪು ಮಣ್ಣು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೆಟ್ಟ-ಗುಡ್ಡಗಳ ತಪ್ಪಲಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಮತ್ತು ಹಡಗಲಿ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪುಮಣ್ಣು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕಪ್ಪುಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ತೇವಾಂಶ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶವಾದ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಣ ಕೃಷಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿದೆ. ಹತ್ತಿ, ಶೇಂಗಾ, ಜೋಳ, ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳ, ತೊಗರಿ ಮುಂತಾದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಒಣ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಲವಣಾಂಶವು ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದು ಇದು ಉತ್ತಮ ವಾದ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಅಷ್ಟೇನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಲು ಫಾಸ್ಫೇಟ್ ರಸಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಬಳಸುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಕೃಷಿ ತಜ್ಞರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಕಪ್ಪುಮಣ್ಣು ನೀರಾವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನೀರಾವರಿಯಿಂದ ಬಹುಬೇಗ ಸವಳಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ ಕಪ್ಪುಮಣ್ಣು ನೀರಾವರಿಯಿಂದ ಸವಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಿರುಗುಪ್ಪದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು ನಡೆಸಿದ ಮಣ್ಣಿನ ರಾಸಾಯನಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ಕಪ್ಪುಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಯಿಂದ ಸವಳು ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿದೆ. ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಒತ್ತಡದಿಂದಾಗಿ ಅರಣ್ಯಪ್ರದೇಶವು ತೀವ್ರವಾದ ಒತ್ತುವರಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ. ಈ ಒತ್ತುವರಿ ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ಬೋಳು ಗುಡ್ಡಗಳೂ ಸಹ ಬಲಿಯಾಗು ತ್ತಿವೆ. ಮರಗಳಿರುವ ಅರಣ್ಯಪ್ರದೇಶವೂ ಕಡಿಮೆ. ಈಗಿರುವ ಅರಣ್ಯವೂ ನಾಶವಾದರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಾಗುವ ಹವಾಮಾನ ವ್ಯತ್ಯಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅರಣ್ಯ ನಾಶದಿಂದಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭೂಮಿ ಬರಡಾಗುತ್ತಿದೆ. ಭೂಸವಕಳಿ ಸಮಸ್ಯೆ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿದೆ. ಭೂಸವಕಳಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸರಕಾರವು ಭೂಸಾರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಈ ಕುರಿತಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರಕೃತಿದತ್ತವಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸತತ ಉಳುಮೆ ಮತ್ತು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ತನ್ನ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭೂಸಾರವನ್ನು ಪೋಷಿಸುವ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ನಿಸರ್ಗದತ್ತ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಬಳಸುವುದು, ಬರಿದು ಮಾಡುವುದು, ಹಾಳು ಮಾಡುವುದು-ಇವಿಷ್ಟೇ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವಲ್ಲ, ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಯಾವ ದೇಶವೇ ಆಗಲಿ ಅದರ ಭವಿಷ್ಯವೂ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಒದಗಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಆ ದೇಶದ ಭೂಮಿಯ ಸಾರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಅದರ ಮೇಲ್ಮಣ್ಣು ಅವರ ಸರ್ವಸ್ವ ಇಂತಹ ಮಣ್ಣು, ಇಂದು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿನಿಂದ ಸರಿ ಸುಮಾರು ೪೦ರಿಂದ ೫೦ ಟನ್‌ನಷ್ಟು ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ಫಲವತ್ತಾದ ಮೇಲ್ಮಣ್ಣು ರೂಪುಗೊಳ್ಳಲು ೨.೪೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಮೇಲ್ಮಣ್ಣು ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ. ಹೀಗೆ ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಮೇಲ್ಮಣ್ಣಿನ ಪ್ರಮಾಣ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೬೦ ಕೋಟಿ ಟನ್‌ಗಳು ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ.

ಭೂಸವಕಳಿಯು ತೀವ್ರವಾಗಿರುವ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಕೊರಕಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಭೂಸಾರವು ಶಿಥಿಲಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಭೂಮಿಯು ಸವಳಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ನಾವು ಬೆಳೆಯುವ ಬೆಳೆಯಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗೆ ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ನಾವು ಭೂಮಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಮತ್ತು ತನ್ಮೂಲಕ ಭೂಸಾರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಂತಹ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕಿದೆ.

ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು: ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶವೆಂದರೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯವಿದೆ ಎಂದರೆ ಯಾರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತಿಯೊಡನೆ ಸೆಣಸಾಡಿ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೂ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅರಣ್ಯ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ೫೫೦ ಮಿ.ಮೀ. ಇದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅರಣ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೯.೨೬.೨೨೦ರಷ್ಟಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ೧,೯೯,೨೪೭ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಷ್ಟು ಅರಣ್ಯಪ್ರದೇಶ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಶೇ ೯೦%ರಷ್ಟು ಅರಣ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾಲ್ಕು ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತಗೊಂಡಿದೆ. ಹರಪನಹಳ್ಳಿ, ಹೊಸಪೇಟೆ, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ಮತ್ತು ಸಂಡೂರು ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿನ ಅರಣ್ಯದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧,೪೦,೯೨೭ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳು. ಆದರೆ ಉಳಿದ ನಾಲ್ಕು ತಾಲೂಕುಗಳಾದ ಬಳ್ಳಾರಿ, ಸಿರುಗುಪ್ಪ, ಹಡಗಲಿ ಮತ್ತು ಹಗರಿಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿನ ಅರಣ್ಯದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೨,೨೬೮ ಹೆಕ್ಟೇರುಗಳು. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅರಣ್ಯಪ್ರದೇಶವು ತೀವ್ರ ಅಸಮ ಹಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಟ್ಟು ಅರಣ್ಯಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಸಂಡೂರು, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ಹರಿದ್ವರ್ಣ ಕಾಡುಗಳೇನಿಲ್ಲ. ದಟ್ಟವಾದ ಅರಣ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಸಂಡೂರು ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ಕಣಿವೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ದಟ್ಟವಾದ ಅರಣ್ಯವಿದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಕುರುಚಲುಗಿಡ, ಕಳ್ಳಿ, ಜಾಲಿ, ಕಾರೆ, ಬಾರೆ ಗಿಡಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅರಣ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅರಣ್ಯಗಳಿಂದ ಸಮಾಜಕ್ಕಾಗುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ದಿನಬಳಕೆಯ ಉರುವಲು, ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಮರ-ಮುಟ್ಟು ಬಿದಿರು ಪೀಠೋಪಕರಣ, ನಾಟ, ಬೆತ್ತ, ಕಾಗದಕ್ಕಾಗಿ ಮೆದುಮರ, ಗೊಬ್ಬರ, ಮೇವು, ತಿಂದುಣ್ಣಲು ಹಣ್ಣು, ಜೇನುತುಪ್ಪ, ಎಣ್ಣೆ, ಅಂಟು ಮುಂತಾದುವುಗಳಿಂದ ದೊರಕುವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಯೋಜನ. ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಅರಣ್ಯವು ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯ ಜೀವಸಂಕುಲದ ಆಧಾರಸ್ಥಂಭವಾಗಿದೆ, ಪರಿಸರ, ಹವಾಮಾನ, ಬರಗಾಲ, ನೆರೆ, ಭೂಸವಕಳಿ, ನೀರಿನ ಸಂಚಲನೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆ ಮತ್ತು ಅತಿ ಬೇಸಿಗೆ ಎಂಬ ಎರಡೇ ಕಾಲಗಳು, ಕಾರಣ ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶವೆಂದೇ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಭೂಮಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಾಖ ಹೀರಿಕೊಂಡು ಒಣ ಹವಾಮಾನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ದಟ್ಟವಾದ ಮರಗಳು ಹಾಗೂ ಪೊದೆಗಳಿರುವ ಸಂಡೂರು-ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ತಂಪಾದ ಹವಾಮಾನವಿದೆ. ಭೂಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಿ ಹಸಿರಿನ ಹಾಸು ಇದ್ದರೆ ಹವಾಮಾನವು ತಂಪಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಮೋಡಗಳ ರಚನೆ ತೀವ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಳೆಯ ನೀರನ್ನು ಹೀರಿಕೊಂಡ ಮರ-ಗಿಡಗಳು ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಅರಣ್ಯವು ಇನ್ನೂ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ

ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯನ್ನು ತರಿಸುತ್ತವೆ. ಅರಣ್ಯಗಳಿಂದ ಕೃಷಿಗಾಗುವ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಪ್ರಯೋಜನವೆಂದರೆ ಅವು ಭೂಸವಕಳಿಯನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತವೆ. ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ಬೀಳುವ ಮಳೆ ನೀರು ಮಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ರಭಸದಿಂದ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಹರಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಅರಣ್ಯವು ತಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ನೀರು ಆವಿಯಾಗಿ ಮತ್ತೆ ವಾತಾವರಣ ಸೇರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಇಂತಹ ಬಿರುಸಿನ ಮಳೆಯನ್ನು ಮರಗಿಡಗಳು ತಡೆಯುವುದರಿಂದ ಮೇಲ್ಮಣ್ಣು ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧ ಎಂದರೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅರಣ್ಯಪ್ರದೇಶ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಭೂಸವೆತವು ಭೀಕರ ಪ್ರಮಾಣ ತಲುಪಿದೆ. ಕೃಷಿ ಒತ್ತುವರಿ ಹಾಗೂ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಉರುವಲು ಕಟ್ಟಿಗೆಗಾಗಿ ಮರಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳನ್ನು ಬಿಡದೆ ಉಳುಮೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಮಣ್ಣು ಸಡಿಲವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಡಿಲವಾದ ಮಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ರಭಸದಿಂದ ಮಳೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಮೇಲ್ಮಣ್ಣು ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿ ಕೊರಕಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿದರೂ ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡಗಳನ್ನು ಜನ ಹೇಗೆ ಒತ್ತುವರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಉಳುಮೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ನೇರವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳ ವಶದಲ್ಲಿದೆ. ಉಳಿದ ಅರಣ್ಯವು ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ವಶದಲ್ಲಿದೆ. ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಗಾತ್ರದ ಮರಗಳು ಬೆಳೆಯಲಾರವು. ಅವು ನೀಡುವ ಉತ್ಪನ್ನದ ಗುಣಮಟ್ಟವು ಉತ್ತಮವಾದುದೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಿದಿರನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಉರುವಲು ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಗದ ಜನ ತಮ್ಮ ಆದಾಯದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಉರುವಲು ಕಟ್ಟಿಗೆಗೆಂದು ವ್ಯಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಹಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಅಪಾರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ. ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶವಾದ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಈಗಿರುವ ಅರಣ್ಯಗಳು ನಾಶವಾದರೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹವಾಮಾನವು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹದಗೆಡುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರವು ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಭಾಗದ ಅರಣ್ಯಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಧಾಮ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿಧಾಮಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಂಡೂರು ಮತ್ತು ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ಭಾಗದ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನವಿಲುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಪಾರವಾಗಿದೆ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಬೆಟ್ಟದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ನವಿಲುಸ್ವಾಮಿ ಎಂಬ ಸ್ಥಳವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನವಿಲುಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನವಿಲುಸ್ವಾಮಿ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬರಲು ಅಲ್ಲಿರುವ ವಿಪುಲ ಸಂಖ್ಯೆಯ ನವಿಲುಗಳ ವಾಸವೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನವಿಲುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಾಶವಾಗುತ್ತಿರುವ ನವಿಲು ಸಂತತಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ನವಿಲು 'ಪಕ್ಷಿಧಾಮವನ್ನು' ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಇದರ ಮೂಲಕ ಅರಣ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯು ಸಾಧ್ಯ.

ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತು: ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಭಾರತ ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದ ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಕೌಟಿಲ್ಯನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಧ್ಯಯನವೇ ಇದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ತನ್ನ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರಿನಿಂದ ವಿಶ್ವಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಅದಿರಲ್ಲದೆ ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್, ರೆಡ್ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಮುಂತಾದ ಖನಿಜಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಖನಿಜಗಳಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು ಸಹ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಒಂದು ದೇಶದ ಕೈಗಾರಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ, ತನ್ಮೂಲಕ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತಿನ ಪಾತ್ರವು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಕೈಗಾರಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಉಸಿರಾದ 'ಉಕ್ಕು' ವಿನ ಮೂಲವೇ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು. ಮಡಕೆ ಮಾಡಲು ಮಣ್ಣೇ ಮೊದಲು ಎನ್ನುವಂತೆ 'ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಕಬ್ಬಿಣವೇ ಮೊದಲು ಎಂದು ಎಚ್ಚೆಸ್ಕೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರಿನ ನಿಕ್ಷೇಪವು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಖನಿಜಗಳೆಂದರೆ,

೧. ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು – ಸಂಡೂರು, ನಂದಿಹಳ್ಳಿ, ಹೊಸಪೇಟೆ ಸುತ್ತ–ಮುತ್ತ.
೨. ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ – ದೇವಗಿರಿ, ಸುಬ್ರಾಯನ ಹಳ್ಳಿ, ರಾಮಘಡ.
೩. ತಾಮ್ರ – ಹರಪನಹಳ್ಳಿ, ಚಿನ್ನಾಪುರ, ದರೋಜಿ ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿ.
೪. ಸತು – ಮೆಟ್ರಿ
೫. ಮ್ಯಾಗ್ನಟೈಟ್ – ತೋರಣಗಲ್ಲು
೬. ಬಂಗಾರ – ಶೃಂಗಮರಡಿ, ಚಿಗಟೇರಿ, ತಾರಾನಗರ ಮತ್ತು ಕಂಚೂರು.
೭. ಜಿಪ್ಸಮ್ – ತಾಳೂರು, ಉತ್ತನೂರು, ಹಿರೇಹಡಗಲಿ, ಚೆನ್ನಹಳ್ಳಿ.
೮. ಜೇಡಿಮಣ್ಣು – ಹಲವಾಗಲು, ಸುಬ್ರಾಯನಹಳ್ಳಿ, ಯರನಹಳ್ಳಿ, ತುಂಬರಗದ್ದಿ.
೯. ಸುಣ್ಣದ ಕಲ್ಲು – ತೋರಣಗಲ್ಲು, ಮೆಟ್ರಿ, ಉಬ್ಬಲಗಂಡಿ, ದೇವಲಾಪುರ, ಮಲ್ಲಪ್ಪನ ಗುಡ್ಡ.
೧೦. ಬಳಪದ ಕಲ್ಲು – ಅರಸಾಪುರ, ನೀಲಗುಂದ.
೧೧. ಹಳದಿ ಓಕರ್ – ತುಮರಿ, ರಾಮಘಡ, ಒಲದಗುಡ್ಡ.
೧೨. ರೆಡ್ ಓಕರ್ – ಜಾನಕುಂಟಿ, ಜಂಬುನಾಥನಹಳ್ಳಿ, ವ್ಯಾಸನಕೆರೆ ಮತ್ತು ಕರಡಿಕೊಳ್ಳ.
೧೩. ಬೆಣಚುಕಲ್ಲು – ನಾಗಲಾಪುರ, ರಾಜಾಪುರ, ಗಾದಿಗನೂರು ಮತ್ತು ಅಂಕಮನಾಳ.
೧೪. ವಜ್ರ – ದೇವಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ.
೧೫. ಬೆರಾಯ್ಟ್ – ತಿಮ್ಮಾಪುರ.

ತುಂಗಭದ್ರಾ ಅಣೆಕಟ್ಟೆಯ ಮಲ್ಲಾಪುರ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಸಮಾರು ೩೦ ಮೈಲಿಗಳ ಉದ್ದ ಹಬ್ಬಿರುವ ಹೊಸಪೇಟೆ, ಸಂಡೂರು ಬೆಟ್ಟ ಸಾಲು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಖನಿಜಗಳ ಆಗರವಾಗಿದೆ. ಈ ಬೆಟ್ಟ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟದಿಂದ ೩೫೨೫ ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರದ ಶಿಖರಗಳಿವೆ. ದೋಣಿಮಲೆ ಬೆಟ್ಟದ ಎತ್ತರ ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟದಿಂದ ೩೪೨೧ ಅಡಿಗಳು. ಸಂಡೂರು ನಗರದ ಹತ್ತಿರವಿರುವ

ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಗುಡ್ಡವು ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟದಿಂದ ೩೬೧೦ ಅಡಿ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿದೆ. ರಾಮಘಡವು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಿರಿಧಾಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಟ್ಟ-ಗುಡ್ಡಗಳು ತಮ್ಮ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿದೆ.

ಗಣಿಗಾರಿಕೆ : ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯು ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತು ಆಧಾರಿತ ಪ್ರಮುಖ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಸಾವಿರಾರು ಕುಟುಂಬಗಳ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಬಳ್ಳಾರಿಗೆ ವಿಶ್ವಮಾನ್ಯತೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕಿದ್ದ ವಿಜಯನಗರ ಉಕ್ಕು ನೆನೆಗುದಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಸಾಕಷ್ಟು ವಿವಾದಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು: ಹೆಮಟೈಟ್, ಮ್ಯಾಗ್ನಟೈಟ್, ಲೈಮೋಟೈಟ್, ಸೈಡಿರೈಟ್ ಈ ನಾಲ್ಕು ವಿವಿಧ ಖನಿಜಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಮಟೈಟ್ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದುದಾಗಿದ್ದು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು ಹೆಚ್ಚು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಸಂಡೂರು. ನಂದಿಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಹೊಸಪೇಟೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ೪೦ ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದ ಮತ್ತು ೧೫ರಿಂದ ೨೦ ಕಿ.ಮೀ. ಅಗಲವುಳ್ಳ ಬೆಟ್ಟಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಮಟೈಟ್ ಅದಿರು ಅಪಾರವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಗಣಿಗಳೆಂದರೆ ಬೆಳಗೊಳ, ಇಂಗಳಿಗಿ, ಹಳಕುಂದಿ, ಹರವಿನದೋಣಿ, ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ, ಜಂಬುನಾಥನ ಹಳ್ಳಿ, ಸಂಕ್ಲಾಪುರ, ವ್ಯಾಸನಕೇರಿ, ದೋಣಿಮಲೈ, ರಾಮಘಡ, ನಂದಿಹಳ್ಳಿ, ಉಬ್ಬಲಗುಂಡಿ, ವಿಠಲಾಪುರ, ನೆಲಗೊಳ, ನಾರಾಯಣಪುರ, ಕರಡಿಕೊಳ್ಳ, ಭುಜಂಗನಗರ, ರಾಜಾಪುರ. ಈ ಗಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಮತ್ತು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾದ ಗಣಿಪ್ರದೇಶಗಳೆಂದರೆ ದೋಣಿಮಲೆ ಗಣಿಗಳು ಮತ್ತು ರಾಮಘಡ ಗಣಿಗಳು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ಅದಿರಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯದೇ ಸಿಂಹಪಾಲು. ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಅದಿರಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪಾಲು ಶೇ.೮೪. ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ಅದಿರಿನಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪಾಲು ಶೇ. ೭೦ರಷ್ಟು. ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗದ ಮೂಲವಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು ೨೦,೦೦೦ ಜನಕ್ಕೆ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಖನಿಜ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತವಾಗಿದೆ (ಎನ್.ಎಂ.ಡಿ.ಸಿ.). ಖನಿಜಗಳ ರಫ್ತು ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಖನಿಜ ಮತ್ತು ಲೋಹ ಸಂಸ್ಥೆಯು(ಎಂ.ಎಂ.ಟಿ.ಸಿ.) ಕಾರ್ಯ ನಿರತವಾಗಿದೆ. ಕೋಟ್ಯಂತರ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಖನಿಜಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ರಫ್ತಾಗುತ್ತಿವೆ. ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ಅದಿರಿನ ರಫ್ತುವಿನ ಮೂಲಕ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ದೇಶದ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ನಿಧಿಗೆ ಅಪಾರ ಕಾಣಿಕೆ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಪರಿಸರಮಾಲಿನ್ಯ, ಅರಣ್ಯನಾಶ, ವಾಯುಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ತಡೆಯುವುದರ ಕಡೆಯೂ ನಾವು ಗಮನಹರಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಖಾಲಿಯಾದ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಬೇಕಿದೆ.

ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್: ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು ನಿಕ್ಷೇಪಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ಅದಿರಿನ ನಿಕ್ಷೇಪ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ. ಈ ಖನಿಜವು ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ 'ಪೇರಸ್ ಪಿಲ್ಯೆಟ್' ಎಂಬ ಕಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ಅದಿರಿನ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳು ದೇವಗಿರಿ, ಸುಬ್ರಾಯನಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ರಾಮನಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಅದಿರಿನಲ್ಲಿ ಶೇ. ೩೨ರಿಂದ ೫೬ರಷ್ಟು ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ಅಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಅದಿರು ತುಂಬಾ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದು ಬಿಸ್ಕತ್ತಿನ ರೂಪದ ಬಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಅದಿರಿನ ವಿಶೇಷ ಗುಣವೆಂದರೆ ನಿಗದಿತ ಅಂಶಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರಂಜಕ ಮತ್ತು ಗಂಧಕ ಅಂಶಗಳಿವೆ. ಈ ಗುಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಜಗತ್ತಿನ ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ಅದಿರಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ಅದಿರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ನಿಕ್ಷೇಪ ೧೫ ದಶಲಕ್ಷ ಟನ್ ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸಂಡೂರು ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿಣ ಅದಿರು ನಿಯಮಿತ ಎಂಬ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ಅದಿರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಶತ ೯೦ರಷ್ಟನ್ನು ಈ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯೇ ಹೊರತೆಗೆಯುತ್ತಿದೆ. ಉಕ್ಕು ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಪೂರಕ ವಸ್ತುವೆಂದರೆ ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್, ಕಬ್ಬಿಣ ಅದಿರು ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ಅದಿರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದರಿಂದ ಕಬ್ಬಿಣ ಉಕ್ಕು ಕಾರ್ಖಾನೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಜಿಲ್ಲೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ೧೯೭೧ರಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಪ್ರಧಾನಿ ದಿ. ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ತೋರಣಗಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರ ಉಕ್ಕು ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಅಡಿಗಲ್ಲು ಇಟ್ಟರು, ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ತೊಂದರೆಗಳಿಂದಾಗಿ 'ವಿಜಯನಗರ ಉಕ್ಕು ಕಾರ್ಖಾನೆ' ನನಸಾಗಲಿಲ್ಲ.

೨.೩. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಬಂದಿದ್ದು ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ. ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಆದಿಮಾನವನ ನೆಲೆಯಾಗಿದ್ದಿತೆಂದು ಹಳೆ ಶಿಲಾಯುಗದಿಂದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಯುಗದವರೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಜನಜೀವನವಿದ್ದಿತೆಂದು ಪ್ರಾಗೈತಿಹಾಸಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ತೆಕ್ಕಲಕೋಟೆಯ ನಿಟ್ಟೂರಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಎರಡು ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಮೌರ್ಯರ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದು ನಂತರ ಶಾತವಾಹನ, ಬನವಾಸಿ ಕದಂಬರು, ಬದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ, ನೊಳಂಬ, ಗಂಗ, ಉಚ್ಚಂಗಿ, ಪಾಂಡ್ಯ, ಕಂಪಿಲಿಯ ಕಂಪಿಲರಾಯ, ಸೇವುಣರು ಮತ್ತು ಹೊಯ್ಸಳರ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿತ್ತು. ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೇ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಜಿಲ್ಲೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಗೆ ಬಂದಿತು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮದರಾಸು ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ೧೯೫೩ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು.

ಬಳ್ಳಾರಿ ನಗರದ ಸ್ಥಳನಾಮ ಕುರಿತು ದಂತಕಥೆ ಮತ್ತು ಶಾಸನಗಳ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿವೆ. ಕೋಳೂರಿನ ಮಲ್ಲೇಶನೆಂಬ ಶಿವಭಕ್ತನು ತ್ರಿಕಾಲ ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುವವನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಒಮ್ಮೆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆಂದು ಬಳ್ಳಾರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಪೂಜೆಗಾಗಿ ತನ್ನ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಕಾಣದೆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ

ತಂದ ಬಳ್ಳವನ್ನೇ ಬೋರಲಾಗಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಭಕ್ತಿಗೆ ಶಿವ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಆ ಬಳ್ಳದಿಂದಲೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಶಿವ ಬಳ್ಳದಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಬಳ್ಳೇಶನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಶಿವನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿದರೆಂದೂ ಹಾಗೂ ಈ ಬಳ್ಳೇಶನಿಂದಾಗಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂತೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಒಂದೆಡೆಯಾದರೆ, ಇಂದ್ರನು ಬಳ ಎಂಬ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಹೆಸರು ಉಂಟಾಯಿತೆಂದು ಹಾಗೂ ಬಳ್ಳಾಸುರನೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸನಿದ್ದು, ಅವನಿಗೆ ಬಳ್ಳವೇ ರಕ್ಷಾಕವಚವಾಗಿರುವಂತೆ ವರ ಪಡೆದು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸವಿದ್ದ ಜನರಿಗೆ ಮತ್ತು ಋಷಿಮುನಿಗಳಿಗೆ ಹಿಂಸೆ ಕೊಟ್ಟು ಮರಳಿ ಬಳ್ಳದೊಳಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವನನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಲು ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಾಗ ಆದಿಶಕ್ತಿಯು ದುರ್ಗಿಯಾಗಿ ಅವತರಿಸಿ ಬಳ್ಳವನ್ನು ಸೀಳಿ/ಹರಿದು ಒಳಗೆ ಅಡಗಿದ್ದ ಬಳ್ಳಾಸುರನನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆಂದು ಪ್ರತೀತಿ. 'ಬಳ್ಳಾ-ಹರಿ'ಯು ಈಗ ಬಳ್ಳಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ದುರುಗಮ್ಮ ಇಲ್ಲಿನ ಜನರ ಆರಾಧ್ಯ ದೇವತೆಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಉಲ್ಲೇಖಿತ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಎಂಬ ದೇವತೆಯ ಆರಾಧನೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕಂಚುಗಾರಬೆಳಗಲ್ಲು ಮತ್ತು ಸತ್ತೂರು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ದೇವತೆ, ಬನದ ಬಳ್ಳಾರಿ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳು ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ. ಬ್ರಹ್ಮಶಿವನ 'ಸಮಯ ಪರೀಕ್ಷೆ' ಚಂದ್ರರಾಜನ 'ಮದನತಿಲಕ'ದಲ್ಲಿ ಈ ದೇವತೆಯ ಹೆಸರಿದೆ. ಡಾ.ಎಂ.ಎಂ.ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ಬಳರಿ, ಬಳಾರಿ, ಬಟರಿ ಈ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬಟರಿ ಎಂಬುದು ಸಂಸ್ಕೃತದಂತೆ ಬಳರಿ, ಬಳಾರಿ ಎಂಬಿವು ದ್ರಾವಿಡದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತವೆ. ಭಟರಿಕಾ-ಬಟರಿ-ಬಳರಿ-ಬಳಾರಿ ಎಂಬ ರೂಪವ್ಯತ್ಯಾಸ ಸಂಭವಿಸಿರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಕರೆಯುವ ಬಳ್ಳಾರಿ ದುರ್ಗಮ್ಮ, ಪ್ರಾಚೀನ ಬಳ್ಳಾರಿ ದೇವತೆಯಾಗಿ ಕ್ರಮೇಣ ಈ ದೇವತೆಯ ಹೆಸರಿನೊಂದಿಗೆ ದುರ್ಗಮ್ಮ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಳಕೆಯಾದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

೨.೪. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಇವರು ಕಮ್ಮಾರ, ಬಡಗಿ, ಲೋಹಶಿಲ್ಪಿ, ಸ್ಥಪತಿ ಮತ್ತು ಸ್ವರ್ಣಕಾರ ಎಂಬ ಐದು ವೃತ್ತಿಯ ಪಂಗಡಗಳಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಮತ್ತು ಇವರ ಜೀವನವಿಧಾನಗಳ ಬಗೆಗೆ ಇದುವರೆಗೂ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡದಿರುವುದು ವಿಸ್ಮಯಕಾರಿ ಮತ್ತು ನಿರಾಶಾದಾಯಕ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಇವರ ಮೂಲವೃತ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇವರ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳ ಬಗೆಗೆ ಖಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ನಡೆದಿರುವ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಅಧ್ಯಯನಗಳೂ ಗೊಂದಲಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇವರ ಮೂಲವೃತ್ತಿಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ನೋಟವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಆಳವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಯಾರು? ಆತನ ಚರಿತ್ರೆ ಏನು? ಹಾಗೂ ಅವನ ವಂಶಸ್ಥರು ಹೇಗೆ ಅವತರಿಸಿದರು ಹಾಗೂ ಅವರ ಧಾರ್ಮಿಕ ವೈಶಿಷ್ಟತೆಯ ಕುರಿತಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿರುವ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕೃಷಿ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಜೊತೆಗೆ ಸಹಕಾರಿ ಚಳುವಳಿ ಹಾಗೂ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಹಣಕಾಸು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ವಿಸ್ತರಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೩-ಳನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಯುಗ ಆರಂಭವಾದರೆ ಇದಕ್ಕೂ ಹಿಂದಿನ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲೇ ಕನ್ನಡಿಗರ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು ರಾಜ್ಯ, ಹೊರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಲಾಚತುರತೆ ತೋರಿರುವುದು ಅನೇಕ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಭೋಜ, ನಾಡೋಜ, ಆಚಾರಿ, ಕಲ್ಲುಕುಟಿಕ, ಸೂತ್ರಧಾರಿ, ರೂವಾರಿ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಿ ಹಾಗೂ ಸ್ವರ್ಣಶಿಲ್ಪಿ ಎನ್ನುವಂತಹ ಹೆಸರುಗಳು ಅನೇಕ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ರಾಜಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಶಿಲ್ಪಕಲೆಗೆ ಮತ್ತು ಶಿಲ್ಪಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮನ್ನಣೆ ಇದ್ದುದು ಚರಿತ್ರೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಹಲವಾರು ವಿದೇಶಿಗರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಾಚೀನ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದವರು ಇವರಾಗಿದ್ದು, ಹಲವು ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಶಿಲ್ಪಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಶಾಸನಗಳ ರೂವಾರಿಗಳಾಗಿ, ದೇವಾಲಯಗಳ ಸ್ಥಪತಿಗಳಾಗಿ, ಬರಹಗಾರರಾಗಿ, ಆಸ್ಥಾನ ಶಿಲ್ಪಿಗಳಾಗಿ, ಗೌಡ, ಶಾನುಭೋಗರಿಗೆ ಆಡಳಿತ ಸಲಹೆಗಾರರಾಗಿ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತಾವೇ ಆಡಳಿತಗಾರರಾಗಿರುವ ಕುರಿತಾಗಿ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕುರುಹುಗಳೆಂದರೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ದೇವಾಲಯಗಳು. ಹೀಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಕಾಸದ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಕೊಡುಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಅಧ್ಯಯನಕಾರರ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುವುದು ವಿಷಾದನೀಯ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಯಾರು, ಆತನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಎಂಬ ಪದ ಒಂದು ಸಮುದಾಯದ ಹೆಸರಲ್ಲ, ಒಂದು ದೇವರ ಹೆಸರಲ್ಲ, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರಲ್ಲ, ಒಂದು ಧರ್ಮದ ಹೆಸರೂ ಅಲ್ಲ. ವಿಶ್ವ ಎಂದರೆ 'ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ,' ಕರ್ಮ ಎಂದರೆ 'ಕೆಲಸ' ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಎಂದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಕೆಲಸ ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಉಲ್ಕೆಗಳು, ನಕ್ಷತ್ರಗಳು, ಗ್ರಹಗಳು, ಪಶುಪಕ್ಷಿ ಕ್ರಿಮಿ, ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಸ್ತ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವರಾಶಿಗಳು, ಗಿಡ, ಮರ, ಬಳ್ಳಿ, ಹೂಗಳು, ನದಿ, ಹಳ್ಳ, ಕೊಳ್ಳಗಳು, ಸಾಗರ, ಸಮುದ್ರಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಅಗೋಚರ ಶಕ್ತಿಯ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಆ ಅಗೋಚರ ಕೈಗಳು ಯಾವುವು, ಅದನ್ನೇ ವಿಜ್ಞಾನ ಅಗೋಚರ ಶಕ್ತಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆ ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ ಹೊರತು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಅವಯವಗಳಾದರೂ ಇರಬೇಕಲ್ಲ. ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ವಿಶ್ವ ರಚನೆಯಾಗಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಅದರ ಹಿಂದೆ ಆ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಸ್ವರೂಪ, ಅಗೋಚರ, ಅಪ್ರಮಾಣ, ಪ್ರಣವ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಭಗವಂತನಿದ್ದಾನೆ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ, ಅವನನ್ನೇ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನೆಂದು ವೇದಕಾಲದ ಪೂರ್ವದ ಜನರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಭಾರತದ ಸನಾತನ ಧರ್ಮ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ನಾಗರಿಕತೆ ಮತ್ತು ಭವ್ಯ ಪರಂಪರೆಗಳಿಗೆ ಮೂಲವಾದ ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ವೇದಗಳು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಕುರಿತಾಗಿಯೇ ಹೇಳುತ್ತವೆ.

ಯಾವ ವೇದಗಳು, ಉಪನಿಷತ್‌ಗಳು, ಶ್ರುತಿಗಳು, ಪುರಾಣಗಳು ಯಾವ ಪರಮ ಪುರುಷನನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆದಿವೆಯೋ ಅವುಗಳ ಸಮಸ್ತ ಸಾರವನ್ನು ಶ್ರೀ ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.ಯವರು ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕಗ್ಗದ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಲೋಕದ ಅನರ್ಘ್ಯ ರತ್ನ ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.ಯವರು ತಮ್ಮ ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ತ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೂಲ ಯಾರು? ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ ಒಬ್ಬನಿದ್ದಾನೆ, ಅವನೇ ಪರಮಾತ್ಮ, ಅವನೇ ಮೂಲಪುರುಷ, ಅವನೇ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ, ಅವನೇ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಎಂಬುದಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

"ಉದಕಂ ಮೇಣ್ ಅದರಿನ್ ಆದ ಪೃಥ್ವಿಯ ರಸದಿಂ
ಇದನೆಲ್ಲವಾಗಿಸಿದನಾ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಂ
ರೂಪಗಳಿನಿತೊ ಕೊಡುವನಿದಕಾ ತ್ವಷ್ಟ್ರ
ಆ ಪುರುಷ ನಿಂದುದಿಸಿತೀ ವಿಶ್ವ ಮೊದಲೊಳ್"

ಹೀಗೆ ಅವರು ಈ ಸಮಸ್ತ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೂಲಪುರುಷ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ರೆಡ್ಡಿ ಸಮುದಾಯದ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವವಾದ ಶ್ರೀ ಯೋಗಿ ವೇಮನ ಅವರು ಅನೇಕ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಹಲವು ಮತಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಭಗವಾನನನ್ನು ವೇದಗಳು ಹೊಗಳಿದವೂ, ಯಾವ ವೇದಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನೆಂದು ಕೊಂಡಾಡಿದವೋ ಅವುಗಳ ಸಾರವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಉದಾ: "ತ್ರಿಜಗಂಬುಲು ನಿರ್ಮಿಂಚಿಮು
ತ್ರಿಜಗಂಬುಲ ಭುಕ್ತಿ ಮುಕ್ತಿದೀರೀಚನಡಪನ್
ಯಯ ಹರಿ ರುದ್ರುಲು ದಸೌ
ಭುಯಿಂಪಗ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮಮು ವೇಮ ॥

ತ್ರಿಲೋಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಅವುಗಳ ಭುಕ್ತಿ ಮುಕ್ತಿದಾತನಾಗಿ ಅದನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸುತ್ತ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರಾದಿಯಾಗಿ ಯಾವ ದೇವರನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನೇ ಬ್ರಹ್ಮ ತತ್ವ ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ." ಇನ್ನೊಂದು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

"ವಿಶ್ವಕರ್ಮಲೇನಿ ವಿಭು ಮರಿಲೇದು
ಕೊಡುವಗೂಡು ಲೇದು ಕೋಕಲೇದು
ವಿಶ್ವಮಯಡು ನೈನ ವಿಭುನೇಲದೆಲಿಯರೋ
ವಿಶ್ವಾಭಿರಾಮ ವಿನುರ ವೇವ ॥

ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿಲ್ಲದೆ ವಿಶ್ವವು ಇಲ್ಲ. ಇರಲು ಮನೆ, ಉಣಲು ಅನ್ನ, ಉಡಲು ಬಟ್ಟೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ವಿಶ್ವಮಯನಾದ ಈ ವಿಭುವನ್ನು ಜನರು ಏಕೆ ಅರಿಯಲಾರರು? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ."(ವಸಂತ ಕುಷ್ಟಗಿ: ೨೦೧೭ಅ: ೬೦-೬೧)

'ಎಲ್ಲರ ದೇವರೂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ': ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮೋತ್ಸವ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಇದು ಸೀಮಿತವಲ್ಲ ಎಂದು ಎಸ್.ಕೆ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದುವರಿದು 'ವೈಶ್ವಕರ್ಮಮಿದಂ ಜಗತ್' ಎಂಬಂತೆ ಈ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲಾ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿಂದಲೇ ತುಂಬಿ ಹೋಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಈ ಸಮಸ್ತ ವಿಶ್ವವೆಲ್ಲವೂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನದೇ ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಮನಸಾ ಯದ್ವಿ ಹಾಯಾ ಧಾತಾ ವಿಧಾತಾ ಪರಮೋತ ಸಂದೃಕ್ ಎಂದು ಋಗ್ವೇದದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ವೇತಾಶ್ವತರೋಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ 'ಏಷದೇವೋ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಾ ಮಹಾತ್ಮಾ ಸದಾ ಜನನಾಂ ಸಂನಿವಿಷ್ಟಃ ಹೃದಾಮನೀಷಾ ಮನಸಾ ಭಿಕ್ಲಿಪ್ತೋಯ ಏತದ್ವಿದುರಮೃತಾಸ್ತೇ ಭವಂತಿ' ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಸಕಲ ಜನರ ಹೃದಯ ಪದ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವನನ್ನು ಯಾರು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಅಮೃತವಂತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಸ್ಮರಣೆ ಅಗತ್ಯ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಪೂಜೆ ಎಂದರೆ ಶಿಲ್ಪವೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಜನ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಂತೆ ಕಲ್ಯಾಣಕಾರ್ಯ ನಿರತರು. ಮಾನವರಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಇತ್ತವರು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು. ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು, ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಸಿದರು. ಕೆರೆಕುಂಟೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ರಕ್ಷಣಾರ್ಥ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ಕೋಟೆ ಕೊತ್ತಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರು."(ಅದೇ: ೨೦೧೭: ೨೧–೨೨) ಎಂದು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವರು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ವೇದಗಳ ಆದೇಶಾನುಸಾರವಾಗಿ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಗುಡಿ ಗೋಪುರಗಳನ್ನು, ಶಿಲ್ಪಕಲಾ ವೈಭವವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸದೇ ಹೋಗಿದ್ದರೆ, ಭಾರತೀಯ ಕಲೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಸೇರಿದಂತೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕುರುಹುಗಳು ನಮಗೆ ನೋಡಲು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಮತ್ತು ಖ್ಯಾತ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಆದ ಡಾ. ಎಸ್. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ತಮ್ಮ INDIAN PHILOSOPHY ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ದೇವತೆಗಳು ಪರಮೋಚ್ಛ(SUPREME) ದೇವನಾದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಆಜ್ಞಾಪಾಲಕರು, ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಪರಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ದೇವತೆಗಳು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಕಲ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಸಾರ್ವಭೌಮ, ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಆವರಿಸಿ ನೋಡುವ ದೃಷ್ಟಿ ಇದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಚಾಚಿಕೊಂಡ ಕೈಗಳಿವೆ. ಈ ಸಮಸ್ತ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ನಿರ್ಮಾತೃ ಮತ್ತು ಮುಕ್ಕೋಟಿ ದೇವತೆಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಈ ಪದದ ಅರ್ಥ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಾಧಿಸುವವನು, ಎಲ್ಲದರ ಕರ್ತೃ, ಎಲ್ಲವನ್ನು ಮಾಡುವವನು ಎಂದು ಪರಿಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ. ಯಜುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ಈ ಪದವು ಪಂಚಋಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ವೈದಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಪದವು ಇಂದ್ರ, ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ಅಗ್ನಿಯ ಗುಣವಾಚಕವಾಗಿತ್ತು. ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ನಂತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ವೈದಿಕಯುಗದ ಕೊನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಏಕೇಶ್ವರ ವಾದದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ

ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಈ ವಾಸ್ತವಿಕ ದೇವರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಮೂರ್ತವಾಯಿತು ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಪರಬ್ರಹ್ಮನಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದನು. ನಂತರ ವೈದಿಕೋತ್ತರ ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಪದವು ಋಷಿ ಮತ್ತು ಶಿಲ್ಪಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಪಂಚಮುಖಗಳು ಆ ಪಂಚ ಮುಖಗಳಿಂದ ಮನು, ಮಯ, ತ್ವಷ್ಟ್ರ, ಶಿಲ್ಪಿ, ವಿಶ್ವಜ್ಞ ಎಂಬ ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮರು ಆವಿರ್ಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶಿವ, ವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮ, ಇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯ ಎಂಬ ನಾಮ ಸಂಕೇತಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವರುಗಳ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಶ್ರೀ ವೇಮನ ಯೋಗಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಂದ ಸಾನಗ, ಸನಾತನ, ಅಹಬೂನ, ಪ್ರತ್ನಸ್ಯ ಮತ್ತು ಸುಪರ್ಣಸ್ಯ ಎಂಬ ಗೋತ್ರರ್ಷಿಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗೋತ್ರಗಳ ವಂಶಜರು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ವಂಶಸ್ಥರು ಪಂಚವೃತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಪಾಂಚಾಳರು, ವಿಶ್ವಕರ್ಮರೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತದ ಭವ್ಯಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ, ಭವ್ಯಕಲೆಗಳಿಗೆ, ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತ ಶಿಲ್ಪಕಲಾ ಮಂದಿರಗಳು, ಅಜಂತ, ಎಲ್ಲೋರ, ಬಾದಾಮಿ, ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲು, ಬೇಲೂರು, ಹಳೆಬೀಡುಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಶಿಲ್ಪಕಲಾ ಲೋಕವೇ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಭಾರತದ ಪ್ರವಾಸ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದೇಶೀಯರು ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಬೆರಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಅಳಿದ ಉಳಿದ ಅವಶೇಷಗಳು ಅವು ಅದ್ಭುತವಾದ ಶಿಲ್ಪಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಾವಿನವರೆಗೂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಜನಾಂಗದವರು ಅನಿವಾರ್ಯ ಎಂಬಂತೆ ಬಾಳಿ ಬದುಕಿದ್ದಾರೆ. ರೈತನ ವ್ಯವಸಾಯದ ಸಲಕರಣೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಸೌಂದರ್ಯ ಸಾಧನಗಳಾದ ಸ್ವರ್ಣ ಆಭರಣಗಳವರೆಗೂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಅನಿವಾರ್ಯ ವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಜನಾನುರಾಗಿಯಾಗಿ ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಇಂದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಆವಿಷ್ಕಾರದಿಂದಾಗಿ ಅವನ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯದೇ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದೇ ದುಸ್ತರವಾಗಿದೆ. ಇತಿಹಾಸದುದ್ದಕ್ಕೂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ತನ್ನ ಸೇವೆಯನ್ನೇ ಜನಾರ್ಧನನ ಸೇವೆ ಎಂದೇ ಬದುಕಿ ಬಾಳಿದ ಇವರು ಇಂದು ಅದೆಷ್ಟೋ ಕುಟುಂಬಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯಿಂದ ಬಹು ದೂರ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದು ವಿಷಾದನೀಯವಾಗಿದೆ.

ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದು ವೇದಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ, ಆಚಾರಿ, ಸುಕರ್ಮಣ, ಹಿರಣ್ಯಕಾರ, ಚಿನಿವಾರ, ಮಣಿಕಾರ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರಿಗೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನೇ ಮೂಲಪುರುಷ. ಇವನಿಗೆ ಐದು ಜನ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳು. ಅವರೆಂದರೆ– ಮನು, ಮಯ, ತ್ರೃಷ್ಟ್ಯ, ಶಿಲ್ಪಿ, ವಿಶ್ವಜ್ಞ, ಇವರ ಕೆಲಸಗಳೆಂದರೆ ಕಬ್ಬಿಣ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತನಾದವನು **ಮನು,** ವಿವಿಧ ಶಿಲ್ಪ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾದವನು **ಮಯ**. ಮರಗೆಲಸದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಣತನಾದವನು **ತೃಷ್ಟ್ಯ**. ವಿಗ್ರಹ ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದವನು **ಶಿಲ್ಪಿ,** ಮಾಂಗಲ್ಯ ಆಭರಣಗಳ ತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದವನು **ವಿಶ್ವಜ್ಞ**. ಹೀಗೆ ಐದು ಮಂದಿಯು ಅವರವರ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದರು. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಮೂಲಪುರುಷರು. ಇವರು ಮುಂದೆ 'ಪಾಂಚಾಳರು' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟರು. ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಬಳಸಿರುವ

ಹಲವು ಪರಿಭಾಷೆಗಳು ಒಂದು ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಸಂಗತಿ. ಈ ಪರಿಭಾಷೆಗಳು ಪ್ರಾಂತದಿಂದ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ, ಭಾಷೆಯಿಂದ ಭಾಷೆಗೆ ವಿಭಿನ್ನಗೊಂಡಿರುವುದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತ್ರ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಒಂದೇ ಆಗಿರುವುದು ಕುತೂಹಲಕಾರಿ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದವರನ್ನು ಕಮ್ಮಲಾರ, ಕಂಸಾಲ, ದೇವಕಮ್ಮಲಾರ, ಆಚಾರ್ಯ, ಆಸಾರಿ, ಶಿಲ್ಪಿ, ಪತ್ತಾರ, ಬಡಿಗೇರ, ಅಕ್ಕಸಾಲೆ, ರಥಕಾರ, ಸೋನಾರ, ಸ್ಥಪತಿ, ಸ್ವರ್ಣಕಾರ, ದೈವಜ್ಞ, ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಚ್ಚನ್, ತಟ್ಟನ್, ಕನ್ನನ್, ಕಲ್ತಚ್ಚನ್, ಪಾಂಚಾಳ, ಬಡಿವಡ್ಲ ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯ ದವರನ್ನು ಲೋಹರ್, ಸೋನಾರ್, ಪಾಂಚಾಳ, ಧೀಮನ್, ಜಾಂಗೀಡ್, ಬಾದಲ್, ಕೋಕಸ, ಬಾಹ್ಮಿನ್, ಕರ್ಮಟೀಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಿನ್, ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಸ್ಥಾನಿಕವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದವರು ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದರೂ ಇವರ ಕಲೆ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ, ಗೃಹಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಉನ್ನತೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಲೋಹ, ಕಾಷ್ಠ, ಶಿಲೆ, ದಂತ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಕುಶಲಕಲೆಗಳಿಗೆ ಇವರು ಪ್ರಸಿದ್ಧರು. ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಇವರ ಹಿಂದಿನ ಮತ್ತು ಇಂದಿನ ಪಾತ್ರವು, ಇವರನ್ನು ಸಮಾಜದ ಅತಿ ಮಹತ್ವದ ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಸಮುದಾಯದವರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಕವಾಗಿ ಇರುವಷ್ಟು ಹೆಸರುಗಳು ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಸಮುದಾಯದ ಜನರಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಎ.ಇ.ರಾಬರ್ಟ್ಸ್ ಅವರು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

೨.೫. ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಧಾರ್ಮಿಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಗಳು

ಮಾನವನು ಸಮಾಜಜೀವಿಯೂ, ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವಿಯೂ, ರಾಜಕೀಯ ಜೀವಿಯೂ ಆಗಿರುವಂತೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಜೀವಿಯೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಧರ್ಮವು ಆದಿವಾಸಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಆಧುನಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡು ಬರುವ ಸಹಜ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಜನರು ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಇಂದಿನ ಕಾಲದ ಜನರ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ. ನೈಸರ್ಗಿಕ ದುರಂತಗಳಾದ ಗುಡುಗು, ಸಿಡಿಲು, ಪ್ರವಾಹ, ಚಂಡಮಾರುತ, ಭೂಕಂಪ, ಕ್ಷಾಮ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಮಾನವನು ಭಯ ಭೀತನಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಇದೆಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಅತಿಮಾನುಷ ಶಕ್ತಿಯೇ ಕಾರಣವೆಂದು ನಂಬಿದ್ದ. ಜಗತ್ತಿನ ಆಗು ಹೋಗುಗಳಿಗೆ ಈ ಅಲೌಕಿಕ ಶಕ್ತಿಯೇ ಕಾರಣವೆಂದು ನಂಬುವುದರೊಂದಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಆರಾಧಿಸತೊಡಗಿದ. ಈಗ ಒಂದೊಂದು ಪಂಗಡಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಅವರೇ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡ ದೇವರುಗಳು ಅಥವಾ ದೇವತೆಗಳು ಉಂಟು. ಎಷ್ಟೋ ಪಂಗಡಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳ ಪರವಾಗಿ ನೂರೆಂಟು ಧರ್ಮಗಳು, ನೂರೆಂಟು ದೇವ-ದೇವತೆಗಳು ಉದ್ಭವಿಸಿವೆ. 'ದೇವನೊಬ್ಬ ನಾಮ ಹಲವು' ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಮಹೇಶ್ವರ ಅಲ್ಲಾ, ಏಸುಕ್ರಿಸ್ತ, ಬುದ್ಧ, ಮಹಾವೀರ ಎಂದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆದ. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ, ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮ, ಸಿಖ್ ಧರ್ಮ, ಬೌದ್ಧಧರ್ಮ, ಜೈನಧರ್ಮ ಮೊದಲಾದ ಧರ್ಮಗಳಿಗೂ ಧರ್ಮಸಂಸ್ಥಾಪಕರುಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ

ಧರ್ಮಗಳು ದೇವರನ್ನು ಕಾಣುವ ವಿವಿಧ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರ ಉಪಾಸನಾ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರಾ ಉತ್ಸವ, ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳ ಆಚರಣೆಗಳು ಮಾನವ ಸಮಾಜ ಇರುವೆಡೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಇರುತ್ತವೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಮಾನವ ಅತಿಮಾನುಷ ಶಕ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ನಂಬಿಕೆಯೇ ಧರ್ಮವೆನಿಸಿದರೆ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಧರ್ಮಗಳಿದ್ದು, ಅವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ/ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಧರ್ಮವೂ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಆ ಜನಾಂಗವೇ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಜನಾಂಗ. ಅವರ ಧರ್ಮ ವಿಶ್ವಧರ್ಮ ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ದೇವತೆಗಳನ್ನು, ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಹುದುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮುನ್ನಡೆದ ಜನಾಂಗ, ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಜನಾಂಗವಾಗಿ ಮುಂದಡಿ ಇಡುತ್ತಿದೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಧರ್ಮ ಅಥವಾ ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಧರ್ಮದ ಕುರಿತಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಧರ್ಮ ಎಂದರೇನು? ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ನಾವು ತಿಳಿಯ ಹೊರಟಿರುವ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ/ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಧರ್ಮದ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥ ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮ ಎಂಬುದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯ 'ಧೃ' ಧಾತುವಿನಿಂದ ಬಂದಿದ್ದು, ಧೃ ಎಂದರೆ ಧರಿಸು, ಧಾರಣೆ ಮಾಡು, ಪೋಷಣೆ ಮಾಡು, ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳು, ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. 'ಧಾರಾಯತಿ ಇತಿ ಧರ್ಮ' ಅಂದರೆ ಯಾವುದು ಪೋಷಣೆ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆಯೋ, ಯಾವುದು ಉದ್ಧರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆಯೋ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲವನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದೆಯೋ ಅದುವೇ ಧರ್ಮವಾಗಿದೆ. ಅಲೌಕಿಕ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನವನು ಹೊಂದಿರುವ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು, ನಂಬಿಕೆಯ ಶಕ್ತಿಯು ಅಗೋಚರವಾಗಿ ಜಗತ್ತನ್ನು ಆಳುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಶಕ್ತಿ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಹಂಬಲವೇ ಧರ್ಮ ಎಂದು ಇ.ಬಿ. ಟೈಲರ್ ಅವರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಗ್‌ಬರ್ನ್ ಮತ್ತು ನಿಮ್‌ಕಾಫ್ ಅವರು ಮಾನವನು ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೊಂದಿರುವ ಮನೋಭಾವವೇ ಧರ್ಮ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಧರ್ಮ ಎಂದರೆ ನ್ಯಾಯ, ನಿಯಮ ಎಂಬ ಅರ್ಥಗಳೂ ಇವೆ. ಧರ್ಮ ಎಂದರೆ ನಡವಳಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು, ನ್ಯಾಯಯುತ ನಿಯಮದ ನಡೆಯೇ ನುಡಿಯೇ ಮಾನವನ ರಕ್ಷಾಕವಚವಾಗಿದೆ. "ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಧರ್ಮವು ಒಂದು ಸನಾತನ ಧರ್ಮ. ಧರ್ಮ, ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಮನಾನಾಂ, ಪ್ರಮಾಣಂ, ಪರಮಮ, ಶ್ರುತಿಂ ಎನ್ನುವಂತೆ ವೇದಗಳನ್ನೇ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ಬಾಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು ನಡೆಯುವ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮವೇ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಧರ್ಮ. ಈ ಧರ್ಮದ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಪರಮಾತ್ಮ" ಆಗಿದ್ದಾನೆ (ವಸಂತಕುಷ್ಟಗಿ: ೨೦೧೭: ೪೧). ಈತನ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಇವರ ಧರ್ಮವನ್ನು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ/ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಧರ್ಮ ಎಂಬುದಾಗಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದೆ. ಋಗ್ವೇದದ ದಶಮಮಂಡಲದ ೮೧ರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ–

ಯ, ಇಮಾ ವಿಶ್ವಬುವನಾನಿ ಜುಹ್ವ
ದೃಷ್ಟಿರ್ಹೋತ ನ್ಯ ಸೀದತ್ಪತಾನಃ
ಸ ಆಶಿಷಾ ದ್ರವಿಣ ಮಿಚ್ಚಮಾನಃ
ಪ್ರಥಮಚ್ಚದವರಾ ಆಪಿವೇಶ॥

ಈ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸೂಕ್ತದ ಪ್ರಕಾರ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನೇ ವಿಶ್ವದ ಪರಾತ್ಪರ ಶಕ್ತಿಯೆಂದು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಇನ್ನು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಪದವು ಕೂಡ ಅತ್ಯಂತ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. 'ವಿಶ್ವಂ, ಕರ್ಮಂ, ಯಶ್ಯ, ಸಹ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ' ಅಂದರೆ ವಿಶ್ವವೇ ಯಾವನ ಕರ್ಮವೋ, ಕ್ಷಣಮಾತ್ರವೋ ವ್ಯವಧಾನವಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಯಾವನು ಕರ್ತೃವೋ, ಭೋಕ್ತೃವೋ ಅವನು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ. ಇನ್ನು ವಿಶ್ವವೆಂದರೆ, ಅದು ಕೂಡ ಸಣ್ಣ ಪದವಲ್ಲ. ಪೃಥ್ವಿ, ಜಗತ್ತು ಪ್ರಪಂಚವೆಂದು ಮಾತ್ರ, ವೇದದಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಿದಂತೆ 'ಪಾದೋಸ್ಯ ವಿಶ್ವಭೂತಾನಿ ತ್ರಿಪಾದ ಶ್ಯಾಮೃತಂ ದಿವಿ.' ನಾವು ವಾಸಿಸುವ ಪೃಥ್ವಿ, ಸಾಗರ, ಗ್ರಹ, ತಾರೆ, ಸೌರಮಂಡಲ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಭಗವಂತನ ಒಂದೇ ಒಂದು ಪಾದವೆಂತಲೂ ಉಳಿದ ಮೂರು ಪಾದಗಳು ಆ ವಿರಾಟ್‌ಶಕ್ತಿಯ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದೇ ವಿಶ್ವವೆಂದೂ ಈ ವಿಶ್ವಕ್ಕೂ, ಕರ್ಮಕ್ಕೂ ಇರುವ ಕಾರಣ ಶಕ್ತಿಯೇ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ"(ಅದೇ: ೨೦೧೭: ೪೨) ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ನಮಗೆ ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಅಥವಾ ಋಗ್ವೇದದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಪರಮಾತ್ಮ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಈ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಉದ್ಭವಗೊಂಡು ಸ್ವಯಂಭೂ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ವಿಶ್ವದ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದನೆಂದು ವೇದ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂಲಸ್ತಂಭ ಪುರಾಣ, ಪದ್ಮಪುರಾಣ, ಸ್ಕಂದಪುರಾಣ, ವಿಷ್ಣು ಪುರಾಣ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಈತನ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಯು ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ವೇದಗಳಿಗೆ ಭಾಷ್ಯ ಬರೆದ ಸಾಯಣಾಚಾರ್ಯರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. 'ವಿಶ್ವ ವಿಷಯಾಣಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿ ಸಂಹಾರ ರೂಪಾಣಿ ಯಸ್ಯಾಸೌ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ.' ಅಂದರೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿ ಸಂಹಾರ ರೂಪವಾದ ವಿಶ್ವವಿಷಯಗಳು ಯಾರಿಗುಂಟೋ ಅವನೇ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ 'ವಿಶ್ವಸರ್ವಂ ಕರ್ಮಕಾರ್ಯಂ ಸೃಜ್ಯಂ ಯಸ್ಮಾದ್ಭವತಿ ಸ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ, ವಿಶ್ವಜಗತ್ಕಾರಣಭೂತಃ ಪರಮಾತ್ಮ' ಅಂದರೆ ಸೃಷ್ಟಿ ರೂಪವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಕರ್ಮವು ಯಾರಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೋ ಆ ಜಗತ್ಕಾರಣಭೂತನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಋಗ್ವೇದದ ಪ್ರಕಾರ ಸೃಷ್ಟಿಯ ವ್ಯಕ್ತೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಅಮೂರ್ತ ರೂಪವಾಗಿದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇವನು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಜಾತಿಯವರ ಅಭಿಯಂತರರಾಗಿದ್ದು, ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪಿಗಳ ಪ್ರಧಾನ ದೇವತೆಯಾಗಿದ್ದಾನೆ ಹಾಗೂ 'ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಪ್ರಧಾನ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಿ' ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮನ ಹಾಗೂ ಪುರುಷರ ಮೂಲ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಇವನು ಕಶ್ಯಪ ಮತ್ತು ಅಧಿತಿಯರ ಮಗನೆಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೂರು ಲೋಕಗಳನ್ನು ಸೂರ್ಯನ ಚೂರುಗಳಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಪದವು ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣನ ಗುಣವಾಚಕವಾಗಿದೆಯಾದರೂ, ಸೂರ್ಯನ ಏಳು ಕಿರಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭೌಮನ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು(ಅಥರ್ವ/ಆಂಗಿರಸ ಗೋತ್ರ) ಒಬ್ಬ ವೈದಿಕ ಋಷಿ ಮತ್ತು ಋಗ್ವೇದದ ೧೦. ೮೧ ಮತ್ತು ೮೨ ಸೂಕ್ತದ ಲೇಖಕನಾಗಿದ್ದು, ಬಹುಶಃ ಶಿಲ್ಪಿಯೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆಂದು ಮತ್ತು ಪೌರಾಣಿಕವಾದ

ಅಷ್ಟಮ ವಸುಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಟನೇ ಸನ್ಯಾಸಿ ಪ್ರಭಾಸನ ಮಗನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನು ಸ್ಥಾಪತ್ಯ ವೇದ, ವಾಸ್ತುಶಾಸ್ತ್ರ ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕನೇ ಉಪವೇದವನ್ನು ಬಹಿರಂಗಗೊಳಿಸಿದವನು ಮತ್ತು ಅರವತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಕಲೆಗಳ ಅಧಿಪತಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಯಜುರ್ವೇದವು ಇವನನ್ನು ಪ್ರಜಾಪತಿಯಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿತು ಮತ್ತು ಅಥರ್ವವೇದದಲ್ಲಿ ಇವನನ್ನು ಪಶುಪತಿ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶ್ವೇತಾಶ್ವರೋಪನಿಷತ್ತು ಇವನನ್ನು ರುದ್ರ ಶಿವನೆಂದು ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದವನಾಗಿದ್ದಾನೆಂದು ವರ್ಣಿಸುತ್ತದೆ. ಮೂಲಸ್ತಂಭ ಪುರಾಣದ ಒಂದು ಸೂಕ್ತದ ಪ್ರಕಾರ ಭೂಮಿ, ಜಲ, ಬೆಳಕು, ಗಾಳಿ ಮತ್ತು ಆಕಾಶ, ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಇವನು ತನ್ನಿಂದ ತಾನೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡನೆಂದು ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. ನಂತರ ವೈದಿಕೋತ್ತರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಎಂಬ ಪದವು ಋಷಿ ಮತ್ತು ಶಿಲ್ಪಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಕಾರ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನೇ ವಿಶ್ವದ ಮೂಲನೂ, ಶಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪನೂ ಹಾಗೂ ನಿರಂತರ ಕರ್ಮಶೀಲನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇಂತಹ ಮೂಲವಸ್ತುವಿಗೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟ ವೈದಿಕ ಋಷಿಗಳ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಇಂದು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಸಹಿತ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಸೂಚಿಸುವಂತಾಗಿದೆ. ಮಹರ್ಷಿ ದಯಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿಯವರು ತಮ್ಮ ಋಗ್ವೇದ ಭಾಷ್ಯ ಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುವ, ವೇದ ಕರ್ತೃವೂ ಆಗಿರುವ ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ದೇವರಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಅವನು ಶಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪನೂ, ವಾಚಸ್ಪತಿಯೂ ಆಗಿದ್ದು ವಾಕ್‌ಶಕ್ತಿಯ ಆಧಾರದಿಂದಲೇ ಸಕಲವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿಗೆ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಜಗತ್ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಯಜ್ಞವೇ ಆಧಾರವಾಗಿರುವುದಿಂದ ಅವನು ಯಜ್ಞ ರೂಪಿಯಾಗಿದ್ದನೆಂದೂ ಹಾಗೂ ಅಗ್ನಿಯು ಅವನಿಂದಲೇ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದ್ದಾನೆಂದು ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥೈಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೂಲಸ್ತಂಭ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ ಸ್ವಯಂಭೂ ವಿರಾಟ್ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಉದ್ಭವದ ಕುರಿತಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆತನಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಕಲ ದೇವಾನುದೇವತೆಗಳು, ಪಂಚತತ್ವಗಳು, ಪಂಚಮಹಾಭೂತಗಳು, ಮಾನವ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ತ ಜೀವರಾಶಿಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲವುದರ ತಂದೆಯೆಂದೂ, ಸರ್ವಜ್ಞನೆಂದೂ, ಮಹಾತ್ಮನೆಂದೂ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪುರಾಣವು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ವಂಶಸ್ಥರಾದ ಪಂಚಾಳ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಸಮಸ್ತ ಸೃಷ್ಟಿಗೂ ಮೊದಲೇ ಇದ್ದರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಸೃಷ್ಟಿಗೂ ಮೊದಲು ಪಂಚಮುಖವುಳ್ಳ ಪರಬ್ರಹ್ಮನೊಬ್ಬನೇ ಇದ್ದು ಆತನ ಈ ಐದು ಮುಖಗಳು ಸದ್ಯೋಜಾತ, ವಾಮದೇವ, ಅಘೋರ, ತತ್ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಈಶಾನ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಋಷಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವು. ಈ ನಾಮಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಮುಖಗಳಿಂದ ಸಾನಗ ಮಹರ್ಷಿ, ಸನಾತನ ಮಹರ್ಷಿ, ಪ್ರತ್ನಸ ಮಹರ್ಷಿ, ಅಹಭೂನ ಮಹರ್ಷಿ ಮತ್ತು ಸುಪರ್ಣಸ ಮಹರ್ಷಿಗಳೆಂಬ ಪಂಚ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಅವತರಿಸಿದರು. ಇವರೇ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಗೋತ್ರ ಮೂಲರು ಸೂತ್ರ ಮೂಲರು ಆದರು. ಇವರುಗಳಿಗೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಪಂಚಮುಖಗಳಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ವಚನಗಳೇ ಋಗು, ಯಜು, ಸಾಮ, ಅಥರ್ವಣ, ಪ್ರಣವಗಳೆಂಬ ಪಂಚ ಶಾಖೆಗಳಾಗಿದ್ದು,

ಸದ್ಯೋಜಾತ, ವಾಯುಜಾತ, ಅಘೋರ, ತತ್ಪುರುಷ, ಈಶಾನವೆಂಬ ಪ್ರವರಗಳು ಆದವೆಂದು ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಈ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ವಂಶವು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಆದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇತ್ತೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪರಬ್ರಹ್ಮನ ಮುಖಗಳಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ವಾಕ್ಯವೇ ವೇದವು. ಅದರಿಂದ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು ನಂತರ ಆಗಮ, ಸ್ಮೃತಿ, ಪುರಾಣಗಳು, ಪುಣ್ಯ ಕಥೆಗಳು ಇವೆಲ್ಲವುಗಳು ಆ ಪಂಚಮುಖನಾದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮೂಲಕವೇ ಉದಯಿಸಿದವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಪಂಚ ಮಹರ್ಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯವನಾದ ಸಾನಗ ಮಹರ್ಷಿಯು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನ ಸದ್ಯೋಜಾತ ಮುಖದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದವನಾಗಿ, ದೇವಾದಿದೇವತೆಗಳಿಗೂ, ದಾನವರಿಗೂ, ಮಾನವರಿಗೂ ಪಶುಗಳಿಗೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಲೋಹಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಪರಿಪಾಲಕನಾಗಿ ಸರ್ವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ಗೋತ್ರ ಮೂಲನಾಗಿದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯವನಾದ ಸನಾತನ ಋಷಿಯು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನ ವಾಮದೇವನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿ ದೇವತೆಗಳಿಗಳಿಗೂ, ಯಕ್ಷ–ರಾಕ್ಷಸ, ಮನುಷ್ಯರಿಗೂ ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುವ ವಸತಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಸಿವು–ಬಾಯಾರಿಕೆಗಳ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪುರಪಟ್ಟಣ, ಗೃಹೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಸಕಲ ಭೋಗ–ಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವಂತಹ ಕರ್ಮಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡುವವನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಮೂರನೆಯವನಾದ ಅಹಭೂನಸ ಮಹರ್ಷಿಯು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಪಶ್ಚಿಮ ಮುಖವಾದ ಅಘೋರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿ ದೇವ ದಾನವ, ಗಂಧರ್ವಾದಿ ಗಳಿಗೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ, ಶೂದ್ರಾದಿ ಮಾನವರಿಗೂ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಗೃಹೋಪಕರಣ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ನಿತ್ಯ ಆರಾಧನೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾ ಸ್ವರ್ಣಾದಿ ಪಂಚಲೋಹಗಳ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಜಗತ್ಪೋಷಕನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ನಾಲ್ಕನೆಯವನಾದ ಪ್ರತ್ನಸ ಮಹರ್ಷಿಯು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಉತ್ತರ ಭಾಗದ ತತ್ಪುರುಷನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ, ದೇವತೆಗಳಿಗೂ, ರಾಕ್ಷಸರಿಗೂ, ಮಾನವರನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ನೀಡುವ, ಸಗುಣಾರಾಧನೆಗಾಗಿ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಪೂಜಿಸಲು ಬೇಕಾದ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ, ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನವನ್ನು ಭೋಧಿಸುತ್ತಾ ಶಿಲ್ಪಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಜಗದ್ಗುರುವಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಐದನೆಯ ಸುಪರ್ಣಸ ಋಷಿಯು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಊರ್ಧ್ವದ ಈಶಾನ ಮುಖ ಸಂಜಾತನಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ದೇವ–ದಾನವರಿಗೂ, ರಾಜಾಧಿರಾಜರಿಗೂ, ಸರ್ವಾಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕಿರೀಟ–ಕುಂಡಲಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಸ್ವರ್ಣ ರತ್ನ ಆಭರಣಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಜಗತ್ತಿನ ಸರ್ವ ಮಂಗಳಮಯ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಾರಣನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇವನು ದೇವ ಶಿಲ್ಪಿಯಾಗಿದ್ದು ಇವನ ತಂದೆ ಅಷ್ಟ ವಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯವನಾದ ಪ್ರಭಾಸ ಋಷಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ದೇವಪುರೋಹಿತನಾದ ಬೃಹಸ್ಪತಾಚಾರ್ಯನ ತಂಗಿಯಾದ ಯೋಗಸಿದ್ಧಿಯು ಇವನ ತಾಯಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಪರಂಪರೆ ಅಲ್ಲ, ಸ್ವಯಂಭೂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಪರಂಪರೆ. ಪಂಚ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಳ ಪರಂಪರೆ, ಪಂಚಶಿಲ್ಪರ್ಷಿಗಳ ಪರಂಪರೆ, ಪಂಚ ವೇದಗಳ ಪರಂಪರೆ, ಪಂಚ ಶಿಲ್ಪಗಳ ಪರಂಪರೆ, ಪಂಚ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಪರಂಪರೆ ಇದುವೇ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿದೆ.

ಪವಿತ್ರವಾದ ಜನಿವಾರವನ್ನು ಧರಿಸುವುದು ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಟ್ಟಳೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ದಾರವನ್ನು ಸುಖಾಸುಮ್ಮನೆ ಮನ ಬಂದಂತೆ ಧರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಉಪನಯನ ಅಥವಾ ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಎಂಬ ವಿಧಿ, ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಧರಿಸಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಉನ್ನತ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಜನಿವಾರ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮಾಜಬಾಂಧವರು ಸೇರಿದಂತೆ ಮೂರು ವರ್ಣದವರು ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಉಪನಯನದ ಮೂಲಕ ಈ ಜನಿವಾರವನ್ನು ತೊಡಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಧರ್ಮದ ಪಾಲನೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕಲಿಸಲು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕೆಟ್ಟ ಚಟಗಳತ್ತ ಅಥವಾ ಕೆಟ್ಟ ಆಕರ್ಷಣೆಯತ್ತ ಮುಖ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಉಪನಯನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತ್ರಿಕಾಲ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಹಾಗೂ ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರದ ಪ್ರಥಮ ಪಾಠವನ್ನೂ ಕಲಿಸಿಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮಕ್ಕಳು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷವಾದಾಗ ಹದಿನಾರು ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿನ ಒಂದು ವಿಧಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಉಪನಯನದ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅನೇಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನಿವಾರ್ಯಯವಾಗಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಲ ಜನಿವಾರವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಜನಿವಾರವನ್ನು ಧರಿಸದೇ ಬಿಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಆನಿವಾರ್ಯ ಹಳೆಯದಾದ ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೂ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ(ಸಾವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ) ಬಂದಿದ್ದರೆ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಳೆಯದನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸಿ ಹೊಸ ಜನಿವಾರವನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸನಾತನ ಹಿಂದೂ ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಇದು ಹತ್ತನೆಯ ಸಂಸ್ಕಾರವಾಗಿದ್ದು, ಹದಿವಯಸ್ಸಿಗೆ ಕಾಲಿಡುವ ಯುವಕರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಜಗತ್ತನ್ನು ನೋಡುವ ದೃಷ್ಟಿ ವಿಶಾಲ ಹಾಗೂ ಪವಿತ್ರವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ರೂಢಿ ಗಾದೆಯ ಪ್ರಕಾರ: 'ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಸುಟ್ಟರೂ ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಜನಿವಾರ ಸುಡದು', ಅಂದರೆ ಜನಿವಾರ ಮತ್ತು ಜನಿವಾರದ ಪವಿತ್ರ ಗಂಟಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜನಿವಾರವು ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಅತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪವಿತ್ರ ದಾರ. ಜನಿವಾರವನ್ನು ಯಾವುದೋ ಮನಬಂದ ನೂಲಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಇದರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನೂಲಿಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮಹತ್ವವಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು ಮೂರು ಎಳೆಯಿರುವ ಒಂದು ಜನಿವಾರವನ್ನು, ಗೃಹಸ್ಥರು ಮೂರು ಎಳೆಗಳಿರುವ ಎರೆಡು ಜನಿವಾರವನ್ನು(ಒಟ್ಟು ಆರು ಎಳೆಗಳನ್ನು) ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಗೃಹಸ್ಥರಿಗಿರುವ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಜನಿವಾರವು ಅವರ ಜೀವನ ಸಂಗಾತಿಗೆ ಮುಡುಪಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಯಜ್ಞೋಪವೀತದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಎಳೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಮೊದಲನೇ ಎಳೆ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಮಹೇಶ್ವರರೆಂಬ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯ ಎಳೆ ದೇವಋಣ, ಪಿತೃಋಣ, ಋಷಿಋಣಗಳ ಪ್ರತೀಕ ವಾಗಿದೆ. ಮೂರನೇ ಎಳೆ ಸತ್ವ ಗುಣ, ರಜೋ ಗುಣ ತಮೋ ಗುಣಗಳ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿವೆ. ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ಎಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದರಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಮೂರು ಉಪ ಎಳೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ದಲ್ಲಿರುವ ಒಟ್ಟು ಎಳೆಗಳು ಒಂಬತ್ತು. ಇದನ್ನು ಮನುಷ್ಯನ ದೇಹದಲ್ಲಿನ ನವರಂಧ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಕೆ

ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಮುಖ, ಎರಡು ಮೂಗಿನ ಹೊಳ್ಳೆಗಳು, ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳು, ಎರಡು ಕಿವಿಗಳು, ಮಲ ಹಾಗೂ ಮೂತ್ರದ್ವಾರಗಳಿಂದ ಒಂದು ಶರೀರ ರಚನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಯಜ್ಞೋಪವೀತವೂ ಸಹ ಒಂಬತ್ತು ಎಳೆಗಳಿಂದ ಜೀವಾತ್ಮವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತು, ಒಳ್ಳೆಯ ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕು, ಕಿವಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಸಾರುತ್ತದೆ.

ಜನಿವಾರದ ನೂಲಿನ ಎಳೆಗಳು ಸತತವಾಗಿ ಧರಿಸಿದವನ ಮನದ ಯೋಚನೆಗಳು ಪವಿತ್ರವಾಗಿರಬೇಕೆಂದೂ, ನುಡಿಯುವ ಪದಗಳು ಪವಿತ್ರವಾಗಿರಬೇಕೆಂದೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಜನಿವಾರ ಧರಿಸಿದರೆ ಆತನ ಮನದಲ್ಲಿ ದುರಾಲೋಚನೆ, ಬೈಗುಳ, ಅವಮಾನದ ಶಬ್ದಗಳು ಬರಕೂಡದು. ಉಪನಯನ ಹದಿಹರೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಣತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ, ತನಗಿಂತ ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ ಗೌರವ, ನಮಸ್ಕಾರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ, ಇವರ ಸರಿಯಾದ ಆಚರಣೆ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯ ಜೀವನವನ್ನು ಮನುಸ್ಮೃತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ಅನುಸರಿಸುವುದನ್ನು ಬೋಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಋಣಾತ್ಮಕ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ದೂರವಿರಲು ಮತ್ತು ಋಣಾತ್ಮಕ ಶಕ್ತಿಗಳು ಆವರಿಸದಂತಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಮನದಲ್ಲಿ ಋಣಾತ್ಮಕ ಯೋಚನೆಗಳು ಮೂಡಬಾರದು ಎಂಬುದು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಧರಿಸಿದಾಕ್ಷಣದಿಂದ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ವಿಧಿಯೂ ಆಗಿದೆ. ಅಧಿಕ ರಕ್ತದೊತ್ತಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ೧೦೮ ಸಾರಿ ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರ ಪಠಿಸುವುದರಿಂದ ರಕ್ತದ ಒತ್ತಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕಾಗ್ರತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಶಾಂತ ಸ್ವಭಾವ, ಹೆಚ್ಚು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ. ಶುಚಿತ್ವ ಕಾಪಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಶೋಧನೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಜನಿವಾರ ಧರಿಸಿದವರ ರಕ್ತದ ಒತ್ತಡ, ಜನಿವಾರ ಧರಿಸದವರ ರಕ್ತದೊತ್ತಡಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಆರೋಗ್ಯಕರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಜನಿವಾರ ಧರಿಸಿದವರು ಅಧಿಕ ರಕ್ತದೊತ್ತಡದ ತೊಂದರೆಗೆ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಭಯ ಹಾಗೂ ದುಃಸ್ವಪ್ನಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ ಕಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಧರಿಸುವುದರಿಂದ ದೇಹದಲ್ಲಿರುವ ಸೂರ್ಯನಾಡಿ ಜಾಗೃತವಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಎಡ ಬೆನ್ನಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕಡೆ ಸಾಗುವ ಒಂದು ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ರೇಖೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ರೇಖೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ರವಾಹದಂತೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು ಧರಿಸುವುದರಿಂದ ಈ ರೇಖೆಯ ಶಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ, ಮೋಹ, ಮದ, ಮಾತ್ಸರ್ಯಗಳೆಂಬ ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಗಳು ನಿಯಂತ್ರಣವಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಂತಃಪ್ರೇರಣೆ ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಿ ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅನ್ಯಾಯ, ಅನೀತಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳಿಂದ ದೂರವಿರಿಸುವಲ್ಲಿ ಅದು ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಜನಿವಾರ ಧರಿಸಿದ ನಂತರ ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪಠಿಸಬೇಕು, ಮಂತ್ರವನ್ನು ಸಿದ್ಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಆ ಜನಿವಾರವು ಮಹತ್ವ ಪಡೆದು ಅದರ ಫಲ ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಎಂಬುದು ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿನ ಒಂದು ನಂಬಿಕೆ ಹಾಗೂ

ಜನಿವಾರ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಅದೇ ಆಗಿದೆ. ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಯನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದವರ ಮನೆ ಅಥವಾ ಅಂಗಡಿಗಳ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಶ್ರೀಗಾಯತ್ರಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣೇ ನಮಃ ಎಂಬ ನೇಮ್ ಪ್ಲೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ನಾವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿಗೂ ಗಾಯತ್ರಿ ದೇವಿಗೂ, ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧ ಏನಾದರೂ ಇವೆಯಾ? ಎಂದು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹೋದಾಗ ದೊರೆತ ಮಾಹಿತಿಯು ತುಂಬಾ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗಾಯತ್ರಿಯನ್ನು ವೇದಮಾತೆ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಪ್ರತಿ ವೇದಗಳಲ್ಲೂ ಗಾಯತ್ರಿ ಕುರಿತಾಗಿ ವಿವರಣೆ ಇದೆ ಎಂದು ಕೆಲವರು, ಗಾಯತ್ರಿ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ಛಂಧಸ್ಸು ಎಂದೆಲ್ಲಾ ವಿವರಣೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಗಾಯತ್ರಿ ದೇವಿಗೆ ಐದು ಮುಖಗಳಿರುವುದರಿಂದ ವೇದಮಾತೆ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಾರಣ ಐದು ಮುಖಗಳು ಐದು ವೇದಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ವೇದಗಳು ನಾಲ್ಕು ಎಂದರೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಮಾತ್ರ ಐದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪೂರಕವಾದ ಆಧಾರಾಂಶಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ವೇದಗಳು: ೧. ಋಗ್ ವೇದ ೨. ಯಜುರ್ವೇದ ೩. ಸಾಮವೇದ ೪. ಅಥರ್ವಣ ವೇದ ೫. ಪ್ರಣವ ವೇದ ಈ ಪಂಚ ವೇದಗಳಿಗೂ ಪಂಚ ಮುಖಗಳಿಗೂ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳಿಗೂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿಗೂ ಸಾಮ್ಯತೆಯನ್ನು ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರದ ಪ್ರತಿ ಅಕ್ಷರದ, ಪ್ರತಿ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೋಡುವುದು ಅಗತ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ. "**ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರ: ಓಂ ಭೂರ್ಭೂವಃ ಸ್ವಃ ॥ ತತ್ಸ ವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ ॥ ಭರ್ಗೋದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ ॥ ದಿಯೋ ಯೋನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್'** ॥" (ಬೀಮಸೇನ್ ಬಡಿಗೇರ್:೨೦೧೮:೫೫).ಈ ಗಾಯತ್ರಿಮಂತ್ರವು ಮೂಲತಃ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದವಾದ ಗಾಯತ್ರಿ ಪದದ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ರೂಪ. ಈ ಪದವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಗಾಯಂತಮ್ ತ್ರಾಯತೇ ಯಸ್ಮಾತ್ ಇತಿ ಗಾಯತ್ರಾ ಎಂದು ಬಿಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದರೆ ಯಾವುದರ ಉಚ್ಚಾರದಿಂದ ಸಂಕಷ್ಟ ತೀರುವುದೋ ಅದೇ ಗಾಯತ್ರಿ ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಮೂಡಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಮಂತ್ರದ ಕುರಿತು ಒಂದು ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವಿವರಣೆ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಕ್ಷರದ ಅರ್ಥವು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನನ್ನೇ ಕುರಿತಾಗಿ ವಿವರಣೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಓಂ – ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕನೂ, ಸರ್ವಜ್ಞನು ಆದ ಪರಮಾತ್ಮ

ಭೂಃ – ಭೂಮಿ, ಸ್ವ ಸ್ವರೂಪನು

ಭವಃ – ಅಂತರಿಕ್ಷ, ಸರ್ವದುಃಖ ನಿವಾರಕನು

ಸ್ವಃ – ಆಕಾಶ, ಆನಂದಮಯನಾದ, ಆನಂದದಾಯಕನಾದ

ತತ್ – ಆ

ಸಪಿತುಃ – ಸರ್ವೋತ್ಪಾದಕನಾದ(ಪರಮಾತ್ಮ, ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯ ಎಂದು ಸಹ ಅರ್ಥೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ.)

ವರೇಣೀಯಂ– ಪೂಜಾರ್ಹವಾದ, ಸ್ವೀಕರಣೀಯವಾದ

ಭರ್ಗಃ – ಪಾಪನಾಶಕ ತೇಜಸ್ಸು(ಜ್ಯೋತಿ)

ದೇವಸ್ಯ – ದೇವನ

ಧೀಮಹಿ – ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತೇವೆ, ಧರಿಸೋಣ

ಧೀಯೋ – ಬುದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ವಿವೇಕಗಳನ್ನು

ಯೋ – ಅವನು

ನಃ – ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ

ಪ್ರಚೋದಯಾತ್– ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಲಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಚೋದಿಸಲಿ. ಮಂತ್ರದ ಭಾವಾರ್ಥವು ಹೀಗಿದೆ. ಅನಂತ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಭೂಮಿ, ಅಂತರಿಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮೂರು ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಯಾವ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಬುದ್ಧಿ, ಮಾತು ಹಾಗೂ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತಾನೂ ಅಂಥ ಪ್ರಕಾಶ ಮಾನವಾದ ಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣನಾದ ಸವತೃ ದೇವನ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಅಥವಾ ತೇಜೋಸ್ವರೂಪನಾದ ದೇವನನ್ನು ಕರುಣೆಯಿಂದ, ಎಲ್ಲರ ದುಃಖ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸೋಣ, ಧ್ಯಾನಿಸೋಣ, ಅವನು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಬುದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಲಿ. ಈ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಗಾಯತ್ರಿ ಮಾತೆಯ ಕುರಿತು ವಿವರಣೆ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮೇಲಿನ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಈ ಮಂತ್ರವು ವಿರಾಟ್ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಕುರಿತಾಗಿಯೇ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರಕ್ಕಿಂತ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಮಂತ್ರ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆದಿ ಕಾಲದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮುನಿಯೇ ಹೇಳಿದ್ದನಂತೆ. ಸೂರ್ಯ ದೇವನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಈ ಮಂತ್ರ ದಿವ್ಯಮಂತ್ರ ವಾಗಿದೆ. ವೈದಿಕ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರ ಯಾವುದೇ ವರ್ಗ, ಜಾತಿ ಅಥವಾ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತಪಟ್ಟಿಲ್ಲ ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಇದನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದು ಅನೇಕ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಋಗ್ವೇದದ ೩, ೬೨, ೧೦ನೇ(೩ನೇ ಮಂಡಲ, ೬೨ನೇ ಸೂಕ್ತ, ೧೦ನೇ ರಿಚ) ಮಂತ್ರವಾಗಿರುವ ಇದು "ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃ ಸ್ವಃ" ಎಂಬ ಪೀಠಿಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಅದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. "ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃ ಸ್ವಃ" ಎಂದು ಆರಂಭವಾಗುವ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹೇಳಬಾರದು ಎಂದು ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಇದನ್ನು ಮಂತ್ರದಂತೆ ಹೇಳಿದರೆ ಗರ್ಭಕೋಶದ ಸಮಸ್ಯೆ ಬರುತ್ತದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಚ್ಚರಿಸಬಹುದೆಂದರೆ, ಸ್ತ್ರೀಯರು ಇದನ್ನು ಸ್ವರಸಹಿತವಾಗಿ ಮಂತ್ರದಂತೆ ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪದ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದು ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.

'ವೇದನಂ ಸಾಮವೇದೋಸ್ಮಿ' ಎಂದಿದ್ದಾನಂತೆ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ. ಅಂದರೆ, ವೇದ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ವರವಾಗಿ ನಾನಿರುತ್ತೇನೆ ಎಂದರ್ಥ. ಈ ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಸ್ವರಸಹಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ಫಲ ಹೆಚ್ಚು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ. ಜಾತಿ ದ್ವೇಷದಿಂದಲೋ, ಪುರೋಹಿತರ ಕಾರುಬಾರದಿಂದಲೋ ಇಂತಹ ನಿರ್ಬಂಧನೆ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಆಗಿನ ನಿರ್ಬಂಧದ ರೂಪವೇ ಬೇರೆ. ಹೆಂಗಸರು ಹೇಳಬಾರದು ಎಂದಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಗರ್ಭಧಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹೇಳಬಾರದು, ಹೇಳಿದರೆ ವಿಕೃತ ಕಾಯವೋ, ಮನಸೋ ಇರುವ ಶಿಶು ಜನನವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವಾಗ

ಸಂತಾನ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೋ ಆ ನಂತರ ಉಪದೇಶ ಪಡೆದು ಪಠಿಸಬಹುದು. ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಯೋಗ ನಡೆಸಿದ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿವೆ. ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರ ಪಠಿಸಬೇಕಿದ್ದರೆ ಅಗ್ನಿ ಮೂಲಕ ಉಪದೇಶ ಬೇಕು. ಉಪನಯನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಅಗ್ನಿ ಕಾರ್ಯವೇ ಇದರ ಉಪದೇಶ ಪಡೆಯುವ ಮಾಧ್ಯಮ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇದರ ಅಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಯೇ ಅಗ್ನಿ ಪತ್ನಿ ಸ್ವಾಹಾ ದೇವಿ. ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರ ಪಠಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಮತ್ತು ನಂತರ ಗಾಯತ್ರಿ ಧ್ಯಾನ, ಅಂಗನ್ಯಾಸಾದಿಗಳು ಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲ ಆಸನ ಶುದ್ಧಿ, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಗಾಯತ್ರಿ ಜಪದ ನಿಯಮ. ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಋಷಿಗಳ ಶಾಪವಿರುವುದರಿಂದ ಮಂತ್ರ ಜಪಕ್ಕೂ ಮುನ್ನ ಈ ಋಷಿಗಳ ಶಾಪ ವಿಮೋಚನಾ ಮಂತ್ರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಋಷಿಗಳ ಶಾಪಗಳೆಂದರೆ, ಬ್ರಹ್ಮ, ವಸಿಷ್ಠ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ಶುಕ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರು ಈ ಮಂತ್ರದ ಸೃಷ್ಟಿಕಾರರು. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಪ್ರಕಾರದ ನಿಯಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸಬಲ್ಲೆ ಎಂಬುವರು ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರ ಪಠಿಸಬಹುದು. ಈ ನಿಯಮ ತಪ್ಪಿದರೆ ಮನೋವಿಕಾರ ಬಂದು ಅಪಾಯವಾದೀತು ಎಂಬುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕೆಲ ನಿರ್ಬಂಧನೆ ಹಾಕಿದ್ದು ವಿನಾಃ ಮೇಲುಜಾತಿ ಕೀಳುಜಾತಿ ಎಂಬ ತಾರತಮ್ಯದಿಂದಲ್ಲ. ಈ ಮಂತ್ರದ ಸೃಷ್ಟಿಕಾರ ಮೂಲತಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದವನು. ಸಾಧನೆ ಶ್ರದ್ಧೆ ಇದ್ದರೆ ಯಾರೂ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವ ಪಡೆಯಬಹುದು ಎಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟವರು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ. ಇತ್ತೀಚಿನ ಕೆಲ ಧ್ವನಿಮುದ್ರಣಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ 'ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ವಃ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರ ಕೇಳಿ ಅದನ್ನು ಪಠಿಸಿದರೆ ಅದು ಗಾಯತ್ರಿಯೂ ಆಗದೂ ಇನ್ನಾವುದೇ ಹಾಡೂ ಆಗದು. ಅವರು ಇದನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಲಾಭ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರಷ್ಟೇ. ನಿಯಮ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿ ಇಡೀ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನೇ ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಮಹಾ ಮಂತ್ರವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಧರ್ಮದವರಲ್ಲಿರುವ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

- **ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಸಮಾಜದ ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರ ಪದ್ಧತಿಗಳು**

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರೂ ಕೂಡ ಶೋಡಷ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಈ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾದುದರಿಂದ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಗಳನ್ನು ಅತಿ ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

೧. ಗರ್ಭಧಾರಣೆ– ಗರ್ಭಾಧಾರಣ ಪೂರ್ವ ಆಚರಿಸಬೇಕಾದ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ

೨. ಪುಂಸವನ– ಗರ್ಭವತಿಯಾದ ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಬೇಕಾದ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ

೩. ಸೀಮಂತ– ಗರ್ಭವತಿಯಾದ ಮೂರು ಅಥವಾ ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಮತ್ತು ಅರ್ಪಣಾ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ

೪. ಜಾತಕರ್ಮ – ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ೧೧ನೇ ದಿನದಂದು ಆಚರಿಸಬೇಕಾದ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ

೫. ನಾಮಕರಣ – ಮಗುವಿನ ಹೆಸರಿಡುವ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ

೬. ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ – ಮಗುವಿಗೆ ೬ ತಿಂಗಳು ತುಂಬುವ ಮೊದಲು ಅನ್ನವನ್ನು ತಿನ್ನಿಸುವುದು

೭. ಚೌಲ – ಚೂಡಾಕರ್ಮ, ಮಗುವಿನ ತಲೆಕೂದಲನ್ನು ಮೊದಲಸಲ ತೆಗೆಸುವ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ

೮. ಉಪನಯನ – ಮತಾಚರಣೆಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ
೯. ವೇದಾಭ್ಯಾಸ – ವೇದಗಳ ಅಧ್ಯಯನ
೧೦. ವಂಶಕರ್ಮಾಭ್ಯಾಸ – ಅನುವಂಶೀಯ ವೃತ್ತಿ ಕಲಿಕೆ
೧೧. ಉತ್ಸರ್ಕನ – ಕಾಣಿಕೆ (ಧರ್ಮವಿಧಿಗಳಿಗೆ ದೇಣಿಗೆ ಕೊಡುವುದು)
೧೨. ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ – ಗುರುಕಾಣಿಕೆ(ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಕಾಣಿಕೆ)
೧೩. ಗೋಕಾಣಿಕೆ – ಗೋವನ್ನು ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ನೀಡುವುದು
೧೪. ಸಮವರ್ತನ – ದೀಕ್ಷಾ ಪೂರೈಕೆ
೧೫. ವಿವಾಹ – ವಧು ಪರಿಗ್ರಹಣ(ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ)
೧೬. ಗೃಹಸ್ಥಲಿ ಪಾಕ – ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮ ಪಾಲನೆ.

ಈ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಗಳ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಗೃಹಸ್ಥನು, ಮೃತರಾದ ಹಿರಿಯರ ಶ್ರಾದ್ಧಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದು ಶಾಸ್ತ್ರ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಪುರಾಣದ ರೀತ್ಯಾ, ಕೆಲವು ಸ್ಥಾಪಿತ ನಿಯಮ–ನೀತಿಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು. ಈ ಮತಕ್ಕೆ ವಿಚಿತ್ರವೆನಿಸುವ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿ–ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳೂ ಒಂದೇ ಆಗಿವೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಧಿಗಳಾದ ಷೋಡಶಕರ್ಮಗಳ ಬಗೆಗೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಪುರಾಣದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

೧. ಮುಂಜಿಧಾರಣ; ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಧಾರಣ ಮಾಡುವ ಹುಲ್ಲಿನ ನಾರಿನ(ದರ್ಭೆಯ) ಮೂರು ಎಳೆಗಳು.
೨. ದಂಡ: ಒಂದು ಕೋಲು
೩. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಪವಿತ್ರ ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು ಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರಾರಂಭ ದೀಕ್ಷಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು ಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ವಿಶ್ವಕರ್ಮರಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಕಸಬುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವರು ಕೆಲವರು, ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು ಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಕೆಲವರು ನೈಜ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರು ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ.
೪. ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ: ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನೂ ಪ್ರಾತಃಕಾಲ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮತ್ತು ಸಾಯಂಕಾಲ, ಈ ಮೂರೂ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಾ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು.
೫. ಗಾಯತ್ರಿ ಜಪ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಪೂಜೆ.
೬. ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ತನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ(ಗೋಪಾಳ) ಶಿಖೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.
೭. ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ತನ್ನ ಮರ್ಮಾಂಗಕ್ಕೆ ಕೌಪೀನ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು.
೮. ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಿಂಕೆಯ ಚರ್ಮದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
೯. ಮರದ ಪಾದುಕೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು.

೧೦. ಈತನು ಗೌರವಸೂಚಕ ಕುಂಡಲಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಬೇಕು(ಕರ್ಣಕುಂಡಲ).

೧೧. ಛತ್ರ-ಚಾಮರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

೧೨. ಈತನು ನೀರಿಗಾಗಿ ಕಮಂಡಲವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕು.

೧೩. ವೇದಾಧ್ಯಯನ, ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರ, ಸ್ನಾನ, ಜಪ, ಹೋಮ ಮತ್ತು ಶ್ರಾದ್ಧ ಕರ್ಮಾದಿಗಳು ವಿಶ್ವಕರ್ಮರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೂಢಿಯ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರಗಳು.

ಈ ಗುಣಧರ್ಮ ಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲದೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಕುಲ ಜಾತನು ಕೆಲವು ಆಹಾರ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು. ಈತನು ಏಕಾದಶಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಗಿ ನಿಲುವಿನವರು ಹಾಗೂ ಯಾರೂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನನ್ನು ಉಪಾಸಿಸುತ್ತಾರೋ ಮತ್ತು ನಿಗದಿತ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಗಳನ್ನು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಪಾಲಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸುಖಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆಂದು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

೨.೬. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೊಡುಗೆಗಳು

ಭಾರತದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆ ಬಹು ಪ್ರಾಚೀನವಾದದ್ದು, ಪ್ರಭಾವಿಯಾದುದು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲದಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದುದೂ ಆಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆಳ ಎತ್ತರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಉದ್ದಗಳನ್ನು ಪರಿವೀಕ್ಷಿಸುವುದು ಸುಲಭವೇನು ಅಲ್ಲ. ಭಾರತದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯೊಂದಿಗೆ ಹಲವಾರು ಸಮೂಹಗಳ, ಪಂಥಗಳ, ಪಂಗಡಗಳ, ಮತ ಸಮೂಹಗಳ ಜೀವನಕ್ರಮಗಳು ಸಮಾವೇಶಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳ ವಿಕಾಸಕ್ಕೂ ಮಾನವನ ಬುದ್ಧಿ, ಭಾವಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೂ ನೇರ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಹಂತದ ಸಂದರ್ಭ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮಾನವನಿಂದ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದ ಕಲೆ ಕುಶಲ ಕಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ದಟ್ಟವಾದ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದೆ. ಕರಕುಶಲತೆಗಳೂ ಕೂಡ ಮಾನವನ ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿಕಾಸಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಲಾರವು. ಮಾನವನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಬೇಟೆ ಅನಂತರ ಬೇಸಾಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ತನ್ನ ಸುತ್ತಲೂ ದೊರಕುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೇ ಆಯುಧ, ಪಾತ್ರ ಹೊದಿಕೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಸಾಧನೆಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳ ರಚನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರಬಹುದು. ಮುಂದೆ ಅವೇ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟವೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಬೇಟೆ, ಬೇಸಾಯ ಹಾಗೂ ನಿತ್ಯಜೀವನದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಮೂಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು, ಕಲ್ಲು, ಕಟ್ಟಿಗೆ ತೊಗಟೆ, ಚರ್ಮ ಪ್ರಮುಖ ವಾದವುಗಳು. ಲೋಹಗಳ ಬಳಕೆ ಅನಂತರದ್ದೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಕುಶಲತೆಯಿಂದ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರಬೇಕು. ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ರಸಾನುಭವವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಯಾವುದೇ ರಚನೆ ಅಥವಾ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ನಾವು ಕಲೆಯೆಂದು ಗುರುತಿಸುತ್ತೇವೆ. ಕಲೆಗಳ ಮಾತು ಬಂದಾಗ ನಮ್ಮೆದುರು ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವುದು ಚಿತ್ರ ೬೪ ಕಲೆಗಳು ಮಾನವನ ಜೀವನದ ಹಂತದಲ್ಲಿಯ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವ

ಕಲೆಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಅದು ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸುವುದನ್ನು ಮೊದಲುಗೊಂಡು ರಸಾನಂದವನ್ನು ನೀಡುವ ಚಿತ್ರ, ಶಿಲ್ಪ, ಆಭರಣ, ನೃತ್ಯಾದಿ ಕಲೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ನಿತ್ಯಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಣೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಕುಶಲ ಕಲೆಗಳು ಅಥವಾ ಉಪಯುಕ್ತ ಕಲೆಗಳು ಎಂದು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದುಂಟು. ಅದರಂತೆ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಗೌಣವೆನಿಸಿದ ಶುದ್ಧ ಆನಂದವನ್ನು ಕೊಡುವ ಚಿತ್ರ ಶಿಲ್ಪಾದಿ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಅವನ್ನು ಲಲಿತಕಲೆಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅಂದರೆ ಆನಂದಮೂಲವಾದ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಲಲಿತಕಲೆ(ಫೈನ್ ಆರ್ಟ್ಸ್) ಎಂದೂ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಮೂಲವಾದುದನ್ನು ಕುಶಲಕಲೆ(ಕ್ರಾಫ್ಟ್) ಎಂದು ಗುರುತಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಉಪಯುಕ್ತ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಈಚೆಗೆ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಂದರೆ ಇವು ಯಂತ್ರನಿರ್ಮಿತ ವಸ್ತುಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದವುಗಳು ಮತ್ತು ದೇಶೀಯ ರಚನೆಗಳು ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಈ ಪದ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದೆ ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಇರಲಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ ಅವುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಅರವತ್ತನಾಲ್ಕು ಕಲೆಗಳು ಎಂದು ಕರೆದಿದೆ. ಈಚೆಗೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ ವಿಫಲವಾಗಿ ಯಂತ್ರ ನಿರ್ಮಿತಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಕಲಾವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳ ಉಗಮವನ್ನು ಕುರಿತು ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕುರಿತಂತೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ದೃಷ್ಟಿ ಒಂದು ಬಗೆಯದು. ಅದು ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳ ದೈವ ಮೂಲವಾದುದು ಎನ್ನುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಕಲೆಗಳು ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಿಂದ ಋಷಿಗಳಿಗೆ, ಋಷಿಗಳಿಂದ ದೇವ ಮಾನವ ಶಿಲ್ಪಿಗಳಿಗೆ ಬೋಧಿತವಾಗಿ ಲೋಕದ ತುಂಬಾ ವಿಕಸನ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರಪುರಾಣಗಳು ವಿಶ್ವಕರ್ಮವನ್ನು ವಿಶ್ವರಚನಾಕಾರ ದೇವಶಿಲ್ಪ ಸರ್ವಕಲೆ ಕರಕುಶಲ ಕಲಾಗುರು ಸ್ಥಾಪತ್ಯ ಕಲಾಪ್ರವೀಣ ಅಲ್ಲದೇ ದೇವತೆಗಳ ವಾಸ-ಆಯುಧ-ಆಭರಣ ನಿರ್ಮಾಣಕಾರ ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಸಕಲ ಕಲಾ ಜನಕ, ಸಕಲ ಕಲಾ ಅಧಿಷ್ಠಾನ ದೇವತೆ ಎಂದು ಕಾಣಲಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಕಲೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಗಳ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಲೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಕೈ ಬಿಟ್ಟರೆ ಅದು ಅಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಕೊರತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದು.

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈಭವವನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಾರುವಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಪಾತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ವಾಗಿದ್ದು ಇವತ್ತಿಗೂ ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸೊಬಗನ್ನು ನಾವು ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದವರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಕುಲಕಸುಬುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗೋತ್ರದವರು ತಮ್ಮ ಗೋತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕುಲಕಸುಬುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ ಭಗವಾನ್ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರಿಂದ ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ಪಡೆದಿರುವ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯೂ ಅವರಿಗೆ ಪೀಳಿಗೆಯಿಂದ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಲಿರುವ ಕಲಾತ್ಮಕ ಅದ್ಭುತ ಕೃತಿಗಳು ಇಂದಿಗೂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಒಲಿದಿರುವ ದೈವಾನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಹೇಳುತ್ತಿವೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಕಲಾತ್ಮಕ ನಿರ್ಮಾಣಗಳು ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದೆ ಸಮಾಜದ ಸರ್ವರಿಗೂ, ಅವರವರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ

ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮದವರಿಗೂ, ಅವರವರ ಆಚಾರ ವಿಚಾರ ಪರಂಪರೆಗಳಿಗೆ ಹೊಂದುವಂತೆ ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ, ಆಭರಣ ಕೆತ್ತನೆ, ಗೃಹೋಪಯೋಗಿ ವಸ್ತುಗಳು ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಈ ಸಮುದಾಯದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಆಭರಣದಲ್ಲಿನ ಕಲಾಕೃತಿಗಳು, ಶಿಲ್ಪಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಕಾಲದ ನಿರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದಿದ್ದು, ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಅಭಿಜಾತ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ನಿದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಅತ್ಯಂತ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ಭಾರತೀಯ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪವು ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿದ್ದು, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಇವರ ಕೊಡುಗೆ ಅನನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇತಿಹಾಸದುದ್ದಕ್ಕೂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಕಲಾಕೃತಿಗಳು, ಕೆತ್ತನೆಗಳ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಗಳು ಅವುಗಳ ಕಲಾಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಕಾರಣ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆದು ಇಂದಿಗೂ ದೇಶದ ಗತವೈಭವವನ್ನು ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಸಾರುತ್ತಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ದೇವಾಲಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ: ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಹಿಂದೂ ದೇವಾಲಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಹಾಗೂ ಮನುಷ್ಯರು ವಾಸ ಮಾಡಲು ಹಲವಾರು ನಗರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದವರು ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು. ಮನುಷ್ಯರ ವಾಸಗೃಹಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವ ಜನರಿಗೆ ಪೂಜೆ, ಉತ್ಸವ, ಯಜ್ಞ, ಸಭೆ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಚರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವಾರು ಪ್ರಾಚೀನ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ್ದನು. ಕಾಶಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ಮಂದಿರ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು. ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯೋಜನ ವಿಸ್ತಾರದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಕಂಬಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಂಟಪಗಳನ್ನು ಸಾವಿರಾರು ಯಜ್ಞಕುಂಡಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದನು. ಆ ಮಂಟಪಗಳು ಪತಾಕೆ, ಸಿಂಹಾಸನ, ಮುತ್ತಿನ ಮಾಲೆಗಳು, ದಿವ್ಯ ಚಂದನ, ಹೂಮಾಲೆಗಳನ್ನು, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ತಳಿರುತೋರಣಗಳಿಂದ ರಂಜಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ದೇವತಾ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ನಾಜೂಕಾಗಿ, ದರ್ಶನ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಭಕ್ತರು ಪರವಶವಾಗುವಂತಹ ಸುಂದರ ದೇವತೆಗಳ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ್ದು, ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುವ ಕೆತ್ತನೆ ಕೆಲಸಗಳು ಪೌರಾಣಿಕ ಹಾಗೂ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಾಜದ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ದೃಶ್ಯಕಾವ್ಯದಂತೆ ಕಣ್ಮುಂದೆ ತರುವಂತಿದೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಬೌದ್ಧವಿಹಾರಗಳು ಬೌದ್ಧಶೈಲಿಯ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಗಳು ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಕಲೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ. ಹಲವಾರು ಜೈನಬಸದಿಗಳು ಮುಗಿಲನ್ನು ಚುಂಬಿಸುವ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ವಿಗ್ರಹಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜೈನಧರ್ಮದ ಆಶಯದಂತೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಅದ್ಭುತಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಲೂರು, ಹಳೆಬೀಡು, ಅಜಂತಾ, ಎಲ್ಲೋರ ಗುಹೆಗಳು, ಹಂಪಿ, ಬಾದಾಮಿಯ ದೇಗುಲಗಳು ಜಗತ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದವುಗಳಾಗಿವೆ.

ರಾವಣನ ಲಂಕಾ ನಗರ ನಿರ್ಮಾಣ: ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಪ್ರಾಚೀನ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಲಂಕಾನಗರವು ರಾಮಾಯಣದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುದು. ಐಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೆ ಒಡೆಯನೂ ಶಿವನ

ಗೆಳೆಯನೂ ಎಂಟು ಮಂದಿ ದಿಕ್ಪಾಲಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೂ ಆದ ಕುಬೇರನಿಗಾಗಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಚಿನ್ನವೇ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ನಗರಕ್ಕೆ ಸ್ವರ್ಣಲಂಕೆ ಎಂದೇ ಹೆಸರು. ಕುಬೇರನ ತಮ್ಮನಾದ ರಾವಣನು ತನ್ನ ರಾಕ್ಷಸ ದರ್ಪದಿಂದ ಕುಬೇರನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ, ಓಡಿಸಿ, ಅವನಿಂದ ಪುಷ್ಪಕ ವಿಮಾನವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡನು. ಲಂಕಾನಗರಕ್ಕೆ ಬಂಗಾರದ ಕೋಟೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಶರತ್ಕಾಲದ ಮೋಡಗಳಂತೆ ಬೆಳ್ಳಗಿರುವ ಮನೆಗಳಿಂದ ಅದು ತುಂಬಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಾನಗಳಿದ್ದು, ನಿರ್ಮಲವೂ, ವಿಶಾಲವೂ ಆದ ಬೀದಿಗಳಿದ್ದವು. ಭೂಲೋಕದ ಸ್ವರ್ಗವೆಂಬಂತೆ ಅದು ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ರಾವಣನ್ನು ರಾಮನು ವಧಿಸಿದ ನಂತರ, ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಲಂಕೆಯ ವೈಭವದ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಗೆ ಮಾರುಹೋಗಿ, 'ಅಣ್ಣಾ ಈ ಲಂಕೆಯನ್ನೇ ನಾವೇಕೆ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು? ಎಂದು ಕೇಳಿದನಂತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ರಾಮನು, ಲಂಕೆ ಚಿನ್ನದಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿದ್ದರೂ ನನಗೆ ಅದು ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಜನ್ಮ ಭೂಮಿಯು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾದುದು ಎಂದನಂತೆ. ಲಂಕೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಕುಬೇರನಿಗೆ ಅಳಕಾವತಿ ಎಂಬ ನಗರವನ್ನು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನೇ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ದ್ವಾರಕಾ ನಗರ ನಿರ್ಮಾಣ: ದ್ವಾಪರ ಯುಗದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಕಟ್ಟಿದ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಾರಕಾನಗರವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅವನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗಾಗಿ ರಚಿಸಿದನು. ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ದ್ವಾರಕಾ ನಗರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ನಂತರ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗಾಗಿ ಭವ್ಯವಾದ ಅರಮನೆಯನ್ನು ಸಹ ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಅದರಲ್ಲಿ ಭವ್ಯವಾದ ಉಪ್ಪರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಅವು ರತ್ನದೀಪಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಕೃಷ್ಣನು ಕಂಸನನ್ನು ಕೊಂದುದರಿಂದ ಕಂಸನ ಮಾವ ಜರಾಸಂದನೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸನು ಯಾದವರ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದನು. ಆದರೆ ಸೋತು ಹೋದನು. ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಬಾರಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ವೇಳೆಗೆ, ಕಾಲಯವನೆಂಬ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ರಾಕ್ಷಸನು ಮೂರು ಕೋಟಿ ಸೈನ್ಯದೊಡನೆ ಯಾದವರ ಮೇಲೆ ಏರಿಬಂದನು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾದವರನ್ನು ಶತ್ರುಗಳ ಅಪಾಯದಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಸಹಾಯ ಪಡೆದನು. ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಪಡುಗಡಲ ನಡುವೆ ನೂರು ಯೋಜನೆ ವಿಸ್ತಾರವುಳ್ಳ ಒಂದು ನಗರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಅದೇ ದ್ವಾರಕಾ ನಗರ. ಆ ನಗರಕ್ಕೆ ಆಳವಾದ ಏಳು ಕಂದಕಗಳು, ಒಂಬತ್ತು ಮಹಾಕೋಟೆಗಳು, ಹೂದೋಟಗಳಿಂದ, ತಾವರೆ ಕೊಳಗಳಿಂದ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಮಾವಿನಮರಗಳ ಚೆಲುವಿನಿಂದ ನಗರ ಒಪ್ಪುತ್ತಿತ್ತು. ರತ್ನಸಾರಗಳಿಂದಲೂ ವಜ್ರ ಮಾಣಿಕ್ಯ ಗಳಿಂದಲೂ ಮಾಡಿದ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳು, ಗೋಡೆಗಳು ಥಳಥಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೆತ್ತನೆ ಕೆಲಸದಿಂದೊಪ್ಪುವ ಮರದ ಬಾಗಿಲುಗಳು, ಗವಾಕ್ಷಿಗಳು, ಕಲ್ಲು ಕೆತ್ತನೆಗಳು, ಚಿತ್ರವಿಶೇಷಗಳು ಮನೋಹರವಾಗಿದ್ದವು. ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕುಬೇರನು ಏಳು ಲಕ್ಷ ಯಕ್ಷರ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದನು. ಶಿವನು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಬೇತಾಳಗಳನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದನೆಂದು ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಿ ನಿಂತ ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಗರುಡನು. ದ್ವಾರಕಾ ನಗರದ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಸ್ಫಟಿಕ ಶಿಲೆ ಯಿಂದಲೂ, ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿಗಳಿಂದಲೂ ರಚಿತವಾಗಿದ್ದವು. ಐದರಿಂದ ಒಂಬತ್ತರವರೆಗೆ ಆ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪೀಠ-ಕವಾಟ-ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂತಾದುವು ಚಿನ್ನ, ರತ್ನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದವು. ಆ ನಗರದ ನಡುವೆ ಹದಿನಾರು

ಸಾವಿರ ಮನೆಗಳಿದ್ದವು. ಅವಕ್ಕೆ ಹವಳದ ಕಂಬಗಳು, ವೈಢೂರ್ಯದ ಹಲಗೆಗಳು, ಇಂದ್ರನೀಲ ಕಿಟಕಿಗಳು, ಆ ಕಿಟಕಿಗಳಿಗೆ ಮರಕತದ ಶಲಾಕೆಗಳು, ಮುತ್ತಿನ ಕುಚ್ಚುಗಳು, ಥಳಥಳಿಸುವ ರತ್ನಮಂಚಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಕೊಠಡಿಗಳು, ರತ್ನದೀಪಗಳನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಅಪೂರ್ವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದ್ವಾರಕಾ ನಗರಿಯನ್ನು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದನು.

ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ನಗರ ನಿರ್ಮಾಣ: ಯಮುನಾ ನದಿಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಇಂದಿನ ಹಳೆಯ ದೆಹಲಿ ನಗರ ಹಿಂದೆ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ನಗರವಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಪಾಂಡವರಿಗಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು. ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಪಾಂಡವರು ಅರಗಿನ ಮನೆಯಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಹೋದ ಮೇಲೆ ದ್ರೌಪದಿ ಸ್ವಯಂವರದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿದರು. ಪಾಂಡವರು ಬದುಕಿ ಉಳಿದಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡು, ಸತ್ಪುರುಷರಿಗೆಲ್ಲಾ ಆನಂದವಾಯಿತು. ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ವಿದುರನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ಹಸ್ತಿನಾವತಿಗೆ ಕರೆಯಿಸಿದನು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ಕಳೆದ ನಂತರ ದೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೆ 'ಧರ್ಮಜಾ, ನೀನು ನಿನ್ನ ತಮ್ಮಂದಿರೊಡನೆ ಖಾಂಡವ ಪ್ರಸ್ಥಕ್ಕೆ ಹೋಗು. ಅದನ್ನು ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅರ್ಧರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳು' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕೌರವರಿರುವ ಹಸ್ತಿನಾವತಿಯು ಭವ್ಯ ನಗರವಾಗಿತ್ತು. ಖಾಂಡವ ಪ್ರಸ್ಥವು ಪಾಳುಬಿದ್ದ ಕಾಡಾಗಿತ್ತು. ದೊಡ್ಡಪ್ಪನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ, ಪಾಂಡವರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಗರ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲು ಯೋಚಿಸಿದರು. ನಗರ ಕಟ್ಟುವವರು ಯಾರು? ಅಂತಹ ಶಿಲ್ಪಿ ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ? ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಈ ಮೊದಲೇ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ನಿರ್ಮಾಣದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ಕುಶಲತೆಯು ತಿಳಿದಿತ್ತು. ದೇವಶಿಲ್ಪಿಯಾದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುವಂತೆ ದೇವೇಂದ್ರನನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. ಇಂದ್ರನ ಆದೇಶದಂತೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ನಗರ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ದನಾಗಿ ಬಂದನು. ವೇದವ್ಯಾಸರು ತೋರಿಸಿದ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಗುದ್ದಲಿ ಪೂಜೆ ನಡೆಯಿತು. ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ನಗರವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ನಗರದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಆಳವಾದ ಕಂದಕಗಳಾದವು. ಬಾನೆತ್ತರದ ಕೋಟೆ ಮೇಲೆದ್ದಿತು. ಬೆಳದಿಂಗಳಂತೆಯೂ ಬಿಳಿಯ ಮೋಡದಂತೆಯೂ ಹೊಳೆಯುವ ಆ ಕೋಟೆಗೆ ಅನೇಕ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲುಗಳಾದವು. ಆ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲುಗಳು ಎರಡು ದೊಡ್ಡ ರೆಕ್ಕೆಗಳುಳ್ಳ ಗರುಡನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ಬಾಗಿಲು ಬಳಿ ಯುದ್ಧೋಪಕರಣಗಳು ಇದ್ದವು. ನಗರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಬೀದಿಗಳು, ಚೌಕಿಗಳು, ಉಪ್ಪರಿಗೆ ಮನೆಗಳು, ಸಾವಿರಾರು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯಗಳು, ಉದ್ಯಾನಗಳು, ಕ್ರೀಡಾಂಗಣಗಳು, ಕೆರೆ ಬಾವಿಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾದವು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ನಯನಾಜೂಕಿನ ಕಲ್ಲು ಕೆತ್ತನೆಯ ಮರಗೆಲಸ ರಚನೆಗಳು, ಬಣ್ಣದ ಚಿತ್ರಗಳು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುವಂತಿದ್ದವು. ಇಂದ್ರನ ಅಮರಾವತಿಯಂತಿದ್ದ ಆ ನಗರಕ್ಕೆ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು. ಹಸ್ತಿನಾವತಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚೆಲುವೂ ಸಿರಿಯೂ ನೆಮ್ಮದಿಯೂ ಮಂಗಳವೂ ಉಳ್ಳ ನಗರವಾಗಿ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ಮೆರೆಯಿತು. ವೇದವೇದಾಂಗಗಳನ್ನು ತಿಳಿದವರು, ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವರು, ವಿದ್ವಾಂಸರು, ಕವಿಗಳು, ವರ್ತಕರು, ಕಲಾವಿದರು, ಇನ್ನಿತರ ಸತ್ಪ್ರಜೆಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದರು. ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣ

ಗೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಈ ನಗರವು ಹೆಚ್ಚು ಕೀರ್ತಿ ಹೊಂದಿತು.

ಶರಣರ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ನಿರ್ಮಾಣ: ಯಾವಾಗಲೂ ಶಿವನನ್ನು ಮಂತ್ರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಡೆಸುವ ಭಕ್ತರಿಗಾಗಿ ಒಂದು ನಗರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿಗೆ ಶಿವನು ಹೇಳಿದ್ದನು. ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ತ್ವರೆಯಾಗಿ ಸಾವಿರಾರು ಶಿಲ್ಪಿಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿ ಒಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಋಷಿತೋಯ ಎಂಬ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಏಳು ಅಂತಸ್ತಿನ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದನು. ಶಿವನಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. 'ಸ್ಥಳಕೇಶ್ವರ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಶಿವನು ನೆಲೆಸಿದನು.

ಯಮನ ಸಭಾ ಮಂದಿರ ನಿರ್ಮಾಣ: ವಿಶ್ವದ ಜೀವವರ್ಗ ಮಾಡಿದ ಪಾಪ ಪುಣ್ಯಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವವನು ಯಮ. ಅವನು ದಿಕ್ಪಾಲಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೂ ಸಭಾಮಂದಿರವನ್ನು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು. ಅದು ನೂರು ಯೋಜನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಉಳ್ಳದ್ದು. ಸುಡದಿರುವ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಹೊಳೆಯುವಂಥದು. ಆ ಸಭೆ ದೈವಿಕ ಸಂಪತ್ತುಗಳ ನಿಧಿಯಾಗಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಹಸಿವು ಬಾಯಾರಿಕೆಯ ಚಿಂತೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕುಬೇರನ ಸಭಾ ಭವನ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಅಷ್ಟ ದಿಕ್ಪಾಲಕರಿಗೂ ಅರಮನೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನೇ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದನು. ಅವು ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿಯ ತೋಳುಗಳು ಅಪ್ರತಿಮ ಪ್ರತಿಮೆಗಳುಳ್ಳ ಕಂಬಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.

ಅಗಸ್ತ್ಯ ಮಂದಿರ ನಿರ್ಮಾಣ : ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಅಗಸ್ತ್ಯ ಋಷಿಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದನು. ನಹುಷನನ್ನು ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಇಳಿಸಿ, ಕಡಲನ್ನು ಬತ್ತಿಸಿ, ವಾತಾಪಿ ರಕ್ಕಸನನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಜೀರ್ಣ ಮಾಡಿ, ಸೊಕ್ಕಿಗೇರಿದ ವಿಂಧ್ಯಾಪರ್ವತ ರಾಜನನ್ನು ಅಡ್ಡ ಬೀಳಿಸಿ, ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದ ಋಷಿ ಆತ. ಅಂತಹ ತಪಸ್ವಿಯು ವಿದ್ವಾಂಸನೂ ಆದ ಯೋಗಿಗೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಕುಂಜರ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಉಚಿತವಾಗಿ ಒಂದು ಪರ್ವತವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದನೆಂದು ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅದು ಒಂದು ಯೋಜನ ಅಗಲ, ಹತ್ತು ಯೋಜನ ಉದ್ದ ಉಳ್ಳದ್ದು, ಚಿನ್ನ, ರತ್ನಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಜಗನ್ನಾಥ ವಿಗ್ರಹ ರಚನೆ: ಒರಿಸ್ಸಾ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಪುರಿ ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಮಠದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಇದು ಮೋಕ್ಷದಾಯಕವಾದ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಹಿಂದೆ ಇಂದ್ರದ್ಯುಮ್ನನೆಂಬ ರಾಜನು ಜಗನ್ನಾಥ ದೇವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯಾಗ ಮಾಡಿದನು. ಜಗನ್ನಾಥ ದೇವರು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಹೀಗೆಂದನು: 'ನೀನು ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕಡಲ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ತೆರೆ ಹೊಡೆದು ದಡಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬಿದ್ದ ಒಂದೊಂದು ಮರವನ್ನು ಕಾಣುವೆ. ಅದರಿಂದ ನನ್ನ ಒಂದು ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸು'. ಇಂದ್ರದ್ಯುಮ್ನನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಅದೇ ಮರದ ತುಂಡಿನಿಂದ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟನು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಶಿವ, ವಿಷ್ಣು, ಇಂದ್ರ ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಹಲವು ಮಹಾಶೂರರಿಗೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ರಥ ಮತ್ತು ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ದುಷ್ಟರನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯಕನಾದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಹಲವಿವೆ.

ಶಿವನಿಗೆ ರಥ-ಧನಸ್ಸುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ: ತ್ರಿಪುರದಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಕೆಟ್ಟ ರಾಕ್ಷಸರಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು

ಕೊಂದು, ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ದೇವತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಋಷಿಗಳು ಶಿವನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು. ತನಗೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರಥ, ಸಾರಥಿ, ಬಿಲ್ಲು, ಬಾಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಶಿವನು ಹೇಳಿದನು. ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಬಹಳ ಶ್ರಮ ವಹಿಸಿ ರಥವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಅದರ ಗಾಲಿಗಳು ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರಂತಿದ್ದವು. ಬಲದ ಗಾಲಿಯಲ್ಲಿ ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯರ ಹಾಗೆ ಹನ್ನೆರಡು ಅಡ್ಡಪಟ್ಟಿಗಳಿದ್ದವು. ಎಡಗಾಲಿಯು ಹದಿನಾರು ಅಡ್ಡಪಟ್ಟಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಹದಿನಾರು ಕಳೆಗಳೆಯುಳ್ಳ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಇತ್ತು. ರಥದ ನೊಗಗಳು ಉದಯ ಪರ್ವತ ಮತ್ತು ಅಸ್ತಪರ್ವತಗಳಂತೆ ಇದ್ದವು. ಸ್ವರ್ಗ, ಮೋಕ್ಷಗಳ ಸಂಕೇತವೇ ಧ್ವಜಗಳು. ರಥಕ್ಕೆ ಬಿಗಿದ ಹಗ್ಗ ಆದಿಶೇಷನಂತಿತ್ತು. ಬ್ರಹ್ಮನ ಸಾರಥ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿವನು ಅದರಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಬಿಲ್ಲಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ತ್ರಿಪುರದ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಕೊಂದನು.

ಇಂದ್ರನಾ ವಜ್ರಾಯುಧ ನಿರ್ಮಾಣ: ವೃತ್ರನೆಂಬ ದುಷ್ಟ ರಾಕ್ಷಸನಿದ್ದನು. ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಸರಿಯಾದ ಆಯುಧವಿಲ್ಲದೆ ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ದಧೀಚಿ ಎಂಬ ಋಷಿಯ ಬೆನ್ನೆಲುಬು ಬೇಕಾಯಿತು. ಲೋಕೋಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬೆನ್ನೆಲುಬನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಇಂದ್ರನನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. ದಧೀಚಿ ತನಗೆ ಇಂಥದೊಂದು ಪರೋಪಕಾರದ ಅವಕಾಶ ದೊರೆತದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ಪ್ರಾಣಬಿಟ್ಟನು. ಅವನ ಬೆನ್ನುಮೂಳಿಯಿಂದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ನೂರು ಗಂಟುಗಳುಳ್ಳ, ಉಕ್ಕಿಗಿಂತಲೂ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ವಜ್ರಾಯುಧವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಅದು ಇಂದ್ರನ ಆಯುಧವಾಯಿತು. ಅದರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಇಂದ್ರನು ವೃತ್ರಾಸುರನನ್ನು ಮತ್ತಿತರ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಬಡಿದು ಕೊಂದನು.

ಕುಬೇರನಿಗೆ ಪುಷ್ಪಕ ವಿಮಾನ ರಚನೆ: ಪುರಾಣದ ಕಥೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ವಿಮಾನವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದವನು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ. ಅದೇ ಪುಷ್ಪಕ ವಿಮಾನ. ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲೆಂದು ಅದನ್ನು ಅವನು ರಚಿಸಿ ಲೋಕವನ್ನೇ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸಿದನು. ಕುಬೇರನು ಅದು ತನಗೆ ಬೇಕೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಕುರಿತು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡನು. ಒಳ್ಳೆಯ ವಸ್ತು ಯಾರಿಗೆ ಬೇಡ ಎನ್ನುವಂತೆ ಕುಬೇರನ ತಮ್ಮನಾದ ದುಷ್ಟರಾವಣನು ಕುಬೇರನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ, ಅದನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು. ರಾವಣನನ್ನು ಕೊಂದನಂತರ ಅದು ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ ಬಂತು. ಅದರಲ್ಲೇ ಶ್ರೀರಾಮನು ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಬಂದನು. ಆಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮನು ಕುಬೇರನಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಯಕ್ಷರಿಗೂ ಗಂಧರ್ವರಿಗೂ ನೂರಾರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಮಾನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದನು. ಪುಷ್ಪಕವು ವಿಮಾನಗಳ ರಾಜ. ಅದರಲ್ಲಿ ಜನರು ಕುಳಿತಂತೆಲ್ಲ ಅದು ವಿಸ್ತಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಎಷ್ಟು ಸಾವಿರ ಮಂದಿಯೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತು. ಅದು ಆಕಾಶದಲ್ಲೇ ನಿಲ್ಲಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಅಪಾಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಸಂಚಾಲಕರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಅದು ತಾನಾಗಿಯೇ ಚಲಿಸಿ ಹೋಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಅಂತಸ್ತುಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಸಂಚಾರಿ ನಗರವೋ ಎಂಬಂತೆ ಅದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ವಾಲಿಯ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ನಿರ್ಮಾಣ: ರಾಮಾಯಣದ ಕಾಲದ ಕಪಿರಾಜನಾದ ವಾಲಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ

ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯೊಂದನ್ನು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು. ದಿವ್ಯವಾದ ಭದ್ರಾಸನದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಅದು ರಥದಂತೆಯೇ ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಸಿದ ಕಾಡು, ಗುಹೆ, ಉದ್ಯಾನ, ಸರೋವರಗಳು, ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳು, ದೇವತೆಗಳು, ಮನುಷ್ಯರು, ವಾನರರು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಚಿತ್ರಣವು ನಿಜತ್ವದ ಭ್ರಾಂತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು.

ಶಿವ–ವೈಷ್ಣವ ಧನುಸ್ಸುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ: ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಮಾಡಿದ ಶಿವಧನುಸ್ಸು ಮತ್ತು ವೈಷ್ಣವಧನುಸ್ಸು ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದವು. ತ್ರಿಪುರದ ರಾಕ್ಷಸರ ಸಂಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ತಾನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಧನುಸ್ಸು ಶಿವನು ಮಿಥಿಲೆಯ ಜನಕರಾಜನ ಪೂರ್ವಿಕನಾದ ದೇವರಾತನಿಗೆ ಇಡಲು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು. ಜನಕರಾಜನು ಯಜ್ಞ ಫಲವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಬೇಡಿ ತನ್ನದಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಶ್ರೀರಾಮನು ಅದನ್ನು ಮುರಿದು ಸೀತೆಯನ್ನು ವರಿಸಿದ್ದನು. ವೈಷ್ಣವ ಧನುಸ್ಸನ್ನು ವಿಷ್ಣುವು ಋಚೀಕನೆಂಬ ಋಷಿಗೆ ಆತನ ತಪಸ್ಸಿನ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು. ಋಚೀಕನ ಮಗ ಜಮದಗ್ನಿ. ಅವನ ಮಗ ಪರುಶುರಾಮ. ಪರುಶುರಾಮನು ಆ ವೈಷ್ಣವ ಧನುವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ಸೋತರು. ಶ್ರೀ ರಾಮನು ಆ ವೈಷ್ಣವ ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಪರುಶುರಾಮನಿಂದ ಪಡೆದು ವರುಣನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ಈ ಎರಡೂ ಬಿಲ್ಲುಗಳು ಬಹು ಬಲಿಷ್ಠವೂ ಭಾರವುಳ್ಳವೂ ಹಾಗೂ ಶತ್ರುನಾಶಕವೂ ಆಗಿದ್ದವು.

ಅರ್ಜುನ, ಕೃಷ್ಣರಿಗೆ ರಥ–ಆಯುಧಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ: ಮಹಾಭಾರತದ ಮಲ್ಲನಾದ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ರಥಾಯುಧಗಳು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಒಮ್ಮೆ ಕೃಷ್ಣ ಅರ್ಜುನರು ಹೀಗೆಯೇ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅಗ್ನಿದೇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಖಾಂಡವ ವನವನ್ನು ನನಗೆ ಆಹಾರವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದನು. ಅರ್ಜುನನು ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಿದನು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನು ತನಗೆ ರಥ–ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಅಗ್ನಿದೇವನಿಗೆ ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ಅಗ್ನಿಯು ವರುಣನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಾಗ ವರುಣನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಗಾಂಡೀವ ಎಂಬ ಬಿಲ್ಲನ್ನೂ, ತೆಗೆದಷ್ಟೂ ಮುಗಿಯದ ಎರಡು ಬತ್ತಳಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಒಂದು ರಥವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟನು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ವಜ್ರದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಚಕ್ರಾಯುಧವನ್ನು ಜೊತೆಗೆ ಕೌಮೋದಕೀ ಎಂಬ ಒಂದು ಗದೆಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟನು. ಈ ರಥ, ಆಯುಧಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದವನು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ. ಗಾಂಡೀವವನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಎಂದಿಗೂ ಕತ್ತರಿಸಲು ಬಾರದಂತೆ ರಚಿಸಿದ್ದನು. ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆ ಭಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅನೇಕ ಭೂತಗಣಗಳ ಹಾಗೂ ದೇವತೆಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಆ ರಥಕ್ಕಿತ್ತು. ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಚಕ್ರವು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದೊಡನೆ ವೈರಿಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಪುನಃ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕೈಯನ್ನು ಸೇರುವ ಗುಣವುಳ್ಳದು. ಕೌಮೋದಿಕೀ ಗದೆ ಸಿಡಿಲಿನಂತೆ ಶಬ್ದಮಾಡಿ ಎದುರಾಳಿಯನ್ನು ಕೆಡಹಬಲ್ಲದು.

ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿರ್ಮಾಣ: ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಯಂತ್ರ ವಸ್ತು ವಾಹನ ಶಿಲ್ಪ ಚಿತ್ರ ಚಮತ್ಕೃತಿಗಳನ್ನಲ್ಲದೆ ಜೀವಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲ ಚತುರನಾಗಿದ್ದನು. ರಾಮಾಯಣದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಳನೆಂಬ ಕಪಿವೀರನ ಸೃಷ್ಟಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನದು. ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕುಶಲ ಶಿಲ್ಪಿ ನಳ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಈ ನಳನಿಗೆ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಸೇತುವೆ ಅಥವಾ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಧಾರೆ ಎರೆದಿದ್ದನು. ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ

ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವೂ ಮಹತ್ವವೂ ಆದುದು ತಿಲೋತ್ತಮೆ ಎಂಬ ಚೆಲುವೆಯ ಸೃಷ್ಟಿ. ಈಕೆ ಸುಂದರೋಪ ಸುಂದರಿಯಾಗಿದ್ದು, ರಕ್ಕಸರ ನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದೆ ಸುಂದರ ಉಪಸುಂದರರೆಂಬ ಇಬ್ಬರು ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರಾದ ರಾಕ್ಷಸರಿದ್ದರು. ಅವರು ಕ್ರೂರರು, ಶೂರರು, ಭಯಂಕರರು, ಲೋಕಪೀಡಿತರು. ಈರ್ವರು ಜೊತೆ ತಪ್ಪದೆ, ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಶರೀರ ಎರಡು, ಪ್ರಾಣ ಒಂದು ಎಂಬ ಹಾಗೆ ಇದ್ದರು. ಅವರು ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಮೆಚ್ಚಿಸಿ, 'ನಮಗೆ ಬೇರೆ ಯಾರಿಂದಲೂ ಮರಣ ಬರಬಾರದು' ಎಂಬ ವರವನ್ನು ಬೇಡಿದ್ದರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನು ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ವರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಈ ರಾಕ್ಷಸರ ಉಪಟಳ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಾಧುಗಳನ್ನು ಸತ್ಪುರುಷರನ್ನು ಹಿಂಸಿಸಿದರು. ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಕೆಡಿಸಿದರು. ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಕೆಡವಿದರು. ಧ್ಯಾನ ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಪೀಡಿಸಿದರು. ತಮ್ಮನ್ನು ದೂರುವವರನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹೊಡೆದರು. ಅವರು ದಿಕ್ಕುಗೆಟ್ಟು ಹೋಡಿ ಹೋದರು. ದೇವತೆಗಳು ಏನೂ ಮಾಡಲು ತೋಚದೆ ಕುಳಿತರು. ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ಅನೇಕ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಹೋಗಿ ಅಡಗಿ ಕುಳಿತರು. ಇದನ್ನು ಅರಿತ ರಾಕ್ಷಸರು ತಾವೂ ಗುಪ್ತರೂಪ ಧರಿಸಿ ಹುಡುಕತೊಡಗಿದರು. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಹಾಹಾಕಾರ ಉಂಟಾಯಿತು. ಯಾರೂ ಏನೂ ಮಾಡಲಾಗದೇ ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟರು. ಬ್ರಹ್ಮನು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ 'ನಿನ್ನ ರಚನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಈ ಸುಂದೋಪಸುಂದರರನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸು' ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. ಆಗ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಯೋಚಿಸಿದಾಗ ಅವನಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಒಂದು ಉಪಾಯ ಹೊಳೆಯಿತು. ಯಂತ್ರ-ಆಯುಧಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಇಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಎಂದು ಅರಿತ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರವಾದ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿನ ರೂಪವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಯೋಚಿಸಿದನು. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರವೆನಿಸುವ ಅಂಶಗಳು ಏನೇನಿವೆಯೋ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಲತಿಲವಾಗಿ(ಎಳ್ಳಿನಷ್ಟಾಗಿ) ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ 'ತಿಲೋತ್ತಮೆ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಕನ್ನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿದನು. ಇಂಪಾದ ಸ್ವರದಿಂದ ಮಾತನಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ತಪಸ್ವಿಯೂ, ಲೋಕಹಿತ ಚಿಂತಕನೂ, ದೈವಾನುಗ್ರಹವುಳ್ಳವನೂ, ಗುರುಭಕ್ತನೂ ಆದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿಗೆ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. 'ಎಲೈ ತಿಲೋತ್ತಮೆ, ನೀನು ಸುಂದೋಪಸುಂದರ ರಾಕ್ಷಸರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗು, ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸು. ನಿನ್ನ ಚೆಲುವಿಗೆ ಸೋತು ಅವರು ಪರಸ್ಪರ ಅಸೂಯೆಗೊಂಡು ಹೊಡೆದಾಡಲಿ. ನಿನ್ನಿಂದ ಆ ದುಷ್ಟರ ನಾಶವಾಗಲಿ. ಅದರಿಂದ ಶಾಂತಿ ದೊರೆಯಲಿ ಎಂದು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಹೇಳಿದನು. ತಿಲೋತ್ತಮೆಯ ಚೆಲುವು ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಸೆಳೆಯುವಂತಿತ್ತು. ಸುಂದೋಪಸುಂದರು ವಿಂಧ್ಯೆಯ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅವರ ಮುಂದೆ ತಾಳ ವಾದ್ಯ ಗೀತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ದೇವಲೋಕದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ನರ್ತನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತಿಲೋತ್ತಮೆಯು ತೆಳ್ಳಗಿನ ಪಾರದರ್ಶಕವಾದ ಸೀರೆಯನ್ನುಟ್ಟು ಮೋಹಕವಾದ ಶೃಂಗಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೂ ಕೊಯ್ಯುವುದನ್ನು ನಟಿಸುತ್ತಾ ನೃತ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಳು. ರಕ್ಕಸರು ಆಕೆಯ ಒಂದೊಂದು ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದರು. 'ಈಕೆ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ' ಎಂದು ಇಬ್ಬರೂ ಹೇಳತೊಡಗಿದರು. ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದ ಜಗಳವು ಇಬ್ಬರೂ ಗದೆ ಹಿಡಿದು ಕಾದಾಡುವಲ್ಲಿಗೆ

ತಲುಪಿತು. ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಬಡಿದುಕೊಂಡು ಇಬ್ಬರ ತಲೆ ಹೊಡೆದು ರಕ್ತಕಾರಿ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತುಹೋದರು. ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಯಾರಿಂದಲೂ ಮರಣ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಂದಲೇ ಬಂದು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕ್ಷೇಮವಾಯಿತು. ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ನಿರ್ಮಾಣದ ಜಾಣ್ಮೆ ಸಫಲವಾಯಿತು.

ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ, ಸೃಷ್ಟಿಶಕ್ತಿಗಳ ಸಂಕೇತ: ದೇವಶಿಲ್ಪಿಯೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಹೆಸರು ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಮನೆ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಉತ್ತಮವಾದ ಚಿತ್ರ, ಶಿಲ್ಪ, ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ, ಮರಕೆಲಸ, ಆಭರಣಗಳ ರಚನೆ. ಯಾವುದಿದ್ದರೂ ಅದು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ರಚನೆ ಎಂದು ಕೊಂಡಾಡುವಂತಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದವನು, ಯಾವ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಬಾಳಿದವನು ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವನ ರಚನೆಗಳು, ನಗರ, ರಾಜಮಂದಿರ, ದೇವಾಲಯ, ಮುಂತಾದವುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕುರಿತು ಹಲವಾರು ಕಥೆಗಳು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿವೆ. ಮರ, ಕಲ್ಲು, ಲೋಹ, ಮಣ್ಣು–ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಸುಂದರವಾದ ಆಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಕರಕೌಶಲ್ಯವುಳ್ಳವರನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸ್ವತಃ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನೇ ಎಲ್ಲ ಇಂದಿನ ಕುಶಲ ಕರ್ಮಕಾರರಿಗೆ, ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ, ವಿವಿಧವಾದ ಕೃತಿರಚನೆ ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥರಾದವರಿಗೆ ಪ್ರೇರಕನು, ಆದರ್ಶನು. ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ನಾಗರಿಕತೆಯ ಆಧಾರ. ತನ್ನ ಇಷ್ಟದಂತೆ ತನಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ, ಸಂತೋಷವಾಗುವಂತೆ, ಹೊಸ ಹೊಸ ಸೃಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲವನು. ಅವನ ಶಕ್ತಿ ಮನುಷ್ಯನ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಗೆ, ಸೃಷ್ಟಿಶಕ್ತಿಗೆ ಸಂಕೇತ. ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಾಗುವ ಮಳೆ, ಬೆಳೆ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸ್ಥಿತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವೀರಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರ ಅವರ ಕಾಲಜ್ಞಾನ ಕೃತಿಯನ್ನು ಓದುವ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿರುವ ೩೨೦ ಶಬ್ದಗಳ ಅಂಶಗಳು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿಯೂ ರುಜುವಾತಾಗಿದ್ದು, ಸರ್ವಕಾಲಕ್ಕೂ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿವೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಕಾಲಜ್ಞಾನ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿ ನೀಡಿರುವ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಪೋತಲೂರು ವೀರಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸ, ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಬೃಹತ್ ಗುಡಿ ಗೋಪುರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕೆತ್ತನೆಗಳಿಂದ, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು ಅರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕಲ್ಲಾಗಲಿ, ಲೋಹವಾಗಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅದ್ಭುತ ರೂಪ ಕೊಡುವವರು. ಕೆತ್ತನೆ ಕಲೆಯಲ್ಲಷ್ಟೇ ಪ್ರವೀಣರಲ್ಲ. ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಜೋತಿಷ್ಯ, ವೈದ್ಯ ಮತ್ತಿತರ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈಭವವನ್ನು ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಹರಡಿದವರು. ಈ ಸಮುದಾಯದ ಕೊಡುಗೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯಬೇಕಿತ್ತು. ಸಮಾಜದ ದೈನಂದಿನ ಬದುಕಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಅನೇಕ ವಸ್ತು ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಪರಿಣತಿಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿ ಕೊಡುವ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯ ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಮೂಲಪುರುಷರು. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರಗಳ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸವಿರುವ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಕಸುಬು ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ತಮ್ಮ ಶಿಲ್ಪಕೌಶಲತೆಯಿಂದ ಕೆತ್ತನೆ, ಕುಸುರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೂರಾ ಮೂರು ಜಾತಿಗಳಿದ್ದು, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತರಿಂದ ಮೂವತ್ತೈದು ಲಕ್ಷ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ

ಸಮುದಾಯದವರು ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಶಿಲ್ಪಕಲೆ, ಕಮ್ಮಾರಿಕೆ, ಕಬ್ಬಿಣದ ಕೆಲಸ, ಮರಗೆಲಸ, ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕಲೆಯನ್ನು ಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ನೈಪುಣ್ಯತೆ ಇದ್ದರೂ ಅವರು ತಯಾರಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡವರಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ತಾವು ತಯಾರಿಸಿದ ಆಭರಣಗಳ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ಕೆತ್ತಿದ್ದರೆ ಇಂದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಳಿಯ ಮೇಲೆ ಅವರ ಹೆಸರುಗಳು ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೀಗಾಗಿ ನಾಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಾರುವಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಪಾತ್ರ ಹಿರಿದಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಎಂಬುದು ಜಾತಿಯಲ್ಲ, ಅದೊಂದು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ನಾಡಿಗೆ ನೀಡಿರುವ ಮತ್ತು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೊಡುಗೆಯು ಅನನ್ಯವಾಗಿದೆ.

ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಕೆಲವು ಮಹನೀಯರು

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಂತರು

ಆದಿ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ(ಆಚಾರ್ಯೋ ಶಂಕರರಾವ್ ನಾಮ, ಟ್ವೋಷ್ಟ ಪುತ್ರ ನಾ ಸಂಶಯ, ವಿಪ್ರಕುಲ ಗುರುಜಥ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮಂತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ– ಪಠ್ಯದಿಂದ. 'ಶಂಕರ ವಿಜಯಂ')

ಚಲನಚಿತ್ರೋದ್ಯಮ

* ಎಂ. ಕೆ. ತ್ಯಾಗರಾಜ ಭಾಗವತ(ತಮಿಳು ಚಲನಚಿತ್ರೋದ್ಯಮದ ಮೊದಲ ತಮಿಳು ಸೂಪರ್ ಸ್ಟಾರ್ ಅನ್ನು ಎಂಕೆಟಿ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ)
* ಡಾ. ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಂ(ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಸ್ಯನಟ ಪಾತ್ರಗಳಿಗಾಗಿ ಗಿನ್ನೆಸ್ ಬುಕ್ ಆಫ್ ವರ್ಲ್ಡ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಹೋಲ್ಡರ್)
* ಜಗ್ಜಿತ್‌ಸಿಂಗ್(ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಿನ್‌ಗಳು ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಧೀಮನನ್ನು ಕೊನೆಯ ಹೆಸರಾಗಿ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ)
* ರಮಾನಂದ್ ಸಾಗರ್(ದೂರದರ್ಶನ ಸರಣಿಯ ರಾಮಾಯಣ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ. ಸಾಗರ್ ಎಂಪಿ ಮತ್ತು ಯುಪಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಉಪನಾಮ)
* ಗುಲ್ಜಾರ್(ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಭಾರತೀಯ ಕವಿ, ಗೀತರಚನೆಕಾರ, ಚಲನಚಿತ್ರ ನಿರ್ಮಾಪಕ, ನಿರ್ದೇಶಕ – ೨೦೦೮ರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮೂಲಗೀತೆಗಾಗಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (ಆಸ್ಕರ್) ವಿಜೇತ ಸ್ಲಮ್‌ಡಾಗ್ ಮಿಲಿಯನೆರಿ ಚಲನಚಿತ್ರದ 'ಜೈ ಹೋ' ಹಾಡಿಗೆ, ಎ.ಆರ್. ರಹಮಾನ್ ಜೊತೆಗೆ)
* ಅಜಯ್ ದೇವಗನ್(ಅವರು ಸಿಖ್ ರಾಮಗರಿಯಾ ಮೂಲದವರು, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ)
* ಪ್ರಕಾಶ್(ಅವರು ಬಿಹಾರ ಮೂಲದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಜಾತಿಯವನು.)
* ಉದಿತ್ ನಾರಾಯಣ್(ಅವರು ಬಿಹಾರ ಮೂಲದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಜಾತಿಯವರು)
* ಕಡರು ನಾಗಭೂಷಣಂ(ತೆಲುಗು ಉದ್ಯಮದಿಂದ ಉತ್ತಮ ನಿರ್ಮಾಪಕ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಿರ್ದೇಶಕ)
* ಈಶ್ವರ್(ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಲಾವಿದ ಪ್ರಚಾರ ವಿನ್ಯಾಸಕ.)
* ಅನುಪ್ರೋಜು ಸಹೋದರರು(ಚಲನಚಿತ್ರೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸ್ಟಿಲ್ photographer)
* ಹರಿದಾಸ್(ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಲಯಾಳಂ ಚಲನಚಿತ್ರೋದ್ಯಮ ಗಾಯಕ ಮತ್ತು ಸೋಮನಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ

ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು)

* ಅಮ್ಮು(ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಲಯಾಳಂ ಚಲನಚಿತ್ರೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಟಿ.ವಿ. ಮಕ್ಕಳ ಕಲಾವಿದ)
* ಆಶಾ ಪರೇಖ್(ಹಿಂದಿ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳ ಸೂಪರ್‌ಸ್ಟಾರ್ ನಟಿ. ಪರೇಖ್ ಗುಜರಾತ್ ರಾಜ್ಯದ ಗೋಲ್ಡ್ ಸ್ಮಿತ್ ಜಾತಿ)
* ಚಲಂ ಮತ್ತು ಅವರ ಮಗ ಆನಂದ್ ಸಾಯಿ(ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಲಾ ನಿರ್ದೇಶಕರು) ಮಲಯಾಳಂ ಚಲನಚಿತ್ರೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಜಗತ್‌ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಿನಿ ಕಮೆಡಿಯನ್
* ಚಿಂತಾಡಾ ಗಿರಿನಾಥ್ ತೆಲುಗು ಚಲನಚಿತ್ರೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದವರು
* ವಿ. ಕಾಂತಾರಾಮ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹಿಂದಿ ಚಲನಚಿತ್ರ ನಿರ್ದೇಶಕ
* ಜಿ.ಕೆ. ವಿಜಯಭಾಸ್ಕರ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಚಲನಚಿತ್ರ ನಿರ್ದೇಶಕ ತೆಲುಗು ಉದ್ಯಮ(ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಿ, ನುವ್ವು ನಾಕು ನಚ್ಚಾವು, ಜೈ ಚಿರಂಜೀವ ಇತ್ಯಾದಿ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳು)
* ಚಿಂತಾ ಡಾ.ಮೋಹನ್ ಬಶೀರ್‌ಬಾಬು, ಸಹಾಯಕ ಕಲಾ ನಿರ್ದೇಶಕ ತಮಿಳು ಚಲನಚಿತ್ರೋದ್ಯಮ
* ಪ್ರಭಾಕರ್(ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಟಿ.ವಿ. ನಿರೂಪಕ ಮತ್ತು ಚಲನಚಿತ್ರ ಕಲಾವಿದ. ತಂದೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬಡಗಿ)
* ಕವಿಯೂರ್ ಪೊನ್ನಮ್ಮ(೧೯೬೨ರಿಂದ ಮಲಯಾಳಂ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನಟಿ)
* ಕವಿಯೂರ್ ರೇವಮ್ಮ(ಕವಿಯೂರ್ ಪೊನ್ನಮ್ಮ ಅವರ ಕಿರಿಯ ತಂಗಿ– ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನಟಿ, ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಿಧನರಾದರು)
* ಕೆ.ಪಿ.ನಂಜುಂಡಿಚಾರ್(ಕನ್ನಡ ಉದ್ಯಮಕ್ಕಾಗಿ ಚಲನಚಿತ್ರ ಹಣಕಾಸು ಪ್ರಾಯೋಜಕರು)
* ಶ್ರುತಿ – ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕನ್ನಡ ನಟಿ
* ಶರತ್ – ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಲಯಾಳಂ ಸಂಗೀತ ನಿರ್ದೇಶಕ / ಸಂಯೋಜಕ, ಏಷ್ಯಾ ನೆಟ್ ಐಡಿಯಾ ಸ್ಟಾರ್ ಗಾಯಕ(ಸಂಗೀತ ರಿಯಾಲಿಟಿ ಶೋ) ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು
* ಜಯಸೂರ್ಯ(ಮಲಯಾಳಂ ನಟ)
* ಇದು ವೀರು ದೇವಗನ್(ಹಿರಿಯ ಬಾಲಿವುಡ್ ಆಕ್ಷನ್ ಸಂಯೋಜಕ ಮತ್ತು ಅಜಯ್ ದೇವಗನ್ ಅವರ ತಂದೆ)
* ಪ್ರೀತಿ ಜಿಂಟಾ(ಭಾರತೀಯ ಚಲನಚಿತ್ರ ನಟಿ, ಜಿಂಟಾ ಪಂಜಾಬ್‌ನ ತಾರ್ಖಾನ್ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಉಪನಾಮ)
* ಅಮೀತ್ ಚನ್ನಾ(ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಚಲನಚಿತ್ರ ನಟ)
* ಕುಲ್ವಿಂದರ್ ಘೀರ್(ನಟ/ ಹಾಸ್ಯನಟ ಒಳ್ಳೆಯತನ ಗ್ರೇಸಿಯಸ್ ಮಿ)
* ಸತ್ನಮ್ ಭೋಗಲ್(ನಟ – ಹಾಲ್ಬಿ ಸಿಟಿ)
* ಹರ್ಭಜನ್ ಜಬ್ಬಲ್(ಟಿವಿ/ರಂಗಭೂಮಿ ಕಲಾವಿದ)
* ಕನ್ವಾಲ್ಜೀತ್ ಸಿಂಗ್(ಪಂಜಾಬಿ ಚಲನಚಿತ್ರ ತಾರೆ, ಹರ್ಭಜನ್ ಮಾನ್ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಹಲವಾರು ಧಾರಾವಾಹಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪಂಜಾಬಿ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಟಿಸಿದ್ದಾರೆ)
* ದೇವ್ ಸಾಗೂ(ಟಿವಿ/ರಂಗಭೂಮಿ ನಟ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕ)

* ಜೈಕಿಶನ್(ಶಂಕರ್ ಜೈಕಿಶನ್ ಖ್ಯಾತಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹಿಂದಿ ಸಂಗೀತ ಜೋಡಿಯ ಜೈಕಿಶನ್ ಪಂಚಲ್)

ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು

* ಘ್ಯಾನಿ ಜೈಲ್ ಸಿಂಗ್(ಭಾರತದ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ - ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ)
* ದಿ ಲೀಪ್ ಸಿಂಗ್ ಸೌಂಡ್ – ಅವರು ಯುನೈಟೆಡ್ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಮೊದಲ ಏಷ್ಯನ್ ಅಮೆರಿಕನ್, ಭಾರತೀಯ ಅಮೆರಿಕನ್ ಮತ್ತು ಸಿಖ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು
* ಕೆ.ಪಿ ನಂಜುಂಡಿ(ಎಂ.ಎಲ್.ಸಿ. ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ ಸದಸ್ಯರು, ಬೆಂಗಳೂರು–ಕರ್ನಾಟಕ)

ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು

* ಹರ್ಷವರ್ಧನ(ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ನಾಲ್ಕನೇ ಸ್ತಂಭ–ಹರ್ಷ ವೈಶ್ಯ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದವನು. ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರನ್ನು ವೈಶ್ಯ ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ ಎಂಬ ಉಪನಾಮವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.)
* ರಾಮ(ಅವನ ಪೂರ್ವಜನು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಮಗನಾದ ಸೂರ್ಯನಾಗಿದ್ದರಿಂದ)
* ಮಾಯ(ರಾವಣನ ಮಾವ) ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕರು

ಕ್ರೀಡಾ ಸ್ಪರ್ಧಿಗಳು

* ಹರ್ಭಜನ್ ಸಿಂಗ್(ಗ್ರೇಟ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಸ್ಪಿನ್ ಬೌಲರ್)
* ಮಾಂಟಿ ಪನೇಸರ್(ಯುಕೆಯಿಂದ ಗ್ರೇಟ್ ಸ್ಪಿನ್ ಬೌಲರ್)
* ಗುರ್ಷರನ್ ಸಿಂಗ್(ಭಾರತೀಯ ಟೆಸ್ಟ್ ತಂಡಕ್ಕಾಗಿ ಆಡಲಾಗಿದೆ)
* ವೀರೇಂದ್ರ ಸಿಂಗ್(೧೯೭೫ರ ವಿಶ್ವಕಪ್ ಗೆದ್ದ ಭಾರತೀಯ ಹಾಕಿ ತಂಡದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನಾಯಕ)
* ಜೋಗಿಂದರ್ ಸಿಂಗ್ ಗಿಂದಿ(ಸದಸ್ಯ, ೬೦ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಹಾಕಿ ತಂಡ)
* ಪ್ರವೀಣ್ ಪ್ರಾಗ್ನಾನ್–ಭಾರತದ ಎಡಗೈ ಸ್ಪಿನ್ನರ್
* ಸುಜನ್ನೀ ರುದ್ದೀ–ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಬಿಬಿಸಿ ನ್ಯೂಸ್ ಪ್ರೆಸೆಂಟರ್
* ರವಿ ಧೀಮಾನ್–ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸ್ಟಾರ್ ನ್ಯೂಸ್ ಇಂಡಿಯಾ ಪ್ರೆಸೆಂಟರ್

ಕಲಾವಿದರು

* ಶೋಭಾ ಸಿಂಗ್(ವರ್ಣಚಿತ್ರಕಾರ)–ಕಲಾವಿದ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಧಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಣಚಿತ್ರಕಾರ.
* ಕಿರ್ಪಾಲ್ ಸಿಂಗ್(ಅಮೃತಸರದ ಗೋಲ್ಡನ್ ಟೆಂಪಲ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಸಿಖ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಂನ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಕಲಾವಿದ

ಎಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ವಾಸ್ತು ತಜ್ಞರು

* ಪದ್ಮಭೂಷಣ್ ಡಾ. ವಿ. ಗಣಪತಿ ಸ್ಥಪತಿ(ಪ್ರಣವ ವೇದವನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು (ತಿರುವಳ್ಳುವರ್ ಪ್ರತಿಮೆ) ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿ.
* ಅಮರಶಿಲ್ಪಿ ಜಕಣಾಚಾರಿ (ಅಮರಶಿಲ್ಪಿ ಜಕಣಾಚಾರಿ ಅವರು ಕಲ್ಯಾಣಿ ಚಾಲುಕ್ಯರು ಮತ್ತು ಹೊಯ್ಸಳರಿಗೆ ಅನೇಕ ಉತ್ತಮ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬೇಲೂರು ಮತ್ತು ಹಳೇಬಿಡು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಸೇರಿವೆ)
* ರುವರಿ ಮಾಲಿಥಮ್ಮ(ರುವಾರಿ ಮಾಲಿಥಮ್ಮ ೧೨ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಿ ಮತ್ತು ಶಿಲ್ಪಿ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ, ಭಾರತದ ಹೊಯ್ಸಳ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ

ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ)

ಶಿಕ್ಷಣ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ತಜ್ಞರು

* ಸ್ಯಾಮ್ ಪಿತ್ರೋಡಾ(ಭಾರತೀಯ ಟೆಲಿಕಾಂ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯುಂಟು ಮಾಡಿದವರು)
* ಪ್ರದೀಪ್ ಕಾರ್(ಮೈಕ್ರೋಲ್ಯಾಂಡ್‌ನ ಸ್ಥಾಪಕ, ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕ. ಅವರು ಇಂಡಿಯಾ.ಕಾಮ್ ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು, ಅದನ್ನು ಅವರು ರೂಪರ್ಟ್ ಮುರ್ಡೋಕ್ ಅವರ ಸ್ಟಾರ್ ಗ್ರೂಪ್ಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರು.

ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗ್ರಂಥಗಳು

* ಮೂಲಸ್ತಂಭ ಪುರಾಣ
* ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಪುರಾಣ
* ಶ್ರೀ ನ.ಭಾ. ಕೃತಿ ಸಂಪುಟ-೧ ಮತ್ತು ೨
* ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ದರ್ಶನ, ಡಾ. ಜಿ. ಜ್ಞಾನಾನಂದ(ಭಾಗ-೧, ೨ ಮತ್ತು ೩)
* ರಾಬರ್ಟ್ಸ್ ಎ.ಇ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಅವನ ವಂಶಸ್ಥರು. ಅಖಿಲ ಭಾರತ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮಹಾಸಭಾ.
* ಡಾ. ಜಿ. ಜ್ಞಾನಾನಂದ(ಸಂಪಾದಿತ) (೧೯೮೧). ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಮಯ ಭೂಷನಂ (ಕನ್ನಡ) ಮೂಲ ಕೆ.ಪಿ. ದೀಕ್ಷಿತ್(೧೮೭೮). ಕೆ.ಜಿ.ಎಫ್: ಜ್ಞಾನ ಭಂಡಾರ. ಕಾಶ್ಯಪ ಶಿಲ್ಪಶಾಸ್ತ್ರ, ಬ್ರಹ್ಮೀಯ ಚಿತ್ರ ಕರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ.
* ಶರ್ಮಾ ಎ.ಎಸ್., ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಇತಿಹಾಸ, ನವದೆಹಲಿ; ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಂಶೋಧನಾ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ.
* ಚಿನ್ಮಯಾಚಾರ್ಯ ಕೆ.(೨೦೦೨), ದೇವುಡು ಮಾನವುಡು, ಪೂರ್ವ ಗೋದಾವರಿ, ರಮೇಶ್ ಕುಮಾರ್ ಕೆ.
* ಶಿಲ್ಪಶಾಸ್ತ್ರ(ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ) ಇದನ್ನು ಶೇಕ್ ೧೧೬೫ರಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದ್ದು ಅದು ೭೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಇದೆ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಬಿ.ಎಸ್. ಸುತಾರ್ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.
* ವಡ್ಡೇಪತಿ ನಿರಂಜನ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಂಶಾಗಮಮು -ತೆಲುಗು.
* ಸ್ವರ್ಣ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಕವಿ, ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಣಲಕು ಪ್ರತಿಮಾ ಸತ್ಕಾರ ಅರ್ಹತ - ತೆಲುಗು.
* ಫಣಿದಾಪು ಪ್ರಭಾಕರ ಶರ್ಮಾ. ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಗೋತ್ರ ಗಾಯತ್ರಿ - ತೆಲುಗು.
* ಭಾರತೀಯ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಜರ್, ಎಡವ ಸೋಮನಾಥನ್: ಸಿಂಧೂ ಕಣಿವೆ ನಾಗರಿಕತೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ
* ವಿಶ್ವಬ್ರಹ್ಮ ಪುರಾಣಂ: ವಿ.ಕತಿರೆಸನ್ ಆಚಾರಿ: ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಿನ್‌ಗಳ ಇತಿಹಾಸ: ಲ್ಯಾಂಗ್: ತಮಿಳು
* ವಿ.ಎನ್. ಗಜಂದ್ರನ್ ಚೆನ್ನೈ, ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಣವಂಶಮ್, ಗೋತ್ರಮ್, ಪುರಾಣ: ಲ್ಯಾಂಗ್: ತಮಿಳು
* "ಪಂಚಾ ಮನುಶಿ ಮೂಲ ವರ್ಗಾ ಜ್ಞಾನಮ್" ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಎ.ಕೆ.ವಿ. ಸುವರ್ಣಕರ್' (ಎ.ಕೆ.ವೇಲಾಯುಧನ್), ಕಣ್ಣಂಕುಲಂಗರ, ತ್ರಿಶೂರ್ ೬೮೦೦೦೭, ಕೇರಳ.

ಉಲ್ಲೇಖ: (https://vishwakarmasuvarnakar.jimdo.com/origin-of-vishwakarmas)

ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

* ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಟಿ.ಆರ್., **ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಿಸರ್ಗಸಂಪತ್ತು,** ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧವೀರ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶನ, ಪುರ–೧೯೯೪.
* ಚಂದ್ರಶೇಖರಾಚಾರ್ಯ ನಾ.ಭಾ., **ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಯಾರು ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಧರ್ಮ,** ನಾ.ಭಾ. ಪ್ರಕಾಶನ ಬೆಂಗಳೂರು, ೧೯೭೬.
* ನರಸಿಂಗರಾವ್ ಹೇಮನೂರು, **ವಿಶ್ವದೊಡೆಯ,** ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವಮಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರ ಸಮಿತಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ೨೦೧೭.
* ಮಹಾದೇವ ಸ್ವಾಮಿಗಳು, **ವೇದ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಸ್ವರೂಪ,** ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವಮಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರ ಸಮಿತಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ೨೦೧೭.
* ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಕೆ.(ಸಂ), **ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲಾ ದರ್ಶನ,** ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ವಿ.ವಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ೨೦೦೫.
* ವಸಂತ ಕುಷ್ಟಗಿ, **ವಿಶ್ವರಥ,** ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವಮಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರ ಸಮಿತಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ೨೦೧೭.
* ಪುಲಮತಿ ಶಾಮರಾವ್. **ವಿಜಯನಗರದ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ,** ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು–೧೯೫೬.
* ಭೀಮಸೇನ ಬಡಿಗೇರ್ ಇಂ., **ಶ್ರೀ ನಾ. ಭಾ. ಕೃತಿ ಸಂಪುಟ ಭಾಗ ೧,** ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವಮಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರ ಸಮಿತಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ೨೦೦೩.
* ಭೀಮಸೇನ ಬಡಿಗೇರ್ ಇಂ., **ಶ್ರೀ ನಾ. ಭಾ. ಕೃತಿ ಸಂಪುಟ ಭಾಗ ೨,** ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವಮಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರ ಸಮಿತಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ೨೦೦೪.
* ಭೀಮಸೇನ ಬಡಿಗೇರ್ ಇಂ., **ವಿಶ್ವದೊಡೆಯ,** ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವಮಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರ ಸಮಿತಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ೨೦೧೮.
* ಮೌನೇಶ್ವರ ಆಚಾರ್ಯ, **ವಿಶ್ವರೂಪ,** ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವಮಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರ ಸಮಿತಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ೨೦೧೭.
* ಮೌನೇಶ್ವರ ಆಚಾರ್ಯ, **ಸ್ವಯಂಭ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ–ದೇವಶಿಲ್ಪಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ,** ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವಮಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರ ಸಮಿತಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ೨೦೧೭.
* ವಾಸುದೇವ ಬಡಿಗೇರ್, **ಬಳ್ಳಾರಿ ಪರಿಸರದ ಸಾಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆ,** ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ೨೦೧೨.
* ವಿದ್ಯಾಭೂಷಣ ಪದ್ಮಾಕರಶಾಸ್ತ್ರೀ, **ವಿಶ್ವಬ್ರಹ್ಮ ಕುಲೋತ್ಸಾಹ,** ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ ಶ್ರೀ ಕಾಳಿಕಾಂಬಾ ವಿನಾಯಕ ದೇವಸ್ಥಾನ ಮಂಗಳೂರು, ೨೦೧೪.
* ವಿಶ್ವರೂಪಾಚಾರ್ ಎನ್, **ಸುಜ್ಞಾನ,** ಜ್ಞಾನಾನಂದ ದಂಪತಿಗಳ ಅಭಿನಂದನಾ ಸಮಿತಿ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೦೩.
* ಶಂ.ಬಾ. ಜೋಶಿ, **ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ದರ್ಶನ,** ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವಮಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರ ಸಮಿತಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ೨೦೧೭.

◆◆◆

ಅಧ್ಯಾಯ : ಮೂರು

ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು

ಅಧ್ಯಾಯ : ಮೂರು

ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು

೩.೧. ಆಭರಣಗಳ ಅರ್ಥ

ಭಾರತದ ಅರ್ವಾಚೀನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಶರೀರ ಅಲಂಕಾರವು ಅಲ್ಲಿನ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಒಡವೆ, ವಸ್ತುಗಳು ಶೃಂಗಾರದ ಮುಖ್ಯ ಪರಿಕರಗಳಾಗದ್ದವು. ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ ಬಹಳ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. 'ಆಭರಣಕ್ಕೆ' ಶೃಂಗಾರವೆಂಬ ವ್ಯಾಪಕ ಅರ್ಥವಿದೆ. "ದೇಸಿಯ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ತೊಡವು, ತೊಡುಗೆ ಎಂದರೆ, ಪ್ರಾಚೀನ ನಿಘಂಟುವಿನಲ್ಲಿ ಪಸದನ, ಪಚ್ಚ, ತೊಡಂ ಎಂದೂ, ಆಧುನಿಕ ನಿಘಂಟಿನಲ್ಲಿ ಒಡವೆ, ನಗ, ವಸ್ತು, ಆಭೂಷಣ, ಅಲಂಕಾರ ವಸ್ತುವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ-Jewellary, Ornaments ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ" (https://kn.wikipedia.org/s/x48). ಆಭರಣಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಅಲಂಕರಣ ಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಅಮೂಲ್ಯ ಪದಾರ್ಥ, ಲೋಹ, ಮುತ್ತು, ರತ್ನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅಲಂಕರಣ ತೊಡುಗೆ ಮತ್ತು ಉಡುಗೆ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಆಭರಣ ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸಲಾಗಿದೆ. ರತ್ನಾಭರಣಗಳನ್ನು ಮೈ ಮೇಲೆ ಧರಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಲಗತ್ತಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಈ ಪದವು ಬಾಳಿಕೆ ಬರುವ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ. ಇವು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಶೃಂಗಾರಕ್ಕೆ ಧರಿಸಲಾಗುವ ಚಿತ್ತಾರದ ನಕಾಶೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕಿರೀಟಗಳು, ಉಂಗುರಗಳು, ಕಂಠಹಾರಗಳು, ಕಿವಿಯೋಲೆಗಳು, ಲೋಲಕಗಳು ಮತ್ತು ಕೈಕಂಕಣಗಳಂತಹ ಸಣ್ಣ ಆಲಂಕಾರಿಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಕವಡೆ, ಚಿಪ್ಪು ಅಮೂಲ್ಯ ಪದಾರ್ಥಗಳೆಂದೆನಿಸಿದ್ದ ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವೇ ಆಭರಣದ ಮೂಲ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿದ್ದುವು. ಆದರೆ, ಚಿರಕಾಲ ಉಳಿದಿರುವುದು ಅಮೂಲ್ಯ ಲೋಹ, ಮುತ್ತು, ರತ್ನ ಮಾತ್ರ. ಆಭರಣ ಪುರಾತತ್ವ ಕಲಾಕೃತಿಯ ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ಬಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ನ್ಯಾಸೇರಿಯಸ್ ಚಿಪ್ಪುಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ೧೦೦,೦೦೦ ವರ್ಷ ಹಳೆಯ ಮಣಿಗಳು, ಪರಿಚಿತವಿರುವ ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ರತ್ನಾಭರಣಗಳು ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಆಭರಣ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿನ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಮೂರು ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸೌಂದರ್ಯವರ್ಧನೆ, ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ

ಪ್ರದರ್ಶನ, ಸಂಪತ್ತಿನ ಸಂಚಯನ. ಇಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಪಾತ್ರ ಹಿರಿದು. ಆಭರಣಗಳು ಒಂದು ಜನಾಂಗದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಪ್ರತೀಕಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಭರಣಗಳ ರೂಪರೇಖೆ, ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಿಗಬಹುದಾದ ಖನಿಜ ಮತ್ತು ಲೋಹಸಂಪತ್ತು, ದೇಶದ ಹವಾಗುಣ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ಧರಿಸುವ ಉಡುಪನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕಾರ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಭಾವ ಕೆಲವು ಆಭರಣಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಂದಿವೆ. ಹೊನ್ನಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಡುವ ಆಭರಣಗಳು ಜನಪದರ ಜೀವನದ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಅಂಗಗಳಾಗಿವೆ. ಇವು ತೊಡುವ ಆಲಂಕಾರಿಕ ವಸ್ತು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಜನಪದರ ಅಂತಃಶಕ್ತಿಯ ದ್ಯೋತಕಗಳಾಗಿವೆ. ಆಭರಣಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳದೇ ಆದ ಮೌಲ್ಯವಿದೆ. ಆಭರಣಗಳು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಗೌರವ ಸ್ಥಾನಮಾನ ತಂದುಕೊಡಬಲ್ಲವು. ಆಭರಣಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳದೇ ಆದ ಸೆಳೆತವಿದೆ. ಆಭರಣಗಳು ಆಪದ್ಧನವಾಗಿಯೂ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಆಭರಣಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಗಳೆಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಆಭರಣಗಳು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೂ ಒಳಪಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಹೆಣ್ಣೆಂದರೆ ಆಭರಣ; ಆಭರಣಗಳೆಂದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಎಂಬ ಮಾತಿಗೆ ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಟಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಆಭರಣಗಳ ಬೆಲೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ದುಬಾರಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಆಭರಣಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಯಾಗಿದೆ.

ಆಭರಣ ಕುರಿತಾದ ಗಾದೆಗಳು

೧. ಅನ್ನವೆಲ್ಲ ಬ್ರಹ್ಮಮಯ; ಚಿನ್ನವೆಲ್ಲ ವರ್ಣಮಯ

೨. ಆಕಳ ಹೊಟ್ಟೇಲಿ ಅಚ್ಚೇರು ಬಂಗಾರ

೩. ಒಡವೆಯಿದ್ದು ಬಡವೆ; ಗಂಡನಿದ್ದು ರಂಡೆ

೪. ಕಟ್ಟಾಣಿ ಗುಂಡಿಗೆ ಕಲ್ಲು ಹಾಕಿದ ಉಂಗುರ

೫. ಬಂದಿ ಇಕ್ಕಿದೋಳ ಬಂದಾನ ನೋಡು; ಕಂಕಣ ಇಕ್ಕಿದೋಳ ಕೈ ನೋಡು

ಆಭರಣ ಕುರಿತಾದ ಒಗಟುಗಳು

೧. ಅಂತಕ್ಕನ ಮಗಳು ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಓಲಾಡ್ತಾಳೆ–**ಓಲೆ, ಜುಮುಕಿ**

೨. ಏಳುತಲೆ ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚೋದಿಲ್ಲ ತೆಗೆಬಹುದು–**ಜಡೆನಾಗರ**

೩. ಚಿಕ್ಕ ಮನೆಗೆ ಚಿನ್ನದ ಬೀಗ–**ನತ್ತು/ಮೂಗುತಿ**

೪. ಸುತ್ತಾಕಿ ತೆಪ್ಗೆ ಕೂರ್ತಾವೆ–**ಜಡೆಸರ**

೫. ಬಗ್ಗಿದರೆ ಬಾಯಿಗೆ ಬರುತ್ತೆ: ಎದ್ದರೆ ಎದೆಗೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತೆ–**ಮಾಂಗಲ್ಯಸರ.**

ಆಭರಣ ಕುರಿತಾದ ನಂಬಿಕೆಗಳು

೧. ನವರತ್ನಗಳನ್ನು ಹೆಂಗಸರು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡರೆ ಸಂತಾನ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ.

೨. ಓಲೆ, ಮೂಗುತಿ, ಮಂಗಳಸೂತ್ರ, ಕಡಗ, ಕಾಲುಂಗುರಗಳು ಮುತ್ತೈದೆಯ ಸೌಭಾಗ್ಯದ ಚಿಹ್ನೆಗಳು.

೩. ವಜ್ರದ ಹರಳು ಮೈಮೇಲಿದ್ದರೆ ಸಾವು–ನೋವು ಸಂಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

೪. ಹರಿನೀಲ ಎಂಬ ಒಡವೆ ಧರಿಸಿದರೆ ಸುಖ, ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ.
೫. ಬಸುರಿ ಹೆಂಗಸು ಆಭರಣಗಳಿಗೆ ಆಶೆ ಪಡಬಾರದು.

ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಕೇವಲ ಸೌಂದರ್ಯ ಮತ್ತು ಆಪದ್ಧನವಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಔಷಧಿ ಗುಣ ಇರುವುದರಿಂದ ಆರೋಗ್ಯ ವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಯೋಗ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ, ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ. ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದುಂಟು. ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯು(ಪುರುಷ/ಮಹಿಳೆ) ಸೊಂಟದಿಂದ ಕೆಳಗಡೆ ಧರಿಸುವುದು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ **ತಾತ್ವಿಕ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ** ಕಾರಣಗಳವೆ.

ತಾತ್ವಿಕ ಕಾರಣ: ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ, ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಾನವರಲ್ಲಿ ಗುರುವಿಗೆ ಉನ್ನತವಾದ ಗೌರವಯುತವಾದ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಇರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಚಿನ್ನವು ಗುರುಗ್ರಹದ ಲೋಹವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಚಿನ್ನದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ತಮ್ಮ ಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಧರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ಮನುಷ್ಯನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಶಿರದ ಭಾಗವನ್ನು ಸ್ವರ್ಗಲೋಕವೆಂದು, ಕುತ್ತಿಗೆಯಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆಯತನಕ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕವೆಂತಲೂ, ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಪಾದದವರೆಗೆ ಪಾತಾಳಲೋಕವೆಂದು ವಿಭಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೇಲಿನ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಮಾನವನು ತನ್ನ ದೇಹದ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವುದು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಾರಣ: ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ಔಷಧೀಯ ಗುಣವಿರುವುದರಿಂದ ಕುತ್ತಿಗೆ ಮತ್ತು ತಲೆಭಾಗದಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವುದರಿಂದ ಸ್ನಾನಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವ ನೀರು ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದರಿಂದ ಧರಿಸಿರುವ ಆಭರಣದ ನೀರು ಸಹ ಇಡೀ ದೇಹಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಅದರ ಔಷಧೀಯ ಗುಣದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.

ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಕಾರಣ: ಚಿನ್ನವು ಬಹು ಮೌಲ್ಯಯುತವಾದ ಲೋಹವಾಗಿದ್ದು, ಲೋಹಗಳ ರಾಜ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಮತ್ತು ಬೇಗನೇ ಸವಕಳಿಯಾಗುವ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಗಮನವಿರುವಷ್ಟು(ಜಾಗೃತಿ) ಕಾಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗಾಗಿ ಮೌಲ್ಯಯುತ ಆಭರಣಗಳು ಕಳೆಯಬಾರದೆಂಬ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಯ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಧರಿಸುವುದು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

೩.೨. ಆಭರಣಗಳ ಪ್ರಕಾರಗಳು

ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಿನ್ನತೆ, ಲಿಂಗಭೇದ, ಪಾರಂಪರಿಕ, ಆಧುನಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಜಾನಾಂಗಿಕ ಎಂದೆಲ್ಲ ವಿವಿಧ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವಲೋಕಿಸಬಹುದು. ಆಭರಣಗಳು ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಒನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮ, ದ್ವೇಷ, ಅಧಿಕಾರ, ಅಂತಸ್ತು, ಸಂಪತ್ತು, ಆಪದ್ಧನ, ಅಹಂಕಾರ, ಹೆಮ್ಮೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಸಂಕೇತಗಳಾಗಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನಸಮುದಾಯಕ್ಕೂ, ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ, ಜನಾಂಗಕ್ಕೂ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಆಭರಣಗಳು ಮೀಸಲಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ, ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕ, ಕರಾವಳಿ, ಮಲೆನಾಡು ಆಭರಣಗಳು ಎಂದೆಲ್ಲ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಬಹುದು. ಕೊಳವೆ

ಸರ, ಗೋಧಿಸರ, 'ಗಾಡೆ' ಎಂಬ ಮೂಗಿನ ಆಭರಣ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಲಂಬಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ 'ಬುಲಾಕು' ಎಂಬ ನಾಸಿಕಾಭರಣ, ದಂತದ ಬಳೆಗಳು, ಬಾಬಲಿ/ಬಾವುಲಿ ಎಂಬ ಒಡವೆಗಳು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಅಡ್ಡಿಗೆ, ದೊಡ್ಡಗುಂಡು, ಚಿಕ್ಕಗುಂಡು, ಓಲೆಗಳು ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಕೊಕ್ಕೆತಾತಿ, ಹೊಮ್ಮಾಲೆ, ಜೋಮಾಲೆ ಗುಂಡಿನ ಸರಗಳು ಕೊಡಗಿನ ವಿಶೇಷ ಆಭರಣಗಳಾಗಿವೆ. ಅಷ್ಟಪಟ್ಟು(ಅಷ್ಟಕೋನದ) ಗುಂಡಿನೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿದ ಹವಳದ ಸರಗಳು ಕರಾವಳಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಬಂದಿಸರಿಗೆ ಮಲೆನಾಡಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಗಂಡಸರು ಕಿವಿಗೆ ಒಂಟಿ, ಹತ್ತಕಡಕು, ಕೈಗೆ ಕಪ್ಪ, ಉಂಗುರ, ಕೊರಳಿಗೆ ಹುಲಿಯುಗುರಿನ ಒಂಟಿ ಎಳೆ ಚಿನ್ನದ ಚಿನ್ನ ಬಟಾಟಿಸರ, ಹಗ್ಗದ ಹುರಿಸರ, ಕಾಲ್ಕಡಗ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ವಿವಾಹಿತ ಹೆಣ್ಣು ಕಿವಿಗೆ ಓಲೆ, ಬುಗುಡಿ, ಲವಂಗದ ಮೊಗ್ಗು ಇತ್ಯಾದಿ ಒಡವೆಗಳನ್ನು, ಮೂಗುತಿ, ತಾಳೀಸರ, ಕೈಕಡಗ, ಗಾಜಿನ ಬಳೆ, ಉಂಗುರ, ಡಾಬು, ಕಾಲ್ಚೈನು ಕಾಲುಂಗುರ, ಕಾಲ್ಕಡಗಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ೧. ಶಿರಭೂಷಣಗಳು–ಬೈತಲೆಸರ, ಬಾಸಿಂಗ, ಬೈತಲೆ ಪದಕ, ನಾಗರ ರಾಗಟೆ, ಕೇದಗೆ, ಸಂಪಿಗೆ, ಚೌರಿ, ರೋಜಾ ಹೂ, ಮೊಗ್ಗಿನ ಮಾಲೆ, ಮುಳ್ಳು, ಮೊಗ್ಗಿನ ಜಡೆ, ಗಿಳಿ ಹರಳು ಬಂಗಾರ, ಹರಳಲಂಕಾರ, ಗೊಂಡೆ ಹೂ ಇತ್ಯಾದಿ. ೨. ಕರ್ಣಭೂಷಣಗಳು–ಓಲೆ, ಕಮಲಪುಷ್ಪ, ಬುಗುಡಿ, ಗುಬ್ಬಿ, ಬಳೆ, ಕೊಪ್ಪು, ಕೆನ್ನೆ ಸರಪಳಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ೩. ನಾಸಿಕ ಭೂಷಣಗಳು–ಮೂಗುತಿ, ಬುಲಾಕು, ಇತ್ಯಾದಿ. ೪. ಕಂಠಭೂಷಣಗಳು–ತಾಳಿ, ಚಂದ್ರಹಾರ, ಮೋಹನಮಾಲೆ ಕಂಠೀಸರ, ಪುತ್ಥಳಿಸರ, ಕಾಸಿನ ಸರ, ಗುಂಡಿನ ಸರ, ಬ್ರಹ್ಮಮುಡಿಸರ, ಕೋಪಚೇನು, ಬೋರಮಾಳು, ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿಸರ, ಗೋದಿಸರ, ಜೋಳದಸರ, ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಸರ, ಮಲ್ಲಿಗೆಮೊಗ್ಗಿನ ಮಾಲೆ ಪದಕ ಇತ್ಯಾದಿ. ೫. ಕರಭೂಷಣಗಳು–ಕಡಗ, ಗೋಟು, ಪಾಟಲಿ, ತೋಡೆ, ಬಳೆ, ತೋಳಬಂದಿ, ವಂಕಿ, ನಾಗಮುರಿಗೆ, ಉಂಗುರ, ಸರಪಳಿ, ಸರಿಗೆ, ಅಸಲಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ೬. ಕಟಿಭೂಷಣಗಳು–ಡಾಬು, ವಡ್ಯಾಣ, ಮೇಖಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ. ೭. ಪಾದಭೂಷಣಗಳು–ಗೆಜ್ಜೆ, ಪೈಜಣ, ರುಳೀ, ಕಡಗ, ಸರಪಳಿ, ಕಾಲುಂಗುರ, ಇತ್ಯಾದಿ. ಆಭರಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕುಸುರಿ ಕೆಲಸ, ಕಲಾಪ್ರಿಯತೆ, ಮೆರುಗು, ವರ್ಣಜೋಡಣೆಗಳು ಆಭರಣಪ್ರಿಯರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣವನ್ನು ಅವುಗಳ ಉಗಮ, ವಿಶಿಷ್ಟತೆ ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತುಂಬಾ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ಮತ್ತು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಲಾಗಿದ್ದು ಅದು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ.

ಹರಳುಗಳ ಕುರಿತಾದ ವರ್ಗೀಕರಣದ ಪ್ರಧಾನ ಮೂರು ಗುಂಪುಗಳು

೧. **ಖನಿಜ, ೨. ಪ್ರಾಣಿಜ, ೩. ಸಸ್ಯಜ**

೧. **ಖನಿಜದಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಭಾಗಗಳು** – ವಜ್ರ/ವೈಡೂರ್ಯ/ಪಚ್ಚೆ/ಗೋಮೇದಿಕ/ಮಾಣಿಕ್ಯ/ಪುಷ್ಯರಾಗ/ನೀಲ/ ಸ್ಫಟಿಕ

೧. **ಪ್ರಾಣಿಜದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಭಾಗಗಳು** – ಖೇಚರ/ಭೂಚರ/ಜಲಚರ

❖ **ಭೂಚರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳು**– ಗೋರಂಜನ(ಆಕಳು)/ಕಸ್ತೂರಿ(ಮೃಗದಿಂದ)
ಪುನುಗು(ಕಾಡುಬೆಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ)/ನಾಗಮಣಿ(ಸರ್ಪ)

• **ಜಲಚರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ**

೧. **ಶಂಖ** – ಬಲಮುರಿ/ಎಡಮುರಿ

೨. **ಹವಳ** – ಬಿಳಿ/ಕಪ್ಪು/ಕೆಂಪು/ನೀಲಿ

೩. **ಮುತ್ತು** – ನೈಸರ್ಗಿಕ/ಕೃತಕ

೪. **ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ** – ವಿಷ್ಣು ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ/ಶಿವಸಾಲಿಗ್ರಾಮ/ಶಕ್ತಿಸಾಲಿಗ್ರಾಮ

• **ಸಸ್ಯಜದಲ್ಲಿ ಆರು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ**

೧. **ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ** – ೧೬

೨. **ಭದ್ರಾಕ್ಷಿ** – ೦೩

೩. **ಕಮಲಾಕ್ಷಿ** – ಕೆಂಪು/ಬಿಳಿ/ನೀಲಿ

೪. **ಗುಲಗಂಜಿ** – ಬಿಳಿ/ಕರಿ/ಕೆಂಪು/ಹಸಿರು

೫. **ತುಳಿಸಿಮಣಿಹಾರ**– ಕೃಷ್ಣತುಳಸಿ/ರಾಮ ತುಳಸಿ

೬. **ಶತಾವರೆಮಣಿ**

• **ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಮೂರು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ**

೧. **ದೇವರ ಆಭರಣಗಳು** – ಶೈವ/ವೈಷ್ಣವ/ಶಾಕ್ತೇಯ

೨. **ಮಾನವರ ಆಭರಣಗಳು** – ೧. ರಾಜ/ರಾಣಿ/ಸೈನಿಕರು
೨. ಸಿದ್ಧರು/ಋಷಿಗಳು/ಜೋಗಿಗಳು/ಜಂಗಮರು
೩. ಮಕ್ಕಳು/ಪುರುಷರು/ಮಹಿಳೆಯರು

೩. **ದಾನವರ ಆಭರಣಗಳು**– ೧. ಯಕ್ಷ/ಯಕ್ಷಿಣಿ
೨. ರಾಕ್ಷಸ–ಕ್ರೂರಪ್ರಾಣಿಗಳ/ಮೂಳೆ/ಹಲ್ಲು/ಉಗುರುಗಳ ಆಭರಣಗಳು
೩. ಕಿನ್ನರ–ನೃತ್ಯ/ಸಂಗೀತಾಭರಣಗಳು
೪. ಗಂಧರ್ವ–ನೃತ್ಯ/ಸಂಗೀತಾಭರಣಗಳು

ಭಾರತೀಯ ನಾರಿಯರನ್ನು ಆಭರಣಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ನೋಡುವುದು ಅತಿ ಅಪರೂಪ. ಅದರಲ್ಲೂ ಕೆಲವು ಆಭರಣಗಳು ನಾರಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನೂರಾರು ವರುಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಉದಾ: ತಾಳಿ ಅಥವಾ ಮಂಗಳಸೂತ್ರ, ಇದು ಆಕೆ ವಿವಾಹಿತೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಕಾಲುಂಗುರ ವಿವಾಹಿತ ಮಹಿಳೆ ಹಿಂದೂಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವಳು ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಆಕೆ ಎಷ್ಟೇ ಬಡವಳೇ ಇರಲಿ, ಆಕೆಯ ತಂದೆ ಪತಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಒಂದೆರಡಾದರೂ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಆಭರಣಗಳು ಆಕೆಯ ಶರೀರದ ಮೇಲಿದ್ದು ಅವು ಆಕೆಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆಭರಣಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಕೆದಕಿದರೆ ಪ್ರತಿ ಆಭರಣ ಗಳನ್ನು ತೊಡಲು ಕೆಲವು ತಾರ್ಕಿಕ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಚ್ಚರಿ ಎಂದರೆ ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಆಭರಣಗಳೂ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿನ ತಾರ್ಕಿಕ ಅಂಶವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

• **ಕಿವಿಯೋಲೆ**

ಕಿವಿಯೋಲೆಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ದೃಷ್ಟಾಂತದ ಪ್ರಕಾರ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಗಳು ಮಹಿಳೆಯರ ಕಿವಿಯ ಮೂಲಕ ದೇಹವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತವೆ. ಅವರು ಸದಾ ಕಿವಿಗೆ ಧರಿಸುವುದರಿಂದ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕಿದಂತಾಗಿ ಕಿವಿಯೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಿವಿಯೋಲೆಗಳನ್ನು ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುವ ಆಯುಧ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಕಿವಿಯ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿನ ನರವು ಗರ್ಭಕೋಶಕ್ಕೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸುವುದರಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸರಳವಾಗಿ ಸಂತಾನಭಾಗ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಅದೇ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಈ ನರವು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ನೀಡುವುದರಿಂದ ಉತ್ತಮವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ.

• **ಉಂಗುರ**

ಉಂಗುರದ ವಿಚಾರವನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ವಿವಾಹಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಎಡಗೈ ಉಂಗುರದ ಬೆರಳಿಗೆ ಉಂಗುರವೊಂದನ್ನು ಧರಿಸುವ ಮೂಲಕ ತಾವು ವಿವಾಹಿತೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಚುರಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಈ ಬೆರಳಿನಿಂದ ಹೊರಟ ನರವು ನೇರವಾಗಿ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ನಲ್ಲನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯಲು ಅತಿ ಹತ್ತಿರದ ದಾರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಬೆರಳು ಅಥವಾ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ನರಗಳು ಸಹ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ತಲುಪುವುದು. ಆದರೆ ಉಂಗುದ ಬೆರಳಿನ ನರವು ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಅಂತರ ಹೊಂದಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

• **ಕಾಲುಗೆಜ್ಜೆ**

ಕಾಲುಗೆಜ್ಜೆ ಅಥವಾ ಕಾಲ್ಗೆಜ್ಜೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಈ ಆಭರಣ ಪಾದದ ಮೇಲಿನ ಗಂಟಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಬರುವಂತೆ ಕಟ್ಟಲಾಗುತ್ತದೆ. ನವ ವಧು ಈ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟು ಪ್ರಥಮ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡಬೇಕು. ಕಾಲು ಗೆಜ್ಜೆಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಗೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಇದರಿಂದ ಹೊರಡುವ ನಾದ ಪತಿಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯರು ತಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನೀಡುವ ಸಂದೇಶವಾಗಿದೆ. ವಿವಾಹಿತರ ಕೈಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬಳೆಗಳು ಅದೃಷ್ಟವನ್ನು ತರುವ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಆಯುಧಗಳಾಗಿವೆ. ಇದು ಮಹಿಳೆಯ ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಮಾರವಾಡಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರು ಮೊಣಕೈಗಳವರೆಗೂ ದಪ್ಪನೆಯ ಬಳೆಗಳನ್ನು ತೊಡುತ್ತಾರೆ. ವಿವಾಹಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಸದಾ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ತಗುಲಿ ಶಬ್ದವು ಆ ಮಹಿಳೆಯು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿರುವುರ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ.

• **ಡಾಬು**

ಸೊಂಟದ ಪಟ್ಟಿ ಅಥವಾ ಡಾಬು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ಈ ಆಭರಣ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮನೆಯ ಹಿರಿಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರು ತೊಡುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮನೆಯ ತಿಜೋರಿಯ ಬೀಗದ ಕೈ ಇವರ ಸುಪರ್ದಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಯಜಮಾನಿಕೆಯನ್ನು ಇವರ ಆ ಬೀಗದ ಕೈಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಮೂಲಕ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಬೀಗದ ಕೈಯನ್ನು ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಡಾಬು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.

• **ತಾಳಿ**

ತಾಳಿ ಅಥವಾ ಮಂಗಳಸೂತ್ರವು ವಿವಾಹಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಂಕೇತವಾಗಿದ್ದು ಪತಿ ಜೀವಂತವಿರುವಷ್ಟೂ ದಿನ ಖಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಧರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ತಾಳಿಯನ್ನು ರಿಪೇರಿಯಂತಹ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ ವಿವಾಹಿತೆಯರು ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕೊರಳಿನಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಮಂಗಳಸೂತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಮಹಿಳೆ ಈಗಾಗಲೇ ವಿವಾಹಿತೆಯಾಗಿದ್ದು ಒಂದು ಮನೆಯ ಸೊಸೆಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವ ಸಂಕೇತವೂ ಆಗಿದೆ.

• **ಬೆಳ್ಳಿ ಕಾಲುಂಗುರ**

ಬೆಳ್ಳಿ ಕಾಲುಂಗುರವನ್ನು ಹಿಂದೂ ಮಹಿಳೆಯರು ವಿವಾಹದ ಬಳಿಕ ತಮ್ಮ ಕಾಲಿನ ಎರಡನೇ ಬೆರಳಿಗೆ ತೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳ್ಳಿಯಿಂದ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಈ ಉಂಗುರ ಯಾವುದೇ ಕುಸುರಿ ಅಥವಾ ಪದಕವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪರಪುರುಷರ ತಪ್ಪು ಪ್ರಲೋಭನೆಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡದಿರಲು ಕಾರಣ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ.

• **ಹಣೆಬೊಟ್ಟು**

ಹಣೆಬೊಟ್ಟು ಅಥವಾ ಮಾಂಗ್‌ಟಿಕ್ಕಾ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ಈ ಆಭರಣವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಹಣೆಯ ಬೈತಲೆಯನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಪದಕವೊಂದು ಬರುವಂತೆ ಮೂರು ಎಳೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ತಲೆಯ ನಡುವೆ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದಿಡುವ ಈ ಆಭರಣವು ಪತಿಪತ್ನಿಯರ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಆಭರಣವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಹಿನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಆಜ್ಞಾಚಕ್ರ ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೋ ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸಹ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಈ ಆಭರಣವು ಪತಿಪತ್ನಿಯರ ನಡುವೆ ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಭಾವಪರವಶತೆಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ.

• **ಮೂಗುತಿ**

ಮೂಗುತಿ ಅಥವಾ ನತ್ತು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ಈ ಆಭರಣವನ್ನು ಹಲವು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಭಾರತೀಯ ನಾರಿಯರು ತೊಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮೂಗಿನ ಬಲ ಅಥವಾ ಎಡ ಹೊಳ್ಳೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ತೂತೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿ ಈ ಆಭರಣವನ್ನು ಧರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆಯುರ್ವೇದದ ಪ್ರಕಾರ ಎಡ ಹೊಳ್ಳೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಗುತಿ ಧರಿಸಿದ ಮಹಿಳೆ ತನ್ನ ಮಾಸಿಕ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ನೋವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾಳೆ ಹಾಗೂ ಹೆರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮೂಗುತಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ನಂಬಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಮೂಗುತಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಮಹಿಳೆ ಇನ್ನೂ ಕನ್ನೆಯಾಗಿದ್ದು ಸೂಕ್ತ ವರನಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುವ ಕ್ರಮವೂ ಆಗಿದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿ ಸುಸಂಸ್ಕೃತನಾಗ ತೊಡಗಿದಂತೆ ಆಭರಣಗಳಲ್ಲಿ ನಾವೀನ್ಯತೆ, ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲೋಸುಗ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ತೊಡಗಿದ. ಅದೆಲ್ಲ ಶಿಲಾಯುಗದ ಮಾತು. ಮಾನವ ಶಿಲಾಯುಗದಿಂದ ಲೋಹಯುಗಕ್ಕೆ ಬಂದು ಥೊಳಪಿನ ಮೃದು ಲೋಹಗಳಾದ ಚಿನ್ನ-ಬೆಳ್ಳಿ, ಹಿತ್ತಾಳೆ, ತಾಮ್ರಗಳ ಆವಿಷ್ಕಾರವು ಆಭರಣಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ

ಒಂದು ಹೊಸ ಆಯಾಮ ನೀಡಿತು. ದಿನ ಕಳೆದಂತೆ ಮನುಷ್ಯನ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಈ ಲೋಹಗಳು ಉತ್ತಮ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಬಲ್ಲವು ಎಂಬ ಅಂಶ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂತು. ತಾಮ್ರದ ನೀರು ಮೈಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೆ ಚರ್ಮರೋಗಗಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಚಿನ್ನದ ಪುಡಿಯ ನಿತ್ಯ ಪ್ರಯೋಗ ಹೃದ್ರೋಗವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಬೆಳ್ಳಿತಟ್ಟೆ ರೋಗನಿರೋಧಕವಾದುದರಿಂದ ದಿನವೂ ಅದರಲ್ಲೇ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆರೋಗ್ಯ ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ. ವಾತರೋಗ, ಕೀಲುರೋಗದಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಚಿನ್ನದ ಉಂಗುರ ಧರಿಸಬೇಕು. ತಾಮ್ರದ ಬಳೆ–ಸರ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಉಡುದಾರವು ವಾತಪಿತ್ತಗಳಿಂದ ಬರಬಹುದಾದ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಕರ್ಣಾಭರಣಗಳು ಮರ್ಮಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ ರೋಗಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ವಿಶೇಷ ಶಾಂತಿ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಜೊತೆಗೆ ವಾತ, ಪಿತ್ತ, ಶ್ಲೇಷಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ದೋಷಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುತ್ತವೆ. ಕಾಲಿಗೆ ತೊಡಿಸುವ ತೋಡ, ಕಾಲ್ಕಡಗಗಳು ಸೊಂಟದ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಬಲ ನೀಡುವುದ ರೊಂದಿಗೆ ಜನನೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಂಗಾಂಗಗಳಿಗೆ ಧರಿಸುವ ಆಭರಣಗಳು ದೇಹಕ್ಕೆ ರೋಗರುಜಿನ ತಗುಲದಂತೆ ಕಾಪಾಡುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರುಗಳು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ವವಾದ ರತ್ನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಿರೀಟಗಳು, ಆಭರಣಗಳು, ಹಾರಗಳು, ಸಿಂಹಾಸನಗಳು, ಮೈಮೇಲಿನ ವಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಓಡಾಡುವ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ರತ್ನಗಂಬಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ರತ್ನಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಇಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದೇವರುಗಳಿಗೆ ರತ್ನಖಚಿತ ಕಿರೀಟ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಅಪರೂಪದ ರತ್ನಗಳನ್ನು ತೊಡಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ವೇದ, ಉಪನಿಷತ್ತು, ಪುರಾಣ, ಭಾಗವತ ಹೀಗೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ರತ್ನಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ ಇದೆ. ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವಲ್ಲಿ ರತ್ನಗಳ ಪಾತ್ರ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ನವರತ್ನಗಳನ್ನು ಹರಳುಗಳೆಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಒಂಬತ್ತು ಬಗೆಯ ಹರಳುಗಳು ನವರತ್ನಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಹರಳುಗಳಿಗೂ ಅವುಗಳದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟಗುಣ, ವಿಶೇಷತೆಗಳಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ರತ್ನಗಳು ಶುಭದಾಯಕ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಜನರು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನವಗ್ರಹಗಳು ಒಂಬತ್ತು ಇರುವುದರಿಂದ ರತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಒಂಬತ್ತು ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಮಾಣಿಕ್ಯ, ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಮುತ್ತು, ಮಂಗಳನಿಗೆ ಕೆಂಪು ಹವಳ, ಬುಧನಿಗೆ ಮರಕತ(ಪಚ್ಚೆ), ಗುರುವಿಗೆ ಹಳದಿ ಪುಷ್ಯರಾಗ, ಶುಕ್ರನಿಗೆ ವಜ್ರ, ಶನಿಗೆ ನೀಲ, ರಾಹುಗೆ ಗೋಮೇದಿಕ, ಕೇತುವಿಗೆ ವೈಡೂರ್ಯ ಎಂಬುದಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ; ಮಾಣಿಕ್ಯ, ಪುಷ್ಯರಾಗ, ನೀಲ, ಗೋಮೇದಿಕ, ಮರಕತ, ವೈಡೂರ್ಯ, ವಜ್ರ, ಪಚ್ಚೆ, ಹಾಗೆ ಸಮುದ್ರ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಮುತ್ತು, ಹವಳಗಳು. ಇವುಗಳನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಧರಿಸುವುದರಿಂದ ರತ್ನಗಳಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವ ಕಿರಣಗಳು ಚರ್ಮದ ರಂಧ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ರಕ್ತವನ್ನು ಸೇರಿ ಮೈಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುತ್ತದೆ. ತನ್ಮೂಲಕ ಸರಿಯಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವ ಬುದ್ಧಿ ಜಾಗೃತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ವಜ್ರ–ಹರಳುಗಳ ರಾಜನಾಗಿದ್ದು ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ನೀಲಮಣಿ ರತ್ನ–ಇದನ್ನು ನೀಲಮಣಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ೫೦೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಚೈತನ್ಯವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳು ಒಂದು ನಾಣ್ಯದ ಎರಡು ಮುಖಗಳಿದ್ದಂತೆ. ಅಂದರೆ ಅವು ನಿರಂತರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸಂಯೋಜನೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಸುಂದರ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕಲೆ, ಜನರ ನಿರೀಕ್ಷೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಕುಶಾಗ್ರಮತಿಯೊಂದಿಗೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಜರು ಮತ್ತು ಊಳಿಗಮಾನ್ಯರು ಕಲಾ ಮತ್ತು ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದರು, ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿದರು. ಕುತ್ತಿಗೆ, ಕಿವಿ, ಮೂಗು, ಕಾಲುಗಳು, ಬೆರಳುಗಳು, ಸೊಂಟ, ಕೂದಲು ಒಡೆಯುವುದು ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲಾ ದೇಹದ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅದರ ವಿನ್ಯಾಸದ ಆಭರಣದ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಮಾಡಲು, ವಜ್ರಗಳು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ರತ್ನಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಭಾರಿ ಚಿನ್ನದ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬೆಳ್ಳಿ, ಪ್ಲಾಟಿನಂ ಮತ್ತು ಇತರ ಲೋಹಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಆಭರಣಗಳು ಜನರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ. ಲೋಹದ ಮೇಲೆ ಸುತ್ತುವರಿದ, ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಆಭರಣದ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿರುವ ಆಭರಣದ ವಿಧಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

- **ಆ್ಯಂಟಿಕ್ ಆಭರಣ(Antique Jewelry)**

ಪ್ರಧಾನವಾದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಆಭರಣಗಳು ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ವಿಧಾನವು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗದೇ ಇರುವಂತಹ ಆಭರಣವನ್ನು 'ಆ್ಯಂಟಿಕ್ ಆಭರಣ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಆಭರಣವು ಹಳೆಯ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಕ ನೋಟವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ಇದು ಹಳೆಯ ವಿಶ್ವ-ಜಗತ್ತನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಆಭರಣಗಳ ಪ್ರಮುಖ USP (Unique Selling Proposition) ಆಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

- **ಮಣಿ ಆಭರಣ(Bead Jewelry)**

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಣಿ ಕಲೆಯು ಐದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ಹಳೆಯದು ಮತ್ತು ಸಿಂಧೂ ಕಣಿವೆ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನದು. ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ, ತಾಮ್ರ, ಮಣ್ಣಿನ, ದಂತ ಮತ್ತು ಮರದಿಂದ ಮಣಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಆ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಜನರು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿನ ಉತ್ಖನನವು ಸೈಟ್ನಿಂದ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡ ಮತ್ತು ಅಪೂರ್ಣ ಮಣಿಗಳಿಂದ ಹೊರಬಂದಿತು.

- **ವಧುವಿನ ಆಭರಣ:**

ಮದುವೆಯ ಆಭರಣಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಉನ್ನತ ಲೋಹಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಆಭರಣಗಳು ವಧುವಿನ

ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಟಿನಮ್ ಆಭರಣಗಳು ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣಗಳು ಇನ್ನೂ ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

- **ಕಸ್ಟಮ್ ಆಭರಣ(Custom Jewelry)**

ಕಸ್ಟಮ್ ಆಭರಣಗಳು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ಆಭಿರುಚಿಯ ಆಭರಣವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಹಕರು ತಮ್ಮ ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಶೈಲಿ(fancy) ಆಲಂಕಾರಿಕತೆಯ ಮೇಲೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಆಭರಣಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಭಿರುಚಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕರು ನಿರಾಕರಿಸಲೂ ಬಹುದು. ರೆಡಿಮೇಡ್ ಆಭರಣಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

- **ಫ್ಯಾಷನ್ ಆಭರಣ(Fashion Jewelry)**

ಫ್ಯಾಷನ್ ಆಭರಣಗಳೂ ಸಹ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. Custom Jewelryಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಕಸ್ಟಮ್ ಆಭರಣಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಫ್ಯಾಷನ್ ಆಭರಣವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇದು ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಲೋಹಗಳು ಮತ್ತು ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಹಗುರವಾದ ಮತ್ತು ಅಗ್ಗದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಫ್ಯಾಷನ್ ಆಭರಣ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕತೆಯಿಂದ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಅಭಿರುಚಿಯ ಅಗತ್ಯತೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

- **ಕಲಾಕೃತಿಯ ಆಭರಣ(Filigree Jewelry)**

ಚಿನ್ನ-ಬೆಳ್ಳಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಸುರಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯಿಂದ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ನಿಖರತೆ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ತಾಳ್ಮೆ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ತರದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ, ಈಜಿಪ್ಟ್, ಇಟಲಿ ಮತ್ತು ಸ್ಪೇನ್ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪದ ಕೆಲಸವು ಆಭರಣಗಳು ಬಹಳ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದವು. ಕಲಾಕೃತಿಯ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕುಸುರಿ ಕೆಲಸದ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸವು ಹಿಂದಿನ ಹಳೆಯ ಶತಮಾನಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತದೆ.

- **ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣ(Gold Jewelry)**

ಲೋಹಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಚಿನ್ನವು ಅತ್ಯಂತ ಮೌಲ್ಯಯುತ ಲೋಹವಾಗಿದೆ. ಸುಲಭವಾದ ದ್ರವ್ಯತೆಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಹಣಕಾಸಿನ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ವಿರುದ್ಧ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಅದು ನೀಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸ್ವತಃ ತಮ್ಮನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಇದನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಗಳಕರವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತಿನ ದೇವತೆಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಯ ಸಂಕೇತವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

- **ಕೈಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಆಭರಣ(Handmade jewelry)**

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಭರಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಕರಕುಶಲತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುಲು ಹೆಮ್ಮೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ದೇಶದ ಪ್ರಮುಖ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ, ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಯ ಗಮನಾರ್ಹ ಭಾಗವು ಯಾವುದೇ ಯಂತ್ರಗಳ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಕೈಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಆಭರಣವಾಗಿದೆ.

- **ಐವರಿ ಜ್ಯುವೆಲ್ರಿ(Ivory Jewelry)**

ಆನೆಯ ದಂತದಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆಭರಣವನ್ನು ದಂತ ಆಭರಣ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ದಂತದ ಆಭರಣದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ ವಧುವಿನ ಮದುವೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂಚೆ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಆನೆದಂತದ ಬಳೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಕೆಲ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ವಧು ಮದುವೆಯ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ದಂತದ ಬಳೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಅಲ್ಲಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿದೆ.

- **ಜಾಡೂ ಜ್ಯುವೆಲ್ರಿ(Jadau Jewelry):**

ಜಾಡೂ ಜ್ಯುವೆಲ್ರಿಯು ಮೊಘಲರಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ತಂದ ಉನ್ನತ ಕೌಶಲ್ಯ ಕಲೆಗಾರಿಕೆಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಜಾಡೂ ಕೆಲಸದ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಮೊಘಲ್ ಯುಗದಿಂದ ರಾಜಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತ್ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಜಾಡೂ ಆಭರಣವನ್ನು ಕೆತ್ತಿದ/ಕೆತ್ತನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆಭರಣ ಎಂದು ಕೂಡ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

- **ಕುಂದನ್ ಜ್ಯುವೆಲರಿ(Kundan Jewelry)**

ಮೊಘಲ್ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಕುಂದನ್ ಕೆಲಸವು ದೆಹಲಿಯಿಂದ ರಾಜಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ತಲುಪಿತು. ನಂತರ, ದೇಶದ ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಗದಿಂದ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದರು ಮತ್ತು ರಾಜಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕುಂದನ್‌ಕರಿಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಆಡಳಿತಗಾರರು ಮತ್ತು ಊಳಿಗಮಾನ್ಯ ಅಧಿಪತಿಗಳು ಕಲೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಲೆಯು ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಯಿತು.

- **ಲ್ಯಾಕ್ ಆಭರಣ(Lac Jewelry)**

ಲ್ಯಾಕ್ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಲಕೋರ್ ಆಭರಣ ಎಂದು ಕೂಡ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ ಮತ್ತು ಇಂದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದೆ. ಲ್ಯಾಕ್ ಆಭರಣಗಳು ಬಹುಮುಖ ವಿನ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದ್ದು ಇಂದು ಅದರ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಜನರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿದೆ. ಲ್ಯಾಕ್ ಆಭರಣದ ವಿವಿಧ ವಸ್ತುಗಳ ಪೈಕಿ, ಬಳೆಗಳು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಲ್ಯಾಕ್ ಕೆರಿರಿಯಾ ಲ್ಯಾಕ್ ಎಂಬ ಕೀಟದಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರಾಳದ ಪದಾರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಶ್ರೀಮಂತ ಪರಂಪರೆಗಳ ನಡುವೆ, ಲ್ಯಾಕ್ ಕೆಲಸವು ಶತಮಾನ ಗಳಿಂದಲೂ ಭಾರತವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಇನ್ನೊಂದು ಜನಪ್ರಿಯ ಕಲೆಯಾಗಿದೆ. ಅದರ ಚಿತ್ತಾರ ಮತ್ತು ವರ್ಣಮಯ ನೋಟದಿಂದಾಗಿ ಲ್ಯಾಕ್ ಆಭರಣಗಳು ಭಾರತದ ಯುವತಿಯರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನಪ್ರಿಯ

ವಾಗಿವೆ. ಆಭರಣದ ಹೊರತಾಗಿ, ವಿಶೇಷ ಆಭರಣ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು, ಪರಿಕರಗಳು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಆಲಂಕಾರಿಕ ತುಣುಕುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು .ಲ್ಯಾಕ್ ಸಹ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇದು ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಸಾಗರೋತ್ತರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಕರಕುಶಲತೆಯ ನಂತರ ಬೇಡಿಕೆಯಿದೆ.

- **ಮೀನಾಕರಿ ಜ್ಯುವೆಲರಿ(Meenakari Jewelry)**

ಮೀನಾಕರಿಯ ಕಲೆಯು ಲೋಹಗಳ ಮೇಲ್ಮೈ ಬಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅಲಂಕರಣವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸುಂದರವಾದ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೀನಾಕರಿ ಎಂಬ ಪದವು ಮೀನಾದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇದು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಮಿನ್ಹೂ ಪರ್ಷಿಯನ್‌ನ ಸ್ತ್ರೀ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಮೀನಾ ಎಂದರೆ ಸ್ವರ್ಗದ ಆಕಾಶ ನೀಲಿ ಬಣ್ಣ. ಈ ಕಲೆಯನ್ನು ಸಸ್ಸನಿಡ್ ಯುಗದ ಇರಾನಿನ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಕಂಡುಹಿಡಿದರು ಮತ್ತು ಮಂಗೋಲರು ಭಾರತ ಮತ್ತು ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಹರಡಿದರು. ಸಫಾವಿಡ್ಸ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇರಾನ್ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದ ಫ್ರೆಂಚ್ ಪ್ರವಾಸಿ ಜೀನ್ ಚಾರ್ಡಿನ್ ಇಸ್ಫಾಹನ್ನ ಒಂದು ದಂತಕವಚ ಕೆಲಸವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೆಲಸವು ಹಳದಿ ನೀಲಿ, ಹಳದಿ, ಹಸಿರು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣಗಳ ಹೂವಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿಗಳ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಮೀನಾಕರಿ ಆಭರಣದಲ್ಲಿ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ನಂತರ ಚಿನ್ನದ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅಮೇರ್ನ ರಾಜಾ ಮಾನ್‌ಸಿಂಘ್ ಅವರಿಂದ ಈ ಕಲೆಯು ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ಅವರು ಲಾಹೋರ್ ಮೂಲದ ನುರಿತ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯರ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಅವರ ಜೊತೆಗಿನ ಸಂಬಂಧವೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿತ್ತು. ಮೀನಾಕರಿ ವಿನ್ಯಾಸವು ಮೂಲತಃ ಬಣ್ಣದ ಎನಾಮೆಲ್ಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಭರಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೊದಿಕೆಯ ಚಡಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಕೆತ್ತನೆಗಳ ಚಿತ್ತಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಹಿತ್ತಾಳೆ, ತಾಮ್ರ, ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಚಿನ್ನವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಮೀನಾಕರಿ ವಿನ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ವಿವಿಧ ಲೋಹಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆಭರಣ ಜನಪ್ರಿಯ ವಿನ್ಯಾಸ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ಅಥವಾ ದೇವರುಗಳ ಮತ್ತು ದೇವತೆಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಹೋಲುವ ಕುಶಲತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಚಿತ್ರದ ನೋಟವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಇದರ ಹಿಂದಿನ ಕಲ್ಪನೆ. ಚಿತ್ರಗಳ ನೋಟವು ಎನಾಮೆಲ್ಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ವರ್ಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಣಿಯನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದ ಥೀಮ್‌ಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಮೀನಾಕರಿ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಸೌಂದರ್ಯದ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಅಂದವಾದ ನೋಟವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿನ ಭಿನ್ನವಾದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು ಮೀನಾಕರಿ ತಂತ್ರದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.

- **ನವರತ್ನದ ಖಚಿತ ಆಭರಣ(Navratna Jewelry)**

ನವರತ್ನ ಆಭರಣದಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು ಮಂಗಳಕರ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಆಭರಣದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ನವಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಹರಳುಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವುದರಿಂದ ಗ್ರಹಗಳ ದೋಷ ನಿವಾರಣೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಅದರ ಹಿಂದಿನ ನಂಬಿಕೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನವರತ್ನ ಆಭರಣಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಜ್ಯೋತಿಷಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ.

- **ಪಚ್ಚಿಕಮ್ ಆಭರಣ(Pacchikam Jewelry)**

ಫ್ಯಾಷನ್ ಮತ್ತು ವಿನ್ಯಾಸದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬರಲು ಒಲವು ತೋರುತ್ತವೆ. ಪಚ್ಚಿಕಮ್ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಯು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮರಳಿ ಬಂದ ಆಭರಣದ ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದೆ ಗುಜರಾತ್ ಮತ್ತು ಕಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಪಚ್ಚಿಕಮ್ ಆಭರಣ ಮತ್ತೆ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ಶತಮಾನಗಳ ಹಳೆಯ ಸಮಕಾಲೀನ ಆಭರಣ ವಿನ್ಯಾಸಕಾರರಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಆಭರಣ ಕಲೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಪುನಶ್ಚೇತನಗೊಂಡಿದೆ. ಯುರೋಪಿಯನ್ ರಾಯಲ್ಟಿ(೧೬ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ) ಮಾತ್ರ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ಕರಕುಶಲ ಆಭರಣ ಕಲೆ ಈಗ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಯುವಕರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ. ಪಚಿಕಮ್ ಬ್ಯಾಂಗಲ್ಸ್, ಕಿವಿಯೋಲೆಗಳು, ನೆಕ್ಲೇಸ್ಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿವೆ. ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ, ಪಚ್ಚಿಕಮ್ ಆಭರಣವನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸ ಗೊಳಿಸಲು ಅದಕ್ಕಿರುವ ಬೆಲೆಯೇ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಮೆತುವಾದ ಮತ್ತು ಹೊಳೆಯುವಂತೆಯೇ ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಈ ಸೆಟ್ಟಿಂಗ್ ಗ್ಲಾಸ್‌ವರ್ಕ್ ಜೊತೆಗೆ ವಿವಿಧ ಅನ್-ಕಟ್ ಅಮೂಲ್ಯ ಮತ್ತು ಅರೆ-ಅಮೂಲ್ಯ ರತ್ನದ ಕಲ್ಲುಗಳು ಸಂಯೋಜನೆಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆ ಕಚ್ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ಪೀಳಿಗೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಹಲವಾರು ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತದೆ. ಪಚ್ಚಿಕಮ್ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಪಚಗಿರ್ ಎಂಬ ಪದದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ, ಅಂದರೆ ಸ್ವರ್ಣಕಾರ(goldsmith) ಎಂದರ್ಥ.

- **ಬೆಳ್ಳಿಯ ಆಭರಣ**

ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣದೊಂದಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಿ ಆಭರಣ ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನಪ್ರಿಯ ವಾಗಿದೆ. ಉಂಗುರಗಳು, ಕಡಗಗಳು, ಸರಪಣಿಗಳು, ನೆಕ್ಲೇಸ್‌ಗಳು, ಮೂಗುತಿ, ನತ್ತು, ಕಿವಿಯೋಲೆಗಳು, ಟೋ ಉಂಗುರಗಳು, ಭಾರೀ ಕಾದಾಗಳು ಮತ್ತು ಕಂಬಳಿಗಳು ಬೆಳ್ಳಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಆಭರಣಗಳು ಭಾರತೀಯ ಆಭರಣಗಳ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿವೆ.

- **ಸ್ಟೋನ್ ಆಭರಣ(Stone Jewelry)**

ವಿವಿಧ ರತ್ನಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಆಭರಣ ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ದಿಂದ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಆರೋಗ್ಯದ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ, ರತ್ನದ ಆಭರಣವು ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆಯರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ.

- **ದೇವಾಲಯಗಳ ಆಭರಣ(Temple Jewelry)**

ಭಾರತೀಯ ಆಭರಣ ಕಲೆಯನ್ನು ಮೂರು ವಿಧದಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ದೇವಾಲಯದ ಆಭರಣಗಳು, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಆಭರಣಗಳು ಮತ್ತು ವಧುವಿನ ಆಭರಣಗಳು. ದೇವಸ್ಥಾನದ ಆಭರಣವನ್ನು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುವ ಆಭರಣ ಎಂದು ವಿವರಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಭಾರತದ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ದಪ್ಪನಾದ ನೆಕ್ಲೆಸ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಅವುಗಳು ಮಣಿಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟವುಗಳು ಅಥವಾ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಹೊದಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ ಇತರ ಆಭರಣಗಳ ಪೈಕಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ರತ್ನಗಂಬಳಿಗಳು, ಅವು ರತ್ನಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಿವಿಯೋಲೆಗಳು, ಮೂಗು ಉಂಗುರಗಳು ಮತ್ತು ಪಾದದ ತುಂಡುಗಳನ್ನು(ಪಾದರಾಕ್ಷಿ) ಸಹ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ೯ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ದೇವಸ್ಥಾನ ಆಭರಣದಲ್ಲಿ ರಾಜವೈಭೋಗದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಒಂದು ಅಮೂಲ್ಯ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಇದು ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೋಟವನ್ನು ತಮ್ಮ ನೋಟಕ್ಕೆ ದೈವತ್ವ ಮತ್ತು ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಧುವಿನ ಕಾರ್ಯಗಳು ಅಥವಾ ಇತರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆಕರ್ಷಕವಾದ ನೋಟವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮಹಿಳೆಯರು ಇದನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯದ ಆಭರಣದ ಗೀಳು ಎತ್ತರಕ್ಕೇರಿತು, ಏಕೆಂದರೆ ಖರೀದಿದಾರರ ಅಗತ್ಯತೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಇದು ವಿವಿಧ ಸ್ವರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

- **ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಆಭರಣ(Tribal Jewelry)**

ಭಾರತದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಆಭರಣಗಳು ಬಹಳ ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕೂಡ ಅದರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಶೈಲಿಯ ಆಭರಣವನ್ನು ಈಗಲೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಆಭರಣ ವಿನ್ಯಾಸದ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಜನಾಂಗೀಯ ಬುಡಕಟ್ಟಿನವರು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೂಳೆ, ಮರದ, ಮಣ್ಣಿನ, ಚಿಪ್ಪುಗಳು ಮತ್ತು ಕಚ್ಚಾಲೋಹದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಬುಡಕಟ್ಟಿನವರು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಅವು ಕೇವಲ ಆಕರ್ಷಕವಲ್ಲ, ಆದರೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಮೋಡಿ ಸಹ ಇದೆ. ಬುಡಕಟ್ಟು ಆಭರಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಬಳಸಬಹುದಾದ ಕೆಲವು ಗುಣವಾಚಕಗಳು ಹೀಗಿವೆ. ಎಕ್ಲೆಕ್ಟಿಕ್, ಮಣ್ಣಿನ ಮತ್ತು ಮೋಜಿನ, (Eclectic, earthen and funky). ಜನಾಂಗೀಯ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ದಿನನಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಬಳಸಬಹುದು. ಹಳೆಯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಕಾಲ್ಪನಿಕ ರೂಪದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಅವು ಸಾಮಾನ್ಯ ನೆಕ್ಲೆಸ್‌ಗಳು, ಬಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಿವಿಯೋಲೆಗಳು ಅಥವಾ ಕಿವಿಮೊದೆಗಳು, ತುಟಿ ಉಂಗುರಗಳು ಅಥವಾ ಉಂಗುರಗಳಂತಹ ವಸ್ತುಗಳು. ಬಹುತೇಕ ಸ್ಥಳೀಯ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಳಪೆಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅಥವಾ ಆಗಾಗ್ಗೆ ವಸಾಹತು ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಲೂಟಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾರಣ, ಅವರ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳ ಆಯ್ಕೆಯು ವಿರಳವಾಗಿದ್ದು ಮತ್ತು ಚಿಪ್ಪುಗಳು, ಪಂಜಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ದವಡೆಗಳು, ದಂತ, ಮರ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತು. ಭಾರತವು ಶ್ರೀಮಂತ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಆಧುನಿಕತೆಯು ಅದರ ಅನನ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಗೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಬುಡಕಟ್ಟು ಜ್ಯುವೆಲರಿ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ

ಕೂಡಿದ್ದರಿಂದ ಸರಳತೆಯ ಮೋಡಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಆಭರಣ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಜನಾಂಗೀಯ ಆಭರಣಗಳ ವಿರಳತೆಯು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

೩.೩. ಆಭರಣಗಳ ಹುಟ್ಟು ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ

ಆಭರಣಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಮಾನವ ತನ್ನ ಮಾನವನ್ನು ಮುಚ್ಚಲು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಯಾವಾಗ ಧರಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದನೋ ಅಂದಿನಿಂದಲೇ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು ಎಂದು ಇತಿಹಾಸತಜ್ಞರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂದಿನ ಜನರಿಗೆ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಲೋಹಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರು ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ವಸ್ತುಗಳಿಂದಲೇ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಲಂಕಾರಿಕ ಆಭರಣಗಳಿಗೆ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ವಸ್ತುಗಳೆಂದರೆ ಕಪ್ಪೆಚಿಪ್ಪು, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಎಲುಬು, ಹಲ್ಲುಗಳು, ಶಿಲೆಗಳು, ಪಕ್ಷಿಗಳ ಮೊಟ್ಟೆಯ ಚಿಪ್ಪುಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ. "ಇತಿಹಾಸಕಾರರ ಪ್ರಕಾರ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಆಭರಣಗಳು ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದು ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ. ೭೫ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವರು ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಬ್ಲಾಂಬೋಸ್ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುರಾವೆಗಳು ಸಿಕ್ಕಿವೆ. ಆಸ್ಟ್ರಿಚ್ ಪಕ್ಷಿಯ ಮೊಟ್ಟೆಯ ಚಿಪ್ಪಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದ ಹಾರ ಕೀನ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ೪೦ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನದ್ದು ಎಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸತಜ್ಞರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರಿಸುಮಾರು ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ, ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕಡಗ ಅಥವಾ ಕೈಬಳೆ, ಅಮೃತಶಿಲೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಉಂಗುರಗಳು ರಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆಯಾಗಿವೆ. ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಿಗಿಗೊಳಿಸಲು, ಕಲ್ಲು, ಎಲುಬು, ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕಚ್ಚಾ ಆಭರಣಗಳಳನ್ನು (ಕಂಠಹಾರ, ಕಡಗ, ಸೊಂಟಪಟ್ಟಿ) ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಕ್ರಿಪೂ. ಹನ್ನೊಂದು ಸಾವಿರದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ್ದ ಪೆಂಡೆಂಟ್ ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ಉತ್ತರ ಯಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆಯಾಗಿದೆ. ಆ ನಂತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂಡ ನಾಗರಿಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಭರಣಗಳ ಬಳಕೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿತು. ಏಳು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ತಾಮ್ರದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಆಭರಣಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ವಿವಿಧ ನಾಗರಿಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆ ಹೊಸ ಮಜಲಿಗೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿತು. ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪುರಾತನ ಈಜಿಪ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿತ್ತು. ಈಜಿಪ್ಟ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಆಭರಣಗಳಿಗೆ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನವಿತ್ತು. ಆಭರಣಗಳು ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಧಿಕಾರದ ಸಂಕೇತವಾಗಿದ್ದವು. ರಾಜರಿಗೆ, ಸಿರಿವಂತರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇವುಗಳು ಮೀಸಲಾಗಿದ್ದವು. ಇತರ ಲೋಹಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಚಿನ್ನದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಆಭರಣಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಇತ್ತು. ಚಿನ್ನ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಬಣ್ಣದ ಗಾಜುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಹವಳಗಳನ್ನು ಅವರು ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೆಸೊಪೊಟೋಮಿಯಾದಲ್ಲಿ ೫ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಆಭರಣಗಳ ಬಳಕೆ ಇತ್ತು. ಪುರಾತನ ಗ್ರೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಭರಣದ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಲೋಹಗಳ, ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಮುತ್ತು ರತ್ನಗಳ ಬಳಕೆ ಆರಂಭವಾಗಿದ್ದು ಕ್ರಿಪೂ. ೧೬೦೦ರಲ್ಲಿ. ಅದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಗ್ರೀಕರು ಚಿಪ್ಪುಗಳಿಂದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ರೋಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆ, ಬಳಕೆ ಜೋರಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ರೋಮನ್ನರು ಯುರೋಪ್ ಅನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಅವರು ಕಂಚು, ಎಲುಬು, ಹವಳಗಳು, ಮುತ್ತುಗಳಿಂದ

ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ೨೦೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಅವರು ಭಾರತದಿಂದ ವಜ್ರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಲಂಕದಿಂದ ನೀಲಮಣಿಗಳನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ನಾಗರಿಕತೆಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕಾ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಯುರೋಪ್‌ನಾದ್ಯಂತ ಆಭರಣ ವಿನ್ಯಾಸ ಶೈಲಿಗಳು ರೂಪುಗೊಂಡವು. ಲಿಂಗಭೇದವಿಲ್ಲದೇ ಎಲ್ಲಾ ವಯೋಮಾನದವರು ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ(೧೪ರಿಂದ ೧೭ನೇ ಶತಮಾನ) ಆಭರಣ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿಸ್ತರಿಸಿತ್ತು. ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಮುತ್ತು, ರತ್ನಗಳು ಭಾರಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತಿದ್ದುದು ಹೊಸ ಆಲಂಕಾರಿಕ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿತು. ಈಗಿನ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಆಭರಣಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಅಗ್ಗದ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ(ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ಮಣ್ಣು, ಗಾಜು ಇತ್ಯಾದಿ) ತಯಾರಿಸಿದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಶೈಲಿಗಳ ಆಭರಣಗಳೂ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈಗಿನ ಯುವಜನತೆಯನ್ನು ಇವು ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಆಕರ್ಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆ. ಆಭರಣಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಭಾರತದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಾಯಶಃ ಆ ವಿಷಯ ಪೂರ್ಣವಾಗದು. ಆಭರಣಗಳು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿವೆ. ೮೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಭಾರತ ಉಪಖಂಡದಲ್ಲಿ ಆಭರಣಗಳು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಲೋಹ ಮತ್ತು ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ರತ್ನಗಳ ಲಭ್ಯತೆ ಹೇರಳವಾಗಿತ್ತು. ಇವುಗಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಭಾರತ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಬಲವಾಗಿತ್ತು. ಸಿಂಧೂ ನಾಗರಿಕತೆ ಜನರು ಕಂಠಹಾರ, ಮಣಿಹಾರ, ಕಿವಿಯೋಲೆ, ಲೋಹಗಳ ಕೈಬಳೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ(ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೨೯೬) ವಜ್ರದ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಆರಂಭವಾಗಿದ್ದು ಭಾರತದಲ್ಲೇ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಆಭರಣಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಮೂಲತಃ ಭಾರತೀಯರು ಆಭರಣಪ್ರಿಯರು. ಆಭರಣಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಮೋಹ ಹಿಂದೆಯೂ ಕಡಿಮೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ಕಡಿಮೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆಯೂ ಆಗದು. ಆಭರಣಗಳ ಖರೀದಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಭಾರತೀಯರೇ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿರುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ" (https://www.Prajavani.net> ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು). ಆಭರಣಗಳ ಇತಿಹಾಸವು ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನದಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ವಿಭಿನ್ನ ಉಪಯೋಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವಾರು ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆಭರಣದ ಕುರುಹುಗಳು ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿನ ಜನರಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದಿವೆ. ಸಮುದ್ರದ ಬಸವನ ಹುಳುವಿನ ರಕ್ಷಾಕವಚದ ಚಿಪ್ಪಿನ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿವೆ ಮಣಿಗಳು, ೭೫,೦೦೦ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಬ್ಲಾಂಬೊಸ್ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿವೆ. ಕೀನ್ಯಾದಲ್ಲಿ, ಎನ್ಕಾಪೋನ್ ಯಾ ಮೊಟೊದಲ್ಲಿ ಆಸ್ಟ್ರಿಚ್ ತಳಿಯ ಚಿಪ್ಪುಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಮಣಿಗಳನ್ನು ೪೦,೦೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಇತಿಹಾಸ ಪೂರ್ವಕಾಲದಿಂದಲೂ ಮಾನವನಿಗೆ ಚಿನ್ನವು ಬಹು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ವಸ್ತುವೆಂದು ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಪ್ರಾಚೀನ ಈಜಿಪ್ಟ್ ನುಬಿಯಾಗಳು ಭಾರೀ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ನಿಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಪ್ರಾಚೀನ ಈಜಿಪ್ಟಿನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂತ್ಯಸಂಸ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ

ವಿಪುಲ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೇ ಕಪ್ಪುಸಮುದ್ರದ ಆಗ್ನೇಯ ಭಾಗವು ತನ್ನ ಚಿನ್ನಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಸರಾಗಿತ್ತು. ಲಿಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೬೪೩ರ ಮಧ್ಯ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಸುವರ್ಣ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಟಂಕಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಊಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಫ್ರಿಕಾದ ಮಾಲಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ತನ್ನ ಅಪಾರ ಪ್ರಮಾಣದ ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾಗಿತ್ತು. ಮಾಲಿಯ ಸಾಮ್ರಾಟ್ ಮನ್ಸಮೂಸಾ ಒಮ್ಮೆ ಹಜ್‌ಯಾತ್ರೆ ಕೈಗೊಂಡಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ಹಂಚಿದನು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಉತ್ತರ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಹಠಾತ್ ಹಣದುಬ್ಬರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಅಮೆರಿಕದ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದ ಯುರೋಪಿನ ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿದ್ದ ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದುದು ಯೂರೋಪಿಯನ್ನರನ್ನು ಅಮೆರಿಕದತ್ತ ಸೆಳೆಯಿತೆಂದು ಇತಿಹಾಸ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಂದು ಪೆರು, ಮಧ್ಯ ಅಮೆರಿಕ ಮತ್ತು ಕೊಲೊಂಬಿಯಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಅಪಾರ ರಾಶಿಯಿದ್ದಿತ್ತು. ಅಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಭೂಮಿಯಿಂದ ಪಡೆಯುವುದು ಸುಲಭವಾಗಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ಇದುವರೆಗೆ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾದ ಒಟ್ಟು ಚಿನ್ನದ ೭೫% ಭಾಗ ೧೯೧೦ರ ನಂತರವೇ ಆಗಿದೆ. ಒಂದು ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ ಇದುವರೆಗೆ ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿ ತೆಗೆಯಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿದರೆ ಅದು ೨೦ ಮೀಟರ್ ಘನಾಕೃತಿಯಾಗುವುದು. ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೧೬೦೦ರಲ್ಲಿ ಗ್ರೀಕರು ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ರತ್ನಗಳನ್ನು ಆಭರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಅವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಮಣಿಗಳು, ಚಿಪ್ಪುಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತೆ ಆಕಾರ ಹೊಂದಿದ್ದು ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಗ್ರೀಸ್ ದೇಶವು ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ ೧೫೦೦ರಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಕರಗಿಸಿ ಎರಕ ಹೊಯ್ದು ತಂತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವುಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ವಿನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯವಾದ ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು.

ಚಿನ್ನವು ಅಪರೂಪದ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವಾದ ವಸ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ಸತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಆತನ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಕೆಲವು ಚಿನ್ನದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಹೂಳುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಪುರಾತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದವರು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದ ಆಭರಣ ಗೋರಿಗಳು ಮತ್ತು ಅದರ ಕಂಬಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಮಡಚಲಾಗಿರುವಂತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಚಿನ್ನದ ಕೊರಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ೧೭೮೩ಕ್ಕೂ ಮುಂಚೆಯೇ ಐರ್ಲೆಂಡ್, ಲಿಮಾರಿಕ್, ಶಾನ್ನೋನ್‌ಗ್ರೋನಲ್ಲಿರುವ ಬೋಗ್ ಎಂಬ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಆಭರಣಗಳ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೭ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕೆಲ್ಟರು ಬವೇರಿಯಾ ಮತ್ತು ಬೂಹಿಮಿಯಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದು ಗ್ರೀಕರೊಡನೆ ಮಸ್ಸಿಲಿಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಕುರಿತಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಗ್ರೀಕ್ ಚರಿತ್ರೆಕಾರರ ಬರವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಕೆಲ್ಟರು ಆಭರಣಪ್ರಿಯರೆಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಗಳುಂಟು. ಇವರು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಗಳಿಸಿದ್ದರು. ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಕಂಚಿನ ಕಂಠಾಭರಣಗಳು ಇವರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದವು. ಈ ಆಭರಣಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮತ್ತು ವೀರಪುರುಷರ ಗೋರಿಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕಿವೆ.

ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನ ಕೈ ಕಂಕಣ(Bracelets) ಮತ್ತು ಅಮೃತಶಿಲೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಉಂಗುರವನ್ನು

ಇದೇ ಕಾಲದ್ದು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಂತರ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಕ ಆಧುನಿಕ ಮಾನವರು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಒರಟು ನೆಕ್ಲೆಸ್‌ಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೂಳೆ, ಹಲ್ಲುಗಳು, ಹಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ಕಲ್ಲಿನ ತುಂಡುಗಳು ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕವಚವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದ ತುಂಡುಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಕಡಗಗಳು ಹಾಗೂ ಕೆತ್ತಿದ ಮೂಳೆಗಳ ತುಣುಕುಗಳನ್ನು ಉಡುಪುಗಳ ಮೇಲೆ ಭದ್ರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಭರಣಗಳು ಮುತ್ತುಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ ೧೧೦೦೦ ಸುಮಾರಿಗೆ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಕೆತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ ಪದಕವು ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ಹಳೆಯ ಮೆಸೊಲಿತಿಕ್ ಕಲೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉತ್ತರ ಯಾರ್ಕ್‌ಶೈರ್‌ನಲ್ಲಿ (North Yorkshire) ನಕ್ಷತ್ರ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಆನೆಯ ದಂತದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಕೆತ್ತನೆಯ ಕಡಗಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿವೆ. ೭೦೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ತಾಮ್ರದ ಆಭರಣದ ಕುರುಹುಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿವೆ. ೨೦೧೨ರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸದ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯವು ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕಾ ಮಹಿಳಾ ಕುಶಲಕರ್ಮಿ ಗಳ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದೆ ಎಂದು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿತು. ಇತಿಹಾಸಪೂರ್ವ ಪುರಾತತ್ವಜ್ಞರಿಗೆ ಲಿಂಗಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ನೋಟವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿತು. ಸ್ತ್ರೀಯು ಒಬ್ಬ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಲೋಹ ಕೆಲಸಗಾರಳಾಗಿದ್ದಳು ಎಂದು ಹಾಗೂ ಈ ಹಿಂದೆ ಈ ಲೋಹದ ವೃತ್ತಿಯು ಪುರುಷರಿಂದ ಬೇರ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಆಭರಣಗಳ ಐತಿಹಾಸವನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕಲೆಯ ಹುಟ್ಟು ಮತ್ತು ಆರಂಭಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಬಗೆಗಿನ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂಶ ಊಹೆಯೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎಂದರೆ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಇಡುವುದನ್ನು ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ಕಲೆ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಒಂದಾದರೆ, ಕಲಾಕಾರರು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಗುಟ್ಟಾಗಿಟ್ಟು, ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ವರ್ಗಾಯಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತೊಂದು. ಇದಕ್ಕೆ ಭಾರತೀಯ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆ ಕಲೆ ಹೊರತಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಯ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಉದ್ದಿಮೆಯ ಪ್ರಾರಂಭವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾಚ್ಯವಸ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ತಾತ್ವಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಸಹ ಅವಲೋಕಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ ಮೂರು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ ಹೊಂದಿರುವ ಮಾಯನ್ನರು ಸಹ ಆಭರಣ ಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಭಿರುಚಿ ಹೊಂದಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಸ್ವಭಾವತಃ ಕುಶಲಕರ್ಮಿ ಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಇವರ ಕಾಲಮಾನ ಶುರುವಾಗುವುದು ಭಾರತೀಯರ ಪಂಚಾಂಗದಂತೆ ಕಲಿಯುಗದ ಆರಂಭಿಕ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ. ಕಲಿಯುಗದ ಆರಂಭವೆಂದರೆ ದ್ವಾರಯುಗದ ಅಂತ್ಯಕಾಲ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನು ನಡೆಸಿದ ದಂಡಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಆತ ಪಾತಾಳದ ನಾಗಕನ್ನೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಈ ಪಾತಾಳವೇ ಇಂದಿನ ಮೆಕ್ಸಿಕೋ. ಮೆಕ್ಸಿಕನ್ನರ ಪೂರ್ವಜರು ನಾಗಲೋಕದ ಜನಾಂಗದವರಾಗಿದ್ದು ಇವರು ಭಾರತದ ಈಶಾನ್ಯ ಬಾಗದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ ತಮ್ಮ ಜನಾಂಗದವರೊಡನೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಸಮುದ್ರ ಮಂಥನದ ಚಿತ್ರಿಕೆಗಳು, ಸ್ವಸ್ತಿಕ, ಪದ್ಮ, ನಾಗಗಳ ಪದ್ಧತಿಯ ಗಣಿತ ಸಂಜ್ಞೆಗಳು, ಆಭರಣಗಳು, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಶುದ್ಧ ಭಾರತೀಯವಾಗಿರುವುದು ವಿಶೇಷ.

ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಲೋಹವಿಜ್ಞಾನದ ಅರಿವು ವೇದಪೂರ್ವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ (ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೪೦೦೦-೩೦೦೦) ಇತ್ತು ಎಂಬುದು ಮೊಹೆಂಜೋದಾರೊಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಉತ್ಖನನದಿಂದ ಸಾಬೀತಾಗಿದೆ. ಮೊಹೆಂಜೋದಾರೊದ ನಾಗರಿಕರು ಕುಶಲ ಲೋಹ ತಂತ್ರಗಾರರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ, ತಾಮ್ರ ಇವು ಹೇರಳವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿದ್ದವು ಎಂಬುದು ಅಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಚಿನ್ನವನ್ನು ಕೇವಲ ಆಭರಣಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಬೆಳ್ಳಿಯನ್ನು ಆಭರಣ ಮತ್ತು ಆಲಂಕಾರಿಕ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ತಾಮ್ರವನ್ನು ಪಾತ್ರೆ ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಲೋಹಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ತಾಮ್ರದ ಜೊತೆಗೆ ಸತುವನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ಕಂಚನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಹದವಾದ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಭಾರತೀಯ ಆಭರಣಗಳ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಅದು ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಎರಡೂ ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ತುಂಬಾ ಹಳೆಯದಾದ ವಿಚಾರಗಳಾಗಿವೆ. ಸುಮಾರು ೫೦೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಜನರು ಕೆಲವು ಆಭರಣ ತುಣುಕುಗಳಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಇತರರಿಗೆ ಕುತೂಹಲ ಮೂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಆಭರಣದ ಮೋಡಿ ಅಥವಾ ವ್ಯಾಮೋಹ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳಾ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಭರಣಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ವತಃ ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳದ ಯಾವುದೇ ಮಹಿಳೆಯರು ದೊರೆಯುವುದು ತುಂಬಾ ಅಪರೂಪದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಭರಣಗಳು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಆರ್ಥಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭದ್ರತೆಯ ಮೂಲವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳಾ ಒಡೆತನದ ಆಭರಣಗಳ ಮೊತ್ತವು ಮಹಿಳೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನ ಮಾನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ತನ್ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತು ಕ್ರೋಡೀಕರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆಭರಣವು ಆರಂಭದಿಂದಲೂ ವಿಕಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಲಾಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ತನ್ನ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಆಭರಣದ ಸೊಬಗು ಅದರ ವಿನ್ಯಾಸ ಅಪೂರ್ವತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ರಚಿಸಲು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಕೆಲಸಗಾರಿಕೆಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿವೆ. ಕೂಚುಪುಡಿ, ಕಥಕ್ ಅಥವಾ ಭರತನಾಟ್ಯನಂತಹ ಭಾರತದ ಅನೇಕ ನೃತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಿತೋರಿಸುವಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಆಭರಣಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿವೆ. ವಿವಿಧ ನೃತ್ಯಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯಗಾರರು ಹೊಳೆಯುವ ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಭಾರತೀಯರು ಅವುಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಭೋಧಗಯಾದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಿಂಗ್ ಹ್ಯಾಂ ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಇನ್ನೊಂದು ಅವಶೇಷ ಪ್ರಾಚೀನ ವಜ್ರಾಸನ. ಈ ಆಸನದ ಮೇಲೆ ಮೂರು ಪದರಗಳಿದ್ದು ಕೆಳಗಿನ ಪದರ ಹೊಳಪು ಮಾಡಿದ ಮರಳು ಕಲ್ಲಿನದು. ಇದರ ಮೇಲೆ ಗಿಲಾಯಿ ಮಾಡಿದ್ದ ಮಣ್ಣನ್ನು ತೆಗೆದಾಗ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲವು ಆಭರಣಗಳು. ಬೆಳ್ಳಿನಾಣ್ಯಗಳು ಮುತ್ತುಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಅವಶೇಷಗಳು ದೊರಕಿದ್ದವು. ಬೋಧಿವೃಕ್ಷದ ಮುಂದಿದ್ದ ಈ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಾಗಲೇ ಬುದ್ಧನಿಗೆ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಯಿತೆಂದು ಬೌದ್ಧರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ

ಕಥೆಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೧೨೯೧ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೨೪ ಆಗಿರಬಹುದು. ಈ ಶಾಸನದ ಕೆಳಗಡೆ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯ ಶಾಸನವಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವೇರನರಸಿಂಹ ದೇವರಸರ ಕಮ್ಮಟ ಅಂದರೆ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚುಹಾಕುವ ಟಂಕಸಾಲೆಯ ಜಕ್ಕಣ್ಣನ ಮಗ ದೇವಣ್ಣನು ಇದೇ ಕಾಲಮಾನದಲ್ಲಿ ಗಯ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದನೆಂದು ಶಾಸನ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಹರಪ್ಪದಲ್ಲಿಯ ಹಾಗೆಯೇ ಲೋಥಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕಂಚು ಅಥವಾ ತಾಮ್ರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ನಿತ್ಯ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಉಪಕರಣಗಳು ಉಪಯೋಗದಲ್ಲಿದ್ದವು. ಸುಟ್ಟ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ, ಆನೆಯ ಮತ್ತು ಇತರೆ ದಂತಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಜಾತಿಯ ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ, ತಾಮ್ರ, ಚಿನ್ನ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ವಿವಿಧ ಆಕಾರಗಳ ಆಭರಣಗಳು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಕುಶಲ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ, ಸೌಂದರ್ಯಪ್ರಿಯತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿವೆ. ಒಂದು ಚಿನ್ನದ ಸರದಲ್ಲಿ ಐದು ಲಕ್ಷ ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಗುಂಡುಗಳು ಮತ್ತು ಕೊಳವೆಗಳಿದ್ದವು. ಹರಪ್ಪ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಆರು ಭಾಗಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮ ಎರಡು ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡೆರಡು ಓಣಿಗಳಿದ್ದವು. ಒಂದು ಬೀದಿ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲಾಗಿ ಮನೆಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳ ಎದುರುಬದಿರಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಮನೆಗಳಿದ್ದವು. ಅವು ಅಂಗಡಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದವು. ಕೆಲವು ಮನೆಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿದ್ದು ಸುತ್ತಲೂ ಕೋಣೆಗಳಿದ್ದವು. ಅವು ಚಿನಿವಾರ ಇತರೆ ಲೋಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸಣ್ಣ ಮನೆಗಳಾಗಿದ್ದವು ಎಂದು ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಆಭರಣಗಳು ಭಾರತ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಆಭರಣಗಳಿಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದುದು. ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೨೫೦ ರಿಂದ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೦೦ ವರ್ಷ ಕಾಲದ ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳು ತೆಕ್ಕಲಕೋಟೆಯ ಉತ್ಖನನದಲ್ಲಿ ದೊರಕಿವೆ. ಪರಂಪರೆಯ ಆಭರಣಗಳಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುದು. ಮಣಿಪುರದಲ್ಲಿ ಹಿತ್ತಾಳೆ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರಮಿಶ್ರಿತ ಕಂಠಹಾರಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ನೈಪುಣ್ಯತೆ ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪರಿಕರಗಳೇ ಒಡವೆಗಳಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿರುವ ಅಂಶವನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾವ್ಯಗಳು ಶ್ರುತಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಆರಂಭದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಹೂವಿನ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಮನವರಿಕೆಯಾದಾಗ, ತಾನು ಬೇಟೆಯಾಡಿ ತಂದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ದಂತ, ಕೊಂಬುಗಳಿಂದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದ ಬೇರು, ನಾರು, ಬೀಜ, ಕಾಯಿ, ಬಿದುರು, ಮರ, ಎಲೆ, ಹೂ, ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ನೈಜರೂಪದಲ್ಲೇ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ತೊಡಲು ಶುರು ಮಾಡಿದ. ಅನಂತರ ಆಭರಣದ ಆವಿಷ್ಕಾರವಾಯಿತು.

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಅಕ್ಷಯಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಟಂಕಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಟಂಕಶಾಲೆಯನ್ನು ರಾಜರೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಮ್ಮಟಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇವುಗಳ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರನ್ನು ಕಮ್ಮಟದ ಆಚಾರಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಾಚೀನ ಟಂಕಸಾಲೆಗಳು ಲೊಕ್ಕಿಗುಂಡಿ(ಈಗಿನ ಲಕ್ಕುಂಡಿ), ಕರಾವಳಿಯ ಬಾರಕೂರು ಮತ್ತು ಮಂಗಳೂರಿನ ಟಂಕಸಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಸುವರ್ಣಯುಗವಾಗಿತ್ತು. ಮುತ್ತು

ರತ್ನಗಳನ್ನು ರಸ್ತೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತ ವಿಶೇಷವಾದ ಮುತ್ತು ರತ್ನಗಳನ್ನು ನಾವು ಎಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಿದೇಶಿ ಬರಹಗಾರರು ತಿಳಿಸಿದ್ದರು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಾಮ ಹಾಗೂ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಳೀಯರೇ ಅಗಿದ್ದ ಚಿನಿವಾರರು ಮತ್ತು ಕಮ್ಮಾರರು ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಷ್ಟು ಜನ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಇವರು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವಸ್ತುಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯವೆಷ್ಟು ಎಂಬ ಬಗೆಗೆ ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿಯನ್ನು ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂದು ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗಗಳಿಂದಲೂ ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ ಆಭರಣಗಳಿಗೆ ಅಪಾರವಾದ ಬೇಡಿಕೆ ಇದ್ದದ್ದು ತಿಳಿದಿರುವ ವಿಷಯವೆ. ಇಂದು ಇದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಪೇಟೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿ ಗಟ್ಟಿಗಳ ಕ್ರಮಬದ್ಧ ವ್ಯಾಪಾರವಿದ್ದಿತು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಚಿನಿವಾರರ ಬಗೆಗೆ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸಂಶಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬೆಳೆದಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಸಂಶಯವು ಅಂದು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಗಾದೆ "ಅಕ್ಕನ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ ಬಿಡನು" ರೂಪ ಪಡೆದು ತನ್ನ ಸಂಶಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಚಿನಿವಾರರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಬಡವರಾಗಿದ್ದರು. ಬಹುಶಃ ಅವರ ಬಡತನದ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮೂಡಲು ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು. ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಮಾನವನಿಗೆ ಅಪೂರ್ವ ಲೋಹಗಳಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಆಭರಣಗಳಾಗಿ ಧರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಹಣವಾಗಿ ಬಳಸಿದ್ದಾನೆ. ಇಂದಿಗೂ ಅವು ಅವನ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಮಾಪನಗಳಾಗಿವೆ. ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ ಗೋಲಾಕಾರದ ಸ್ತಂಬಾಕಾರದ ಚಿಕ್ಕ ಮಣಿಗಳು ಸಿಂಧೂಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಉತ್ಖನನದಲ್ಲಿ ದೊರಕಿವೆ. ಚಿನ್ನದ ಮಣಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಮುಚ್ಚಳಗಳು ರಚನಾಕೌಶಲದಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಕಾರಕವಾಗಿವೆ. ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾವ್ಯ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ನಾನಾ ಆಭರಣಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ದೊರಕುತ್ತವೆ. ಕರ್ಣ, ಶೋಭಾನ, ಕುಂಭ, ಖಾಡಿ, ರಸನ, ನಿನಭಗಳೆಂಬ ಆಭರಣಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕಿವಿ, ತಲೆ, ಪಾದ, ಕೈಕೊರಳು, ಟೊಂಕ ಇವುಗಳಿಗೆ ಧರಿಸುವಂತವು ಆಗಿದ್ದವು. ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಭರಣಗಳಲ್ಲಿನ ಕೌಶಲ ಪರಕಾಷ್ಠೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ತಕ್ಷಶಿಲೆ, ಸಿತ್ರಪ, ಬೀರಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಗೆತಗಳಿಂದ ದೊರಕಿದ ಆಭರಣಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರೀಕ್ ಕಲೆಯ ಪ್ರಭಾವ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಚಿಯಲ್ಲಿ ದೊರಕಿದ ಕೊರಳಸರ ಗೆಜ್ಜೆ-ಟಿಕ್ಕಿಗಳು ಅನುಪಮ ನಕ್ಷೆಯಿಂದ ತುಂಬಿವೆ. ಅಜಂತ, ಬೇಲೂರುಗಳಲ್ಲಿನ ಶಿಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಆಭರಣಗಳ ನಕ್ಷೆಗಳು ಆಧುನಿಕವೂ ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣವೂ ಆಗಿವೆ. ಮೊಗಲರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಭರಣಪ್ರಿಯತೆ ಬಹಳವಾಗಿತ್ತು. ಆಮ್ಮು ಎಂಬ ಕಿವಿಯ ಆಭರಣವಂತೂ ಲೋಕಪ್ರಿಯವಾಗಿತ್ತು. ಮುಕುಟ, ನೆತ್ತಿಮಣಿ, ನತ್ತು, ಚಿತ್ರಾಣ, ಬುಗುಡಿ, ಬುಲಾಖು, ಕಂಠೀಸರ, ಕಂಕಣ, ಪಂಕಿಜೂರಿಕ ಇತ್ಯಾದಿ ಆಭರಣಗಳು ಕಾಲಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಆಕಾರ, ಅಳತೆಗಳಿಂದ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯ ತಲೆಮಾರಿನವರ ಪರಂಪರೆಯನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಉದ್ಯೋಗ

ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದೇವರ ಪೂಜೆ, ಧರ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಲಕರಣೆ, ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಇವರು ಶಾಸ್ತ್ರಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರು ಧರಿಸುವ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಕಾಲದ ಅಭಿರುಚಿ, ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಅವರನ್ನು ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು, ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ದೈವಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಪಾಂಚಾಲಿಯರು, ಪತ್ತಾರರು, ಸೋನಾರರು, ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು, ಚಿನಿವಾರರು, ಅರ್ಕಚಾರಿಗಳು, ಆಚಾರಿಗಳು, ಪಂಚಾನನರು, ಸುವರ್ಣಕಾರರು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆಧುನಿಕ ನಾಗರಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಸೂಕ್ಷ್ಮತರ ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇಚ್ಛಿಸುವುದರಿಂದ ಚಿನಿವಾರರು, ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಬಂದ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಯ ಜ್ಞಾನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದ ಜ್ಞಾನಕೌಶಲಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶೇಷ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನ ನೌಕರರನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೂಢಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಬಹುತೇಕ ಮನೆಯ ಹೊರಭಾಗ, ಅವನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಅದ್ದಣಿಗಿ, ಸುತ್ತಿಗಿ, ಚಿಮುಟಿಗಿ, ಊದುಗೊಳವೆ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ, ಕುದಾಲಿ, ಕೆತ್ತನೆಯ ಚೀರ್ಣಗಳು, ಬೈರಿಗೆ, ಗರಗಸ, ತರತರದ ಅಚ್ಚುಗಳು, ಪಂಕ, ಅರಗಳು, ಕಂಪಾಸು, ತ್ರಾಸ, ತೂಕ ಅಳತೆಗಳು, ಗುಂಚಿಗಳು–ಇವು ಅವನ ಹತಾರಗಳು. ಚಿಮುಣಿ ಇಕ್ಕಳ, ತಂತಿ, ಪಾಲಿಷ್ ಮಾಡುವ ಯಂತ್ರಗಳು – ಇವು ನಯಗೊಳಿಸುವ ಸಾಧನಗಳು. ಅಲ್ಲದೇ ಬಂಗಾರವನ್ನು ಶುದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು ನೈಟ್ರಿಕ್ ಮತ್ತು ಸಲ್ಫ್ಯೂರಿಕ್ ಆಸಿಡ್‌ಗಳು, ಆಭರಣದ ವಿವಿಧ ಮಾದರಿಯ ಚಿತ್ರಗಳುಳ್ಳ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಅವನ ಬಳಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಚಿನ್ನ–ಬೆಳ್ಳಿ ಉದ್ಯಮ ಕೇವಲ ಕೈ ಕಸಬಲ್ಲ. ಅದು ಕಲೆ ಮತ್ತು ಕೈಕಸಬುಗಳ ಕೌಶಲದಲ್ಲಿ ಈ ಉದ್ಯಮವು ಲಾಭದಾಯಕವೂ ಆಗಿದೆ. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಈ ವೃತ್ತಿ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಹಕರ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದಲ್ಲಾಳಿ ಮಾಡುವ ಸರಾಫರು ಮಾತ್ರ ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ದಂಧೆಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ಕುಶಲತೆ ಅಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಚಿನ್ನ–ಬೆಳ್ಳಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಮೂಲ್ಯ ಲೋಹಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವಿದ್ದು, ಅನೇಕ ಜನಾಂಗಗಳು ಇವನ್ನು ಆಭರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಬಹು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಬಯಸುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಚಿನ್ನ, ಹಣ, ವಸ್ತುವಾಗಿಯೂ, ಹಣದ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿಯೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಈ ಅಮೂಲ್ಯ ಲೋಹಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ೧೯ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಸ್ವರ್ಣಮಿತಿ ಹಣಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದರಿಂದ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಚೋದನೆ ದೊರಕಿತು. ಚಿನ್ನ ಹಾಗೂ ನೋಟುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಅವಕಾಶವನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿದ ನಂತರವೂ, ಚಲಾವಣೆಯ ಹಣಕ್ಕೆ ಚಿನ್ನದ ಬೆಂಬಲವಿದೆ ಎಂಬ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ನಂಬಿಕೆಯು ಹಣಪದ್ಧತಿಗೆ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ತಂದಿತು. ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣನಿಧಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದಾಗಿ ಈಚೆಗೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಪಂಚದ ಹಣಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲೂ ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ತನಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ

ಹಣವನ್ನು ಚಿನ್ನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಲು ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರವೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಗೌರವ ಸ್ಥಾನ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಆಭರಣ ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವಿದ್ದೇ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನವನ ಆಧುನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮದ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ.

ಯಾವುದೇ ವಿದೇಶ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ವಾಣಿಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದಾಸ್ತಾನಿಗೆ ಬದಲು ದಾಸ್ತಾನು ಕೊಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿರದ ಕಾರಣ ಚಿನ್ನವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಆ ಬೆಲೆಯ ಕರೆನ್ಸಿ ಅಥವಾ ಚಿನ್ನವನ್ನು ವಿದೇಶ ವಿನಿಮಯಕ್ಕೆ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ದೇಶದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ವಿದೇಶ ವಿನಿಮಯದ ಕೊರತೆ ಬಿದ್ದುದರಿಂದ ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸದೇ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವಂತೆ ಹಣವನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಲಾಭದೊಂದಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಲಾಭವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಭಾರತ ಸರಕಾರ ೧೦ನೇ ಜನವರಿ ೧೯೬೩ರಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತು. ಶುದ್ಧ ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ೧೪ ಕ್ಯಾರೆಟ್ ಚಿನ್ನವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಶುದ್ಧ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಆಸ್ತಿಯಾಗಿ ಪಡೆಯುವ ಹಂಬಲವನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಭಾರತೀಯರ ಮೇಲೆ ೧೪ ಕ್ಯಾರೇಟ್ ಚಿನ್ನದ ಒಡವೆಗಳು ಬಣ್ಣದಿಂದಲೂ ಅಶುದ್ಧತೆಯಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಲಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಕುಶಲಕಲೆಗಳು ಶುದ್ಧ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದುದರಿಂದ ಕುಶಲ ಕಲಾವಿದರು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಪ್ರತಿರೂಪಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದರೂ ಗ್ರಾಹಕರ ಶುದ್ಧ ಚಿನ್ನದ ಹಂಬಲ ಕಡಿಮೆಯಾಗದೆ, ಅದು ಕಳ್ಳ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಭಾರಿ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನಿಸಿಕೊಂಡ ಭಾರತೀಯ ಆಭರಣಗಳ ಕುಶಲ ಕೈಗಾರಿಕೆಯು ಅಳಿಯುವ ಸಂಭವವಿತ್ತು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೨, ೧೯೬೮ರಂದು ಈ ಚಿನ್ನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾನೂನನ್ನು ಸರಕಾರ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಭಾರತದ ಯಾವುದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆಭರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕತೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಘನತೆ, ಸೌಂದರ್ಯಪ್ರಿಯತೆ, ಇವೆಲ್ಲವೂ ಆಭರಣಗಳ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಕುಶಲಕಲೆಯು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕವಾಗಿ ಚಿನ್ನದ ಖರೀದಿ ಮತ್ತು ಆಮದು ವಹಿವಾಟಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತ ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಬಳಕೆದಾರ ದೇಶ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ದೇಶದ ಆಭರಣ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ ಶೇ.೮೦ರಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪಾಲು ಹೊಂದಿದೆ. ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಜ್ರ, ಹರಳು ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದ ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣಗಳಿವೆ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಭಾರತ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ವಜ್ರವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಅಂದಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ರತ್ನಾಭರಣಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಆಭರಣ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆ ಎಂದು ಎರಡು ಭಾಗವಾಗಿ ನೋಡಬಹುದು. "ರತ್ನಾಭರಣಗಳ ರಫ್ತು ವಹಿವಾಟು ದೇಶದ ಒಟ್ಟಾರೆ ರಫ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ.೧೪ರಷ್ಟಿದೆ. ರತ್ನಾಭರಣಗಳ ರಫ್ತು ಉದ್ಯಮ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ೩೪ ಲಕ್ಷ ಮಂದಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ"(ಪ್ರಜಾವಾಣಿ:

೨೧/೧೦/೧೦೧೩: ಚಿನ್ನ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಮಿನುಗು). ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರತ್ನವಿಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಸ್ಥೆಯು (International Gemological Institute) ವಜ್ರ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ರತ್ನದ ಹರಳುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ೧೯೭೫ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ರತ್ನಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಹಲವಾರು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ರತ್ನವಿಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ತೆರೆದಿದೆ. ಇದರ ಪ್ರಧಾನ ಕಛೇರಿಯು ಬೆಲ್ಜಿಯಮ್ ದೇಶದ 'ಆಂಟ್‌ವರ್ಪ್' ನಗರದಲ್ಲಿದ್ದು ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್ ನಗರ, ಹಾಂಕ್‌ಕಾಂಗ್, ಮುಂಬೈ, ಬ್ಯಾಂಕಾಕ್, ಟೋಕಿಯೋ, ದುಬೈ, ಟೊರೆಂಟೊ, ಲಾಸ್ ಎಂಜಲೀಸ್, ಕೊಲ್ಕತ್ತಾ, ನವದೆಹಲಿ, ಸೂರತ್, ಚೆನ್ನೈ, ತ್ರಿಶೂರ್, ಅಹಮದಾಬಾದ್, ಶಾಂಘೈ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾವಲೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಶಾಖಾ ಕಛೇರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. 'ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರತ್ನವಿಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಸ್ಥೆ'ಯಲ್ಲಿ ೬೫೦ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು, ಮೌಲ್ಯಮಾಪಕರು, ವೃತ್ತಿಪರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಕಛೇರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು ೧೯೭೫ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ ಇದ್ದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಈಗ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮೂಲಕ ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು ಪುನಶ್ಚೇತನ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ತನ್ನ ಸೇವೆಯನ್ನು ವಜ್ರವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ಆಭರಣ ತಯಾರಕರುಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಶ್ರೇಯಾಂಕ ವರದಿಗಳು, ಹರಳುಗಳ ಬಣ್ಣದ ವರದಿಗಳು, ಗುಣಮಟ್ಟ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವರದಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಮುಂಬೈನ ವಜ್ರ ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳ ಪರಿಣತರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ರಫ್ತುದಾರರ ಸಂಘವು ೧೯೭೧ರ ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ 'ಭಾರತೀಯ ರತ್ನವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ'(Gemmological Institute of India)ಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಮುಂಬೈನ ಒಂದು ಲಾಭ ರಹಿತವಾದ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.

೧೯೭೪ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ರತ್ನವಿಜ್ಞಾನ ಕೋರ್ಸನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ, ೧೯೭೬ರಲ್ಲಿ ರತ್ನಕಲ್ಲುಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅದರ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ನಂತರ ೧೯೭೮ರಲ್ಲಿ ಅದರ ಮೊದಲ ಡೈಮಂಡ್ ಅಸೋಸಿಯೇಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಗ್ರೇಡಿಂಗ್‌ಕೋರ್ಸನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ೧೯೮೩ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ರತ್ನವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ರತ್ನ ವ್ಯವಹಾರದ ಕೋರ್ಸ್ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ನಂತರ ೧೯೯೫ರಲ್ಲಿ ಆಭರಣಗಳ ಎರಕ ಹುಯ್ಯುವ ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಗೊಳಿಸಿದೆ. ರತ್ನವಿಜ್ಞಾನ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನಡೆಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ರತ್ನವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವಜ್ರ ವರ್ಗೀಕರಣ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಆಭರಣಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ, ಮುತ್ತುಗಳ ಮತ್ತು ಮಣಿಗಳ ತಳಿಗಳು, ವಜ್ರಗಳ ಪಡಿಯಚ್ಚುಗಳು ಹಾಗೂ ಎರಕಗಳ ಕುರಿತಾದ ಕರಕುಶಲ ತರಬೇತಿಯ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದೆ. ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್‌ಡಂನ ರತ್ನವಿಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಈ ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅರ್ಹತೆ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ಪಡೆಯಲು ಸಶಕ್ತರನ್ನಾಗಿಸುತ್ತದೆ.

'ಭಾರತೀಯ ರತ್ನವಿಜ್ಞಾನಿ' ಎಂಬ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಸಹ ಹೊರತಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಈ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡಾ ವಿಶ್ವದ ಆಭರಣ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣ ಕೃತಕ ಹರಳುಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯೂ ಕೂಡಾ ಅಷ್ಟೇ ವೇಗವಾಗಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಬಹಳ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಕೃತಕ ವಜ್ರಗಳನ್ನು ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಜ್ರಗಳೆಂದು ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ವಂಚಿಸಲು ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಆಘಾತಕಾರಿಯಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯು ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಅತ್ಯಂತ ಮೇಲ್ದರ್ಜೆಯ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಸುವ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಹಾಗೂ ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಚಿನಿವಾರರು ಸೇರಿದಂತೆ ಈ ತರಹದ ಮೊದಲಾದ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡದು ಹಾಗೂ ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾದುದು ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಸರಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಉದ್ಯಮ ಉತ್ತೇಜಕ ಕೊಡುಗೆಗಳು ವಿಶೇಷ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ಮೊದಲಾದ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳೂ ಈ ಉದ್ಯಮದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಆಭರಣಗಳ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಗಳ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ನಾವೀನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆಭರಣ ಖರೀದಿಸುವವರ ಅಭಿರುಚಿ ಮತ್ತು ಆಯ್ಕೆಗಳು ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬದಲಾಗುತ್ತಿವೆ. ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬ, ವಿವಾಹ ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥ, ಮದುವೆ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ, ಹಬ್ಬಗಳ ಸಂಭ್ರಮಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಇದು ಬ್ರಾಂಡೆಡ್ ಆಭರಣಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ವಿಪುಲವಾದ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳಿಂದಾಗಿ ದೇಶದ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮ ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಇದೇ ವೇಳೆ ಉದ್ಯಮವು ಸಾಕಷ್ಟು ವೃತ್ತಿಪರ ಮತ್ತು ಸಂಘಟಿತ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ನಿಪುಣ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳನ್ನೂ, ಉತ್ತಮ ಕಸಬುದಾರರನ್ನೂ ಬಯಸುತ್ತಿದೆ. ಉದ್ಯಮ ಎಂದರೆ ಗಿರಾಕಿಗಳಿಗೆ ಸರಕು, ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು, ಅದು ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಸರಕಾರದಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ನಡೆಸುವವನನ್ನು ಉದ್ಯಮಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹಲವಾರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸೇರಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ನಡೆಸುವ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಕಂಪನಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಉದ್ಯಮವು ಒಂದು ಸಂಘಟನೆಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಬಹುದು ಇಲ್ಲವೇ ಒಂದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವಲಯವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಲಬಾರ್‌ಗೋಲ್ಡ್ ಆ್ಯಂಡ್ ಡೈಮಂಡ್, ಜಾಯ್‌ಅಲಿಕಾಸ್, ಥಾನಿಷ್ಕಾ, ಸುಲ್ತಾನ್, ಕಣ್ವಜುವೆಲರಿ, ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮಿ ಗೋಲ್ಡ್ ಪ್ಯಾಲೆಸ್, ಶ್ರೀ ಸಾಯಿ ಗೋಲ್ಡ್ ಪ್ಯಾಲೆಸ್ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಬಹುದು.

ಚಿನ್ನ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಲೋಹಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಭಿನ್ನಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದ ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಟೆರಾಕೋಟಾ ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮವು ಒಂದು. ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಬದಲಾವಣೆಗೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾಷನ್ ಕೂಡಾ ಒಂದು. ದಿನನಿತ್ಯ ಹೊಸಹೊಸ ಫ್ಯಾಷನ್‌ಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವುದಂತೂ ಸತ್ಯ. ಇಂದು ಫ್ಯಾಷನ್ ಆಗಿ ಕಂಡದ್ದು ನಾಳೆ ಮಾಯ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜ್ಯುವೆಲ್ಲರಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿದೆ ಮತ್ತು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಆಗುತ್ತಲೂ ಇದೆ. ಮೊದಲು

ಚಿನ್ನ ಮತ್ತೆ ಬೆಳ್ಳಿ, ಮುಂದೆ ಒಂದು ಗ್ರಾಂ ಚಿನ್ನ, ಚಿನ್ನ ಲೇಪಿತ ಜ್ಯುವೆಲ್ಲರಿ, ಬೆಳ್ಳಿ ಲೇಪಿತ ಜ್ಯುವೆಲ್ಲರಿ, ಫ್ಯಾನ್ಸಿ ಆಭರಣಗಳು ಹೀಗೆ ಗೊಂದಲ ಹುಟ್ಟಿಸುವಷ್ಟು ಆಯ್ಕೆಗಳು ಕಣ್ಣ ಮುಂದಿರುವ ಕಾಲವಿದು. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಭರಣಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಒಲವು. ಬದಲಾಗುವ ಫ್ಯಾಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಅವರು ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬದಲಾಗುವ ಫ್ಯಾಷನ್ ಗಳಿಗೆ ಬಲುಬೇಗನೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಕೈ ಬೀಸಿ ಕರೆಯುವ ಫ್ಯಾನ್ಸಿ ಆಭರಣಗಳ ಪೈಕಿ ಟೆರಕೋಟಾ ಅಲಿಯಾಸ್ ಮಣ್ಣಿನ ಆಭರಣವೂ ಒಂದು. ದೇಸಿ ಸೊಬಗನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಟೆರಾಕೋಟಾ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ವಯಸ್ಸಿನ ಅಂತರವಿಲ್ಲದೇ ಯಾರೂ ಬೇಕಾದರೂ ಧರಿಸಬಹುದು. ಕುರ್ತಾ, ಸಲ್ವಾರ್, ಸಾರಿ, ಜೀನ್ಸ್ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ನಮೂನೆಯ ಡ್ರೆಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಮ್ಯಾಚ್ ಆಗುವಂತಹ ಮಣ್ಣಿನ ಆಭರಣಗಳು ದುಬಾರಿಯೇನಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಉಡುಪಿಗೆ ಸರಿಹೊಂದುವಂತಹ ಆಭರಣ ಧರಿಸಿ ಮೆರೆದಾಡಬೇಕು ಎಂದೆನ್ನುವ ಲಲನಾಮಣಿಯರಿಗೆ ಇದೀಗ ರಮ್ಯ ಚೈತ್ರ ಕಾಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ತಾವು ಧರಿಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉಡುಪಿಗೂ ಮ್ಯಾಚಿಂಗ್ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಲು ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆಗಳಿಲ್ಲ. ಅದೇನಿದ್ದರೂ ಫ್ಯಾನ್ಸಿ ಆಭರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ದೇಸಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಟೆರಾಕೋಟಾ ಆಭರಣದ ಮುಖ್ಯ ಗುಣವೆಂದರೆ ಇದು ಪರಿಸರಸ್ನೇಹಿಯೂ ಹೌದು. ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ನಂತರ ಬೇಡವೆಂದು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಬಿಸಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಇದರಿಂದ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಇದು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ ಆಭರಣಗಳ ವಿನ್ಯಾಸಗಳು ಮನಕ್ಕೆ ಮುದ ನೀಡಿದರೂ ಅದು ತುಂಬಾ ದುಬಾರಿಯಾದುದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಇಂದು ಒಂದು, ನಾಳೆ ಮತ್ತೊಂದು, ನಾಡಿದ್ದು ಮಗದೊಂದು ಆಭರಣ ಧರಿಸಿ ಮೆರೆದಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಹಂಬಲವಿರುವ ನಾರಿಮಣಿಯರಿಗೆ ಇದು ಗಗನಕುಸುಮವೇ ಸರಿ. ಆದರೆ ಟೆರಾಕೋಟಾ ಆಭರಣಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಲ್ಲ. ಕಾಲೇಜು ಹುಡುಗಿಯರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಹೆಂಗಸರು, ಮುದುಕಿಯರೂ ಕೂಡಾ ಈ ಆಭರಣ ಧರಿಸಿ ಮೆರೆದಾಡಬಹುದು. ಜುಮುಕಿ, ಉಂಗುರ, ಬ್ರೆಸ್ ಲೇಟ್, ಕಾಲು ಗೆಜ್ಜೆ, ಗುಂಡಿನ ಸರ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಸರ ಹೀಗೆ ತರತರದ ವಿನ್ಯಾಸದ ಆಭರಣಗಳು ಲಭ್ಯ. ಜೊತೆಗೆ ನೆಕ್ಲೆಸ್, ಇಯರ್ ರಿಂಗ್‌ಗಳೂ ಕೂಡಾ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಕೈಗೆಟುಕುವ ದರದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಈ ಆಭರಣವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಾಣೆಯಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಆರಾಮದಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು. ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣಲು ಟೆರಾಕೋಟಾ ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಮಣ್ಣಿನ ಆಭರಣ ಧರಿಸಿ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಕಲಾತ್ಮಕವಾದ ಟೆರಾಕೋಟ ಆಭರಣಗಳಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಹೊರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಹಾಗೂ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಇದ್ದು, ಈಗೀಗ ಈ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಭಾರೀ ಬೇಡಿಕೆಯೂ ಇದೆ. ಟೆರಾಕೋಟಾ ಆಭರಣವು ಅಕ್ಷರಶಃ ಜೇಯಿಸಿದ ಭೂಮಿಯ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ' ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೆಂಪು-ಕಂದು ಬಣ್ಣವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಇದನ್ನು ಬಾಳಿಕೆಗಾಗಿ ಮೆರುಗುಗೊಳಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಸೇರಿಸಬಹುದು. ನೀರಿನ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರ ಬೇಕಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ಮಣ್ಣಿನ ಹಲವು ಪುರಾತನ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಈಗಲೂ ಹಾಗೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿನ ದೇವತೆಗಳ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳು ಮತ್ತು ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಇದನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬಿಷ್ಣುಪುರ್, ಮುರ್ಷಿದಾಬಾದ್, ಬಿರ್ಬಮ್ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಹೂಗ್ಲಿ ದೇವಾಲಯಗಳು ಟೆರಾಕೋಟಾ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಟೆರ್ರಾಕೋಟಾ ಕಿವಿಯೋಲೆಗಳು ಕಾಲೇಜು ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ನೆಚ್ಚಿನವಾಗಿವೆ.

- **ಟೆರಾಕೋಟಾ ಆಭರಣಗಳ ಮೂಲ ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸ**

ಮಾನವ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪ್ರತಿಮೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಟೆರಾಕೋಟಾ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಸಿಂಧೂಕಣಿವೆ ನಾಗರಿಕತೆಯಿಂದ ಮೊಹೆಂಜೊದಾರೋದಲ್ಲಿನ ಕ್ರಿಪೂ. ೩೦೦೦-೧೫೦೦ರ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಉತ್ಪನನ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ಕರಕುಶಲ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕುಂಬಾರರು ಮತ್ತು ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಈ ಕಲೆಯ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರಿಂದ ಟೆರಾಕೋಟಾ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಕೌಶಲವನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದಾರೆ. ಮೋಹೆಂಜೊದಾರೊದಲ್ಲಿ ಮಾತೃದೇವತೆಯ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಟೆರಾಕೋಟಾ ಪ್ರತಿಮೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಆವಿಷ್ಕಾರವಾಗಿದೆ. ಇದು ಈ ಕಲೆಯು ಎಂದಿಗೂ ನಾಶವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಬದಲಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಗಳಿಸಿದೆ. ಮುಂಚಿನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ, ಟೆರಾಕೋಟಾವನ್ನು ಕುಂಬಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಸಹ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಟೆರಾಕೋಟಾ ಎಂಬುದು ಸೆರಾಮಿಕ್‌ನ ಒಂದು ರೂಪವಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಜೇಡಿಮಣ್ಣಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ ಅದನ್ನು ಬೇಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಂತರ ಬೇಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೂದಾನಿಗಳು, ಮಡಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಮುಂತಾದ ಆಲಂಕಾರಿಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಟೆರಾಕೋಟಾ ಬಳಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಈಗ ಇದು ಆಭರಣಗಳು, ಧೂಮಪಾನದ ಕೊಳವೆಗಳು ಮತ್ತು ಬಳೆಗಳಂತಹ ವಿವಿಧ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

- **ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಟೆರಾಕೋಟಾ ಆಭರಣಗಳು**

ಪುಷ್ಕರ್(ರಾಜಸ್ಥಾನ) ಮತ್ತು ಬಿಷ್ಣುಪುರ್(ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ) ಮುಂತಾದ ಶ್ರೀಮಂತ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಜೀವಂತವಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಿವೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಬಿಷ್ಣುಪುರ್ ಟೆರಾಕೋಟಾ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು, ಕಲಾಕೃತಿಗಳು, ಕುಂಬಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳಿಗೆ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ನಟರಾಜ, ಲಾರ್ಡ್ ಗಣೇಶ, ಆನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸುಂದರವಾದ ಆಲಂಕಾರಿಕ ಜಾಡಿಗಳ ಮೂರ್ತಿಗಳೆಂದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು. ಗುಜರಾತ್ ಕೂಡ ಅಸಾಧಾರಣ ಟೆರಾಕೋಟಾ ಕಲೆಗಾರಿಕೆಗೆ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಗುಜರಾತಿನ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರು ತಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ಶ್ರದ್ಧಾಂತಿಕ ಟೆರಾಕೋಟಾದ ಅಂಕಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಪುರಾತತ್ವ

ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಗುಜರಾತಿನ ಹರಪ್ಪ ನಾಗರಿಕತೆಯಿಂದ ಬಂದ ಧೋಲಾವಿರಾ ನಗರದಿಂದ ಹಲವಾರು ಶ್ರದ್ಧಾಭಿಪ್ರಾಯದ ಟೆರಾಕೋಟಾ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಪ್ರದೇಶದ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳು ನಿಜಾಮಾಬಾದ್‌ನಂತಹ ಟೆರಾಕೋಟಾ ಕಲಾಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ನಿಜಾಮಬಾದ್ ನಗರವು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಮೂಲದ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಟೆರಾಕೋಟಾ ಕರಕುಶಲತೆಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿದಾಗ ಅದು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಗೋರಖ್ಪುರ್ ಸಹ ಅದರ ಕೆಂಪು ಟೆರಾಕೋಟಾ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಟರೆಕೋಟಾ ಕಲೆಗಳನ್ನು ತಲೆಮಾರುಗಳಿಗೆ ಮುಂದೂಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲವೊಂದು ನುರಿತ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳನ್ನೂ ಇದು ಹೊಂದಿದೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಗೋರಖ್ಪುರದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಿಂದೂ ಮನೆಗಳು ಗಣೇಶನ ಸಣ್ಣ ಟೆರಾಕೋಟಾ ಪ್ರತಿಮೆ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಔರಂಗಾಬಾದ್ ತನ್ನ ಟೆರಾಕೋಟಾ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಐದು ತಲೆಮಾರುಗಳ ಕಾಲ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ.

೩.೪. ಉದ್ಯಮ ಹಾಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳು

ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮದ ಎಲ್ಲಾ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದೇವರನ್ನು, ಅಂದರೆ ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟ ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ, ಆರಾಧಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂದುವರಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ನಮಗೆ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲೂ ಧರ್ಮಾಚರಣೆಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಜನರು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಯ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮೌಲ್ಯಗಳು, ನಂಬಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಎಂದೇ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಉದ್ಯಮಿಯು ತನ್ನ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವಾಗ ದೇವರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟು ಹಾಗೂ ದೇವರಿಗೆ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಕುಲದೇವರು, ಮನೆದೇವರು, ಗ್ರಾಮದೇವರು, ಇಷ್ಟದೇವರು, ಊರದೇವರು, ಬೆಟ್ಟದ ದೇವರುಗಳೆಂದು ಹಲವು ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಪೂಜಿಸುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

- **ಕುಲದೇವರು**

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಾತಿಗೆ ಅಥವಾ ಕುಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿನವರು ತಮ್ಮ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ದೇವರನ್ನು ಉದ್ಯಮಿದಾರರು ಆರಾಧಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾ: ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದವರು ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನನ್ನು, ವೀರಶೈವರು ಶಿವನನ್ನು, ಆರ್ಯವೈಶ್ಯರು ವೆಂಕಟೇಶನನ್ನು ಜೈನರು ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೇವರುಗಳ ಆರಾಧನೆಯು ಆ ಇಡೀ ಕುಲದ ಎಲ್ಲಾ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ

ಆಚರಣೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಒಂದು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ದಿನದಂದು ಇಂತಹ ಕುಲದೇವರ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ದಿನದಂದು ಅವರುಗಳು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ ದಾನ ಧರ್ಮ ಮಾಡುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

- **ಮನೆದೇವರು**

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಉದ್ಯಮದಾರನ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ತಲೆಮಾರನವರು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ದೇವರನ್ನು ಮನೆದೇವರೆಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ದೇವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಲು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆದೇವರಿಗೆ ಮೊದಲ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿ ಪೂಜಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದೆ ಎಂದರೆ ಉದ್ಯಮದಾರರು ತಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಗೆ ಆಯಾ ದೇವರ ಹೆಸರನ್ನೇ ಇಡುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

- **ಗ್ರಾಮದೇವರು**

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗ್ರಾಮದೇವತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಇಡೀ ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯ ಜನಾಂಗದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಈ ಗ್ರಾಮದೇವತೆಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪೂಜಿಸುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಯಾವುದೇ ಉದ್ಯಮಿಯು ತನ್ನ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಆರಂಭಿಸುವ ಅಥವಾ ಪುನರ್ ಆರಂಭಿಸುವಾಗ ಆ ಗ್ರಾಮದೇವತೆಯ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಆ ದೇವರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ತನ್ನ ಉದ್ಯಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಆರಾಧಿಸುವ ಪರಿಪಾಟ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಉದ್ಯಮವು ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾದರೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಕೈಲಾದ ಮಟ್ಟಗೆ ವಸ್ತು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಹಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದಾನ ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ಹರಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಪರಿಪಾಟವನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಆದಿಶಕ್ತಿ, ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ, ಎಲ್ಲಮ್ಮ, ದುರುಗಮ್ಮ, ದ್ಯಾಮವ್ವ, ಮಾರಮ್ಮ ಹೀಗೆ ಮುಂತಾದ ಗ್ರಾಮದೇವತೆಗಳ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು.

- **ಊರ ದೇವರು**

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹನುಮಂತ ದೇವರ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ದೇವರನ್ನೇ ಊರ ದೇವರೆಂದು ಪೂಜಿಸುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದು. ಕೆಲವೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಗಳು ಬೆಳೆದು ಪಟ್ಟಣವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ಗ್ರಾಮ ದೇವತೆಯೇ ಊರ ದೇವತೆಯಾಗಿ ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಆಯಾ ಊರಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಊರ ದೇವರ ಪ್ರಮುಖ ಆರಾಧಕರಾಗಿ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಊರ ದೇವರನ್ನು

ಸ್ಮರಿಸುವ ಪರಿಪಾಟವನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಉದ್ಯಮದಾರರು ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯ ಧನಸಹಾಯ, ಇನ್ನಿತರೆ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದನ್ನು ಬಹುತೇಕ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ದಾನಿಗಳ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೇ ಹಾಕಿಸಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ದುರುಗಮ್ಮ ಬಳ್ಳಾರಿ ನಗರದ ದೇವತೆಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಹೊಸಪೇಟೆ ಮತ್ತು ಹೂವಿನಹಡಗಲಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಊರಮ್ಮ ದೇವರು ಪಟ್ಟಣದ ಅಥವಾ ಊರ ದೇವರಾಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು.

- **ಇಷ್ಟದೇವರು**

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಧರ್ಮಾರಾಧನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಲದೇವರು, ಮನೆದೇವರು, ಗ್ರಾಮ ದೇವರು, ಊರ ದೇವರು ಮೊದಲಾದ ದೇವರುಗಳ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಇಷ್ಟದೇವರಿದ್ದು ಆ ದೇವರ ಲೀಲೆಯ ಅಥವಾ ಮಹತ್ವದ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಅರಿತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇಷ್ಟದೇವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಸ್ಮರಿಸುವ ಪರಿಪಾಟವನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಉದ್ಯಮದಾರರೂ ಈ ಆಚರಣೆಯಿಂದ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ. ಹರಳು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮದಾರರಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕರು ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವ ದೇವರು ಎಂದು ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೂ ಇಷ್ಟದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಪಾದನೆಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವ ಪರಿಪಾಟವನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲಿ ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಲು ಅಗೋಚರವಾದ, ಅಲೌಕಿಕವಾದ ಅದೃಷ್ಟವಾದ ದೈವಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉದ್ಯಮದಾರರು ನಂಬಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

- **ಉದ್ದೇಶ ಆಧಾರಿತ ದೇವರುಗಳು**

ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ದೇವರನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿರುವುದನ್ನು ಅಥವಾ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದು. ಈ ಉದ್ದೇಶ ಆಧಾರಿತ ದೇವರುಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ ಜೊತೆಗೆ ಸಮಾಜದ ಜನರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಆ ದೇವರುಗಳ ಅನುಗ್ರಹ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ವಿದ್ಯೆಗಾಗಿ ನಾವು ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತೇವೆ. ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಯು ಲಭಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸರಸ್ವತಿಯ ಅನುಗ್ರಹ ಬೇಕು ಎಂಬುದು ಹಿಂದೂಗಳ ನಂಬಿಕೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದು ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಉದ್ಯಮಿಯು ಹಣವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲು ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಯ ಅನುಗ್ರಹ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಯ ಕೃಪೆ ಇಲ್ಲದೇ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಹಣವನ್ನು ಗಳಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಹಿಂದೂಗಳ ನಂಬಿಕೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಯಾವುದೇ ಉದ್ಯಮಿಯು ಬೆಳೆಯಲು ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಯ ಅನುಗ್ರಹ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

- **ವಿಘ್ನನಿವಾರಕ ವಿನಾಯಕ**

ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಲು ಬುದ್ಧಿಯ ಅಧಿದೇವರಾದ ಗಣೇಶ ಅಥವಾ ವಿನಾಯಕ ಅಥವಾ ಲಂಬೋಧರ ಎಂಬ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ನಾಮಗಳಿಂದ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದೇವರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಆತನ ಅನುಗ್ರಹ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಶತಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಉದ್ಯಮಿಯು ತನ್ನ ಉದ್ಯಮವು ನಿರ್ವಿಘ್ನದಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಲೆಂಬ ಆಲೋಚನೆಯಿಂದ ಗಣೇಶನ ಅನುಗ್ರಹ ಬೇಕೆಂಬುದು ಒಂದು ಬಲವಾದ ನಂಬಿಕೆ.

- **ಎಲ್ಲರೂ ಆರಾಧಿಸುವ ಆಂಜನೇಯ**

ಯಾವುದೇ ಉದ್ಯಮವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲು ಅಥವಾ ಬೆಳೆಯಲು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಲು ಆ ಉದ್ಯಮಿಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಸ್ಥೈರ್ಯ ಮತ್ತು ಮನೋಧೈರ್ಯವು ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿ ವರ್ಧನೆಗಾಗಿ ಮಾರುತಿ, ಹನುಮಂತ, ಆಂಜನೇಯ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಆ ದೇವರ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದರೆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಆತ್ಮಸ್ಥೆರ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಮುನ್ನುಗ್ಗುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಬಲವಾದ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

- **ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ದಿನ, ವಾರ ಮತ್ತು ತಿಂಗಳ ಮಹತ್ವ**

ಇಂದು ಉದ್ಯಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಗೊತ್ತಾದ ದಿನ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಪರಿಪಾಟವನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಮಾರಾಟಗಾರರು ಶುಕ್ರವಾರದಂದು ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ತಯಾರಕರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ಶುಕ್ರವಾರದಂದು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮಿದಾರರು ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಶ್ರೀ ಕಾಳಿಕಾದೇವಿಗೆ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯನ್ನು ಅಶುಭದಿನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಪವಾದಗಳಿಗೆ ಹೊರತಾಗಿದ್ದು, ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ದಿನ ಶುಭವೆಂದು ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದಿದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೂ ಅಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ದಿನ ಶುಭ ದಿನ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಆನಂದದ ದಿನ ಎನ್ನುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಆ ದಿನ ಆಭರಣ ತಯಾರಕರು ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ, ದೇವರ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಸಾದ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಿ ಎಲೆಗಳಿಂದ ಶೃಂಗರಿಸಿದ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ವಿಷ್ಣು, ಕುಬೇರ ಮತ್ತು ಕಾಳಿಕಾದೇವಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಪೂಜಿಸುವುದು ಈ ದಿನದ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಧಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ದಿನವೇ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಕ್ಷೀರಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಿದ್ದು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯು ಇರುವುದರಿಂದ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದು ಚೌರಂಗದ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಅಷ್ಟದಳ ಕಮಲ ಅಥವಾ ಸ್ವಸ್ತಿಕ್ ಚಿನ್ಹೆಯನ್ನು ಬರೆದು ಅದ ಮೇಲೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲೇ ತಾವು ಚಿನ್ನ ಕರಗಿಸುವ ಅಗ್ನಿಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಅಥವಾ ಅಗ್ಗಿಷ್ಟಿಕೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅದರ ಮುಂದೆ ಕುಬೇರನ ಕಲಶವನ್ನು

ಇಡುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮತ್ತು ಇತರ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಯಾಲಕ್ಕಿ, ಗೋಡಂಬಿ, ದ್ರಾಕ್ಷಿ, ಹಸುವಿನ ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಹಾಲಿನೊಂದಿಗೆ ತಯಾರಿಸಿದ ಸಿಹಿ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ನೈವೇದ್ಯವಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಕೊಬ್ಬರಿ, ಬೆಲ್ಲ, ಹರಳು, ಬತ್ತಾಸು ಇತ್ಯಾದಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಾಗಾರವನ್ನು ಮುಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ಆ ದಿನ ಯಾವುದೇ ತಯಾರಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಈ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ದಿನ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಸಂಚರಿಸಿ ತನ್ನ ನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾಳೆ ಎಂದು ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಶೋಭೆ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿ ಕಾಣುವಲ್ಲಿ ಅವಳು ಆಕರ್ಷಿತಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಉತ್ತಮ ಚಾರಿತ್ರ್ಯವುಳ್ಳ, ಕರ್ತವ್ಯ ದಕ್ಷತೆ, ಸಂಯಮವುಳ್ಳ, ಧರ್ಮನಿಷ್ಠೆ ದೇವರ ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆ ಇರುವವರಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ವಾಸ ಮಾಡಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾಳೆ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ದಿನದಂದು ಆಭರಣ ತಯಾರಕರು ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲಾ ಉಪಕರಣಗಳಿಗೆ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಆಭರಣ ಕೆಲಸಗಾರರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ಯಂತ್ರಗಳಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ ಕರಗಿಸುವ ಅಗ್ನಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಅಥವಾ ಅಗ್ಗಿಷ್ಟಿಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನು ಗಳನ್ನು ಆ ದಿನ ಶುಚಿಗೊಳಿಸಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ಕುಲದೇವತೆಯಾದ ಕಾಳಿಕಾದೇವಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿದ್ದು ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಕೆಲಸಗಾರರು ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ದಿನ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ರಜೆ ನೀಡಿ ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟ ದೇವರ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಆ ದೇವರ ದರ್ಶನ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

- **ಆಭರಣ ಖರೀದಿಯಲ್ಲಿ ದಿನಗಳು: ನಂಬಿಕೆ ಮತು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ**

ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತ ವಾಗಿದೆ. ಈ ನಂಬಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ವಾರದ ಯಾವ ದಿನ ಯಾವ ಶೈಲಿಯ ಆಭರಣ ಖರೀದಿಸಿದರೆ ಶುಭವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆಭರಣದ ಪ್ರಮಾಣವು ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಗ್ರಾಹಕರಲ್ಲಿದೆ. ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಆಯಾ ದಿನಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆಭರಣಗಳ ಖರೀದಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

೧. ರವಿವಾರ

ರವಿ ಎಂದರೆ ಸೂರ್ಯ, ರವಿವಾರ ಎಂದರೆ ಸೂರ್ಯನ ವಾರವಾಗಿದೆ. ಈ ದಿನದಂದು ಸೂರ್ಯನು ಅಧಿಪತಿಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಸಿಂಧೂರ ವರ್ಣವು ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಮಾಣಿಕ್ಯವು ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಪ್ರೀಯವಾದ ರತ್ನವಾಗಿದೆ. ಇದು ತುಂಬಾ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳದ್ದು, ಆದ್ದರಿಂದ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣವಿರುವ ರತ್ನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಈ ದಿನ ಖರೀದಿಸುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಓಲೆ, ಪದಕ, ಉಂಗುರ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಅಲಂಕರಣ ಆಭರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಕೆಂಪು ಹರಳುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ತಯಾರಿಸಿರುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಖರೀದಿಸಬೇಕು

ಎಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವು ತಿಳಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಭಾನುವಾರದಂದು ಈ ಶೈಲಿಯ ಆಭರಣಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

೨. ಸೋಮವಾರ

ಚಂದ್ರನ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರು ಸೋಮ ಎಂದು ಇರುವುದರಿಂದ ಸೋಮವಾರವನ್ನು ಚಂದ್ರನ ವಾರವೆಂದು ಕರೆಯುವುದುಂಟು. ಈ ವಾರದಂದು ಚಂದ್ರನು ಅಧಿಪತಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ದಿನದಂದು ಚಂದ್ರ ಪ್ರಭಾವ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ರತ್ನಗಳಲ್ಲಿನ ಮುತ್ತು ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಮುತ್ತಿನ ಸರಗಳು, ಬೆಳ್ಳಿಯ ತಂತಿಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಮಾಲೆಗಳು, ಮುತ್ತಿನಿಂದ ತಯಾರಾದ ಮುಂಗೈಸುರುಳಿ ಕಡಗ, ಬೆಳ್ಳಿ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಈ ದಿನ ಖರೀದಿಸಬಹುದೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವು ತಿಳಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಆಭರಣಗಳ ವ್ಯಾಪಾರವು ಜೋರಾಗಿರುತ್ತದೆ.

೩. ಮಂಗಳವಾರ

ಜ್ಯೋತಿಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳನಿಗೆ ಅಂಗಾರಕನೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಆ ದಿನ ಅಂಗಾರಕನು ಅಧಿಪತಿ ಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂಗಾರಕನ ಪ್ರಿಯವಾದ ವರ್ಣ ಕಡು ಕೆಂಪು ಅಥವಾ ದಟ್ಟ ಕೆಂಪು ಹಾಗೂ ಹವಳವು ಆತನ ಪ್ರೀತಿಯ ರತ್ನವಾಗಿದ್ದು, ಈ ದಿನ ಹವಳದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಆಭರಣಗಳು, ಸರಗಳು, ಬಳೆಗಳು, ಕೈಕಡಗಗಳು, ಹವಳದ ಪೆಂಡೆಂಟ್‌ಗಳು ಹವಳದ ಉಂಗುರಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಬಹುದೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವು ತಿಳಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಆಭರಣಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ ಈ ದಿನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

೪. ಬುಧವಾರ

ಬುಧ ಗ್ರಹವು ಈ ದಿನದಂದು ಅಧಿಪತಿಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ದಿನ ಆತನ ಪ್ರಭಾವವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪಚ್ಚೆ ಬುಧನ ಪ್ರಿಯ ರತ್ನವಾಗಿದೆ. ಪಚ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಹಸಿರು, ಗಿಳಿಹಸಿರು ಮತ್ತು ಎಲೆಹಸಿರು ಎಂಬ ವಿಧಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಈ ದಿನದಂದು ಖರೀದಿಸಿದರೆ ತುಂಬಾ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವು ತಿಳಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಪಚ್ಚೆಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆಭರಣಗಳ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಚ್ಚೆಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಆಭರಣಗಳಾದ ಸರಗಳು, ಉಂಗುರಗಳು, ಪೆಂಡೆಂಟ್, ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಚಿತ್ತಾರಗೊಳಿಸಿದ ಆಭರಣಗಳು ಮತ್ತು ಶಿವಲಿಂಗಗಳು ತುಂಬಾ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದವು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಆಭರಣಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚು.

೫. ಗುರುವಾರ

ದೇವತೆಗಳ ಗುರುವಾದ ಬೃಹಸ್ಪತಿಯು ಈ ದಿನದಂದು ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗುರುವಿನ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗುರುವಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ಪುಷ್ಯರಾಗವನ್ನು ಧರಿಸಿದರೆ ಶುಭವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವು ತಿಳಿಸಿರುವುದರಿಂದ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕನಕ ಪುಷ್ಯರಾಗವನ್ನು ಉಂಗುರಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿ ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಉಂಗುರಗಳನ್ನು ಗುರುವಾರದಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಸುವಿನ ಹಾಲಿನಿಂದ ಅಭಿಷೇಕದಿಂದ

ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಧರಿಸಿದರೆ ತುಂಬಾ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

೬. ಶುಕ್ರವಾರ

ಶುಕ್ರನು ಅಧಿಪತಿಯಾಗಿರುವ ಆ ದಿನದ ಮುಂಜಾನೆ ಶುಕ್ರ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ. ವಜ್ರವು ಶುಕ್ರನಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ರತ್ನ. ಆ ದಿನ ವಜ್ರದ ಓಲೆಗಳನ್ನು, ವಜ್ರದ ಮೂಗುಬಟ್ಟುಗಳನ್ನು, ವಜ್ರದ ಉಂಗುರಗಳನ್ನು, ವಜ್ರದ ನೆಕ್‌ಲೆಸ್‌ಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇತರೆ ವಜ್ರದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಬೇಕೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವು ತಿಳಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಆಭರಣಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ ಆ ದಿನ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.

೭. ಶನಿವಾರ

ಶನಿವಾರ ದಿನದಂದು ಅಧಿಪತಿ ಶನೇಶ್ವರನಾಗಿದ್ದು, ಆ ದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಶನಿ ಪ್ರಭಾವ ಇರುತ್ತದೆ. ನೀಲಮಣಿಯು ಶನಿದೇವರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ರತ್ನ. ನೀಲಿಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಇಂದ್ರನೀಲ. ಮತ್ತೊಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ನೀಲ. ಈ ಎರಡೂ ಬಗೆಯ ರತ್ನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಓಲೆಗಳು, ಬಳೆಗಳು, ಪದಕಗಳು, ಸರಗಳು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದರೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಮಾದರಿಯ ಆಭರಣಗಳ ವ್ಯಾಪಾರವು ಶನಿವಾರದಂದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

- **ಸತ್ತವರ ಆತ್ಮಗಳು ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆ**

ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳು ಮತ್ತು ಆಶ್ರಮವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಹಿಂದೂ ಜೀವನದ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳಾಗಿವೆ. ಇವು ಹಿಂದೂ ಜೀವನದೃಷ್ಟಿ, ದೈನಂದಿನ ನಡತೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರ ಇವುಗಳಿಗೆ ಆಧಾರಪ್ರಾಯವಾಗಿವೆ. ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮಗಳೆಂಬ ಮೂರು ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ, ಗೃಹಸ್ಥ, ವಾನಪ್ರಸ್ಥ ಮತ್ತು ಸನ್ಯಾಸಿ ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿಯು ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮದಿಂದಲೇ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಮನುಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಪಂಚಮಹಾ ಯಜ್ಞಗಳಲ್ಲಿ ಪಿತೃಋಣ ತೀರಿಸಲು ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮವು ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಈಶ್ವರಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಮೂಲಭೂತ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ದೇವಋಣ, ಋಷಿಋಣ, ಪಿತೃಋಣ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಋಣವನ್ನು ತೀರಿಸುವುದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪಿತೃಋಣವನ್ನು ತೀರಿಸಲು ಶ್ರಾದ್ಧಕರ್ಮವು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ತಂದೆತಾಯಿ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿಕರ ಮರಣೋತ್ತರ ಪ್ರಯಾಣವು ಸುಖಕರ ಕ್ಲೇಶರಹಿತವಾಗಿ, ಅವರಿಗೆ ಸದ್ಗತಿಯು ಸಿಗಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ 'ಶ್ರಾದ್ಧ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರಾದ್ಧಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿನ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಗತಿ ನೀಡುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಶ್ರಾದ್ಧಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಹವಿರ್ಭಾಗವನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಅವರು ಸಂತೃಪ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಪಿತೃಗಳ ಆಸೆಗಳು ಅತೃಪ್ತವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಈ ವಾಸನಾಯುಕ್ತ ಪಿತೃಗಳು ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಗಳ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಅವರ ಗುಲಾಮರಾಗುತ್ತಾರೆ. ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಗಳು ವಾಸನಾಯುಕ್ತ ಪಿತೃಗಳ ಮೂಲಕ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಸಂಭವವೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪಿತೃಗಳು ಆ ತೊಂದರೆಗಳಿಂದ

ಮುಕ್ತರಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಸುಖಮಯವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಫಲ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಗರುಡಪುರಾಣದ ಒಂದು ಶ್ಲೋಕವು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ –

ಆಯುಃ ಪುತ್ರಾನ್ ಸ್ವರ್ಗಂ ಕೀರ್ತಿಂ ಪುಷ್ಟಿ ಬಲಂ ಶ್ರಿಯಮ್ ।

ಪಶುನ್ ಸೌಖ್ಯಂ ಧನಂ ಧಾನ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾತ್ ಪಿತೃಪೂಜನಾತ್ ।

ಇದರ ಅರ್ಥ: ಆಯುಷ್ಯ, ಪುತ್ರ, ಯಶಸ್ಸು, ಸ್ವರ್ಗ, ಕೀರ್ತಿ, ಪುಷ್ಟಿ, ಬಲ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಪಶು, ಸೌಖ್ಯ, ಧನ, ಧಾನ್ಯ, ಇವು ಪಿತೃ ಪ್ರಜೆಯಿಂದ, ಅಂದರೆ ಶ್ರಾದ್ಧದಿಂದ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ **(ಗರುಡ ಪುರಾಣ, ಅಂಶ–೯, ಅಧ್ಯಾಯ–೧೦, ಶ್ಲೋಕ–೫೨)**. ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾದ ಜಾತಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮದ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ ಆತ್ಮಗಳೂ ಕೂಡ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಂಬಿರುವುದರಿಂದ ಹಿರಿಯರು ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ದಿನದಂದು ಹಿರಿಯರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರಾದ್ಧಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪಿಂಡಪ್ರದಾನದ ಜೊತೆಗೆ ದಾನ ಮಾಡುವುದು, ಆತ್ಮಶಾಂತಿಗಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸುವುದು, ಮತ್ತು ಸ್ಮಶಾನದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರ ಸಮಾಧಿಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಲಂಕರಿಸಿ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಆ ಪೂಜಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ತಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟ ಉಂಟಾದರೆ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಕ್ರಿಯಾವಿಧಿಗಳನ್ನು ಪಕ್ಷಮಾಸದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಯಿತು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಕೆಲವು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

- **ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ದೈವ ಬಲ**

ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಪೂಜೆಯು ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಹಿಂದೂ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರು ತಾವು ಬಳಸುವ ಪ್ರತಿ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲೂ ದೇವರ ಅಂಶ ಇದೆ ಎಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ತೂಕ ಮಾಡುವ ತಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ದೇವಿಯು ವಾಸಿಸುತ್ತಾಳೆಂದೂ, ಹಣ ಶೇಖರಿಸುವ ಗಲ್ಲಪಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕುಬೇರ ವಾಸಿಸುತ್ತಾನೆಂದೂ, ಆಭರಣ ತಯಾರಕರು ತಾವು ಬಳಸುವ ಅಗ್ಗಿಷ್ಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಕಾಳಿಕಾದೇವಿಯೇ ನೆಲೆಸಿರುತ್ತಾಳೆಂದೂ, ವ್ಯಾಪಾರ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಬಲಮುರಿ ಶಂಖದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರನೇ ನೆಲೆಸಿರುವನೆಂದು ನಂಬಿ ತಮ್ಮ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಆಭರಣಗಳಿಗೂ ಮಾಡುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿವಾಹಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ತಾವು ಧರಿಸುವ ಮಾಂಗಲ್ಯಗಳನ್ನು ದಿನನಿತ್ಯ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಮಾಂಗಲ್ಯ ಅತ್ಯಂತ ಕಡುಬಡವರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಶ್ರೀಮಂತರವರೆಗೂ ಬಳಸುವ ಏಕೈಕ ಬಂಗಾರದ ಆಭರಣವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಜನರಲ್ಲಿರುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಮಹಿಳೆ ಧರಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ

ಆಭರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದುದು ಮಾಂಗಲ್ಯ. ಹೆಣ್ಣು ಪ್ರಕೃತಿ ಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಆಕೆಯು ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಇನ್ನೊಂದು ಜೀವಿಗೆ(ಅಂದರೆ ಗಂಡು ಅಥವಾ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿಗೆ) ಜನ್ಮ ನೀಡುವುದರಿಂದ ತನ್ನ ಜೀವನ ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪುರುಷನು ಬಾಳಸಂಗಾತಿ ಲಭಿಸದಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ಬದುಕಿಗೆ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ ಲಭಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಂಬುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ನಡೆಸುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಿಯಾ ಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಲು ಅರ್ಹತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಸೀತಾಪರಿತ್ಯಾಗದ ತರುವಾಯ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನು ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಸ್ವರ್ಣಸೀತೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿಸಿದ್ದು, ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಇಂದೂ ಕೂಡ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕುಟುಂಬದ ದಂಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರೇ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದಾಗ ಉಳಿದವರು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಪರಿಪಾಟವಿದೆ. ಹಿಂದೂ ದಾಂಪತ್ಯವು ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪುರುಷರ ಸಂಯೋಗದ ಪ್ರತಿರೂಪ. ಪುರುಷನಿಂದ ಲಭಿಸಿರುವ ಮಾಂಗಲ್ಯ ಪರಂಪರೆಯು ಹೆಣ್ಣಿನ ಹೃದಯದ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಬೇಕು. ಈ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದೇ ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮಾಂಗಲ್ಯಧಾರಣೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಈ ಮಾಂಗಲ್ಯವು ದೇಹದ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಧರಿಸದೇ ಹೃದಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಿವಾಹದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕನ್ಯೆಗೆ ತಾಯಿಯ ಮನೆಯವರು, ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಯವರು ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದೊಂದು ಮಾಂಗಲ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎರಡೂ ಮಾಂಗಲ್ಯಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇರುತ್ತವೆ–ತಾಯಿ ಮಾಂಗಲ್ಯ ಬಟ್ಟಲು ಮಾಂಗಲ್ಯ, ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಯದು ಎಲೆ ಮಾಂಗಲ್ಯ(ಕೆಲವು ಹಿಂದೂ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯ ಮಾಂಗಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.). ಇವು ಗೌರಿ ಶಂಕರರ ಪ್ರತಿರೂಪಗಳು. ಈ ಮಾಂಗಲ್ಯಗಳು ಹೀಗೆ ಏಕೆ ಇರಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ತಾತ್ವಿಕ ಕಾರಣದಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಗೌರಿದೇವಿಯು ಮಾಂಗಲ್ಯ ದೇವತೆಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಕೆಯು ಮುತ್ತೈದೆಯರಿಗೆ ಪೂಜ್ಯನೀಯಳು. ಆಕೆಯು ಗಿರಿರಾಜನ ಪುತ್ರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಕೆಯನ್ನು ಅರಿಶಿಣ ಪುಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟದ ಆಕಾರದಂತೆ ಮಾಡಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಧುವಿನ ತಾಯಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯವರಾದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಮಾಡಿಸಿರುವ ಮಾಂಗಲ್ಯವು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಆಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅತ್ತೆಯವರು ವರನ ಕಡೆಯವರಾದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಮಾಡಿಸುವ ಮಾಂಗಲ್ಯವು ಪಾಣಿಪೀಠದ ಮೇಲಿರುವ ಶಿವಲಿಂಗದಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ರೂಪನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿರುವ ಶಿಲ್ಪರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ವಧು–ವರರು ಪ್ರಕೃತಿ–ಪುರುಷರೆಂಬ ರಹಸ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆ ಇತ್ತು ಎಂಬುದು ಖಚಿತವಾಗಿ ನಮ್ಮ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ನಿಲುಕುತ್ತದೆ. ಗೌರಿಶಂಕರರ ಪ್ರತಿರೂಪವಾದ ಮಾಂಗಲ್ಯವು ವಧುವಿನ ಕೊರಳನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿ ಆಕೆಗೆ ಮಾಂಗಲ್ಯಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸುತ್ತದೆ. ಮುತ್ತೈದೆಯು ಮುಂಜಾನೆಯಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರವಾಗುತ್ತಲೇ ಮಾಂಗಲ್ಯವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಒತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಆದಿ ದಂಪತಿಗಳಾದ ಗೌರಿ–ಶಂಕರರ ದರ್ಶನ ಭಾಗ್ಯದ ಪುಣ್ಯಫಲ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅನೇಕರಿಗೆ ಈ ಆಭರಣಗಳ ಸ್ವರೂಪ, ಸಂಕೇತ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಮಹತ್ವ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ಮದುವೆಯ ನಂತರ ಕೆಲವರು ಮಾಂಗಲ್ಯಕ್ಕೆ ತಾಳಿ ಸಾಮಾನನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ೩೩ ಬಿಲ್ಲೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಮತ್ಸ್ಯ, ಕೂರ್ಮ ಮುಂತಾದ ಅವತಾರದ ಸಂಕೇತಗಳು, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಶಂಖ, ಬೇರಿ, ಸ್ವಸ್ತಿಕ್, ಮುಂತಾದ ಮಂಗಳಚಿಹ್ನೆಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಮಾಂಗಲ್ಯದ ಇಕ್ಕೆಲಗಳಲ್ಲೂ ಇರುವ ಮೂವತ್ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಮೂವತ್ಮೂರು ಕೋಟಿ ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರತೀಕಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾಂಗಲ್ಯದ ಇಕ್ಕೆಲಗಳಲ್ಲೂ ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಅದರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಈ ಎಲ್ಲಾ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಆರಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಮಾಂಗಲ್ಯಗಳ ಎರಡೂ ಕಡೆ ಕರಿಮಣಿ ಮತ್ತು ಹವಳ, ಗುಂಡು ಕೊಳುವೆಗಳನ್ನು ಪೋಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇವುಗಳೊಂದಿಗೆ, ಮುತ್ತುಗಳನ್ನು ಪೋಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಕರಿಮಣಿ ದೃಷ್ಟಿದೋಷ ಪರಿಹಾರಕ. ಇವನ್ನು ನೀಲಮಣಿಗಳೆಂದೂ ಕರೆಯುವುದುಂಟು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ವಧುವು ಧರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಇದನ್ನು ದೀರ್ಘ ಸುಮಂಗಲಿಯಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಹವಳವು ಕುಜ ದೋಷ ನಿವಾರಕ. ಮಾಂಗಲ್ಯಕ್ಕೆ ಕುಜದೋಷ ದೂರವಾಗಿ ಮಂಗಳನ ಕೃಪೆಯಾಗಲೆಂದು ಮಾಂಗಲ್ಯದ ಎರಡೂ ಕಡೆ ಹವಳಗಳನ್ನು ಪೋಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೂರನೆಯದಾದ ಮುತ್ತು ಪೂರ್ಣಾಯಸ್ಸನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಪೂರ್ಣಾಯಸ್ಸಿನವರಿಗೆ ಷಷ್ಟಿಪೂರ್ತಿ, ಶಾಂತಿಗಳಂತೆಯೇ ಮೌಕ್ತಿಕೋತ್ಸವ ಶಾಂತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಕರಿಮಣಿ–ಹವಳ–ಮುತ್ತು ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಾಂಗಲ್ಯದ ಎರಡೂ ಕಡೆ ಧರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ವಯಸ್ಸಾದ ಹಿರಿಯ ಮುತ್ತೈದೆಯು ಅದನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಆಕೆಯಿಂದಲೇ ಆ ಸರವನ್ನು ವಧುವಿನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಇದನ್ನು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಎಂದೂ ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ವಧುವಿನ ವಿವಾಹಾಲಂಕಾರದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿ ತಾಕದಿರಲೆಂದು ಕೆನ್ನೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕಪ್ಪು ಚುಕ್ಕೆ ಇರಿಸುವುದು ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಮಹರ್ಷಿಯಾದ ಸೂತ್ರಕಾರ ಆಚಾರ್ಯ ಆಪಸ್ತಂಭನು ದೇಶೀಯವಾದ ಆಚಾರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ರೂಢಿಗತವಾದವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕ ಬಾರದು ಎಂದು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಪಾಲಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಮಾಂಗಲ್ಯವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿದೋಷದಿಂದ ಕಾಪಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಬಹುಮಂದಿಯ ಅಭಿಲಾಷೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ರೀತಿಯ ಅನೇಕ ಪದ್ದತಿಗಳು ರೂಢಿಗತವಾಗಿ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೆಂಗಸರು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಸ್ನಾನದ ನಂತರ ತಮ್ಮ ಮಾಂಗಲ್ಯವನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ, ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಒತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ನಾವು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

- **ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಮತ್ತು ದೇವರು**

ಭಾರತೀಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರಕಾರ ದೈವವು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತ–ಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ದೈವತ್ವವನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ರೀತಿ ದೈವತ್ವ ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದಾಗ ಅಥವಾ ಉದ್ಯಮದ ಕಟ್ಟಡದ ಒಳಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಾಗ ಆ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪಾದ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಉದ್ದಿಮೆಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಆಗುವುದೆಂಬ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ನಂಬಿಕೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲೂ ದೇವರನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹಸು ಅಥವಾ ಎತ್ತು ನಂದಿಯ ರೂಪವಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಾಗ ಅದರ ಪಾದಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ತಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

ಯಾಗುತ್ತದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಾಗರಹಾವನ್ನು ದೇವರೆಂದು ಪೂಜಿಸುವುದು. ನಾಯಿಯನ್ನು ನಾರಾಯಣನ ಪ್ರತಿರೂಪ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನರಿಯ ಚಿತ್ರಪಟವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಪಾಟವಿದ್ದು, ತಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರದ ಪ್ರಾರಂಭದ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ನರಿಯ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಒಲಿಯುವಳು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಚಿತ್ರಪಟಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

- **ದೇವಮಾನವ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ**

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅತೀಂದ್ರಿಯವಾದ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಆ ಶಕ್ತಿಗಳು ದೇವರ ಮುಖಾಂತರ ಬಂದಿವೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳು ಬಂದಾಗ ಇಂತಹ ದೇವರು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದೇವಮಾನವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು ಸರ್ವೆ ಸಾಮಾನ್ಯ. ಈ ರೀತಿ ಮನುಷ್ಯರ ಮೇಲೆ ದೇವರು ಬರುವುದು ಒಂದು ಗೊತ್ತಾದ ಸಮಯ ಮತ್ತು ದಿನದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಉಳಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಂತೆ ಇದ್ದು, ದೇವರು ಆವಾಹನೆಯಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿಚಿತ್ರ ಹಾವಭಾವಗಳಿಂದ, ಮಾತಿನ ಶೈಲಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇವರ ಅನುಚರರು ಅಥವಾ ಇವರನ್ನು ನಂಬಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕೇಳುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಉದಾ: ಹಗರಿಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ತಾ. ಬ್ಯಾಸಿಗಿದೇರಿ ಗ್ರಾಮದ ಹೇಮಣ್ಣ ಮತ್ತು ಹಡಗಲಿಯ ಕೊಟ್ರೇಶ ಎನ್ನುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಉಕ್ಕಡಗಾತ್ರಿ ಕರಿಬಸಜ್ಜ ದೇವರು ಬರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇವರ ಆಶೀರ್ವಾದಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಾಲನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಬಹತೇಕರು ಉದ್ಯಮಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

- **ದೇವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿಗಳು**

ಸನ್ಯಾಸಿ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ವಸಂಘ ಪರಿತ್ಯಾಗಿಗಳಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಸುಖಭೋಗಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಸದಾ ಕಾಲ ಭಗವಂತನ ನಾಮಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲೇ ತೊಡಗಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಹಲವಾರು ಪಂಗಡಗಳ ಮತ್ತು ದೇವರುಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಇದು ಮುಂದುವರಿದು ಪ್ರತಿ ಜಾತಿಗೂ ಒಬ್ಬ ಸನ್ಯಾಸಿಯನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ದೇವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾದ ಸನ್ಯಾಸಿಯನ್ನು ಕರೆತಂದು ತಮ್ಮ ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪಾದಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಅವರ ಪಾದ ತೊಳೆದ ನೀರನ್ನು ತಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಕಷ್ಟಗಳು ದೂರವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಉದ್ಯಮದಾರರಲ್ಲಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ

ವ್ಯವಹಾರ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಾಗ ಆಗುವ ಮತ್ತೊಂದು ಲಾಭವೆಂದರೆ ಆ ಸನ್ಯಾಸಿಯ ಅಥವಾ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಉದ್ಯಮದಾರನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಖರೀದಿ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಉದ್ಯಮಿಯು ಸನ್ಯಾಸಿಯ/ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯ ಪಕ್ಕಾ ಅನುಯಾಯಿ ಎಂದು ಇತರ ಭಕ್ತರು ನಂಬಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ದೇವಮಾನವರಾದ ಸ್ವಾಮೀಜಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳನ್ನು ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಶ್ರಯಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

- **ಮಾಟ-ಮಂತ್ರ-ಮಾಯ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ**

ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾಟ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇರುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಪಿ. ಎ. ಸಾರೋಕಿನ್ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನವ ಸಮಾಜಗಳು ಎರೆಡು ಬಗೆಯ ಮಾನಸಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಓಲಾಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಇಂದ್ರಿಯಗ್ರಾಹ್ಯವಾದ ಸಮಾಜ, ಎರಡು ಆದರ್ಶಸದೃಶ್ಯ ಹಾಗೂ ಆದರ್ಶಾತ್ಮಕ ಸಮಾಜ. ಇಂದ್ರಿಯಗ್ರಾಹ್ಯತೆ ಅಥವಾ ಸಂವೇದನಾಶೀಲತೆಯ ಪ್ರಾಬಲ್ಯಗಳಿಂದ ಸಮಾಜಗಳು ವಾಸ್ತವಿಕತೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಿಯಾತೀತವಾದ ಹಾಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವರೂಪದ ಚಿಂತನೆಯ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಆದರ್ಶಾತ್ಮಕ ಸಮಾಜಗಳು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರದ ಸ್ವರೂಪವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದ್ದು, ಇಂದ್ರಿಯಗ್ರಾಹ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕತೆಗಳ ಸಂತುಲನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವವು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಅತೀಂದ್ರಿಯವಾದ ಶಕ್ತಿಗಳು ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ ಎಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಏನೇ ಇರಲಿ, ಮನುಷ್ಯನು ನಂಬುವ ಕೆಲವು ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಶಕ್ತಿಗಳ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಮಾಟ, ಮಂತ್ರ, ಮಾಯ ಮುಂತಾದುವುಗಳು ಸೇರಿದ್ದು, ಅಥರ್ವಣ ವೇದದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಗೊತ್ತಾದ ಬೀಜಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಪಠಿಸುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಬರೆದು ಪೂಜಿಸುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಆಚರಣೆಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ಅಥವಾ ಗುರುಗಳಿಂದ ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿದ ಸಿದ್ಧಪುರುಷರು ಅಥವಾ ಮಾಟಗಾರರು ಈ ಮಾಟ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಮಂತ್ರವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಎರಡು ವಿಧದಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅವು ಒಂದು ಬಿಳಿ ಮಂತ್ರವಿದ್ಯೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಪ್ಪು ಮಂತ್ರವಿದ್ಯೆ.

೧. ಬಿಳಿ ಮಂತ್ರವಿದ್ಯೆ

ಬಿಳಿ ಮಂತ್ರವಿದ್ಯೆಯು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ವಿದ್ಯೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿತವಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಉದ್ಯಮಿಯು ತನ್ನ ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಅಥವಾ ತನ್ನ ವ್ಯವಹಾರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಗೊತ್ತಾದ ಬೀಜಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಲೋಹದ ಹಾಳೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆಸುವುದನ್ನು ಯಂತ್ರಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಇವುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಪೂಜಿಸುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಅಗೋಚರ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಗಳು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ.

ತಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರವು ಈ ಯಂತ್ರದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಂಬಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ತಮ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಇತರರನ್ನು ತನ್ನೆಡೆಗೆ ಸೆಳೆಯುವ ವಶೀಕರಣ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಲೋಹದ ಫಲಕಗಳ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಿಸಿ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಣುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ(ಓಂ ನಮೋ ಆದಿರೂಪಾಯ ಸರ್ವ ಜನಃ ಆಕರ್ಷಣಂ ಕುರು ಕುರು ಸ್ವಹಾಃ). ಈ ವಶೀಕರಣ ಯಂತ್ರದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರು ಹೆಚ್ಚಿನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆಗೆ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಖರೀದಿ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆಂದು ಉದ್ಯಮಿ ನಂಬುತ್ತಾನೆ.

೨. ಕಪ್ಪು ಮಂತ್ರ ವಿದ್ಯೆ (ವಾಮಾಚಾರ/ಭಾನಾಮತಿ ವಿದ್ಯೆ)

ಈ ವಿದ್ಯೆಯು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡಲು ಬಳಸುವ ಅನೈತಿಕ ಮಾರ್ಗದ ವಿದ್ಯೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿತವಾಗಿದೆ. ಉದ್ಯಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಎದುರುಗಾರ ಉದ್ಯಮಿಯನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಲು ಇಂತಹ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿತಿರುವವರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾಟ ಮಾಡಿಸುವುದು ಎಂಬ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಟ ಮಾಡಿಸುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ವಿರೋಧಿಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ನಂಬುವ ವರ್ಗವೇ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದ ಮಾಟದಿಂದ ವಿರೋಧಿಗಳಿಗೆ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದ ಮಾಟವನ್ನು ಮಾಡಿಸುವ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಕೂಡ ಉದ್ಯಮದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಗಾಢವಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕತೆ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ಮುಂದುವರಿದ ಈ ಕಾಲಮಾನದಲ್ಲೂ ಇಂತಹ ಆಚರಣೆಗಳು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

- **ಗಿಡ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ದೈವತ್ವದ ನಂಬಿಕೆ**

ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದು ಇಂದು ನಿನ್ನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲ. ಇದು ಆದಿಮಾನವನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಗೊತ್ತಾದ ಮರದಲ್ಲಿ ದೇವರು ನೆಲೆಸಿದ್ದಾನೆಂದು ನಂಬಿ ಅಂತಹ ಮರಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪೂಜಿಸುವ ಪರಿಪಾಟ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಉದಾ: ಅರಳಿಮರ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳ ವಾಸಸ್ಥಾನ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಬಿಳಿ ಎಕ್ಕದ ಗಿಡ ಗಣೇಶನ ವಾಸಸ್ಥಾನ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ. ಈ ರೀತಿಯ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಗಿಡಮರಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಸಣ್ಣ ತುಣುಕನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಪರಿಪಾಟವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ದೇವರನ್ನು ಕಾಣಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾ: ಕುಂಬಳಕಾಯಿ. ಈ ತರಕಾರಿ ಯನ್ನು ಹೊಸ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಂದು ಪೂಜಿಸಿ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೇತು ಹಾಕುವುದು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇತರೆ ಕೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಗಳು ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮದ

ಕಟ್ಟಡದ ಮೇಲೆ ಬೀಳಬಾರದೆಂದು ದೃಷ್ಟಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಣುವ ಹಾಗೆ ನೇತು ಹಾಕಿದರೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ ಹಾಗೂ ನಿಂಬೆ ಹಣ್ಣನ್ನು ಪ್ರತಿ ಮಂಗಳವಾರ ಶುಕ್ರವಾರ ಮತ್ತು ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ದಿನಗಳಂದು ಉದ್ಯಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟದೇವರು ಅಥವಾ ಕುಲದೇವರುಗಳ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ಪ್ರಜೆ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳಲ್ಲಿ ನೇತುಹಾಕುವುದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಉದ್ಯಮದಾರರಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಕ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

- **ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ**

ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಇಹಲೋಕ ಮತ್ತು ಪರಲೋಕ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಗಳಿದ್ದು, ನಾವು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಪಾಪಕರ್ಮಗಳನ್ನು, ಮೋಸಗಳನ್ನು, ವಂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ, ದೇವರ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ನೈತಿಕತೆಯನ್ನು, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮನುಷ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ತಾನು ಮಾಡಿದ ಕೆಟ್ಟ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಸ್ವಯಂ ನಿಯಂತ್ರಿತರಾಗಿ ನೈತಿಕತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ತತ್ವಗಳ ಆಚರಣೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಅನುಸರಣೆಯಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಉದ್ಯಮಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದು ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

- **ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಸೇವೆ**

ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಸೇವಾ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ತಾವು ಯಾವುದೇ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಅಥವಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕಾಣಲು ದೇವರ ಕೃಪೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವೆಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ದೇವರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ಅಥವಾ ಧರ್ಮದಿಂದ ನಿರ್ದೇಶಿತವಾದ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇವರನ್ನು ಮತ್ತು ಸಮಾಜವನ್ನು ಸಂತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸಲು ತಮ್ಮ ಸಂಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಸಮಾಜ ಸೇವೆಗೆ ಮೀಸಲಿಡುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಇವರು ಮಾಡುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವೆ ಎಂದರೆ, ಬಡವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸಾಮೂಹಿಕ ವಿವಾಹ, ಬಡಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾದ ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಹಾಗೂ ದೇವತಾರಾಧನೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ಸಂತರ್ಪಣೆ ಮಾಡುವುದು. ಕೆಲವೊಂದು ಉದ್ಯಮದಾರರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವೆಗಾಗಿಯೇ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ಆರೋಗ್ಯ ಶಿಬಿರಗಳ ಮೂಲಕ ಬಡವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಉಚಿತ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯ ಸಮಾಜ ಸೇವಾ ಮನೋಭಾವ ಎಲ್ಲಾ

ಉದ್ಯಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬಹುತೇಕ ಹೆಚ್ಚಿನಸಂಖ್ಯೆಯ ಉದ್ಯಮಿಗಳ ಈ ಸಮಾಜಸೇವಾ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮಾನವ ಸಮಾಜವು ಧರ್ಮದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರೂಪಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮವು ಸಮಾಜದ ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿ ರುವುದರಿಂದ ಧರ್ಮವು ಉದ್ಯಮದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಹಲವು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಗಳು ನೈತಿಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಉದ್ಯಮದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಭಾವವು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ವೆಬರ್ ಪ್ರೊಟೆಸ್ಟಂಟ್ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಅಂಶವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಾಂತ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ಅಂಶಗಳಿದ್ದು ಆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಭಾರತೀಯ ಉದ್ಯಮವು ಬೆಳೆದು ನಿಂತು ಎಲ್ಲಾ ರಂಗದಲ್ಲೂ ವಿಶ್ವದ ಇತರೆ ದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಪೈಪೋಟಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ಮೇಲುಗೈ ಸಾಧಿಸುವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುನಿಂತಿದೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯ ಉದ್ಯಮಿಗಳ ನೈತಿಕತೆ ಸಮ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಕೆಲವು ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಅತಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಗಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಪೇಕ್ಷೆ ಹೆಚ್ಚು ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ನೈತಿಕತಯ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ವೆಬರ್ ಅವರ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಇಡೀ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಿಸಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಕ್ಷಯ ತಂಗಿಯು ತ್ರೇತಾಯುಗದ ಆರಂಭದ ಪ್ರಥಮ ದಿನವಾಗಿದ್ದು 'ತೃತೀಯ' ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಭಾರತೀಯರ ಹಬ್ಬವಾಗಿರುವ ಈ ಪರ್ವ ದಿನವು ಚಂದ್ರಮಾನ ಪಟ್ಟಿಯ ಪ್ರಕಾರ ವೈಶಾಖ ಮಾಸದ ಮೂರನೇ ದಿನದಂದೇ ಒದಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ತ್ರೇತಾಯುಗದ ಆರಂಭದ ದಿನವು ಅಕ್ಷಯ ತೃತೀಯದ ದಿನವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೂಗಳ ನಂಬಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಲಿಯುಗವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ನಾಲ್ಕು ಯುಗಗಳು ಅಥವಾ ಶಕೆಗಳಿವೆ. ಅವು ಹೀಗಿವೆ. ೧. ಕೃತಯುಗ, ೨. ತ್ರೇತಾಯುಗ, ೩. ದ್ವಾಪರಯುಗ ಹಾಗೂ ೪. ಕಲಿಯುಗವಾಗಿದ್ದು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಹಾಗೂ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಈ ದಿನದಂದು ವೇದವ್ಯಾಸರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ಮಹಾಭಾರತವನ್ನು ವಿನಾಯಕ, ವಿಘ್ನನಿವಾರಕ ಅಥವಾ ಗಣೇಶನು ಬರೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಪುರಾಣದ ಪ್ರಕಾರ ತ್ರೇತಾಯುಗದ ಈ ದಿನದಂದು ಭಾರದ ಪವಿತ್ರ ನದಿಯಾದ ಗಂಗೆಯು ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಭೂಮಿಗೆ ಇಳಿದು ಬಂದಳು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಮುಂದುವರಿದು ಅಕ್ಷಯ ತೃತೀಯವನ್ನು 'ಆಖಾತೀಜ್' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. 'ಆಖಾತೀಜ್' ಎಂದರೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಆರನೆಯ ಅವತಾರವಾದ ಪರಶುರಾಮನು ಹುಟ್ಟಿದ ದಿನ ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಇದೇ ದಿನದಂದು ನಾಲ್ಕು ಯುಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಮತ್ತು ಸುವರ್ಣ ಯುಗ ಎಂದೇ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಸತ್ಯಯುಗವೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಎಂದು ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಅಕ್ಷಯ

ತೃತೀಯ ಪವಿತ್ರ ಹಾಗೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ದಿನ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಈ ದಿನದಂದು ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ ಅಥವಾ ಇತರೆ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮಂಗಳಕರವೆಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೋರ್ವನ ಸಂಪತ್ತು ಅಕ್ಷಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಹಿಂದೂ ಆಚರಣೆಯ ಹಿಂದಿರುವ ದಂತಕಥೆ ಏನೆಂದರೆ ದೇವತೆಗಳ ಕೋಶಾಧಿಪತಿ, ಭಗವಾನ್ ಕುಬೇರನು ಈ ಶುಭ ದಿನದಂದು ಸಂಪತ್ತು ಹಾಗೂ ಅಭ್ಯುದಯದ ಅಧಿದೇವತೆಯಾದ ಮಾತೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದನು ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ.

- **ಬನ್ನಿ ಬಂಗಾರವಾದ ಪೌರಾಣಿಕ ಕಥೆ**

ಶಮೀವ್ರತ ಎಂಬ ಬಡ ಬಾಲಕನಿದ್ದ. ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಲ್ಲದ ಅನಾಥ, ಆದರೂ ಗುಣ ಸಂಪನ್ನ. ಓದಬೇಕೆಂದು ಅವನ ಊರಿನ ಹತ್ತಿರ ಸಿಸು ಎಂಬ ಗುರುಕುಲವಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಮಹಾನ್ ಎಂಬ ಗುರು ಇದ್ದ. ಶಮೀವ್ರತ ಕಠಿಣ ಪರಿಶ್ರಮಿ. ಗುರುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಂಡ. ಇವನೊಂದಿಗೆ ಅದೇ ಪ್ರದೇಶದ ಮಹಾರಾಜರ ಮಗನಾದ ವೃಕ್ಷಿತನೆಂಬ ಯುವರಾಜನೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಕಲಿಯುವಾಗ ಬಾಗಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು, ತಿಂದುಣ್ಣದೇ ಅಕ್ಷರ ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಗುರುಗಳು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಹಸಿವೆಯಾದರೂ ಶಮೀವ್ರತ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ವೃಕ್ಷಿತ ಮಾತ್ರ ಊಟವಿದ್ದರೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ, ಪಾಠ ಪಠಣ ಎಲ್ಲ. ಅದೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜೀವಂತವಿದ್ದರೂ ಹೆಣದಂತೆ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದ. ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ಕಳೆಯಲು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಗಿಯತು. ಆಗ ಗುರುಗಳು 'ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಾಗ ನನಗೆ ಬೇಕಾದ ಗುರು ಕಾಣಿಕೆ ಕೊಡಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಒಂದು ದಿನ ಗುರುಗಳು ವೃಕ್ಷಿತನ ಅರಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ರಾಜನಾಗಿದ್ದ ವೃಕ್ಷಿತನು, ತಾನು ಕೊಟ್ಟಷ್ಟು ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಗುರುಗಳಿಗೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾರೂ ಕೊಟ್ಟಿರಬಾರದು, ಹಾಗೆ ತಾನು ಎಷ್ಟು ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಎಂಬುದು ಗುರುಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು ಎಂದು ಆನೆಯ ಮೇಲೆ ನಗನಾಣ್ಯ ವಜ್ರ-ಆಭರಣಗಳ ರಾಶಿಯನ್ನೇ ಹೇರಿ ಗುರುಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಳಿಸಿದ. ಅಲ್ಲದೆ ಶಮೀವ್ರತ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಏನೂ ಕೊಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನೊಂದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನೋಡಲೆಂದೇ ಗುರುಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಗೊತ್ತಾಗದಂತೆ ಬಂದ.

ಶಮೀವ್ರತನು ಗುರುಗಳನ್ನು ಹಣ್ಣು ಹಾಲುಗಳಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸಿದ. ಅವರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ವಿಚಾರಿಸಿದ. ಗುರುಗಳಿಗೆ ತನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಕಾಣಿಕೆ ಕೊಡಲು ಏನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಯಾವುದೇ ವಸ್ತು ಕೇಳಿದರೂ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ. ಆಗ ಗುರುಗಳು ಅವನ ಗುಡಿಸಲಿನ ಹಿತ್ತಲಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಹಸಿರು ಎಲೆಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಒಂದು ವೃಕ್ಷವನ್ನೇ ಕೊಡಲು ಕೇಳಿದರು. 'ಗುರುವಿಗಿಂತ ಹಿರಿದು ಮರಣಕ್ಕಿಂತ ಕೊನೆಯದು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ಆ ಮರವನ್ನೇ ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಕೊಡಲು ಗುರುಗಳನ್ನು ಕರೆದ. ಆಶ್ಚರ್ಯ ಎಂಬಂತೆ ಗುರುಗಳು ಮುಟ್ಟಿದ ತಕ್ಷಣ ಆ ಗಿಡದ ಎಲೆಗಳೆಲ್ಲಾ ನಾಣ್ಯಗಾತ್ರದ ಬಂಗಾರದ ಎಲೆಗಳಾದವು. ಹರಿದು ಹರಿದು ಹಾಕಿದಂತೆ ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯದ ರಾಶಿಯೇ ಗುಡ್ಡದಂತೆ ಬಿದ್ದರೂ ಮರದ ಒಂದೆಲೆಯೂ ಬರಿದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೊಟ್ಟೆನೆಂಬ ಅಹಂ ಇಲ್ಲದೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಒಂದೆಲೆಯೂ ಬಂಗಾರಕ್ಕೆ ಸಮ ಎಂದು ಗುರುಗಳು ಹೊಗಳಿದರು. ಅಡಗಿಕೊಂಡ ವೃಕ್ಷಿತನನ್ನು

ಕರೆದು, ಚಿನ್ನ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗಬಹುದು. ಪ್ರೀತಿ ಸ್ನೇಹ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಹೊನ್ನಿನಿಂದ ಗಳಿಸಲಾಗದು ಎಂದು ಗೆಳೆಯನಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮೆ ಯಾಚಿಸಲು ತಿಳಿಸಿದರು. ಇಬ್ಬರೂ ಮರದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಒಂದಾದುದಕ್ಕೆ ಶಮೀವೃಕ್ಷ ಎಂದು ಕರೆದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಶಮೀವೃಕ್ಷದ ಎಲೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಬಂಗಾರದಂತೆ ಹೋಗೋಣವೆಂಬ ಮಾತು ಜನಜನಿತವಾಯಿತು. ಇಡೀ ನಾಡಿನ ತುಂಬಾ ಶಮೀವೃತನ ಹೆಸರು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಯಿತು. ಬನ್ನಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂಗಾರದಂತೆ ಇರೋಣ ಎಂಬ ಮಾತು ಉಳಿಯಿತು. ಕರ್ನಾಟಕದ ನಾಡಹಬ್ಬವಾದ ವಿಜಯದಶಮಿಯಂದು ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿನ ಜನ ಸಮುದಾಯದವರು ಬನ್ನಿ ಕೊಡುವಾಗ ಮತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಹೇಳುವ ಮಾತು, 'ಬಂಗಾರ ಕೊಟ್ಟು/ತಗೊಂಡು ಬಂಗಾರದ್ಹಾಂಗ ಇರೋಣ್ರಿ', ಕೈ ಹಿಡೀರಿ, ಉಡಿ ಒಡ್ಡರೀ... ಸಾಕು ಅನ್ನುವಷ್ಟು ಬಂಗಾರ ಕೊಡ್ತೀವಿ ಬಂಗಾರ ರೇಟ್ ಕೇಳಿದ್ರ ಬಂಗಾರ ಅಂಗಡಿ ಮುಂದ್ ನಿಲ್ಲಕ್ಕಾಗಾಂಗಿಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಮನೆತನಕ ನಿಮಗ ಹೇಳ್ದ ಕೇಳ್ದ ಬಂಗಾರ ತಂದೀವಿ... ಎಷ್ಟು ಬೇಕು ಅಷ್ಟು ತಗೊಳ್ರಿ.... ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಈ ಒಂದು ಹಬ್ಬದ ದಿನದಂದು ನಾವು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

- **ಆಭರಣಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಗಾದೆ, ಒಗಟು ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳು**

೧. ಗಾದೆಗಳು

ಬಂದಿ ಇಕ್ಕಿದೋಳ ಬಂದಾನ ನೋಡು, ಕಂಕಣ ಇಕ್ಕಿದೋಳ ಕೈನೋಡು.

ಬೂಸಿಗಂಡ ಬುಗುಡಿ ಮಾಡ್ಸಕ್ಕಿದ ಅಂದ್ರೆ, ನಂದಿಗೆ ಬಾರೆ ಬಂದಿ ಮಾಡಸ್ತೀನಿ ಅಂದ.

ಉಂಗುರ ಕೊಡಲಾರದ ಮಾವ ಬಂಗಾರ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಅಂದ.

ನೀನು ಓಲೆ ಕಿವಿಯವಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಾನು ಒಂಟಿ ಕಿವಿಯವನನ್ನು ನೋಡ್ತೀನಿ.

ಕಟ್ಟಾಣಿಗುಂಡಿಗೆ ಕಲ್ಲು ಹಾಕಿದುಂಗುರ

ಆಚೆ ಮನೆಯೊಳು ಓಲೆ ಇಕ್ಕಂಡ್ರೆ ಈಚೆ, ಮನೆಯೊಳು ಕಿವಿ ಕಿತ್ಕಂಡಳಂತೆ

೨. ಒಗಟುಗಳು

ಅಂತಕ್ಕನ ಮಗಳು ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಓಲಾಡ್ತಾಳೆ – **ಜುಮುಕಿ/ಲೋಲಾಕು**

ಬಗ್ಗಿದರೆ ಬಾಯಿಗೆ ಬರುತ್ತೆ, ಎದ್ದರೆ ಎದೆಗೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತೆ – **ತಾಳಿ, ಕರಿಮಣಿಸರ**

ಚಿಕ್ಕ ಮನೆಗೆ ಚಿನ್ನದ ಬೀಗ – **ಮೂಗುತಿ**

ಡೊಂಕ ಮರಕ್ಕೆ ಸಂಕೋಲೆ ಹಾಕಿದೆ – **ಕೈಬಂದಿ**

ತಲೆ ಮೇಲೆ ಹರಳು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬೆರಳು – **ಉಂಗುರ**

೩. ಜನಪದ ನಂಬಿಕೆಗಳು

ಕಡುಬಣ್ಣದ ಹವಳ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಧರಿಸಬಾರದು. ನವರತ್ನಗಳನ್ನು ಹೆಂಗಸರು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡಲೆ ಸಂತಾನಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾಂಗಲ್ಯಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಕೊಟ್ಟವಳು ಗಂಡನಿಗೂ ಬೆಲೆ ಕೊಡುತ್ತಾಳೆ. ಸುವರ್ಣ ಭಸ್ಮ ದೇಹದ ಯೌವನವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು. ಬಸುರಿ ಹೆಂಗಸು ಆಭರಣಗಳಿಗೆ ಆಸೆ ಪಡಬಾರದು ಇತ್ಯಾದಿ.

೩.೫. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣದ ಕುರಿತಾಗಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ನಮಗೆ ತಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುವುದು ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ. ಹಾಗಾಗಿ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಲೋಹದ ವಸ್ತುಗಳ ಕುಶಲ ಕೈಗಾರಿಕೆಯು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಲೋಹ, ಶಿಲ್ಪ ಮತ್ತು ಆಭರಣ ವಸ್ತುಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಾದರೆ, ಅಂದು ಬಟ್ಟೆ ತಯಾರಿಸುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇದು ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನ ಹೊಂದಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ–ಉದ್ಯಮವು ಸಾಮಾಜಿಕವಾದ ಶ್ರೇಣೀಕರಣದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. "ಒಂದೇ ವೃತ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇಲ್ಲವೆ ಅದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದವರ ಕಪಿಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ವರ್ತಕರ ಶ್ರೇಣಿ ಅಥವಾ ಕುಲವೃತ್ತಿಯ ಶ್ರೇಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗ ಅಥವಾ ವೃತ್ತಿಯ ಶ್ರೇಣಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯ ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ಸದಸ್ಯರು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಯಾ ಕಸುಬಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದವರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಪಾಂಚಾಲರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಹಲವು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಾಸನಗಳು ಇಂತಹ ಕುಲವೃತ್ತಿಯ ಶ್ರೇಣಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಪಂಚಾಲರು ಅಂದರೆ ಐದು ಬಗೆಯ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳನ್ನು (ಕಮ್ಮಾರ, ಕಂಚುಗಾರ, ಬಡಗಿ, ಶಿಲ್ಪಿ ಹಾಗು ಸ್ವರ್ಣಕಾರರು.) ವೀರ ಪಂಚಾಳರು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿ ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದು ನಮಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿದಿರುವ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಣೀಕರಣವೂ ಕೂಡ ಆ ಕಾಲಮಾನದಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪಂಚಾಳರು ಸೇರಿದಂತೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವ್ಯಾಪಾರಗಾರರು, ಕುಂಬಾಲಿಕರು(ಕುಂಬಾರರು) ತಂತುವಾದ್ಯ(ನೇಕಾರರು), ವಸ್ತ್ರಭೇದಿಕರು(ಬಟ್ಟೆಗೆ ಬಣ್ಣ ಹಾಕುವವರು), ಕುರಂತರರು(ಚಮ್ಮಾರರು), ವಸ್ತ್ರರಕ್ಷಕರು(ಚಿಪ್ಪಿಗರು), ಅಗಸರು, ಹಾಗೂ ಕ್ಷೌರಿಕರು ಎಂಬುದಾಗಿ 'ಅಮುಕ್ತಮಾಲ್ಯ'ದ ತೆಲುಗು ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನೇಕಾರರು, ಹತ್ತಿಬಟ್ಟೆ ನೇಕಾರರು, ಗೋಣಿಚೀಲ ತಯಾರಿಸುವವರು ಹಾಗೂ ಬುಟ್ಟಿ ಹೆಣೆಯುವವರು ಇಂತಹ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಶ್ರೇಣಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಇತರೆ ವರ್ಣಿಕರೂ ಸೇರಿದಂತೆ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ವರ್ತಕರು ಇಲ್ಲವೆ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಅಂಗಡಿಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದವೆಂದು ಪ್ರವಾಸಿ ಅಬ್ದುಲ್ ರಜಾಕ್‌ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಶ್ರೀ ವಿರೂಪಾಕ್ಷೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದಾಗಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಆದಾಯದ ಮೂಲವು ದೊರಕುತ್ತಿತ್ತು. ಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಮಾರುವ ಸರಕುಗಳ ಮೇಲೆ ಹಲವು ಬಗೆಯ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ"(ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ–ಅಮುಕ್ತಮಾಲ್ಯ: ೧೯೭೦: ೭೦). ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಗಂಗರು, ಚೋಳರು, ಹೊಯ್ಸಳ ಅರಸರು ನೆರೆಹೊರೆಯ ರಾಜ್ಯಗಳ ಜೊತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಕಲ್ಲು, ರತ್ನಗಳ, ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ನುರಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿದ್ದರು.

ಇಂತಹ ರತ್ನಗಳು ಉತ್ತಮ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಆಯಾಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಕಲ್ಲುಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಬಾರ್ಬೋಸನು ೧೫೧೪-೧೫೧೬ರಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ "ನಾನು ಅನೇಕ ದೇಶಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಮುತ್ತುಗಳನ್ನು ಸೇರುಗಳಲ್ಲಿ ಅಳೆಯುವುದನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷವಾದ ಬಂಗಾರದ ಕುಸುರಿ ಕೆಲಸವನ್ನು, ಇಂತ ವೈಭವವನ್ನು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನೋಡಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಪತನವಾದ ನಂತರ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಸೈನಿಕರು ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಖಜಾನೆಯ ನಿಧಿಯನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಾಗಿಸಲು ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಸಮಯ ಹಿಡಿಯಿತೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಂಪತ್ತು, ಐಶ್ವರ್ಯ ಇತ್ತು ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷ ನುರಿತ ಸ್ವರ್ಣ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು ಇದ್ದರು. ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಅಂದಿನ ದಿನಕ್ಕೆ ಆನೆಗೊಂದಿಯು ಸ್ವರ್ಣಶಿಲ್ಪಿಗಳ ಸ್ಥಳವಾಗಿತ್ತು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೇರಳದ ಪದ್ಮನಾಭ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿರುವ ರಹಸ್ಯ ಕೋಣೆಗಳು ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಾಕ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ ಹೊಂದಿದ್ದು ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಕೋಣೆಯ ರಹಸ್ಯವು ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಒಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ನಿಧಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಎಂದರೆ, ಆ ಕಾಲಮಾನದಲ್ಲಿನ ವೈಭವವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದರ್ಥ. ನಿಧಿಯೆಂದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳು, ಗಟ್ಟಿಗಳು, ಆಭರಣಗಳು, ಅಲ್ಲವೇ. ಇದರ ಹಿಂದೆ ಸ್ವರ್ಣಶಿಲ್ಪಿಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಇದೆ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಸ್ವರ್ಣಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಮಾನವನ ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಾಲೂಕುವಾರು ಮಾದರಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಉದ್ಯಮಿಗಳ ವಿವರ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ತಾಲೂಕುಗಳ ಹೆಸರು	ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಕುಟುಂಬಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ	ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ವೃತ್ತಿ (ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು) ಮಾಡುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರಲ್ಲಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ	ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಯಿಂದ ಬಂದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮಾದರಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ
೧.	ಬಳ್ಳಾರಿ	೭೪೮	೯೫	೦೮	೧೩೨	೫೦
೨.	ಸಿರುಗುಪ್ಪ	೪೬೬	೩೮	೦೨	೪೫	೨೫
೩.	ಸಂಡೂರು	೪೭೬	೩೦	೦೨	೩೬	೨೫
೪.	ಕೂಡ್ಲಿಗಿ	೪೬೨	೩೪	೦೧	೪೨	೨೫
೫.	ಹೊಸಪೇಟೆ	೫೬೮	೪೫	೦೩	೫೫	೨೫
೬.	ಹಗರಿಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ	೫೦೬	೩೮	೦೨	೪೫	೨೫
೭.	ಹೂವಿನಹಡಗಲಿ	೪೯೨	೩೬	೦೧	೪೮	೨೫
೮.	ಕುರುಗೋಡು	೩೧೨	೨೨	೦೧	೩೦	೨೫
೯.	ಕಂಪ್ಲಿ	೩೧೮	೨೩	೦೧	೨೮	೨೫
೧೦.	ಕೊಟ್ಟೂರು	೨೮೯	೨೬	೦೨	೨೫	೨೫
೧೧.	ಹರಪನಹಳ್ಳಿ	೫೧೬	೩೬	೦೨	೩೦	೨೫
	ಒಟ್ಟು	೫೧೫೩	೪೨೩	೨೫	೫೧೬	೩೦೦

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉದ್ದಿಮೆ ಹಾಗೂ ವೃತ್ತಿಗೆ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮಾನವನಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಚೀನತೆ ಇದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನ ಆಧಾರ ವೃತ್ತಿ. ವೃತ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಬಾಳುವುದು ಬದುಕುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಚರಿತ್ರೆಯ ಆರಂಭದಿಂದಲೂ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಅವನಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವೂ, ಅಗತ್ಯವೂ ಆಗಿದ್ದಿತು. ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ವಿಕಾಸವಾದಂತೆ ನಿಸರ್ಗಜೀವಿಯಾದ ಮಾನವ ಸಮಾಜ ಜೀವಿಯಾದನು. ಕ್ರಮೇಣ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವೃತ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ವೃತ್ತಿಗಳೂ ಅವನೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆದು ಬರುವಂತಾದವು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲ ವೃತ್ತಿಗಳು ಆನುವಂಶಿಕವಾಗಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲದೆ ಜಾತಿವಾಚಿ, ಧರ್ಮವಾಚಿಗಳಾಗಿರದೆ, ವೃತ್ತಿವಾಚಿಗಳೆನಿಸಿದ್ದವು. ಕ್ರಮೇಣ ಇವು ಜಾತಿನಿಷ್ಠ, ಜನಾಂಗನಿಷ್ಠ, ಪ್ರದೇಶನಿಷ್ಠಗಳಾಗಿಯೂ, ವರ್ಗನಿಷ್ಠಗಳಾಗಿಯೂ ಬೆಳೆದುಬಂದವು. ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ವೃತ್ತಿನಿರತ ಜಾತಿಗಳು ಒಂದು ಸ್ಥಿರರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಗೋಚರವಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಆ ಕಾಲದ ಜಾತಿವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿತ್ತು. ವಿವಿಧ ಆಕರಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜಾತಿಗಳು, ಉಪಜಾತಿಗಳು ಇದ್ದವು. ಆನುವಂಶಿಕ ವಾಗಿ ಬಂದಂತೆ ವೃತ್ತಿಯನ್ನೇ ಅವರು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೊಂದು ಸಮಾನ ಲಕ್ಷಣವುಳ್ಳ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಮುದಾಯ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ, ಪರಿಶುದ್ಧತೆ ಇವುಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಅನುಕ್ರಮಿತ ಶ್ರೇಣಿಗಳಲ್ಲಿರಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆಚರಣೆಗಳು, ನಂಬಿಕೆಗಳು, ಅಭ್ಯಾಸಗಳು, ರೂಢಿಗಳು, ವೃತ್ತಿಗಳು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣಗಳೂ ಕೂಡ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಾತಿಯಲ್ಲೂ ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆ ಮತ್ತು ಮದುವೆ ಹಾಗೂ ಅಂತ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಧಿಗಳು ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಚಿನ್ನದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕುಶಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕಬ್ಬಿಣದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗಿಂತ ತಾವು ಬೇರೆ ಜಾತಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಕಾಲದ ಸಮಾಜ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಜಾತಿಯು ತನ್ನ ಸಾಂಗತ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಿತು. ಕೆಲವು ಜಾತಿಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನದಲ್ಲಿ ಮೇಲಕ್ಕೇರಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಈಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿತ್ತು. ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಾತಿಪದ್ಧತಿಯು ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಬೀರಿದ ದುಷ್ಪ ಪರಿಣಾಮ ಅದರ ಬೆಂಬಲಿಗರು ತೋರುತ್ತಿದ್ದ ಕಪಟ, ವಂಚನೆ, ಇವು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿದ್ದವು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಾತಿಗಳು ಬಲವಾದ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಕೆಲವು ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕಾಣದಿದ್ದರೂ ಅವು ಜನರ ಮೇಲೆ ಸಡಿಲ ಮತ್ತು ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಯಾಜಮಾನ್ಯವನ್ನು ಹೇರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕೃಷಿ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಅನೇಕ ವೃತ್ತಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದವು. ಗೃಹೋಪಕರಣಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳ ತಯಾರಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಕೌಶಲ್ಯವು ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದಿತ್ತು. ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ, ಬಡಿಗ, ಕಮ್ಮಾರ ಮತ್ತು ಕುಂಬಾರರಂತ ಕುಶಲ ಕೆಲಸಗಾರರು ತಮಗೆ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದ ಪರಿಣತಿಯಿಂದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರನ್ನು ಆಯಗಾರರೆಂದು

ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯವನ್ನು ಆಧರಿಸಿತ್ತು. ನಾಡಿನ ವ್ಯಾಪಾರವು ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ವರ್ತಕರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಭಾವವಾಗಿತ್ತು. ಕಸುಬುದಾರರಂತೆ ವರ್ತಕರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವೃತ್ತಿ ಸಂಘಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ವ್ಯಾಪಾರವು ವಸ್ತು ವಿನಿಮಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೂಲಕವೇ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಉಪ್ಪಾರರು, ಮಾಚಿಗಳು, ಮೇದಾರರು, ಮಡಕೆ ತಯಾರಕರು, ಎಣ್ಣೆ ತಯಾರಕರು, ಬೆಲ್ಲ ತಯಾರಕರು, ಲೋಹ ವಸ್ತುಗಳ ತಯಾರಕರು ಹೀಗೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಕರಕುಶಲ ಕಸುಬುಗಳು, ಮೇಲಿನ ವಿವಿಧ ಸಮುದಾಯಗಳ ದುಡಿಮೆಯಿಂದಾಗಿ ವಿಜಯನಗರದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಹೊಳೆಯೇ ಹರಿದುಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಸಮುದಾಯಗಳ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬದುಕು ಮಾತ್ರ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಮ್ಮಡಿ ದೇವರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು. ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಧಾನ್ಯರೂಪದ ಬದಲು ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇವನು ಮಾಡಿದ ಆಜ್ಞೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಹೊಸ ನಮೂನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದವು. ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳ ತೂಕ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಒಂದು ಶಾಖೆಯೇ ಇದ್ದಿತೆಂದು ಕೆಲವು ಸಮಕಾಲೀನ ಇತಿಹಾಸಕಾರರಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳೇ ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರದ ನಾಣ್ಯಗಳೂ ಅಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದುವು. ವರಹ (ಗದ್ಯಾಣ, ಪೊನ್, ಪಗೋಡ), ಪಣ, ಹಾಗ ಎಂಬುವು ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳು. ತಾರ ಎನ್ನುವುದು ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯ. ಪಣ, ಚಿತಲ್ ಮತ್ತು ಕಾಸು ತಾಮ್ರದ ನಾಣ್ಯಗಳು. ವರಹ ಸುಮಾರು ೫೨ ಗ್ರೇನ್ ತೂಕದ್ದು. ಸುಮಾರು ೨೫೦ ಗ್ರೇನ್ ತೂಕದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ೧೫ ಗ್ರೇನ್ ತೂಕದವರೆಗಿನ ತಾಮ್ರದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಮಾಹಿತಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಸಮಕಾಲೀನ ವಿದೇಶಿಯ ಇತಿಹಾಸಕಾರರ ಬರೆವಣಿಗೆಯಿಂದ ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ನಾಣ್ಯಗಳ ಕೋಷ್ಟಕವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ತೋರಿಸಬಹುದು; ೧ ದೊಡ್ಡ ವರಹ = ೨ ವರಹ, ೧ ವರಹ = ೨ ಪ್ರತಾಪ, ೧ ಪ್ರತಾಪ = ೨ ಕಾಟಿ, ೧ ಪಣ = ೧/೧೦ ವರಹ, ೧ ಚಿನ್ನ = ೧/೮ ವರಹ, ೧ ಪಣ = ೪ ಹಾಗ, ೧ ಹಾಗ = ೨ ಬೇಳೆ ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ನಾಣ್ಯಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ವಿಜಯನಗರದ ಸ್ಥಾಪಕರು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯನ್ನೇ ತಮ್ಮ ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶ. ಅನಂತರದ ರಾಜರು ನಾಗರೀ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯ ಬರೆಹಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚುಹಾಕಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಕೊನೆಯ ರಾಜರ ಬರೆಹಗಳು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬರೆಹಗಳು ರಾಜರ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಅವರ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ತಾಂತ್ರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಜಯನಗರ ನಾಣ್ಯಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾದವು. ಸರಿಯಾದ ಅಚ್ಚುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವುಗಳಿಂದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಇತಿಹಾಸಕಾರರಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವದ ಆಭರಣ ವಿನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಭಾರತವು ನಿರಂತರ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಭಾರತ ಆಭರಣಗಳ ತವರು ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಬಹುವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಿರಂತರವಾಗಿ ರತ್ನ,

ಹರಳುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದೆ. ನಿಜಾಮರ ಕಾಲದ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಅನುಕರಿಸಿವೆ. ರವಿವರ್ಮನ ಕಲಾಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಆಭರಣ ವಿನ್ಯಾಸಗಳು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರಾಣಿಯ ಆಭರಣಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗಿರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನ. ಆಭರಣ ವಿನ್ಯಾಸದ ಮೂಲಪಾಠವನ್ನು ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಬೋಧಿಸಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಪಾತ್ರ ಗಮನಾರ್ಹ. ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರು, ಮೈಸೂರು ಒಡೆಯರು ಹಾಗೂ ನಿಜಾಮರ ಶೈಲಿಯ ಆಭರಣ ವಿನ್ಯಾಸಗಳು ವಿಶ್ವದ ಆಭರಣ ಇತಿಹಾಸದ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಳಿಯದ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿವೆ. ಈ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ರತ್ನ ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಕುಟುಂಬಗಳು ಈ ಒಂದು ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿರುವುದರ ಕುರಿತಾದ ವಿವರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಕುಟುಂಬಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ- ೫೧೫೩ ಇದ್ದು, ಅವರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಕುಟುಂಬಗಳು ೮೩೯ರಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ವೃತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು ೪೨೩ರಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರುಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಿಗಳಾಗಿರುವವರು ಕೇವಲ ೨೫ರಷ್ಟು ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಈ ಒಂದು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವವರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೨೮೭ರಷ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾರ್ಗನ್ ಮಾದರಿ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ೩೦೦ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

* ಆಭರಣಗಳು – (https://kn.wikipedia.org/s/x48)
* ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು – (https://www. Prajavani.net)
* ಪ್ರಜಾವಾಣಿ : ೨೧/೧೦/೧೦೧೩: ಚಿನ್ನ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಮಿನುಗು
* ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ–ಅಮುಕ್ತಮಾಲ್ಯದ: ೧೯೭೦: ೭೦.
* **ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ವೆಬ್‌ಸೈಟುಗಳ ಮೂಲಕ ಕೆಲವು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ.**
* *https://en.wikipedia.org › wiki › Jewellery*
* https://en.wikipedia.org/wiki/Jewellery#Diamonds
* News article from The Hindu Business Line, Oct 10th 2005, GII sets up centre for diamond research
* https://en.wikipedia.org/wiki/Gemmological_Institute_of_India#History
* "http://en.wikipedia.org/wiki/Vishwakarma_(caste)"

◆◆◆

ಅಧ್ಯಾಯ : ನಾಲ್ಕು

ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಅಧ್ಯಾಯ : ನಾಲ್ಕು

ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ

೪.೧. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಕುಟುಂಬವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸಮಾಜದ ಮೂಲ ಘಟಕ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳೇ ಪ್ರಮುಖ ಮತ್ತು ಆಕರ್ಷಕವಾದ ಮಾನವ ಬೆಸುಗೆಗಳಾಗಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಒಂದು ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬವು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಧರ್ಮ ಅಥವಾ ಜಾತಿಗಳಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಜೀವನದ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯುತ ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ತಂದೆ ತಾಯಿಯರನ್ನೂ ಅವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಅವರ ಹತ್ತಿರದ ಬಂಧುಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡ, ವಸತಿ ಭೋಜನ ಮುಂತಾದ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಭಾಗಿಗಳಾಗಿರುವವರ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಜೈವಿಕ ಘಟಕವೇ ಕುಟುಂಬ. ಒಬ್ಬ ಗಂಡಸು, ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸು ಮತ್ತು ಅವರ ಮಕ್ಕಳು, ಇದು ಆಧುನಿಕ ಕುಟುಂಬದ ಸಾಮಾನ್ಯ ರಚನೆ. ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಬಾಳುವುದು ಮಾನವನ ಸ್ವಭಾವವಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಅವನು ಸಂಘಜೀವಿ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವಾರು ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಹಲವು ಬಗೆಯ ಸಹಜಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅನೇಕ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಸಮಾಜದ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ. ಈ ಸಾಧನಗಳು ಸಂಪ್ರದಾಯಬದ್ಧವಾಗಿ, ಅನೂಚಾನವಾಗಿ ಒಂದು ತಲೆಮಾನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ವರ್ಗವಾಗಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಉಳಿದಿವೆ. ಈ ಸಾಧನಗಳೇ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು. ಇವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿ, ಸಮಾಜದಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಬೆಳೆದುಬಂದಿವೆ. ಕುಟುಂಬ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು, ಕುಟುಂಬವು ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಚಿಕ್ಕ ಘಟಕವಾದರೂ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ. ಕುಟುಂಬವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಂಘವೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಅದೊಂದು ಚಿಕ್ಕ ಸಮಾಜ. ತಾಯಿ, ತಂದೆ, ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಬಂಧುಗಳು ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೂ ಸಾಂಘಿಕ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೂ ಇದರಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಅತ್ಯಂತ ಅನಾಗರಿಕ ಜನರಲ್ಲೂ ಕುಟುಂಬದ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕ ಜೀವನಾಭಿಲಾಷೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕುಟುಂಬದ ಮೂಲ ಅಥವಾ ಆರಂಭವನ್ನು ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ

ಹುಡುಕುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕುಟುಂಬವಿಲ್ಲದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ಕುಟುಂಬವೇ ಇಲ್ಲ. ಮಾನವನೇ ಕುಟುಂಬದ ಮೂಲವಾಗುತ್ತಾನೆ. ವ್ಯಕ್ತಿ ಒಬ್ಬಂಟಿಗನಾಗಿ ಇದ್ದಾಗ ಕುಟುಂಬ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಕುಟುಂಬದ ಅನಿವಾರ್ಯ ಅಂಗ. ನಾಗರಿಕತೆ ಬೆಳೆಯದಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಕುಟುಂಬ ಇತ್ತೆಂಬುದು ಅನೇಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಅದು ಬಹು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಇತ್ತಲ್ಲದೇ ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾನವ ಸಮಾಜವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ, ಮಾರ್ಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವನ್ನೂ ವಹಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಇಂತಹ ಕುಟುಂಬದ ರಚನೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದವು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

ಲೈಂಗಿಕ ತೃಪ್ತಿ: ಮಾನವನ ಮೂಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದರ ಪೂರೈಕೆಯಾಗಬೇಕು. ಇದು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗದಿದ್ದರೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅಡಚಣೆ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರ ಸಂಬಂಧವು ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕುಟುಂಬಜೀವನವು ಜನಾಂಗದ ಜೀವನದ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿತ್ತು.

ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿ: ಕುಟುಂಬದ ರಚನೆಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿ. ಇದು ಮಾನವರ ಪ್ರಬಲ ಅಭಿಲಾಷೆ. ಮಕ್ಕಳ ಪೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಕುಟುಂಬವು ರೂಪಿತವಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ಕರ್ತವ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ರಕ್ಷಣೆಯೂ ಆಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಆದಾಗ ಮಾತ್ರ ತನ್ನ ವಿವಿಧ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಾದ ಆರ್ಥಿಕ ರಕ್ಷಣೆ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಮನೋರಂಜನೆ, ಶಾರೀರಿಕ, ಮಾನಸಿಕ, ಪ್ರೀತಿವಾತ್ಸಲ್ಯ, ಸ್ಥಾನಮಾನ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಕೆಲವು ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇತ್ತೀಚಿನ ಆಧುನಿಕ ಕುಟುಂಬದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಸುಮಾರು ೧೮ನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ಕುಟುಂಬವೇ ಇಡೀ ಸಮಾಜದ ಜೀವನವನ್ನು ಆವರಿಸಿತು. ಕುಟುಂಬದ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಈ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸಮಾಜದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಗತಿಯಾದಂತೆ ನಾಗರಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದಂತೆ, ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಕುಟುಂಬವು ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕುಟುಂಬಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆವರಿಸಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಇವು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಇತರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಕುಟುಂಬದ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವು ದಿನೇ ದಿನೇ ನವೀಕೃತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮಿಗಳ ಕೌಟುಂಬಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ. ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೂಲ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿತಿಗಳ ಸಮಗ್ರ ಚಿತ್ರಣ ನೀಡಲು ಈ ಮೂಲಕ ಅವರ ಜೀವನ ರೀತಿ ಮತ್ತು ಜೀವನಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಕೌಟುಂಬಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಅವರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳು, ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿಯ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ.

ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ: ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬವು ತನ್ನದೇ ಆದ ಮೂಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದ್ದು ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳವರೆಗೂ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಬಹು ಭದ್ರವಾದ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಐದು ತಲೆಮಾರಿನ ಸದಸ್ಯರಿರುತ್ತಾರೆ. ಮೂರುನಾಲ್ಕು ಅಧಿಕ ಕುಟುಂಬಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇರುತ್ತವೆ. ತಂದೆ-ಮಗ, ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮ, ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿ, ಹೀಗೆ ಬಂಧುತ್ವದ ಸಂಬಂಧದ ಮೂಲಕ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬವಾಗಿ ಒಟ್ಟು ಗೂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೇ ಅಡುಗೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಆಹಾರ ಸೇವಿಸುತ್ತಾ, ಒಂದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಆದಾಯಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸುವ ಪರಿಸರವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಗವಿಕಲರು, ವೃದ್ಧರು, ವಿಧವೆಯರು, ವಿಚ್ಛೇದಿತರು, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆಯಾಗಿ ಕುಟುಂಬದ ಇತರ ಸದಸ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಒಗ್ಗೂಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಕುಟುಂಬದ ಅತ್ಯಂತ ಹಿರಿಯನಾದವನು ಆ ಕುಟುಂಬದ ನೇತೃತ್ವವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಯಜಮಾನಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈತನು ಕುಟುಂಬದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಷಯಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ, ಅಲ್ಲಿನ ಆಗು-ಹೋಗುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ನಡೆವಳಿಕೆಯಿಂದ ಗಮನ ಹರಿಸಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವನು. ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಣಯ ಅಥವಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ಯಜಮಾನನದೇ ಪರಮಾಧಿಕಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಈ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ವಿಶೇಷವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು. ಕುಟುಂಬದ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಪಾತ್ರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಕಲಿಸಿಕೊಡುವ ಪರಿಪಾಟವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ: ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡು ತನ್ನದೇ ಆದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಮಾತ್ರ ಒಟ್ಟಿಗೆ ವಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಸ್ಥರಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವ ಕುಟುಂಬ: ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯನಂತರ ಮುಸ್ಲಿಂ ಧರ್ಮದವರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಇತರ ಭಾರತೀಯ ಧರ್ಮದವರೆಲ್ಲರೂ ಏಕಪತ್ನಿತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಒಳಪಡಬೇಕೆಂದು ಕಾನೂನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಈ ಕಾನೂನು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಗೌಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅಂದರೆ ಎರಡು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವಾಹವಾಗಿ ಈ ಕುಟುಂಬದ ಯಜಮಾನ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯರು ಮತ್ತು ಅತನ ಮಕ್ಕಳು, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ವಿಧುರ ತಂದೆ ಅಥವಾ ವಿಧವೆ ತಾಯಿಯ ಜೊತೆ ಇರುವ ಪರಿಸರವನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಈ ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವದ ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಬಹುತೇಕ ಎರಡನೇ ಮದುವೆಯಾದ ಉದ್ಯಮಿಗಳ ಎರಡನೇ ಪತ್ನಿಯರು ಈ ಉದ್ಯಮಿಗಳ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳೇ ಆಗಿದ್ದು, ನಂತರ ಉದ್ಯಮಿ ಮತ್ತು ಈ ತರಹದ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ನಡುವೆ ಪ್ರೇಮ ಉಂಟಾಗಿ ಎರಡನೇ

ವಿವಾಹವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಪತ್ನಿ ಕುಟುಂಬದ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡರೆ, ಎರಡನೇ ಪತ್ನಿಯು ಉದ್ದಿಮೆದಾರನ ಜೊತೆ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕೂಡುಕುಟುಂಬ: ಈ ರೀತಿಯ ಕುಟುಂಬವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕುಟುಂಬಗಳು ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಿ ಒಂದೇ ಸೂರಿನಡಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ಯಜಮಾನ, ಆತನ ಹೆಂಡತಿ, ಅವಿವಾಹಿತ ಮಕ್ಕಳು, ವಿವಾಹಿತ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಅವರ ಕುಟುಂಬಗಳು, ವಿವಾಹಿತ ಪುತ್ರಿಯರು, ಅವರ ಗಂಡಂದಿರು ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆತನ ಸಹೋದರ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಮತ್ತು ಆತನ ಕುಟುಂಬ ಅಥವಾ ವಿವಾಹಿತ ಸೋದರಿ, ಆಕೆಯ ಗಂಡ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು, ವಿವಾಹಿತ ಮೈದುನ ಹಾಗೂ ಆತನ ಕುಟುಂಬಗಳು ಸೇರುವುದುಂಟು. ಅಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಮೂರೂ ಕುಟುಂಬಗಳು ದೊಡ್ಡ ಸಂಯುಕ್ತ ಕುಟುಂಬ ಸಂರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಆಯಾ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರು ಒಟ್ಟು ಕುಟುಂಬದ ಖರ್ಚಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುಟುಂಬದ ಯಜಮಾನನ್ನಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೇ ಅಡುಗೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅಡುಗೆಯಿಂದಲೇ ಊಟೋಪಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಒಂದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಸಂಯುಕ್ತ ಕುಟುಂಬವ್ಯವಸ್ಥೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮಿಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯು ಮೂಲತಃ ಕುಟುಂಬ ಆಧಾರಿತ ಉದ್ಯಮವಾಗಿದ್ದು ಮೇಲ್ಕಂಡ ನಾಲ್ಕೂ ರೀತಿಯ ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯುಳ್ಳ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಾಲೂಕುವಾರು ಮಾದರಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಕ್ರಸಂ.	ತಾಲೂಕುಗಳ ಹೆಸರು	ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ	ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ	ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವ ಕುಟುಂಬ	ಕೂಡು ಕುಟುಂಬ	ಒಟ್ಟು
೧.	ಬಳ್ಳಾರಿ	೧೬	೨೧	೦೬	೦೭	೫೦
೨.	ಸಿರುಗುಪ್ಪ	೦೫	೧೫	೦೨	೦೩	೨೫
೩.	ಸಂಡೂರು	೦೪	೧೬	೦೩	೦೨	೨೫
೪.	ಕೂಡ್ಲಿಗಿ	೦೫	೧೮	೦೨	೦೦	೨೫
೫.	ಹೊಸಪೇಟೆ	೦೭	೧೦	೦೪	೦೪	೨೫
೬.	ಹಗರಿಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ	೦೬	೧೫	೦೨	೦೨	೨೫
೭.	ಹಡಗಲಿ	೦೪	೧೯	೦೦	೦೨	೨೫
೮.	ಕುರುಗೋಡು	೦೬	೧೬	೦೨	೦೧	೨೫
೯.	ಕಂಪ್ಲಿ	೦೬	೧೪	೦೩	೦೨	೨೫
೧೦.	ಕೊಟ್ಟೂರು	೦೬	೧೬	೦೨	೦೧	೨೫
೧೧.	ಹರಪನಹಳ್ಳಿ	೦೭	೧೫	೦೨	೦೧	೨೫
	ಒಟ್ಟು ಮತ್ತು ಶೇಕಡವಾರು	೭೨ ೨೪ %	೧೭೫ ೫೮.೩೩%	೨೮ ೦೯.೩೩%	೨೫ ೦೮.೩೪%	೩೦೦ ೧೦೦%

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುವುದೇನೆಂದರೆ ಒಟ್ಟು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ಮಾದರಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಶೇ. ೨೪%ರಷ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳು ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ಶೇ. ೫೪.೩೩%ರಷ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳು ವಿಭಕ್ತಕುಟುಂಬಗಳಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ. ೧೯.೩೩%ರಷ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳು ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವ ಕುಟುಂಬಗಳಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಶೇ. ೦೮.೩೪%ರಷ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳು ಕೂಡು ಕುಟುಂಬಗಳಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿವೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡು ಕುಟುಂಬ ಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಿಭಕ್ತಕುಟುಂಬಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಕಾರಣ ಇತ್ತೀಚಿನ ಆಧುನಿಕ ಜೀವನಶೈಲಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಅರಸಿಕೊಂಡು ಪಟ್ಟಣದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಅಣುಕುಟುಂಬಗಳಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಕ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಾದರಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಕುಟುಂಬಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಒಡನಾಡಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವಾರು ಕಲ್ಪನೆಗಳಿವೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ನಗರದಿಂದ ಬಂದವರು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದವರು ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಕುಟುಂಬಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಗಾತ್ರದ ಮೂಲಕ ಅವಲೋಕನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ, ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸಹ ಉದ್ಯಮದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ. ಉದ್ದಿಮೆ ಹಾಗೂ ವೃತ್ತಿಗೆ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮಾನವನಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಚೀನತೆ ಇದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನದ ಆಧಾರ ವೃತ್ತಿ. ವೃತ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಬಾಳುವುದು ಬದುಕುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಚರಿತ್ರೆಯ ಆರಂಭದಿಂದಲೂ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಅವನಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವೂ, ಅಗತ್ಯವೂ ಆಗಿದ್ದಿತು. ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ವಿಕಾಸವಾದಂತೆ ನಿಸರ್ಗಜೀವಿಯಾದ ಮಾನವ ಸಮಾಜಜೀವಿಯಾದನು. ಕ್ರಮೇಣ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವೃತ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ವೃತ್ತಿಗಳೂ ಅವನೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆದು ಬರುವಂತಾದವು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲ ವೃತ್ತಿಗಳು ಆನುವಂಶಿಕವಾಗಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲದೆ ಜಾತಿವಾಚಿ, ಧರ್ಮವಾಚಿಗಳಾಗಿರದೆ, ವೃತ್ತಿವಾಚಿಗಳೆನಿಸಿದ್ದವು. ಕ್ರಮೇಣ ಇವು ಜಾತಿನಿಷ್ಠ, ಜನಾಂಗನಿಷ್ಠ, ಪ್ರದೇಶ ನಿಷ್ಠಗಳಾಗಿಯೂ, ವರ್ಗನಿಷ್ಠಗಳಾಗಿಯೂ ಬೆಳೆದುಬಂದವು.

ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ವೃತ್ತಿನಿರತ ಜಾತಿಗಳು ಒಂದು ಸ್ಥಿರರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಂಡಂತೆ ಗೋಚರವಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಆ ಕಾಲದ ಜಾತಿವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿತ್ತು. ವಿವಿಧ ಆಕರಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜಾತಿಗಳು, ಉಪಜಾತಿಗಳು ಇದ್ದವು. ಆನುವಂಶಿಕವಾಗಿ ಬಂದಂತೆ ವೃತ್ತಿಯನ್ನೇ ಅವರು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೊಂದು ಸಮಾನ ಲಕ್ಷಣವುಳ್ಳ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಮುದಾಯ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ, ಪರಿಶುದ್ಧತೆ ಇವುಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಅನುಕ್ರಮಿತ ಶ್ರೇಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆಚರಣೆಗಳು, ನಂಬಿಕೆಗಳು, ಅಭ್ಯಾಸಗಳು, ರೂಢಿಗಳು, ವೃತ್ತಿಗಳು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣಗಳೂ ಕೂಡ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಾತಿಯಲ್ಲೂ ಉಡುಗೆ, ತೊಡುಗೆ ಮತ್ತು ಮದುವೆ ಹಾಗೂ ಅಂತ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಧಿಗಳು ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಚಿನ್ನದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕುಶಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕಬ್ಬಿಣದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗಿಂತ ತಾವು ಬೇರೆ(ಮೇಲ್ಜಾತಿ) ಜಾತಿಯವರೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಕಾಲದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಜಾತಿಯು ತನ್ನ ಸಾಂಗತ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಿತು. ಕೆಲವು ಜಾತಿಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನದಲ್ಲಿ ಮೇಲಕ್ಕೇರಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಈಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿತ್ತು.

ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಾತಿಪದ್ಧತಿಯು ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಬೀರಿದ ದುಷ್ಪ ಪರಿಣಾಮ, ಅದರ ಬೆಂಬಲಿಗರು ತೋರುತ್ತಿದ್ದ ಕಪಟ, ವಂಚನೆ, ಇವು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿದ್ದವು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಾತಿಗಳು ಬಲವಾದ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಕೆಲವು ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕಾಣದಿದ್ದರೂ ಅವು ಜನರ ಮೇಲೆ ಸಡಿಲ ಮತ್ತು ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಯಾಜಮಾನ್ಯವನ್ನು ಹೇರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕೃಷಿ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಅನೇಕ ವೃತ್ತಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದವು. ಗೃಹೋಪಕರಣಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳ ತಯಾರಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಕೌಶಲ್ಯವು ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದಿತ್ತು. ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ, ಬಡಿಗ, ಕಮ್ಮಾರ ಮತ್ತು ಕುಂಬಾರರಂತಹ ಕುಶಲ ಕೆಲಸಗಾರರು ತಮಗೆ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದ ಪರಿಣತಿಯಿಂದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರನ್ನು ಆಯಗಾರರೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಆಯಗಾರಿಕೆಯ ಪದ್ಧತಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವು ಶಾಸನಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಆಯಗಾರಿಕೆ ಪದ್ಧತಿ ಎನ್ನುವುದು ಬರಿ ಕೂಲಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕವಾದ ಆಯಾಮಗಳಿದ್ದವು. ಹೀಗಾಗಿ ಆಯಗಾರರು ಬರಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿರದೇ ಅವನೊಬ್ಬ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಬಾಬುದಾರರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಮಾಜದ ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯ ಪಾಲುದಾರನಾಗಿದ್ದ ಬಗ್ಗೆ ಕನ್ನಡದ ಹಲವು ಶಾಸನಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಂಬಾರಗೌಡ, ಕಂಬಾರಗೌಡ. ಬಡಿಗೌಡ, ಪತ್ತಾರಗೌಡ ಎಂದೇ ಜನ ಕಸುಬುದಾರರನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಇವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಕುಂಬಾರಸಾಲಿ, ಕಂಬಾರಸಾಲಿ, ಬಡಿಗಸಾಲಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿ, ಎಂದು ಕರೆಯುವುದುಂಟು. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳಿದ್ದವು. ದಾನ ನೀಡುವ ಮತ್ತು ಪಡೆಯುವ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ವೀರಯೋಧರಾಗಿ ಸಮಾಜಸುಧಾರಕರಾಗಿ, ದೇವಸ್ಥಾನ ನಿರ್ಮಾಪಕರಾಗಿ, ಬಡಿಗ, ಕಮ್ಮಾರ, ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಇದು ಪಾಂಚಾಳರಿಗೆ ಆ ಹೊತ್ತಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ತರುತ್ತದೆ. ಆಯಗಾರರಾದ ಬಡಿಗ, ಕಮ್ಮಾರರು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪುಣ್ಯ ಕಾರ್ಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ದೇವಸ್ಥಾನ ನಿರ್ಮಾಣ ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನದಂತಹ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. "ಕೊಪ್ಪಳದ ಅಗಡಿ ಸಂಗಣ್ಣನವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ತಾಮ್ರಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿ

ಸಿರಿಮಂಣನ ಉಲ್ಲೇಖ ಬರುತ್ತದೆ. ಬೊಮ್ಮಗೌಡನೆಂಬುವನು ಕೊಪ್ಪಳದ ಕಸಬೆ ಗೌಡಕಿಯನ್ನು ವಿವಿಧ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ತನಗೆ ತೂಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದಾಗ ಅದನ್ನು ಜಡಣ ಗೌಡನೆಂಬವನಿಗೆ ೨೭೫ ವರಹಗಳಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಾನೆ. ತನಗೆ ಬಂದ ಆಯಗಾರಿಕೆ ಮಾನ್ಯವನ್ನು ಹಿಟ್ಟು-ಹುಗ್ಗಿ, ನಿಧಿ-ನಿಕ್ಷೇಪ, ಜಲ-ಪಾಷಾಣ, ಅಕ್ಷಣೆ-ಆಗಮಿ, ಸಿದ್ಧ-ಸಾಧ್ಯಗಳೆಂಬ ಅಷ್ಟಭೋಗವನ್ನು ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳ ಅನುಮತಿಯೊಂದಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೊಪ್ಪಳ ಸೀಮೆಯ ದೇಸಾಯಿಗಳು, ಶಾನುಭೋಗರು ಮತ್ತು ಅಷ್ಟಾದಶ ಪ್ರಜೆಗಳು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಷ್ಟಾದಶ ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಸಿರುಮಣ್ಣನೂ ಹಾಗೂ ಕಮ್ಮಾರ ಮುದಿಯಪ್ಪರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಬರುವುದು ವಿಶೇಷ. ಶಾಸನದ ಎರಡನೆಯ ಮುಖದ ೮೩ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸಿರಿಮಣ್ಣನ ಹೆಸರು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ"(ವೀರೇಶ ಬಡಿಗೇರ್: ೨೦೧೦: ೧೭).

ಕೆಲವು ಆಯ್ದ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಹೆಕ್ಕಿ ತೆಗೆದ ಇಲ್ಲಿನ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ನಮ್ಮ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಾಜದ ಆಯಗಾರರ ವೃತ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಪುನರ್‌ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಒಡ್ಡಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತವೆ. ವೃತ್ತಿ ಹಾಗೂ ವೃತ್ತಿಕಾರರ ಬಗೆಗಿನ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು, ವೃತ್ತಿ ಹಾಗೂ ವೃತ್ತಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ತನ್ನೊಳಗೆ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೂ ಆರೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತೀಕರಣ ಗುಣಧರ್ಮಗಳನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕುತ್ತವೆ. ಬರೀ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಅಥವಾ ಕೃಷಿ ಸಮಾಜದ ಲಗತ್ತಿನಂತೆ ನೋಡುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತವೆ. ಶಾಸನದಲ್ಲಿರುವ ಮಾಹಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಆಯಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂದರ್ಭದ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಇದ್ದಾಗಲೂ ಬಾಬುದಾರರಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುವ ಪಾಂಚಾಳ ಕುಲದ ಆಯಗಾರರಂತ ಕಸಬುದಾರರು ಒಂದು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾತೃಗಳಾಗಿದ್ದರು.

ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜಾತಿ ಮತಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕೆಲವು ಶಿಷ್ಟ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಳೈಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. "ತಾವು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯತೆ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯತೆ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಅವನ್ನು ತನ್ನ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದು ಮನುಷ್ಯ ಸಹಜ ಗುಣ. ಇದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ವೃತ್ತಿಯು ತನ್ನದೇ ಆದ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು ಅದೇ ಪರಧಿಯಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸತೊಡಗಿದವು. ಹೀಗಾದಾಗ ಚಾತುರ್ವರ್ಣದ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವರ್ಣದಲ್ಲಿದ್ದ ವೃತ್ತಿ, ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಜಾತಿಯಾಗಿ ರೂಪಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದ ಸ್ಲೇಟ್ ಅವರು ಸಮೂಹ ದೊಳಗಿನ ಕಸುಬುಗಳ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಲು ಅಂತರ್ಜಾತಿಯ ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಲಾಗಿದ್ದು, ಜೊತೆಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಜನಾಂಗೀಯ ಅಂಶಗಳು ಜೊತೆಗೂಡಿ ಜಾತಿ ಉಗಮವಾಗಿದೆ" ಎಂದಿದ್ದಾರೆ(ವಿಜಯಶ್ರೀ ಇಟ್ಟಣ್ಣವರ: ೨೦೧೧: ೦೪). ಕಮ್ಮಾರ, ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ, ಬಡಗಿ, ಕಂಚುಗಾರ ಹಾಗೂ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಪಾಂಚಾಳ ಕುಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಕುಲಕಸಬುಗಳೇ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿದ್ದವು. ಚಿನ್ನದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗಳೂ ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ

ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಿದ್ದು ಇದೆ. ಇವರನ್ನು ರಾಜರು ಟಂಕಸಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯ ಟಂಕಿಸಲು ನೇಮಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಟಂಕಸಾಲಿಗಳು ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಇವರಿಗೆ ರಾಜರು ವಾರ್ಷಿಕ ವೇತನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಕಬ್ಬಿಣ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಮ್ಮಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಮರದ ಕೆಲಸದ ಬಡಗಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಇವರಿಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ದತ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಬಗ್ಗೆ ಡಾ. ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿಯವರು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. "ಜಡ್ಡುಗಟ್ಟಿದಂತಹ ಶ್ರಮ ವಿಂಗಡನೆಯ ಒಂದು ರೂಪವಾಗಿದ್ದಂತಹ ಜಾತಿವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ, ಉತ್ಪದನಾ ಸಂಬಂಧಗಳ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ಜಾತಿವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಶ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣೆ ಎಂಬ ಎರಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯವೆಸಗಿತ್ತು. ಜಾತಿವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂರಚನೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಮೇಲಿನ ಎರಡೂ ವಲಯಗಳನ್ನು ಸಹ ತಿಳಿದಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಈ ಎರಡು ವಲಯಗಳ ಭಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪಗಳ ಭೇದದ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಅದನ್ನವರು ರಿಚರ್ಡ್ ಜೋನ್ಸ್ ಅವರಿಂದ ಪಡೆದಿದ್ದರೆನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಶಲಕರ್ಮಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳ ಕುಶಲಕರ್ಮಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಈ ಎರಡು ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಅವರು ಗುರುತಿಸಿದ್ದರು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಯನ್ನು ಇಡೀ ಗ್ರಾಮವೇ ಪೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಪಟ್ಟಣಗಳ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಯು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಸ್ವರೂಪದ ವರ್ತನೆಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮೊದಲನೆಯದರಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಶ್ರಮಿಕ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ-ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಸೇರಿದವನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಎರಡನೆಯದರಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣಿಗ ಶ್ರಮಿಕರು, ಸರಕು ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ಹಣವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದ ಆರ್ಥಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಬದುಕುವವನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಭಾರತದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಅವರ ಲೇಖನಗಳ ಪರಿಚಯವಿರುವವರು, ಆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮಾಜದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ತಳದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಎರಡು ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಆತ ಗುರುತಿಸಿದ್ದುದನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ೧. ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಕಸಬುಗಳ(ಸ್ಥಳೀಯ) ಆಂತರಿಕ ಐಕ್ಯತೆ, ಹಾಗೂ ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ವಿನಿಮಯವು ಗಾತ್ರದ ಒಳಗಡೆಗೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುವ ಸ್ಥಿತಿ. ೨. ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಂತಹ ಶ್ರಮ-ವಿಂಗಡನೆ ಹಾಗೂ ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಮತ್ತು ಹೀನವೃತ್ತಿಗಳವರು ವಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದು ಇಡೀ ಗ್ರಾಮದ ಸೇವಕರೆಂಬ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತುರೂಪದ ಪರಂಪರಾನುಗತ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನಾಗಲೀ ದುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನಾಗಲೀ ಪಡೆಯುವ ಸ್ಥಿತಿ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸರಕು ವಿನಿಮಯದ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಅವರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಜಾತಿನಿರ್ಧಾರಿತ ಸ್ವರೂಪದ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ವೆಬರ್(ಡಿಮ್ಯುರ್ಜಿಕಲ್ ಲೇಬರ್) ಸೃಷ್ಟ್ಯಾತ್ಮಕ ಶ್ರಮ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಡಬ್ಲ್ಯು.ಹೆಚ್. ವೈಸರ್ ನಂತರದ ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮೇಲೆ ತಣ್ಣೀರೆರಚುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಆ ವಾಸ್ತವಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸೃಷ್ಟ್ಯಾತ್ಮಕ ಶ್ರಮದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೊಂದು 'ಜಾಜ್ಮನಿ' ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿತ್ತು ಅಥವಾ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಕೆಲವೇ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಲುಯಿ ಡ್ಯುಮೋಂಟ್‌ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದಾದಂತೆ, ಈ ರೀತಿಯ ಶ್ರಮವು ಒಮ್ಮೆಗೇ ಕೆಲವು ಮೇಲ್ಜಾತಿ ಕುಟುಂಬಗಳ

ಮತ್ತು ಪರಿಶುದ್ಧತೆಯ ವಿಶೇಷಜ್ಞರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ನಡುವೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಏರ್ಪಡುವ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮತ್ತು ಆಯುಷ್ಕರ್ಮಕಾರರ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನಾತ ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಅದೇ ಸಂಬಂಧವನ್ನೇ ಇತರರ ಕುಶಲ ಕರ್ಮಿಗಳಿಗೂ ಶ್ರಮಜೀವಿ ಜಾತಿಗಳಿಗೂ ಮತ್ತೆ ಅನ್ವಯಿಸಲಾಯಿತು ಎಂದು ಲೂಯಿ ಡ್ಯಮೋಂಟ್ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ"(ಇರ್ಫಾನ್ ಹಬೀಬ್: ೧೯೯೦: ೧೭/೧೮). ಕೊನೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಶ್ರಮ ವಿಭಜನೆಯು ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕವಲ್ಲದ ಅಥವಾ ಆರ್ಥಿಕ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶರಹಿತವಾಗಿ ಒಂದರನ್ನೊಂದು ಜೊತೆಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕ್ರಮವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಾರದು. ಈ ಶ್ರಮವಿಭಜನೆಯು ಧಾರ್ಮಿಕ ತಳಹದಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಇದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ(ವಿಭಿನ್ನ ಜಾತಿಗಳ) ಪರಸ್ಪರ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಹಿಂದೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು, ಯಾವ ಮಡಿಮೈಲಿಗೆ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಡಿಮೈಲಿಗೆ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದವು ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದವು ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಅರ್ಥ ವಿಸ್ತಾರ ಹೊಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮೈಲಿಗೆ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಹೊಲಸಾದುದು, ಅಪವಿತ್ರವಾದುದ್ದು, ಅಶುದ್ಧವಾದುದ್ದು ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಪಾಪದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು.

ಮಡಿವಂತಿಕೆಯು ಶುದ್ಧತೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಪವಿತ್ರತೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ವಿವಿಧ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿಯ ರಾಚನಿಕ ಹಂತವು ಮಡಿ-ಮೈಲಿಗೆ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜಾತಿಸ್ತರದಲ್ಲಿನ ಕೆಳಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಮೇಲ್ಜಾತಿಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಈ ಮೇಲಿನ ಸ್ಥಾನ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೆಳಜಾತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೆಲವು ರೀತಿಯ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಅದು ದೂರ ಉಳಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಳಜಾತಿಗಳು ಬೇಯಿಸಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಆಹಾರವನ್ನು ಮೇಲ್ಜಾತಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಅವರೊಂದಿಗೆ ವೈವಾಹಿಕ ಅಥವಾ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ, ಒಂದು ಜಾತಿ ಮೇಲಿನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಹಾಗೂ ಇನ್ನೊಂದು ಅತಿ ಕೆಳಗಿನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ನಿಕಟವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಮುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ನಿರ್ಬಂಧವಿರುತ್ತದೆ. ಮೇಲ್ಜಾತಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಈ ನಿಯಮಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯು ಮೈಲಿಗೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಪರಿಶುದ್ಧರಾಗಲು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಕ್ರಿಯಾವಿಧಿಗೆ ಒಳಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಜಾತಿ ಪಂಚಾಯಿತಿ ನೀಡಿದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತಪ್ಪು ಎಷ್ಟು ಗಂಭೀರವಾಗಿರಬಹುದೆಂದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಅಥವಾ ಮೇಲ್ಜಾತಿಯ ಮಹಿಳೆ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಜಾತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದರೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಇಡೀ ಕುಟುಂಬವು ಸೇರಿದಂತೆ ಜಾತಿಯಿಂದ ಬಹಿಷ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಹಿರೇಮನಿ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಮನಿ ಎಂಬ ಎರಡು ಪಂಗಡಗಳಿವೆ. ಇವರ

ಕುಲದೇವತೆ ಕಾಳಿಕಾದೇವಿಯೇ ಆಗಿದ್ದರೂ, ಒಂದೇ ದೈವವನ್ನು ಆರಾಧನೆ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡಾ ಮನೆದೇವರುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಮೇಲಿನ ಎರಡು ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಅಂತರವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೆರೆತರೂ ಕೂಡಾ ಮದುವೆ, ಶ್ರೀಮಂತ, ನಾಮಕರಣಗಳಂತಹ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಬೆರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಂತ್ಯಸಂಸ್ಕಾರಗಳಂತ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಿರೇಮನಿ ಪಂಗಡದವರು ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಬೇಯಿಸಿ ತಿನ್ನುವ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ಚಿಕ್ಕಮನಿ ಪಂಗಡದವರು ಮೂಲ ಸಸ್ಯ ಆಹಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಪಾರಂಪರಗತವಾಗಿ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ, ಆಚಮನ, ಉಪನಯನ, ಯಜ್ಞ, ಹೋಮ, ಹವನ, ವ್ರತ ನೇಮಾದಿಗಳನ್ನು ಶಿಷ್ಟ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಜಾನಪದ ಕಥೆಯೊಂದು ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿದೆ. ಮೂಲ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಪಂಚ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಪಸ್ಸಿನ ಮೂಲಕ ಸಿದ್ಧಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಐದು ಜನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಒಂದೊಂದು ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟನಂತೆ. ಮರಶಿಲ್ಪ, ಶಿಲಾಶಿಲ್ಪ, ಕಮ್ಮಾರಿಕೆ ಕಂಚುಗಾರಿಕೆ, ಸ್ವರ್ಣಶಿಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಒಮ್ಮೆ ಬೃಹತ್ ಗಾತ್ರದ ಅರಗಿನ ಕೋಟೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಅದರ ಒಳಗಡೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಐದು ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ವಾಸಿಸುತ್ತ ತಮ್ಮ ಐದು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಳಕೆ ಯಾಗುವಂತಹ ಗೃಹವಸ್ತುಗಳು, ಕೃಷಿವಸ್ತುಗಳು, ಯುದ್ಧಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳು, ರಥಗಳು ದೇವರುಗಳ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ದೇವಾಲಯ, ಅರಮನೆ, ಕೋಟೆ, ಕೊತ್ತಲಗಳು, ರಾಜಗೋಪುರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ, ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳು ಈ ಅರಗಿನ ಕೋಟೆಯಿಂದಲೇ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅರಗಿನ ಕೋಟೆ ಸುಭದ್ರವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಭೇದಿಸಲು ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ರಾಜರಿಗೆ ಯುದ್ಧದ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಇವರೇ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೊಕ್ಕಸದ ಹಣವನ್ನು ಸಂದಾಯ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಅರಗಿನ ಕೋಟೆಯ ಐದು ಮನೆಯವರು ರಾಜರ ಸಮನಾಗಿ ಬೆಳೆಯತೊಡಗಿದರು. ಬೆಳಗಿನ ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ ಅರಗಿನ ಕೋಟೆಯ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದರೆ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತದವರೆಗೆ ಪಂಚಶಿಲ್ಪಗಳ ಕೆಲಸ ನಡೆದು ಸೂರ್ಯಾಸ್ತದ ನಂತರ ಅರಗಿನ ಕೋಟೆಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪಂಚಶಿಲ್ಪ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಾಮಂತರು, ಪಾಳೇಗಾರರು, ರಾಜರು ಇವರನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ನಡೆಸುವಂತಹ ಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿತ್ತು. ಆ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಭೇದಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹವಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅರಗಿನ ರಹಸ್ಯ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಭೇದಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮೇಲೆ ನೇರ ಯುದ್ಧ ಸಾರ ಬೇಕೆಂದರೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಕಾರ್ಯಾಗಾರವೇ ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು. ನೇರವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಸೋಲಿಸಲಾಗದೇ ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಕೀಳುಸ್ತರದ ಜಾತಿಯ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಅವರ ಕೋಟೆಯೊಳಗೆ ಮೊಸರು ಮಾರುವವಳ ಹಾಗೆ ಮಾರುವೇಷದಲ್ಲಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಕೋಟೆಯೊಳಗಿನ

ಹಿರಿಯ ಮಗನಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಿರಿಯ ಮಗನು ಲೋಹಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮೊಸರನ್ನು ಮಜ್ಜಿಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿ ಬರುತ್ತಾ ಹಿರಿಯ ಮಗನ ಜೊತೆಗೆ ಸಲಿಗೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವನೊಂದಿಗೆ ಅನುರಕ್ತಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಆಕೆಯ ಮೋಹದ ಪಾಶಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಅರಗಿನ ಕೋಟೆಯು ಯಾವುದೇ ಶಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಭೇದಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೇವಲ ಕಾಚಿಕಡ್ಡಿಯ ಹುಲ್ಲು ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಕೋಟೆ ಕರಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಅವನಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಳು. ಅಲ್ಲದೇ ತಾನೂ ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯ ಬಂದು ಹೋಗಿ ಹಿರೆಮನೆಯ ಮಗನಿಂದ ಗರ್ಭವತಿಯೂ ಆಗಿದ್ದಳು. ಅವನ ಸಂತತಿಯೂ ಕಬ್ಬಿಣ ಲೋಹವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಕಲಿಯುವಂತಾಯಿತು. ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಹತಾಶರಾಗಿದ್ದ ರಾಜರು ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾಚಿಕಡ್ಡಿಯಿಂದ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೋಟೆಯನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೊಳ್ಳೆಹೊಡೆದರು. ಈ ಕೋಟೆ ನಾಶವಾಗಲು ಹಿರಿಯ ಮನೆಯ ಮಗನೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣ ರಾಜರು ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಕೋಟೆ ರಹಸ್ಯ ಭೇದಿಸಿದರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಐದು ಮನೆಗಳು ನಾಶವಾಗಿ ಐದು ಮನೆಯ ವೃತ್ತಿಗಳು ನಾಡಿನಾದ್ಯಂತ ಹಂಚಿಹೋದವು. ಅವರ ಹಿರೇಮಗನ ಮತ್ತು ಮೊಸರು ಮಾರುವವಳ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸ್ತ್ರೀಯ ಗರ್ಭದಿಂದ ಜನಿಸಿದ ಸಂತಾನವು ಕಬ್ಬಿಣ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ನಾವು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಂತತಿಯವರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಹಿರೇಮನೆಯ ಸಂತತಿಯವರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಕಾಳಿಕಾದೇವಿಯನ್ನು ಕುಲದೇವತೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರಂತೆ ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ತಾಯಿವಂಶದ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿರುವರು. ಈಗಲೂ ಇವರನ್ನು ಹಿರೇಮನೆಯವರೆಂದು ಹಾಗೂ ಬೈಲುಕಮ್ಮಾರಿಕೆ, ಬೈಲುಪತ್ತಾರಿಕೆ, ಬಯಲು ಬಡಗಿತನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಾದ ಕಂಪ್ಲಿ, ಕಮಲಾಪುರ, ಹಡಗಲಿ ತಾ. ಇಟಿಗಿ, ಅಯ್ಯನಳ್ಳಿ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ, ಹಗರಿಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ, ಸಂಡೂರು, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಸಿರುಗುಪ್ಪಗಳ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಬಳ್ಳಾರಿ, ಹಾವೇರಿ, ವಿಜಯಪುರ ರಾಯಚೂರು, ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇವರು ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಉದಾ: ನೆರೆಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ತುಮಕೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು, ಬೆಳಗಾವಿ, ಕೋಲಾರ, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ, ಚಾಮರಾಜನಗರ, ಮೈಸೂರು, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ.

ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಎರಡೂ ಪಂಗಡಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಕುಲ ದೇವತೆಯು ಶಿರಸಂಗಿಯ ಕಾಳಿಕಾದೇವಿಯು ಒಂದೇ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮನೆದೇವರುಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿವೆ. ಕೊಟ್ಟೂರಿನ ಕೊಟ್ರೇಶ, ಕುರುವತ್ತಿಯ ಬಸವೇಶ, ಮೈಲಾರದ ಮೈಲಾರಲಿಂಗೇಶ್ವರ, ಕುರುಗೋಡಿನ ದೊಡ್ಡಬಸವೇಶ, ಉಜ್ಜನಿಯ ಮರುಳಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ, ಕೊಡದಗುಡ್ಡದ ವೀರೇಶ, ಮರಬದ ವೀರೇಶ, ಶಿಂಗಟಲೂರಿನ ವೀರೇಶ ಮುಂತಾದ ಮನೆದೇವರುಗಳಿವೆ. ವೀರಭದ್ರ ದೇವರು ಮನೆ

ದೇವರಾಗಿರುವ ಕುಟುಂಬದವರು ದೇವತಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಒಂದು ದಿನ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ವೀರಭದ್ರದೇವರ ತಾಮ್ರಫಲಕಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಗಂಗೆಯಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ ಮಂಗಳ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ, ವೀರಗಾಸೆ ಕುಣಿತದ ಮೂಲಕ ವಿವಾಹ ವಾಗುವ ವಧು ಮತ್ತು ವರನೂ ಕೂಡಾ ಶಸ್ತ್ರ ಧರಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲಾಗಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಈ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವೀರಭದ್ರದೇವರನ್ನೇ ಮನೆದೇವರನ್ನಾಗಿ ಪೂಜಿಸುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ವೀರಭದ್ರೇಶ್ವರ ಮನೆದೇವರು ಇದ್ದವರು ಮೈಲಾರಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಮನೆದೇವರು ಇದ್ದ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಬೆಳಸುವಲ್ಲಿ ಮೀನಮೇಷ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಹೆಣ್ಣಿನವರಿಗೂ ಗಂಡಿನವರಿಗೂ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಿ ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥವಾಗಿದ್ದರೂ, ಮನೆದೇವರ ಹೆಸರು ಹೇಳುವಾಗ ತಪ್ಪಿಸಗಿ ಬೇರೆ ದೇವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ ವಿವಾಹವನ್ನು ಮಾಡಲು ಮುಂದಾದಾಗ ಅವರ ಮೂಲ ಮನೆದೇವರು ಗೊತ್ತಾಗಿ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಮುರಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಮನು, ಮಯ, ತ್ವಷ್ಟ, ಶಿಲ್ಪಿ, ದೈವಜ್ಞ ಎಂಬ ಐದು ಮೂಲ ಪಂಗಡಗಳಿದ್ದು ಇವುಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಸಾನಗ, ಸನಾತನ, ಪ್ರತ್ನಸ್ಯ, ಅಭೋನಸ್ಯ ಹಾಗೂ ಸುಪರ್ಣಸ್ಯ ಎಂಬ ಪಂಚಗೋತ್ರಗಳಿವೆ. ಸ್ವಗೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಇವರು ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಗೋತ್ರಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾದರೆ ಮಾತ್ರ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ವರೋಪಚಾರವಾಗಿ ವಸ್ತ್ರ, ವಡವೆ ಮುಂತಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವಧುವಿನ ಕಡೆಯವರು ವರನ ಪಾದ ತೊಳೆದು ಕನ್ಯಾದಾನ, ವಸ್ತ್ರದಾನ, ಸ್ವರ್ಣದಾನ, ಗೋದಾನ, ಭೂದಾನ, ಮುಂತಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ವರನಿಗೆ ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಉಪನಯನ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಹ ಉಪನಯನದ ಮೂಲಕ ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು ಧರಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪುರುಷರಿಗಷ್ಟೇ ಈ ಒಂದು ಉಪನಯನದ ಪದ್ಧತಿ ಸೀಮಿತದ ಜೊತೆಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ.

ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಮಗು ಬೆಳೆದು ಆರು ವರ್ಷದ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟವನಾದಾಗ ಈ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಪುರೋಹಿತ ವರ್ಗದ ಹಿರಿಯರು ಆಚಾರ್ಯ, ಸ್ವಾಮಿ ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಮತ್ತು ಗುರುಪೀಠದ ಪರಂಪರೆಯುಳ್ಳವರು ಕೂಡ, ಉಪನಯನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಗುರುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಉಪನಯನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕನಿಗೆ ಸ್ನಾನ ಕ್ರಿಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ತಲೆಯ ಬ್ರಹ್ಮಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶಿಖೆ(ಜುಟ್ಟನ್ನು)ಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಲೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೋಳಿಸಿ ಪುನಃ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ ಹೊಸ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉಪನಯನ ಗುರುಗಳು ವಟುವಿಗೆ ಗೌಪ್ಯವಾಗಿ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರ ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಮೂರು ಎಳೆಯ ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು ಹಾಕಿ ಉತ್ತರಾಣಿ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ವಟುವಿನ ನಾಲಿಗೆಗೆ ತಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಂತ್ರದ ನೆನಪು ಸದಾ ಜಾಗೃತವಾಗಿರಲಿ ಎಂದು ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ನಾಲಿಗೆಗೆ ಬಿಸಿ ತಗುಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮುಂದೆ ವಿವಾಹದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪತ್ನಿಯ ಬದಲಾಗಿ ಪತಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಮೂರು ಎಳೆಯ ಜನಿವಾರವನ್ನು ಪತಿಗೆ ಹಾಗುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಆರು ಎಳೆಯ ಜನಿವಾರವನ್ನು ಧರಿಸುವ ಪರಿಪಾಟ ಈಗಲೂ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಕೆಲವೊಂದು ಸೂತಕದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವಕುಟುಂಬದವರು ಅಥವಾ ಸ್ವಗೋತ್ರದವರು, ಸಹೋದರ ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಯಾರಾದರೂ ತೀರಿಹೋದರೆ ಹನ್ನೊಂದು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ದೇವರ ಪೂಜೆ, ದೇವಾಲಯಗಳ ಪ್ರವೇಶ ಮತ್ತು ಸ್ನಾನ, ಪೂಜೆ, ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಹನ್ನೆರಡನೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಬಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗೋಮೂತ್ರವನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲರ ಸ್ನಾನ ಕ್ರಿಯಾಧಿಗಳು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆ, ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಪುನಃ ಹಳೆಯ ಜನಿವಾರವನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸಿ ಹೊಸ ಜನಿವಾರವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಆಚಮನದಂತಹ ಪೂಜೆ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕಿ ಋತುಮತಿಯಾದರೆ ಮತ್ತು ಹೆರಿಗೆಯಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹನ್ನೊಂದು ದಿನ, ೧೩ ಅಥವಾ ೧೬ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಗೆಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಮನೆಯನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಳೆಯ ಜನಿವಾರವನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸಿ ಹೊಸ ಜನಿವಾರವನ್ನು ಧರಿಸದ ನಂತರ ನಿತ್ಯದ ಪೂಜೆ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಜಯಂತಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಯುಗಾದಿಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಶಿರಸಂಗಿ ಕಾಳಿಕಾದೇವಿಯ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ನವರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ದೇವಿಪುರಾಣದ ಪಾಠಪ್ರವಚನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ನಾಗರಪಂಚಮಿ ಗಣೇಶ ಚತುರ್ಥಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಸೀಗೆಹುಣ್ಣಿಮೆ, ಗೌರಿಹುಣ್ಣಿಮೆ, ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸಗಳ ವ್ರತ, ಗ್ರಾಮದೇವತೆಗಳ ಪೂಜೆ, ಜಾತ್ರೆ, ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇವರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ತೀರಿಹೋದರೆ ಅಂತ್ಯಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತೀರಿಹೋದ ಶವವನ್ನು ಗೋಡೆಗೆ ತಾಗುವಂತೆ ಕೂಡಿಸಿ ಅಲಂಕರಿಸುವ ಬದಲು ಮನೆಯ ಒಳಗಿನ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಕಾಲನ್ನು ಮಡಿಚಿ ಎರಡು ಕೈಗಳನ್ನು ಎದೆಯ ಮೇಲಿರಿಸಿ ಮುಖವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ದೇಹದ ಭಾಗವನ್ನು ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿರುತ್ತಾರೆ.

ನಂತರ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ ಪೂಜೆ ಕ್ರಿಯಾಧಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಬಿದಿರು ಅಥವಾ ನುಗ್ಗೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಚಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಒಣಗಿದ ಜೋಳದ ಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ಹರವಿ ನೂಲು ಹುರಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಹತ್ತಿ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಶವವನ್ನು ಮಲಗಿಸಿ ಮುಖ ಮಾತ್ರ ಬಿಟ್ಟು ಸಂಪೂರ್ಣ ಮುಚ್ಚಿ ಕಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಸತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹಿರಿಯ ಮಗ ಅಥವಾ ಕುಟುಂಬದ ಹಿರಿಯ ಪುರುಷ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ತುಂಬಿರುವ ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಿಕೆಯನ್ನು ಹಗ್ಗದಿಂದ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ನೀರು ತುಂಬಿದ ಮಣ್ಣಿನ ಬಿಂದಿಗೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಶವದ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಾನೆ. ಶವವನ್ನು ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಭಾಗದಿಂದ ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಮೊದಲು ಎಲ್ಲಾ ಬಂಧೂ ಬಳಗದವರು ಶವವನ್ನು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಎಳ್ಳು ಮತ್ತು ನೀರನ್ನು ಅದರ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ

ಶವವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಯಾವುದೇ ಮಂಗಳ ವಾದ್ಯವನ್ನು ನುಡಿಸದೆ, ಶವದ ಬೀಗರಾದವರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಹೆಗಲಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವರು. ಊರಿನ ಸ್ಮಶಾನದಲ್ಲಿ ಇವರದೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಶವವನ್ನು ಸುಡುವ ಚಿತೆಯ ಸ್ಥಾನವಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಮೂರು ಕ್ವಿಂಟಲ್ ಒಣಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಶವವನ್ನು ಮಲಗಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಣಗಿರುವ ಭಾರವಾದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅಗ್ನಿ(ಕಿಚ್ಚ) ಹಿಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ನೀರು ತುಂಬಿದ ಬಿಂದಿಗೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಚಿತೆಯನ್ನು ಮೂರು ಬಾರಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಒಂದೊಂದು ಸುತ್ತನ್ನು ಸುತ್ತಿದ ನಂತರ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಹಿರಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಮೂರು ತೂತುಗಳನ್ನು ಬಿಂದಿಗೆಗೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾನೆ.

ನೀರು ಸೋರಿದ ಮೇಲೆ ಬಿಂದಿಗೆಯನ್ನು ಶವದ ಮುಂದೆ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಚಿತೆಗೆ ಅಗ್ನಿ ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡಿ ಹಿಂದೆ ನೋಡದೆ ಮನೆಗೆ ವಾಪಸ್ಸಾಗುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ ಉಳಿದ ಬಂಧು ಬಳಗದವರು ನೇರವಾಗಿ ಅವರ ಊರಿಗೆ ಮರಳಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಮೂರು ದಿನಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಅಗ್ನಿ ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮತ್ತು ಸ್ವಧರ್ಮೀಯರು ಐದು ಜನರು ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಉಳಿದ ಅಸ್ಥಿ ಮತ್ತು ಚಿತಾಭಸ್ಮವನ್ನು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಬಿಳಿವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಸ್ಮಶಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಯಿ ಹೊಡೆದು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಚಿತಾಭಸ್ಮ ತುಂಬಿದ ಮಡಕೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸಮೀಪದ ನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಗಂಗೆಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತೀರಿದ ಹತ್ತು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನದಿಯ ದಂಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ಶವಸಂಸ್ಕಾರ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಅನ್ನಬಲಿ ಪಿಂಡವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮೃತವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸ್ವಗೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೀಳಲಿ ಎಂದು ಕಾಗೆ ಪಿಂಡವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕಾಗೆಯು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬಂದು ಅನ್ನವನ್ನು ತಿಂದರೆ ಮೃತವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಯಾವುದೇ ಆಶೆಯಿಲ್ಲದೆ ಜೀವವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ್ದಾನೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಗೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದನೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಬಾರಿ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವಾದರೂ ಒಂದೂ ಕಾಗೆ ಬಂದು ಅನ್ನವನ್ನು ತಿನ್ನದಿದ್ದರೆ ಜಲದಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಹನ್ನೊಂದನೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮನೆಯನ್ನು ಶುದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿ ಪಿತೃಪಿಂಡಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಗೋಪಿಂಡವನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶವಸಂಸ್ಕಾರದ ನಂತರ ಆಚಾರ್ಯ, ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಹತ್ತನೆ ದಿನದಿಂದ ಆರಂಬಿಸಿ ಹನ್ನೊಂದು, ಹನ್ನೆರಡು ದಿನಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಸಾರ್ವಜನಿರಿಗೆ ಅನ್ನ ಸಂತರ್ಪಣೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಶ್ರಾದ್ಧರ್ಯವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪದ್ದತಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದರೆ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಚರಣಾ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರಿಂದ ಸ್ವರ್ಣಕಾರರನ್ನು ರಾಜ-ಮಹಾರಾಜರುಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೋಶಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಚಿನ್ನ-ಬೆಳ್ಳಿ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಟಂಕಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಸ್ವರ್ಣಕಾರರು ಪಂಚವೃತ್ತಿ ಕಸುಬುದಾರರಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ

ಗಣ್ಯರೆಂದು ಪರಿಗಣಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿ, ಜನಾಂಗದ ಜನರು, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಕಸುಬುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿ, ಅವರ ಕಸುಬುಗಾರಿಕೆ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದುದು, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಅವರ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಶ್ರೇಣಿಗಳ ಏರುಪೇರು ಮತ್ತು ಗೊಂದಲಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು, ತಮ್ಮ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಗಣ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳು ವಂತಾಯಿತು. ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಾದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುಂಪಿನವರೂ ನಿರ್ಧಾರಕರೂ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಸಮಾಜ ಪೋಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಾಗಿರುವಂತೆಯೇ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪೋಷಣೆಯಲ್ಲೂ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರು. ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ವಲಯಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಇವರದು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಇವರು ಅನ್ಯಮತೀಯರೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಪರಸ್ಪರ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

೪.೨. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಶ್ರಮಿಕ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡುವವನೇ ಉದ್ದಿಮೆದಾರ. ಇಂತಹ ಉದ್ದಿಮೆ ದಾರನಿಗೆ ಮೂಲ ಬಂಡವಾಳದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕಾದರೆ ಬಂಡವಾಳ, ಮತ್ತು ಕೆಲಸಗಾರರು, ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಇವುಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಬದುಕು ಉದ್ದಿಮೆದಾರನದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಒಂದು ಕಡೆಯಾದರೆ, ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸ್ವರ್ಣ ಉದ್ಯಮ ಕೋಟಿ ಬಂಡವಾಳಗಳ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿದರೂ ಕಡಿಮೆ ಎನಿಸಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಮೂರು ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ ಇರುವ ಸುವರ್ಣದ ಬೆಲೆಗೂ ಇಂದಿನ ಆಭರಣಗಳ ಬೆಲೆಗೂ ಊಹಿಸಲಾಗದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ. ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಶೇರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯು ಹೇಗೆ ಏರಿಳಿತ ಕಾಣುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಸುವರ್ಣ ಮಾರಾಟದ ಬೆಲೆ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ಏರಿಳಿತಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಕೆಲವೊಂದು ಸಾರಿ ಚಿಂತೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದೊದಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವರ್ಣ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ನಡೆಸುವುದದಷ್ಟು ಸುಲಭದ ಮಾತಲ್ಲ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಬಂದ ಅನೇಕ ವಲಸಿಗ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಮಾಡುವುದು ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ವರ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆಗೆ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಒಮ್ಮೆ ಸ್ವರ್ಣ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಧುಮುಕಿದ ಮೇಲೆ ಹಿಂದೆ ನೋಡುವ ಮಾತೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಗ್ರಾಹಕರ ನಡುವೆಯೂ ಮತ್ತು ಕೆಲಸಗಾರರ ನಡುವೆಯೂ ಅತ್ಯಂತ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಆಗುವಂತಹ ಮೋಸ, ಕಪಟ, ಕಳವು ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಜೀವಕ್ಕೆ ಅಪಾಯವೂ ಎದುರಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಸ್ವರ್ಣ ಉದ್ಯಮವು ನೋಡುಗನಿಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಶ್ರೀಮಂತ ಉದ್ಯಮ ಎನಿಸಿದರೂ ಕೂಡಾ ಇದರ ಉದ್ಯಮಿಯೂ ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ ಪ್ರತಿ ಕ್ಷಣವೂ ಅತಿ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದ್ಯಮಿದಾರನು ತನ್ನ

ವ್ಯಾಪಾರ ಮಳಿಗೆಗೆ ಸಿ.ಸಿ. ಕ್ಯಾಮರಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೇ ಅಳವಡಿಸಿದರೂ ಕೂಡಾ ಅದರ ರಕ್ಷಣೆ ಸೂಕ್ತ ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ತವಾದ ನಂಬಿಕಸ್ಥ ಕಾವಲುಗಾರರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಸ್ವರ್ಣ ಮಳಿಗೆಗೆ ಬಂದು ಹೋಗುವ ನಿಜವಾದ ಗ್ರಾಹಕರು ಮಾರುವೇಷದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಹೋಗುವ ಕಳ್ಳಕಾಕರನ್ನು ಕೂಡಾ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಕಣ್ಗಾವಲು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಈ ಉದ್ಯಮಿಯು ಮಾನಸಿಕ ಒತ್ತಡದಿಂದಲೇ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಬೇಕಾದರೆ ಉದ್ಯಮಿನಿಗೆ ಬಲವಾದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಮನೋಧೈರ್ಯವೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನು ಸ್ವರ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರನಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಕಾರ್ಮಿಕನಂತೆ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದು.

ಸ್ವರ್ಣ ಉದ್ಯಮಿಯು ಸಿದ್ಧ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತಂದು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸರಕಾರದ ತೆರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಪರವಾನಿಗಿ ಪಡೆದು ಗ್ರಾಹಕರ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಗಿರವಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಣವನ್ನು ನೀಡುವುದು, ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿ ಮೂಲ ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿ ಆಭರಣವನ್ನು ಮರಳಿ ಕೊಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಎಷ್ಟೇ ಜಾಗರೂಕನಾಗಿದ್ದರೂ, ಕಳವು ಮಾಡಿ ತಂದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಕಳ್ಳಕಾಕರು ಯಾವುದೋ ಸುಳ್ಳು ನೆಪ ಹೇಳಿ ಸ್ವರ್ಣಉದ್ದಿಮೆದಾರರನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಪಟ ಮಾಯಾಜಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಸಿ ಕಾನೂನಿನ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿಸುವ ಸಾಕಷ್ಟು ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇಂತಹ ಘಟನೆಗಳು ಸ್ವರ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಮೇಲೆ ಪುನರಾವರ್ತಿತವಾಗಬಾರದೆಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಘನ ಸರಕಾರದ ರಾಜ್ಯ ಪೋಲೀಸು ಇಲಾಖೆಯು ಸೂಕ್ತವಾದ ಸುತ್ತೋಲೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆದೇಶಗಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡಾ ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಣ ಉದ್ಯಮ ನಡೆಸುವ ಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಗೆ, ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದಲೂ, ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬರುವ ಹೊಸ ಸರಕಾರದ ತೆರಿಗೆ ನಿಯಮಗಳು ಕೂಡಾ ಉದ್ಯಮಿದಾರಗೆ ಸಂಕಟ ತರುತ್ತವೆ. ಇವರಿಗಾಗಿಯೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಚಾರ್ಟೆಡ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಮುಂತಾದ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯೂ ಉದ್ಯಮಿಯ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಸರ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಕೆಲವು ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿದರೆ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಂತಹ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರ ವಹಿವಾಟುಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಉಂಟಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟವನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದ್ಯಮಿ ತನ್ನ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಣ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ವೇತನ(ಪಿಎಫ್) ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವು ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಕಾಯ್ದೆ ೧೯೪೮ನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ದಿನಾಂಕ ೨೮/೦೪/೨೦೧೭ರಂದು ಅಧಿಸೂಚನೆ

ಹೊರಡಿಸಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ "ಹರಳುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವುದು, ಹೊಳಪುಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆ (Crystal Cutting, Polishing and Ornament Manufacture) ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಈ ಕೆಳಕಂಡ 'ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಕೋಷ್ಟಕ'ದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವಂತೆ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ದರಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದೆ. ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಕಾಯ್ದೆ ೧೯೪೮ (ಕೇಂದ್ರಕಾಯ್ದೆ XI) ರ ಕಲಂ ೩(೧) (ಬಿ) ಮತ್ತು ೫(೧) (ಬಿ)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರದತ್ತವಾದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಿ, ಈ ಕರಡು ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಕೋಷ್ಟಕ

ಹರಳುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವುದು, ಹೊಳಪುಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆ

ಕೆಲಸದ ವರ್ಗೀಕರಣ	ವಲಯ-೧		ವಲಯ-೨		ವಲಯ-೩		ವಲಯ-೪	
ಅತಿ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು	ತಿಂಗಳಿಗೆ	ದಿನಕ್ಕೆ	ತಿಂಗಳಿಗೆ	ದಿನಕ್ಕೆ	ತಿಂಗಳಿಗೆ	ದಿನಕ್ಕೆ	ತಿಂಗಳಿಗೆ	ದಿನಕ್ಕೆ
ತರಬೇತಿದಾರರು, ಆಭರಣ ತಯಾರಕರು,ಆಭರಣ/ಒಡವೆ ಕುಸುರಿ ಕೆಲಸಗಾರರು, ಒಡವೆ ರಿಪೇರಿಮಾಡುವವರು ಇತರೆ ಅತಿಕುಶಲಕೆಲಸಕ್ಕೆ	೧೫೪೨೩-೪೦	೫೯೩-೨೧	೧೪೬೮೮-೯೫	೫೬೪-೯೬	೧೩೯೮೯-೪೮	೫೩೮-೦೬	೧೩೩೨೩-೩೧	೫೧೨-೪೪
ಅತಿ ಕುಶಲಕಾರ್ಮಿಗಳು								
ಆಭರಣ/ ಒಡವೆ ಜೆಸುಗೆ/ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವುದು, ಆಭರಣ ಹೊಳಪು ಗೊಳಿಸುವುದು/ ಪಾಲೀಶ್ ಮಾಡುವುದು, ಬೆಳ್ಳಿಕೆಲಸ, ಡೈ ಕಟಿಂಗ್, ಗೋಲ್ಡ್ ಸ್ಮಿತ್, ಕಟಿಂಗ್& ಪಾಲಿಶಿಂಗ್, ಇತರೆ ಕುಶಲಕೆಲಸಕ್ಕೆ	೧೪೦೨೧-೨೭	೫೩೯-೨೮	೧೩೩೫೩-೫೯	೫೧೩-೬೦	೧೨೭೧೭-೧೭	೪೮೯-೧೪	೧೨೧೧೨-೧೦	೪೬೫-೮೫
ಅರೆ ಕುಶಲ ಕಾರ್ಮಿಗಳು								
ಸೇಲ್ಸ್‌ಮನ್, ಚೆಕ್ಕಿಂಗ್/ ಕಟಿಂಗ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇತರೆ ಅರೆಕುಶಲ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ	೧೨೭೪೬-೬೧	೪೯೦-೨೫	೧೨೧೩೯-೬೩	೪೬೬-೯೧	೧೧೫೬೧-೫೫	೪೪-೬೮	೧೧೦೧೧-೦೦	೪೨೩-೫೦

ಗುತ್ತಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕ, ಅಂಗವಿಕಲ ಕೆಲಸಗಾರರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಪುರುಷರು ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಹಾಗೂ ಸಮಪ್ರಮಾಣದ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಉಭಯತ್ರಯರಿಗೂ ಸಮಾನದರದ ವೇತನವನ್ನು ಉದ್ಯೋಗದಾತರು ಸಂದಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ತರದ ಕೆಲವು ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ. ಈ ತರದ ಷರತ್ತು ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಎಲ್ಲವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಮರ್ಥರಾಗಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮೀಣ

ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಸಣ್ಣ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದು, ಕೇವಲ ಹಬ್ಬ-ಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯಾಪಾರ ಕಂಡು ಬಂದು, ಬೇರೆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ ಕುಟುಂಬಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು ಮಳೆ, ಬೆಳೆ, ಇವುಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ವ್ಯವಹಾರದ ಅವಲಂಬನೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆದರೆ, ಕೆಲವು ತಿಂಗಳು ಅಂದರೆ ಪಕ್ಷಮಾಸ, ಆಷಾಢ, ಪುಷ್ಯಮಾಸ ಇಂತಹ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ವ್ಯಾಪಾರವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲೂ ಬರಗಾಲ, ಅತಿವೃಷ್ಟಿ, ಅನಾವೃಷ್ಟಿ ಉಂಟಾದಾಗ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಸಣ್ಣವ್ಯಾಪಾಸ್ಥರ ಮೇಲೆ ತುಂಬಾ ಗಂಭೀರ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರವು ಬಹು ಇಳಿಮುಖವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ಕೆಲಸಗಾರರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸಂಬಳವನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಗರಪ್ರದೇಶದ ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಗಿಂತ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯಮಿದಾರು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಮಾಡುವಂತದ್ದಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ, ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ಸಮರ್ಪಕ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆ, ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಸಾಲರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ತಂದು ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೇವಲ ೩೦, ೫೦ ಲಕ್ಷದಿಂದ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕನಿಷ್ಠವೆಂದರೂ ೫ರಿಂದ ೧೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಮೂಲ ಸ್ವಂತ ಬಂಡವಾಳವಿದ್ದರೆ, ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯಮಿ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ತೆರೆಯಬಹುದು.

ನಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೂರರಿಂದ ಸಾವಿರ ಕೋಟಿಯವರೆಗೂ ಬಂಡವಾಳ ಬೇಕಾಗಬಹುದು, ಹಾಗಾಗಿ ಸ್ವರ್ಣ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಾಗಲಿ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವುದು ತುಂಬಾ ವಿರಳ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದು ಶೇ. ೭೫% ಭಾಗ ಸ್ವರ್ಣ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರೂ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಕೂಲಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಶೇ. ೨೫% ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಂಪ್ಲಿ, ಹೊಸಪೇಟೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಸಿರುಗುಪ್ಪ, ಕುರುಗೋಡು, ಹೊಸಪೇಟೆ, ಸಂಡೂರು, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ, ಹಗರಿಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ, ಹಡಗಲಿ, ಕೊಟ್ಟೂರು ಈ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಜನಾಂಗದ ಪ್ರತಿ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕರಿಂದ ಐದು ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಸಣ್ಣಮಟ್ಟದ ಆಭರಣದ ಮಳಿಗೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಬೇರೆ ವಲಸಿಗರು ಬಂದು ಆಭರಣ ಮಳಿಗೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಸ್ಥಳೀಯರಾದ ಇವರಿಗೂ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನು ನೀಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಸ್ವರ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮೂಲತಃ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದರೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ದಿನದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಜನಾಂಗವು ಸ್ವರ್ಣ ಉದ್ಯಮದ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಹರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇವರಿಗೆ ಜಾಹೀರಾತು ನೀಡಿ ದೊಡ್ಡ

ದೊಡ್ಡ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಗೆ ಪೈಪೋಟಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗದ ಒಂದು ವಿಜಿಟಿಂಗ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರದ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಸಿಗುವ ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಡ್ ಕೂಡಾ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾಗರಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜ ತನ್ನದೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜ ವೇದಗಳ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ವೈದಿಕ ಪರಂಪರೆ ಹಾಗೂ ಪಂಚಶಿಲ್ಪಗಳ ಮೂಲಕ ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದೆ. ಕಬ್ಬಿಣ, ಮರ, ಲೋಹದ ಎರಕದ ಕೆಲಸ, ಶಿಲಾಶಿಲ್ಪ ಮತ್ತು ಬಂಗಾರದ ಕುಸುರಿ ಕೆಲಸ ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಮಾಜಮುಖಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ, ಪ್ರಸ್ತುತ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಉಪಕರಣದ ಮುಂದೆ ಕೈ-ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಈ ಕಸಬುದಾರರ ಹಿತ ಕಾಯುವ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಪಂಚ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಆಧುನೀಕರಣಗೊಳಿಸಲು ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ತರಬೇತಿ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಬೆಲೆ ಸಿಗುವ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಬೇಕು. ರಾಜಕೀಯವಾಗಿಯೂ ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಾನಮಾನ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಬೇಕಿದೆ. ಅಸಂಘಟಿತ ರಾಗಿರುವ ಇವರು ಸಂಘಟಿತರಾದರೆ ಸರಕಾರದ ಸವಲತ್ತು ಸುಲಭವಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಆ ಮೂಲಕ ಇಡೀ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಥದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೈದು ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಜನಾಂಗದವರಿದ್ದರೂ ಸಹ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಈ ಸಮಾಜ ದವರಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಕೊರತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಕಲೆ ಎಂಬುದು ದೈವದತ್ತ ಕೊಡುಗೆ ಎಂದರೂ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಇವರು ಇಂದಿಗೂ ಅದನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಇಂದಿಗೂ ಈ ಸಮುದಾಯ ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ತುಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಯಾವ ಸರಕಾರಗಳೂ ನೀಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆಧುನಿಕತೆಯ ಭರಾಟೆಗೆ ಸಿಲುಕಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜದ ಕುಲಕಸುಬುಗಳು ವಿನಾಶದ ಅಂಚಿಗೆ ಬಂದು ತಲುಪಿವೆ. ಕಮ್ಮಾರನ ಕುಲುಮೆ ಆರಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದು, ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನ ಅಂಗಡಿ ಅಳಿವಿನಂಚಿಗೆ ಬಂದು ತಲುಪಿದೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಸಹ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಪಂಚ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತ, ಹೋರಾಟದ ಬದುಕು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯವನ್ನು ಆಧರಿಸಿತ್ತು. ನಾಡಿನ ವ್ಯಾಪಾರವು ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ವರ್ತಕರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಭಾವವಾಗಿತ್ತು. ಕಸುಬುದಾರರಂತೆ ವರ್ತಕರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವೃತ್ತಿ ಸಂಘಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ವ್ಯಾಪಾರವು ವಸ್ತು ವಿನಿಮಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೂಲಕವೇ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಉಪ್ಪಾರರು, ಮಾಚಿಗಳು, ಮೇದಾರರು, ಮಡಕೆ ತಯಾರಕರು, ಎಣ್ಣೆ

ತಯಾರಕರು, ಬೆಲ್ಲ ತಯಾರಕರು, ಲೋಹವಸ್ತುಗಳ ತಯಾರಕರು ಹೀಗೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಕರಕುಶಲ ಕಸುಬುಗಳು, ಮೇಲಿನ ವಿವಿಧ ಸಮುದಾಯಗಳ ದುಡಿಮೆಯಿಂದಾಗಿ ವಿಜಯನಗರದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಹೊಳೆಯೇ ಹರಿದುಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಸಮುದಾಯಗಳ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬದುಕು ಮಾತ್ರ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿತ್ತೆಂಬುದು, ಆ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಈ ಸಮುದಾಯಗಳು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಬಲರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಮಾದರಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿನ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಾಗಿ, ಅತಿಸಣ್ಣ, ಸಣ್ಣ, ಮಧ್ಯಮ, ದೊಡ್ಡಗಾತ್ರದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿವಿಧ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಕ್ರಸಂ.	ತಾಲೂಕುಗಳ ಹೆಸರು	೨೫ ಸಾವಿರದಿಂದ ೧ ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ)	ಅತೀ ಸಣ್ಣಗಾತ್ರ (೧ ಲಕ್ಷದಿಂದ ೫ ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ)	ಸಣ್ಣ ಗಾತ್ರ (೫ ಲಕ್ಷದಿಂದ ೧೦ ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ)	ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರ (೧೦ ಲಕ್ಷದಿಂದ ೫೦ ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ)	ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರ (೫೦ ಲಕ್ಷದಿಂದ ಕೋಟಿಯ ಮೇಲೆ)	ಒಟ್ಟು
೧.	ಬಳ್ಳಾರಿ	೨೧	೧೬	೦೬	೦೩	೦೪	೫೦
೨.	ಸಿರುಗುಪ್ಪ	೧೧	೦೯	೦೩	೦೨	೦೦	೨೫
೩.	ಸಂಡೂರು	೧೨	೦೮	೦೩	೦೧	೦೧	೨೫
೪.	ಕೂಡ್ಲಿಗಿ	೧೮	೦೫	೦೨	೦೦	೦೦	೨೫
೫.	ಹೊಸಪೇಟೆ	೧೦	೦೭	೦೪	೦೩	೦೧	೨೫
೬.	ಹೆಚ್.ಬಿ.ಹಳ್ಳಿ	೧೫	೦೬	೦೨	೦೨	೦೧	೨೫
೭.	ಹಡಗಲಿ	೧೯	೦೫	೦೦	೦೦	೦೧	೨೫
೮.	ಕುರುಗೋಡು	೧೬	೦೬	೦೨	೦೧	೦೦	೨೫
೯.	ಕಂಪ್ಲಿ	೧೨	೦೮	೦೩	೦೨	೦೧	೨೫
೧೦	ಕೊಟ್ಟೂರು	೧೫	೦೮	೦೨	೦೦	೦೦	೨೫
೧೧	ಹರಪನಹಳ್ಳಿ	೧೩	೦೯	೦೨	೦೧	೦೦	೨೫
	ಒಟ್ಟು ಮತ್ತು ಶೇಕಡವಾರು	೧೬೨ ೫೪%	೮೭ ೨೯%	೨೭ ೦೯%	೧೫ ೦೫%	೦೯ ೦೩%	೩೦೦ ೧೦೦%

ಈ ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ಮಾದರಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಶೇ. ೫೪%ರಷ್ಟು ಕುಶಲಕರ್ಮಿ ಕೆಲಸಗಾರರು ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದು, ಇವರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ತುಂಬಾ ಹಿಂದುಳಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಿಂಗಳಿಗೆ ೩ರಿಂದ ಆರು ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಇವರು ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶೇ. ೨೯%ರಷ್ಟು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಸಹ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಆಭರಣಗಳ ಬೆಸುಗೆ, ಪಾಲಿಷ್‌ನಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಕೂಲಿಕಾರ್ಮಿಕರಂತೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಶೇ. ೯ರಷ್ಟು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ರೆಡಿಮೇಡ್ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡ

ದೊಡ್ಡ ಅಂಗಡಿಯವರಿಂದ ತಂದು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕಾರಣ ಇವರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಬಲರಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಸ್ವತಃ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದು, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದವ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೂ ಸಹ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಆಭರಣಗಳ ಆರ್ಡರ್ ಗ್ರಾಹಕರಿಂದ ತೆಗದುಕೊಂಡು ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಮೂಲಕ ರೆಡಿ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಕೂಡ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕಾಲು ಚೈನು, ಕಡುಗ, ಮುಂತಾದ ಆಭರಣಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಚಿನ್ನದ ಉಂಗುರ, ಕಿವಿಯಲ್ಲಿನ ಓಲೆಗಳು, ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದ ಆಭರಣಗಳ ಆಡರ್ ಬಂದರೆ, ಇವರಿಗೆ ಪರಿಚಯವಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಅಂಗಡಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಕಾರಣ ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಶೇ. ೫%ರಷ್ಟು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಮಧ್ಯಮಗಾತ್ರದವರಾಗಿದ್ದು, ಇವರು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷದಿಂದ ಐವತ್ತು ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಮಾದರಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಶೇ. ೧೫ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಆಭರಣ ಮಳಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಜಾತಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ, ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಒಟ್ಟು ಬಂಗಾರದ ಅಂಗಡಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಇತರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯವರು ಹೆಚ್ಚಿನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದು, ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವಾಗಿ ಬಂಡವಾಳದ ಕೊರತೆ ಎದ್ದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಬಂಡವಾಳದ ಕೊರತೆಯು ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅಡೆತಡೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಉದ್ದಿಮೆಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕಾದರೆ ಜಾಹಿರಾತುಗಳು, ಪ್ರಚಾರಗಳು ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಜಾಹಿರಾತು ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುವುದರಿಂದ ಕೆಲವರು ಸಣ್ಣ ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಆ ಕುರಿತಾಗಿ ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅದರ ವಿವರವನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿನ ಪ್ರಚಾರದ ಕುರಿತಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿವಿಧ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಪ್ರಚಾರದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಪಟ್ಟಿ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ತಾಲುಕುಗಳು	ನಾಮಫಲಕ ಇಲ್ಲದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು	ವಿಸಿಟಿಂಗ್ ಕಾರ್ಡ್ ಇಲ್ಲದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು	ವಿಳಾಸದ ರಬ್ಬರ್ ಸ್ಟಾಂಪ್ ಇರದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು	ಪ್ರಚಾರದ ಪ್ರಭಾವದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಇಲ್ಲದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು	ಪ್ರಚಾರದ ಪ್ರಭಾವದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಇರುವ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು	ಒಟ್ಟು
೧.	ಬಳ್ಳಾರಿ	೧೫	೦೮	೧೩	೧೦	೦೪	೫೦
೨.	ಸಿರುಗುಪ್ಪ	೦೯	೦೨	೦೮	೦೬	೦೦	೨೫
೩.	ಸಂಡೂರು	೦೮	೦೩	೦೭	೦೬	೦೧	೨೫
೪.	ಕೂಡ್ಲಿಗಿ	೦೭	೦೫	೦೯	೦೪	೦೦	೨೫
೫.	ಹೊಸಪೇಟೆ	೦೭	೦೭	೦೮	೦೨	೦೧	೨೫
೬.	ಹೆಚ್.ಬಿ.ಹಳ್ಳಿ	೦೭	೦೭	೦೬	೦೪	೦೧	೨೫
೭.	ಹಡಗಲಿ	೦೬	೦೪	೦೯	೦೫	೦೧	೨೫
೮.	ಕುರುಗೋಡು	೦೭	೦೪	೧೧	೦೩	೦೦	೨೫
೯.	ಕಂಪ್ಲಿ	೦೭	೦೩	೦೯	೦೫	೦೧	೨೫
೧೦	ಕೊಟ್ಟೂರು	೦೮	೦೪	೦೮	೦೫	೦೦	೨೫
೧೧	ಹರಪನಹಳ್ಳಿ	೦೫	೦೫	೦೮	೦೭	೦೦	೨೫
	ಒಟ್ಟು ಮತ್ತು	೮೬	೫೨	೯೬	೫೭	೦೯	೩೦೦
	ಶೇಕಡವಾರು	೨೮.೬೭%	೧೭.೩೩%	೩೨%	೧೯%	೦೩%	೧೦೦%

ಈ ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಕಂಡುಬರುವ ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ, ಒಟ್ಟು ಮಾದರಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಶೇ. ೨೮.೬೭%ರಷ್ಟು ಯಾವುದೇ ಸ್ವಂತ ಅಂಗಡಿ ಮಳಿಗೆಗಳಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿಲ್ಲ. ಇವರು ಕೇವಲ ದೊಡ್ಡ ಅಂಗಡಿ ಮುಂದೆ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕರು ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶೇ. ೧೭.೩೩%ರಷ್ಟು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ವಿಸಿಟಿಂಗ್ ಕಾರ್ಡ್ ಇಲ್ಲದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ, ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಪ್ರಚಾರದ ಕುರಿತಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇವರುಗಳಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಖರ್ಚು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಹಾಗೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಷ್ಟು ಇವರ ದುಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ಮಾದರಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಶೇ. ೩೨%ರಷ್ಟು ತಮ್ಮ ಅಂಗಡಿಗಳ ವಿಳಾಸ ಹೊಂದಿರುವ ಯಾವುದೇ ಲೆಟರ್‌ಹೆಡ್ ಹಾಗೂ ರಬ್ಬರ್‌ಸ್ಟಾಂಪನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಬಹುತೇಕರು ರಸ್ತೆಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ

ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಶಲಕರ್ಮಿ ಹಾಗೂ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಪ್ರಚಾರದ ಮತ್ತು ರಬ್ಬರ್‌ಸ್ಟಾಂಪ್‌ಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವರು. ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಆಭರಣ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವವರು ಕೂಡಾ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ರಬ್ಬರ್‌ಸ್ಟಾಂಪ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡದಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಶೇ. ೧೯%ರಷ್ಟು ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಚಾರದ ಕುರಿತಾದ ಅರಿವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಶೇ. ೦೩%ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಜಾಹಿರಾತು ಅಥವಾ ಪ್ರಚಾರದ ಕುರಿತಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಾಂತ ಇರುವ ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದ್ದಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ, ಯಾವುದೇ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರವು ಆಮ್ಲಜನಕವಿದ್ದಂತೆ. ಇದರ ಅರಿವು ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು ಇವರ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಹಿನ್ನಡೆಯಾಗಿದೆ. ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಿರುವಂತೆಯೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಪೈಪೋಟಿಯು ದಿನವೆಲ್ಲಾ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧಾರಣ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ.

ಪ್ರತಿಕ್ಷಣವೂ ಅವು ನೆರಳಿನಂತೆ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಅವರ ಅಭಿರುಚಿಗಳನ್ನು ಬಡಿದೆಬ್ಬಿಸಿ ಅವುಗಳಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವತ್ತನ್ನಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಬೆನ್ನೆಲುಬಿನಂತೆ ಜಾಹಿರಾತು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅರಿವು, ಇದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಅರಿತಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಷ್ಟಗಳು ಬಂದರೆ ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಾಗಿಯೇ ಬರುವಂತೆ ಇಂದು ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರಿಗೆ ತಮ್ಮ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾದ ವೃತ್ತಿಬದುಕು ಕೈಕೊಟ್ಟಂತೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ ನಂಬಿದ್ದ ಗ್ರಾಹಕರೂ ಕೈಬಿಡಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಕನಿಷ್ಠ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೂ ಪರದಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಯಾವುದೇ ಪರ್ಯಾಯ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಅರಿಯದ ಕಾರಣ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಇಂದು ಅಧೋಗತಿಗಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕೈಸಾಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಾಲದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊರಲಾಗದೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಲುಪಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಸ್ವತಃ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನೇ ಆಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದು ಒಂದು ಕಾರಣವಾದರೆ, ಅತಿ ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ದಿನಕ್ಕೆ ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಮನರಂಜನೆ ಮತ್ತು ಶೋಕಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು, ದುಂದುವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದ್ದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು ಮತ್ತೊಂದು

ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಹಕರು ತಮ್ಮ ಬದಲಾದ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಹಿಂದಿನಂತೆ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರಿಗೆ ತಾವೇ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟು ಆಭರಣ ಮಾಡಿಸುವ ತಾಳ್ಮೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಥಳುಕಿನ ಜಾಹಿರಾತಿನ ಮೋಡಿಗೊಳಗಾಗಿ ರೆಡಿಮೇಡ್ ಆಭರಣಗಳನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ತಾನು ಜಾಹಿರಾತು ನೀಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಲಾಭವನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಕುಟುಂಬದ ಯುವಕರು ತಮ್ಮ ಪಾರಂಪರಿಕ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸದೆ ಬೇರೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳತ್ತ ಒಲವು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ ವೃತ್ತಿಯು ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರೂ ಕನಿಷ್ಠ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜೀವನ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿ ಬದುಕುಗಳನ್ನು ಯೋಜನಾಬದ್ಧವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು ಇತರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಪೈಪೋಟಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬದಲಾದರೆ, ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಯಾವುದೇ ಯಂತ್ರಗಳು ಸೃಜನಾತ್ಮಕ, ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ, ಹಸ್ತ ನೈಪುಣ್ಯದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಈ ರೀತಿಯ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು ಒಂದು ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಕಲೆ. ಈಗಲೂ ಹಸ್ತ ತಯಾರಿಕಾ ಆಭರಣಗಳಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೇಡಿಕೆಯಿದೆ. ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಸಂಘಟಿತರಾಗಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ತಾವು ತಯಾರಿಸಿದ ಆಭರಣಗಳಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಜಾಹಿರಾತುಗಳು ಇಂದಿನ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡು ತಾವೂ ಜಾಹಿರಾತು ನೀಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಇತರೆ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಪೈಪೋಟಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಪಂಚವೃತ್ತಿ ಕಸುಬುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿ, ಬೆಳೆಸುವ ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಅದರಿಂದ ಕೆಲವು ಕುಟುಂಬಗಳು ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದ ಆರ್ಥಿಕ ಚೇತರಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮದ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ದೊರೆತ ಸಹಾಯಧನ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ಕುರಿತಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮದ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ದೊರೆತ ಸಹಾಯಧನ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು (೨೦೧೭-೧೮)

ಕ್ರ.ಸಂ	ಯೋಜನೆಯ ಹೆಸರು	ಗುರಿ		ಸಾಧನೆ	
		ಭೌತಿಕ	ಆರ್ಥಿಕ	ಭೌತಿಕ	ಮೊತ್ತ
೧	ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ನೇರಸಾಲ ಯೋಜನೆ	೪	೨.೦೦	೧೩	೩.೩೭
೨	ಅರಿವು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಲ ಯೋಜನೆ	೧೨	೬.೦೦	೨	೧.೭೫
೩	ಚೈತನ್ಯ ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ ನೇರಸಾಲ ಯೋಜನೆ	೨೪	೧೨.೦೦	೩೦	೧೨.೦೦
೪	ಪಂಚ ವೃತ್ತಿ ಯೋಜನೆ	೩೨	೩೨.೦೦	೮೦	೩೨.೦೦
೫	ಕಿರುಸಾಲ ಯೋಜನೆ (ಮಹಿಳಾ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ)	೪೦	೬.೦೦	೮೫	೧೨.೭೫
೬	ಗಂಗಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆ (ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ)	೮	೧೬.೦೦	೮	೧೬.೦೦
೭	ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವೃತ್ತಿ ಸಾಲ ಯೋಜನೆ(ಕಮ್ಮಾರಿಕೆ, ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಮತ್ತು ಬಡಿಗಿ) ಹೊಸ ಯೋಜನೆ.	೪	೬.೦೦	೪	೪.೦೦
೮	ನೇರ ಅವಧಿ ಸಾಲ(ಎನ್.ಬಿ.ಸಿ. ಎಫ್.ಡಿ.ಸಿ)ಯೋಜನೆ ೨೦೧೬-೧೭ & ೨೦೧೭-೧೮	೫೧	೧೯.೫೦	೬೩	೩೦.೧೭
೯	ಮಹಿಳಾ ಸಮೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ (೨೦೧೬-೧೭& ೨೦೧೭-೧೮)	೧೮	೪.೫೦	೪೫	೯.೦೦
	ಒಟ್ಟು	೧೯೩	೧೦೪.೦೦	೩೩೦	೧೨೧.೦೪

(ಆಧಾರ: ಜಿಲ್ಲಾ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ, ಬಳ್ಳಾರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ)

- **ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕತೆ ೨೦೧೪-೨೦೧೮**

ರತ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ವಲಯವು ಭಾರತೀಯ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು "ದೇಶದ ಜಿಡಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೭ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಸರಕು ರಫ್ತಿಗೆ ೧೫ ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದು ೪.೬೪ ಮಿಲಿಯನ್ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಸಹ ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ೨೦೨೨ರ ವೇಳೆಗೆ ೮.೨೩ ಮಿಲಿಯನ್ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ." ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ

ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ರಫ್ತು ಆಧಾರಿತ ಮತ್ತು ಶ್ರಮದಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ರತ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ರಫ್ತು ಉತ್ತೇಜನಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದುವಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿದೆ. ಹೂಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ 'ಬ್ರಾಂಡ್ ಇಂಡಿಯಾ'ವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ವಿವಿಧ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಭಾರತವು ಜಾಗತಿಕ ಆಭರಣ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಕೇಂದ್ರವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದರ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ನುರಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಲಭ್ಯತೆ ಇದೆ. ಭಾರತವು ವಜ್ರಗಳಿಗಾಗಿ ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಕತ್ತರಿಸುವ ಮತ್ತು ಹೊಳಪು ನೀಡುವ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಕತ್ತರಿಸುವ ಮತ್ತು ಹೊಳಪು ನೀಡುವ ಉದ್ಯಮವು ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಗಳಿಂದ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿತವಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಜೆಮ್ಸ್ ಮತ್ತು ಜ್ಯುವೆಲರಿ ರಫ್ತು ಪ್ರಚಾರ ಮಂಡಳಿಯ(ಜಿಜೆಇಪಿಸಿ) ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ವಿಶ್ವದ ನಯಗೊಳಿಸಿದ ವಜ್ರಗಳ ೭೫ ಪ್ರತಿಶತವನ್ನು ಭಾರತ ರಫ್ತು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಭಾರತದ ರತ್ನ ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಕ್ಷೇತ್ರವು ದೇಶದ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಗಳಿಕೆಗೆ(ಎಫ್ಇಇ) ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ವಲಯವನ್ನು ರಫ್ತು ಉತ್ತೇಜನಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡುವ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಮಾರ್ಗದ ಮೂಲಕ ಈ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಶೇ. ೧೦೦ರಷ್ಟು ವಿದೇಶಿ ನೇರ ಹೂಡಿಕೆಗೆ(ಎಫ್‌ಡಿಐ) ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಗಾತ್ರ: ೨೦೧೮ರ ಜನವರಿಯಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ವರೆಗೆ "ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಬೇಡಿಕೆ ೭೬೦.೪೦ ಟನ್‌ಗಳಿಗೆ ಏರಿದೆ. ಭಾರತದ ರತ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ರಫ್ತು ಏಪ್ರಿಲ್ ೨೦೧೯-ಮೇ ೨೦೧೯ರ ನಡುವೆ US ೪.೯ ಬಿಲಿಯನ್ ಆಗಿತ್ತು. ಅದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಕತ್ತರಿಸಿದ ಮತ್ತು ಹೊಳಪು ಕೊಟ್ಟ ವಜ್ರಗಳ ರಫ್ತು ಯುಎಸ್ ೩.೫೨ ಬಿಲಿಯನ್ ಆಗಿದ್ದು, ಆ ಮೂಲಕ ಒಟ್ಟು ರತ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ರಫ್ತಿನ ಶೇಕಡ ೭೯.೬೭ರಷ್ಟು ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದೆ. ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಮೆಡಾಲಿಯನ್ಗಳ ರಫ್ತು ೬೭೬.೫೧ ಮಿಲಿಯನ್ ಯುಎಸ್ ಡಾಲರ್ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿ ಆಭರಣ ರಫ್ತು ಏಪ್ರಿಲ್ ೨೦೧೮-ಮಾರ್ಚ್ ೨೦೧೯ರ ನಡುವೆ ೭೬೫.೯೮ ಮಿಲಿಯನ್ ಯುಎಸ್ ಡಾಲರ್ ಆಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರತ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯು ೩೦೦,೦೦೦ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ದಿಮೆಗಾರರಿಗೆ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆಗಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಗಾತ್ರವು ೨೦೧೭ರ ವೇಳೆಗೆ ಸುಮಾರು ೭೫ ಬಿಲಿಯನ್ ಯುಎಸ್ ಡಾಲರ್ ಆಗಿದ್ದು, ೨೦೨೫ರ ವೇಳೆಗೆ ೧೦೦ ಬಿಲಿಯನ್ ಯುಎಸ್ ಡಾಲರ್ ತಲುಪುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ. ಇದು ಜಾಗತಿಕ ಆಭರಣ ಬಳಕೆಗೆ ಶೇ. ೨೯ರಷ್ಟು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ"(ಉಲ್ಲೇಖಗಳು: ಮಾಧ್ಯಮ ವರದಿಗಳು, ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು, ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರ ಇಲಾಖೆ(ಡಿಐಪಿಪಿ), ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ, ರತ್ನ ಮತ್ತು ಆಭರಣ ರಫ್ತು ಉತ್ತೇಜನ ಮಂಡಳಿ). ಭಾರತವು ರತ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳ ಅತಿದೊಡ್ಡ ರಫ್ತುದಾರರಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ವಿದೇಶಿ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವ

ಕಾರಣ ಉದ್ಯಮವು ಭಾರತೀಯ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ(ಜಿ.ಎಸ್.ಟಿ.) ಮತ್ತು ಮಾನ್ಸೂನ್ ಭಾರತದ ಚಿನ್ನದ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಮುಂಬರುವ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ದೊಡ್ಡ ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು/ ಬ್ರಾಂಡ್‌ಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ರತ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಾಪಿತ ಬ್ರಾಂಡ್‌ಗಳು ಸಂಘಟಿತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಯಲು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುತ್ತಿವೆ. ಸಂಘಟಿತ ಆಟಗಾರರ ನುಗ್ಗುವಿಕೆಯು ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ವಿನ್ಯಾಸಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮಾರಾಟವು ೨೦೨೧-೨೨ರ ವೇಳೆಗೆ ದಂಡ ಆಭರಣ ವಿಭಾಗದ ಶೇಕಡ ೧-೨ರಷ್ಟನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಚಿನ್ನದ ಆಮದಿನ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಿಸುವುದು ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯ ಚಿನ್ನದ ಲೋಹದ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಚಯಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಲಭ್ಯತೆಯ ಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಕಡಿಮೆ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಅವಧಿಗೆ ಆಭರಣ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಮಾಣದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳಿಂದ ಆಭರಣಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

೨೦೧೮ರಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ೬ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತು. ರೂ.೧೭೬.೫೯ ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿಗಳಷ್ಟು ಒಟ್ಟು ಆಂತರಿಕ ಉತ್ಪನ್ನ(ಜಿಡಿಪಿ) (೨೦೧೨ರಲ್ಲಿ ೨ ಲಕ್ಷಕೋಟಿ ಇತ್ತೆಂದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ) ಹೊಂದಿರುವ ಭಾರತ, ೨೦೧೭ರಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಅನ್ನು ೭ನೇ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿದೆ ಎಂದು ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನ 'ಜಿಡಿಪಿ'ಯು ರೂ. ೧೭೫.೫೭ ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿಗಳಷ್ಟಿದೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಮಾರ್ಚ್ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊನೆಗೊಂಡ ತ್ರೈಮಾಸಿಕದಲ್ಲಿ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ದರವು ಶೇ. ೭.೭ರಷ್ಟು ದಾಖಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ದೇಶದ ತಲಾ ಆದಾಯವು ೨೦೧೮ರಲ್ಲಿಯೂ ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಭಾರತದ ತಲಾ ಆದಾಯ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ಗಿಂತ ೨೦ ಪಟ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಇದೆ ಎಂದು ರಾಜೀವ್ ಕುಮಾರ್, ನೀತಿ ಆಯೋಗದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಿದರು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ೨೦೧೬-೧೭ ಮತ್ತು ೨೦೧೭-೧೮ರಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೭.೧% ಮತ್ತು ೬.೬%ಕ್ಕೆ, ಭಾಗಶಃ ೨೦೧೬ರ ಭಾರತೀಯ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನೋಟಿನ ಅಮಾನ್ಯೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ(ಭಾರತದ) ತೀವ್ರ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಣಾಮದಿಂದಾಗಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರವು ತಗ್ಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ರಾಜ್ಯದ ೧೩೦ ತಾಲೂಕುಗಳು ನೆರೆ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಸಂತ್ರಸ್ತಗೊಂಡಿದ್ದು, ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಾರ್ಯ ದೊಡ್ಡ ತೊಡಕಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಬಜೆಟ್‌ನ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಹಣ ನೆರೆಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಪುನರ್‌ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಬಹುದೆಂದು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿಂಜರಿತದ ಬಿಸಿ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಇವೆರಡರ ಮಧ್ಯೆ ರಾಜ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಜಾರಬಹುದೆಂಬ ಆತಂಕ ಹೊಸದಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಿಜೆಪಿ ಸರಕಾರವನ್ನು ಕಂಗೆಡಿಸಿದೆ. ಈ

ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಹಾಗೂ ತುರ್ತು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಂಕುಶ ಹಾಕುವ ಮೂಲಕ ಬೊಕ್ಕಸ ಭದ್ರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಹಣಕಾಸು ಇಲಾಖೆ ಮುಂದಾಗಿದೆ. 'ವಿಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ'ಕ್ಕೆ ಲಭ್ಯವಾದ ದಾಖಲೆ ಪ್ರಕಾರ ಆಗಸ್ಟ್ ೨೩ರಂದು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ, ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರಮುಖ ಇಲಾಖೆಗಳು ಅನುಮೋದನೆಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಕಡತಗಳ ಮೇಲೆ ಹಿಂಬರಹ ಬರೆದಿರುವ ಹಣಕಾಸು ಇಲಾಖೆ, ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳ ಪೈಕಿ ಅತಿ ಅಗತ್ಯವಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಿ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಆರಂಭಿಸಲಾರದೇ ಇರುವ ಯೋಜನೆಗಳ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಅಗತ್ಯ ಯೋಜನೆಗೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿ. ಹಣಕಾಸು ಲಭ್ಯತೆ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಿ ಎಂದು ಸೂಚನೆ ನೀಡಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪಟ್ಟಿ ನೀಡುವಂತೆಯೂ ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಂದುಕೊಂಡಂತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆಭರಣಗಳು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವಾಗಿವೆ. ಅದರ ಸಂಬಂಧವು ಕೇವಲ ಹಣಕಾಸಿನಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಭಾರತದ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಂತೆ, ದೇಶೀಯ ರತ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮವು ಮುಂಬರುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಮೂಲಕ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಆಭರಣಕಾರರು ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರು ಸಹ ಆಭರಣ ಖರೀದಿಸುವ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತೀಯರು ಚಿನ್ನವನ್ನು ಖರೀದಿಸುವುದನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಇದು ವಿವಾಹದ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಒಂದು ಬೇಡಿಕೆಯು ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಮಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಡಿಮೋನಿಟೈಸೇಶನ್ ಅನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದಾಗ, ರತ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮವು ನಗದು-ಚಾಲಿತ ವಲಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಅದೂ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಗರಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಭರಿಸಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಬೇಡಿಕೆ ಇಂದು ನಿಂತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಇಳಿಮುಖ: ರಾಜ್ಯದ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆ ಭದ್ರತೆ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನ ಮೂಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಸರಾಸರಿ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಮುಖವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಆತಂಕಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ತೆರಿಗೆ, ಮೋಟಾರು ವಾಹನ, ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು ಮುದ್ರಾಂಕ ಸಂಗ್ರಹ ೨೦೧೯-೨೦ನೇ ಸಾಲಿನ ಮೊದಲ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ದಲ್ಲಿ ಆಶಾದಾಯಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಬಕಾರಿ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತುಸು ಚೇತರಿಕೆ ಇದೆ. ಎರಡನೇ ತ್ರೈಮಾಸಿಕದ ಮೊದಲ ೨ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 'ಕರ ಕ್ರೋಡೀಕರಣ' ನಿಶ್ಚಿತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಖಚಿತ ಮಾಹಿತಿ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹಣಕಾಸು ಇಲಾಖೆ ಮೂಲಗಳು ತಿಳಿಸಿವೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ೨೦೧೮-೧೯ರಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಆಮದು ಶೇ. ೩ರಷ್ಟು ಇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ೨೦೧೭-೧೮ರಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಆಮದು ೩೩.೭ ಬಿಲಿಯನ್ ಅಮೆರಿಕನ್ ಡಾಲರ್‌ನಷ್ಟಿತ್ತು. ೨೦೧೬-೧೭ರಲ್ಲಿ ಇದರ ಪ್ರಮಾಣ ೨೭.೫ ಬಿಲಿಯನ್ ಅಮೆರಿಕನ್ ಡಾಲರ್ ನಷ್ಟು ಇತ್ತು. ಕಳೆದ

ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೯೮೨ ಟನ್ ಚಿನ್ನ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಉದ್ಯಮವು ಬಜೆಟ್ಟಿನಿಂದ ಮತ್ತಷ್ಟು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದೆ. ಸುಂಕ ಇಳಿಕೆ ಹಾಗೂ ಆಮದು ಮೇಲಿನ ನಿಯಮ ಸಡಿಲಿಕೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಿವೆ. ಇದಲ್ಲದೇ ಹಳೆಯ ಚಿನ್ನದಿಂದ ಹೊಸ ಆಭರಣ ಮಾಡುವಾಗ ಲೇಬರ್ ಶುಲ್ಕದ ಜಿಎಸ್ಟಿ ಶೇಕಡ ೧೮ರಷ್ಟಿದೆ. ಇದರನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಗದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಖರೀದಿ ಪ್ರಮಾಣ ದಿನಕ್ಕೆ ೧೦ ಸಾವಿರದಿಂದ ೧ ಲಕ್ಷ ರೂ.ವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಳ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ಯಾನ್ ಕಾರ್ಡ್ ಮಿತಿಯನ್ನು ೨ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಿಂದ ೫ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಚಿನ್ನದ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಆಗಿದೆ. "ಚಿನ್ನವು ಒಂದು ಲಘುಲೋಹ; ಆದುದರಿಂದ ಅದು ಆಭರಣ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಒಳಪಡುವಾಗ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧಾನದ ಚಿನ್ನದ ಶುದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ.೨ರಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಯ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡ ಬಳಿಕ ಚಿನ್ನಾಭರಣ ತಯಾರಿಯಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ವೇಸ್ಟೇಜ್ ಬಗ್ಗೆಯೂ ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಅದೆಷ್ಟೋ ಮಂದಿಗೆ ಈ ವೆಸ್ಟೇಜ್ ಎಂದರೇನೆಂಬ ಸರಿಯಾದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವೇಸ್ಟೇಜ್ ಎಂಬುದೊಂದು ಚಿನ್ನಾಭರಣ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಅದೇನೋ ಮೋಸ ಎಂಬ ಅನ್ನಿಸಿಕೆಯೇ ಹಲವರಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಸಹಜವೇ ಆಗಿದೆ. ನಾವು ಖರೀದಿಸಿದಾಗ ಇದ್ದ ಚಿನ್ನಾಭರಣದ ಮೌಲ್ಯ ಅದನ್ನು ಮಾರುವಾಗ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಚಿನ್ನದ ಬಹಳ ಸುಂದರವಾದ ನೆಕ್ಲೇಸ್ ನಾವು ಖರೀದಿಸುವಾಗ ೭೦,೦೦೦ ರೂ. ಬೆಲೆ ಇದ್ದರೆ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಮಾರುವಾಗ ನಮಗೆ ವೇಸ್ಟೇಜ್, ಮಜೂರಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಮೌಲ್ಯ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಹಜವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಪ್ಪಟ ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಆಭರಣದ ರೂಪವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಅದು ಕುಶಲ ಕರ್ಮಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಕುಶಲ ಕರ್ಮಿಯ ಮಜೂರಿಯನ್ನು ನಾವು ತೆರಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ಇತರ ಬಗೆಯ ಲೋಹವನ್ನು ಸೇರಿಸದೇ ಆಭರಣ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಚಿನ್ನಾಭರಣವನ್ನು ನಾವು ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಾರಲು ಮುಂದಾದಾಗ ನಮಗೆ ಸಿಗುವುದು ಕೇವಲ ಚಿನ್ನದ ಅಂಶಕ್ಕಿರುವ ಮೌಲ್ಯ ಮಾತ್ರ, ಅದರಲ್ಲಿ ಬೆರೆತಿರುವ ಇತರ ಬಗೆಯ ಲೋಹಾಂಶ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಮೌಲ್ಯರಹಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ." (https://m.dailyhunt.in/news/bangladesh/kannada/udayavani - epaper-udayavani/- ಚಿನ್ನಾಭರಣ ತಯಾರಿಕೆ ಮೂಲ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಹೇಗೆ). ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲು ನಾವು ಚಿನ್ನಾಭರಣ ತಯಾರಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯತ್ತ ಒಂದು ನೋಟ ಹರಿಸುವುದು ಒಳಿತು. ಆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಾವು ಈ ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಚಿನ್ನಾಭರಣ ತಯಾರಿಕೆ ಮೂಲ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು : ೧. ವಯರ್ ಮೇಕಿಂಗ್, ೨. ಶೀಟ್ ಮೇಕಿಂಗ್, ೩. ಸೋಲ್ಡರಿಂಗ್, ೪. ಡೈಸ್ ಮತ್ತು ಪ್ರೆಸ್ಸಸ್(ಅಚ್ಚು ಮತ್ತು ಒತ್ತು), ೫. ಕಾರ್ವಿಂಗ್, ೬. ಎನ್ ಗ್ರೇವಿಂಗ್, ೭. ಪಾಲಿಶಿಂಗ್, ೮. ಪ್ಲೇಟಿಂಗ್.

ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು: ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಳೆ ಚಿನ್ನಾಭರಣವನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ ಶುದ್ಧ ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಅದರ ಮಿಶ್ರ ಲೋಹವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಅಕ್ವಾ ರೆಜಿಯಾ ಪ್ರೊಸೆಸ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪರಿಶುದ್ಧ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಾದ ಪ್ರಮಾಣದ ತಾಮ್ರ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಕುಲುಮೆಯಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕುಲುಮೆಯಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣತೆಯು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಕರಗುವಿಕೆಯ ಕಡಿಮೆ ಉಷ್ಣತೆಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ತಾಮ್ರವು ಬರ್ನ್‌ಔಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕರಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಚಿನ್ನದ ಮಿಶ್ರಣವು ಏಕಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಚಿನ್ನ ಕರಗಿಸಲು ಇಂಡಕ್ಷನ್ ಮೆಲ್ಟಿಂಗ್ ಮಶೀನ್ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಏಕಪ್ರಕಾರದ ಮಿಶ್ರಣವು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥವೇನೆಂದರೆ ಚಿನ್ನದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗವನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ರೇ ಮಶೀನ್ನಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದಾಗ ಅದರ ಪರಿಶುದ್ಧತೆಯ ಫಲಿತಾಂಶ ಏಕರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಶುದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ. ೨ರಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಯ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಿನ್ನವು ಒಂದು ಲಘುಲೋಹ; ಆದುದರಿಂದ ಅದು ಆಭರಣ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಒಳಪಡುವಾಗ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಚಿನ್ನದ ಕುಶಲ ಕರ್ಮಿಗಳು ಚಿನ್ನದ ಕಿಂಚಿತ್ ಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡ ನಷ್ಟವಾಗದಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು, ಡ್ರಾವರ್ಗಳನ್ನು, ಕೆಲಸದ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಜಾಗವನ್ನು ಆಗೀಗ ಎಂಬಂತೆ ಬ್ರಶ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನೂರು ಗ್ರಾಂ ಚಿನ್ನದ ಬಾರನ್ನು ಎರಡಾಗಿ ತುಂಡರಿಸಿ ತೂಕ ಮಾಡಿದಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿನ ತೂಕದ ನಷ್ಟ ಉಂಟಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇ ವೆಸ್ಟೇಜ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಚಿನ್ನಾಭರಣ ವರ್ಕ್‌ಶಾಪ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ಕುಶಲ ಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಸಮವಸ್ತ್ರ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ವರ್ಕ್‌ಶಾಪ್ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಾಗ ಮತ್ತು ಹೊರ ಬರುವಾಗ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಮವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ತೆಗೆದಿರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಚಿನ್ನಾಭರಣ ತಯಾರಿಯ ವರ್ಕ್‌ಶಾಪ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಬಗೆಯ ನೆಲಹಾಸನ್ನು ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ಚಿನ್ನದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಣಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ವಿಶೇಷ ನೆಲ ಹಾಸು ಪೂರಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶವರ್ನಿಂದ ಹೊರಬರುವ ನೀರನ್ನು ಕೂಡ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಶೋಧಿಸಿ ನಷ್ಟವಾಗಿರಬಹುದಾದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಮಾಣದ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಮರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಉಗಮದ ಹಿಂದೆ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಪಾತ್ರ: ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವ ಮತ್ತು ಠೇವಣಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹುಟ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸುಮಾರು ಮೂರು ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. "ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎಂಬ ಪದವು ಇಟಾಲಿಯನ್ ಪದ 'ಬ್ಯಾಂಕೋ' ಎಂಬ ಪದದಿಂದ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಬ್ಯಾಂಕೋ ಎಂದರೆ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಸಾಹುಕಾರರ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬೆಂಚು ಅಥವಾ ಬಾಕು ಎಂದರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಚು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅದರ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಸಾಹುಕಾರರು ಹಣದ ಲೇವಾದೇವಿ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಕೈಗೊಂಡ ಹಣದ ಲೇವಾದೇವಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಬ್ಯಾಂಕ್ ವ್ಯವಹಾರ ಪದ್ಧತಿಯ ಉಗಮವನ್ನು

ಕಾಣಬಹುದು. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಇದ್ದ ಹಣವನ್ನು ಸುರಕ್ಷತೆಗಾಗಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಠೇವಣಿ ಇಟ್ಟ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಅವರಿಟ್ಟ ಠೇವಣಿಯ ಮೌಲ್ಯದಷ್ಟು ರಶೀದಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ರಶೀದಿಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ 'ಪಾವತಿ ಚೀಟಿ'ಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಪಾವತಿ ಚೀಟಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಿಗೆ ಠೇವಣಿಯ ಹಣ ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆಯಲು ಹಕ್ಕು ಇರುತಿತ್ತು. ಬೇಡಿದಾಗ ಹಣವನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸುವ ಹೊಣೆ ಅಕಸಾಲಿಗರದಾಗಿತ್ತು. ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಪಾವತಿ ಚೀಟಿಗಳು ಈ ಭರವಸೆಯ ಸಂಕೇತಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಹಣದ ಲೇವಾದೇವಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಅನುಭವದ ಅರಿವಾಯಿತು. ಎಲ್ಲಾ ಠೇವಣಿದಾರರು ಒಂದೇ ವೇಳೆಗೆ ತಾವಿಟ್ಟ ಠೇವಣಿಯ ಹಣವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕೇಳಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸ ಅವರಿಗಾಯಿತು. ಅದರಿಂದ ಅವರ ಠೇವಣಿಯ ಹಣವನ್ನು ತಮ್ಮ ಬಳಿ ಸೋಮಾರಿಯಾಗಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದವರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟು ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ರೀತಿ ಕೇವಲ ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ಇಟ್ಟ ಠೇವಣಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿನ ಹಣವು ಸಾಲ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಲ್ಪಡುವ ಸಾಧನವಾಯಿತು. ಕ್ರಮೇಣ ಸ್ವತಂತ್ರ ಬ್ಯಾಂಕಿಗ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ನೀಡಲು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಂದವು"(http://www.merriam-webster.com/ dictionary /ban k? show=0&t=1390911368) ಎಂಬುದು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಉಗಮದ ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಮೋಹನ ತರಂಗಿಣಿ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ವಿಜಯನಗರದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಅಂಶಗಳು: ಈ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ರತ್ನ ಮತ್ತು ಮುತ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊಳಪು ಮಾಡುವ ಅಂಗಡಿಗಳಿದ್ದ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. "ಬಹುಶಃ ಇವು ಹಳೆಯ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಹೊಳಪು ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ರೂಪಾಂತರ ಮಾಡುವ ಅಂಗಡಿಗಳಿದ್ದಿರ ಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿನ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಹೊಸ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಹಳೆಯ ಆಭರಣಗಳಿಗೆ ಮೆರಗು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೂರನೇ ಸಂಧಿಯ ೨೯ನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಕುಬೇರನಿಗೂ ಸಾಲ ಕೊಡುವಂತಹ ಶ್ರೀಮಂತರಿದ್ದರು ಎಂಬ ವರ್ಣನೆಯಿದ್ದು, ಪ್ರಾಯಶಃ ಅಂದಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇವರು ಬ್ಯಾಂಕರ್‌ಗಳಾಗಿದ್ದಿರ ಬಹುದು. ವರ್ತಕರಿಗೂ ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತಿರಬಹುದು. ಇವರು ಐವತ್ತಾರು ರಾಜ್ಯಗಳ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುರಿದುಕೊಂಡು ವಿನಿಮಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಸಮಕಾಲೀನ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯದ ಪೂರ್ವರೂಪವಿದ್ದಿರ ಬಹುದು. ಭರತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಂಗ, ವಂಗ, ಕಳಿಂಗ, ಕಾಮರೂಪ, ಇತ್ಯಾದಿ ೫೬ ರಾಜ್ಯಗಳು ಇದ್ದುವೆಂದು ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ೫೬ ದೇಶಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಿದ್ದಿತೋ ಇಲ್ಲವೋ, ಆದರೆ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ವ್ಯಾಪಾರ ಚಟುವಟಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ನಾನಾ ದೇಶಗಳು ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಸಮುದ್ರದ ಆಚೆಗೆ ಅಲ್ಲದೆ ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಹಲವು ಭಾಗ ಮತ್ತು ಅರಬ್ ದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದಿತು. ಪ್ರಾಯಶಃ ವಿಜಯನಗರದ ಗದ್ಯಾಣ, ವರಹ, ಇತ್ಯಾದಿ ನಾಣ್ಯಗಳಂತೆ ಉತ್ತರ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ನಾಣ್ಯಗಳು

ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದಿರಬಹುದು ಮತ್ತು ಇವೆರಡರ ಮೌಲ್ಯ, ತೂಕ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಹೊರದೇಶದ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ತಂದ ದ್ರವ್ಯದ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ವಿಜಯನಗರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದ್ದ ಮೌಲ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಿರಬಹುದು" (ಇತಿಹಾಸ ದರ್ಶನ, ಸಂಪುಟ ೧೬, 'ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದ ಸಂತೆಗಳು', ಎಂ.ಬಿ. ಪಾಟೀಲ್.–http://itihasacademy.blogspot.com/2014/07/blog-post_23.html). ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವುದು ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವಿದ್ಯಮಾನವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅದರ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಇತ್ತೀಚಿನ ತೆರಿಗೆ ಕಾಯ್ದೆಯ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಲೇವಾದೇವಿಗಾರರು ತತ್ತರಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಆಭರಣವೂ ಇಲ್ಲ. ಕೊಟ್ಟ ಹಣವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬಾಂತಾಗಿದೆ.

೪.೩. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ವಿಶೇಷ ದಿನಗಳು, ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭದ ವೇಳೆ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಬಳಿ ಚಿನ್ನ ಖರೀದಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ದಿನಗಳಿದ್ದವು, ಆತ ನೀಡಿದ ವಿನ್ಯಾಸದ ಆಭರಣವನ್ನು ಮರುಮಾತಾಡದೇ ಪಡೆದು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರು ಇಂತಹದ್ದೇ ಒಡವೆಗಳು ಬೇಕೆಂದು ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಆಸಕ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕಂಥ ಆಭರಣ, ದೇವರ ವಿಗ್ರಹ ಹಾಗೂ ನಿತ್ಯೋಪಯೋಗಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಈಗ ಕಾಲ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ಜಾಗತಿಕ ಮೌಲ್ಯ ದೊರೆತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಬಡವರಿಗೆ ದುರ್ಲಭವಾದ ಹಳದಿಲೋಹ ಗ್ರಾಂ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಿಗುವಂತಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಆಭರಣ ವಿನ್ಯಾಸದ ಆಯ್ಕೆಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಚಿನ್ನ ಖರೀದಿ ಮಾಡುವಾಗ ಗ್ರಾಹಕ ಅನೇಕ ಮಾನದಂಡದ ಜೊತೆಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಪ್ಪುವ ವಿನ್ಯಾಸದ ಬಗೆಗೂ ಯೋಚಿಸುವುದುಂಟು. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗಾಗಿ ಜುವೆಲರಿ ಮಳಿಗೆಯವರು ವಿವಿಧ ಮಾದರಿಯ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಕರ ವರ್ಗವನ್ನೇ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಚಿನ್ನವನ್ನು ಮುಟ್ಟದೆಯೇ ಇಂತಿಷ್ಟು ಗ್ರಾಂನಲ್ಲಿ, ಇಂತಿಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಆಭರಣವನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಮೊದಲೇ ಪೂರ್ವ ನಿಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಸಿ, ಆಭರಣವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಡುವವರು ಜುವೆಲರಿ ಡಿಸೈನರ್‌ಗಳು. ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಪ್ಲಾಟಿನಮ್ ಮತ್ತು ರತ್ನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹೊಸ ವಿನ್ಯಾಸದ ಸ್ಕೆಚ್ ತಯಾರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೆಲಸ ಇವರದು. ಗಣಕ ಯಂತ್ರದ ಮೂಲಕ ನವನವೀನ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನಿಗೆ ನೀಡಿ ಚಿನ್ನಾಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ರೂಪುರೇಷೆ ನೀಡುವುದೂ ಇವರ ಕೆಲಸ. ಇಂಥ ವಿನ್ಯಾಸಕರಾಗಬೇಕೆಂದರೆ, ಪಿಯುಸಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪೂರೈಸಿದ ಬಳಿಕ ಜೆಮ್ಮಾಲಜಿ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ವಿಷಯ ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಜುವೆಲರಿ ಡಿಸೈನರ್ ಆಗಬಹುದು. ಮತ್ತೊಂದು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಎನ್.ಐ.ಎಫ್.ಡಿ.(National institute of fashion design) ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆ ಬರೆದು ಬಳಿಕ ಆಕ್ಸೆಸರಿ ಡಿಸೈನ್ ಮಾಡಿಯೂ ಜುವೆಲರಿ ಡಿಸೈನರ್ ಆಗಬಹುದು. ಆದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಜ್ಞಾನ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ, ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಇತರ ಲೋಹಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ರತ್ನಗಳ ಗುಣಾವಗುಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ರತ್ನಶಾಸ್ತ್ರದ ಅರಿವು, ಆಕ್ಸೆಸರಿ, ಫ್ಯಾಷನ್ ಕ್ಷೇತ್ರದ

ಬಗ್ಗೆ ಜ್ಞಾನ, ಹೊಸ ಆಯ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಮತ್ತು ಟ್ರೆಂಡ್ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅರಿವು. ಸ್ಕೆಚ್ ಮಾಡುವ ಕಲೆ, ಗಣಕ ಸಂಬಂಧಿತ ಡಿಸೈನ್ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ಚಿನ್ನಾಭರಣ ತಯಾರಿಕಾ ಘಟಕ, ಚಿನ್ನಾಭರಣ ತಯಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಲಯ, ಚಿನ್ನಾಭರಣ ಮಳಿಗೆಗಳು, ಲೋಹ ವಿನ್ಯಾಸ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವಾಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಂತ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿ ಸಂದರ್ಶನದ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಉದ್ಯಮಿದಾರರು ಓದು ಬರಹ ಬರೆಯಲು ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಲು ತಮಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ೭ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿ, ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಸಂಗ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡರೆ, ಹಿಂದಿನ ತಲೆ ಮಾರಿನವರು ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕಲಿತು ಉದ್ಯಮ ನಡೆಸಿರುವ ಉದಾಹರಣಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ಯುವ ಜನಾಂಗವು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಪದವಿ ಶಿಕ್ಷಣದವರೆಗೆ ಅಂದೆರೆ ಬಿಎ/ಬಿಬಿಎಂ/ಬಿಕಾಂ/ಬಿಇ/ಕಂಪ್ಯೂಟರ್/ಮುಂತಾದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವರು ಕಾಣಸಿಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಬಂಡವಾಳವೇ ಪ್ರಮುಖವಾಗುತ್ತದೆ ವಿನಾ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಉನ್ನತೀಕರಣ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರದ ಕಡೆ ಹಚ್ಚು ಗಮನ ಹರಿಸುವ ಈ ಉದ್ಯಮಿದಾರರು ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬದ ಮಕ್ಕಳು ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿನಿಂದ ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ನಡೆಸಿದ ಕುಟುಂಬಗಳು ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಸರಕಾರಿ ಮತ್ತು ಖಾಸಗೀ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ ಮೂಲ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಕೆಲವರು ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಉದ್ಯಮದ ಕುಟುಂಬದವರು ಎರಡು ಮತ್ತು ಮೂರನೇ ತಲೆಮಾರಿನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಸ್ವರ್ಣ ಉದ್ಯಮ ಮಾಡಿದವರು ಪ್ರಸ್ತುತ ದಿನ ಮಾನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮೂಲ ವೃತ್ತಿಯನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶೇ. ೫ರಿಂದ ೧೦ರಷ್ಟು ಭಾಗ ಸ್ನಾತಕ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದಪಿಗಳಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು ಪದವಿ ಶಿಕ್ಷಣದವರೆಗೆ ಮುಗಿಸಿ ಉದ್ಯಮದ ಕಡೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿದರೆ, ಅವರ ಕುಟುಂಬದ ಮಹಿಳೆಯರು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಬಳ್ಳಾರಿ, ಹೊಸಪೇಟೆ, ಕಂಪ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹರಪನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ನಗರ ಪ್ರದಶದ ಉದ್ಯಮಿದಾರ ಕುಟುಂಬ ಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ, ಡಿಪ್ಲೊಮ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂತಾದುವುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು

ದೊರೆತಿರುವ ಕಾರಣವಿರಬಹುದು. ಪ್ರಸ್ತುತ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಕೂಡಾ ಸ್ವರ್ಣ ಉದ್ಯಮಿದಾರರು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಗಮನ ಹರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಣಕಾರರ ಉದ್ಯಮಿದಾರರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಯಾವುದೇ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದವರೆಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಕಂಡು ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ಇವರ ಕೊಡುಗೆ ಶೂನ್ಯವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೇ ತಮ್ಮದೇ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಕುರಿತು ಯಾವುದೇ ತರಬೇತಿ/ಕಾರ್ಯಾಗಾರವನ್ನು ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾದರಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಲ್ಲೆಯ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದ ಮೂಲಕ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಾಲೂಕುವಾರು ಮಾದರಿ

ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಕ್ರ.ಸಂ	ತಾಲೂಕು ಹಾಗೂ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಗಾತ್ರ	ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರು	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಟ್ಟ	ಮಧ್ಯಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಟ್ಟ	ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಟ್ಟ	ಒಟ್ಟು	ಶೇಕಡವಾರು
೧.	**ಬಳ್ಳಾರಿ**						
	ಅತೀ ಸಣ್ಣ	೦೩	೦೪	೦೪	೦೦	೧೧	೨೨%
	ಸಣ್ಣ	೦೨	೦೩	೦೭	೦೦	೧೨	೨೪%
	ಮಧ್ಯಮ	೦೦	೦೭	೦೯	೦೨	೧೮	೩೬%
	ದೊಡ್ಡ	೦೦	೦೩	೦೫	೦೧	೦೯	೧೮%
	ಒಟ್ಟು	೦೫	೧೭	೨೫	೦೩	೫೦	೧೦೦%
೨.	**ಸಿರುಗುಪ್ಪ**						
	ಅತಿ ಸಣ್ಣ	೦೨	೦೬	೦೫	೦೦	೧೩	೫೨%
	ಸಣ್ಣ	೦೧	೦೫	೦೩	೦೦	೦೯	೩೬%
	ಮಧ್ಯಮ	೦೦	೦೧	೦೨	೦೦	೦೩	೧೨%
	ದೊಡ್ಡ	೦೦	೦೦	೦೦	೦೦	೦೦	೦೦%
	ಒಟ್ಟು	೦೩	೧೨	೧೦	೦೦	೨೫	೧೦೦%
೩.	**ಸಂಡೂರು**						
	ಅತಿ ಸಣ್ಣ	೦೩	೦೩	೦೪	೦೦	೧೦	೪೦%
	ಸಣ್ಣ	೦೨	೦೪	೦೩	೦೦	೦೯	೩೬%
	ಮಧ್ಯಮ	೦೦	೦೩	೦೨	೦೧	೦೬	೨೪%
	ದೊಡ್ಡ	೦೦	೦೦	೦೦	೦೦	೦೦	೦೦%
	ಒಟ್ಟು	೦೫	೧೦	೦೯	೦೧	೨೫	೧೦೦%

೪.	**ಹೊಸಪೇಟೆ**						
	ಅತೀ ಸಣ್ಣ	೦೧	೦೫	೦೩	೦೦	೦೯	೩೬%
	ಸಣ್ಣ	೦೦	೦೨	೦೨	೦೧	೦೫	೨೦%
	ಮಧ್ಯಮ	೦೦	೦೧	೦೫	೦೨	೦೮	೩೨%
	ದೊಡ್ಡ	೦೦	೦೦	೦೧	೦೨	೦೩	೧೨%
	ಒಟ್ಟು	೦೧	೦೮	೧೧	೦೫	೨೫	೧೦೦%
೫.	**ಕೂಡ್ಲಿಗಿ**						
	ಅತೀ ಸಣ್ಣ	೦೨	೦೫	೦೬	೦೦	೧೩	೫೨%
	ಸಣ್ಣ	೦೧	೦೩	೦೫	೦೦	೦೯	೩೬%
	ಮಧ್ಯಮ	೦೦	೦೦	೦೨	೦೧	೦೩	೧೨%
	ದೊಡ್ಡ	೦೦	೦೦	೦೦	೦೦	೦೦	೦೦%
	ಒಟ್ಟು	೦೩	೦೮	೧೩	೦೧	೨೫	೧೦೦%
೬.	**ಹಗರಿಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ**						
	ಅತಿ ಸಣ್ಣ	೦೩	೦೪	೦೪	೦೦	೧೧	೪೪%
	ಸಣ್ಣ	೦೨	೦೩	೦೩	೦೦	೦೮	೩೨%
	ಮಧ್ಯಮ	೦೦	೦೩	೦೨	೦೧	೦೬	೨೪%
	ದೊಡ್ಡ	೦೦	೦೦	೦೦	೦೦	೦೦	೦೦%
	ಒಟ್ಟು	೦೫	೧೦	೦೯	೦೧	೨೫	೧೦೦%
೭.	**ಹೂವಿನಹಡಗಲಿ**						
	ಅತಿ ಸಣ್ಣ	೦೨	೦೪	೦೪	೦೦	೧೦	೪೦%
	ಸಣ್ಣ	೦೨	೦೩	೦೪	೦೦	೦೯	೩೬%
	ಮಧ್ಯಮ	೦೦	೦೨	೦೩	೦೧	೦೬	೨೪%
	ದೊಡ್ಡ	೦೦	೦೦	೦೦	೦೦	೦೦	೦೦%
	ಒಟ್ಟು	೦೪	೦೯	೧೧	೦೧	೨೫	೧೦೦%
೮.	**ಹರಪನಹಳ್ಳಿ**						
	ಅತಿ ಸಣ್ಣ	೦೧	೦೩	೦೬	೦೦	೧೦	೪೦%
	ಸಣ್ಣ	೦೦	೦೪	೦೫	೦೦	೦೯	೩೬%
	ಮಧ್ಯಮ	೦೦	೦೨	೦೪	೦೦	೦೬	೨೪%
	ದೊಡ್ಡ	೦೦	೦೦	೦೦	೦೦	೦೦	೦೦%
	ಒಟ್ಟು	೦೧	೦೯	೧೫	೦೦	೨೫	೧೦೦%
೯.	**ಕೊಟ್ಟೂರು**						
	ಅತಿ ಸಣ್ಣ	೦೦	೦೪	೦೭	೦೦	೧೧	೪೪%
	ಸಣ್ಣ	೦೦	೦೩	೦೫	೦೦	೦೮	೩೨%
	ಮಧ್ಯಮ	೦೦	೦೨	೦೪	೦೦	೦೬	೨೪%
	ದೊಡ್ಡ	೦೦	೦೦	೦೦	೦೦	೦೦	೦೦%
	ಒಟ್ಟು	೦೦	೦೯	೧೬	೦೦	೨೫	೧೦೦%

೧೦.	**ಕುರುಗೋಡು**						
	ಅತಿ ಸಣ್ಣ	೦೩	೦೩	೦೪	೦೦	೧೦	೪೦%
	ಸಣ್ಣ	೦೦	೦೫	೦೩	೦೦	೦೮	೩೨%
	ಮಧ್ಯಮ	೦೦	೦೩	೦೪	೦೦	೦೭	೨೮%
	ದೊಡ್ಡ	೦೦	೦೦	೦೦	೦೦	೦೦	೦೦%
	ಒಟ್ಟು	೦೩	೧೧	೧೧	೦೦	೨೫	೧೦೦%
೧೧.	**ಕಂಪ್ಲಿ**						
	ಅತಿ ಸಣ್ಣ	೦೨	೦೩	೦೩	೦೦	೦೮	೩೨%
	ಸಣ್ಣ	೦೨	೦೪	೦೬	೦೦	೧೨	೪೮%
	ಮಧ್ಯಮ	೦೦	೦೨	೦೩	೦೦	೦೫	೨೦%
	ದೊಡ್ಡ	೦೦	೦೦	೦೦	೦೦	೦೦	೦೦ %
	ಒಟ್ಟು	೦೪	೦೯	೧೨	೦೦	೨೫	೧೦೦ %
	ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಟ್ಟು	೩೪	೧೧೨	೧೪೨	೧೨	೩೦೦	
	ಅಂಕಿಅಂಶ	(೧೧.೩೩%)	(೩೭.೩೩&)	(೪೭.೩೩%)	(೦೪.೦೧%)	(೧೦೦%)	೧೦೦%

ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿನ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ತಿಳಿದು ಬರುವುದರೇನೆಂದರೆ, ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಮಾದರಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, ಶೇ. ೧೧.೩೩%ರಷ್ಟು ಉದಿಮೆದಾರರು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದು, ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಇವರು ಅತಿಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ವಯೋಮಾನದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಶೇ. ೩೭.೩೩%ರಷ್ಟು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಕಡಿಮೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುತೇಕ ಇವರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಶೇ. ೪೭.೩೩%ರಷ್ಟಿದ್ದು, ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾದರಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಇವರು ಬಹುತೇಕ ಯವಕರು ಮತ್ತು ಮಧ್ಯವಯಸ್ಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶೇ.೪.೦೧% ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದವರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಬಿಕಾಂ/ ಎಂಬಿಎ/ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು ಈ ಒಂದು ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ ಈ ಒಂದು ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವರು ಅಂದರೆ, ಕುಶಲ ಕರ್ಮಿಗಳಾಗಿರುವವರು ಕಡಿಮೆ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದವರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಇವರು ಪಕ್ಕಾ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆದಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ತಿಳಿಯುವುದೇನೆಂದರೆ, ಈ ಒಂದು ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲು ಕೌಶಲ ಅಥವಾ ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಿಂತ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಜ್ಞಾನವಿರುವ ಬಂಡವಾಳ ಗಾರರು ಯಾರಾದರೂ ಈ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

* ಇರ್ಫಾನ್ ಹಬೀಬ್, ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಾತಿಗಳ ಉಗಮ, ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೧೯೯೦.
* ಇತಿಹಾಸ ದರ್ಶನ, ಸಂಪುಟ ೧೬, 'ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದ ಸಂತೆಗಳು', ಎಂ.ಬಿ. ಪಾಟೀಲ್.– http://itihasacademy. blogspot. com/2014/07/blog-post_23.html).
* ಉಲ್ಲೇಖಗಳು: ಮಾಧ್ಯಮ ವರದಿಗಳು, ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು, ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರ ಇಲಾಖೆ (ಡಿಐಪಿಪಿ), ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ, ರತ್ನ ಮತ್ತು ಆಭರಣ ರಫ್ತು ಉತ್ತೇಜನ ಮಂಡಳಿ.
* ಚಿನ್ನಾಭರಣ ತಯಾರಿಕೆ ಮೂಲ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಹೇಗೆ (https://m.dailyhunt.in/news/bangladesh/kannada / udaya vani - epaper- udayavani/).
* ವಿಜಯಶ್ರೀ ಇಟ್ಟಣ್ಣನವರ, ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿಗಳು, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ೨೦೧೧.
* ವೀರೇಶ ಬಡಿಗೇರ್, ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಗಾರಿಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ೨೦೧೦.
* (https://www.business-standard.com/article/economy-policy/pmla-rules-to-apply-on-gem-jewellery-sector-with-immediate-effect-govt-117082800771_1.html).
* http://www.merriam-webster.com/dictionary/bank?show=0&t=1390911368.

◆◆◆

ಅಧ್ಯಾಯ : ಐದು

ಉದ್ಯಮ – ವಲಸೆ ಮತ್ತು ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳು

೫.೧. ಉದ್ದಿಮೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರಕಾರಗಳು

೫.೨. ಉದ್ದಿಮೆ ಮತ್ತು ವಲಸೆಯ ಅಂಶಗಳು

೫.೩. ಉದ್ದಿಮೆ ಕುರಿತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕಾನೂನುಗಳು

೫.೪. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳು

೫.೫. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳು

೫.೬. ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳು

೫.೭. ನಗರೀಕರಣ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳು

ಅಧ್ಯಾಯ : ಐದು

ಉದ್ಯಮ – ವಲಸೆ ಮತ್ತು ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳು

೫.೧. ಉದ್ಯಮ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರಕಾರಗಳು

ಉದ್ಯಮವು ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಪ್ರೇರೇಪಣೆಗಳ ಫಲವಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯೆನ್ನಬಹುದು. ಪ್ರೇರೇಪಣೆ(Motivation) ಎಂಬುದು, ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಂತರಾಳದ ಅವ್ಯಕ್ತ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಉದ್ದೇಶಿತ ಗುರಿ ಸಾಧಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಉಂಟಾದಲ್ಲಿ ಆ ವಸ್ತುವನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ವಸ್ತುವನ್ನು ಪಡೆಯುವವರೆಗೂ ಅವನಲ್ಲಿ ಆತಂಕವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಆತಂಕವು (Tension) ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತವಾಗುವಂತೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಪ್ರೇರೇಪಣೆಗೊಳಗಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಏನನ್ನಾದರೂ ಸಾಧಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಯಾವುದೇ ಉದ್ಯಮವು ಬೆಳೆಯಲು ಆ ಉದ್ಯಮದ ಉದ್ಯಮಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಫಲತೆ ಮತ್ತು ವಿಫಲತೆಗಳೆಂಬುದು ಇದ್ದು, ಇದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಅಂಶಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅಂತಹವುಗಳಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಹೇಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೀತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಎಂಬುದು ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾದುದು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಆಳವಾದುದು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ ಪರ್ಸನಾಲಿಟಿ (personality) ಎಂಬ ಪದವು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಎಂದಾಗಿದೆ. ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಅಂಶವು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಗ್ರಾಹಕ ಮಾರಾಟಗಾರನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ನಂಬಿಕೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುತ್ತಾನೆ. ತಲತಲಾಂತರಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಈ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇತರೆ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಅಂಶಗಳಿಂದಲೂ ಉದ್ಯಮವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾದರಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಡಿಕರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ: ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕಗಳಾದ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಭೂಮಿ ಅಥವಾ

ಕಟ್ಟಡ ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಅಥವಾ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಹಾಗೂ ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಬಂಡವಾಳ, ಇವುಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಡಿಕರಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ.

ಭೂಮಿ ಅಥವಾ ಕಟ್ಟಡ: ಯಾವುದೇ ಉದ್ಯಮವು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಮೂಲತಃ ಆ ಉದ್ಯಮದ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡ ಬೇಕಾಗಿದ್ದು, ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದ ವಾತಾವರಣದ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಕ್ರೋಡಿಕರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ಖರೀದಿಸುವ ವಿಚಾರವಿದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಬಂಡವಾಳ ಅಥವಾ ಬಂಡವಾಳದ ಕೊರತೆ ಇದ್ದರೆ, ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಾಲಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಿ ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಸರಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಈ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಅಥವಾ ಸಣ್ಣ ಮಟ್ಟದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅಥವಾ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು: ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಭೂಮಿ, ಬಂಡವಾಳಗಳಷ್ಟೇ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಶವೆಂದರೆ ಸಮರ್ಥ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಹಾಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅಥವಾ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಇದು ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸವಾಲನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೇವಾಭತ್ಯೆ, ಕೂಲಿ ನೀಡುವ ಆಮಿಷವೊಡ್ಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸ್ನೇಹ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ವರ್ತಿಸಿ, ಅವರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಗಳಿಸಿ, ಕುಶಲ ಕರ್ಮಿಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಇವರು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಇವರನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕಲೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಬಂಡವಾಳ: ಯಾವುದೇ ಉದ್ಯಮವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲು ಬಂಡವಾಳವು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಉದ್ದಿಮೆದಾರನು ಇದನ್ನು ಕ್ರೋಡಿಕರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅವನ ಬಂಡವಾಳವು ಕ್ರೋಡೀಕರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣದ ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಯಾವ ಯಾವ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದೆಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಚಾಕಚಕ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಥವಾ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಸಾಲಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಅವರ ವಿಶ್ವಾಸ ಗಳಿಸಲು ಅವರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ವಸ್ತುಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು, ಹಣವನ್ನು ನೀಡಿ ಅವರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿ ಅವರಿಂದ ತಮ್ಮ ಬಂಡವಾಳಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸಾಲದ

ಹಣವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಸಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. **ಅನಿಶ್ಚಿತತೆ ಮತ್ತು ಅನಿರೀಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ:** ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಗೆ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆ ಮತ್ತು ಅನಿರೀಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿಯ ದರಗಳು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ೧೦ ಸೆಕೆಂಡುಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಡುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಪ್ರತಿ ನಿಮಿಷದಲ್ಲೂ ಬದಲಾಗುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆ ಮತ್ತು ಅನಿರೀಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದು ಅತಿಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಗಾತ್ರದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವು ಅತಿ ವಿರಳವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ: ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಉದ್ಯಮವು ಪ್ರಗತಿಪಥದಲ್ಲಿ ಸಾಗಲು ಉದ್ದಿಮೆದಾರನಿಗೆ ಆ ಉದ್ಯಮದ ಕುರಿತಾದ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಬೆಳೆದಷ್ಟು ಮತ್ತಷ್ಟು ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾದ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯು ಜಾತಿಯಿಂದ ಬಂದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಗುಣಗಳ ಪ್ರಮಾಣವು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಇರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆ ದಾರರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಘಟಕಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅತಿಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಗಾತ್ರದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಅತಿಕಡಿಮೆ ಇದ್ದು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.

೧. ತಾವು ಪಡೆದ ಅಪಜಯಗಳಿಗೆ ತಾವು ಕಾರಣರಲ್ಲ. ಇನ್ಯಾರೋ ಕಾರಣರೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದು.

೨. ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮದ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವುದು.

೩. ಉದ್ಯಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕುರಿತಾಗಿ ತಾತ್ಸಾರ ಮಾಡುವುದು.

೪. ನಮಗೆ ಸಾಧಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕೀಳರಿಮೆಯ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು.

೫. ಹೊಸ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು.

೬. ನಮಗೆ ಆಗಿ ಬರಲ್ಲ.

೭. ಅನಗತ್ಯವಾಗಿ ಖರ್ಚಾಯಿತು ಎಂದು ಕೊರಗುವುದು.

೮. ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದು.

೯. ಮುನ್ನುಗ್ಗುವ ಧೈರ್ಯ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದು.

೧೦. ಕೈಗೆಟುಕದಿದ್ದಾಗ/ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲದಾಗ, ಕೇವಲವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟವು ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದು.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಭಾವಿಸುವುದರಿಂದ ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಿನ್ನಡೆಯಾಗಿದೆ.

ನಾವೀನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಣುವ ಉತ್ಸಾಹ: ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಉದ್ಯಮಿಗೂ ಅನ್ವೇಷಣೆಯ ಚೇತನ ಅಂದರೆ ನಾವೀನ್ಯತೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುವ ತವಕ ಇದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವನ ಉದ್ಯಮವು ಚಲನಶೀಲವಾಗಿ ಹೊಸತನವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ವಹಿವಾಟನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ಯಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ವೇಷಣಾ ಚೇತನ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿ ತಾವೂ ಅದನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಯಾವಾಗಲೂ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸಣ್ಣ, ಅತಿಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅನ್ವೇಷಣೆಯ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ತಯಾರಿಕಾ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಕಸುಬಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿತಾಯವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುವುದು: ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮ ಉಳಿತಾಯದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿದರೆ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮ ಉಳಿತಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇ. ೫೦ರಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದ ಶೇ. ೫೦ರಷ್ಟನ್ನು ಬೇರೆಯದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅತಿಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮ ಉಳಿತಾಯದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸದೇ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ನೈತಿಕತೆಯ ಪ್ರಭಾವ: ಯಾವುದೇ ವ್ಯಾಪಾರ ಅಥವಾ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ನೈತಿಕತೆಯ ಅಂಶವು ಇದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಆ ಉದ್ಯಮವು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಉದ್ಯಮದ ಗ್ರಾಹಕರು ಉದ್ದಿಮೆದಾರನಿಂದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಮತ್ತು ನೈತಿಕತೆಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂದಿನ ಗ್ರಾಹಕ ಬಹಳ ಜಾಗೃತನಾಗಿದ್ದು, ತಾನು ಖರೀದಿಸುವ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಮಾರಾಟದ ರಸೀದಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಮಾರಾಟದ ರಸೀದಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದರಿಂದ ತಾನು ಖರೀದಿಸಿದ ವಸ್ತುವಿನ ಬಗೆಗಿನ ನಂಬಿಕೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಖರೀದಿಯು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆಂಬ ಭಾವನೆ ಗ್ರಾಹಕರಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಭರಣ ಖರೀದಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೂ ಮಾರಾಟ ರಸೀದಿಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಈ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯ ಜೊತೆಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಸಣ್ಣ, ಅತಿಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕರಲ್ಲಿ ರಸೀದಿ ನೀಡುವ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೧೦ರಿಂದ ೪೦ರಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ತಾವು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಅಥವಾ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ ಆಭರಣಗಳಿಗೆ ರಸೀದಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಸದರಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಈ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಕರ್ಷಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆ: ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಪದ್ಧತಿಯ ಕುಶಲತೆಯನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಬಳಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವಾರ ಅಥವಾ ತಿಂಗಳುಗಟ್ಟಲೆ ಕಾಯುವಷ್ಟು ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಗ್ರಾಹಕರು ತಾಳ್ಮೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಹಕರು ತ್ವರಿತಗತಿಯಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಹಕರ ಈ ರೀತಿಯ ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿತ ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಅಗತ್ಯವಾದ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಅತಿವೇಗವಾಗಿ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಒಂದು ಮಾಂಗಲ್ಯದ ಚೈನನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಲು ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ವಾರವೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ನಿರಂತರವಾಗಿ ತಯಾರಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಡಿಜೈನ್ ಮೋಲ್ಡಿಂಗ್ ಮೆಷನ್‌ಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಒಂದು ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಮಾಂಗಲ್ಯ ಚೈನ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಯಂತ್ರಗಳ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಡಿಜೈನ್ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಕೆಲವೇ ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರು ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಿ ಮಧ್ಯಮಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಅತಿಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರು ಇವರಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಜಕೀಯ ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆ: ಇಂದಿನ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸರವು ಉದ್ಯಮತ್ವದ ಮೇಲೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದೆ. ದೇಶದ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಕೀಯ ಪದ್ಧತಿಯು ತನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಉದ್ಯಮಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದಿಕ್ಕನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತವೆ. ಯಾವುದೇ ಸರಕಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಉದ್ದಿಮೆದಾರನಿಗೆ ದೊರಕಲು ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಜಾಣ್ಮೆ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಮತು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮ ಅತ್ಯಂತ ಸಮೀಪವಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಅಥವಾ ಪಕ್ಷಗಳ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದು ಚುನಾವಣಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅಥವಾ ಆ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಆಗುಹೋಗುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ನೆರವನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಶವೆಂದರೆ ಬಹುಪಾಲು ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದೊಂದಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ರಾಜಕೀಯ ನಂಟಿಗೆ ಹಣದ ಜೊತೆಗೆ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಂಪ್ರೀತಗೊಳಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉದ್ದಿಮೆದಾರ ಇಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ, ಅತಿಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಬಹುಪಾಲು ಚುಣಾವಣಾ

ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಗಳೊಂದಿಗೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು ಚುನಾವಣಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮತದಾನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಮತಕ್ಕೆ ಅವರಿಂದಲೇ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದು ನಂತರ ಅವರ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ದೂರ ಉಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಬೆಂಬಲ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ: ಇಂದಿನ ಗ್ರಾಹಕ ಜಾಹೀರಾತು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಕೊಡುಗೆಗಳಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತನಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ಬರುವ ಪರಿಪಾಟವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತ ದೊಡ್ಡ ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮ ಮಳಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಭರಣ ಕೊಂಡುಕೊಂಡರೆ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ೧೦ ಗ್ರಾಂ ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣ ಖರೀದಿಸಿದರೆ ೧ ಗ್ರಾಂ ಬೆಳ್ಳಿ ನಾಣ್ಯ ಉಚಿತ ಎಂದು ಹಾಗೂ ಅದರ ಜೊತೆಯಾಗಿ ಸೀರೆ, ಪುರುಷರ ಬಟ್ಟೆಗಳು, ದೇವರ ಬಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ನೀಡುವ ಜಾಹೀರಾತನ್ನು ನೀಡಿ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ತಮ್ಮೆಡೆಗೆ ಸೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ತಮ್ಮ ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸುಸಜ್ಜಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಕಾಣುವಂತೆ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಗ್ರಾಹಕರು ಯಾವುದೇ ಆಭರಣ ಖರೀದಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಹಣ್ಣಿನ ಪಾನೀಯವನ್ನು ನೀಡಿ ಸತ್ಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಗುವ ಗ್ರಾಹಕ ಒಂದು ಅತಿಚಿಕ್ಕದಾದ ಆಭರಣವನ್ನಾದರೂ ಖರೀದಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಥವಾ ಏನೂ ಖರೀದಿಸದಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ಮುಂದಿನ ಭೇಟಿಯನ್ನು ಅದೇ ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆಗೆ ನೀಡಿ ಆಭರಣ ಖರೀದಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಮಟ್ಟಿಗಿನ ಆಕರ್ಷಣೆಯನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಮಳಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಳೆ ಕಾಲದ ತುಕ್ಕುಹಿಡಿದಿರುವ ಕುರ್ಚಿಗಳು, ಟೇಬಲ್‌ಗಳು ಇದ್ದು, ಇವು ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ವಿಫಲವಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆಯ ವಾತಾವರಣವು ಸಾಧಾರಣ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಸೆಳೆಯುವಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಗ್ರಾಹಕ ಅಸಂತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ಮುಂದಿನ ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗುವುದು: ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯು ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯ ಜನರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಬಹುತೇಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಾವಿನವರೆಗೆ ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ ಅಥವಾ ಹರಳುಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಬಲರಲ್ಲದ ಗ್ರಾಹಕರು ಚಿನ್ನಾಭರಣ ಖರೀದಿಗೆ ಬಂದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಮೂಲ ಹಣದ ಮೊತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊತ್ತದ ಆಭರಣ ಖರೀದಿಗೆ ಮುಂದಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರನು ಆ ಗ್ರಾಹಕ ಖರೀದಿಸಿದ ಆಭರಣದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊತ್ತದ ಹಣವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳು ಕಳೆದ ನಂತರ ಪಡೆಯುವ ಸಂದರ್ಭವು ಬಂದಾಗ, ಆ ಗ್ರಾಹಕನ ಮೇಲಿನ ಭರವಸೆಯನ್ನು ತುಲನೆ ಮಾಡಿ ಆತನು ಹಣವನ್ನು ಪಾವತಿಸುತ್ತಾನೆಂಬ ಖಾತ್ರಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಆಭರಣಗಳನ್ನು

ಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸದರಿ ಉದ್ಯಮಿಯ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸದೊಂದಿಗೆ ಅಭಿಮಾನವೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸ್ವಯಂ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಬಲರಲ್ಲದ ಅತಿಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಈ ರೀತಿ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಆಕರ್ಷಣೀಯ ಮಾತುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಬಹುಭಾಷಾ ಚತುರತೆ

ಭಾಷೆ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದ್ದು, ಒಂದು ಸಮಾಜದ ಜನರು ಪರಸ್ಪರ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುವ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಉಚ್ಚಾರಣಾತ್ಮಕ ಧ್ವನಿ ಸಂಕೇತಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಭಾಷೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾನವ ತನ್ನ ದೈನಂದಿನ ಬದುಕಿಗಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡ ಒಂದು ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭಾಷಿಕ ಸಮುದಾಯ ಸಂವಹನಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುವ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಧ್ವನಿ ಸಂಕೇತಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಭಾಷೆ ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸಲಾಗಿದೆ. ಭಾಷೆ ಎನ್ನುವುದು ಈ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಜೀವಂತಿಕೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಮಾನವನ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ಕೂಸು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿತ್ತಿದೆ. ಈ ಭಾಷೆಯು ಮಾನವನಿಗೆ ತನ್ನ ಉಸಿರಿನಂತೆಯೇ ಅನಿವಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವೂ ಆಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಕಾಡುಮಾನವ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸಿ ನಾಡುಮಾನವನಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅಂದರೆ ಇಂದು ಅವನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋತಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ, ಅದು ಭಾಷೆಯಿಂದ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಹಾಕವಿ ದಂಡಿ 'ಮಾತೆಂಬ ಜ್ಯೋತಿ ಬೆಳಗದಿದ್ದರೆ ಲೋಕವೆಲ್ಲಾ ಕತ್ತಲೆಯಿಂದ ತುಂಬಿರುತ್ತಿತ್ತು, ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ತೊಳಲಾಡುತ್ತಿತ್ತು' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಬಾಷೆಯು ಮನ-ಮನಗಳನ್ನು ಅರಳಿಸಿ, ಮನೆ-ಮನೆಗಳನ್ನು ಬೆಳಗುವ ವಿಶೇಷ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಭಾಷೆಯು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಒಂದು ಗುಣಲಕ್ಷಣವಾಗಿದ್ದು, ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಆತನ ಬಾಷೆ ಮತ್ತು ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮನೋಭಾವ(Attitude)ದ ಜೊತೆಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ತಾನು ಜೀವಿಸುವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಳಸುವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಾನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾದ ಮಾಧ್ಯಮವೇ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾತನ ಚಿಂತನೆಗಳೇನು ಎಂಬುದು ಇತರರಿಗೆ ಆತನ ಮಾತುಗಳೇ ತಿಳಿಸಿಬಿಡುತ್ತವೆ. ಇತರರ ಚಿಂತನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆತನ ನಿಲುವು ಅವನ ಉದ್ದೇಶ, ಹಿತಾಸಕ್ತಿ, ಹೊಂದಲಿಚ್ಛಿಸುವ ಸಂಬಂಧಗಳೆಲ್ಲ ಮಾತಿನಿಂದಲೇ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾದ ನಗು, ಅಳು, ಹೆದರಿಕೆ, ಭಯ, ಶತ್ರುತ್ವ, ಮಿತ್ರತ್ವ, ಸಹಾನುಭೂತಿ, ಟೀಕೆ, ಹೊಗಳಿಕೆ, ಕೋಪ ಮುಂತಾದುವು ಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುವುದೇ ಭಾಷೆ. ಸ್ವಯಂ ಭಾಷೆ ಎಂದರೆ ಆತನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಇತರರು ಒಂದು ಗೊತ್ತಾದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ಮಾತುಗಳನ್ನೇ ಸ್ವಯಂ ಭಾಷೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆತನ ತಾಯಿ, ತಂದೆ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಬಂಧುಗಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ತಾನು ಮಾತನಾಡುವ ಧಾಟಿಯು ಆತನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಚಿನ್ಹೆಯಾಗಿರುವಂತೆ ಸ್ವಯಂ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಉದ್ದಿಮೆದಾರನಿಗೆ ಆತನ ಭಾಷೆ ಜ್ಞಾನ, ಮಾತಿನ ವರಸೆ ಅಥವಾ

ಧಾಟಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸುವ ಇತರರು ಉದ್ದಿಮೆದಾರನ ಬಗ್ಗೆ ಅಂದಾಜಿಸಿ ಆತನ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ದಿನನಿತ್ಯದ ಆತನ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಮಾತು, ಉದ್ದಿಮೆದಾರನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವುದರಿಂದ ಅದರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಗ್ರಾಹಕ ಅಥವಾ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇತರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅಂತಹ ಉದ್ದಿಮೆದಾರನೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರದ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮದ ಆರಂಭಿಕ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರ ತನ್ನ ಕುಶಲತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ಮಾತಿನ ಮೂಲಕವೇ ತೋರಿಸಿ ಇತರರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಆಭರಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಕರ್ಷಕ ವಿವರಣೆ ನೀಡುತ್ತಾ, ಅದು ಉತ್ತಮ ಗುಣ ಮಟ್ಟದ್ದು ಎಂದು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾದ ಗ್ರಾಹಕ ಉದ್ದಿಮೆದಾರನ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯವೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಂದಿನ ಆಭರಣ ಖರೀದಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅದೇ ಉದ್ದಿಮೆದಾರನ ಬಳಿ ಬರಲು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಉದ್ದಿಮೆದಾರನು ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಹಕರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮೂಡುವಂತೆ ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಿ ಬಳಸುವ ಪದ, ಉಚ್ಚಾರಣೆಯ ರೀತಿಯು ಮಾತಿನಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವಾಗಿದ್ದು, ಎಲ್ಲಾ ವಯಸ್ಸಿನ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಆಭರಣ ಖರೀದಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಇಷ್ಟ ಬರುವ ಹಾಗೆ ವರ್ಣಿಸಿ ಅವರ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯು ಒಂದು ಜಾಹಿರಾತು ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬರೀ ಬಾಯಿ ಮಾತಿನ ಮೂಲಕ ಪ್ರಚಾರ ಪಡೆದು, ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮಗಾತ್ರದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಲೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಕೇವಲ ಸೀಮಿತವಾದ ಮಾತಿನವರಾಗಿ ಬೆಳೆದುಬಂದು, ಉದ್ಯಮದ ಕುರಿತು ಇತರರು ಕೇಳುವ ಹಾಗೆ ಮಾತಿನ ಮೂಲಕವೇ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಹಕರ ಜೊತೆಗಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಮಾತಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮ ವೈಫಲ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಸಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಿಂದ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಹಕರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಖರೀದಿ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದೇ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತುಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರವಾದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುವುದನ್ನು ಅರಿತ ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮದ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ವಿವಿಧ ಶೈಲಿಯ ಮಾತುಗಳ ಮೂಲಕ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿತು, ಗ್ರಾಹಕನ ಮಾತೃಭಾಷೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತಿಗಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಈ ಉದ್ಯಮಿ ನಮ್ಮವನು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಉಂಟಾಗಿ ಆತನ ಜೊತೆ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಒಡನಾಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ಮಾದರಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷೆಗಳ ವಿವರ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಉದ್ದಿಮೆಯ ಗಾತ್ರ	ಕನ್ನಡ	ಹಿಂದಿ	ಇಂಗ್ಲಿಷ್	ತೆಲುಗು	ಉರ್ದು	ಮೂರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಷೆ (ಬಹುಭಾಷಿಕರು)	ಮಾದರಿ ಒಟ್ಟು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು
೧.	ಅತಿ ಸಣ್ಣ	೨೧೧ ೮೪.೭೩%	೦೦ --	೦೦ --	೩೮ ೧೫.೨೭%	೦೦ --	೦೦ --	೨೪೯ ೧೦೦%
೨.	ಸಣ್ಣ	೨೦ ೭೪.೦೮%	೦೦	೦೦	೦೭ ೨೫.೯೨%	೦೦	೦೦	೨೭ ೧೦೦%
೩.	ಮಧ್ಯಮ	--	--	--	--	--	೧೫ ೧೦೦%	೧೫ ೧೦೦%
೪.	ದೊಡ್ಡ	--	--	--	--	--	೦೯ ೧೦೦%	೦೯ ೧೦೦%
ಒಟ್ಟು		೨೫೫ ೮೫%	೦೦	೦೦	೪೫ ೧೫%	೦೦	೨೪ ೦೮%	೩೦೦

ಈ ಮೇಲಿನ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬರುವುದೇನೆಂದರೆ ಶೇ. ೮೫ರಷ್ಟು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಒಂದೇ ಭಾಷೆಯನ್ನು(ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆ) ಮಾತನಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಶೇ. ೧೫%ರಷ್ಟು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ (ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿ) ಶೇ. ೮%ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಬಹು ಭಾಷಿಕರಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದು ಇವರುಗಳು ಬಹುತೇಕವಾಗಿ, ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಮೂರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಕೇವಲ ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುವವರು ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯೂ ಕೂಡ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಕೇವಲ ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುವುದರಿಂದ ಇತರೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಸೆಳೆಯುವಲ್ಲಿ ಇವರು ವಿಫಲವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಹಕರು ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಮಾತನಾಡುವುದರಿಂದ ಅವರು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಆಕರ್ಷಿತ ರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಉದ್ದಿಮೆಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಉದ್ಯಮೆದಾರನ ಆಂತರಿಕ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು: 'ಕೌಶಲ್ಯ ಎಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಅಥವಾ ಅನುಭವದ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ' / "ಚಟುವಟಿಕೆ ಅಥವಾ ಕೆಲಸವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ"(Definition of "skill" from the Cambridge Advanced Learner's Dictionary&Thesaurus © Cambridge University Press)' ಕೌಶಲ್ಯವೆಂದರೆ

ಒಂದು ನಿಗದಿತ ಫಲಿತಾಂಶಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಗಳೆರಡನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ'(https://en. wikipedia.org/wiki/Skill) ಕೌಶಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ವಿಧಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಠಿಣ ಕೌಶಲ್ಯ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಕೌಶಲ್ಯ, ಜೀವನ ಕೌಶಲ್ಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕೌಶಲ್ಯ, ಮೃದು ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ಕೌಶಲ್ಯವು ಒಂದಾಗಿದೆ. ಅದು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ ಮತ್ತು ಅದು ಉದ್ಯಮದ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಕಠಿಣ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿದ್ದು, ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ನವೀನ ಮಾದರಿಯ ಕೌಶಲ್ಯದ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಹಿರಿಯರಿಂದ ಕಲಿಯುವುದರ ಮೂಲಕ ಈ ತರದ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ನವೀನ ಮಾದರಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೀತಿಯ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಇದನ್ನು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ತ ತರಬೇತಿ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಕಲಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೌಶಲ್ಯದ ಹಲವಾರು ವಿಧಗಳನ್ನು ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕದ ಕೌಶಲ್ಯ, ಆಲಿಸುವ ಕೌಶಲ್ಯ, ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರ ಕೌಶಲ್ಯ, ಘರ್ಷಣ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೌಶಲ್ಯ, ಸಮಾಲೋಚನಾ ಕೌಶಲ್ಯ, ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುವ ಕೌಶಲ್ಯ, ಸಲಹೆಗಾರ ಕೌಶಲ್ಯ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕ ಕೌಶಲ್ಯ ಉದ್ಯಮತ್ವದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತುಂಬಾ ಮಹತ್ವವಾದದ್ದು. ಗ್ರಾಹಕರು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಲಿಸುವುದು, ಎಲ್ಲಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು, ಇತರರನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸುವ ಕಲೆಯನ್ನು ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳ ಬೆಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಚೌಕಾಸಿ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಆಭರಣಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಖಾತರಿ, ಮರು ಮಾರಾಟದ ಬೆಲೆಯ ಖಾತರಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರ ಮನವೊಲಿಸಿ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬರುವ ಗುರಿಯಿಂದ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯು ಉದ್ದಿಮೆದಾರ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ಇಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಖರೀದಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧತೆ, ಚೌಕಾಸಿ ಮತ್ತು ಅಂತಿಮತೆಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಂತೆ ಅಂತರ್ಗತ ಕೌಶಲ್ಯದ ಅಂಶಗಳು ಈ ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಗೆ ಕರಗತವಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡ ಈ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಸಮಯಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಅಗತ್ಯತೆ: ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದ ಗ್ರಾಹಕರು ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆನ್ನುವ ಅಭಿಲಾಷೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮನಸ್ಥಿತಿಯವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುವನ್ನು ಖರೀದಿ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ತತ್‌ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲು ಬಯಸುತ್ತಾನೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿನ ಗ್ರಾಹಕರು ಇದೇ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಆಭರಣ ತಯಾರಿಸಲು ಈ ಹಿಂದೆ ಗ್ರಾಹಕರು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಉಂಗುರವನ್ನು ಮಾಡಿಸಲು ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರಿಗೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ವಾರದಿಂದ ತಿಂಗಳ ತನಕ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಬದಲಾದ ಕಾಲಮಾನದಲ್ಲಿನ ಗ್ರಾಹಕರ ಅಭಿರುಚಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯು ಬದಲಾದ್ದರಿಂದ ಕೆಲವೇ ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ತಾನು ಬಯಸಿದ ಆಭರಣವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಗ್ರಾಹಕರ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದ ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಆಧುನಿಕ ಯಂತ್ರಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ತಯಾರಿಕಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜೊತೆಗೆ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತು, ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಬಂಡವಾಳ ಈ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಲು ಗ್ರಾಹಕನ ಮನೋ ಇಚ್ಛೆಯ ಸಮಯ ಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಆತನ ಆಭರಣವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ, ಸಣ್ಣ, ಅತಿಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಮತ್ತು ಮೂಲತಃ ಹಳೆಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಮಯದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದರಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಈ ತಯಾರಿಕಾ ಸಮಯವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು ಗಂಟೆಗಳು ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರು ಈ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಂದ ದೂರವಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು.

ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಚೌಕಟ್ಟು: ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉದ್ಯಮವು ತನ್ನದೇ ಆದ ತತ್ವ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯಮವು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯ ತತ್ವ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ನೈತಿಕತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಲವನ್ನು ತೋರಿ ತಾವು ನುಡಿದ ಮಾತಿನಂತೆ ನಡೆಯುವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ತರಹದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವು ಗ್ರಾಹಕರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಒಟ್ಟು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಮಾಣ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗದಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಉಳಿದ ಕಾಲು ಭಾಗದಷ್ಟು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗೆ ತಲೆಬಾಗದೆ ಇರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅತಿಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಯಾವುದೇ ತತ್ವ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ನಂಬದೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ತಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಕಾಲು ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಮಾತ್ರ ತತ್ವ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಡೆದರೂ ಇತರೆ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ.

ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆ(aesthetic sense): ಸೌಂದರ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆ ಎಂದರೆ ಅದು "ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿರುವುದಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅವನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿದ್ದು ಮತ್ತು ಅವನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡ ವಾಕ್ಚಾತುರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದು ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಕಲೆ, ಸೌಂದರ್ಯ ಮತ್ತು ಅಭಿರುಚಿಯ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯದ ಸೃಷ್ಟಿ ಅಥವಾ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಒಂದು ಶಾಖೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ತಾಂತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನಶಾಖೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿನಿಷ್ಠ ಮತ್ತು ಸಂವೇದನಾ-ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿದೆ" (Zangwill, Nick. "Aesthetic Judgment", *Stanford Encyclopedia of Philosophy*, 02-28-2003/10-22-2007. Retrieved 07-24-2008.(https://en.wikipedia. org/ wiki/Aesthetics). ಕಲಾವಿದರು ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಊಹಿಸುತ್ತಾರೆ, ರಚಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೌಂದರ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. "ಜನರು ಕಲೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ, ಆನಂದಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಟೀಕಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರು ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡುವಾಗ, ಸಂಗೀತವನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ ಅಥವಾ ಕವನವನ್ನು ಓದುವಾಗ ಮತ್ತು ಅವರು ನೋಡುವ ಮತ್ತು ಕೇಳುವುದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ. ಕಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಹೇಗೆ ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ, ಇತರರಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಕಲೆ ಅವರ ಮನಸ್ಥಿತಿ, ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಜೀವನದ ಬಗೆಗಿನ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹ ಇದು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಪದವನ್ನು ೧೮ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು"(Thomas Munro, "Aesthetics", The World Book Encyclopedia, Vol. 1, ed. A. Richard Harmet, et. al., (Chicago: Merchandise Mart Plaza, 1986), p. 80). ಯಾವುದೇ ಉದ್ಯಮವು ಇತರರಿಂದ ಆಕರ್ಷಿಸಲ್ಪಡಬೇಕಾದರೆ ಆ ಉದ್ಯಮದ ಪರಿಸರ ಸಾಕಷ್ಟು ಸೌಂದರ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿರಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚು ಜನರನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಸೆಳೆಯಲು ಆ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮವು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ಉದ್ಯಮವಾಗಿದ್ದು, ಉದ್ದಿಮೆದಾರ ತನ್ನ ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆಯ ಸೌಂದರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಹರಿಸಿ ಆಕರ್ಷಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿದಾಗ ಈ ಸೌಂದರ್ಯ ಆಕರ್ಷಣೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಗ್ರಾಹಕರು ಈ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸುವ ಅಥವಾ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ ಅಥವಾ ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆಯನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮಗಾತ್ರದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸಣ್ಣ, ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಸೌಂದರ್ಯಭರಿತವಾದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ತಮ್ಮ ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆಯ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮದ ಇತರೆ ಪರಿಸರದ ಸೌಂದರ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಾತ್ಸಾರ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಸಾಮಾಜಮುಖಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ: ಮಾನವ ಸಂಘಜೀವಿ, ಸಮಾಜಜೀವಿಯಾಗಿದ್ದು ಸಮಾಜ ಬಿಟ್ಟು ಬಾಳಲಾರ ಮತ್ತು ಬದುಕಲಾರ ಎಂದು ಖ್ಯಾತ ಚಿಂತಕ ಅರಿಸ್ಟಾಟಲ್ ಅವರು ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ಸಮುದಾಯದ ಜನರು ಗ್ರಾಹಕರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾಜ, ಸಮುದಾಯಗಳ ಜನರ ಜೊತೆ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತುಂಬಾ ಉತ್ತಮವಾದ ಸ್ನೇಹಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಈ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಸಮಾಜಾಭಿಮುಖಿಯಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ಗಳಿಸಿದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಸಮಾಜದ ಸತ್ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸುವ ಪರಿಪಾಟವನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ಜನರನ್ನು ತಮ್ಮೆಡೆಗೆ ಆಕರ್ಷಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವೆಗೆಂದು ಇವರು ಬಳಸುವ ಖರ್ಚಾಗುವ ಹಣಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಕಾನೂನಿನ ಕಲಂ ೮೦ಜಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಇತರೆ ತೆರಿಗೆಗಳಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡುವುದರಿಂದ ಒಂದೇ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಉಪಯೋಗಗಳನ್ನು ಈ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಗೌರವ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳು ಲಭಿಸುತ್ತವೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಇವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಹಣದ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ ಸರಕಾರದಿಂದ ತೆರಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಿಂಪಡೆಯುವಿಕೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ವಿಫಲರಾಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಕಾರಣ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿರುವಾಗ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ದಾನ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಇವರಲ್ಲಿ ಹಣವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದ್ದರೂ ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಬಳಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಗೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

೫.೨. ಉದ್ಯಮ ಮತ್ತು ವಲಸೆಯ ಅಂಶಗಳು

ಸಮಾಜವು ನಿಂತ ನೀರಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯ ನಿರ್ಜೀವಿಯಾದ ಗೊಂಬೆಯಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಲ್ಲು ಗೊಂಬೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ನಿಂತ ನೀರಾಗಿದ್ದರೆ, ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ, ಮನುಷ್ಯ ಚಲಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿ. ನಾಗರಿಕತೆ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಹಂತದಿಂದಲೂ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಚಲಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನವನ ಭೌತಿಕ ಚಲನೆಯು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾದುದು, ಪ್ರಾಚೀನವಾದುದು ಹಾಗೂ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದುದು. ಲಕ್ಷಾಂತರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾಗರಿಕತೆ ವಿಕಾಸಗೊಂಡು, ಬದುಕುವ ಕಲೆಯನ್ನು ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ಮತ್ತು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡ ಮಾನವ, ತಾನಿದ್ದ ಜಾಗದಿಂದ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಶುರು ಮಾಡಿದ. ಬದುಕಿನ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಬದಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಪ್ರಕೃತಿಯ ಜತೆಗಿನ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇಂದು ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನೇ

ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ನಿಲ್ಲುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಯಾವುದೋ ಪ್ರದೇಶದ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದವನು ಇಂದು ಮತ್ತಾವುದೋ ಪ್ರದೇಶ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವಂಶವೃಕ್ಷವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆರ್ಯರು, ದ್ರಾವಿಡರು ಕೂಡಾ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಲಸೆ ಬಂದವರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಜೀವನದ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದು ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದು ಕೇವಲ ಮನುಷ್ಯರಿಗಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಪಕ್ಷಿಗಳೂ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಕೇವಲ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ, ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲ, ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ, ಇತರ ಜೀವಿಗಳ ಉಪಟಳದಿಂದ ಪ್ರಾಣ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ವಾತಾವರಣ ವೈಪರೀತ್ಯ ಎದುರಿಸಲಾಗದೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ವಲಸೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ೧೦-೧೨ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆ ಆರಂಭವಾದ ಬಳಿಕ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಒಂದು ಕಡೆ ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ನಾಗರಿಕತೆ ಬೆಳೆದ ಬಳಿಕವೂ ವಲಸೆ ಎನ್ನುವುದು ಮಾನವ ಇತಿಹಾಸದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನು ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ, ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಓಡಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಓಡಾಟಗಳು ವಲಸೆ ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರವಾಸಗಳು ವಲಸೆಗಳಲ್ಲ. ವಲಸೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಥಿರತೆಯ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋದವರು ಯಾತ್ರಿಗಳ ಹಾಗೆ ಬೇಗನೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಮೂಲಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ, ಮದುವೆಯಾಗಿ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮಹಿಳೆಯರು ಎರಡು ಮೂರು ದಿನಕ್ಕೆ ತವರು ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಅವರವರ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳ ಪೂರೈಕೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೆಚ್ಚು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ವಲಸೆಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ, ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ, ಗ್ರಾಮದಿಂದ ನಗರಕ್ಕೆ, ನಗರದಿಂದ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ, ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ, ಅಂತರ್ ಜಿಲ್ಲೆ, ಅಂತರ್‌ರಾಜ್ಯ, ಅಂತರ್‌ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಲಸೆ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ವಿಧಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಉದ್ಯೋಗ, ವ್ಯಾಪಾರ, ಶಿಕ್ಷಣ, ನೌಕರಿ, ವಿವಾಹದ ಉದ್ದೇಶದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಲಸೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. "ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಮತ್ತು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞೇತರರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವಂತೆ ಭಾರತದ ನಗರಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಹೆಚ್ಚಳದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕೇತರ ಅಂಶಗಳ ಪಾತ್ರ ಬಹಳವಾಗಿದ್ದು ಇವೆರಡೂ ಒಂದುಗೂಡಿ ಅಥವಾ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ನಗರಗಳತ್ತ ವಲಸೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿವೆ. ನಗರಗಳತ್ತ ವಲಸೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಗರಗಳ ಕಡೆಗೆ 'ನೂಕುವ ಅಂಶಗಳು' ಹಾಗೂ 'ಸೆಳೆಯುವ ಅಂಶಗಳು' ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ"(ಚ.ನ.ಶಂಕರ್‌ರಾವ್:೨೦೧೩: ೧೪). ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ನಗರ ಹಾಗೂ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆಲ್ಲಾ ಜನನ ಪ್ರಮಾಣವು ಕಾರಣವಲ್ಲ. ವಲಸೆಯು ಒಂದು ಪ್ರಬಲ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಲಸೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಸಮಾಜದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಅವಕಾಶಗಳು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿವೆ ಮತ್ತು

ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ವಲಸೆಯು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಂಶೋಧಕರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಜನಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಲಸೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಗ್ರಾಮದಿಂದ ನಗರದ ಕಡೆಗಿನ ವಲಸೆಯ ಕುರಿತಾಗಿ ನಡೆದಿರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಥವಾ ನಗರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆದಿವೆ ಹೊರತು, ಒಂದು ಉದ್ಯಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ವಲಸೆ ಮಟ್ಟವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕವು ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯದ ಭಾಷೆಯ ಜನರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿಸುವ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ. ಬೇರೆಡೆ ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಕಾರಣ ಇಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಲಸಿಗರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಕರ ಎನಿಸದಿರಬಹುದು ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ವಲಸೆ ಬರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿರಬಹುದೆಂಬ ಸಂದೇಹ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಇಂತಹ ಸಂದೇಹಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ಅವಲೋಕನಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಿಸಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ತಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದಾಗ ಇಂತಹ ಸಾಮಾನ್ಯೀಕೃತ ಅವಲೋಕನದ ದೃಢತೆಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಜನರು ಒಣಬೇಸಾಯದಿಂದ ಬೇಸತ್ತು ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗಿರಬಹುದು. ವಿದ್ಯಾವಂತ ಯುವಜನರು ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ, ಶ್ರೀಮಂತರು ಐಷಾರಾಮವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ, ಬಡವರು ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿಗಾಗಿ ಹೋಗಿರಲೂಬಹುದು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದವರಿಗೆ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪರಿಸರವಾಗಲೀ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಾಗಲಿ ವಲಸೆಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾತು ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕಿನಿಂದ ತಾಲೂಕಿಗೆ, ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ, ಹೊರ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ನಡೆದಿದ್ದು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರವು ವಲಸೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಜನಾಂಗ ಮತ್ತು ಜನಾಂಗೀಯತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ನೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರಮುಖ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಾದ ಏಕೀಕರಣ, ಸಂರಚನೆ, ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವಿಕೆ, ಬಹುಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕತೆ, ನಂತರದ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ, ಅಂತರ್‌ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಗ್ಗಟ್ಟು ಇವುಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಹಲವಾರು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ವಲಸೆಯನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಲಸೆ ಹೇಗೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಜನಾಂಗ ಮತ್ತು ಜನಾಂಗೀಯ ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಿಂದ ಹೇಗೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗಮನ ಹರಿಸಿದ್ದು, ಅವರು ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ಸಾಮಾಜಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ೧. ಸಾಂಕೇತಿಕ ಪರಸ್ಪರ ಕ್ರಿಯೆ, ಇದು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮುಖಾಮುಖಿ ಸಂವಹನಗಳ ಮೂಲಕ ವಲಸೆಯನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ೨. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘರ್ಷ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಅಧಿಕಾರ,

ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮತ್ತು ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಮೂಲಕ ತ್ರಿಕೋನ ವಲಸೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ೩. ಎಮಿಲ್ ಡರ್ಖೀಮ್‌ನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ರಚನಾತ್ಮಕ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕತೆ, ಪ್ರತಿ ಸಮಾಜದೊಳಗಿನ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವಲ್ಲಿ ವಲಸೆಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹತಾಶೆ ಮತ್ತು ಗುರಿರಹಿತತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್‌ಗಳ ಬಲವರ್ಧನೆ. ತೀರಾ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂಡ ದೇಶಗಳ ಗಮನವು ಬದಲಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು, ವಲಸಿಗರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮತ್ತು ಅವರ ಮೂಲದ ದೇಶಗಳ ನಡುವಿನ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ದೇಶೀಯತೆ ಹೇಗೆ ಅನುಮತಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಪೆಗ್ಗಿ ಲೆವಿಟ್ ಮತ್ತು ಇತರರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಲನೆಯುಂಟುಮಾಡುವ ಕೆಲಸವು, ವಲಸಿಗರು ತಮ್ಮ ಮೂಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ-ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು, ಒಂದು ದೃಢವಾದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

- **ವಲಸೆಗೆ ಕೆಲವು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಕಾರಣಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.**

ವಲಸೆಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಹಲವಾರು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಜನಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದವುಗಳು ರಾವನ್‌ಸ್ಟಿನ್ ಅವರ ವಲಸೆಯ ನಿಯಮಗಳು. ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರಮುಖ ಕಲ್ಪನೆಗಳೆಂದರೆ, ವಲಸೆ ಹಂತ ಹಂತದ ಘಟನೆ ಅಂದರೆ, ಅಭಿಮುಖ ಪ್ರವಾಹ ಹಾಗೂ ವಿರುದ್ಧಮುಖ ಪ್ರವಾಹ. ಇವರು ವಲಸೆಯಲ್ಲಿ ಚದುರು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಆಕರ್ಷಕ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಎಂಬ ಎರಡು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಡ್ನಾ ಎಫ್ ವೆಬರ್ ಅವರು ರಾಮನ್ ಸ್ಟಿನ್ ಅವರ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಲಸೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ, ೧. ಅಭಿಮುಖ ವಲಸೆಯು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ನಗರಗಳೆಡೆಗೆ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವಲಸೆಯ ಬಹುಭಾಗವು ಹತ್ತಿರದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ೨. ವಲಸೆಗಾರರ ವಲಸೆಗೊಳಪಟ್ಟ ಪ್ರಮಾಣದ ದೂರವು ಅವರು ತಲುಪಬೇಕೆನ್ನುವ ನಗರದ ಗಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ೩. ನಗರದ ಗಾತ್ರಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ದೇಶೀಯ ವಲಸೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಹಳ್ಳಿಯ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ಹೊರವಲಸೆಗೆ ವಿರುದ್ಧ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಗಾಲ್ಫಟಿನ್ ಮತ್ತು ಲಿನ್‌ಸ್ಥಿತ್ ಅವರು ರಾವನ್‌ಸ್ಟಿನ್ ಅವರ ವಲಸೆ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ, ೧. ಬಹುತೇಕ ವಲಸೆಗಾರರು ಕಡಿಮೆ ಅಂತರದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ೨. ವಲಸೆಯ ಆಕರ್ಷಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಹೀಗೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ನಗರದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜನರು ನಗರಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ವಲಸೆಯಿಂದ ಖಾಲಿಯಾದ ಜಾಗವನ್ನು ದೂರದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದವರು ತುಂಬುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹಾಸ್ಸನ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ವಲಸೆಯ ಗತಿಯು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಸಾಗಿ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದವರ ಮೂಲಕ ಹಾದು ನಗರದ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಾರೋಕಿನ್ ಅವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಲನೆಯು ವಲಸೆಗೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ವಲಸೆಯಲ್ಲಿ ಆಕರ್ಷಕ ಮತ್ತು ವಿಕರ್ಷಕ ಅಂಶಗಳು: ವಲಸೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಲಸೆಗಾರರು ಹೊರಡುವ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮೂಲ ವಾಸಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ತಲುಪುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ವಲಸೆಯ ಪ್ರೇರಕ ಅಂಶಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಜನರು ತಮ್ಮ ಮೂಲವಾಸಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಹೊರದೂಡುವ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ತಲುಪುವ ಸ್ಥಳದ ಆಕರ್ಷಕ ಅಂಶಗಳೆಂದು, ಹೊರದೂಡುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿಕರ್ಷಕ ಅಂಶಗಳೆಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಕರ್ಷಕ ಅಂಶಗಳು ಜನರನ್ನು ವಲಸೆ ಬರುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತವೆ. ಇವು ಕೈಗಾರೀಕರಣ, ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳು, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಮನೋರಂಜನಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಹಿತಕರ ಹವಾಗುಣ, ಐಷಾರಾಮಿ ಜೀವನ ಮುಂತಾದವು. ವಾಸಸ್ಥಳದಿಂದ ಜನರು ಹೊರ–ವಲಸೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವ ವಿಕರ್ಷಕ ಅಂಶಗಳು ಅತಿಯಾದ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಅತಿಯಾದ ಜನಸಂದಣಿ ಮತ್ತು ಜನರ ಒತ್ತಡ, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಬರಿದಾಗುವಿಕೆ, ಬರ, ಪ್ರವಾಹ, ಭೂಕಂಪಗಳಂತಹ ನೈಸರ್ಗಿಕ ದುರಂತಗಳು ತೀವ್ರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಘರ್ಷಣೆ, ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳು ಮುಂತಾದುವು. ಎವರೆಟ್ ಲೀ ಅವರ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ವಲಸೆಯ ಗತಿ, ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದುದ್ದು. ಅವರು ಈ ಮೇಲಿನ ವಲಸೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ನಾಲ್ಕು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ, ೧. ವಲಸೆಯ ಮೂಲಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಂಶಗಳು, ೨. ತಲುಪುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಂಶಗಳು, ೩. ಮಧ್ಯಾಂತರ ಅಡಚಣೆಗಳು ಮತ್ತು ೪. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಂಶಗಳು. ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ ವಲಸಿಗರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ಗುಂಪಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವು ಯಾವುವು ಎಂದರೆ, ೧. ಅಂತರ್‌ತಾಲೂಕು ವಲಸಿಗರು ೨. ಅಂತರ್‌ಜಿಲ್ಲಾ ವಲಸಿಗರು ೩. ಅಂತರ್‌ರಾಜ್ಯ ವಲಸಿಗರು. ಇವರುಗಳನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

- **ವಲಸಿಗರು ಬಿಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲಾಗುವ ಅನುಕೂಲಗಳು**

ಜನರು ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಬಿಡುವ ಗ್ರಾಮ, ತಾಲೂಕು, ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಅನುಕೂಲಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ. ವಲಸೆ ಹೋಗದೆ ಉಳಿದಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರಕಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಬಡತನ ಆದಷ್ಟು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲೂ ವಲಸೆಯಿಂದ ಇದೇ ಅನುಕೂಲಗಳು ಆಗಿವೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ ಕಡಿಮೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಯತ್ತ ಜನರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯವಾಗಲೀ, ಶ್ರಮವಾಗಲೀ ವ್ಯಯಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ, ಇದರಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಉತ್ತಮ ವಾಗಿಸಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ವಲಸೆ ಬಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನಷ್ಟೇ ಹೊರೆದೆ ಮನೆಯವರಿಗೂ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಕಳಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಮಾನವಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.

- **ವಲಸಿಗರು ಬಿಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲಾಗುವ ಅನನುಕೂಲಗಳು**

ವಲಸಿಗರು ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ತಾಯ್ನಾಡಿಗೆ ಕೆಲವು ಅನಾಹುತಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಅದು ವಲಸೆ ಬಂದಿರುವವರ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಧರಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರೇ ಅಥವಾ ನಿರುದ್ಯೋಗಸ್ಥರೇ, ಪರಿಣತರೇ ಅಥವಾ ಅ ಪರಿಣತರೇ, ವಲಸೆ ಬಂದಿರುವ ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿ ಪಡೆದು ಉದ್ಯಮತ್ವದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ ತಾಯ್ನಾಡಿನ ಸರಕಾರಗಳಿಗೆ ತುಂಬಲಾರದ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭಾಂಶ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪೆಟ್ಟಾದಂತೆ ಸರಿ. ಜನರು ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಬಿಡುವ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಗಂಭೀರ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಅವು ಇಂತಿವೆ.

೧. ನಗರೀಕರಣ, ಔದ್ಯೋಗೀಕರಣ, ಕೈಗಾರೀಕರಣದಿಂದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ.
೨. ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಒಡೆದು ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳಾಗಿವೆ.
೩. ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬದುಕುವ ಹಂಬಲ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ.
೪. ಔದ್ಯೋಗಿಕರಣದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮೂಲೆಗುಂಪಾಗಿವೆ.
೫. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳು ನಶಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ
೬. ವಲಸೆ ಬಂದಿರುವವರು ಯುವಕರೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯುವಶಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.
೭. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಯುವಕರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಗಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಾಗಿ ನೆಲೆಸುವುದರಿಂದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕುಂಠಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳು ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ವಲಸೆಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

- **ವಲಸಿಗರು ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕಾಗುವ ಅನುಕೂಲಗಳು**

ಇಂದು ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶ ನಗರೀಕರಣಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಲಸಿಗರು ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿರುವ ಅಕ್ಷಯ ಗೋಲ್ಡ್ ಕಂಪನಿ, ಕೋರ್ಟ್ ರೋಡ್, ಮಲಬಾರ್ ಗೋಲ್ಡ್ ಆಂಡ್ ಡೈಮಂಡ್, ಖಜಾನಾ ಜ್ಯುವೆಲರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಆಭರಣ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಉದ್ಯೋಗ ಅರಸಿ ವಲಸಿಗರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ತೆಲುಗರು ತಮಿಳರು, ಬೆಂಗಾಲಿಗಳು, ಬಿಹಾರಿಗಳು, ಪ್ರಮುಖರು. ವಲಸೆ ಬಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಹಣ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತುಂಬಲಾರದ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು, ಬಳ್ಳಾರಿ ನಗರಗಳಿಗೆ ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಬೆಂಗಾಲಿ ಮತ್ತು ಬಿಹಾರಿ ವಲಸಿಗರ ಸೇವಾ ಮೌಲ್ಯ ಮತ್ತು ಇವರ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಋಣಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆ.

• **ವಲಸಿಗರು ಬಂದು ನೆಲೆಸುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕಾಗುವ ಅನನುಕೂಲಗಳು**

ಸೇರುವ ಪ್ರದೇಶದ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳಿಂದ ವಲಸಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾದರೆ ಸೇರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗಂಭೀರವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ತಲೆಎತ್ತುತ್ತವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಬಡತನ, ನಿರುದ್ಯೋಗ, ವಸತಿ ಮುಂತಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮತ್ತಷ್ಟು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದಿರುವ ತೆಲುಗರು, ತಮಿಳರು, ಬೆಂಗಾಲಿಗಳು ಮತ್ತು ಬಿಹಾರಿಗಳು ಮೂಲನಿವಾಸಿ ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಗಿಂತ ಈ ವಲಸಿಗರು ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣ ದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿ ವಲಸಿಗರ ಪ್ರಮಾಣ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಬಡತನ, ನಿರುದ್ಯೋಗ, ವಸತಿ ಸಮಸ್ಯೆ, ಕೊಳಚೆಪ್ರದೇಶಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿ, ಭಿಕ್ಷಾಟನೆ ಮುಂತಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಇವುಗಳೇ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಒತ್ತಡದ ಅಂಶಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗೆ ವಲಸಿಗರಿಂದ ಬಿಡುವ ಮತ್ತು ಸೇರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮೇಲಾಗುವ ಅನುಕೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಅನನುಕೂಲಗಳು ಇರುವ ಹಾಗೆಯೇ ವಲಸಿಗರ ಮೇಲೂ ಕೆಲವು ಅನುಕೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಅನನುಕೂಲಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ತಾಲೂಕುವಾರು ಮಾದರಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿನ ವಲಸಿಗರ ವಿವರ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ತಾಲೂಕುಗಳ ಹೆಸರು	ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳು	ಅಂತರ್ ತಾಲೂಕು ವಲಸಿಗರು	ಅಂತರ್‌ಜಿಲ್ಲಾ ವಲಸಿಗರು	ಅಂತರ್‌ರಾಜ್ಯ ವಲಸಿಗರು	ಒಟ್ಟು
೧.	ಬಳ್ಳಾರಿ	೧೧	೧೯	೧೨	೦೮	೫೦
೨.	ಸಿರುಗುಪ್ಪ	೦೫	೦೮	೦೬	೦೬	೨೫
೩.	ಸಂಡೂರು	೦೩	೦೯	೦೮	೦೫	೨೫
೪.	ಕೂಡ್ಲಿಗಿ	೦೪	೧೨	೦೬	೦೩	೨೫
೫.	ಹೊಸಪೇಟೆ	೦೫	೦೭	೦೮	೦೫	೨೫
೬.	ಹೆಚ್.ಬಿ.ಹಳ್ಳಿ	೦೩	೦೯	೦೯	೦೪	೨೫
೭.	ಹಡಗಲಿ	೦೧	೧೨	೦೮	೦೪	೨೫
೮.	ಕುರುಗೋಡು	೦೨	೧೨	೦೮	೦೩	೨೫
೯.	ಕಂಪ್ಲಿ	೦೩	೧೦	೦೯	೦೩	೨೫
೧೦.	ಕೊಟ್ಟೂರು	೦೪	೦೮	೦೮	೦೫	೨೫
೧೧.	ಹರಪನಹಳ್ಳಿ	೦೪	೦೮	೦೯	೦೪	೨೫
	ಒಟ್ಟು	೪೫	೧೧೪	೯೧	೫೦	೩೦೦
	ಶೇಕಡವಾರು	೧೫%	೩೮%	೩೦.೩೩%	೧೬.೬೭%	೧೦೦%

ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ. ೧೫ರಷ್ಟು ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳಿದ್ದು, ಶೇ. ೩೮ರಷ್ಟು ಅಂತರ್‌ತಾಲೂಕಿನಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಶೇ. ೩೦.೩೩ರಷ್ಟು ಅಂತರ್‌ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ (ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ದಾವಣಗೆರೆ, ಹಾಸನ, ಕೊಪ್ಪಳ, ಕಾರವಾರ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮುಂತಾದ ಜಿಲ್ಲೆಯವರಿದ್ದಾರೆ). ಶೇ. ೧೬.೬೭ರಷ್ಟು ಅಂತರ್‌ರಾಜ್ಯದಿಂದ ವಲಸೆ

ಬಂದವರಿದ್ದಾರೆ(ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಗೋವಾ ರಾಜ್ಯದವರಿದ್ದಾರೆ). ಈ ಮೇಲಿನ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ತಿಳಿದು ಬರುವುದೇನೆಂದರೆ, ಈ ಒಂದು ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಲಸಿಗರೇ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಾಲ್‌ಗಳು ವಲಸಿಗರಿಂದಲೇ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿರುವುದು ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಈ ವಲಸೆಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

- **ಆರ್ಥಿಕ ಅಂಶಗಳು**

೧. ಕಡಿಮೆ ಕೂಲಿ

ಯಾವುದೇ ಉದ್ಯೋಗಿಯು ಜೀವಿಸಲು ಕನಿಷ್ಠ ಜೀವನಾವಶ್ಯಕ ದುಡಿಮೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬರ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಇತರೆ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಸುವ ಉದ್ದಿಮೆದಾರನಿಗೆ ಆತನ ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಕೂಲಿ ದೊರೆಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾದ್ದರಿಂದ ತನ್ನ ಮೂಲಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತ ಕೂಲಿ ದೊರೆಯುವ ತಾಲೂಕಿಗೆ ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು.

೨. ಬಡತನ

ತಾಲೂಕುಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾದುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬಡತನ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ತಾಂಡವವಾಡತೊಡಗಿತ್ತು. ಆಗ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕಾ ಉದ್ಯಮವು ನಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಕಾರಣ ಮೂಲತಾಲೂಕಿನಿಂದ ಪಕ್ಕದ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ವಲಸೆ ಬರಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ವಲಸೆಗೆ ಕಾರಣ ಬಡತನವಾಗಿದ್ದು, ಸಮೃದ್ಧಿಯಾದ ಪಕ್ಕದ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಅವಕಾಶ ವಿಫಲವಾದ್ದರಿಂದ ವಲಸೆ ಹೋಗಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು.

೩. ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ

ಅನಕ್ಷರತೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಲ್ಲದೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಂದುವುದು ದೇವರ ಇಚ್ಛೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕುಟುಂಬಗಳು ಹೊಂದಿದುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದೊಂದಿಗೆ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದಿದ್ದು, ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಆದಾಯ ಆಕರ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ತನ್ನ ದೊಡ್ಡ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕ ಕಾರಣ ಉದ್ಯಮಿಯು ವಲಸಿಗನಾದನು.

೪. ಶಿಕ್ಷಣ ಬಯಸಿ ಹೋಗುವುದು

ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣವು ದೊರೆಯದ ಕಾರಣ ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮಿಯು ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಇತರೆ ಸದಸ್ಯರು ಅಂದರೆ, ಮಕ್ಕಳು ಅಥವಾ ಸಹೋದರ, ಸಹೋದರಿಯರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲದಿಂದ ಉತ್ತಮ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನಗರಗಳನ್ನು, ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನಿಂತನು.

೫. ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು

ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮಿಯು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ತನ್ನ ಮೂಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಸ್ವಂತ ಭೂಮಿ ಅಥವಾ ಮನೆ, ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆ, ಕಾರ್ಯಾಗಾರ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಮತ್ತು ತಾನು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತವಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಅಸಾಧ್ಯವೆನಿಸಿದಾಗ ಭೂಮಿಯ ಲಭ್ಯತೆ ಇರುವ ಮತ್ತು ಸ್ವಂತ ಭೂಮಿ ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಇರುವ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ.

೬. ತಮ್ಮ ಕಸುಬು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು

ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಬದಲಾಣೆಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಹೊಸ ಹೊಸ ಮಾದರಿಯ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕಾ ಶೈಲಿಯು ಬಳಸಲ್ಪಡುವುದರಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮಿಯು ತನ್ನ ಪಾರಂಪರಿಕ ಶೈಲಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಆಧುನಿಕ ಹೊಸಮಾದರಿಯ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕಾ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ವಾತಾವರಣವಿರುವ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ.

- **ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರಣಗಳು**

೧. ಜಾತಿಪದ್ಧತಿ

ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮವು ಮೂಲತಃ ಜಾತಿಆಧಾರಿತ ಉದ್ಯಮವಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳು ಹಿಂದುಳಿದಿರುವ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಾತಿಯ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಇತರೆ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಜಾತಿಯ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಪೈಪೋಟಿ ನಡೆಸಲಾಗದೆ ತನಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ವಲಸೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

೨. ವಿವಾಹ

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಸಮಯಕ್ಕೆ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವುದರಿಂದ ತನ್ನ ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನದ ಭಾಗೀದಾರರು, ಬೇರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದರೆ ಅನಿವಾರ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಮೂಲಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಬಾಳಸಂಗಾತಿಯ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವವರನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

೩. ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ

ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮತ್ತು ಉದ್ದಿಮೆಯ ವ್ಯವಹಾರ ಮಟ್ಟ ಒಂದೇ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ವಾಸಿಸಿ ಇದೇ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ, ಈ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ತಾವೇ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಮೂಲಸ್ಥಾನದಿಂದ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

೪. ಬಂಧುತ್ವದ ದ್ವೇಷ

ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸಂಕುಚಿತವಾದ ಮನೋಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು, ವೃತ್ತಿ ದ್ವೇಷದಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ದ್ವೇಷವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಂತಹ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ನಡೆಸಲಾಗದೆ, ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳತ್ತ ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳತ್ತಾ ಮುಖಮಾಡಿ ವಲಸೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

- ರಾಜಕೀಯ ಅಂಶಗಳು

೧. ಪಕ್ಷಾಧಾರಿತ ರಾಜಕಾರಣದ ಪರಿಣಾಮ

ಇಂದು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಉದಯದಿಂದ ಗ್ರಾಮದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಬಿರುಸಿನ ರಾಜಕೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗೊತ್ತಾದ ಪಕ್ಷದೊಂದಿಗೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಒದಗಿದಾಗ ಎದುರು ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರನ್ನು ಎದುರಿಸಲಾಗದೆ ತಾನು ತನ್ನ ಉದ್ಯಮದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

೨. ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಾನ ಮಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಲು

ತಾಲೂಕುಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಾಗಿರುವ ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ ಯೆಂದು ತಿಳಿದು ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಪಡೆಯಲು ತಮ್ಮ ಮೂಲಸ್ಥಾನದಿಂದ ನಗರಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು ನಗರದಲ್ಲೇ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ನಾಯಕರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಒಡನಾಟ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಈ ರೀತಿ ವಲಸೆಗೆ ಮೊರೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಇಂತವರ ಪ್ರಮಾಣ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ.

೩. ರಾಜಕೀಯ ಅಸ್ಥಿರತೆಯ ಕಾರಣದಿಂದ ದೊಂಬಿ

ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮಿಯು ತನ್ನ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಅಸ್ಥಿರತೆ ಉಂಟಾಗಿ ಎರಡು ಮೂರು ಗುಂಪುಗಳ ನಡುವೆ ಘರ್ಷಣೆಗಳು ಉಂಟಾದಾಗ ಆ ಘರ್ಷಣೆಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ದೊಂಬಿಗಲಾಟೆಗಳು ಉಂಟಾಗಿ ಈ ದೊಂಬಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ವಿಧಿ ಇಲ್ಲದೆ ಅಂತರ್‌ತಾಲೂಕು ಅಥವಾ ಅಂತರ್‌ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಕಲಹಗಳಿಂದಾಗಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿನ ಸದಸ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಂದ ಮನಸ್ತಾಪಗಳಾಗಿ ಮನೆಯಿಂದ, ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಅಂತರ್‌ತಾಲೂಕು, ಅಂತರ್‌ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದಿರುವುದು ಈ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

* **ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಾರಣಗಳು**

ಜನರು ಬದುಕಬೇಕಾದರೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಿತವಾದ ವಾತಾವರಣ, ಹವಾಗುಣ, ಉತ್ತಮ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಜೊತೆಗೆ ಶಾಂತಿಯುತ ವಾತಾವರಣ ಮುಖ್ಯವಾದುದ್ದು. ಈ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದರೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳು ಬೇರೆಡೆಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ.

೧. ನೆರೆ ಪ್ರವಾಹದ ಪರಿಣಾಮ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗದಲ್ಲಾದ ನೆರೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಡಗಲಿ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡ ಮಾದರಿ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ನೆರೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಮನೆ ಮಠ, ತಮ್ಮ ತಯಾರಿಕೆಯ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕಳದುಕೊಂಡು ನಗರಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಕೋಪವು ವಲಸೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಪಕ್ಕದ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆದಂತಹ ನೆರೆಯ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಅಂದರೆ ಕೊಪ್ಪಳ, ಗದಗ, ಹಾವೇರಿ, ರಾಯಚೂರುಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಾ ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇತರೆ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

೨. ಬರಗಾಲ

ಬರಗಾಲ ಬೇರೆ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಕಾಡಿದಂತೆ ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ ಕಾಡಿದೆ. ಬರದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಗ್ರಾಹಕರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಉದ್ಯಮಿಯು ತನ್ನ ಕನಿಷ್ಠ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ತನ್ನ ಮೂಲ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇತರೆ ಕಡೆಗೆ ವಲಸೆ ಬರಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ.

* **ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ತೆಲುಗು ಮತ್ತು ತಮಿಳು ವಲಸಿಗರು**

ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯು ಹಿಂದೆ ರಾಜಾಶ್ರಯ ಪಡೆದಿತ್ತು. ಭಾರತ ಕಂಡ ಅತ್ಯದ್ಭುತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳ ಪೈಕಿ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವೂ ಸಹ ಒಂದು. ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಶುಶ್ರಾವ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಶ್ರೀಮಂತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ, ಜೀದಿ ಬದಿಗಳಲ್ಲೆ ರತ್ನ, ವೈಢೂರ್ಯ, ವಜ್ರಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತೆಂದರೆ, ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರತ್ನಾಭರಣಗಳ ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯಮದ ಚಿತ್ರಣವು ವಿಜಯನಗರದ ವೈಭೋಗವನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯದ (ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ತಮಿಳುನಾಡು) ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷಿಕರು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶದ(ಪೋರ್ಚ್‌ಗೀಸ್) ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದು ಹೋಗಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಅರಸಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಂದ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಇಲ್ಲಿನ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲವರು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನೆಲೆ ನಿಂತಿರುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಇವರ ಕುಟುಂಬಗಳು ಬೆಳೆದು ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಮುಂದೆ

ವಿಘಟಿತವಾಗಿ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಹೊರಬಂದು, ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಉದ್ದಿಮೆಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿವಿಧ ಭಾಗದ ನಗರಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಿ ನೆಲೆ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಲಸಿಗರು ದ್ವಿಭಾಷಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮನುಷ್ಯ ಸಂಘಜೀವಿ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಮಾಜದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಭಾಷೆ ಸಮಾಜದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಬಹು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳೊಡನೆ ಭಾಷೆಯು ಬೆರೆತುಕೊಂಡಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಾವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವನೋ ಆಯಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ಗದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿರಲಿ, ಕಡಿಮೆ ಇರಲಿ ಅವರ ಆಚಾರ–ವಿಚಾರ, ನಡೆ–ನುಡಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅವರದೇ ಆದ ಭಾಷೆ ರೂಪಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಲಸಿಗರ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ದ್ವಿಭಾಷಿಕತೆಯ ಅಧ್ಯಯನವು ಬಹು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಪುರಾತನ ಮಾನವ ಸಮುದಾಯಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಒಂದಾದಾಗಲೆ ಈ ಕಾರ್ಯ ಸಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ವಲಸಿಗರ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ದ್ವಿಭಾಷಿಕತೆ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ, ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಭಾಷಿಕ ಸಮುದಾಯವು ಒತ್ತಡ ಅಥವಾ ಆಕರ್ಷಕ ಅಂಶಗಳಿಂದ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಅಥವಾ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ವಲಸೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ವಲಸೆ ಹೋದ ಪ್ರದೇಶದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ವಲಸಿಗರ ಭಾಷೆಯೇ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಥವಾ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿಯೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಎಲ್ಲಾ ವಲಸಿಗರು ದ್ವಿಭಾಷಿಕರಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಎಲ್ಲಾ ದ್ವಿಭಾಷಿಗಳು ವಲಸಿಗರಲ್ಲ. ವಲಸಿಗರ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ದ್ವಿಭಾಷಿಕತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ವಲಸೆ ಹೋಗುವ ಸ್ಥಳಗಳ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಧರಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ವಲಸೆಯ ಆಯಾಮಗಳು ದ್ವಿಭಾಷಿಕತೆ, ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯ ನೆಲೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋದ ವಲಸಿಗರಲ್ಲಿ ದ್ವಿಭಾಷಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶ ಅಪರೂಪ. ಈ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಏಕಭಾಷಿಕ ವಲಸಿಗರೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ನಗರ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ವಲಸಿಗರು ದ್ವಿಭಾಷಿಕ ವಲಸಿಗರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ವಲಸಿಗರು ಬಹುಭಾಷಿಕ ವಲಸಿಗರೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಏಕಭಾಷಿಕ, ದ್ವಿಭಾಷಿಕ ಮತ್ತು ಬಹುಭಾಷಿಕ ವಲಸಿಗರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಸಮುದಾಯಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಸಹಜ. ಇವರು ತಮ್ಮ ಸಹಜ ನುಡಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಜೀವನಕ್ರಮವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಬಾಹ್ಯ ವಲಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾಷಿಕ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಂದ ತಮಿಳು ಮತ್ತು ತೆಲುಗು ವಲಸಿಗರು ಕನ್ನಡಿಗರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ತೆಲುಗು ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿವೆ. ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ

ಮಾತೃಭಾಷಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು, ಉರ್ದು, ತಮಿಳು, ಮರಾಠಿ, ಲಂಬಾಣಿ, ಮಾರವಾಡಿ, ಕೊಂಕಣಿ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ. ಉಳಿದ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ. ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಕನಿಷ್ಠ ದ್ವಿಭಾಷಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವಲಸಿಗರಾದ ಕೆಲವು ತಮಿಳು ಅಥವಾ ತೆಲುಗು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯದೇ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ತಮಿಳು ಅಥವಾ ತೆಲುಗು ಭಾಷಿಕರು ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಿಂತಲೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಿಕರು ತೆಲುಗನ್ನು ಮತ್ತು ತಮಿಳನ್ನು ಕಲಿಯುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುವ ಸನ್ನಿವೇಶವಿದೆ ಎಂದು ಕನ್ನಡ ಭಾಷಿಕರ ಒಲವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಮಿಳು ಅಥವಾ ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದರ ಕಡೆ ವಾಲಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಈ ಮಾತು ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ತೆಲುಗು ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸಮಾನ ಪ್ರಭುತ್ವವುಳ್ಳವರು ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ.

- **ಬೆಂಗಾಲಿ ವಲಸಿಗರು**

ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ತಮಿಳು ಮತ್ತು ತೆಲುಗು ವಲಸಿಗರು ಬಂದ ರೀತಿಯೇ ದೂರದ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ರಾಜ್ಯದಿಂದಲೂ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಲಸೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ವಲಸೆಗೆ ಪಾರಂಭಿಕ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಮೂಲನಿವಾಸಿ ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಇಲ್ಲಿನ ಮೂಲನಿವಾಸಿ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಗೆ, ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಯ ಯವುದೇ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಇವರು ಹೇಳುವ ಕಾರಣ ಮೂಲನಿವಾಸಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಹೆಚ್ಚು ವೇಸ್ಟೇಜ್ ಮತ್ತು ಕೂಲಿ ಹಣ ಕೇಳುತ್ತಾರೆಂದು. ಈ ಕಾರಣವನ್ನು ಕುಂಟು ನೆಪವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲವು ಲೋಭಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಿಂದ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಅನುಭವವೂ ಇರದ ಬಡ ಹಳ್ಳಿಗರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತಂದು ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದೇ ಹಂತದ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ(ಒಂದು ಆಭರಣ ತಯಾರು ಮಾಡಲು ಹಲವು ಹಂತದ ಒಬ್ಬನೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕುಶಲತೆ ಬೇಕು. ಉದಾ: ಕರಗಿಸುವ ಹಂತ, ಜೆಸೆಯುವ ಹಂತ, ನುಣುಪು ಮಾಡುವ ಹಂತ, ಹರಳು ಅಳವಡಿಸುವ ಹಂತ, ಉಬ್ಬುಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸುವ ಹಂತ, ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸುವ ಹಂತ ಮುಂತಾದುವುಗಳು. ಈ ಕುಶಲತೆಯು ಮೂಲನಿವಾಸಿ ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಒಬ್ಬನೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತದಲ್ಲೂ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ.) ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿ ಅವರಿಗೆ ಮೂಲನಿವಾಸಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ವೆಸ್ಟೇಜ್ ಮತ್ತು ಕೂಲಿ ಹಣದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಭಾಗ ಮಾತ್ರ ನೀಡಿ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ರೀತಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿ ಮೌಲ್ಯ ಕುಸಿಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ವಲಸಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿತು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭಾಂಶ ಗಳಿಸುವುದನ್ನು ಅರಿತ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಿಂದ

ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತಂದು, ಅವರಿಗೆ ಊಟ ಮತ್ತು ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯ ನೀಡಿ ಅವರಿಂದ ಬೆಂಗಾಲಿ ಶೈಲಿಯ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿಸಿ ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಗ್ರಾಹಕರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಾಲಿಶೈಲಿಯ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕಂಡರು. ಇದರಿಂದಲೂ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಂಗಾಲಿಗರು ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಮತ್ತು ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಾಗಿ ದುಡಿಯಲು ವಲಸೆ ಬಂದರು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇಂದು ಮೂಲನಿವಾಸಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ವಲಸಿಗರನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬೆಳೆದುನಿಂತಿದೆ ಎಂದರೆ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಗರ್ತರಪೇಟೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಂಗಾಲಿ ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿನ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಬೆಂಗಾಳಿ ಹೆಸರಿನ, ಬೆಂಗಾಲಿ ಭಾಷೆಯ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ನಗರದ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಾಲಿಗರು ವಲಸೆ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಈ ರೀತಿ ವಲಸೆ ಬಂದ ಬೆಂಗಾಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದವರಾಗಿದ್ದು, ೧೭ರಿಂದ ೨೫ ವರ್ಷ ವಯೋಮಾನದ ಒಳಗಿರುವ ಯುವಕರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇ. ೧೦% ಮಾತ್ರ ವಿವಾಹಿತರಾಗಿದ್ದು, ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದೊಂದಿಗೆ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಶೇ. ೯೦% ಭಾಗ ಅವಿವಾಹಿತರಾಗಿದ್ದು, ಇವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ತಾವು ದುಡಿದ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಮನೋರಂಜನೆ ಮತ್ತು ಜೂಜಾಟ, ಮದ್ಯಪಾನ, ಧೂಮಪಾನ, ಗಾಂಜಾ, ಅಫೀಮು ಸೇವನೆ, ವೇಶ್ಯಾವಾಟಿಕೆ, ಮುಂತಾದ ದುಶ್ಚಟಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತಾ ದುಂದುವೆಚ್ಚದ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ವಲಸಿಗರು ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಪೈಪೋಟಿ ನೀಡುತ್ತಾ ಮೂಲನಿವಾಸಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕಾ ವೇಸ್ಟೇಜ್ ಮತ್ತು ಕೂಲಿ ಹಣಕ್ಕಿಂತ ಅತೀ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಈ ವಲಸಿಗರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕಾ ಆದೇಶ ನೀಡುತ್ತಿರುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಮೂಲನಿವಾಸಿ ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಉಂಟಾಗಿದೆ.

- **ವಲಸಿಗರು ಮತ್ತು ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳ ನಡುವಿನ ಗಲಭೆಗಳ ಪರಿಣಾಮ**

ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ವಲಸೆ ಬಂದಿರುವ ವಲಸಿಗರು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ತಮಿಳುನಾಡು ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬದಲಾದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರ, ಗಡಿಭಾಗದ ಸಂಬಂಧ ವಿರುದ್ಧವಾದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಪರಸ್ಪರ ದ್ವೇಷದ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬಿತ್ತುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಕಾರಣ ನೀಡಿ

ವಲಸಿಗರನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಮೂಲನಿವಾಸಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಈ ವಲಸಿಗರ ಮೇಲೆ ಮುಗಿಬಿದ್ದು ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಒಕ್ಕಲೆಬ್ಬಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ತಾಯ್ನಾಡಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದ ವಲಸೆಗಾರರು ಅಲ್ಲಿನ ರಾಜಕೀಯ ಒತ್ತಡವನ್ನು ತಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಪೊಲೀಸರ ಸಹಾಯ, ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಆಂಧ್ರ ವಲಸಿಗರಲ್ಲೂ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆಲಮಟ್ಟಿ ಅಣೆಕಟ್ಟೆಯ ವಿವಾದದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ವಿರದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತಾಗ ಇದೇ ಕಾರಣ ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿನ ತೆಲುಗು ವಲಸಿಗರನ್ನು ಒಕ್ಕಲೆಬ್ಬಿಸಲು ಮೂಲನಿವಾಸಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಗಲಭೆ ಮಾಡಿದ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಸಹ ನಾವು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಬೆಂಗಾಲಿ ಮತ್ತು ಬಿಹಾರಿ ವಿರುದ್ಧ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಅಂತರ್‌ರಾಜ್ಯ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೂಲನಿವಾಸಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಗಲಭೆಗಳನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿದರೂ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಮಾತ್ರ ಮೂಲನಿವಾಸಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಹತ್ತಬೇಕಾಯಿತೇ ವಿನಾ ಯಾವ ವಲಸಿಗರನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿಂದ ಒಕ್ಕಲೆಬ್ಬಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

- **ವಲಸಿಗರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು**

ವಲಸಿಗರು ವಲಸೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಸಮಸೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದುವುಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

೧. **ಭಾಷಾಸಮಸ್ಯೆ**

ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಂದ ವಲಸಿಗರಿಗೆ ಭಾಷಾ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದ್ದು ಉದ್ಯೋಗದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದ್ವಿಭಾಷಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತಾದರೂ ಉದ್ಯೋಗ ಸಮಯದ ನಂತರ ಇತರೆ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಬರದ ಕಾರಣ ತನ್ನ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ದ್ವಿಭಾಷೆ ಬರುವ ಇತರರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷೆಯಿಂದಲೂ ಅವರು ವಲಸಿಗರೆಂದು ಸ್ಥಳೀಯರಿಂದ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುವುದರಿಂದ ಇವರ ತಾತ್ಸಾರಕ್ಕೂ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ.

೨. **ಕನ್ನಡ ಚಳುವಳಿಗಾರರ ಹೋರಾಟ**

ಕನ್ನಡ ಉಳಿವಿಗಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡಬೇಕೆಂಬ ಬೇಡಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಚಳುವಳಿಗಾರರು ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇತರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದ ಅನ್ಯ ಭಾಷಿಕ ವಲಸೆಗಾರರು ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗದ ಅಥವಾ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಅಭದ್ರತೆಯ ಭಯವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಒಕ್ಕಲೆಬ್ಬಿಸುತ್ತಾರೋ ಎಂಬ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲೇ ಜೀವನ ನಡೆಸಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ.

೩. ವಸತಿ ಸಮಸ್ಯೆ

ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಲಸೆ ಬಂದವರಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಯುವಕರೇ ಆಗಿದ್ದು, ಇವರಿಗೆ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳು ವಾಸಿಸಲು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ವಸತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಒಬ್ಬನೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಪಡೆದರೂ ಆ ಬಾಡಿಗೆ ಹಣ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದರಿಂದ ನಾಲ್ಕೈದು ಜನ ಗುಂಪುಗೂಡಿ ಒಂದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ.

೪. ಆಹಾರದ ಸಮಸ್ಯೆ

ವಲಸಿಗರು ತಮ್ಮಮೂಲಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಆಹಾರಪದ್ಧತಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಕರ್ನಾಟಕದ ಆಹಾರಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಇರುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಆಹಾರವನ್ನು ತಾವೇ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಸ್ಥಾನದಿಂದಲೇ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅವರಿಗೂ ಸಂಬಳ, ವಸತಿ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ನೀಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಖರ್ಚನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ.

೫. ಆರೋಗ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆ

ವಲಸಿಗರು ಇದ್ದಂತ ಮೂಲನಿವಾಸ ಸ್ಥಳದ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೂ ಬಹಳಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲು ವರ್ಷಗಳೇ ಬೇಕಾಗಿ ರುವುದರಿಂದ ವಲಸಿಗರು ಬದಲಾದ ವಾತಾವರಣದಿಂದ ಅನೇಕ ರೋಗ-ರುಜಿನಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸೇರಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮತ್ತೇ ವಾಪಸ್ಸು ಹೋಗಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

೬. ಸಾಲದ ಸಮಸ್ಯೆ

ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿರುವ ವಲಸಿಗರು ಬಹುತೇಕ ಯುವಕರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತಾವು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ಮೋಜಿಗಾಗಿ, ಜೂಜಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮ ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ ಖರ್ಚುವಚ್ಚವನ್ನು ಭರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಷ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ಹೊರಬರಲು ತಾವು ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುವ ಮಾಲೀಕರಿಂದ ಅಥವಾ ಸಾಲಗಾರರಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ತಾವು ಗಳಿಸಿದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಸಾಲ ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿಗಾಗಿ ವ್ಯಯ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಮೇಲಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ವಲಸಿಗರು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಬದಲಾಗಿ ತಮ್ಮ ನಡವಳಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಶ್ರಮ ಪಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ವಲಸಿಗರಿಗೆ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಉದ್ಯೋಗ ಹುಡುಕುವವರಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾವಂತರು, ಐಶಾರಾಮದ ಆಸಕ್ತರು, ತಮ್ಮ ಮೂಲಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು

ಕಾಣದೆ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಹೊರರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಬಂದವರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಆಶ್ರಯತಾಣವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳಷ್ಟು ಇರುವ ವಲಸಿಗರಿಂದಾಗಿ ಇಂದು ಈ ಉದ್ದಿಮೆಯು ಜಾತ್ಯತೀತ ಉದ್ದಿಮೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಸರಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಅರಸಿ ಫಲವಿಲ್ಲವೆಂದು ಮನಗಂಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯಗಳಿಂದ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಆಕರ್ಷಿತರಾದ ಜನರಿಂದ ನಶಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಜೀವ ಬಂದಂತಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಈ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಇವರ ಪೈಪೋಟಿಯಿಂದ ಉಸಿರುಗಟ್ಟುವ ವಾತಾವರಣ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ಇವರು ಈ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವ ಮೊದಲು ಈ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರನ್ನು ಮತ್ತು ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಜಾಗತಿಕ ವಲಸೆ ವರದಿ(೨೦೧೮)ರ ಅನ್ವಯ ಭಾರತದ ವಲಸೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಧಿಕ. "ಸುಮಾರು ೧೫.೬ ಲಕ್ಷ ಮಂದಿ ಭಾರತೀಯರು ವಿಶ್ವದ ವಿವಿಧೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವರದಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಲಸೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಈ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ವಲಸೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಒಟ್ಟು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಲಸೆಗಾರರ ಶೇಕಡ ೬ರಷ್ಟಿದೆ. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ ಸುಮಾರು ೨೪೩ ದಶಲಕ್ಷ ಮಂದಿ ವಲಸೆಗಾರರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ೨೪೩ ಲಕ್ಷ ಮಂದಿ ತಾವು ಹುಟ್ಟಿದ ದೇಶದಿಂದ ಹೊರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಮೆಕ್ಸಿಕೋ ಅತ್ಯಧಿಕ ವಲಸೆ ಜನರನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಎರಡನೇ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ. ರಷ್ಯಾ, ಚೀನಾ, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ ಹಾಗೂ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ನಂತರದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಭಾರತೀಯ ವಲಸೆಗಾರರಲ್ಲಿ ಗಲ್ಫ್ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕ ಮಂದಿ ವಾಸವಿದ್ದು, ಸುಮಾರು ೩೫ ಲಕ್ಷ ಮಂದಿ ಅಂದರೆ ಭಾರತದ ವಲಸೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಶೇಕಡ ೨೨ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ಕೊಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಿದ್ದಾರೆ. ೨೦೧೦ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾದ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಲಸೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಶೇಕಡ ೧೦ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಅಂದರೆ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಇರುವ ೭೩೦ ಕೋಟಿ ಮಂದಿಯ ಪೈಕಿ ೩೦ಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರು ವಲಸೆಗಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ವಿಶ್ವದ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ವಲಸೆ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಹೆಚ್ಚಳ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಟಸ್ಥವಾಗಿದೆ. ೨೦೧೦ರಲ್ಲಿ ೩.೨ರಷ್ಟಿದ್ದ ಪ್ರಗತಿದರ ೨೦೧೫ರಲ್ಲಿ ೩.೩ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಗಮನಾರ್ಹ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಉದ್ಯೋಗದ ವಯಸ್ಸಿನ ಅಂದರೆ ೨೦-೬೪ ವರ್ಷ ವಯೋ ಮಿತಿಯವರು ವಲಸೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕ. ಅಂದರೆ ಶೇಕಡ ೭೨ರಷ್ಟು ಪಾಲು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಲಸೆಗಾರರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಮಂದಿ, ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರು. ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭಾರತ, ಚೀನಾ ಮತ್ತು ಇತರ ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾ ದೇಶಗಳ ಮೂಲದವರು. ೧೯೭೦ರ ದಶಕದಿಂದೀಚೆಗೆ ಅಮೆರಿಕ ವಲಸೆ ಜನರ ಗಮ್ಯ ತಾಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ವಾಸವಿರುವ ವಿದೇಶಿ ಸಂಜಾತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೨ ದಶಲಕ್ಷ ಇದ್ದರೆ, ಈ ಪ್ರಮಾಣ ೨೦೧೫ರಲ್ಲಿ ೪೬.೬ ದಶಲಕ್ಷ ಮಂದಿ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪೈಕಿ ಸುಮಾರು ೨೦ ಲಕ್ಷ ಮಂದಿ ಭಾರತೀಯ ಮೂಲದವರು. ಭಾರತೀಯ

ವಲಸೆ ಜನರ ಪೈಕಿ ೩೫ ಲಕ್ಷ ಮಂದಿ ಯುಎಇ, ೨೦ ಲಕ್ಷ ಮಂದಿ ಅಮೆರಿಕ, ೧೯ ಲಕ್ಷ ಮಂದಿ ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ, ೧೧ ಲಕ್ಷ ಮಂದಿ ಕುವೈತ್, ೭೦ ಸಾವಿರ ಮಂದಿ ಓಮನ್, ೭೦ ಸಾವಿರ ಮಂದಿ ಬ್ರಿಟನ್ ಹಾಗೂ ೬೦ ಸಾವಿರ ಮಂದಿ ಕತಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ವಾಸವಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶ್ವದ ಏಳು ಅಗ್ರ ವಲಸೆ ತಾಣಗಳೆಂದರೆ ಅಮೆರಿಕ(೪೬.೬ ದಶಲಕ್ಷ), ಜರ್ಮನಿ(೧೨ ದಶಲಕ್ಷ), ರಷ್ಯಾ(೧೧.೬ ದಶಲಕ್ಷ), ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ(೧೦ ದಶಲಕ್ಷ), ಬ್ರಿಟನ್(೮೦ ದಶಲಕ್ಷ), ಕೆನಡಾ(೭೮ದಶಲಕ್ಷ). ಅಗ್ರ ಏಳು ವಲಸೆ ಜನರ ದೇಶಗಳೆಂದರೆ ಭಾರತ(೧೫.೬ ದಶಲಕ್ಷ), ಮೆಕ್ಸಿಕೊ(೧೨.೩ ದಶಲಕ್ಷ), ರಷ್ಯಾ(೧೦.೬), ಚೀನಾ(೦೦.೫), ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ ೭.೨, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ೫.೯ ಮತ್ತು ಉಕ್ರೇನ್ ೫.೮ ದಶಲಕ್ಷ.

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಲಸೆ ಸಂಸ್ಥೆ: ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಲಸೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಎನ್ನುವುದು ಅಂತರ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ವಲಸೆಗಾರರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿರಾಶ್ರಿತರು, ದೇಶೀಯವಾಗಿ ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಲಸೆ ಸಂಸ್ಥೆ ೧೯೫೧ರಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದು, ಇದು ಯೂರೋಪ್‌ನ ಅಂತರ ಸರ್ಕಾರ ಸಮಿತಿಯಾಗಿ ಇದು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಎರಡನೇ ಜಾಗತಿಕ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪುನರ್ವಸತಿ ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಕಾಯಂ ವೀಕ್ಷಕ ಸ್ಥಾನ ೧೯೯೨ರಲ್ಲಿ ಲಭಿಸಿದೆ. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಲಸೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ನಡುವೆ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ೧೯೯೬ರಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಲಸೆ ಸಂಸ್ಥೆ ನಾಲ್ಕು ವಿಸ್ತೃತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ವಲಸೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ವಲಸೆಗಾರರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು, ವಲಸೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಬಲಾತ್ಕಾರದ ವಲಸೆಯನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ೧೬೬ ಸದಸ್ಯ ದೇಶಗಳು ಇದ್ದು, ೮ ದೇಶಗಳು ವೀಕ್ಷಕ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಇದು ೧೦೦ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಚೇರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ೯೫೦೦ ಮಂದಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹಾಗೂ ೪೫೦ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ಇರುತ್ತಾರೆ"(ಪ್ರಚಲಿತ ಘಟನೆಗಳು- https:// uccindia. org/category-readmore/6781).

೫.೩. ಉದ್ಯಮ ಕುರಿತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕಾನೂನುಗಳು

ಭಾರತದ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮವು ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರಿಂದ ಈ ವಲಯವು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರಿಯ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದೆ. ಭಾರತದ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಕೌಶಲ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಉತ್ಪಾದನಾ ವೆಚ್ಚಗಳಿಂದ ಉತ್ತಮವಾದ ವಜ್ರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹೊಳಪು ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿದೆ. ರತ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳನ್ನು ರಫ್ತು ಮಾಡುವ ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಒಂದಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಉದ್ಯಮವು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ವಿದೇಶಿ ಸಂಗ್ರಹಕಾರರಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಭಾರತದ ರತ್ನ ಮತ್ತು ಆಭರಣ ರಫ್ತಿನ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಭಾಗವನ್ನು ಯುನೈಟೆಡ್ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್ ಹೊಂದಿದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ

ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಬಳಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಈ ವಲಯವು ಲವಲವಿಕೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಏಪ್ರಿಲ್ ೨೦೦೦ರಿಂದ ಜೂನ್ ೨೦೧೮ವರೆಗೆ ವಜ್ರ ಮತ್ತು ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣಗಳಲ್ಲಿ US $ ೧.೧೫ ಬಿಲಿಯನ್ ನಷ್ಟು ವಿದೇಶಿ ನೇರ ಹೂಡಿಕೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಉತ್ತೇಜನಾ ಇಲಾಖೆಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ೨೦೧೭ರಲ್ಲಿ US $ ೬೦ ಬಿಲಿಯನ್ ನಷ್ಟು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಗಾತ್ರವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ. ಭಾರತದ ರಫ್ತಿನಲ್ಲಿ ಶೇ. ೧೫.೫% ಪಾಲು, ಒಟ್ಟು ದೇಸಿಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಕೊಡುಗೆ ಶೇ. ೭%ರಷ್ಟಿದೆ. ಭಾರತದ ಸರಕು ರಫ್ತಿನಲ್ಲಿ ಶೇ. ೧೩%ರಷ್ಟು ಪಾಲು ಇದ್ದು, ೨೦೧೪-೧೯ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಉದ್ಯಮದ ಸಂಯುಕ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ ಶೇ. ೧೬% ತಲುಪುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ೨೦೧೮ರ ಜನವರಿಯಿಂದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ನಡುವಿನ ಒಟ್ಟು ರತ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ರಫ್ತಿನ ಮೌಲ್ಯ ೨೯.೮೪%ರಷ್ಟು. ಈ ವಲಯದಲ್ಲಿ ೪.೫ ಮಿಲಿಯನ್ ಜನರು ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತವು ವಜ್ರಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹೊಳಪು ನೀಡುವಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದ ನಂ ೧ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ವಿಶ್ವದ ೩ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ವಜ್ರ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಶೇ. ೯೫% ಜಾಗತಿಕ ವಜ್ರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪಾಲು ಇದೆ. ವಿಶ್ವದ ಶೇ. ೭೫%ರಷ್ಟು ನಯಗೊಳಿಸಿದ ವಜ್ರಗಳು ಭಾರತದಿಂದ ರಫ್ತು ಆಗುತ್ತಿವೆ. ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ಮಾರಾಟವಾಗುವ ಪ್ರತಿ ೧೪ ವಜ್ರಗಳಲ್ಲಿ ೧೨ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತವೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಚಿನ್ನದ ಗ್ರಾಹಕರು ವಿಶ್ವದ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು, ೨೦೧೮ರ ಜನವರಿಯಿಂದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ನಡುವೆ ೫೨೩.೯೩ ಟನ್ ಚಿನ್ನದ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಆಭರಣ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಶೇ. ೮೦ರಷ್ಟು ಚಿನ್ನವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ವಿಶ್ವದ ಶೇ. ೨೯ರಷ್ಟು ಚಿನ್ನದ ಬಳಕೆಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿದೆ. US$ ೧.೯ ಬಿಲಿಯನ್‌ನಷ್ಟು ಭಾರತದಿಂದ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಮೆಡಲ್‌ಗಳನ್ನು ರಫ್ತು ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಏಪ್ರಿಲ್ ೨೦೧೭-ಫೆಬ್ರವರಿ ೨೦೧೮ ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ US $ ೨೮.೩ ಬಿಲಿಯನ್ ನಷ್ಟು ರತ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಆಮದುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿಯು ಅತಿದೊಡ್ಡ ಗ್ರಾಹಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಶೇ. ೭೫%ರಷ್ಟು ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ರತ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳು ರಫ್ತು ಆಗುವುದು ಅಮೆರಿಕದ, ಯುಎಇ, ಹಾಂಗ್‌ಕಾಂಗ್ ಮೂಲಕ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ೩ ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಈ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ರತ್ನಾಭರಣ ವಲಯವು ಭಾರತೀಯ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ದೇಶದ ಜಿಡಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೭ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಸರಕು ರಫ್ತಿಗೆ ೧೫ ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಇದು ೪.೬೪ ಮಿಲಿಯನ್ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ೨೦೨೨ರ ವೇಳೆಗೆ ೮.೨೩ ಮಿಲಿಯನ್ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ. ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಅತ್ಯಂತ ರಫ್ತು ಆಧಾರಿತ ಮತ್ತು ಶ್ರಮದಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ರತ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ರಫ್ತು ಉತ್ತೇಜನದ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದುವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿದೆ. ಹೂಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ 'ಬ್ರಾಂಡ್ ಇಂಡಿಯಾ'ವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ವಿವಿಧ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಭಾರತವು ಜಾಗತಿಕ ಆಭರಣ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಕೇಂದ್ರವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದರ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ನುರಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಲಭ್ಯತೆ ಇದೆ. ಭಾರತವು ವಜ್ರಗಳಿಗಾಗಿ ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಕತ್ತರಿಸುವ ಮತ್ತು ಹೊಳಪು ನೀಡುವ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಕತ್ತರಿಸುವ ಮತ್ತು ಹೊಳಪು ನೀಡುವ ಉದ್ಯಮವು ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಗಳಿಂದ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿತವಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಜೆಮ್ಸ್ ಮತ್ತು ಜುವೆಲರಿ ರಫ್ತು ಪ್ರಚಾರ ಮಂಡಳಿಯ(Gem Jewellery Export Promotion Council) ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ವಿಶ್ವದ ನಯಗೊಳಿಸಿದ ವಜ್ರಗಳ ೭೫ ಪ್ರತಿಶತವನ್ನು ಭಾರತ ರಫ್ತು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಭಾರತದ ರತ್ನ ಮತ್ತು ಆಭರಣಕ್ಷೇತ್ರವು ದೇಶದ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಗಳಿಕೆಗೆ (foreign exchange earnings) ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ವಲಯವನ್ನು ರಫ್ತು ಉತ್ತೇಜನಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡುವ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಮಾರ್ಗದ ಮೂಲಕ ಈ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಶೇ. ೧೦೦ರಷ್ಟು ವಿದೇಶಿ ನೇರ ಹೂಡಿಕೆಗೆ(Foreign direct investment) FDI ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಭಾರತವು ರತ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳ ಅತಿದೊಡ್ಡ ರಫ್ತುದಾರರಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ವಿದೇಶಿ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವ ಕಾರಣ ಉದ್ಯಮವು ಭಾರತೀಯ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ(ಜಿಎಸ್‌ಟಿ) ಮತ್ತು ಮಾನ್ಸೂನ್ ಭಾರತದ ಚಿನ್ನದ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮಂದಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ.

- **ಸರಕಾರದ ಉಪಕ್ರಮಗಳು**(Government Initiatives)

ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ಮಾರಾಟವಾದ ೧೦ ವಜ್ರಗಳಲ್ಲಿ ೯ನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತವು ರತ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಾಗಿ ನಿಂತಿರುವುದರಿಂದ, ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿಗಳು ಲಾಭದಾಯಕ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭದಾಯಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಿವೆ. ಜ್ಯುವೆಲ್ಲರಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ನಿಜವಾದ ಮೇಕ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ' ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದು ೨೫೦ ಬಿಲಿಯನ್‌ನಷ್ಟು ಜಾಗತಿಕ ಆಭರಣ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಆಭರಣ ಉತ್ಪಾದನಾ ವಲಯವು ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಜವಳಿ ನಂತರ ೩ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯೋಗ ಉತ್ಪಾದಕವಾಗಿದೆ. ರತ್ನ ಮತ್ತು ಆಭರಣ ವ್ಯಾಪಾರದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಅಂಗವಾಗಿದೆ, ಇದನ್ನು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಕಲ್ಲುಗಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ರಫ್ತು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ೧೯೬೬ ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ದೇಶಾದ್ಯಂತ ೬,೫೦೦ ಸದಸ್ಯರ ಬಲದೊಂದಿಗೆ, ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ರತ್ನ ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುವಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅವರ ರಫ್ತು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಕೌನ್ಸಿಲ್ ತನ್ನ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರ ವಿಚಾರಣೆಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಸುಂಕದ ನಿಯಮಗಳು, ಆಮದು ಸುಂಕದ ದರಗಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಮೇಳಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನಗಳ

ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಜೆಮ್ಸ್ ಮತ್ತು ಜುವೆಲರಿ ರಫ್ತು ಪ್ರಚಾರ ಮಂಡಳಿಯು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ: ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಚಿವಾಲಯದ ರತ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಮಧ್ಯಮ ಅವಧಿಯ ರಫ್ತು ತಂತ್ರವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು.

ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ದೇಶಗಳಿಂದ ಒರಟು ವಜ್ರಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುವುದು. ಜಾಹೀರಾತುಗಳು, ಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮೇಳಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ, ಖರೀದಿದಾರರ ಭೇಟಿಯ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ನೇರ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ವಜ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳ ಪ್ರಚಾರ. ಹೊಸ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಕ್ಷೇತ್ರದ ತಜ್ಞರ ಮೂಲಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಧ್ಯಯನದಂತಹ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ವಿದೇಶಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಆಭರಣಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧತೆಯ ಭರವಸೆಗಾಗಿ ಭಾರತದಿಂದ 'ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್' ಆಭರಣಗಳ ರಫ್ತು ಉತ್ತೇಜನ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ಬ್ಯೂರೋ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ಸ್(ಬಿಐಎಸ್) ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣಗಳ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ಗುರುತು ಮತ್ತು ಅದರ ಶುದ್ಧತೆಯ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಂದರೆ ೨೦೧೮ರ ಜನವರಿಯಿಂದ ಬ್ಯೂರೋ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ಸ್(Bureau of Indian Standard) ಚಿನ್ನದ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕಿಂಗ್ ಕುರಿತ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದೆ. ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣವು ಈಗ ಬಿಐಎಸ್ ಗುರುತು, ಕ್ಯಾರೆಟ್‌ನ ಗುಣಮಟ್ಟ, ಪರಿಶುದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಘಟಕದ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಗುರುತಿನ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ತಪಾಸಣೆ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ರತ್ನ ಮತ್ತು ಆಭರಣ ರಫ್ತು ಉತ್ತೇಜನ ಮಂಡಳಿ(Gem Jewellery Export Promotion Council) ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ (ಎಂಐಡಿಸಿ)ದೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿತು. ಭಾರತದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಆಭರಣ ಉದ್ಯಾನವನವನ್ನು ನವ-ಮುಂಬೈನ ಘನ್ಸೋಲಿಯಲ್ಲಿ ೨೫ ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೫೦೦೦ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ೫೦೦-೧೦,೦೦೦ ಚದರ ಅಡಿಗಳಿಂದ ವಿವಿಧ ಗಾತ್ರದ ಆಭರಣ ಘಟಕಗಳು. ಒಟ್ಟಾರೆ ೧೩,೫೦೦ ಕೋಟಿ ರೂ(US $ ೨.೦೯ ಬಿಲಿಯನ್). ಚಿನ್ನದ ಹಣ ಗಳಿಕೆ ಯೋಜನೆಯು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಟ್ರಸ್ಟ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಮ್ಯೂಚುವಲ್ ಫಂಡ್‌ಗಳನ್ನು ಚಿನ್ನವನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿ ಇರಿಸಲು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಮುಂಬರುವ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ದೊಡ್ಡ ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು/ಬ್ರಾಂಡ್‌ಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ರತ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಾಪಿತ ಬ್ರಾಂಡ್‌ಗಳು ಸಂಘಟಿತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಯಲು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುತ್ತಿವೆ. ಸಂಘಟಿತ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಪ್ರವೇಶದಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ವಿನ್ಯಾಸಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮಾರಾಟವು ೨೦೨೧-೨೨ರ ವೇಳೆಗೆ ದಶಕದ ಆಭರಣ ವಿಭಾಗದ ಶೇಕಡ ಅರ್ಧದಷ್ಟನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಅಲ್ಲದೆ, ಚಿನ್ನದ ಆಮದಿನ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದು, ಕಡಿಮೆಬೆಲೆಯ ಚಿನ್ನದ ಲೋಹದ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಚಯಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಲಭ್ಯತೆಯ ಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸುವುದರಿಂದ ಆಭರಣ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಪಾವಧಿಗೆ, ಮಧ್ಯಮ ಅವಧಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಂಡುಬರಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳಿಂದ ಆಭರಣಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಬದಲಾಗಬಹುದು ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಬಜೆಟ್ ೨೦೧೭-೧೮ರಲ್ಲಿ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಮಧ್ಯಮವರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಇತರ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ಕಡಿತವನ್ನು ನೀಡಿತು(೨೫೦,೦೦೦-೫೦೦,೦೦೦ ರೂ. ತೆರಿಗೆ ಸ್ಲ್ಯಾಬ್‌ಗೆ ೫ ಶೇಕಡ) ಇದು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೧೦ರಷ್ಟಿತ್ತು). ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಮಗಳು, ಬಳಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಇದು ರತ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಚಿನ್ನದ ಸ್ಪಾಟ್ ವಿನಿಮಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಕುರಿತು "ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಕಟಣೆಯು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನೋಟು ಅಮಾನ್ಯೀಕರಣದ ಕ್ರಮವು ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಡೆಬಿಟ್/ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಲು ಜನರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದು ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಉಭಯ ದೇಶಗಳ ನಡುವಿನ ವಜ್ರ ವ್ಯಾಪಾರದ ಕುರಿತಾದ ಮೂಲ ದತ್ತಾಂಶಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತ ರಷ್ಯಾದೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದೆ. ಭಾರತ ವಜ್ರಗಳ ಅಗ್ರ ಜಾಗತಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರಕವಾಗಿದ್ದರೆ, ರಷ್ಯಾ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಒರಟು ವಜ್ರ ಉತ್ಪಾದಕ. ಪ್ರಸ್ತುತ ವಜ್ರದ ಉನ್ನತ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿರುವ ಆಂಟ್ವೆರ್ಪ್ ಮತ್ತು ದುಬೈಗೆ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಯಾಗಿ ನಗರವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ವಜ್ರ ಆಮದು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ತೆರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿಶೇಷ ವಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜಿಸುತ್ತಿದೆ"(https://www. ibef.org/industry/gems-jewellery-india. aspx ***References:*** *Media Reports, Press Releases, Department of Industrial Policy and Promotion (DIPP), Reserve Bank of India, Gem & Jewellery Export Promotion Council).*

- **ಉದ್ಯಮ ಕುರಿತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು**

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ರಮ ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾನೂನು, ನಿರ್ದೇಶಿತ ಯೋಜನೆಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಅನುಸರಣೆಕೆ. ಉದ್ಯಮತ್ವದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಂದರೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಮುನ್ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು. ಇದು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಸಂಘಟನೆಯಿಂದ ನಡೆಯುವಂತದ್ದು. ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಜನರು ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಅತ್ಯುನ್ನತ ರೀತಿಯಿಂದ ಮುನ್ನಡೆಸಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಆರ್ಥಿಕ ಮುನ್ನಡೆಯನ್ನು

ಸಾಧಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗಬೇಕಾದುದು ಕರ್ತವ್ಯ. ಉದ್ಯಮದ ಅಭಿವೃದ್ದಿ ಎಂದರೆ, ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇ ಎಂದರ್ಥ. ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ವಾತಾವರಣ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ವಾತಾವರಣವು, ಉದ್ಯಮಿಯ ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಮುನ್ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗುವಂತೆ ಇರಬೇಕು. ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬರುವ ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ಕುಟುಂಬದ ಹಿರಿಯರು, ಉದ್ಯಮದ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಜಾತಿಯಿಂದ ಬರದ, ಇತರೆ ಜಾತಿಗಳ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಗೆ ಉದ್ಯಮತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಕೌಶಲ್ಯತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದೆ. ಆದರೆ, ಇದು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಈ ಒಂದು ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನವಾಗ ಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಹಾಗೂ ಕೇವಲ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯವಾದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅದರಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮತ್ವವನ್ನು ಬಯಸುವವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಚತುರತೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಯೋಗ್ಯ ಉದ್ಯಮಿಯ ವರ್ತನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಆತ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದ ದೈನಂದಿನ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಹೇಳಿಕೊಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸಾಹಸಿ ವ್ಯವಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಸಹಾಯ ಸಹಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲು ಈ ತರಬೇತಿಗಳು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎನ್ನುವುದು ಯಾರ ಸಹಾಯವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಆಗುವ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಅಗಾಧವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಗುಣವುಳ್ಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಉದ್ಯಮತ್ವ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ನಡುವೆ ನೇರ ಸಂಬಂಧವಿರುವುದು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ 'ಉದ್ಯಮಿಯು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಬೇಕು, ಅವನನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇತ್ತು. ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಕೇವಲ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದು. ಈ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿತ್ತು. ಈ ಅಂಶಗಳು ಸತ್ಯವೂ ಸಹ ಆಗಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಜಾತಿಗೆ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಅಂದರೆ ಮರಾಠಿ, ಸಿಂಧೀ, ಮಾರ್ವಾಡಿ, ಪಂಜಾಬಿ, ಬನಿಯಾಸ್, ಚೆಟ್ಟಿಯಾರ್ಸ್, ಆರ್ಯವೈಶ್ಯಾಸ್, ಕೊಂಕಣಿಗರು, ಮುಂತಾದ ಜಾತಿಗಳವರನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಜಾತಿ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಇವರು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಯಶಸ್ಸು ಸಾಧಿಸಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಇಂದಿಗೂ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಜನರು ತುಂಬಾ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ವ್ಯವಹಾರ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ತಜ್ಞರು, ಸಾಮಾಜಿಕ ತಜ್ಞರು, ಮನೋವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಉದ್ಯಮತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು, ಉದ್ಯಮಿಗಳನ್ನು

ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಉದ್ಯಮಿಯಾಗ ಬೇಕಾದರೆ ಸಾಧಿಸುವ ಛಲವಿರಬೇಕು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು, ಉದ್ಯಮಿಯಾಗಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವವರ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿ ಕೊಡಲು ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿದಾಗ, ಈ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದವರ ಉದ್ಯಮತ್ವದ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದರೂ, ಹಾಗೆಯೇ ಅವರು ಹಿಂದಿನ ಉದ್ಯಮತ್ವಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ತರಬೇತಿ ನಂತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಥದಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿತು. ತರಬೇತಿ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಕಂಡು ಬರುವ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದಲ್ಲಿ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಉದ್ಯಮಿಯಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ತರಬೇತಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಮನಗಾಣಲಾಯಿತು. ಇಂತಹ ಹಲವಾರು ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುವುದೇನೆಂದರೆ ಉದ್ಯಮಿಯು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಲೇ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದು. ಉದ್ಯಮಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾದ ತರಬೇತಿಯಿಂದಲೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬಹುದು.

ಉದ್ಯಮಿಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಲು ಕೆಲವೊಂದು ಪರಿಸರ, ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆ, ಯುಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಸಹ ಅಭಿವೃದ್ದಿ ಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಉದ್ಯಮಿಯು ತನ್ನ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿತನ ವನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಮಾತ್ರವೇ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಿಗಳ ಕೊರತೆಯು ಸಾಕಷ್ಟಿದೆ. ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಮಾತ್ರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮರ್ಥರಿದ್ದು ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೇಡಿಕೆಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಉದ್ಯಮಿಗಳ ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ, ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟವುಳ್ಳ ಉದ್ಯಮಿಗಳ ಹೆಚ್ಚು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದ್ದು, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಗುಣವುಳ್ಳ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ತಂತ್ರಜ್ಞತೆಯುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು ತುಂಬಾ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾತು ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಜನರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸ ಬೇಕಾದರೆ, ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರುವ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿಯೂ ಉದ್ಯಮತ್ವವನ್ನು ಬೆಳಸಿ ಅಭಿವೃದ್ದಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

- **ಉದ್ಯಮದ ಕುರಿತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪಕ್ಷಿನೋಟ**

೧. ಉದ್ಯಮಿಯಾಗಲು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇರುವವರಿಗೆ ಸಾಧನೆಯ ಹಂಬಲವನ್ನು ಮತ್ತು ಧೈರ್ಯವನ್ನು ತುಂಬುವುದು.

೨. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವಸ್ತುಗಳು, ಉತ್ಪಾದನಾ ವಿಧಾನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ.
೩. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಅವಕಾಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ತಿಳುವಳಿಕೆ ನೀಡುತ್ತವೆ.
೪. ಯಾವ ರೀತಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ.
೫. ಹೊಸದಾಗಿ ಉದ್ಯಮಿಗಳಾಗುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವನ್ನು ನೀಡಿ ಯೋಜನಾ ವರದಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ.
೬. ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ.
೭. ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ನೈಪುಣ್ಯತೆಯ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿ ಉದ್ಯಮಿಗಳನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ.
೮. ಮಾತನಾಡುವ ಕಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ.
೯. ಆಂತರಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತವೆ.
೧೦. ವ್ಯವಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಹೊಂದಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತವೆ.
೧೧. ಹೊಸ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ.
೧೨. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ

ಮೇಲ್ಕಂಡ ಅಂಶಗಳೇ ಅಲ್ಲದೆ ಉದ್ಯಮತ್ವದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಹಕರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬಗ್ಗೆ, ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ, ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ. ಹೇಳುವುದಾದರೆ ತರಬೇತಿಯು ಉದ್ಯಮತ್ವದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಉದ್ಯಮಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮತ್ವದ ಅಭಿವೃದ್ದಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿವರ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿದೆ.

- **ಇತರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು**

೧. ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿನ ಕೌಶಲ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಅಥವಾ ಪ್ರೇರಣೆ ಶಿಬಿರ ನಡೆಸುವುದು.
೨. ಉದ್ಯಮತ್ವದ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಏಕಗವಾಕ್ಷಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೂಲಕ ರಹದಾರಿ ಮತ್ತಿತರ ಸರ್ಕಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
೩. ಕೌಶಲಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಆಯೋಜನೆ.
೪. ಯೋಜನೆಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಸಹಾಯಧನ.
೫. ಪೂರಕ ಬಂಡವಾಳ ಯೋಜನೆ.
೬. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ವರ್ಗಾವಣೆ.

೭. ಅಗತ್ಯ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವುದು.

೮. ಉದ್ಯಮಿಗಳು ತಯಾರಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು.

೯. ನೆರೆರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮೇಳಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ.

೧೦. ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ತಾವು ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮದಿಂದ ಮತ್ತು ಗಾತ್ರದಿಂದ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ಗಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದಾಗಿದೆ.

*** ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮದ ಯೋಜನೆಗಳು**

ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶದ ಸಂಖ್ಯೆ: ಹಿಂವಕ/೨೩೩/ಬಿಸಿಎ/೨೦೧೩, ಬೆಂಗಳೂರು ದಿನಾಂಕ: ೦೩/೦೨/೨೦೧೪ರನ್ವಯ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ (ನಿ)ವನ್ನು ೧೯೫೬ರ ಕಂಪನಿ ಕಾಯ್ದೆ ಅನ್ವಯ ದಿನಾಂಕ: ೨೮/೦೨/೨೦೧೪ರಂದು ನೊಂದಣಿ ಮಾಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಜನರ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಒದಗಿಸಿದ ಅನುದಾನದಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮದಿಂದ ಪಡೆದ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವಿನಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮವು ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಿಗಮವು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಯೋಜನೆಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಮಾಹಿತಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ವಿವರಿಸಿದೆ.

*** ನಿಗಮದ ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶ**

ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಜನರು ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ವೃತ್ತಿ ಕುಶಲತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕೌಶಲ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು ನಿಗಮದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

೧. ಪಂಚವೃತ್ತಿ ಅಭಿವೃದ್ದಿಗಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು

ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವೃತ್ತಿದಾರರು ಅಥವಾ ವೃತ್ತಿ ಕಸುಬುದಾರರು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯ ಅಭಿವೃದ್ದಿಗಾಗಿ, ಆಧುನಿಕ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು, ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಮೇಲ್ದರ್ಜೆಗೇರಿಸಲು, ವಾರ್ಷಿಕ ಶೇ. ೪ರಷ್ಟು ಬಡ್ಡಿದರದಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ರೂ.೪೦,೦೦೦/-ಗಳವರೆಗೆ ಸಾಲ ಹಾಗೂ ಗರಿಷ್ಠ ರೂ.೧೦,೦೦೦/-ಗಳ ಸಹಾಯಧನ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗುವುದು. (ಪಂಚವೃತ್ತಿಗಳೆಂದರೆ, ೧. ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ ೨. ಶಿಲ್ಪಕಲೆ ೩. ಲೋಹದ ಕೆಲಸ ೪. ಮರಗೆಲಸ ಮತ್ತು ೫. ಎರಕ ಕೆಲಸ ಎಂದು ಪರಿಭಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ). ೨೦೧೭-೧೮ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಘಟಕ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ರೂ.೫೦,೦೦೦/-ಗಳಿಂದ ೧.೦೦ ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಆದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲಿನಿಂದ ರೂ.೧.೦೦ ಲಕ್ಷದ ಘಟಕ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಗರಿಷ್ಠ ರೂ.೮೦,೦೦೦/-ಗಳ ವರೆಗೆ ಸಾಲ ಹಾಗೂ

ಗರಿಷ್ಠ ರೂ. ೨೦,೦೦೦/-ಗಳ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಪಡೆದ ಸಾಲವನ್ನು ೩ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ೩೪ ಮಾಸಿಕ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಲು ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಸೇರಿ ಮರುಪಾವತಿಸಬೇಕು. ೨ ತಿಂಗಳ ವಿರಾಮಾವಧಿ ಇರುತ್ತದೆ.

೨. ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ ನೇರಸಾಲ ಯೋಜನೆ

ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರು ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ವಾರ್ಷಿಕ ಶೇ.೪ರ ಬಡ್ಡಿದರದಲ್ಲಿ ರೂ.೪೦,೦೦೦/- ಸಾಲ ಮತ್ತು ಶೇ.೩೦ರಷ್ಟು ಅಥವಾ ಗರಿಷ್ಠ ರೂ.೧೦,೦೦೦/-ಗಳ ಸಹಾಯಧನ (ಸಬ್ಸಿಡಿ) ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಸಾಲವನ್ನು ೩ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ೩೪ ಮಾಸಿಕ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಲು ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಸೇರಿ ಮರುಪಾವತಿಸಬೇಕು. ೨ ತಿಂಗಳು ವಿರಾಮಾವಧಿ ಇರುತ್ತದೆ.

೩. ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ ಸಾಲ

ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ವ್ಯಾಪಾರ, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಸೇವಾ ಉದ್ದಿಮೆ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಅವಲಂಭಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಗರಿಷ್ಠ ರೂ.೫.೦೦ಲಕ್ಷಗಳ ಸಾಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಘಟಕ ವೆಚ್ಚ ರೂ.೧.೦೦ಲಕ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಶೇ.೩೦ರಷ್ಟು ಗರಿಷ್ಠ ರೂ.೧೦,೦೦೦/-ಗಳ ಸಹಾಯಧನ ಹಾಗೂ ಶೇ.೨೦ರಷ್ಟು ಮಾರ್ಜಿನ್ ಹಣವನ್ನು ಮತ್ತು ಘಟಕ ವೆಚ್ಚ ರೂ.೧.೦೦ಲಕ್ಷಗಳಿಂದ ರೂ.೫.೦೦ಲಕ್ಷಗಳವರೆಗೆ ನಿಗಮದಿಂದ ಶೇ.೨೦ರಷ್ಟು ಗರಿಷ್ಠ ರೂ.೧.೦೦ಲಕ್ಷಗಳ ಮಾರ್ಜಿನ್ ಹಣವನ್ನು ಶೇ.೪ರ ಬಡ್ಡಿದರದಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

೪. ಅರಿವು-ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಲ ಯೋಜನೆ

ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್, ವೈದ್ಯಕೀಯ, ದಂತ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಇತ್ಯಾದಿ ವೃತ್ತಿಪರ ಉನ್ನತ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಿ.ಇ.ಟಿ ಮೂಲಕ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಶೇ.೨ರ ಬಡ್ಡಿದರಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಗರಿಷ್ಠ ರೂ.೧,೦೦,೦೦೦/-ಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಲವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬದವರ ವಾರ್ಷಿಕ ವರಮಾನವು ರೂ.೩.೫೦ಲಕ್ಷಗಳ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಸಾಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ವ್ಯಾಸಂಗ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ೪ನೇ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಮರುಪಾವತಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು. ಮರುಪಾವತಿ ಅವಧಿ ೩ ವರ್ಷಗಳು, ಮಾಸಿಕ ೩೬ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಲು ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಸೇರಿ ಮರುಪಾವತಿಸಬೇಕು.

೫. ಗಂಗಾ ಕಲ್ಯಾಣ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ

ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತೀಸಣ್ಣ ರೈತರ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಘಟಕ ವೆಚ್ಚವು ೨.೦೦ಲಕ್ಷರೂ.ಗಳಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರೂ.೧.೫೦ ಲಕ್ಷಗಳ ಸಹಾಯಧನ ಹಾಗೂ ಸಾಲದ ಮೊತ್ತ ರೂ.೫೦,೦೦೦/-ಗಳು ವಾರ್ಷಿಕ ಶೇ.೪ರ ಬಡ್ಡಿದರದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಲದ ಮರುಪಾವತಿ ಅವಧಿಯು ೩ ವರ್ಷಗಳು. ಪ್ರತಿ ಕೊಳವೆ

ಬಾವಿಗೆ ಸರಾಸರಿಯಾಗಿ ರೂ.೫೦,೦೦೦/-ಗಳನ್ನು ನಿಗಮದಿಂದ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಕರಣ ವೆಚ್ಚಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಸರಬರಾಜು ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಪಾವತಿಸಲಾಗುವುದು.

೨೦೧೭-೧೮ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳು:

೬. ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮೈಕ್ರೋ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಸಾಲ ಯೋಜನೆ

ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ನಗರ, ಪಟ್ಟಣ ಮತ್ತು ಹೋಬಳಿ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ವ್ಯಾಪಾರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ನೀಡುವುದು. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ವ್ಯಾಪಾರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾದ ಹಣ್ಣು, ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರ, ಹಾಲು ವ್ಯಾಪಾರ, ಹೂ ವ್ಯಾಪಾರ, ಮೀನು ವ್ಯಾಪಾರ, ಟೀ/ಕಾಫಿ ಸ್ಟಾಲ್, ಸಣ್ಣ ವ್ಯಾಪಾರ ಇತ್ಯಾದಿ ವ್ಯಾಪಾರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಗರಿಷ್ಠ ರೂ.೧೫,೦೦೦/-ಗಳಿಗೆ ರೂ.೧೦,೦೦೦/-ಗಳು ಸಾಲ ಶೇ.೪ರ ಬಡ್ಡಿದರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಗರಿಷ್ಠ ರೂ.೫,೦೦೦/-ಗಳ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಸಾಲವನ್ನು ೩ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ೩೪ ಮಾಸಿಕ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಲು ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಸೇರಿ ಮರುಪಾವತಿಸಬೇಕು. ೨ ತಿಂಗಳು ವಿರಾಮಾವಧಿ ಇರುತ್ತದೆ.

೭. ಕಮ್ಮಾರಿಕೆ, ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಮತ್ತು ಬಡಗಿ ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಸಾಲ ಯೋಜನೆ

ಈ ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವೃತ್ತಿಗಳಾದ ಕಮ್ಮಾರಿಕೆ, ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಹಾಗೂ ಬಡಗಿ ವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ೨೦೧೭-೧೮ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಒಟ್ಟು ೧೦೦ ಫಲಾಪೇಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ರೂ.೧,೫೦,೦೦೦/-ಗಳಂತೆ ಘಟಕ ವೆಚ್ಚ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇ.೨೦ ರಷ್ಟು ಗರಿಷ್ಠ ರೂ.೨೫,೦೦೦/-ಗಳ ಸಹಾಯಧನ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಈ ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಶೇ. ೮೦ರಷ್ಟು ಸಾಲದ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇ.೪ ಬಡ್ಡಿದರ ವಿಧಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಸಾಲವನ್ನು ೩ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ೩೪ ಮಾಸಿಕ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಲು ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಸೇರಿ ಮರುಪಾವತಿಸಬೇಕು. ೨ ತಿಂಗಳು ವಿರಾಮಾವಧಿ ಇರುತ್ತದೆ.

- **ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಇರುವ ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಗಳು**

೧ **ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸುವುದು:** ಉದ್ದಿಮೆ-ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಲೀಕತ್ವ, ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ಕಂಪನಿಯನ್ನಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಬಯಸಿದ ಸೂಕ್ತ ಹೆಸರಿನ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿಕೊಂಡು ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೨. **ತೆರಿಗೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು:** ತೆರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಪ್ಯಾನ್, ಟ್ಯಾನ್, ಟಿನ್, ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೂಲ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಪಡೆದು ಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಪಾವತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

೩. **ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆ ಹೊಂದಿರಬೇಕು:** ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಹಿವಾಟಿನ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿರಿಸುತ್ತದೆ.

೪. **ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಳದ ಅವಶ್ಯಕತೆ:** ಉದ್ದಿಮೆ ಅಥವಾ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಲಭ್ಯವಿರುವ ಪರ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ, ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆ, ಬಾಡಿಗೆ ಅಥವಾ ಖರೀದಿಸಬಹುದು.

೫. **ಸರಬರಾಜುದಾರರನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು:** ಸ್ವಂತ ಆಭರಣ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉದ್ದಿಮೆದಾರನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸದಿದ್ದರೆ, ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು, ಅಗ್ಗದ ದರದಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಹ ಸರಬರಾಜುದಾರರನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಅದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭವನ್ನು ತಂದುಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

೬. **ಷೇರುಗಳ ವಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು:** ಈ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ದಾಸ್ತಾನು ತುಂಬಾ ದುಬಾರಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಕಳ್ಳತನ ಮತ್ತು ಇತರ ಅಪಘಾತಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಷೇರುಗಳನ್ನು ವಿಮೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

೭. **ಜಾಹೀರಾತು:** ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಗ್ರಾಹಕರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಜಾಹೀರಾತು ಪರ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೮. **ಆನ್‌ಲೈನ್ ವ್ಯವಹಾರ ಜ್ಞಾನದ ತಿಳುವಳಿಕೆ:** ಸಮಕಾಲೀನ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ತಿಳಿದಿರುವ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಉದ್ದಿಮೆದಾರನನ್ನು ಆನ್‌ಲೈನ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು. ಅದರಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರ ನೆಲೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

- **ಉದ್ದಿಮೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಪರವಾನಗಿಗಳು**

೧. ಆಭರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್‌ಮಾರ್ಕ್ ಅನ್ನು ಬಳಸಲು ಬ್ಯೂರೋ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ಸ್ (ಬಿಐಎಸ್) ಪರವಾನಗಿ. (ಬಹು-ಸರಪಳಿ ಮಳಿಗೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕಿಂಗ್ ಪರವಾನಗಿ ಅಗತ್ಯವಿದೆ)

೨. ಬಿಐಎಸ್ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಅಸ್ಸೇಯಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಹಾಲ್ಮಾರ್ಕಿಂಗ್ ಕೇಂದ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಖಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೩. ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರ ನೀತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಅಧಿಕೃತ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳಿಂದ ೦.೨೫ ಕ್ಯಾರೆಟ್ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಟ್ ಮತ್ತು ಪಾಲಿಶ್ ವಜ್ರಗಳ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಣೀಕರಣ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

೪. ಆಮದು ರಫ್ತು ಕೋಡ್ ಪಡೆದಿರಬೇಕು.

೫. ರತ್ನ ಮತ್ತು ಆಭರಣ ರಫ್ತು ಪ್ರಚಾರ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ(ಜಿಜೆಇಪಿಸಿ) ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯತ್ವ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ಪಡೆದಿರಬೇಕು.

೬. ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಚಿನ್ನ/ ಬೆಳ್ಳಿ / ಪ್ಲಾಟಿನಂ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ರಫ್ತು ಮಾಡಲು ಅಥವಾ ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಅನುಮತಿ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಬ್ರಾಂಡ್ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ರಫ್ತು ಮಾಡಲು ಜಿಜೆಇಪಿಸಿಯ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರಬೇಕು.

- **ಕಾನೂನು**

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯು ನಿಯಮಬದ್ಧವಾಗಿ ರಚಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಸಮಾಜದ ನಿಯಂತ್ರಣಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅದು ಅನುಸರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳು ಆಯಾ ಕಾಲದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವು ತನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹತೋಟಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನು ಎಂದು ಹೆಸರು. ವಿದ್ವಾಂಸರು ಕಾನೂನು ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಅನೇಕ ಅರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಅದು ಸರಕಾರದ ಒಂದು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಅದನ್ನು ಸರಕಾರ ಬಳಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಕಾನೂನನ್ನು ಗೌರವಿಸುವಂತಾದರೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಜೀವಿಸುವಂತಾದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಐಕ್ಯತೆ, ಶಾಂತಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಅದನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಸಾಧನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಿಯಮ ಮತ್ತು ಕಾನೂನುಗಳಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರೂಪಿಸುವ ನಿಯಮಗಳೆಂದು ಕೆಲವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ವಾಸ್ತವಿಕ ವಿವರಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಳ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವು ಗೋಚರಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರಾಜನ ಆಜ್ಞೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಅವು ಸರಳವಾಗಿಯೂ ಎಲ್ಲರೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ರ್‍ಯಾಡ್‌ಕ್ಲಿಫ್ ಬ್ರೌನ್ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಕೆಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಕಾನೂನು ಎಂದರೇನು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ನೀಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ವಿವರಣೆ ನೀಡುವಾಗ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಕಾನೂನುಗಳು ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದಾಗ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಿಯಮಗಳೇ ಕಾನೂನುಗಳಾಗುವವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ನಿಯಮಗಳಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವ ವಿಧಾನ. ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಸ್ಥೆ ವಹಿಸಲಾಗುವುದೋ ಅಷ್ಟೇ ಆಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅವುಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೂ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. "ಕಾನೂನು ಎಂಬುದು ಅತ್ಯಂತ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಪ್ರೇರಣೆಗಳು, ನೈತಿಕ ನಿಯಮಗಳು, ಜೀವನದ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರೇರಣೆಗಳು ಸೇರಿವೆ. ಅವುಗಳ ಸಂಯುಕ್ತ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಬಹುಜನರು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಸಮ್ಮುಖಕ್ಕೆ ಬಾರದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟಿವೆ. ಎಂಬುದಾಗಿ ಲೂಸಿ ಮೆಯರ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಎಂದರೆ ಜನರ ನಡವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳ್ಳುವ ನಿಯಮಗಳು ಎಂಬುದಾಗಿ ಜೀಲ್ಸ್ ಹಾಯಜರ್ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾನೂನಿನ ಸ್ವರೂಪ ಹಾಗೂ ಉಗಮದ ಬಗ್ಗೆ ಮ್ಯಾಲಿನೋಸ್ಕಿಯವರು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿವರಣೆ

ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಕಾನೂನು ರೂಪಗೊಂಡಿತು. ಸರಳ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನೇ ಕಾನೂನುಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಜನರು ವರ್ತಿಸುವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲೇಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೆಲವು ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಸರಳ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಸಾಧನಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಮ್ಯಾಲಿನೋಸ್ಕಿಯವರು ತಮ್ಮ ಕ್ರೈಮ್ ಅಂಡ್ ಕಸ್ಟಂ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿ ಸಾಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಸರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾನೂನಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಸಮಾಜಿಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನು, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೇ ಅನುಸರಿಸುವರು. ಅವುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದರೆ ಭೂತಪ್ರೇತಗಳಿಂದ ಕೆಡುಕುಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭಯವಿರುವುದು. ಅವರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಟ್ಟಳೆಗಳು ಧಾರ್ಮಿಕ ನಿಯಮಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದರೆ ಇಡೀ ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಭಯವಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಭೂತ ಪ್ರೇತವು ರೂಪಗೊಂಡು ಇಡೀ ಸಮಾಜವನ್ನೇ ನಾಶ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಕಾನೂನು ಎಂದರೆ ಸಮಾಜದ ಶಿಸ್ತು ಮತ್ತು ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸುಸೂತ್ರಗೊಳಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ನಿಯಮಗಳ ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಜೋಡಣೆಯೇ ಕಾನೂನು. ಕಾನೂನಿನ ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನು ಹಲವು ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಯಲ್ಲಿನ ಕಾನೂನು ತರಹದ, ಬಸ್ ಟಿಕೆಟ್ ಪಡೆಯುವುದರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಆಸ್ತಿ ಕೊಳ್ಳುವುದರ ತನಕ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆಸ್ತಿ ಕಾನೂನು ಒಂದು ಆಸ್ತಿಯ ಒಡೆತನದ ಹಕ್ಕು, ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಅಪಕೃತ್ಯ ಕಾನೂನು ಖಾಸಗಿ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ(private and legal rights) ಚ್ಯುತಿ(injury) ಬಂದಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಪರಾಧ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪುಗಳಿಗೆ ದಂಡ ನೀತಿಯ(penalcode) ಪ್ರಕಾರ ಶಿಕ್ಷೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಕಾನೂನು ಯಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಂವಿಧಾನದ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಬೇರೆಯ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಜನರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಆಡಳಿತ ಕಾನೂನು ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯನೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯಮ ರೂಪಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುವುದು ಎಲ್ಲವೂ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನು ಸಾರ್ವಭೌಮ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವಿನ ಉದ್ಯಮ, ಸೇನೆ, ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಗ್ರೀಕ್ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಅರಿಸ್ಟಾಟಲ್ 'ಕಾನೂನಿನ ಆಡಳಿತವು ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ಆಡಳಿತಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಔಪಚಾರಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇವು ಲಿಖಿತರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಹಿಂದೆಂದಿಗಿಂತಲೂ

ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬಹು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಸಮಾಜಗಳು ರೂಢಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ಲೋಕಾಚಾರಗಳು, ನೈತಿಕ ನಿಯಮಗಳು, ಧರ್ಮ ಮೊದಲಾದ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಾಧನಗಳಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವು ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದು, ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕೂಡಾ ಕಡಿಮೆ ಇತ್ತು. ಪ್ರಾಚೀನ ಸಮಾಜಗಳು ಸರಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಜನರು ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಪರಸ್ಪರ ನೇರ ಮತ್ತು ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಾಮ್ಯತೆ ಇತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಮಾಜಗಳು ನಿಯಂತ್ರಿಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ, ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳು ಸಮರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಅವುಗಳಿಗಿಂತ ಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ಹಾಗೂ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾದ ಸಾಧನಗಳ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ರಾಜ್ಯವು ತನ್ನ ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದರೆ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಕಾನೂನುಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿವೆ. ಲೋಕಾಚಾರಗಳು ನೈತಿಕ ನಿಯಮಗಳು, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾನೂನುಗಳು ಮಾನವ ಜೀವನದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಸುತ್ತಿವೆ. ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲೂ ಕಾನೂನುಗಳಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತಿವೆ. ಇಂದು ಕಾನೂನುಗಳಿಲ್ಲದ ಸಮಾಜವು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ಸಮಾಜವಾದ, ಜಾತ್ಯತೀತತೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಗ್ರತೆ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಪ್ರಜೆಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದೇಶದ ಆಧಾರಸ್ತಂಭ ಸಂವಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನವು ಎಲ್ಲ ಕಾನೂನುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಸರಕಾರವು ಮಾಡುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾನೂನು ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿರುವ ಕಾನೂನುವ್ಯವಸ್ಥೆ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಉದ್ಯಮಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ನೇರವಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ. ದೇಶದ ಕಾನೂನಿನ ನಿಯಮಗಳು ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಗಳು ಕಾನೂನಿನ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರಗಳು ರೂಪಿಸಿದ ಕಾನೂನಿನ ನಿಯಾಮಾವಳಿಗಳು ಉದ್ಯಮದ ಚಟುಚಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ನೇರವಾದ ಪ್ರಭಾವನ್ನು ಬೀರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮದ ಮೇಲೂ ಸಹ ಹಲವಾರು ಕಾನೂನುಗಳು ತನ್ನ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾನೂನುಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮವು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದರೆ ಕಳವು ಆಭರಣ ಖರೀದಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಪೊಲೀಸರು ಆರೋಪ ಮಾಡಿ ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಂದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು. ಕಳವು ಮಾಲು ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಾಲ್ಕು ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

೧. ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ ಕಳವು ಮಾಲು ಖರೀದಿಸುವವರು.

೨. ಅರಿವಿದ್ದು ಕಳವು ಮಾಲು ಖರೀದಿಸುವವರು.

೩. ತಮ್ಮಿಂದ ಮಾರಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾಲುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಖರೀದಿಸುವವರು.

೪. ಪೊಲೀಸರಿಂದ ಕಳವು ಮಾಲು ಖರೀದಿಯ ಸುಳ್ಳು ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಕೊಳ್ಳುವವರು.

ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಕೆಲವು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮಗೆ ಅರಿವಿದ್ದೇ ಕಾನೂನಿನ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭ ಗಳಿಸುವ ಆಸೆಯಿಂದ ಕಳ್ಳತನದ ಮಾಲನ್ನು ಅಪರಾಧಿಗಳು ಅಥವಾ ಇತರೆ ಅವರ ಸಂಪರ್ಕದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಖರೀದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಖರೀದಿ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬೆಲೆಗಿಂತ ಶೇ. ೫೦ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮೊತ್ತದ ಹಣವನ್ನು ನೀಡಿ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಪೊಲೀಸರು ಕಳ್ಳರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ಕಳ್ಳತನದ ಮಾಲುಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ತಮಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ ಅಂದರೆ ತಮ್ಮ ಪರಿಚಯಸ್ಥರ, ಸಂಬಂಧಿಗಳ ಅಥವಾ ಗೆಳೆಯರ ಮೂಲಕ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಬರುವ ತಾವು ತಯಾರಿಸಿದ್ದಲ್ಲದ ಅಥವಾ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿಯೂ ಲಾಭದ ಆಸೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ, ಹಳೆಯ ಚಿನ್ನಾಭರಣಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಮೂದಿಸುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಆ ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ದಿನದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಬೆಲೆ ಸಿಗುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಲಾಭದ ಆಸೆಗೆ ಈ ರೀತಿಯ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿಯ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವವರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಅಪರಾಧಿ ಪೋಲೀಸರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಆತನು ಕಳವು ಮಾಲು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಉದ್ಯಮಿದಾರರನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಬಂದು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪೊಲೀಸರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಪಡೆಯಬೇಕಾದ ಆಭರಣಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಉದ್ದಿಮೆದಾರನ ಗ್ರಹಚಾರ ಸರಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಭ್ರಷ್ಟ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪ್ರಕರಣದ ತನಿಖೆದಾರರಾಗಿದ್ದರೆ ವಾಸ್ತವಿಕ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಂದ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಉದ್ಯಮಿದಾರರು ನಷ್ಟವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನೇ ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿಗೊಳಿಸಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಅಪರಿಚಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಪರಿಚಿತರಿಂದಾಗಲೀ ಬೇರೆಯವರು ತಯಾರಿಸಿದ ಅಥವಾ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಮಾರಲು ಅಥವಾ ಅಡಪಿಡಲು ಬಂದಾಗ ಅಂತಹ ಆಭರಣಗಳನ್ನು

ಖರೀದಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅಡವಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ತಯಾರಿಸಿದ ಅಥವಾ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಗ್ರಾಹಕರೇ ಮತ್ತೆ ವಾಪಸ್ಸು ಮರು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಬಯಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅಂತಹ ಗ್ರಾಹಕರಿಂದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯ ಉದ್ಯಮಿದಾರರಿಗೆ ಕಳವು ಮಾಲು ಖರೀದಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರೆಂಬ ಆರೋಪವನ್ನು ಪೊಲೀಸರು ಹೊರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆಯ ಭದ್ರತೆಯ ಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಿ ಪೊಲೀಸರು ಹಣ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವೃತ್ತಿನಿರತ ಅಪರಾದಿಗಳ ಜೊತೆ ಶಾಮೀಲಾಗಿ ವಾಸ್ತವಿಕ ಕಳವು ಪ್ರಕರಣದ ಸತ್ಯಾಂಶವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಮಾಲುಗಳನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಲು ಅಮಾಯಕರಾದ ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮಿದಾರರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಈ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪೊಲೀಸರೇ ಒದಗಿಸಿ ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಗಿಳಿಪಾಠ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಕರೆತಂದು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರನ್ನು ಮೊಕದ್ದಮೆಗೆ ಸಿಲುಕಿಸುವ ಅಥವಾ ಬಂಧಿಸುವ ಬೆದರಿಕೆ ಒಡ್ಡಿ ಅವರಿಂದ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಳವು ಮಾಲುಗಳನ್ನು ಕಳವು ಮಾಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸತ್ಯವನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿ ಅದನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಅಥವಾ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸದೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಕಳವು ಮಾಲನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳುವುದೋ ಅಥವಾ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದೋ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಳವು ಮಾಲು ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮೂಲ ಕಾನೂನಿನ ವಾಸ್ತವಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು ಕಾನೂನು ಪಾಲಿಸದೆ ಭ್ರಷ್ಟ ಪೊಲೀಸರು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮಿಗಳ ಮೇಲೆ ದೌರ್ಜನ್ಯ ನಡೆಸಿ ನಷ್ಟಕ್ಕೀಡು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾನೂನುಗಳ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

- **ಐಪಿಸಿ ಸೆಕ್ಷನ್ ೪೧೦ರ ಪ್ರಕಾರ(Stolen Property)** ಕಳವು ಮಾಲೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸ್ವತ್ತು ಕಳವು ಅಥವಾ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಅಥವಾ ಸುಲಿಗೆ ಮೂಲಕ ಯಾವುದೇ ಸ್ವತ್ತಿನ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ಮತ್ತು ಯಾವುದೋ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ಅಪರಾಧಿಕವಾಗಿ ದುರ್ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಸ್ವತ್ತಿನ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಿಕ ನಂಬಿಕೆ ದ್ರೋಹವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ಅದರ ವರ್ಗಾವಣೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ದುರ್ವಿನಿಯೋಗವನ್ನು ಭಾರತದ ಒಳಗೆ ಅಥವಾ ಹೊರಗೆ ಮಾಡಿರಲಿ ಅದನ್ನು ಕಳವು ಮಾಲು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಳವು ಮಾಲು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಕಳ್ಳ, ಪೊಲೀಸರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದಾಗ ಅವನಿಂದ ಸುಳಿವು ಪಡೆದು ಕಳವು ಮಾಲನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಉದ್ಯಮಿದಾರನಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ನೀಡದೆ ಠಾಣೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಆತನಿಂದ ಕದ್ದ ಮಾಲು ಎಂದು ತನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದೂ ಖರೀದಿಸಿದ್ದೆ ಎಂದು ಆತನಿಂದ ಸಹಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

• **ಐಪಿಸಿ ಸೆಕ್ಷನ್ ೪೧೧ರ ಪ್ರಕಾರ ಕಳವು ಮಾಲನ್ನು ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು (Dishonestly receiving stolen property)**: ಯಾವುದೇ ಕಳವು ಮಾಲನ್ನು, ಅದು ಕಳವು ಮಾಲೆಂದು ತಿಳಿದೂ ಅಥವಾ ಅದು ಕಳವು ಮಾಲೆಂದು ನಂಬಲು ಕಾರಣಿಗಳಿದ್ದು ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಅಥವಾ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಯಾವನೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯ ಕಾರಾವಾಸ ಮತ್ತು ದಂಡ ಅವೆರಡರಿಂದಲೂ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತಾನೆ. ಸೆಕ್ಷನ್ ೪೧೧ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಅನ್ವಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಈ ಅಂಶಗಳು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

೧. ಕಳವು ಮಾಲು ಆರೋಪಿಯ ವಶದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಪೊಲೀಸರು ಕಳವು ಮಾಲು ಹೊಂದಿರುವ ಆರೋಪ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಶೋಧಿಸಿದಾಗ ಅಥವಾ ತನಿಖೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದಾಗ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸದರಿ ಕಳವು ಮಾಲು ಪಡೆದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಶದಲ್ಲಿರಬೇಕು.

೨. ಆರೋಪಿ ಅಂತಹ ವಸ್ತುವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಮೊದಲು ಬೇರೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಶದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಕಳವು ಮಾಲು ಪಡೆದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಳಿ ಸದರಿ ಕಳವು ಮಾಲು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಬೇರೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿದ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬಳಿ ಆ ವಸ್ತು ಇರಬೇಕು.

೩. ಅಂತಹ ವಸ್ತು ಕಳುವಾದ ವಸ್ತು ಎಂಬ ಅರಿವು ಆರೋಪಿಗಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ತಾನು ಬೇರೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಸ್ತು ಕಳ್ಳತನಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ವಸ್ತುವೆಂದು ಪೂರ್ವಗ್ರಹವಾಗಿ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಖಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಇರಬೇಕು.

• **ಐಪಿಸಿ ಸೆಕ್ಷನ್ ೪೧೨ರಲ್ಲಿ ದರೋಡೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕಳವು ಮಾಡಿದ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ಅಪ್ರಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು**(Dishonestly receiving property stolen in the commission of a dacoity): ಈ ಸೆಕ್ಷನ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದರೋಡೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಯಾವುದೇ ಕಳವು ಮಾಲಿನ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದೂ ಅಥವಾ ಹಾಗೆಂದು ನಂಬಲು ಕಾರಣವಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಅಥವಾ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಸ್ವತ್ತು ದರೋಡೆ, ಕಳವು ಮಾಲೆಂದು ತಿಳಿದು ಅಥವಾ ಹಾಗೆಂದು ನಂಬಲು ಕಾರಣವಿದ್ದೂ ಅದನ್ನು ದರೋಡೆಗಾರರ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದವನೆಂದೂ ಅಥವಾ ಸೇರಿದ್ದನೆಂದೂ ತಾನೂ ತಿಳಿದಿರುವ ಅಥವಾ ಹಾಗೆ ನಂಬಲೂ ಕಾರಣವಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅಜೀವ ಕಾರಾವಾಸದಿಂದ ಶಿಕ್ಷಿತನಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ದಂಡಕ್ಕೂ ಒಳಪಡತಕ್ಕದ್ದು"(ಸಿ.ಬಿ.ಮಹೇಶ್‌ಕುಮಾರ್: ೨೦೧೩: ೨೮೧–೨೮೨) ಎಂದು ಕಾನೂನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಲವಂತದಿಂದ ನಿರಪರಾಧಿ ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮಿಗಳ ಭಯಪಡಿಸಿ ಅನಂತರ ಮಹಜರ್ ಮಾಡಿ ಮಾಲನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಂದ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅವುಗಳೆಂದರೆ:

೧. "ಸಿಆರ್‌ಪಿಸಿ ಸೆಕ್ಷನ್ ೪೯ರ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬಿಗಿ ಬಂಧನದಲ್ಲಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಕೈಗೆ ಬೇಡಿ ಹಾಕುವುದು, ಲೀಡಿಂಗ್ ಚೈನ್ ಹಾಕಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡುವುದು, ಲಾಕಪ್‌ನಲ್ಲಿಡುವುದು ಮುಂತಾದುವುಗಳು.

೨. ಸಿಆರ್‌ಪಿಸಿ ಸೆಕ್ಷನ್ ೫೦ರ ಪ್ರಕಾರ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ ದಸ್ತಗಿರಿ ಮಾಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಯಾವ ಕಾರಣ ಕ್ಕಾಗಿ ದಸ್ತಗಿರಿ ಅಥವಾ ಆರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ಣ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಆತನಿಗೆ ಪೂರೈಸತಕ್ಕದ್ದು.

೩. ಸಿಆರ್‌ಪಿಸಿ ಸೆಕ್ಷನ್ ೫೦(ಎ)ರ ಪ್ರಕಾರ ಆರೆಸ್ಟ್ ಆದ ವ್ಯಕ್ತಿ, ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು ಅಥವಾ ಗೆಳೆಯರ, ಪರಿಚಯದವರ ಹೆಸರು ವಿಳಾಸವನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಸಿದಾಗ ಸದರಿ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಆರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ, ಹಾಗೆಯೇ ಆರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ ವೇಳೆ, ದಿನಾಂಕ, ಬಂಧನದಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.

೪. ಸಿಆರ್‌ಪಿಸಿ ಸೆಕ್ಷನ್ ೫೦(ಬಿ)ರ ಪ್ರಕಾರ ಆರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಆರೋಪಿಯನ್ನು ಠಾಣೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತಕ್ಷಣ ಆತನು ಜಾಮೀನು ಪಡೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಆತ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಅಧಿಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.

೫. ಸಿಆರ್‌ಪಿಸಿ ಸೆಕ್ಷನ್ ೫೦(ಬಿ)ರ ಪ್ರಕಾರ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ ತನ್ನ ಠಾಣೆಯ ದಾಖಲೆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಆರೋಪಿಯ ಸಂಬಂಧಿಗಳಿಗೆ, ಗೆಳೆಯರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ದಾಖಲಿಸಬೇಕು.

೬. ಸಿಆರ್‌ಪಿಸಿ ಸೆಕ್ಷನ್ ೫೦(ಬಿ)ರ ಪ್ರಕಾರ ಆರೋಪಿಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹಾಜರು ಮಾಡಿದ ತಕ್ಷಣ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಪಾಲಿಸಿದ್ದಾನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಖಾತರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು"(ಅದೇ: ೨೦೧೩: ೪೯–೫೦).

- ಸಿಆರ್‌ಪಿಸಿ ಸೆಕ್ಷನ್ ೪೯ರ ಪ್ರಕಾರ ಆರೆಸ್ಟ್ ಆದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಆರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ ವೇಳೆಯಿಂದ ೨೪ ಗಂಟೆಯ ಒಳಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮುಂದೆ ಹಾಜರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಬೇರೆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದಾಗ ೨೪ ಗಂಟೆಯ ಒಳಗಾಗಿ ಸಮೀಪದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮುಂದೆ ಹಾಜರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಆರೆಸ್ಟ್ ಆದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ, ಎಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ೨೪ ಗಂಟೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಠಾಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಯಾವುದೇ ಉದ್ದಿಮೆದಾರನನ್ನು ಆರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಠಾಣೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಾಗ ಆರೆಸ್ಟ್ ಆದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮಾನಸಿಕ ಅಥವಾ ದೈಹಿಕ ಹಿಂಸೆ ನೀಡಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಹಿಂಸೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮುಂದೆ ಅಂತಹ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಆರೋಪಿತರು ದೂರು ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶವಿದ್ದು, ಒಂದು ವೇಳೆ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಕಾನೂನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದರೆ ಆತನೇ ಆರೋಪಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಕಾನೂನುಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸ ಬೇಕಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಒಬ್ಬ ಉದ್ದಿಮೆದಾರ ತನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಯಾವುದೇ ಕಳವು ಮಾಲನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದರೆ ಅದು ಅಪರಾಧವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ತಾನು ಖರೀದಿಸಿದ ಮಾಲನ್ನು ಸೀಜ್, ಮಹಜರ್ ಮಾಡಿಸಿ

ಪೊಲೀಸರ ಮೂಲಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಪೊಲೀಸರು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಂದ ಹೇಳಿಕೆ ಪಡೆದು ಕೊಂಡರೆ ಅದು ಭಾರತೀಯ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ ಕಲಂ ೨೪ರಿಂದ ೨೭ರವರೆಗೆ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಯಾವ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಊರ್ಜಿತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುವುದರಿಂದ ೨೫ನೇ ಕಲಂ ಪ್ರಕಾರ ಒಬ್ಬ ಕಳವು ಮಾಲು ಪಡೆದ ಆರೋಪಿಯು ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಯ ಮುಂದೆ ಕೊಟ್ಟು ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಗೆ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಅವನ ವಿರುದ್ಧ ಬಳಸಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆರೋಪಿಗೆ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಮಾಡದೆ ಇರುವ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಪಡೆಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಪೊಲೀಸರು ಅಥವಾ ಇತರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅಕ್ರಮ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟರೆ ಶಿಕ್ಷಾರ್ಹ ಅಪರಾಧವಾಗುತ್ತದೆ.

- **"ಐಪಿಸಿ ಸೆಕ್ಷನ್ ೩೪೦ರ ಪ್ರಕಾರ ಅಕ್ರಮ ಬಂಧನ** ವೆಂದರೆ(Wrongful confinement) ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಒಂದು ಗೊತ್ತಾದ ಎಲ್ಲೆಗಳ ಆಚೆಗೆ ಹೋಗದಂತೆ ತಡೆಯಲು ಬೇರೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅವನನ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಿದರೆ ಹಅಂದರೆ ಬಲವಂತದಿಂದ ಎಂದರೆ ಅಂತಹ ತಡೆ ಹಿಡಿಯುವಿಕೆಯು ಅಕ್ರಮ ಬಂಧನವಾಗುತ್ತದೆ.

- **ಐಪಿಸಿ ಸೆಕ್ಷನ್ ೩೪೧ರ ಪ್ರಕಾರ ಅಕ್ರಮ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ್ಕಾಗಿ ದಂಡನೆ**(Punishment for wrongful confinement) ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಬಂಧಿಸಿದರೆ ಅವನು ಒಂದು ತಿಂಗಳವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯ ಸಾದಾ ಕಾರಾವಾಸ ಶಿಕ್ಷೆ ಅಥವಾ ಐದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಗಳವರೆಗೆ ದಂಡ ಅಥವಾ ಅವೆರಡರಿಂದಲೂ ಒಳಪಡುತ್ತಾನೆ.

- **ಐಪಿಸಿ ಸೆಕ್ಷನ್ ೩೪೨ರ ಪ್ರಕಾರ ಅಕ್ರಮ ಬಂಧನಕ್ಕಾಗಿ ದಂಡನೆ**(Punishment for wrongful confinement) ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಬಂಧನದಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅವನು ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗಿನ ಕಾರಾವಾಸ ಅಥವಾ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿವರೆಗಿನ ದಂಡ ಅಥವಾ ಅವೆರೆಡರಿಂದಲೂ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತಾನೆ.

- **ಐಪಿಸಿ ಸೆಕ್ಷನ್ ೩೪೩ರ ಪ್ರಕಾರ ಮೂರು ಅಥವಾ ಮೂರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ದಿನದವರೆಗೆ ಅಕ್ರಮ ಬಂಧನದಲ್ಲಿಡುವುದು**(wrongful confinement for three or more days): ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೂರು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಅಕ್ರಮ ಬಂಧನದಲ್ಲಿಟ್ಟರೆ ಅವನು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಕಾರಾವಾಸ ಶಿಕ್ಷೆ ಅಥವಾ ದಂಡ ಅಥವಾ ಅವೆರೆಡರಿಂದಲೂ ಶಿಕ್ಷಿತನಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

- **ಐಪಿಸಿ ಸೆಕ್ಷನ್ ೩೪೪ರ ಪ್ರಕಾರ ಹತ್ತು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಅಕ್ರಮ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಇಡುವುದು**(wrongful confinement for ten or more days): ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಹತ್ತು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಬಂಧನದಲ್ಲಿಟ್ಟರೆ ಅವನು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯ ಜೈಲುಶಿಕ್ಷೆ ಅಥವಾ ದಂಡ ಅಥವಾ ಇವೆರಡರಿಂದಲೂ ಶಿಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದು.

• **ಐಪಿಸಿ ಸೆಕ್ಷನ್ ೩೪೭ರ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು** ಅಥವಾ ಕಾನೂನು ವಿರುದ್ಧವಾದ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಬಲವಂತಪಡಿಸಲು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಬಂಧನದಲ್ಲಿಡುವುದು.(Wrongful confinement extract property or constrain to illegal act): ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಂಧನದಲ್ಲಿರಿಸಿ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಅಥವಾ ಹಾಗೆ ಬಂಧನದಲ್ಲಿರಿಸಲಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಯಾವನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ಅಥವಾ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಥವಾ ಬಂಧನದಲ್ಲಿರಿಸಲಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನು ವಿರುದ್ಧವಾದ ಕೃತ್ಯ ಮಾಡುವಂತೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಅಪರಾಧ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಬಲವಂತಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಬಂಧನದಲ್ಲಿರಿಸುವ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ(ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಸೇರಿ) ಮೂರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗಿನ ಕಾರಾವಾಸ ಅಥವಾ ದಂಡದಿಂದ ಶಿಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದು.

• **"ಐಪಿಸಿ ಸೆಕ್ಷನ್ ೩೪೮ರ ಪ್ರಕಾರ ಬಲಾತ್ಕರಿಸಿ ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅಥವಾ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಲು ಅಕ್ರಮ ಬಂಧನದಲ್ಲಿಡುವುದು**(wrongful confinement extract property confession, or compel restoration or property): ಯಾವುದೇ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಅಥವಾ ದುರ್ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ನೆರವಾಗುವ ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಬಂಧನದಲ್ಲಿರಿಸಲಾದವನಲ್ಲಿ, ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಲಾತ್ಕರಿಸಿ ಪಡೆಯುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ಅಥವಾ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಕ್ಲೈಮನ್ನು ಅಥವಾ ತಗಾದೆ ಪೂರೈಸುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ಅಥವಾ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡಲು ನೆರವಾಗುವಂತಹ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಬಂಧನದಲ್ಲಿರಿಸಲಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಥವಾ ಬಂಧನದಲ್ಲಿರಿಸಲಾದವನಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವವರನ್ನು ಬಲವಂತಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಕ್ರಮ ಬಂಧನದಲ್ಲಿರಿಸುವ ಮತ್ತಾವನೇ ವ್ಯಕ್ತಿ (ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಸಹಿತ) ಮೂರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ಅಥವಾ ದಂಡದಿಂದ ಶಿಕ್ಷಿತನಾಗತಕ್ಕದ್ದು. ಆದುದರಿಂದ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಎದುರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಯಾವುದೇ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಕಾನೂನು ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಹೆದರಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ವಚನ ನೀಡುವಿಕೆಯಿಂದ ಪಡೆಯಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಕೂಡಾ ಅಪರಾಧಿಕಾ ವ್ಯವಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಿಂಧುವಾಗುತ್ತವೆ" (ಅದೇ: ೨೦೧೩:೨೨೨-೨೨೪).

• **"ಸಿಆರ್‌ಪಿಸಿ ಸೆಕ್ಷನ್ ೧೬೨ರ ಪ್ರಕಾರ ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ರುಜು ಮಾಡತಕ್ಕುದಲ್ಲ- ಸಾಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಉಪಯೋಗ** (Statements to police not to be signed; use of statements in evidence): ಒಂದು ತನಿಖೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಯಾವುದೇ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಬರಹಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅದಕ್ಕೆ ರುಜು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ಪೊಲೀಸ್ ದಿನಚರಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆಯದರಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ ಯಾವುದೇ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ಅದರ ಯಾವುದೇ ಅಭಿಲೇಖವನ್ನು ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಹೇಳಿಕೆಯ ಅಥವಾ ಅಭಿಲೇಖದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗವನ್ನು ಅಂತಹ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತನಿಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ಅಪರಾಧದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆ ಅಥವಾ ಆರೋಪ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಮುಂದೆ ಉಪಬಂಧಿಸಿದಂತಲ್ಲದೆ ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಈ ಸೆಕ್ಷನ್ ಪೊಲೀಸ್ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿದಾರನು ಸಹಿ ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ."(ಅದೇ:೨೦೧೩:೧೬೬) ಮತ್ತು ಆ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಧಿವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸೆಕ್ಷನ್ ೧೬೧ರ ಸೆಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ೧೬೦ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಲು ಸಾಕ್ಷ್ಯಾದಾರರಿಗೆ ಹಾಜರಾಗಲು ಆದೇಶ ಕೊಡಲು ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸೆಕ್ಷನ್ ೧೬೧ರ ಹಾಗೆ ಹಾಜರುಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾದಾರರ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಹಾಗೆ ಇಚ್ಛಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಬರೆದುಕೊಂಡ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿವಿಚಾರಣೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸೆಕ್ಷನ್ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಈ ಸೆಕ್ಷನ್ ಹಿಂದಿರುವ ಉದ್ದೇಶ ಆಪಾದಿತನಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಬಾರದು ಎಂಬುದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಪೊಲೀಸರು ಬರೆದುಕೊಂಡ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಾಕ್ಷ್ಯವಾಗಿ ನಂಬಿದರೆ ಆಪಾದಿತನಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವೇ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಅಂತಹ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಕ್ಷರಜ್ಞಾನ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷ್ಯಧಾರರು ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಪಕ್ಷ ವೈಷಮ್ಯ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸೇಡಿನಿಂದ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಸಂಭವವಿರುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಅನಾವಶ್ಯಕ ಹುರುಪಿನಿಂದ ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯಧಾರರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಆ ಮೊಕದ್ದಮೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತಮಗೆ ಸರಿ ಕಂಡರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಭವ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಂತಹ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಾಕ್ಷ್ಯವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದೆಂಬುದೇ ಈ ಸೆಕ್ಷನ್ನನ ಹಿಂದಿರುವ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ

- **"ಸೆಕ್ಷನ್ ಸಿಆರ್‌ಪಿಸಿ ೧೬೩ರ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ಆಸೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ**(No inducement to be offered): ಯಾವುದೇ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಅಥವಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ಇತರ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಭಾರತ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ ೧೮೭೨ರ ಇಪ್ಪತ್ನಾಲ್ಕನೇ ಕಲಂನಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸ ಲಾದಂತಹ ಯಾವುದೇ ಆಸೆ, ಆಸೆಭರಿತ ವಾಗ್ದಾನವನ್ನು ತೋರಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಅಥವಾ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಅಥವಾ ತೋರಿಸುವಂತೆ ನೀಡುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾವುದೇ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಅಥವಾ ಇತರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಒನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತನಿಖೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಯಾವುದೇ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಅನ್ಯಥಾ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಸ್ವ-ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಮಾಡಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಒಳ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿರುವುದಾವುದೂ

೧೬೪ನೇ ಕಲಂ ಪ್ರಕರಣದ (೪)ನೇ ಒಳಪ್ರಕರಣದ ಉಪಬಂಧಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಅದರೆ, ಸೆಕ್ಷನ್ ೧೬೪ ಸಿಆರ್‌ಪಿಸಿಯ ಪ್ರಕಾರ ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಗೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡುವುದು(Recording of confassions and statements). ಈ ಸೆಕ್ಷನ್ ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಗೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮುಂದೆ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಈ ಸೆಕ್ಷನ್ ಭಾರತ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮದ ೨೪, ೨೫, ೨೬ ಮತ್ತು ೨೮ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್‌ಗಳೊಡನೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಿನಿಯಮ ೨೪ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಗೆಯು ಯಾವುದೇ ಪ್ರೇರಣೆ, ಬೆದರಿಕೆ ಅಥವಾ ವಾಗ್ದಾನದಿಂದ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಕಂಡುಬಂದರೆ ಅಂತಹ ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಕ್ಷ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಸೆಕ್ಷನ್ ೨೫ರ ಪ್ರಕಾರ ಪೊಲಿಸರ ಮುಂದೆ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಆಪಾದಿತನ ವಿರುದ್ಧ ರುಜುವಾತುಪಡಿಸಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಸೆಕ್ಷನ್ ೨೮ರ ಪ್ರಕಾರ ಅನ್ಯಥಾ ಸುಸಂಬದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಗೆಯು ರಹಸ್ಯ ಪಾಲನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಾಗ್ದಾನದ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಸಂಬದ್ದವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಗೆಗಳು ಸಾಕ್ಷ್ಯವಾಗಿ ಸಾಬೀತಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಪೊಲಿಸರ ಮುಂದೆ ಮಾಡತಕ್ಕದಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ದಂಡಾಧಿಕಾರಿಯ ಮುಂದೆಯೇ ಮಾಡಬೇಕು. ದಂಡಾಧಿಕಾರಿಯು ಸಹ ಹಾಗೆಮಾಡಲಾರರು, ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಸ್ವ-ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದು ಎಂದು ತನಗೆ ಖಾತ್ರಿಯಾದ ನಂತರವೇ ಅದನ್ನು ಬರೆದುಕೊಂಡಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಆತನು ಸೆಕ್ಷನ್ ೧೬೪ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಅಂತಹ ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ರುಜುವಾತುಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನು ಬರೆದುಕೊಂಡ ದಂಡಾಧಿಕಾರಿಯ ಸಾಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಪರಾಧಿಕ ವ್ಯವಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಬೆಲೆ ನೀಡುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳೆಂದರೆ ಅವು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿರಬೇಕು. ಸ್ವ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಿರಬೇಕು ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಪರಾಧಿಯೊಬ್ಬ ತಾನು ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಿರುವ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸ್ವ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ನೀಡಿದ ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಕಾನೂನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ೨೭ನೇ ವಿಧಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಪವಾದವಾಗಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಒಬ್ಬ ಆರೋಪಿಯು ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಯು ಆ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು(Material Object) ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾದಾಗ ಆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವಿಕೆಯು ಆರೋಪಿ ಕೊಟ್ಟ ಹೇಳೀಕೆಯನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾ: ಆರೋಪಿಯು ಕದ್ದ ಮಾಲನ್ನು ಇಂತಹ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಪೊಲೀಸರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಆ ಮಾಲನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೆ, ಆರೋಪಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪುರಾವೆಯೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಆ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಯ ಬಲವಂತದಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕಳವು ಮಾಲನ್ನು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಖರೀದಿಸಿದ್ದರೆ, ಪೋಲಿಸರು ನೀವು

ಕದ್ದ ಮಾಲನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದವರು ಎಂದು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ಸಂಬಂಧ ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಗೆ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪೊಲಿಸರು ನನ್ನನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ, ಬೆದರಿಸಿ, ಈ ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಗೆ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಸಹಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು ಎಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ವಾದಿಸಬಹುದು. ಕಳವು ಮಾಲೆಂದು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅದನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದ್ದರೆಂದು ಸಂಶಯಾತೀತವಾಗಿ ಸಾಬಿತುಪಡಿಸುವ ಹೊಣೆ(Burden of Proof) ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಯದ್ದು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೇ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಲೋಪದೋಷಗಳಿದ್ದರೂ ಅದರ ಲಾಭವೂ ಅಂದರೆ(Benefit of doubt) ಯಾವಾಗಲೂ ಕಳವು ಮಾಲು ಪಡೆದ ಆರೋಪಿಯ ಪರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಜಪ್ತಿ ಮಾಡಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಪಡೆಯಲು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ತಾವು ಮಾಡುವ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾವುದೇ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಒಂದು ಪ್ರಕರಣದ ಮಾಲನ್ನು ಜಪ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಸದರಿ ಪ್ರಕರಣದ ಎಫ್.ಐ.ಆರ್. ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಕಳವು ಮಾಲು ಎಂದು ನಮೂದಾಗಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ದಂಡ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆ ಕಲಂ ೯೪ರ ಅನ್ವಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಲಿಖಿತ ಆದೇಶವೊಂದನ್ನು ಪಡೆದು ಕಳವು ಮಾಲನ್ನು ಜಪ್ತಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೀಜರ್ ಮಹಜರ್ ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿದ್ದ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮಹಜರ್ ಮಾಡಿ ಪಂಚನಾಮೆ ಬರೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ದಂಡ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆ ಕಲಂ ೧೬೫ರ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವುದೇ ಕಳವು ಮಾಲನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಜಪ್ತಿ ಮಾಡಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ವಾರೆಂಟ್ ಇಲ್ಲದೆಯೇ ಜಪ್ತಿ ಮಾಡುವ ವಿಶೇಷ ಅಧಿಕಾರ ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಯಾವುದೇ ಕಳವು ಮಾಲನ್ನು ಜಪ್ತಿ ಮಾಡುವಾಗ ಪಂಚನಾಮೆ ಬರೆದು ಅದರಲ್ಲಿ ಜಪ್ತಿ ಮಾಡುವ ಮಾಲಿನ ಮೌಲ್ಯ, ತೂಕ, ಗುಣಮಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನಮೂದಿಸಬೇಕು" (ಅದೇ: ೨೦೧೩: ೧೬೭-೧೭೩). ಅಲ್ಲದೇ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ದಿನಾಂಕ ೦೯-೦೨-೨೦೦೮ರಂದು ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಜಪ್ತಿ ಮಾಡುವಾಗ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರನಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ಥಾಯಿ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದೆ. ಈ ಸ್ಥಾಯಿ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಅನಗತ್ಯ ಕಿರುಕುಳ ನೀಡುವುದನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಭ್ರಷ್ಟ ಪೊಲಿಸರು ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಕಾನೂನು ಪಾಲಿಸದೆ ಉದ್ಯಮಿಗಳನ್ನು ಬೆದರಿಸಿ ಚಿನ್ನಾಭರಣ ಕೊಡುವವರೆಗೂ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ದಿನಗಟ್ಟಲೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವಾರಗಟ್ಟಲೆ ಬಂಧನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಮೇಲ್ಕಂಡ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಪೊಲೀಸರು ಕಾನೂನನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಳ್ಳು, ಕಳವು ಮಾಲು ಖರೀದಿ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರನ್ನು ಸಿಲುಕಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಹೆಚ್ಚು ಸಿಲುಕಿ ತೊಂದರೆಗೀಡಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಬಂಡವಾಳವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಇತರರ ಬಳಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಅನೇಕ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಕಳವು ಮಾಲು ಪ್ರಕರಣವು ಈ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದ್ದದೆ. ಇದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸಲಾಗದ ಕಾನೂನಿನ ಪಿಡುಗಾಗಿದೆ.

ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ ಆಭರಣದ ಕಳವು ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಉದ್ಯಮದ ವರ್ತಕರನ್ನು ಮತ್ತು ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ತನಿಖೆಯ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾಗಿ ಹಿಂಸೆ, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಹರಳು ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಂಡಳಿಯು ರಾಜ್ಯದ ಮಾನವಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿರುತ್ತದೆ. ಪತ್ರದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಮಾನವಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗವು ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಮತ್ತು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಪೊಲೀಸ್ ಅವರಿಗೆ ದಿನಾಂಕ ೧೪-೧೧-೨೦೦೭ರಂದು ಈ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮವಹಿಸುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ನಂತರ ದಿನಾಂಕ ೧೯-೦೨-೨೦೦೮ರಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರದ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಮತ್ತು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಪೊಲೀಸ್ ಅವರು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಒಂದು ಸುತ್ತೋಲೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. "ಕಳ್ಳತನ ಆರೋಪಿಗಳ ಮೌಖಿಕ ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಬೆದರಿಸಿ, ಅವರಿಂದ ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳನ್ನು, ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಠಾಣೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಅಮಾನವೀಯವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವುದು, ಖರೀದಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೊತ್ತನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿದ್ದು, ಮಹಜರಿಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೊತ್ತನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ವರದಿಯಾದಲ್ಲಿ ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಬಂದಿತ ಆರೋಪಿಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹಾಜರುಪಡಿಸದೇ ಅಕ್ರಮ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಇರಿಸುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯ ಚ್ಯುತಿ ಎಸಗಿರುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಶಿಸ್ತುಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ವಸ್ತುಗಳ ಕಳ್ಳತನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ರಿಕವರಿ ಅಥವಾ ತನಖೆ ಮಾಡಲು ಹೋಗುವಾಗ ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಸಂಘದ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಪಾದನೆಗೆ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲ ದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಚಾರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸರು ಸಮವಸ್ತ್ರ ಧರಿಸಿ ಹೋಗುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಿಕವರಿ ಮಾಡಲಾದ ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಸಾಕ್ಷಿದಾರರ ಹಾಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ಸಂಘದ ಪದಾಧಿಕಾರಿಯ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸೀಜರ್ ಮಹಜರನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ, ಹೆಚ್ಚಿನ

ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು ಎಂಬ ಆಪಾದನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆಪಾದನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡದೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳನ್ನು, ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಠಾಣೆಗೆ ಕರೆಯಿಸಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವ ಅಧಿಕಾರ, ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೂ ತನ್ನ ಪರಿಚಯವನ್ನು ತಪ್ಪದೇ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು. ಕೇವಲ ಗುಮಾನಿಯ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಿಗಳನ್ನಾಗಿಸುವ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸಬಾರದು. ಕಳ್ಳತನದ ಮಾಲನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಇದರ ಅರಿವಿದ್ದು ಖರೀದಿಸಿದ್ದೇ ಅಥವಾ ಅರಿವಿಲ್ಲದೇ ಖರೀದಿಸಿದ್ದೇ ಎಂದು ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತುಲನೆ ಮಾಡಿ ಆರೋಪಿತತ್ವದ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದು. ವಿಚಾರಣೆ: ತನಿಖೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಾನೂನು ರೀತ್ಯ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಹೊರತು ಕಾನೂನು ಮೀರಿ ಯಾವುದೇ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡಬಾರದು. ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದಂತಹ ಅನುಚಿತ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಹೆಜ್ಜೆ ಅನುಸರಿಸಿದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಅಧಿಕಾರಿಯವರ ವಿರುದ್ಧ ಸೂಕ್ತ ಶಿಸ್ತುಕ್ರಮವನ್ನೂ ಜರುಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು" ಎಂದು ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಮತ್ತು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಪೊಲೀಸ್ ಅವರ ಸುತ್ತೋಲೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ(ಸುತ್ತೋಲೆಯ ಜೆರಾಕ್ಸ್ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಕೊನೆಯ ಅನುಬಂಧದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.)

- **ಭಾರತ ಮಾನಕ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾನೂನು**

ಇತ್ತೀಚಿನ ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪದವೆಂದರೆ ಕೆಡಿಎಂ ಮತ್ತು ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಕೆಡಿಎಂ ಚಿನ್ನದ ಶುದ್ಧತೆ ಎಂದರೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಕೆಡಿಎಂ ಎಂದರೆ ಆಭರಣವನ್ನು ಚಿನ್ನದ ಶೇ. ೯೨ರಷ್ಟು ಕ್ಯಾಡ್ಮಿಯಮ್ ಮಿಶ್ರಲೋಹ ದಿಂದ ಆಭರಣ ಶುದ್ಧತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗದಂತೆ ಬೆಸುಗೆ ಹಾಕಲಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೆಡಿಎಂ ಆಭರಣ ಎಂದರೆ ಅದು ಕರಗಿದಾಗಲೂ ಅದೇ ಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಬೆಸುಗೆ ಸ್ವತಃ ಶೇ. ೯೨ನಷ್ಟು ಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ಅಂದರೆ ಶುದ್ಧತೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸೂಚಕ. ಈ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ಪದ್ಧತಿಯು ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಲಂಡನ್ ನಗರದ ಸೆಂಟರ್ ಹಾಲ್ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿರುವ 'ಸೆಂಟರ್ ಹಾಲ್' ಎಂಬ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿ ಆಭರಣಗಳಿಗೆ ಶುದ್ಧತೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಅದೇ ಆಭರಣದ ಮೇಲೆ ಘೋಷಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಸೆಂಟರ್ ಹಾಲ್ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಶುದ್ಧತೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಘೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ 'ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಜನಪ್ರಿಯ ವಾಯಿತು. ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಗ್ರಾಹಕ ಇಲಾಖೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಭಾರತೀಯ ಮಾಪನ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು, ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಘೋಷಿಸುವ ಹಾಗೆ ಘೋಷಿಸಲು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ನೀಡುವ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವಾಗಿದೆ. ಇದು ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ತನ್ನ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಭರಣಗಳಿಗೆ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ನಮೂದಿಸುವ ಕುರಿತಾದಂತಹ ಕಾಯ್ದೆ ಭಾರತೀಯ ಮಾನಕ ಕಾಯ್ದೆ ೧೯೮೬ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಮಾನಕ ನಿಯಮ ಸಂಸ್ಥೆ

೧೪೧೭ರಂತೆ ಯಾವುದೇ ತಯಾರಾದ ಆಭರಣಕ್ಕೆ ಅದರ ಚೊಕ್ಕದ ಶುದ್ಧತೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಘೋಷಿಸುವ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಹೇರಲಾಯಿತು. ಈ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದರೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ದಂಡ ಎರಡನ್ನು ಈ ಕಾನೂನಿನಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕಳಪೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಆಭರಣಗಳೆಂದು ಘೋಷಿಸಿ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ವಂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ತಾವು ಕೊಂಡ ಆಭರಣದ ನಿಜವಾದ ಮೌಲ್ಯ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಸಿಗುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಏಪ್ರಿಲ್ ೨೦೦೦ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವುದೇ ಗ್ರಾಹಕ ತಾನು ಖರೀದಿಸಿದ ಆಭರಣದ ಮೇಲೆ ಗುಣಮಟ್ಟ ಘೋಷಿತ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಯಿತು. ಸದರಿ ಗುಣಮಟ್ಟ ಸೂಚಕ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಪ್ರತಿ ಆಭರಣದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಇರಬೇಕು.

೧. ಬಿ.ಐ.ಎಸ್. ಚಿಹ್ನೆ (BIS Halmark)

Bureau of Indian Standards

೨. ಗುಣಮಟ್ಟ ಅಥವಾ ಶುದ್ಧತೆ

Karat	Gold Content (Degree of purity)
24 Karat	99.95+%
22 Karat	91.6%
21 Karat	87.5%
20 Karat	83.3%
18 Karat	75.0%
15 Karat	62.5%
14 Karat	58.5%
10 Karat	41.7%

೩. ಆಭರಣಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶುದ್ಧತೆಯ ಗುರುತುಗಳು

ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಆಭರಣದ ಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವುದರಿಂದ ಆಭರಣ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದ ಶುದ್ಧತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆಭರಣದ ಮೇಲೆ ನಮೂದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೇಲ್ಕಂಡ ಶುದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಭಾರತ ಮಾನಕ ಸಂಸ್ಥೆ ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಿದೆ. ಕ್ಯಾರೆಟ್ ಎಂದರೆ ಶುದ್ಧತೆ. ಈ ಹೆಸರು ಬರಲು ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಪ್ರಾಚೀನ ಈಜಿಪ್ಟಿಯನ್ ಜನರು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಚಿನ್ನದ ಶುದ್ಧತೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈಜಿಪ್ಟ್ ದೇಶದ ಗಣಿತದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಂತಿಮ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೪ ಆಗಿತ್ತು. ತೂಕವನ್ನು 'ಕ್ಯಾರೆಟೋ' ಎಂಬ ಮರದ ಬೀಜವನ್ನು ಬಳಸಿನ ಅಳತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಕ್ಯಾರೆಟ್ ಎಂಬ ಪದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಪರಂಜಿ ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ೨೪ ಕ್ಯಾರೆಟ್ ಅಥವಾ ೯೯.೯ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ, ೦೦೦.೧ರಷ್ಟು ಇತರೆ ಲೋಹವನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಶುದ್ಧ ಚಿನ್ನದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಜನಪ್ರಿಯ ಹೆಸರು ಈಗಲೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಭಾರತೀಯರು ೨೨ ಕ್ಯಾರೆಟ್ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ೯೧೬ ಚಿನ್ನ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ೯೧೬ ಎಂಬ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಳತೆ ಪ್ರಮಾಣವೆಂದರೆ ಒಂದು ಸಾಪಿರ ಮಿಲಿ ಚಿನ್ನದ ತೂಕದಲ್ಲಿ ೯೧.೬೫೨ ಮಿಲಿ ಗ್ರಾಂನಷ್ಟು ಶುದ್ಧ ಬಂಗಾರವಿದ್ದು, ಉಳಿದಂತೆ ೮.೩೪೮ ಮಿಲಿ ಗ್ರಾಂನಷ್ಟು ಮಿಶ್ರಣ ಲೋಹ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಲೋಹ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಾಮ್ರ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಒಂದನೇ ಕ್ಯಾರೆಟ್‌ನಿಂದ ೨೪ನೇ ಕ್ಯಾರೆಟ್‌ವರೆಗಿನ ಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರತಿ ಕ್ಯಾರೆಟ್‌ನ ಚಿನ್ನದ ಶುದ್ಧತೆಯ ಶೇಕಡಾಂಶದ ಪಟ್ಟಿ

GOLD PURITY CHART

Karat	Parts Gold	Hallmark	Gold %
6	6/24	250	25%
8	8/24	333	33.3%
9	9/24	375	37.5%
10	10/24	417	41.7%
12	12/24	500	50%
14	7/12	583	58.3%
15	5/8	625	62.5%
18	3/4	750	75%
20	5/6	833	83.3%
21	7/8	875	87.5%
22	11/12	916	91.6%
24	24/24	999	99.9% or higher

ಆಧಾರ: **(https://www.arjl.com/blog/2017/11/21/how-to-calculate-pure-gold-content-percentage11)**

೪. ಶುದ್ಧತೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ಕೇಂದ್ರದ ಚಿಹ್ನೆ

ಈ ಲೋಗೋವನ್ನು ಬಿ.ಐ.ಎಸ್. ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ಹಾಕಲು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಪಡೆದ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ಕೇಂದ್ರದವರು ತಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರದ ಒಂದು ಗೊತ್ತಾದ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶುದ್ಧತೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದ ವರ್ಷ: ಈ ಕೋಡ್ ಲೆಟರನ್ನು ಬಿ.ಐ.ಎಸ್. ಸಂಸ್ಥೆಯು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದು ೨೦೦೦ನೇ ವರ್ಷದ ಸೂಚಕ ಅಕ್ಷರವಾಗಿ ಅ 'A'ನ್ನು ಅಖೈರುಗೊಳಿಸಿದೆ. ಇದರ ೨೦೦೧ಕ್ಕೆ 'B' ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ಅಕ್ಷರವನ್ನು ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

೧. ಆಭರಣ ತಯಾರಕರ ಚಿಹ್ನೆ

ಪ್ರತೀ ಆಭರಣ ತಯಾರಕರು ಬಿ.ಐ.ಎಸ್. ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಪಡೆದು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಒಂದು ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನೊಂದಾಯಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ತಯಾರಿಸಿದ ಆಭರಣಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಎಲ್ಲಾ ಚಿಹ್ನೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನಮೂದಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೇಲ್ಕಂಡ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತದ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಕರು ಮತ್ತು ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ಸೆಂಟರ್‌ನವರು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನಮೂದಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದ ಆಭರಣ ೨೧ ಕ್ಯಾರೆಟ್‌ನದ್ದಾಗಿರಲಿ, ೨೨ ಕ್ಯಾರೆಟ್‌ನದ್ದಾಗಿರಲಿ, ೧೪ ಕ್ಯಾರೆಟ್‌ನದ್ದಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ೧೮ ಕ್ಯಾರೆಟ್‌ನದ್ದಾಗಿರಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆಭರಣದ ಶುದ್ಧತೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನಮೂದಿಸಬೇಕು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ೯೧.೬೫೨ ಶುದ್ಧತೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಘೋಷಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ೯೧.೬೫೨ ಪ್ರಮಾಣದ್ದಾಗಿರಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಈ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಶುದ್ಧತೆಯ ಗುಣ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಆಭರಣ ತಯಾರಾದರೆ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ೯೧.೬೫೧ ಆದರೆ ಅದರ ಶುದ್ಧತೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟ ೨೧ ಕ್ಯಾರೆಟ್ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಬೇಕು. ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನವು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಗೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ವರದಾನವಾಗಿದೆ.

H.M.(ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್)ಕ್ರಾಂತಿ: ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿರುವ ಹಳೆಯ ಚಿನ್ನವು ಅಸಲಿಯೋ ನಕಲಿಯೋ ಎನ್ನುವಂತಾಗಿದೆ. ಚಿನ್ನಾಭರಣ ಶುದ್ಧತೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳಿಗೆ ಇದೊಂದು ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ಚಿನ್ನ ಶುದ್ಧತೆಯ ಮಾನದಂಡ ಇದೇ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್. ಇದು ಗ್ರಾಹಕರು ಖರೀದಿಸುವ ಆಭರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಇತ್ತು ಎಂದರೆ, ಅದು ಪರಿಶುದ್ಧ ಚಿನ್ನ ಎಂದು ಗ್ರಾಹಕರು ಅಂದುಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಆದರೆ, ಕೆಲವು ಬಂಗಾರಕ್ಕೆ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದು ಕಾಗೆ ಬಂಗಾರವಂತೆ, ೨೩ ಕ್ಯಾರೆಟ್ ಅಂತ ಹೇಳಿ ೨೦ ಕ್ಯಾರೆಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಮಾನದಂಡ ಇರುವುದು ಕೇವಲ ಮೂರು. ೧೪, ೧೮ ಹಾಗೂ ೨೨ ಕ್ಯಾರೆಟ್ ಗೋಲ್ಡ್. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಇದು ಹೀಗಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಕನಿಷ್ಠ ೧೭ರಿಂದ ೨೩ ಕ್ಯಾರೆಟ್‌ನವರೆಗೂ ಚಿನ್ನ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ೨೩ ಕ್ಯಾರೆಟ್ ಚಿನ್ನ ಎಂದು ಖುಷಿಯಿಂದ ಖರೀದಿಸಿರುವ ಚಿನ್ನ ಕೂಡ ೨೦ ಕ್ಯಾರೆಟ್ ಚಿನ್ನ ಆಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವೇ ಇದರ ಕುರಿತು ಅನುಮಾನಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಈ ಒಂದು ಹೆಚ್.ಎಂ.ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಮುಂದಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಚಿನ್ನ ಪರಿಶುದ್ಧತೆಯ ದುರ್ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ (Misogyny). ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ೨೦೦೦ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲೇ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ಆರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಯಾವುದೇ ಸರಕಾರ ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಹಿಂದೆ ಅವರ ಆಭರಣಗಳಿಗೆ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ಪಡೆಯುವುದು ಕಂಪನಿಯ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಬಿಟ್ಟ ವಿಚಾರವಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಹಾಲ್ ಮಾರ್ಕ್ ಪಡೆಯುವುದು ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತವಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ದೋಕಾಗಳು(ಮೋಸ) ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ, ಇದೀಗ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ಖಡ್ಡಾಯದಿಂದಾಗಿ ಈ ಗೋಲ್ಡ್ ಗೋಲ್‌ಮಾಲ್‌ಗೆ ವಿದಾಯವನ್ನು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಮೂರು ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಬಂಗಾರ ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಅವರು ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಆಭರಣಗಳಿಗೆ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ಎಂಬ ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಆ ಲೈಸನ್ಸನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಆದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಮೂರು ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಬಂಗಾರದ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೨೬ ಸಾವಿರ ಅಂಗಡಿಗಳು ಮಾತ್ರಾ ಬಿಐಎಸ್ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ. ಆದರೆ ಉಳಿದ ೨ ಲಕ್ಷದ ೭೫ ಸಾವಿರ ಮಳಿಗೆಗಳು ತಮ್ಮ ಆಭರಣಗಳಿಗೆ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿಲ್ಲ. ಜನರು

ಕೂಡಾ ೨೨ ಕ್ಯಾರೆಟ್ ಎಂದ ತಕ್ಷಣ ಅದನ್ನು ನಂಬಿ ಖರೀದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ನಡೆದಿದ್ದು ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಬಿಐಎಸ್ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ನೋಂದಣಿ ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ೨೦೨೧ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ನಿಯಮ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಬಳಕೆದಾರರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು ಉತ್ತಮವಾದ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿದ್ದು ಆರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಡಚಣೆಗಳು ಉಂಟಾಗಲಿವೆ ಎಂಬ ಮಾತುಗಳು ಕೇಳಿಬರುತ್ತವೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಘಟನೆ ಕೂಡಾ ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳಿಗೆ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುವಂತೆ ತನ್ನ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಹೊರಡಿಸಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ರಾಮವಿಲಾಸ್ ಪಾಸ್ವಾನ್ ಅವರು ಬಿಐಎಸ್ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ನೋಂದಣಿ ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ್ದರು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಅಧಿಕೃತ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ೨೦೨೧ ಜನವರಿ ೧೫ರ ನಂತರ ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಆಭರಣ ಮಾರಾಟಗಾರರು ಬಿಐಎಸ್ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ೮೭೭ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕಿಂಗ್ ಕೇಂದ್ರಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಆಭರಣ ಮಾರಾಟಗಾರರು ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಬಂದು ಆಭರಣದ ಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಆಭರಣಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶೇ. ೪೦ರಿಂದ ಶೇ. ೫೦ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಗ್ರಾಹಕರು ಕೂಡ ಅಂಗಡಿಯವರು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಚಿನ್ನಾಭರಣ ೨೪ ಕ್ಯಾರೆಟ್ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾವಾಗ ಆಭರಣವನ್ನು ಮರುಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಲು ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಅದರ ನಿಜವಾದ ಶುದ್ಧತೆ ಬಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಗ್ರಾಹಕರು ಮೋಸ ಹೋಗುವುದನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ಚಿಹ್ನೆ ಕಡ್ಡಾಯ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಭಾತದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಕ್ವಾಲಿಟಿಯಲ್ಲಿ ೧೪, ೧೮ ಮತ್ತು ೨೨ ಕ್ಯಾರೆಟ್ ಎಂಬ ಮಾನದಂಡವಿದೆ. ಹೀಗಾಗಲೇ ಬ್ರಾಂಡೆಡ್ ಆಭರಣ ಮಳಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಮೂಲಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಮೆಟ್ರೋ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಲಿದೆ. ನಂತರ ಮೂರು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಕಡೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಲಿದೆ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಜನರಿಗೆ ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ನೋಡಬಹುದು.

೧. ಚಿನ್ನದ ಕಲಬೆರಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಇದು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.

೨. ಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಮಾರಾಟಗಾರರಿಗೆ ಇದು ಸಹಾಯವಾಗಲಿದೆ.

೩. ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ಆಭರಣಗಳು ನಕಲಿಯಾಗಿರಲು ಅಥವಾ ಕಳಪೆ ಕ್ಯಾರೆಟ್ ಹೊಂದಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

೪. ಮರುಮಾರಾಟದ ಸಮಯದಲ್ಲೂ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ಆಭರಣಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಇರಲಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ನಕಲಿ ಚಿನ್ನಾಭರಣ ಮಾರಾಟಗಾರರಿಗೆ ಬ್ಲಾಕ್‌ಮನಿಯನ್ನು ಚಿನ್ನ ಮಾಡಿಸಿ ಇಡುವ ವರಿಗಂತೂ ಇದು ದೊಡ್ಡ ಹೊಡೆತವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಲಿದೆ.

ಹಾಗಾಗಿ ಇದು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿದೆ ಎಂದು ಸಂತೋಷಪಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಿದರೆ, ಈಗ ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣಗಳ ರೇಟು ಕುಸಿಯಬಹುದು. ಹೀಗಾಗಿ ಮುಂದೇನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಜನರು ಆತಂಕ ಮತ್ತು ಗೊಂದಲಕ್ಕೂ ಸಿಲುಕುವಂತಾಗಿದೆ. ಸದ್ಯ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶೇ. ೪೦ರಷ್ಟು ಹಾಲ್ಮಾರ್ಕ್ ಇರುವ ಚಿನ್ನದ ವಹಿವಾಟು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಹೊಸ ಆದೇಶದ ತರುವಾಯ ಹಾಲ್ಮಾರ್ಕ್ ಇರದ ಚಿನ್ನದ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರೆ ೧ ಲಕ್ಷ ರೂ. ದಂಡ ಹಾಗೂ ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

- **ಚಿನ್ನ(ನಿಯಂತ್ರಣ) ಅಧಿನಿಯಮ, ೧೯೬೮**

ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಶಾಸನ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಜಾತಿಯ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿಶೇಷ ಹಿಡಿತವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಮುಂದೆ ಬದಲಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಚಿನ್ನದ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಹೇರಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಮಾತಿನಂತೆ ಪ್ರಪಂಚದ ದೇಶ ದೇಶಗಳ ನಡುವಿನ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಚಿನ್ನವೇ ಪ್ರಮುಖ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಸರ್ಕಾರಿ ಲೆಕ್ಕದ ಚಿನ್ನದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿತ್ತು. ಇದರ ವಿವರ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿದೆ. ೧೯೪೭ರ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ನಿಯಮದ ಅಧಿನಿಯಮದ ಮೇರೆಗೆ ಬಾರತದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಆಮದು ನಿಷೇಧಿತವಾಗಿತ್ತು. ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಪಡೆದ ಅಧಿಕಾರಾನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಯಾವುದೇ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಹೊರದೇಶಗಳಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ತರುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರತಿಬಂಧವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಭಾರತಕ್ಕೆ ತಂದಲ್ಲಿ ೧೯೬೨ರ ಸೀಮಾಶುಲ್ಕ ಅಧಿನಿಯಮದನ್ವಯ ಅಪರಾಧವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆ.ಜಿ.ಎಫ್. ಮತ್ತು ಹಟ್ಟಿ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿಗಳಿಂದ ದೊರಕುವ ಚಿನ್ನ ಭಾರತೀಯರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾರತೀಯರ ಈ ಹಳದಿ ಲೋಹದ ದಾಹದಿಂದಾಗಿ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಇದರ ಕಳ್ಳ ಆಮದು ಸುಲಭದ ಲಾಭ ಗಳಿಕೆಯ ಸಾಧನವಾಗಿತ್ತು. ಚಿನ್ನದ ಆಮದಿಗೆ ನಿಷೇಧವೇರಿದ್ದರಿಂದ ಹೊರದೇಶಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಬೆಲೆ ಭಾರತೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಯ ಧಾರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಕಡಿಮೆ ಇತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಬೆಲೆಗಳೊಳಗಿನ ಅಂತರ ಹಾಗೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ಲೋಹಕ್ಕಾಗಿ ಇರುವ ಮೋಹ ಇವುಗಳಿಂದಾಗಿಯೇ ಚಿನ್ನದ ಕಳ್ಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಲಾಭದ ಉದ್ಯಮವಾಗಿ ಬೆಳೆದುಬಂದಿತ್ತು. ಭಾರತದ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶವೋ ಸಾವಿರಾರು ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ಉದ್ದ, ಭೂ ಪ್ರದೇಶದ ಗಡಿಗಳೂ ಸಾಕಷ್ಟು ದೂರ ದೂರದವರೆಗೆ ಚಾಚಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿದ ಕಳ್ಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿತ್ತು. ಸೀಮಾಶುಲ್ಕ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಣ್ತಪ್ಪಿಸಿ ಒಂದು ಸಲ ಭಾರತದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶದೊಳಗೆ ಚಿನ್ನವು ಬಂದಿತೆಂದರೆ ಅಂತಹ ಚಿನ್ನವು ಕೆಲವೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುತು ಹತ್ತದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರಿತವಾಗಿ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ೧೯೬೨ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಕಳ್ಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಮಿತಿಮೀರಿ ಕಳೆದ ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕ

ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ಹದಗೆಡಿಸುವ ಹಂತವನ್ನು ತಲುಪಿತ್ತು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಚೀನಾದ ದಾಳಿಯಿಂದಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ೨೬.೧೦.೧೯೬೨ರಂದು ಘೋಷಿಸಿ ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಈ ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞೆಯು ೧೨ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೯೬೨ರಂದು ಭಾರತ ಸಂಕರಕ್ಷಣಾ ಅಧಿನಿಯಮವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ೯ ಜನವರಿ ೧೯೬೩ರಂದು ೧೨೬ ಎಂಬ ಭಾಗವೂ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ೧೯೬೩ರ ಚಿನ್ನ ನಿಯಂತ್ರಣ ನಿಯಮಾವಳಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಹೀಗೆ ಚಿನ್ನದ ಕಳ್ಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಸೀಮಾಶುಲ್ಕ ಅಧಿನಿಯಮಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಸೆಯಾಗಲೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ಚಿನ್ನದ ವ್ಯವಹಾರ ವಹಿವಾಟುಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಹೇರಲಾಯಿತು. ಈ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು ಆಗಿನ ಹಣಕಾಸು ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿಯವರು.

- **ನಿಯಂತ್ರಣ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ದಾರಿ**

ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಹೇರಲಾದ ಈ ನಿಯಂತ್ರಣವು ಅತ್ಯಂತ ಕಠಿಣವಾಗಿತ್ತು. ಹದಿನಾಲ್ಕು ಕ್ಯಾರೆಟ್ ಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಶುದ್ಧತೆಯ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ನಿಷೇಧ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷತಃ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕೋಲಾಹಲವೆದ್ದಿತು. ಹದಿನಾಲ್ಕು ಕ್ಯಾರೆಟ್‌ಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶುದ್ದತೆಯ ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ನಿಷೇಧವಿದ್ದುದರಿಂದ ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯ ವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ(ವಿಶ್ವಕರ್ಮ, ಸುವರ್ಣಕಾರ, ಸೋನಾರ್, ಪತ್ತಾರ ಅಥವಾ ಆಚಾರಿ ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ) ವೃತ್ತಿಗೆ ಮರಣಪ್ರಾಯ ಹೊಡೆತ ಬಿದ್ದಿತು. ಸರಕಾರವು ಈ ನಿಷೇಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ, ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರದೂಡಲ್ಪಡುವ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರಿಗೆ ಪುನರ್‌ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಸಾಲ ಮಂಜೂರಾತಿ, ಸರಕಾರಿ ಸೇವಾಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಕಾಯ್ದಿರಿಸುವಿಕೆ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿತು. ಆದರೆ ಈ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳಿಂದ ಏನೂ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಸಮಸ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಹಿಂದುಗಳ ವಿವಾಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಬೇಕಾದ ಮಂಗಳಸೂತ್ರ ಅಥವಾ ತಾಳಿಯು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಕ್ಯಾರೆಟ್ಟು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಶುದ್ಧತೆಯದು ಆದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪಾವಿತ್ರ್ಯವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದೂ ಅದನ್ನು ಶುದ್ಧ ಚಿನ್ನದಿಂದಲೇ ಅಂದರೆ ೧೪ ಕ್ಯಾರೆಟ್ಟಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶುದ್ಧತೆಯ ಚಿನ್ನದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವೂ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯೂ ಎಂದು ಕೂಗೆದ್ದಿತು. ಕೂಡಲೆ ಸರಕಾರವೂ ಮಂಗಳಸೂತ್ರವನ್ನು ಈ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಕ್ಯಾರೆಟ್ಟಿನ ನಿಬಂಧನೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಧಿಯ ನಂತರ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ವೃತ್ತಿಯ ಮೇಲಾದ ಭಯಂಕರ ಪರಿಣಾಮದಿಂದಲೇ ಅಥವಾ ಶುದ್ಧ ಬಂಗಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಭಾರತೀಯರ ರಕ್ತಗತ, ಪರಂಪರಾಗತ ಮೋಹವನ್ನು ಅಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದೋ ಬದಲಾದ ಆಗಿನ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ಟಿ.ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರಿ ದಿನಾಂಕ: ೨೧.೯.೧೯೬೩ರಂದು ಚಿನ್ನ ನಿಯಂತ್ರಣ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಯನ್ನು ತಂದರು. ಬದಲಾದ ನಿಯಮಾವಳಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಹಳೆಯ ಆಭರಣಗಳು ಯಾವ ಕ್ಯಾರೆಟ್ಟಿನ

ಶುದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ಪರಿಶುದ್ಧತೆಯ ಚಿನ್ನದ ಹೊಸ ಆಭರಣಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಲು ಅನುಮತಿ ದೊರಕಿತು. ಅಂದರೆ ಹಳೆಯ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಹೊಸ ಆಭರಣವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವಾಗ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಕ್ಯಾರೆಟ್ಟಿನ ನಿಬಂಧನೆ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ ವರ್ಗ ಒಂದಿಷ್ಟು ಬಿಡುಗಡೆಯ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುವಂತಾಯ್ತು. ಇದಾದ ನಂತರ ೨.೧೧.೬೬ರಂದು ಅಂದಿನ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಈ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸಿದರು. ಹಳೆಯ ಆಭರಣಗಳ ನವೀಕರಣವೇ ಇರಲಿ ಅಥವಾ ಹೊಸ ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯೇ ಇರಲಿ, ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಕ್ಯಾರೆಟ್ಟಿನ ನಿಬಂಧನೆ ಇರದಂತೆ, ಯಾವುದೇ ಪರಿಶುದ್ಧತೆಯ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಮುಕ್ತದ್ವಾರ ನೀಡಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಸಾರಿದರು.

ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸರಕಾರವು ಭಾರತೀಯರ, ಶುದ್ಧ ಚಿನ್ನಾಭರಣ ಮೋಹವನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಂತಾಯ್ತು. ಆದರೂ ಕೂಡ, ಚಿನ್ನದ ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ಚಿನ್ನದ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ತೇಜಾಪನ(Refining) ಮೊದಲಾದ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಹತೋಟಿ ಅವಶ್ಯ ಎಂಬ ಸರಕಾರದ ದೋರಣೆಯಲ್ಲೇನೂ ಬದಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಚಿನ್ನ ನಿಯತ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಂಸತ್ತಿನ ಒಳಹೊರಗೆ ಆದ ಚರ್ಚೆಗಳು, ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತೀರ್ಪುಗಳು ಮುಂತಾದ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಈ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳು ಅನೇಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ, ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಗೆ ಎಡೆಮಾಡಿದವು. ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ದಿನಾಕ: ೦೧-೦೯-೧೯೬೮ರಂದು ಚಿನ್ನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಅಧಿನಿಯಮವು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ಅಧಿನಿಯಮವು ಸಹ ಅನೇಕ ಕಲಮುಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪಿನಿಂದ ಕಂಡುಬಂದಂತಹ ಓರೆಕೋರೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆಜ್ಞೆಗಳಿಂದ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳ ಅನೂರ್ಜಿತತೆಯ ಫಲ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದಂತಹ ತೆರಪನ್ನು ತುಂಬಲು ಸರಕಾರವು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಸುಗ್ರಿವಾಜ್ಞೆಗಳ ಮೊರೆ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೆ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ೧೯೬೨ರ ಸೀಮಾಶುಲ್ಕ ಅಧಿನಿಯಮ ಮತ್ತು ೧೯೪೪ರ ಕೇಂದ್ರ ಅಬ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಉಪ್ಪು ಅಧಿನಿಯಮಗಳ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ ಅಧಿನಿಯಮದನ್ವಯದ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯ ಮಿತಿಯನ್ನು ೧.೯.೧೯೭೩ರಿಂದ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯ್ತು. ಮುಂದೆ ವಿ.ಪಿ.ಸಿಂಗ್ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯಾದಾಗ ಅವರ ಸರ್ಕಾರ ೧೯೯೧ರಲ್ಲಿ ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿತು. ಈ ರೀತಿ ಈ ಶಾಸನ ಜಾರಿಯಿಂದ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯ ಮತ್ತು ಜಾತಿಯಿಂದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದ ಎಲ್ಲಾ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮತ್ವದಿಂದ ಹಿಂದೆ ಸರಿಯುವಂತಾಯಿತು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಹಿಂದೆ ಸರಿದಿದ್ದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅವರ ಜಾಗವನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಉಂಟಾಯಿತು.

* **ಇತರೆ ಕಾನೂನುಗಳು**

ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳು ಉದ್ದಿಮೆಯು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಇತರೆ ಕಾನೂನುಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಇವೆ.

೧. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧಿತ ತೆರಿಗೆ ಕಾನೂನು

೨. ಕೇಂದ್ರೀಯ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ ಕಾನೂನು

೩. ಕರ್ನಾಟಕ ಅಂಗಡಿಗಳು ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾನೂನು

೪. ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಕಾನೂನು

೫. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ಕಾನೂನು

೬. ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆ ನೋಂದಣಿ ಕಾನೂನು

* **ಹೊಸ ನಿಯಮಾವಳಿಯು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಅಂಶಗಳು**

೧. ಜುವೆಲರಿ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಚಿನ್ನ-ಆಭರಣಕ್ಕೆ ಬಿಲ್ ಕಡ್ಡಾಯ.

೨. ತಪಾಸಣೆ-ಬಿಲ್‌ರಹಿತ ಮಾಲು ಸಿಕ್ಕರೆ ಅಂಗಡಿ ಸೀಜ್, ದಂಡ, ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ.

೩. ಸರಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಚಿನ್ನದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ಕಡ್ಡಾಯ.

೪. ಅಪರಂಜಿ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಚೆಕ್ ಮೂಲಕವೇ ಖರೀದಿಸಬೇಕು.

೫. ಚಿನ್ನಾಭರಣ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ ಪತ್ರ ಇರಬೇಕು.

೬. ೨ ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಭರಣ ಖರೀದಿಗೆ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಪಾನ್ ಕಾರ್ಡ್ ಖಡ್ಡಾಯ.

ಈ ಮುಂತಾದ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಉದ್ದಿಮೆಯು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ ಅಲ್ಲದೆ ಯಾವುದೇ ಉದ್ಯಮವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲು ಅದು ಶಾಸನಬದ್ದವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿರಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಪರವಾನಗಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಉದ್ದಿಮೆ ನಡೆಸಲು ಪರವಾನಗಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡು, ಅದರ ಮೂಲಕ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ವಿವಿಧ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಶೇ.೪೦ರಷ್ಟು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳಿಂದ ಪರವಾನಗಿ ಪಡೆದಿದ್ದು ಉಳಿದಂತೆ ಶೇ.೬೦ರಷ್ಟು ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಪರವಾನಗಿಯಿಲ್ಲದೆಯೇ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.೧೦ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಪರವಾನಗಿ ಪಡೆದಿದ್ದರೆ, ಶೇ೯೦ರಷ್ಟು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ಪಡೆಯದೆಯೇ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು ಈ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

೫.೪. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳು

ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರ ಅಂಥವಾ ಚಲನೆ ಎಂದರೆ ಭೌತಿಕ ಅವಕಾಶ ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಂದರಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಚಲಿಸುವುದನ್ನು ಚಲನಶೀಲತೆ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದುವರಿದು, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ಗುಂಪಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನದ ಬದಲಾವಣೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು 'ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಲನಶೀಲತೆ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬದಲಾವಣೆಯು ಮೇಲ್ಮುಖದ್ದೂ ಅಥವಾ ಕೆಳಮುಖದ್ದೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಲನಶೀಲತೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು 'ಸಮತಲ ಚಲನಶೀಲತೆ', ಮತ್ತು 'ಲಂಬಕೋನ ಚಲನಶೀಲತೆ' ಎಂದು ಎರಡು ವಿಧವಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಬಹುದು. ಸಮತಲ ಚಲನಶೀಲತೆಯು ಅದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಲಂಬಕೋನ ಚಲನಶೀಲತೆಯು, ಜನರು ತಾವು ಹೊಂದಿರುವ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುವ ಅಥವಾ ಏರುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಲನಶೀಲತೆಯು, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅಥವಾ ಗುಂಪುಗಳು, ಹಾಲಿ ಹೊಂದಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನದಿಂದ, ಮತ್ತೊಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನದತ್ತ ಜಿಗಿಯಲೆತ್ನಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಚಲನಶೀಲತೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಿಂದ ಕೆಳಮಟ್ಟದತ್ತಲೋ ಅಥವಾ ಕೆಳಮಟ್ಟದಿಂದ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದತ್ತಲೋ ಆಗಬಹುದು. ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ಚಲನಶೀಲತೆಯು, ಹಾಲಿ ತಾನು ಹೊಂದಿರುವ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟಕ್ಕೇರುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಕೆಲವು ಕೆಳಸ್ತರದ ಜಾತಿಗಳು, ಉನ್ನತ ಸ್ತರದ ಜಾತಿಗಳ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾರಂಭಿಸುವುದರಿಂದಲೋ, ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೋ, ಆರ್ಥಿಕ ಬಲದಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಉನ್ನತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದಲೋ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಡೆಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಗಳು. ತನ್ನ ಜಾತಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಮೇಲ್ಜಾತಿಗಳನ್ನು, ಆ ಜಾತಿಗಳ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ, ಜೀವನವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಮೀರಿಸುವುದರಿಂದಲೋ, ತಮ್ಮ ಜಾತಿ ಶ್ರೇಣೀಕರಣವನ್ನು ಮೇಲ್ದರ್ಜೆಗೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬುದು ಪ್ರೊ. ಎಂ.ಎನ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸರ 'ಸಂಸ್ಕೃತಾನುಕರಣ'ದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಚಲನಶೀಲತೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜೀವನದೃಷ್ಟಿಯ ಜಾತಿಪದ್ಧತಿಯ ಹಿಂದೂಗಳ ಐಹಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಲನ ಶೀಲತೆಯು ಅಸಾಧ್ಯ ಮತ್ತು ಅನೀತಿಯುತವಾದುದು. ಅತ್ತಿತ್ತ ಭಾಗದ, ಮುಚ್ಚಿದ ಬಾಗಿಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ದೃಢತೆಯ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜಾತಿಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆದ ಆರಂಭಿಕ ಕಾಲದ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಮತ್ತು ಮಾನವಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಮತ್ತು ಮಾನವಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಅನುಭವ ಜ್ಞಾನಾಧಾರಿತ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು, ಉನ್ನತ ಧಾರ್ಮಿಕತೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಗಳಿಕೆಗಾಗಿ, ಜಾತಿಜಾತಿಗಳು ಸ್ಪರ್ಧಿಗಿಳಿದು, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ

ಜಾತಿ ಶ್ರೇಣಿಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಸಿಲ್ವರ್‌ಬರ್ಗ್ ಅವರ, ಜಾತಿಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಆಂದೋಲನ, ತಿಕ್ಕಾಟ ಮತ್ತು ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ, ಮೇರಿಯಟ್, ಶ್ರೀನಿವಾಸ್, ಹಾರ್ಪರ್, ಮರ್ಟನ್, ಸ್ಪೆನ್ಸರ್ ಮುಂತಾದವರ, ಜಾತಿಪದ್ಧತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಲನಶಿಲತೆಯ ಹೊಸ ಚಿತ್ರವನ್ನೇ ಮುಂದಿಡುತ್ತಾರೆ. ಜನಗಣತಿ ವರದಿಗಳು ಸಹ ಕೆಳಹಸ್ತದ ಜಾತಿಗಳು, ಉನ್ನತ ಶ್ರೇಣಿಯ ಜಾತಿಗಳಿಗೇರುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಬಗೆಗಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. "೧೮೭೭ರಿಂದ ೧೮೭೧ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಜನಗಣತಿಯು, ತಮಿಳುನಾಡಿನ ವಲ್ಲಾಲರು ಮತ್ತು ಪಂಡಿಯಾಚ್ಚಿಗಳು ಎಂಬ ರೈತಾಪಿ ಜಾತಿಯವರು ತಾವು ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ, ಆ ಜಾತಿಗಳ ಬದಲಾಗಿ ತಾವು ಬೇರೆಯೇ ಉನ್ನತ ವರ್ಣದವರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು, ಹಾಗೆಯೇ ನಮೂದಿಸಲು ತಿಳಿಸಿದುದಾಗಿ ವರದಿ ಮಾಡಿದೆ. ವೆಲ್ಲಾಲರು ತಮ್ಮನ್ನು ವೈಶ್ಯವರ್ಣದವರೆಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡರೆ, ಪಂಡಿಯಾಚ್ಚಿಗಳು, ತಾವು ಅಗ್ನಿವಂಶಕ್ಷತ್ರಿಯರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹರಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋದ, ಕೆಳಸ್ತರದ ಜಾತಿಗಳ ಉನ್ನತೀಕರಣದತ್ತಲಿನ ಚಲನಶೀಲತೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು, ಕೆಳಸ್ತರದ ಜಾತಿಗಳು ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಸ್ತರದ ಜಾತಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಘರ್ಷಣೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದವು"(ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಕೆ.ವಿ:೨೦೧೨: ೧೦೧).

ಜಾತಿ ಉನ್ನತೀಕರಣದ ಹಕ್ಕು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ಉನ್ನತ ಶ್ರೇಣಿಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವು ಜಾತಿಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಳತೆಗೋಲಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲಾನುಕ್ರಮ ಕೆಳಗಿಳಿದಿರುವ ಚಾರಿತ್ರಿಕಾಂಶವನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ, ಉನ್ನತ ಶ್ರೇಣಿಯ ಜಾತಿಯೊಂದು, ಕೆಳಶ್ರೇಣಿಗಿಳಿಯಲೂಬಹುದು. ಘರ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಚಮತ್ಕಾರಗಳ ಫಲವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಉತ್ತಮಾಂಶಗಳು ವೃತ್ತಿಯವಾಗಿ ಪರಿಭ್ರಮಣಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗುಂಪುಗಳ ಏಳು-ಬೀಳುಗಳು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಆದರೆ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು, ಮಾನವ ಸಮಾಜದ ಈ ಕೆಳಮುಖ ಚಲನಶೀಲತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಹೇಗೆ ಕೆಳಸ್ಥಾನದತ್ತ ದೂಡಲ್ಪಟ್ಟರು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಕೆಳಮುಖ ಚಲನೆಯು ಪೌರಾಣಿಕ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮೂಲಗಳ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ವಿವರಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಡುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂಲಗಳಿಗೆ ವಿವರಪೂರ್ಣ ಆಧಾರಗಳಾಗಿದ್ದು, ಸಂಶೋಧಕರನ್ನು ವೇದಕಾಲಪೂರ್ವದಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತವೆ. ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ಒಳನುಸುಳಿದ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಮತ್ತು ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಪೀಡನೆಗಳಿಂದಾಗಿ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ದಮನ ಮತ್ತು ಬುಡಮೇಲು ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಹೊರಳುತ್ತಾ ಹೋದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಅನೇಕ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಪುರಾವೆಗಳು, ಕಾಲಾನುಗತ ಘಟನೆಗಳ ದಾಖಲೆಗಳು, ಶಾಸನಗಳು, ದಂತಕಥೆಗಳು, ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಘಟನೆಗಳು ಸವಿವರವಾಗಿ ವಿಶದಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿರುವ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಂಶಗಳಾದ, ೧. ವ್ಯಾಸನ ವಿಶ್ವಘಾತುಕ ಕೃತ್ಯವಾದ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಅಯಸ್ಕಾಂತ ಕೋಟೆಯ ಧ್ವಂಸ.

೨. ಕಂಚಿ ಪುರಾಣ, ೩. ಪರಿಮಳ ಚೋಳನ ಚರಿತ್ರೆ, ೪. ಕರಣಿಕ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಪದಚ್ಯುತಿಗಳಂತಹ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. "ಎ.ಇ. ರಾಬರ್ಟ್ ತಮ್ಮ 'ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಆತನ ಸಂತತಿ' ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವೇದಕಾಲದಿಂದಲೂ, ಯಾವ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನನ್ನು ವಿಶ್ವಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನೂ, ದೇವಾದಿದೇವನೂ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿತ್ತೋ ಅದೇ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನನ್ನು ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಕೇವಲ ದೇವತೆಗಳ ಶಿಲ್ಪಿ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಕೆಳಸ್ಥಾನಕ್ಕಿಳಿಸಲಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಬೆಟ್ಟು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೬೦೦ರಲ್ಲಿ ಮನುವಿನ ಸಂತತಿಯವರು, ಶುದ್ಧ ಸೂರ್ಯವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೂ ಪ್ರಮುಖ ಜನಾಂಗದವರೆಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವರೂ ಆದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ತಮ್ಮ ಕುಲಕಸುಬನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಮಾಜವಾಗಿ 'ಮಹಂತ' ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಎ.ಇ.ರಾಬರ್ಟ್ ಅವರ ಗ್ರಥದಿಂದ ಆರಿಸಿತೆಗೆದ ಕೆಳಕಂಡ ಪರಿಚ್ಛೇದವು, ವ್ಯಾಸನ ವಿಶ್ವಘಾತುಕದಿಂದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಹೇಗೆ ಕೆಳಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ದೂಡಲ್ಪಟ್ಟರು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಶದಪಡಿಸುತ್ತದೆ. 'ಸಿಲೋನಿನ ಗೆಜೆಟಿಯರ್, ೧೫೦ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ, ಮನ್‌ಟೊಟ್ಟೆ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯೆಂದೂ, ಅದು ಸಿಲೋನಿನ ಉತ್ತರ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಕೊಲೊಂಬೋದಿಂದ ಜಾಪ್ನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ, ಅರಿಪೂದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ೧೩ ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಈ ಹಳ್ಳಿಯ ಸಮೀಪ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅವಶೇಷಗಳು ಹಿಂದೆ ಸ್ವರ್ಣಕಾರರ ಗುಂಪೊಂದು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡಗಳೆಂದೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೇಳಿಕೆಗಳುಂಟು.' ಮಹಂತ ಪಟ್ಟಣವು, ಸುಮಾರು ೬೦೦ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಜನಾಂಗದ ಒಂದು ಪಂಗಡದವರಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಆ ಪಂಗಡದವರು ಮನುಸಂತತಿಯವರು. ಪಟ್ಟಣವು ಅಯಸ್ಕಾಂತ ಕೋಟೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಆ ಪಟ್ಟಣದ ಮೇಲೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದ್ದ ರಾಜ-ರಾಣಿಯರು ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನದ್ವೈಪಾಯನವ್ಯಾಸ ಎಂಬ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರಿನ ಶೂದ್ರಜಾತಿಯ ವೇದವ್ಯಾಸನು, ಆ ಪಟ್ಟಣದ ನಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಸಿ, ಸೂಕ್ತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಂದು, ಅಯಸ್ಕಾಂತ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಭರ್ತೃಲಹರಿ ರಾಜನನ್ನು ಆಮಂತ್ರಿಸಿದನು. ಅಯಸ್ಕಾಂತ ಕೋಟೆಯ ಪತನಾನಂತರ, ಆ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಚದುರಿಹೋದರು"(ಅದೇ: ೨೦೧೨: ೧೦೩). ಇದರಿಂದ ಮಹಂತ ಪಟ್ಟಣದ ಪತನ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮರಲ್ಲೇ ಪರಸ್ಪರ ವೃದ್ಧಿಗೊಂಡ ವೈಷಮ್ಯಗಳು, ಆಳುವ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ನಡುವಿನ ಘರ್ಷಣೆಗಳು, ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಗಳ ಪತನದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯವಸಾನಗೊಂಡವು.

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೨೦ರಲ್ಲಿ ನಿರಂಜನ ಕವಿಯು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿರುವ 'ಕಾಶಿ ವಿಜಯ' ಮತ್ತು ತೆಲುಗು ಆವೃತ್ತಿಯ 'ಧರ್ಮಪಾಲ ವಿಜಯಮ್' ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಕ್ರಿ.ಶ. ೯೧೬ರ ಶಿಲಾಲೇಖವೊಂದು, ಧರ್ಮಪಾಲ ಮತ್ತು ಚೋಳರಾಜನ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಯುದ್ಧದ ಬಗೆಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗೆ ಮತ್ತು ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪುರಾವೆಯಾಗಿ ಕಂಚಿ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಿದೆ. ಸಮಾಜದ ಕೆಲವು ವರ್ಗದವರಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರತಿರೋಧಗಳ

ಬಗೆಗೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರಿಗೆ ಇದೊಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಘಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಸದ್ಭಾವನೆಯಿಂದ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ಯಾವ ಭೇಧ ಭಾವಗಳೂ ಇಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮ ಕುಲಕಸಬುಗಳ ಮೂಲಕ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶಿಲ್ಪಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಜನಾನುರಾಗಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಇವರು ಆಡಳಿತವರ್ಗ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಮಂದಿಯ ಪ್ರೀತಿ-ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದರು. ರಾಜರ ಆಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಜನಪ್ರಿಯತೆಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಬಗೆಗೆ, ಸಪ್ತಾರ್ಷೇಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ದ್ವೇಷ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ಸ್ಥಾನಭ್ರಷ್ಟರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

"ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಧರ್ಮ ಪೀಠದ ಸಭಾಪತಿಯವರು 'ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಮುದಾಯದ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅವನತಿ ಅಥವಾ ಪತನಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಆ ಸಮುದಾಯದ ಆನುವಂಶಿಕ ವೈಭವೋಪೇತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಇತಿಹಾಸದ ಅರಿವು ಆ ಸಮುದಾಯ ದವರಿಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದು. ಒಂದು ಸಮುದಾಯದ ಇತಿಹಾಸ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಹಕ್ಕುಗಳ ಅರಿವು, ಆ ಸಮುದಾಯದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯದ ಬದುಕನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಉನ್ನತಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಅನುಭವಿಸಿದ, ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಅಪಮಾನಗಳು, ಅಪಹಾಸ್ಯಗಳು, ತೊಂದರೆಗಳು ಮತ್ತು ಹಿಂಸೆಗಳೆಲ್ಲವುಗಳ ಮೂಲ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ತಮ್ಮ ಮತಶ್ರದ್ಧೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಅರಿವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದುದೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಹು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ"(ಅದೇ: ೨೦೧೨: ೧೨೫). ಈ ಹೇಳಿಕೆಯು ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ತಮ್ಮ ಆನುವಂಶಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗೆಗೆ, ಆತ್ಮಪ್ರತ್ಯಯ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವುದೇ ಇವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕೆಳಮುಖ ಚಲನೆಯ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಬಹುಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಹೇಳಿಕೆಯು ಒಂದು ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಆಂತರಿಕ ಅಂಶಗಳೂ ಸಹ ಆ ಸಮುದಾಯದ ಚಲನಶೀಲತೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಬರುವ ಏಳು-ಬೀಳುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಜಾತಿಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿನ ತಮ್ಮ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನದ ಪುನರ್‌ಗಳಿಕೆ ಗಾಗಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು. ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾತಿಶ್ರೇಣಿಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಗಳಿಗೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿಯ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕುಶಲಕರ್ಮಿ ಜಾತಿಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸತ್ತೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾತಿಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಕೊಡಮಾಡಿರುವ ಶ್ರೇಣಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಹತ್ವದ ಜಾತಿಗಳವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಜಾತಿಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ತಾವೇ ಉನ್ನತರು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ, ಅದು ಹಾಗಲ್ಲ, ಜಾತಿಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಸರಿಸಮಾನರು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ವಿಷಯ ಎಂದು ಪ್ರೊ. ಘುರ್ರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೭೦ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ

ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಜಾನ್ ಫ್ರೈಯರ್ ಸಹಾ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮದ್ರಾಸಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯವರನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಪುರೋಹಿತರನ್ನಾಗಿ ನಿಯುಕ್ತಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮರಾಠ ಪ್ರಾಂತದ ಸ್ವರ್ಣಕಾರರು, ಪೇಶ್ವೆ ಆಡಳಿತದ ಕೊನೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯವರನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಪುರೋಹಿತರನ್ನಾಗಿ ನಿಯುಕ್ತಿಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ೧೯ನೇ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದ ಬಗೆಗೆ ದುಬಾಯ್ಸ್ ಸಹ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಾರೆ"(ಅದೇ: ೨೦೧೨: ೧೩೨). ಈ ವಿವರಣಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೇ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ತಮ್ಮ ಪುರೋಹಿತರನ್ನಾಗಿ ನಿಯುಕ್ತಿಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ತಾವೂ ಸಹ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಗದವರೇ ಆದುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಪೌರೋಹಿತ್ಯದ ಹಕ್ಕು ತಮ್ಮದೇ ವಿನಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ತಾವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ಎಂದು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಬಗೆಗೆ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಮತ್ತು ಚರಿತ್ರೆಕಾರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದರು. ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ನಿಜವಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು. ಪ್ರೊ.ಎಂ.ಎನ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅವರು ಸಂಸ್ಕೃತಾನುಕರಣ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಮೇರೆಗೆ ಅವಲೋಕಿಸುವಂತೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಾನುಕರಣಗೊಂಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲ ಎಂದು ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯವರು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ೧೭ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ತಮ್ಮ ನೈಜ ಬ್ರಾಹ್ಮಣತ್ವ ಸಾಬೀತಿನ ಬಗೆಗೆ ನಡೆಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ಸಿಂಧುತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ. ಇತಿಹಾಸ ಕಾಲಾನುಗತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಿದ, ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದ ತೊಂದರೆಗಳು, ಯಾತನೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಪಮಾನಗಳು ಮತ್ತು ಆ ಕಾರಣ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ತೊಡಕುಗಳು, ಅವುಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ದೀನಸ್ಥಿತಿಗೆ ಇಳಿಯಬೇಕಾಗಿ ಬಂದ ಅನಿವಾರ್ಯ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರೂ ಸಹ ಇತರ ಜಾತಿಗಳವರಂತೆ ತಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಚಲನಶೀಲತೆಯ ಆಧುನಿಕ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

೫.೫. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳು

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನಾಂಗಗಳ ಇತಿಹಾಸ, ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಾಶವಾಗಿರುವುದು ಸತ್ಯ. ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಬದಲಾಗಿವೆ. ಹೊಸ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಸಹಜವೆನ್ನುವಂತೆ ಮೂಡಿಬಂದಿವೆ. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಮುಖ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುವ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯ, ತನ್ನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಏಳುಬೀಳುಗಳನ್ನು ಕಂಡಿವೆ. ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಶ್ರಮಜೀವನವನ್ನು ರೂಢಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಸಮೂಹ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೊಡುಗೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ವರ್ಣಶಿಲ್ಪಗಳ ಮೂಲಕ ಜಗತ್ತಿನ ಗಮನವನ್ನು ಭಾರತದ ಕಡೆಗೆ ಸೆಳೆಯುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದರ ಹಿಂದಿನ ಶಕ್ತಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಒಂದಾಗಿರುವುದು. ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು, ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ, ಹಿತ್ತಾಳೆ

ಮತ್ತು ತಾಮ್ರದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ, ಮರಗೆಲಸ ಮಾಡುವ, ಕಬ್ಬಿಣದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಶಿಲ್ಪ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ– ಹೀಗೆ ಐದು ಬಗೆಯ ಕರಕುಶಲ ಕಸಬುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು, ಕಂಚುಗಾರರು, ಬಡಗಿಗಳು, ಕಮ್ಮಾರರು ಮತ್ತು ಶಿಲ್ಪಿಗಳು ಎಂಬ ಐದು ವೃತ್ತಿಪರ ಪಂಗಡಗಳು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಸೇರಿ 'ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು' ಅಥವಾ 'ಪಂಚಾಳರು' ಎಂದಾಗಿದೆ. ಇವರು, ತಾವು ದೇವಶಿಲ್ಪಿಯಾದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಸಂತತಿ ಎಂದು ಹಕ್ಕು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ. 'ಪಾಂಚಾಳ' ಎಂಬ ವರ್ಗದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪದವು ಇವರು ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿರುವ ಐದು ಬಗೆಯ ಕಸಬುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇವರ ಪಂಗಡಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇರಬಹುದಾದ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಅಸ್ಪಷ್ಟ. ವಿಧವಾವಿವಾಹ ಮತ್ತು ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನಗಳಿಗೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲ. ಇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಐದು ಗೋತ್ರಗಳಿದ್ದು, ಮುಂದುವರಿದಂತೆ ಅವು ಅನೇಕ ಉಪಗೋತ್ರಗಳಾಗಿ ವಿಭಜನೆಗೊಂಡಿವೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಶೈವ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಮತ್ತು ವೈಷ್ಣವ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರೂ ಉಂಟು. ಇವರು ಕಾಳಿಕಾದೇವಿ ಕಮಟೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ಇತರ ದೇವರುಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಸಸ್ಯಹಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ಶೋಡಷ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಇವರು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇವರು ತಮ್ಮ ಕುಲಪುರೋಹಿತರನ್ನೇ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಸಸ್ಯಹಾರಿಗಳು. ಇವರ ವಿವಾಹ ವಿಧಿಗಳು ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಮೃತರನ್ನು ದಹನ ಮಾಡಿ, ಶ್ರಾದ್ಧವಿಧಿಗಳನ್ನು ವೈದಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯ ರೀತಿ ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು, ಇವರ ಪೂರ್ವಿಕರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಆನುವಂಶಿಕವಾಗಿ ನಡೆದು ಬಂದಂಥವು. ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಗೋತ್ರಕಾರರು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಗೋತ್ರಕಾರರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಗಳು. ಪಾರಂಪರಿಕ ಕಸಬುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಕಸಬು ನಿಮಿತ್ಯ ಒಳನುಸುಳಿರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರು ಮಾಂಸಹಾರಿಗಳು, ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಧಾರಣೆಗಳು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರೂಢಿಗೆ ಬಂದದ್ದಲ್ಲ. ಉಪನಯನ ಮತ್ತು ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಧಾರಣೆಯು ಇವರಿಗೆ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯದ್ದು.

ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಬಗೆಗಿನ ಈ ಮಾದರಿ ಅಧ್ಯಯನವು ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿದಾರರು ತಮ್ಮ ಗೋತ್ರ ಮತ್ತು ವರ್ಣಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನವು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸ್ಥಾನವೆಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾಹಿತಿದಾರರು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಜೀವನ ರೀತಿಯನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿದವರಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ತಾವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮರೆಂದೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕೇವಲ ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡುವುದು, ಶಿಲ್ಪಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ವೇದಜ್ಞಾನಗಳ ತಿಳಿವನ್ನು ಹೊಂದಿರಲೇಬೇಕಾದ ತಮ್ಮ ಐದು ಪಾರಂಪರಿಕ ಕಸಬುಗಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡದು ಎಂದು ಇವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರೊ. ಎಂ.ಎನ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಅವಲೋಕಿಸಿರುವಂತೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಸಂಸ್ಕೃತ ಅನುಕರಣಗೊಂಡ ಜಾತಿಯವರಲ್ಲ. ಇವರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಕೆಯ ಹಕ್ಕು ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯು ಪ್ರಶ್ನಾತೀತವಾದುದ್ದು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯವು ಇವರಿಗೆ 'ಜನ್ಮ' ಮತ್ತು 'ಕರ್ಮ'ದಿಂದಲೇ ಒಲಿದು ಬಂದಿದೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಬ್ರಾಹಣರು ಎಂಬುದನ್ನು ವೇದಗಳು, ಸ್ಮೃತಿಗಳು, ಇತರ ಗ್ರಂಥಮೂಲಗಳು ಸ್ಥಿರಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜದ ಅಸ್ಮಿತೆಯು ಪಂಚವೃತ್ತಿಗಳ ಕೌಶಲ್ಯಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಈ ದೇಶದ ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುವುದು ಕೂಡಾ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಕಲೆಗಳಿಂದಲೇ ಎಂಬುದು ಸರ್ವವೇದ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಶ್ರೀಮಂತ ಪರಂಪರೆಯ ಸಮಾಜ ಇಂದು ಪರಂಪರೆ, ಇತಿಹಾಸ ಹಾಗೂ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ಮರೆತಿರುವುದು ಶೋಚನೀಯ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಗತಕಾಲದ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯದೇ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇವರು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಬಹುತೇಕ ಇಂದಿನ ಯುವಕರು ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ತಮ್ಮ ಪಾರಂಪರಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅರಿಯುವಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದುನಿಕ ಜೀವನಶೈಲಿಗೆ ಈ ಒಂದು ಸಮುದಾಯವು ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲವೆನ್ನಬಹುದು. ಕಾರಣ ನಗರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಯುವಕರು ತಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದುಶ್ಚಟಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪಂಚವೃತ್ತಿಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ಯುವಕರಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಇಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಚಯವು ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಯುವಕರಲ್ಲಿ ವಿರಳವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇವರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ವಿಧಿ-ವಿಧಾನಗಳ ಬಗೆಗಿನ ತಿಳುವಳಿಕೆಯು ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ವಿರಳವಾಗಲು ಕಾರಣ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ಬಗೆಯ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನೀಡದಿರುವುದೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಶ್ರಮವಿಲ್ಲದೆ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಮನೋಭಾವ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತಿರುವುದು ಒಂದು ಕಾರಣವೆನ್ನಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿನ ಸದಸ್ಯರೇ ಅನುಮಾನದ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ನೋಡುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ತುಂಬಾ ಆಘಾತಕಾರಿಯಾದ ವಿಷಯವೇ ಸರಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಣ ಶಿಲ್ಪಿಗಳಿಗಿದ್ದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನ-ಮಾನ ಗೌರವಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ದೊರೆತರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಟಕೀಯ ಭಾವ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಮೇರು ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದವರು ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದ ತೀವ್ರತರದ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಪಂಚದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿನ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗದಷ್ಟು ಜನಸಮೂಹ ಒಂದಲ್ಲಾ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆ, ತಾರತಮ್ಯತೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಸಂತೃಪ್ತಿ, ತಲ್ಲಣಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ. ಶ್ರಮ ಅಥವಾ ಕೆಲಸ ಎನ್ನುವುದು ಅದು ಯಾವ ಬಗೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಅರ್ಥವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಒಂದು ಬಹುದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಸಣ್ಣ ಮೀನೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಮೀನಿನ ಬಾಯಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುವ ಕ್ರಿಯೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಎನ್ನುವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಮನುಷ್ಯನಿಂದ ಮನುಷ್ಯನ ಶೋಷಣೆಯೂ ಸ್ವೀಕೃತ ಎನ್ನುವ ಹಂತದಲ್ಲಿದೆ. ನಿಸರ್ಗದ ಒಟ್ಟು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಮನುಷ್ಯ ಶೋಷಿಸಿ, ಲೂಟಿ ಮಾಡಿ ಬದುಕಿದರೂ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಮನಃಸ್ಥಿತಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ಈ

ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಜನಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಶ್ರಮ ಎನ್ನುವುದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೂಲದಿಂದ ಹೊರ ಬಂದು, ಆರ್ಥಿಕ ಮೌಲ್ಯದ ಭಾಗವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಸಂಕುಲಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಉನ್ನತವಾದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಮನುಷ್ಯನ ಸಾಧನೆಯ ಹಿಂದೆ, ಈ ಶ್ರಮ ಮಾಡುವ ಗುಣವೇ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಶ್ರಮ ಎನ್ನುವುದು ಮನುಷ್ಯನ ಐಹಿಕ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಆತನನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿ, ಅವನನ್ನು ಸಮಾಜ ಸ್ವೀಕೃತ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವಲ್ಲಿಯೂ ನೆರವಾಗಿರುವುದಿದೆ. ಮಾನವ ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ಅಳವಡಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ನಿಸರ್ಗದ ಎಲ್ಲ ಮಗ್ಗಲುಗಳನ್ನು ಶೋಷಿಸಿ, ಬಳಸಿ ಅದ್ಭುತವಾದ ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದರ ಮೂಲಕ ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರ ಏಕೈಕ ಆರ್ಥಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಉದ್ಪಾತಕ ಜೀವಿ ಎನ್ನುವ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಸರಳ ಸಮಾಜದ ಒಲೆಗೆ ಸ್ತ್ರೀ, ಹೊಲಕ್ಕೆ ಪುರುಷ' ಎನ್ನುವ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ ಶ್ರಮ ವಿಭಜನೆಯಿಂದ ಮೊದಲ್ಗೊಂಡು ಆಧುನಿಕ ಸಂದರ್ಭದ ಬೃಹತ್ ನೌಕರಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯ ಅತ್ಯಂತ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಶ್ರಮದವರೆಗೂ ಆತ ಬಂದು ತಲುಪಿದ್ದಾನೆ. ಸರಳ ಬದುಕಿನ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಆರಂಭವಾದ ಶ್ರಮ ಜೀವನ ನಂತರ ಅದು ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸನೆಗೂ ಎಡೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ವದ ಎಲ್ಲ ನಾಗರಿಕತೆಗಳು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಗುಹೆಗಳಿರಬಹುದು, ಗೋಡೆಯ ಮೇಲಿನ ಚಿತ್ರಗಳಿರಬಹುದು, ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲಿನ ಕೆತ್ತನೆ, ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲಿನ ವಿನ್ಯಾಸ, ಆಭರಣಗಳಲ್ಲಿನ ವಿನ್ಯಾಸಗಳು, ದೇಗುಲಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಅಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಮುಂತಾದ ಕಲಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಶ್ರಮಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಶಾಖೆಗಳಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿವೆ.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಕಲಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ರಚನೆ ಶ್ರಮದ ಭಾಗವಾಗಿ ಒಂದು ಮೂರ್ತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಉಚ್ಛ್ರಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಲುಪಿರುವ ಅವಧಿ ೧೪ನೇ ಶತಮಾನ. ಸಿ.ರೈಟ್ ಮಿಲ್ಸ್ ಹೇಳುವಂತೆ 'ಶ್ರಮ ಎನ್ನುವುದು ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಿಕನನ್ನು ಅವನ ಉತ್ಪಾದನೆಯಿಂದ ವಿಚಲಿತಗೊಳಿಸುವ, ಅವನನ್ನು ಅಸಂತುಷ್ಟಗೊಳಿಸುವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರದೇ ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಆತನ ಉತ್ಪಾದನೆ ಎರಡೂ ಬಿಡಿಸಲಾಗದ ಸಾರೂಪ್ಯಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಆಗ ಒಬ್ಬ ಶ್ರಮಿಕ ತನ್ನ ಶ್ರಮವನ್ನು ಸ್ವಾಯತ್ತವಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿತ್ತು. ತನ್ನ ಶ್ರಮದ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ ತನ್ನ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಎಲ್ಲ ಅವಕಾಶಗಳಿದ್ದವು' ಎಂದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಆ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಶ್ರಮ ಎನ್ನುವುದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಭಾಗವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಅದೊಂದು ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿನ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿರದೇ ಒಂದು ಜೀವನಮಾರ್ಗವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಮಧ್ಯಯುಗದ ಶ್ರಮಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ರಾಚನಿಕ ಚೌಕಟ್ಟು ಆಧುನಿಕ ಉತ್ಪಾದನಾ ವಿಧಾನಗಳ ಆಗಮನದೊಂದಿಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದಿ, ತನ್ನ ಮೂಲ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಇಲ್ಲವಾಗಿಸಿ ಕೊಂಡಿತು. ಮುಂಚಿನ ಶ್ರಮದ ಸ್ವರೂಪವೇ ಬದಲಾಯಿತು. ಈ ಹಂತದ ಪಲ್ಲಟಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ವಿಧಾನಗಳು ಮತ್ತು ಉದ್ದಿಮೆ ಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಶ್ರಮವಿಭಜನೆಯ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಪರಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಅತೃಪ್ತಿ ತಾನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ,

ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸರದಿಂದ ಉದ್ಭವವಾಗುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಮಾತನಾಡಿರುವುದಿದೆ. ವರ್ಗಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಈ ಬಗೆಯ ಸಂಕೀರ್ಣ ಶ್ರಮವಿಭಜನೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗರಹಿತ ಸಮಾಜದ ಸ್ಥಾಪನೆಯವರೆಗೂ ಅದು ಕ್ರಮಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಆತ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನೇ ನುಡಿದಿರುವುದಿತ್ತು. ದುಡಿಮೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಬದುಕಿನ ಭಾಗ ಎಂದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಧುನಿಕ ಶ್ರಮದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆ ಎನ್ನುವಂತಹ ಒಂದು ಔಪಚಾರಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನೇ ಪರಿಚಯಿಸಿದ. ದುಡಿಮೆ ಎನ್ನುವುದು ಸಂಪತ್ತಿನ ಗಳಿಕೆಯ ಸಾಧನ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿ ಉಳಿಯುವಂತಾಯಿತು.

ಜರ್ಮನಿಯ ಚಿಂತಕ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ವೆಬರ್ ಹೇಳುವಂತೆ 'ಆಧುನಿಕ ಸಂದರ್ಭದ ಶ್ರಮ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಅಪಾರ ಜನಸಂದಣಿಯ ನಡುವೆಯೂ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿರುವ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿತು' ಎಂದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆಧುನಿಕ ಶ್ರಮದ ಕಲ್ಪನೆ ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿರುವ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ತರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಬಹುದು. ಆಧುನಿಕ ಸಂದರ್ಭದ ಶ್ರಮ ಎನ್ನುವುದು ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಜನಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಐಹಿಕ ಅಭ್ಯುದಯದ ಒಂದು ಸಾಧನವಾದರೆ, ಕೆಳವರ್ಗದ ಕಾರ್ಮಿಕನ ಪಾಲಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅದೊಂದು ಒತ್ತಾಯವಾದ ದುಡಿಮೆಯಾಗಿ, ಬದುಕಿನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಆರಕ್ಕೇರದ ಮೂರಕ್ಕಿಳಿಯದ ಮಿತಿಯ ಮಧ್ಯೆ ತೊಳಲಾಡುವ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಕೆಳವರ್ಗದ ಕಾರ್ಮಿಕನ ಪಾಲಿಗೆ ಆಧುನಿಕ ಸಂದರ್ಭದ ಸಂಕೀರ್ಣ ಶ್ರಮವಿಭಜನೆ ತಂದಿಟ್ಟಿರುವುದು ಕಟು ವಾಸ್ತವ. ಹೀಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿದ್ದ ಶ್ರಮ ಒತ್ತಡವಾಗಿ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರ ಹೊಂದಿದ್ದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ದುಡಿಯುವ ಜನಸಮೂಹ ಪರಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡದ್ದು ಕೂಡಾ ಸತ್ಯವೇ. ಇನ್ನೊಂದು ಬದಿ ಮೇಲವರ್ಗ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮವರ್ಗಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನ ದುಡಿಯುವ ಜನಸಮೂಹವನ್ನು ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ಈಡೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮತದಾರನನ್ನು ಸದ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟೇ ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಕೆಳವರ್ಗಗಳ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಮೇಲಿನ ವರ್ಗಗಳು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆದದ್ದು, ಬಲಿತದ್ದು ಸರ್ವವಿದಿತವೇ. ನಾವೀಗ ಬದುಕಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಂತೂ ಶ್ರಮ ಎನ್ನುವುದು ಇನ್ನಷ್ಟು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕನನ್ನು ಯಂತ್ರದ ಬಿಡಿಭಾಗದಷ್ಟೇ ಗೌಣವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವವಾಗಿದೆ. ಏನೋ ಒಂದರ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ದಿನದ ಎಂಟು ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಒಬ್ಬ ಶ್ರಮಿಕ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ದುಡಿಯಲೇಬೇಕಾದ ಒತ್ತಡವನ್ನು ತಂದಿಟ್ಟ ಕೊಡುಗೆ ಈ ಬೃಹತ್ ಗಾತ್ರದ ಯಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಹೂಡಲಾದ ಬಂಡವಾಳಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ತಾನೇ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ವಸ್ತುವೊಂದು ತನ್ನಿಂದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಲಾಗದ, ಸಂವೇದನಾರಹಿತ ಸ್ಥಿತಿ ಅದರ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಲ್ಲಿ ಅತೃಪ್ತ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೇ. ಶ್ರಮಿಕನೋರ್ವ ತನಗೆ ಇಷ್ಟವಿರುವ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಸೂಚಿತ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿರುವ ಯಂತ್ರವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು ಕೂಡಾ ಆಧುನಿಕ ಸಂದರ್ಭದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯೇ ಹೌದು. ಯಂತ್ರಗಳು ಮಾನವನನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ, ಅವನ ಸಂವೇದನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ

ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗದ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಮನುಷ್ಯ ಸೀಮಿತನಾಗಿ ಉಳಿದಿದ್ದಾನೆ. ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರಮ ಎನ್ನುವುದು ಹಣಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಮಾರಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ದುಡಿಮೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗಿಂತಲೂ ಉದ್ದಿಮೆ ಮುಖ್ಯವಾಗುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ದುಡಿಯುವ ಜನಸಮೂಹ ಅಸಂತುಷ್ಟ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರಮ ತನ್ನ ತೀವ್ರತೆಯ ಮೂಲಕ ಎರಡು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಸಮಷ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದುದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಪೈಪೋಟಿಗಿಳಿದ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಆಲಸಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಅವರಲ್ಲಿಯ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕತೆಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲತೊಡಗಿದವು. ನಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಅಡುಗೆ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೂ ಸಾಕು ಈ ಮಾತಿನ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಮನದಟ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಐದೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆ ರೆಡಿ ಎನ್ನುವ ಜಾಹಿರಾತುಗಳು, ತರಹೇವಾರಿ ಉಪಕರಣಗಳು ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವವರಲ್ಲಿಯ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಕುಲಗೆಡಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಕಿರುತೆರೆಯ ಮುಂದೆ ಕುಕ್ಕರು ಬಡಿದದ್ದು ಸುಳ್ಳಂತೂ ಅಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಅಡುಗೆಮನೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದು ಸೀಮಿತವಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಈ ಬಗೆಯ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಶ್ರಮವಿಭಜನೆ ಮತ್ತು ಪೈಪೋಟಿಯಿರುವ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿರುವ ಯಾರೂ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಾರುವವ, ಕೊಳ್ಳುವವ, ಶ್ರಮಿಕ, ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಏನೋ ಒಂದನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಚಡಪಡಿಕೆಯ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿದ್ದವರಂತೆ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಧಾವಂತಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ಆಧುನಿಕ ಸಂದರ್ಭದ ಶ್ರಮಜೀವನ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ವಿರಮಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಮುಂಬರುವ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ತೀಕ್ಷ್ಣತೆ ಇಡೀ ಸಮಾಜವನ್ನು ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಳ್ಳಿದರೂ ಅಚ್ಚರಿ ಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

೫.೬. ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳು

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮವು ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆದುಬಂದಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ತಂದೆಯ ನಂತರ ಮಕ್ಕಳು ಆ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. 'ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಬಂದ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ನೀರು ಕುಡಿದಷ್ಟು ಸುಲಭ, ಆಗಲೇ ದೊಡ್ಡಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇವರ ಪರಿಶ್ರಮವೇನು ಇರಲಾರದು' ಎಂಬುದು ಹಲವರ ಕಲ್ಪನೆ. ಆದರೆ ಇದು ನಾವಂದುಕೊಂಡಷ್ಟು ಸುಲಭವೇ, ಅಲ್ಲ. ಅವರೂ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು, ಕಷ್ಟಪಡಲೇಬೇಕು. ಹೊಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹೊಸತನವನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಸುಲಭದ ಸಂಗತಿ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾಗದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಜಗತ್ತು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಹೊಸ ಹೊಸ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ವಿದೇಶಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೂಡ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಲು, ಕಂಪನಿ ಶಾಖೆಯನ್ನು

ತೆರೆಯಲು ಉತ್ಸುಕವಾಗಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೀರಿ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೋಲನುಭವಿಸಿದ್ದೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಹೊಸಪೀಳಿಗೆಗೆ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೇ ಅದೇ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ, ಪಾಲಕರಿಂದ ಪಡೆದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಜಾಗತಿಕಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಆಯಾಮದತ್ತ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸ ಹೊಸ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಹೊಸ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡಿಕೆ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ದೇಶದ ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಅವಕಾಶ ಸಿಗುತ್ತಿದೆ. ಉತ್ತಮ ಅವಕಾಶಕ್ಕಾಗಿ ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಇಳಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಎಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇವರು ಸಿದ್ಧರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸ ಸವಾಲುಗಳು, ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು ಉತ್ತಮ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮುನ್ನಡೆದಲ್ಲಿ, ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಇವರ ತಂದೆ, ತಾತ ಅವರನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ದೇಶದ ಉದ್ಯಮಕ್ಷೇತ್ರ ಇವರನ್ನೂ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಔದ್ಯೋಗಿಕಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳ ಪರಿಣಾಮ ತಾಕದಂತೆ ಕೊಡೆ ಹಿಡಿಯಬಹುದೇ ಹೊರತು 'ಹೀಗಾಗದಿರು' ಎಂದು ಕಟ್ಟಪ್ಪಣೆ ವಿಧಿಸಲಾಗದು. ಆದರೆ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರ ಎನ್ನುವುದು ಸಂಬಂಧಗಳ ಮೂಲದಲ್ಲಿರುವ ಮಣ್ಣನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಿ, ಕಿತ್ತೆಬ್ಬಿಸಿ, ಅಡಿಪಾಯವನ್ನೇ ನಾಶ ಮಾಡುವ ಜೆಸಿಬಿ ಆಗಬಾರದು. ನೋಟುಗಳ ಅಮಾನ್ಯತೆಯ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯವಾದ ಇಳಿಕೆ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಚೆಕ್ ಮತ್ತು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮೂಲಕ ಚಿನ್ನ ಖರೀದಿಗೆ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಹಕರಲ್ಲಿ ಆತಂಕದ ಭಾವನೆ ಮೂಡಿದ್ದು, ವಹಿವಾಟಿನ ಮೇಲೆ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗಿದೆ. "ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳ ವಹಿವಾಟಿನಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಕುಸಿತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂದರೆ, ಶೇ.೮೦ರಷ್ಟು ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ ಕುಸಿತವಾಗಿದೆ" ಎಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಜುವೆಲರ್ಸ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಟಿ.ಎ.ಶರವಣ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. "ಮಾರಾಟವಿಲ್ಲದೇ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಬರದಛಾಯೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಉದ್ಯಮವನ್ನೇ ನಂಬಿದ್ದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಕೆಲಸಗಾರರು, ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳತ್ತ ಮುಖ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ" ಎಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ಟೇಟ್ ಜುವೆಲ್ಲರಿ ಟ್ರೇಡರ್ಸ್ ಆಂಡ್ ವರ್ಕರ್ಸ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಫೆಡರೇಷನ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಬಿ. ರಾಮಾಚಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ೫೦೦, ೧೦೦೦ ರೂ. ಹಳೆಯ ನೋಟುಗಳ ರದ್ದತಿ ನಂತರ ಜನರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲ. 'ಮದುವೆ ಸೀಜನ್ ಇದ್ದರೂ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಖರೀದಿ ಮಾಡಬೇಕಾದವರು ಮಾತ್ರ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಆರ್ಡರ್‌ಗಳಷ್ಟೇ ಸಿಗುತ್ತಿವೆ. ಆಭರಣಕ್ಕೆ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟವರೂ ಹಣದ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ಅಂಗಡಿ ಕಡೆ ಸುಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಹಲವು ಜುವೆಲರಿ ಶಾಪ್‌ನ ಮಾಲೀಕರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಚೆಕ್ ಅಥವಾ ಆನ್‌ಲೈನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಣ ಪಾವತಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಮುಂದೆ ತೆರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ತೊಡಕಾಗಬಹುದೆಂದು ಕೆಲವು ಗ್ರಾಹಕರು ಹಿಂದೆಮುಂದೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 'ಬಿಲ್‌ರಹಿತವಾಗಿಯೇ ಈ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಮೊದಲು

ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಈಗ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ತೀವ್ರ ನಿಗಾ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಯಾವಾಗ ಯಾರು ಬರುವರೋ ಎನ್ನುವ ಆತಂಕ ಆಭರಣ ಮಾರಾಟಗಾರರಲ್ಲಿದೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಉದ್ಯಮತಜ್ಞರು. ಕ್ರೆಡಿಟ್, ಡೆಬಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಚೆಕ್ ಇದ್ದವರು ಮಾತ್ರ ಚಿನ್ನ ಖರೀದಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಚಿನ್ನದ ದರ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ವದಂತಿಯಿದ್ದು, ಜನರು ಕಾಯುತ್ತಾ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಮನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಧ್ಯೆ, ಜುವೆಲರಿ ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅನಾವಶ್ಯಕ ಕಿರಿಕಿರಿ ಬೇರೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಮಾರಾಟ ತೀವ್ರ ಕುಸಿದಿದೆ(ಬಿ.ರಾಮಾಚಾರಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ಟೇಟ್ ಜುವೆಲರಿ ಟ್ರೇಡರ್ಸ್ ಆಂಡ್ ವರ್ಕರ್ಸ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಫೆಡರೇಷನ್ ಬೆಂಗಳೂರು.) ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೨೫,೫೦೦ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವೊಂದರಲ್ಲೇ ೮,೫೦೦ ಜುವೆಲರಿ ಶಾಪ್‌ಗಳಿವೆ. ದಿನಕ್ಕೆ ೨೦ ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂ. ವಹಿವಾಟು ಮೊದಲು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ೫ ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ಸಹ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ – ಕರ್ನಾಟಕ ಜುವೆಲರ್ಸ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳುತಾರೆ.

ಮುಂಬಯಿ ದೇಶದ ಚಿನ್ನ ವಹಿವಾಟಿನ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ವ್ಯಾಪಾರವಹಿವಾಟು ಇಲ್ಲದೆ ಸೊರಗುತ್ತಿದೆ. ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶದ ರಾಜಧಾನಿ ಎನ್ನಲಾದ ಮುಂಬಯಿನ ಜುವೆಲರಿ ಬಜಾರ್ ಬಿಕೋ ಎನ್ನುತ್ತಿದೆ. ೫,೦೦೦ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಅಭರಣದ ಅಂಗಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಶೋರೂಂಗಳು ಇಲ್ಲಿದ್ದು, ಇತರೆ ೨೭,೦೦೦ ಅಂಗಡಿಗಳು ಮುಂಬಯಿ ನಗರ ಮತ್ತು ಉಪನಗರಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಮುಂಬಯಿನಲ್ಲಿ ಮೇ–ಜೂನ್ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಸರಾಸರಿ ೧೫,೦೦೦ ಮದುವೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ನೋಟುಗಳ ಅಮಾನ್ಯತೆಯಿಂದ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕ ಜ್ಯುವೆಲರಿ ಶಾಪ್‌ಗಳು ಗ್ರಾಹಕರಿಗಾಗಿ ಕಾದು ಕುಳಿತಿವೆ. 'ಮದುವೆ ಸೀಜನ್ನಿನಲ್ಲಿಯೇ ದೇಶದ ಚಿನ್ನದ ಮಾರಾಟ ಒಟ್ಟಾರೆ ಶೇ. ೯೦ರಷ್ಟು ಇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ' ಎಂದು ಮುಂಬಯಿ ಆಭರಣ ಮಾರಾಟಗಾರರ ಸಂಘದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಸುರೀಂದರ್ ಕುಮಾರ್ ಜೈನ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. "ಮುಂಬಯಿನಲ್ಲಿ ೩.೪ರಿಂದ ೪ ಟನ್‌ಗಳ ತನಕ ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತಿತರ ಆಭರಣಗಳ ಮಾರಾಟ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅಂದಾಜು ಮೌಲ್ಯ ೧೨೫ ಕೋಟಿ ರೂ. ಆದರೆ ನೋಟುಗಳ ಅಮಾನ್ಯದ ನಂತರ ಪ್ರತಿದಿನ ಶೇ. ೧೦ರಷ್ಟು ಕುಸಿದಿದೆ" ಎಂದು ವಿಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಬಿಜಿನೆಸ್ ಆರ್ಟಿಕಲ್‌ನಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ(https://vijaykarnataka.indiatimes.com› Business› Articles). ಜಾಗತಿಕ ಚಿನ್ನ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಮಂತ್ರಾಲೋಚನಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಣಕಾರರ ಇಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿ–ಗತಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು, ೧೨ನೇ ಜನೆವರಿ ೨೦೦೪ರ ವಿಜಯಟೈಮ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. 'ಗ್ರಾಹಕರು ಬೇಡಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದದನ್ನು ಕಯಬಿಟ್ಟು, ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮಳಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ, ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಟ್ಟ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುತ್ತಿರುವುದು, ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಸಬುಗಾರಿಕೆ ಕೌಶಲ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದ ಸ್ವರ್ಣಕಾರರನ್ನು ನಡುನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೈಬಿಟ್ಟಂತಾಗಿದೆ.' ಸ್ವರ್ಣಕಾರರು ಕಳೆದ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿರುವುದರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿವೆ.

▪ ಆಧುನಿಕ, ಅತಿವೇಗದ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿವಿಧ ನಮೂನೆಯ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕುವ ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಕ ನೋಟದ, ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಆಭರಣಗಳು ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದು.

▪ ಬೃಹತ್ ಸಂಯುಕ್ತ ಆಭರಣ ಮಳಿಗೆಗಳು, ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲವೇ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಅತಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ತಯಾರಿಕಾ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಿರುವುದು.

▪ ಸಹಾಯಕನ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಬಂಗಾರದ ಚೈನನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಸ್ವರ್ಣಕಾರನಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳು ಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ಮಜೂರಿ ೧೫೦ರಿಂದ ೨೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ಇಂದು ಈ ಕೆಲಸವು ತಪ್ಪಿ, ಒಡವೆಗಳಿಗೆ ಮೆರುಗು ಕೊಡುವ ಅಥವಾ ಮತ್ತಾವುದೋ ಬದಲಿ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸ್ವರ್ಣಕಾರ ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

▪ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಂಗಾರದ ಬೆಲೆಯು ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಏರಿಕೆ ಕಂಡಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಬಂಗಾರದ ಕೆಲಸವೂ ನೆಚ್ಚಿಕೆಯದಾಗಿ ಉಳಿದಿಲ್ಲ.

▪ ಅನ್ಯಮತೀಯ ಜನಾಂಗದವರು ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಉದ್ಯಮದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಗಳಾಗಿ ನುಸುಳಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳ ಜೊತೆಗೆ, "೧೯೬೨ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು ಚೀನಾ ಆಕ್ರಮಣದ ನಂತರ ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಸ್ವರ್ಣ ನಿಯಂತ್ರಣ ಶಾಸನವು, ಸ್ವರ್ಣಕಾರರ ವೃತ್ತಿಗೆ ಮಾರಕ ಹೊಡೆತ ಕೊಟ್ಟಿತು. ಏಕಾಏಕಿ ಬಂಗಾರದ ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಖರೀದಿಯನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲಾಯಿತು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸ್ವರ್ಣಕಾರರು ಕಠಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ದುಸ್ಥಿತಿಗೂ ಸಿಲುಕಿದರು. ವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಈ ಕ್ಷಿಪ್ರ ಹಿನ್ನಡೆಯಿಂದಾಗಿ ಸ್ವರ್ಣಕಾರರಲ್ಲಿ ಭಯ ಆತಂಕಗಳು ಮೂಡಿ, ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿ ತಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಸಬಿನಿಂದಲೇ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗೊಂಡರು. ಈ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಆಘಾತವನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದೆ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಸ್ವರ್ಣಕಾರರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು"(ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣಚಾರ್ ವಿ.ಎಸ್: ೨೦೧೨: ೬೭). ಈ ರಂಗಕ್ಕೆ ಧನಾಧಿಪತಿಗಳು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸುರಿದು ದೈತ್ಯಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಿರುವುದು. ಗೃಹಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಮತ್ತು ಕುಶಲ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ನೆಲಸಮ ಮಾಡಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳನ್ನು ಮೂಕರನ್ನಾಗಿ ಅತಿ ದುರ್ಬಲರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಶರಣಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ.

೫.೬ ನಗರೀಕರಣದ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳು

ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಕೇಂದ್ರೀಕರಣಗೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಗರೀಕರಣ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ನಗರೀಕರಣವು ನಿರಂತರವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. "ನಗರೀಕರಣವು ಕಡಿಮೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಸ್ಥಿತಿಯ ಕಡೆಗಿನ ಜನರ ಚಲನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು. ಈ ಚಲನೆಯು

ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ, ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಹಾಗೂ ನಿರಂತರವಾಗಿರಬೇಕೆಂದೇನೂ ಇಲ್ಲ"-ಹೋಪ್ ಟಿಸ್‌ಡೇಲ್. ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಮುನ್ರೋ ಹೇಳುವಂತೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ಒಂದು ನೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ವಿದ್ಯಮಾನವೆಂದರೆ ನಗರೀಕರಣ ಅಥವಾ ನಗರಗಳ ಪ್ರಚಂಡ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಿದೆ. "ಥಾಂಪ್‌ಸನ್ ವಾರೆನ್ ಎಂಬುವರು 'ಎನ್‌ಸೈಕ್ಲೋಪೀಡಿಯಾ ಆಫ್ ಸೋಸಿಯಲ್ ಸೈನ್ಸ್'ನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ನೀಡಿರುವಂತೆ ನಗರೀಕರಣ ಎಂಬುದು 'ಕೃಷಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಇಲ್ಲವೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳ ಜನರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಗಾತ್ರ ಉಳ್ಳಂತಹ ಇತರ ಸಮುದಾಯಗಳತ್ತ ಚಲಿಸುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು.' ಈ ಬೃಹತ್ ಗಾತ್ರದ ಸಮುದಾಯಗಳ ಜನರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರ, ಉದ್ದಿಮೆ ಮತ್ತು ಈ ಸಂಬಂಧವಾದ ಆಸಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ"(ಚ.ನ.ಶಂಕರ್‌ರಾವ್: ೨೦೧೩: ೨೬-೨೭). ಮಾನವರ ನಗರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೫-೬ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಭಾರತದ ಸಿಂಧೂನದಿ, ಬೆಬಿಲೋನಿಯಾದ ಯೂಫ್ರಟಿಸ್ ನದಿ ಹಾಗೂ ಈಜಿಪ್ಟಿನ ನೈಲ್ ನದಿಯ ದಂಡೆಗಳಲ್ಲಿ ೫-೬ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ನಗರಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದವೆಂಬ ಅಂಶವು, ಅಷ್ಟು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ನಗರ ಯೋಜನೆ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಒಂದು ಅಸ್ಪಷ್ಟ ರೂಪದಲ್ಲಾದರೂ ಇದ್ದಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು. ಸಿಂಧೂಕಂದರದ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ನಂಬಲರ್ಹ ಮಾಹಿತಿಯಂತೆ ಹರಪ್ಪ ಮತ್ತು ಮೊಹೆಂಜೋದಾರೋ ನಗರಗಳು ಆಗಿನ ಪ್ರಪಂಚದ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಯೋಜಿತ ನಗರಗಳಾಗಿದ್ದವು. ನಗರದಲ್ಲಿ ಆರು ಭಾಗಗಳಿದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲೂ ವಿಶಾಲವಾದ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗಿತ್ತು. ಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ಉತ್ತರದಕ್ಷಿಣವಾಗಿ ಹಾದುಹೋಗುವ ಎರಡೆರಡು ಬೀದಿಗಳಿದ್ದುವು ಮತ್ತು ಎರಡೆರಡು ಓಣಿಗಳಿದ್ದುವು. ಒಂದು ಬೀದಿಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲಾಗಿ ಮನೆಗಳಿದ್ದುವು. ಇವಲ್ಲದೆ ಎದುರುಬದುರಾಗಿರುವ ಎರಡು ಮೂರು ಕೋಣೆಗಳುಳ್ಳ ಮನೆಗಳಿದ್ದುವು. ಇವು ಅಂಗಡಿಗಳಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು. ದೊಡ್ಡ ಮನೆಗಳು ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಂಗಳಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದವು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂಗಳಗಳಿದ್ದು ಸುತ್ತಲೂ ಕೋಣೆಗಳಿದ್ದುವು. ಚಿನಿವಾರರ, ಇತರ ಲೋಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರ ಮನೆಗಳು ಸಣ್ಣವಿದ್ದುವು ಎಂಬುದನ್ನು ಚರಿತ್ರೆ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಮೌರ್ಯರು ಮತ್ತು ಗುಪ್ತರ ಆಡಳಿತದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಗರ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರತೇಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಥವಾ ನಿಯೋಗಿಗಳೇ ಇದ್ದವೆಂಬ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. 'ಪಟ್ಟಣ ಪರಿಷತ್' ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ರಾಜ್ಯವು ನಿಯುಕ್ತಿಗೊಳಿಸಿದ ಇತರೆ ಕಾರ್ಯಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಗರಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದವು ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಗುಪ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣ ಪರಿಷತ್ತುಗಳು ಇದ್ದುವಲ್ಲದೆ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಬಹಳಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತಿ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಭಾರತದ ಪ್ರಾಚೀನ ವಿದ್ವಾಂಸರು ನಗರಯೋಜನೆಯ ಕುರಿತಾಗಿ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕೂಡ ರಚಿಸಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು 'ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ' ಗ್ರಂಥಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರಬಿಂದುವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿರ್ಮಿಸಿಲಾಗಿದ್ದ ಮಧುರೈ, ಶ್ರೀರಂಗಮ್

ಹಾಗೂ ಕಾಂಚಿಪುರಂ. ಇವು ವೇದಕಾಲೀನ ನಗರಯೋಜನೆಯ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಉದಾಹರಣೆಗಳೆನಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. 'ಮಾನಸಾರ ಶಿಲ್ಪಶಾಸ್ತ್ರ' ಹಾಗೂ ಕೌಟಿಲ್ಯನ 'ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ' ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದವರು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ನಗರಯೋಜನೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇರಲಾರರು. ಮೊಗಲರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಗರಯೋಜನೆಯು ಇನ್ನಷ್ಟು ಊರ್ಜಿತಗೊಂಡಿದ್ದು ಆಗ್ರಾ, ಅಜ್ಮೀರ್, ಫತೇಪುರ್ ಸಿಕ್ರಿ, ಉಜ್ಜೈನಿ, ಭಾರತ್ ಪುರ, ಬನಾರಸ್, ದೆಹಲಿ ಮುಂತಾದ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ನಗರಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಮೊಗಲ್ ದೊರೆಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಲಾಖೆಯನ್ನೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದರು. ಪ್ರಾಚೀನ ರೋಮನ್ನರಂತೆ ಮೊಗಲರಿಗೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಹಾಗೂ ವೈಭವವನ್ನು ಭವ್ಯವಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ತುಡಿತವಿತ್ತೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಕೆಲವು ರಜಪೂತ ಅರಸರೂ ಕೂಡ ನಗರ ಯೋಜನೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿದ್ದಿದೆ. ವೇದಗಳ ತತ್ವದಂತೆ ವಸತಿ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಯೋಜನಾ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಜೈಪುರ ನಗರವನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಖ್ಯಾತಿ ಮಹಾರಾಜ ಸವಾಯಿ ಜೈಸಿಂಗ್-೨(೧೭೭೦)ನಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳರಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಗರಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಕಾಣಿಸಿದ್ದು ಅವರು ವ್ಯಾಪಾರ ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಸೈನಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಬಂದರು ನಗರಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವತ್ತ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವತ್ತ ವಿಶೇಷ ಗಮನ ಹರಿಸಿದರು. ಆದರೆ ನಗರಯೋಜನೆಯ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ನಗರೀಕರಣದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದದ್ದು ಮಾತ್ರ ೨೦ನೇ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ. ೧೮೫೦ರಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೇ ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ನಗರ ಸುಧಾರಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವೊಂದು ಶಾಸನಬದ್ಧ ಅಧಿಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರ ಮೂಲಕ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾರ್ಯಗಳೇನೂ ಸಾಧಿತವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಗರಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿಚಾರಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬಂದವು. ೧೯೬೨ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಗರಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಂದು ಮಾದರಿ ಕಾಯ್ದೆಯೂ ಕೂಡ ರೂಪವಾಯಿತು. ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕವೂ ಕೂಡ ನಗರ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಹಾಗೂ ತಂತ್ರಗಳು ಕೂಡ ರೂಪಿತವಾದವು"(ಚ.ನ.ಶಂಕರ್‌ರಾವ್: ೨೦೧೩: ೧೪೫-೪೬).

ಆಧುನಿಕ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ವಸಾಹತುಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಗಾತ್ರದ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಸ್ತರಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯೊಂದಿಗೆ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗತೊಡಗಿದವು. ಇವು ವಾಣಿಜ್ಯಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುಳ್ಳ ಚುನಾಯಿತ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರಕಾರಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಹೊಂದಿವೆ. ಈ ಹಿಂದಿನ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅಪರೂಪವಾಗಿದ್ದ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಂತಹ ಸೇವಾಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡ ಬೃಹತ್ ಗಾತ್ರದ ಜನ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಇವು ವಿಶ್ವಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ

ಸ್ವರೂಪದವುಗಳಾಗಿದ್ದು ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಫ್ಯಾಶನ್ನುಗಳ ಉಗಮ ಸ್ಥಾನಗಳಾಗಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಬಗೆಯ ಸಂಘಟನೆಗಳಿದ್ದು ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಬಗೆಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಾತ್ ಜೀವನಶೈಲಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜನಸಮುದಾಯ ವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಕೆಲವು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೂ ಅವು ವ್ಯಾಪಾರ ಹಾಗೂ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಬಂಧಿತ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಖ್ಯಾತವಾಗಿವೆ. ಮುಂಬೈ ನಗರ ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಮುಂಬೈ ಬಂದರಿನ ಮುಖಾಂತರ ವಿದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೂಡ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದು. ಹಾಗೆ ನೋಡುವುದಿದ್ದರೆ, ವಿದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಭಾರತದ ಸುಮಾರು ೯೦%ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದ ವ್ಯಾಪಾರ-ವ್ಯವಹಾರವು ಜಲಮಾರ್ಗದ ಮೂಲಕವೇ ನಡೆಯುತ್ತಲಿದೆ. ಪಾಂಡಿಚೇರಿ, ಗೋವಾ, ಮದ್ರಾಸ್, ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣಂ, ಕೋಲ್ಕತ್ತಾ, ಮಚಲೀಪಟ್ಟಣ, ಸೂರತ್, ಮಂಗಳೂರು. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕೇವಲ ಬಂದರುಗಳಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ವ್ಯಾಪಾರ-ವಾಣಿಜ್ಯದ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿಯೂ ರೂಪುಗೊಂಡಿವೆ. ಬಂದರು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮಾತ್ರ ವ್ಯಾಪಾರ ವಾಣಿಜ್ಯದ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿರಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಡೆಹ್ರಾಡೂನ್ ಅಕ್ಕಿ ಮಂಡಿಗಳಿಗೆ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದರೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಅಡಿಕೆ ಮಂಡಿಗಳಿಗೆ ಹೆಸರು ಪಡೆದಿದೆ. ದೆಹಲಿ, ಕಾನ್ಪುರ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ದಾವಣಗೆರೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ(ಜೀನ್ಸ್)ಗಳಂತಹ ನಗರಗಳು ಬಂದರು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿವೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ರತ್ನಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿತ್ತೆಂದು ವಿಜಯನಗರದ ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ನಗರದಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಬಿಗಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಜನರು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವತಂತ್ರರು. ತಮ್ಮ ಅಭಿರುಚಿಗೆ, ಆಸಕ್ತಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅರ್ಹತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ನಗರದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆಸೆ-ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಅಥವಾ ಅಭೀಪ್ಸೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಜನರು ಹಲವು ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವರು. ನಗರದ ವಾತಾವರಣವು ವೈಯಕ್ತಿಕತೆ ಬೆಳೆಯಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಕಿಂಗ್ಸ್ಲೇ ಡೇವಿಸ್ ಹೇಳುವಂತೆ 'ನಗರದಲ್ಲಿ ಅಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗೂ ಐಚ್ಛಿಕ ಸ್ವರೂಪದ ವಿವಿಧ ಸಂಘಗಳು, ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಅವಕಾಶಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಲನೆ ಇವು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ತನ್ನ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ತಾನೇ ಯೋಚಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ.' ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಇಷ್ಟ, ಆಸೆ, ಆಕಾಂಕ್ಷೆ, ಸುಖಭೋಗ, ಭವಿಷ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವ್ಯವಹರಿಸುವನು. ಸಿಮ್ಮೆಲ್ ಹೇಳುವಂತೆ 'ನಗರವಾಸಿಯು ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರನೂ ಅನಿರ್ಬಂಧಿತನೂ, ಔಪಚಾರಿಕ ಮನೋವೃತ್ತಿಯವನೂ, ಅತ್ಯಲ್ಪ ಸಹಾನುಭೂತಿಯುಳ್ಳವನೂ ಅಗಿರುವನು'. ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಯಾವುದೇ ಬಂಧನಗಳಿಗೆ ಸಿಲುಕದೆ, ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೂ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳದೆ 'ಯಾವುದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಲೀನವಾಗದೆ, ಇಡೀ ನಗರದ ವಿರುದ್ಧ ವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವನು ಎಂಬಂತೆ ವರ್ತಿಸುವನು.' ಎಂದು ಕಿಂಗ್ಸ್ಲೇ ಡೆವಿಸ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುವನು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ(ಕಾರ್ಮಿಕ) ವರ್ಗದ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೃಷಿಬಿಟ್ಟು ಇತರೆ ಕೆಲಸಗಳತ್ತ ವಾಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಣಮಟ್ಟದ ಕೆಲಸ, ಆಕರ್ಷಕ ಆದಾಯ, ಕಡಿಮೆ ಶ್ರಮ, ಅನುಕೂಲಕರ ಸಮಯ ಎಲ್ಲಾವರ್ಗದ ಜನರ ಆದ್ಯತೆಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಈ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ದೇಶದ ವಿವಿಧ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಅಂಶಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಜೀವನದ ನಂತರ ಸೂಕ್ತ ಉದ್ಯೋಗ ಹುಡುಕುವುದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ನಗರೀಕರಣ ಹಾಗೂ ವಾಣಿಜ್ಯೀಕರಣದ ಫಲವಾಗಿ ಕಳೆದ ದಶಕಗಳಿಂದೀಚೆಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಹುಡುಕಾಟ ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿದೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತು ತಮ್ಮ ಆಸಕ್ತಿ ಅಭಿರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಕಂಪನಿಗಳೇ ಸಮರ್ಥ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ಹುಡುಕಾಟಕ್ಕಾಗಿ ವಿವಿಧ ಕಾಲೇಜುಗಳತ್ತ ದಾಪುಗಾಲು ಹಾಕುತ್ತಿರುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕಳೆದೊಂದು ದಶಕದಿಂದೀಚೆಗೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಆಹಾರ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳು, ಸಿದ್ಧ ಉಡುಪು, ಚರ್ಮದ ಮತ್ತು ಮರದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು, ಆಭರಣಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪಾದನಾ ವಲಯದ ಕಾರ್ಮಿಕ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಲಿವೆ ಎಂದು ಅಸೋಚಾಂ ಮತ್ತು ನಿಲೇರ್ಡ್ (ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ–National Insititute of Labour Econamics Research and Development) ಜಂಟಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿದ ಸಮೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ.

ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಭಾರತ ತುಂಬಾ ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ದೇಶ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಮುಂಚೂಣಿಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದು, ತನ್ನದೇ ಛಾಪನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತಿದೆ. ಜಾಗತಿಕ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕ, ಚೀನಾದಂತಹ ದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಪೈಪೋಟಿಗೆ ಎದುರಾಗಿದೆ. ಇಡೀ ಜಗತ್ತೇ ಭಾರತದೆಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಿದೆ. ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಅನೇಕ ನಗರಗಳು ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಅನೇಕ ಶ್ರೀಮಂತ ನಗರಗಳು ತನ್ನ ವೈಶಿಷ್ಟತೆಯಿಂದಾಗಿ ಮತ್ತು ಹಣದಿಂದಾಗಿ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಗಳಿಸಿವೆ. ಶ್ರೀಮಂತ ನಗರ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಯಾ ನಗರಗಳ ಜಿಡಿಪಿ, ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರ, ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವೇಗ, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂಶಗಳು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಸಹಜ ಮಾನದಂಡಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತ ನಗರಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದು, ಸಿಲಿಕಾನ್ ಸಿಟಿ ಎಂದು ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅನೇಕ ಐಟಿ ವಲಯದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಜನ್ಮ ನೀಡಿದ ನಗರ ಇದು. ಇದರ ಜಿಡಿಪಿ ಪ್ರಮಾಣ ೮೩ ಬಿಲಿಯನ್ ಆಗಿದೆ. ಉದ್ಯಮಿಗಳ ಆದ್ಯತೆಯ ಮತ್ತು ನೆಚ್ಚಿನ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಹತ್ತು ನಗರಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿರುವುದು ನಮಗೆಲ್ಲ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂಗತಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ನವೋದ್ಯಮಗಳ ನೆಚ್ಚಿನ ತಾಣವಾಗಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇ. ೩೫ರಷ್ಟು ಐಟಿ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದಿಂದ ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ತಂತ್ರಜ್ಞರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನವರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಾಯುಯಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ

ಶೇ. ೬೫ರಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಾರ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲೇ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆರ್ ಮತ್ತು ಡಿ ಹಾಗೂ ಎಂಜಿನೀಯರಿಂಗ್ ಕೇಂದ್ರಗಳಾದ ಬೋಯಿಂಗ್, ಏರ್ಬಸ್, ಜಿಇ ಏವಿಯೇಷನ್ ಕೇಂದ್ರಗಳಿವೆ. ಜತೆಗೆ ಜಾಗ್ವಾರ್, ಸುಖೋಯ್ ೩೦ನಂತಹ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿಮಾನಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಏರೋನಾಟಿಕ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ರೇಷ್ಮೆ ಉದ್ಯಮದ ೩೫ ಬಿಲಿಯನ್‌ನಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದಲೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಸೂರತ್ ಗುಜರಾತಿನ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ನಗರವಾಗಿದೆ. ೪೦ ಬಿಲಿಯನ್ ಜಿಡಿಪಿ ಇದೆಯೆಂದು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಿಟಿ ಮೇಯರ್ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಅನುಸಾರ ೨೦೨೦ರಲ್ಲಿ ಜಿಡಿಪಿ ಪ್ರಮಾಣ ೫೭ ಬಿಲಿಯನ್ USD ಆಗಲಿದೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸೂರತ್ ನಗರವನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ಡೈಮಂಡ್ ಹಬ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವದ ಒಟ್ಟು ಶೇ. ೯೦ರಷ್ಟು ಕಚ್ಚಾ ವಜ್ರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಪಾಲಿಶ್ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಭಾರತದ ಶೇ. ೯೯.೯ರಷ್ಟು ಆಗಿದೆ. ಭಾರತದಿಂದ ರಫ್ತಾಗುವ ಶೇ. ೯೦ರಷ್ಟು ವಜ್ರಗಳು ಸೂರತ್‌ನಿಂದ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಜವಳಿ ಉದ್ಯಮದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲು ಈ ನಗರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಅಹಮದಾಬಾದ್ ಗುಜರಾತಿನ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ನಗರ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ೬೪ ಬಿಲಿಯನ್ USD ಜಿಡಿಪಿ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅದಾನಿ ಗ್ರೂಪ್, ನಿರ್ಮಾ, ಅರವಿಂದ ಮಿಲ್ಸ್, ಕ್ಯಾಡಿಲಾ ಮತ್ತು ಟೊರೆಂಟ್ ಫಾರ್ಮಾಸ್ಯುಟಿಕಲ್ಸ್ ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿಗಳು ಈ ನಗರದಲ್ಲಿವೆ. ಅಹಮದಾಬಾದ್ ಡೆನಿಮ್, ರತ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳನ್ನು ರಪ್ತು ಮಾಡುವ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ನಗರವಾಗಿದೆ. ಮುಂಬೈ ೨೦೯ ಬಿಲಿಯನ್ USD ಜಿಡಿಪಿ ಹೊಂದಿರುವ ನಗರ. ಬಾಲಿವುಡ್ ಖ್ಯಾತಿಯ ಮುಂಬೈ. ಇದು ವಾಣಿಜ್ಯ, ಫ್ಯಾಷನ್, ಎಂಟರ್‌ಟೈನ್ಮೆಂಟ್, ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮತ್ತು ಪ್ರಖ್ಯಾತ ನಗರ. ಮುಂಬೈ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ರಾಜಧಾನಿ ಆಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ೭೦%ರಷ್ಟು ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಇದೊಂದೇ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಇದು ಶೇ. ೬ರಷ್ಟು ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಶೇ. ೧೦ರಷ್ಟು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಉದ್ಯೋಗ, ೩೦%ರಷ್ಟು ಐಟಿ ಸಂಗ್ರಹ, ಶೇ. ೬೦ರಷ್ಟು ಕಸ್ಟಮ್ ಡ್ಯೂಟಿ ಸಂಗ್ರಹ, ಶೇ. ೨೦ರಷ್ಟು ಕೇಂದ್ರ ಅಬಕಾರಿ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹ, ಶೇ. ೪೦ರಷ್ಟು ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಗ್ರಹ, ಮತ್ತು ೧೦ ಬಿಲಿಯನ್ USD ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ. ಮುಂಬೈ ಎನ್.ಎಸ್.ಇ., ಬಿ.ಎಸ್.ಇ., ಆರ್.ಬಿ.ಐ. ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಕಂಪನಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರಮುಖ ಬಂದರು ನಗರವಾಗಿದೆ.

ದೇಶದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಕಂಪನಿಗಳಾದ ರಿಲಯನ್ಸ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಟಾಟಾ ಗ್ರೂಪ್ ಮತ್ತು ಆದಿತ್ಯ ಬಿರ್ಲಾ ಮುಂಬೈ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಜಗತ್ತಿನ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಭಾರತದ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ದೆಹಲಿ ದೇಶದ ಎರಡನೇ ಶ್ರೀಮಂತ ನಗರಿ ಎಂಬ ಖ್ಯಾತಿ ಹೊಂದಿದೆ. ದೆಹಲಿಯ ಜಿಡಿಪಿ ೧೬೭ ಬಿಲಿಯನ್ USD ಆಗಿದೆ. ಇದು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಿ ಮತ್ತು ಅರೆಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ನಗರ. ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಲಾಭದಾಯಕದಲ್ಲಿರುವ ದೆಹಲಿ, ವಿದೇಶಿ ನೇರ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ದೆಹಲಿಯ ಜಿಡಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಶೇ. ೮೦ರಷ್ಟು ಸೇವಾವಲಯದ ಕೊಡುಗೆ ಇದೆ. ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಹೋಟೆಲ್

ಉದ್ಯಮ, ಬ್ಯಾಂಕು, ಮಾಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸೇವೆಯ ಮತ್ತು ಆದಾಯದ ಮೂಲಗಳಾಗಿವೆ. ಕೊಲ್ಕತ್ತಾ ಇದು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ರಾಜಧಾನಿ ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ಹಿಂದಿನ ರಾಜಧಾನಿ ಕೇಂದ್ರ. ಇದರ ಜಿಡಿಪಿ ಪ್ರಮಾಣ ೧೫೦ ಬಿಲಿಯನ್ ಆಗಿದೆ. ಪ್ರಮುಖ ಬಂದರು ನಗರ ಹಾಗೂ ಈಶ್ಯಾನ್ಯ ಭಾರತದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ, ಐಟಿ ಕಂಪನಿ ಮತ್ತು ಬಿಪಿಓ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಆಕರ್ಷಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಐಟಿಸಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಅಲಹಾಬಾದ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಯುಕೊ ಬ್ಯಾಂಕು ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಜಾಗತಿಕ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ನೆಚ್ಚಿನ ತಾಣವಾಗಿದೆ. ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಐಟಿ ವಲಯವು ಶೇ. ೭೦ರಷ್ಟು ವೇಗವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಜತೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಆರ್ಥಿಕ ವಲಯವು ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ನಗರಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ವಲಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮವೂ ಕೂಡ ತನ್ನದೇ ಆದ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳ ಮೋಹದಿಂದ ಹೊರತಾದವರು ಅತಿ ವಿರಳ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಂತೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಭರಣಗಳು ಮತ್ತೆ ಫ್ಯಾಷನ್ ಆಗಿದ್ದು, ಜನರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿವೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ಹರಳುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಆಭರಣಗಳು ಮೊದಲ ನೋಟದಲ್ಲಿಯೇ ಕಣ್ಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಉಂಗುರ, ಕಿವಿಯೋಲೆ, ನತ್ತು, ನೆಕ್ಲೆಸ್, ಸರ, ಬಳೆ, ಡಾಬು, ವಂಕಿ, ವಡ್ಯಾಣ, ಕಾಲಂದಿಗೆ ಮುಂತಾದ ಆಭರಣಗಳಲ್ಲಿ ಹರಳುಗಳೇ ತುಂಬಿರುತ್ತವೆ. ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಹರಳುಗಳು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿವೆ. ವಜ್ರದ ಹರಳು, ನೀಲಮಣಿ, ಪಚ್ಚೆ, ಮಾಣಿಕ್ಯ ಮುಂತಾದ ಹರಳುಗಳು ಭಾರತೀಯರ ಜೀವನದೊಂದಿಗೆ ಸಮ್ಮಿಳಿತಗೊಂಡು, ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ರೂಪು ಪಡೆಯುತ್ತ ಬಂದಿವೆ. ಎಲ್ಲವೂ ವ್ಯವಹಾರದ ರೂಪ ಪಡೆದಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹರಳುಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಹಾಗೂ ಬಳಕೆದಾರರು ಬಯಸಿದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಆಮೂಲಾಗ್ರ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಜುವೆಲರಿ ಮಾಲೀಕರು ಚಿಲ್ಲರೆ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಆಕರ್ಷಕ ರತ್ನದ ಹರಳುಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಕಾತರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮಧ್ಯೆ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನವೀನ ಹಾಗೂ ಆಕರ್ಷಕ ಮಾದರಿಯ ಹರಳುಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಗ್ರಾಹಕರೂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಹಾಗೂ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತವಾದ ರತ್ನಾಭರಣಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜೆಮ್ಮೊಲಾಜಿಸ್ಟ್ ಆಗುವ ಮೂಲಕ ಈ ಎಲ್ಲ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಶೇ. ೯೫ರಷ್ಟು ವಜ್ರದ ಹರಳುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವ ಮತ್ತು ಹೊಳಪು ನೀಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತವು ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ವಜ್ರ ಕತ್ತರಿಸುವ ಹಾಗೂ ಹೊಳಪು ನೀಡುವ ದೇಶ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿತವಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಜೆಮ್ಮೊಲಜಿ ಕೋರ್ಸ್ ಅತ್ಯಂತ ಲಾಭದಾಯಕ ಮತ್ತು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ತೃಪ್ತಿ ನೀಡುವ ಕ್ಷೇತ್ರ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಬೀತು ಮಾಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿದೆ.

ರತ್ನಖಚಿತ ಹರಳುಗಳು ಮತ್ತು ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಲೋಹಗಳ ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಜ್ಞಾನವೇ ಜೆಮ್ಮೊಲಜಿ ಅಥವಾ ರತ್ನಶಾಸ್ತ್ರ. ಅಂದರೆ ರತ್ನದ ಹರಳುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ, ಶ್ರೇಣೀಕರಿಸುವ, ಆಕರ್ಷಕ ರೂಪು

ನೀಡಿ ಆಭರಣವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವ ಕಲೆ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಸಂಗಮವೇ ಜಿಮ್ಮೊಲಜಿ. ಜಿಮೋಸ್ಟೈನ್ಸ್ ಭಾಗವಾದ ಈ ಕೋರ್ಸ್ ಉದ್ಯೋಗಾಕಾಂಕ್ಷಿಗಳ ಹೊಸ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನದ ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಹರಳುಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಭಾರತವು ಜುವೆಲರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಲಾಭ ಗಳಿಕೆ ವಲಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ದೇಶ ಹಾಗೂ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವೃತ್ತಿ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜುವೆಲರಿ ಡಿಸೈನ್, ಜುವೆಲರಿ ರಿಟೇಲ್ ಬಿಜಿನೆಸ್, ಹರಳುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವ ಹಾಗೂ ಪಾಲಿಷ್ ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ರತ್ನ ಹಾಗೂ ಅಮೂಲ್ಯ ಲೋಹಗಳನ್ನು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ, ಸ್ವಂತ ಜುವೆಲರಿ ಉದ್ಯಮ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರ ಹೀಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವೃತ್ತಿ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕೋರ್ಸಿನ ನಂತರ ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದಾದ ವಿವಿಧ ಪಾತ್ರಗಳು ಇಂತಿವೆ – ಜಿಮ್ಮೊಲಾಜಿಸ್ಟ್, ಡೈಮಂಡ್ ಗ್ರೇಡರ್, ಜುವೆಲರಿ ಡಿಸೈನರ್, ಸೇಲ್ಸ್ ಪರ್ಸನ್, ಜುವೆಲರಿ ಆಕ್ಷನ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್. ಈ ರೀತಿಯ ಪದವಿ ಪಡೆದವರು ಮೈನಿಂಗ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀ, ಜುವೆಲರಿ ಮೇಕಿಂಗ್ ಅಂಡ್ ಡಿಸೈನಿಂಗ್ ಯೂನಿಟ್, ಜುವೆಲರಿ ಅಂಗಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಷೋರೂಮುಗಳು, ಜೆಮ್ ಎಕ್ಸಪೋರ್ಟಿಂಗ್ ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್, ಜೆಮ್ ಸ್ಟೋನ್ ಕಟ್ಟಿಂಗ್ ಆಂಡ್ ಪಾಲಿಷಿಂಗ್ ಯೂನಿಟ್, ಜೆಮ್‌ಟೆಸ್ಟಿಂಗ್ ಲ್ಯಾಬ್ಸ್, ಜೆಮ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮೆಟಲ್ ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ಆಂಡ್ ಕ್ವಾಲಿಟಿ ಸರ್ಟಿಫೈಯಿಂಗ್ ಏಜೆನ್ಸಿ, ಆರ್ಟಿಫಿಷಿಯಲ್ ಜೆಮ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀ, ಟಾಪ್ ಗ್ರೇಡ್ ಗೋಲ್ಡ್‌ಸ್ಮಿಥ್ಸ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ ಅಥವಾ ಸ್ವತಃ ತಾವೇ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕೋರ್ಸ್ ಸೇರಲು ಕನಿಷ್ಠ ೧೮ ವರ್ಷಗಳ ವಯೋಮಿತಿ ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ವಿಭಾಗದ ಪಿಯುಸಿಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಶೇ. ೫೦ರಷ್ಟು ಅಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತೀರ್ಣತೆ ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗದವರಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಆದ್ಯತೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷಾ ಪರಿಣತಿ ಜೊತೆಗೆ ಸಂವಹನ ಕೌಶಲದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಯಶಸ್ವಿ ಜಿಮ್ಮೊಲಜಿಸ್ಟ್ ಆಗಲು ಸೃಜನಶೀಲತೆ, ಕಣ್ಣಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ, ಕಲೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚುವ ಗುಣ, ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ವೀಕ್ಷಣಾ ಶಕ್ತಿ, ನಿಖರವಾದ ವಿವರ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಉಪಕ್ರಮ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಕಲೆ ಇದ್ದರೆ ವೇಗವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಜಿಮ್ಮೊಲಜಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೩ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ೩ ವರ್ಷಗಳವರೆಗಿನ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಮತ್ತು ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳಿವೆ. ಎಲ್ಲ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಅನುಭವದ ಮೂಲಕವೇ ನಡೆಯುವುದರಿಂದ ಹರಳುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವ, ಬಣ್ಣ ಲೇಪಿಸುವ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರೆ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ, ೨೫ ಸಾವಿರದಿಂದ ೧.೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ವೆಚ್ಚ ತಗಲಬಹುದು. ಅಂತಹ ಕೆಲವು ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳೆಂದರೆ, ಜೆಮ್ಸ್ ಐಡೆಂಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್, ಡೈಮಂಡ್ ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೋರ್ಸ್, ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೋರ್ಸ್ ಇನ್ ಕಟ್ ಆಂಡ್ ಡಿಸೈನ್ ಅನಲಿಸಿಸ್, ಪರ್ಲ್ ಗ್ರೇಡಿಂಗ್, ಪಾಲಿಷ್ಡ್ ಡೈಮಂಡ್ ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ಕೋರ್ಸ್, ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳು ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಜಿಮ್ಮೊಲಜಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಧಾನದಿಂದ ಹರಳುಗಳ ಸ್ವರೂಪ

ಗುರುತಿಸುವ, ವಿಂಗಡಿಸುವ, ಶ್ರೇಣೀಕರಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಹರಳುಗಳ ಭೌತಿಕ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು, ಆಪ್ಟಿಕಲ್ ಗುಣಗಳು, ಫ್ಯಾಷನ್ನಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಡಿಸೈನಿಂಗ್, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಆಧಾರಿತ ಆಭರಣ ವಿನ್ಯಾಸ, ಲೋಹಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು, ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕಾ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹರಳುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವ, ವರ್ಣಮಯಗೊಳಿಸುವ, ಮೆರುಗುಗೊಳಿಸುವ, ಹೊಳಪು ನೀಡುವ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಆಕರ್ಷಕ ಆಭರಣವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳು ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ವಾದವುಗಳೆಂದರೆ ವೋಂಗಾ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಫ್ಯಾಷನ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ಬೆಂಗಳೂರು, ಸಾಲಿಟೇರ್ ಡೈಮಂಡ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಬೆಂಗಳೂರು, ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಜಿಮ್ಮೊಲಜಿ ದೆಹಲಿ, ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಜೆಮ್ಸ್ ಆಂಡ್ ಜುವೆಲರಿ ಮುಂಬೈ, ಸಿನ್ಗಾದ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಆಫ್ ಜಿಮ್ಮೊಲಜಿ ಆಂಡ್ ಜುವೆಲರಿ ಡಿಸೈನಿಂಗ್ ಪುಣೆ, ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಜುವೆಲರಿ ಮುಂಬೈ. ಇಂಟರ್ನ್ಯಾಷನಲ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಜಿಮ್ಮೊಲಾಜಿಕಲ್ ಸೈನ್ಸ್ ದೆಹಲಿ, ಏಸೆರಾ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಡಿಸೈನ್ ಚೆನ್ನೈ, ಅರಿಹಂತ್ ಡೈಮಂಡ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಸೂರತ್. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರು ಆಭರಣಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ಈ ಹಿಂದೆ ಈ ರೀತಿಯ ಔಪಚಾರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಆಭರಣಶಾಸ್ತ್ರದ ಕುರಿತಾದ ಯಾವುದೇ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ತಲೆಮಾರಿನಿಂದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಈ ತಮ್ಮ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಧಾರೆ ಎರೆಯುತ್ತಿದ್ದುದರ ಫಲವಾಗಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕಾ ಕಲೆ ಈಗಲೂ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯವಾಗಿದ್ದು, ಸಣ್ಣ ಆಭರಣ ತಯಾರಕರು ದೊಡ್ಡ ಆಭರಣ ತಯಾರಕರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಇದು ಶ್ರೀಮಂತ ಆಭರಣಕಾರರ ಕಪಿಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕುವಂತಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಸಣ್ಣ ಆಭರಣಕಾರರು ತೊಂದರೆ ಅನುಭವಿಸುವಂತಾಗಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಆಭರಣ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ದಿನಗೂಲಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಸೌಲಭ್ಯ ನೀಡದೇ ಸಣ್ಣ ಆಭರಣಕಾರರಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಗರಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆಲ್ಲ, ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಶ್ರೀಮಂತರು, ಗ್ರಾಹಕರು ಮತ್ತು ಸ್ವರ್ಣಕಾರರ ಮಧ್ಯ, 'ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ'ಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಇವರು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ಕಾರಣಂದಿಂದಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ವರ್ಣಕಾರರು ತಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಅನ್ಯಮಾರ್ಗ ಕಾಣದೆ ನಗರಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಹೀಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು, ಚಿನ್ನಾಭರಣ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಅನುವಂಶಿಕವಾಗಿ ಬಂದ ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸವಲ್ಲದೆ, ಬೇರೆ ಯಾವ ಕಸಬುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತಿಳಿಯದ

ಸ್ವರ್ಣಕಾರರು, ತಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಸುಬನ್ನೇ ಮನೆಗಳಲ್ಲೋ ಅಥವಾ ಚಿನ್ನ-ಬೆಳ್ಳಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಲ್ಲೋ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಾದ್ಯಂತ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು, ತಮ್ಮ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರವೂ ಸಹಾ ವೃತ್ತಿವಂಚಿತ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರಿಗೆ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ, ಹೊಸವೃತ್ತಿ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಘೋಷಿಸಿವೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಉತ್ತೇಜನಗಳು ಕೆಲವು ಮಂದಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ತಮ್ಮ ಆನುವಂಶಿಕ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ತಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಸುಬುಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ತಾಂತ್ರಿಕ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಗಳಂತಹ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡು ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನೆ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವರ್ಣ ನಿಯಂತ್ರಣ ಶಾಸನವನ್ನು ೧೯೬೭ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಡಿಲಿಸಿ, ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ತೆರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಗಳು, ಪರವಾನಗಿ ನೀಡಲಾರಂಭಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸ್ವರ್ಣಕಾರರು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಮುಂದಯುವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಬಂಗಾರ ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಹಿಂದುರಿಗಿಸಿದ ಬಂಗಾರದ ಬಗೆಗೆ, ಪರವಾನಗಿದಾರರು ನಿಖರ ಲೆಕ್ಕ ಇಡಬೇಕಾದುದನ್ನು ಈ ಇಲಾಖೆಗಳು ವಿಧಿಸುತ್ತವೆ.

ಸ್ವರ್ಣ ನಿಯಂತ್ರಣ ಶಾಸನವನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಗ್ರಾಹಕರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸೆಳೆತ ಅಥವಾ ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳ ಮೇಲಿನ ಆಸೆಗಳಿಂದ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿ, ಸ್ವರ್ಣಕಾರರು ತಮ್ಮ ಆನುವಂಶಿಕ ಕಸಬನ್ನು ಪುನಾರಂಭಿಸಿ, ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚು ಪ್ರವರ್ಧಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಸ್ಥೂಲದೃಷ್ಟಿಯ ಅವಲೋಕನವೊಂದು, ಈ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಮೊದಲ ಪೀಳಿಗೆಯವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಎರಡು ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಪೀಳಿಗೆಯವರು ಮಾತ್ರ ಔದ್ಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಚುರುಕುಗೊಂಡಿರುವ ಬಗೆಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ, ಅಂಗೀಕಾರಾರ್ಹ ವೃತ್ತಿಯ ಚುರುಕುತನದ ವಿವಿಧ ಮಜಲುಗಳು, ಇನ್ನೂ ಮುಂದಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಗೆ ಬಹು ಕುತುಹಲಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿವೆ. ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾವಂತ ತರುಣರು, ನಿರುದ್ಯೋಗ ಕಾರಣ, ಸ್ವರ್ಣಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಸೋದ್ಯಮಿಗಳಂತೆ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಸ್ವರ್ಣೋದ್ಯಮ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ಸಂಯುಕ್ತ ವ್ಯಾಪಾರಿರಂಗಕ್ಕೂ ಧುಮುಕಿದ್ದಾರೆ. ಆಭರಣಗಳ ಉದ್ಯಮದತ್ತ ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸಿದರೆ, ಭಾರತವು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರವನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

೧೯೯೦ರಿಂದ ಈವರೆಗೆ ಭಾರತವು ೫೨೪೬ ಟನ್ ಬಂಗಾರವನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ೨೦೦೭ರಲ್ಲಿ ೯೫೦ಟನ್ ಬಂಗಾರವನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು. ಇದು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಗಗನಕ್ಕೇರುತ್ತಲೇ ಹೋಗಬಹುದು. ಈ ಆಮದು ಆಗುತ್ತಿರುವ ಬಂಗಾರದ ಬಹುಪಾಲು ೨೨ ಕ್ಯಾರೆಟ್ಟಿನ ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗೇ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ವಿಶ್ವ ಚಿನ್ನ ಮಂಡಳಿ ಮೂಲವು, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜು ೩,೦೦,೦೦೦ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳು ಹೊರಮಾರ್ಗಗಳಿದ್ದು, ಮೂರು ದಶಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ವರ್ಣಕಾರರು

ಮತ್ತು ಅವರ ಸಹಾಯಕರು ಭಾರತಾದ್ಯಂತ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿದೆ. ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಂಯುಕ್ತ ಕಂಪೆನಿಗಳು ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ, ಸ್ವರ್ಣೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಕೈಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳಿಗೆ, ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾ, ಮಲೇಶಿಯಾ, ಸಿಂಗಪುರ, ಯು.ಕೆ, ಯು.ಎಸ್.ಎ. ಮತ್ತು ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಗ್ರಾಹಕರು ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳಿಂದ ತಯಾರಾದ ಆಭರಣಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಕರ ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸ್ವರ್ಣಕಾರರು ಕಡಿಮೆ ಮಜೂರಿ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಮಾನು(ವೇಸ್ಟೇಜು) ಕೊಟ್ಟು, ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡು, ತಾವು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವಾಗ ಹೆಚ್ಚು ತಾಯಾರಿಕಾ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಮಾನುಗಳನ್ನು(ವೇಸ್ಟೇಜು) ಸೇರಿಸಿ, ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಿ ಲಾಭ ಗಳಿಸುತ್ತ ಸ್ವರ್ಣಕಾರರನ್ನು ಶೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆಭರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಣಕಾರರಿಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ, ಸಿದ್ಧ ಆಭರಣಗಳ ಅಂಗಡಿಗಳಿಂದಲೇ ಖರೀದಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಗ್ರಾಹಕರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಸ್ವರ್ಣಕಾರರು, ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿ ಕಸಬನ್ನು ಮಾಡುವ ಬದಲು, ಅನ್ಯ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲದೆ, ಸ್ವರ್ಣೋದ್ಯಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಜೂರಿ ಗಳಿಕೆಗಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವರ್ಣಕಾರರಿಗೆ ಸ್ವರ್ಣೋದ್ಯಮಿಗಳಲ್ಲಿನ ಅವರ ಉದ್ಯೋಗವು ಖಾತರಿ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಇವರು ದೈನಿಕ ಕೂಲಿ ಅಥವಾ ಮಾಸಿಕ ವೇತನದ ಮೇಲಾಗಲಿ ನಿಯುಕ್ತಿಗೊಳ್ಳುವ ನೌಕರರಲ್ಲ. ರಜೆ ಪ್ರಾವಿಡಂಟ್ ಫಂಡ್ ವಿಮೆ, ಮತ್ತಿತರ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆಗಳೂ ಇವರಿಗಿಲ್ಲ. ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ಅಭದ್ರ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರದ ಬೆಲೆಯು, ಕ್ಷಣ ಕ್ಷಣ ಏರುಪೇರಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಇವರಿಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ದೊರಕುವುದು ದುಸ್ತರವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕರೆದಾಗ ಹೋಗುವ, ಬೇಡವಾದಾಗ ಹೊರದಬ್ಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿನ ಬಾಡಿಗೆ ಮಂದಿ ಈ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು. ಇಷ್ಟೊ ಅಲ್ಲದೆ, ಅವರು ಅಗಾಗ್ಗೆ ಪೊಲೀಸರ ಕಿರಿಕುಳಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವುದೂ ಉಂಟು. ಬಂಡವಾಳ ಮತ್ತು ಸಾಹಸಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ, ಇವರಲ್ಲಿ ಬಹುಮಂದಿ ಬಡಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು, ಇವರು ಕೇವಲ ಎರಡು ಹೊತ್ತಿನ ಊಟ ಗಳಿಕೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ನಗರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಜಾಗತೀಕರಣದ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಕಳೆದ ೧೦-೧೨ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈಚೆಗೆ, ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳ ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯಮ ಅಥವಾ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಅಥವಾ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ವಹಿವಾಟಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರು ಚಿನ್ನ-ಬೆಳ್ಳಿ ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸದೆ ಸ್ವರ್ಣಕಾರರಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದು ಬಹುವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಟ್ಟಿರುವ ಆಕರ್ಷಕ ಆಭರಣ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮಳಿಗೆಗಳಿಂದ ಖರೀದಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮ ಮಟ್ಟದ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಚಿನ್ನಾಭರಣ ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಳಿಗೆಯ ಪ್ರದರ್ಶಕ ಗೂಡುಗಳನ್ನು(ಶೋಕೇಸ್) ಆಭರಣಗಳಿಂದ ತುಂಬಲು, ಸ್ವಂತ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆ ಅಥವಾ

ಅನ್ಯರೀತಿಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಲ-ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಹೊರೆಯನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇಂಥವರು, ಉತ್ತರಭಾರತದ ಚಿನ್ನಾಭರಣ ವಹಿವಾಟುದಾರರೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ವಹಿವಾಟನ್ನು ಕುದುರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆ ಮಜೂರಿಯ ವರಮಾನದಿಂದಲೇ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಬೇಕಿದ್ದ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಅಗತ್ಯ ಸ್ವಂತ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಹೂಡಿ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗದೇ ಪರಿತಪಿಸುವಂತಾಗಿದೆ. ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಿ ರಂಗದ ದೈತ್ಯರು, ಬೃಹತ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಳಿಗೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದು, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಗುರುತು ಖಾತರಿಯೊಂದಿಗೆ ವಹಿವಾಟು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದುದರಿಂದ ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳು ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ದೋಸೆಗಳಂತೆ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇದರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದ ಕುಶಲಕರ್ಮಿ ಸ್ವರ್ಣಕಾರರು ಮೂಕ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದು, ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಲು ಚೈತನ್ಯವಿಲ್ಲದೆ, ಮಜೂರಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಸಬಿನಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಪ್ರವೇಶವಾದುದರಿಂದ ೫೦೦ ಮಂದಿ ಸ್ವರ್ಣಕಾರರು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಂದು ಯಂತ್ರವು ಒಂದೇ ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುವಂತಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಬಡಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು, ತಮ್ಮ ಸಂಸಾರದ ಮಂದಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಸಾಯುವಂತಾಗಿದೆ.

- **ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಬಂಗಾರ ಹೊಂದಿರುವ ಟಾಪ್ ೧೦ ದೇಶಗಳು**

ಜಗತ್ತಿನ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳು ಚಿನ್ನ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಪೈಪೋಟಿ ನೀಡುತ್ತಿವೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಇಷ್ಟಪಡುವ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರಕ್ಕೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಜಾಗತಿಕ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಕುಸಿಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು ಹಳದಿ ಲೋಹ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವತ್ತ ಚಿತ್ತ ಹರಿಸಿವೆ. ಭಾರತವೂ ಕೂಡ ಕಳೆದ ವರ್ಗದಿಂದ ಚಿನ್ನದ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾ ಸಾಗಿದೆ. ವರ್ಲ್ಡ್ ಗೋಲ್ಡ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್(WGC) ಪ್ರಕಾರ, ಇತ್ತೀಚಿನ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ವರದಿಯ ಅನ್ವಯ ಭಾರತವು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಂಗಾರ ಹೊಂದಿರುವ ಅಗ್ರ ಹತ್ತು ದೇಶಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಚಿನ್ನದ ಸಂಗ್ರಹದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಗ್ರ ಹತ್ತು ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

೧೦. **"ನೆದರ್ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಟನ್: ೬೧೨.೫ ಶೇ. ವಿದೇಶಿ ಮೀಸಲು: ಶೇ. ೬೧.೨ರಷ್ಟು:** ಪ್ರಸ್ತುತ ತನ್ನ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಡಲು ಡಚ್ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕೋರಿದೆ. ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಚಿನ್ನದ ರಾಶಿ ಹಾಕಿರುವ ದೇಶಗಳ ಪೈಕಿ ನೆದರ್ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ೧೦ನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.

೯. **ಭಾರತ ಟನ್: ೬೧೮.೨ ಶೇ. ವಿದೇಶಿ ಮೀಸಲು: ಶೇ. ೬.೫ರಷ್ಟು :** ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಚಿನ್ನ ಹೊಂದಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಮಳಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕೂಡ ಒಂದು ಎನ್ನುವುದು ಅಚ್ಚರಿಯೇನಲ್ಲ. ೧೨೫ ಕೋಟಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೊಂದಿರುವ ಭಾರತೀಯರು ಚಿನ್ನಾಭರಣ ಪ್ರಿಯರು. ಭಾರತ ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಮತ್ತು ಡಿಸೆಂಬರ್

ಅವಧಿಯ ಹಬ್ಬ ಮತ್ತು ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭಗಳ ಸೀಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳಿಗೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಬೇಡಿಕೆ ಇದ್ದು, ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

೮. ಜಪಾನ್ ಟನ್: ೭೬೫.೨ ಶೇ. ವಿದೇಶಿ ಮೀಸಲು: ಶೇ. ೨.೪ರಷ್ಟು: ಜಪಾನ್ ಜಗತ್ತಿನ ನಾಲ್ಕನೇ ದೊಡ್ಡ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಹಾಗೂ ಹಳದಿ ಲೋಹ ಹೊಂದಿರುವ ೮ನೇ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ದೇಶ. ಜಪಾನ್ ಸತತವಾಗಿ ಬಂಗಾರದ ದಾಸ್ತಾನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಐಎಂಎಫ್ ಹೇಳಿದೆ. ಜಪಾನಿನ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಚಿನ್ನದ ಮಳಿಗೆಯಾಗಿದ್ದು, ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಚಿನ್ನದ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

೭. ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲ್ಯಾಂಡ್ ಟನ್: ೧೦೪೦ ಶೇ. ವಿದೇಶಿ ಮೀಸಲು: ಶೇ. ೬.೭ರಷ್ಟು : ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲ್ಯಾಂಡ್ ಚಿನ್ನದ ನಿಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವಿಶ್ವದ ಏಳನೇ ದೊಡ್ಡ ದೇಶ. ಇದು ಎರಡನೇ ವಿಶ್ವಯುದ್ಧದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟು ಮಾಡುವ ದೇಶವಾಯಿತು. ಹಾಂಗ್‌ಕಾಂಗ್ ಮತ್ತು ಚೀನಾ ದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಹೆಚ್ಚು ಚಿನ್ನದ ವ್ಯಾಪಾರ ಹೊಂದಿದೆ.

೬. ಚೀನಾ ಟನ್: ೧೯೩೬.೫ ಶೇ. ವಿದೇಶಿ ಮೀಸಲು: ಶೇ. ೨.೫ರಷ್ಟು : ಚೀನಾದ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಹಾಗು ಯುಎಸ್-ಚೀನಾ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಮರದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಐದನೇ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಆರನೇ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕುಸಿದಿದೆ. ಶೇಕಡ ವಿದೇಶಿ ಮೀಸಲು ಕೇವಲ ೨.೫ರಷ್ಟಿದ್ದು, ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲು ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ.

೫. ರಷ್ಯಾ ಟನ್: ೨೨೧೯.೨ ಶೇ. ವಿದೇಶಿ ಮೀಸಲು: ಶೇ. ೧೯ರಷ್ಟು : ರಷ್ಯಾ ಕಳೆದ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಚಿನ್ನ ರಾಶಿ ಹಾಕುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದು, ಕಳೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ೨೦೧೫ರಲ್ಲಿ ಇದು ಉನ್ನತ ಖರೀದಿದಾರ ದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಚಿನ್ನದ ವಹಿವಾಟಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಛಾಪನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

೪. ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಟನ್: ೨೪೩೬.೧ ಶೇ. ವಿದೇಶಿ ಮೀಸಲು: ಶೇ. ೬೨.೯ರಷ್ಟು : ಫ್ರಾನ್ಸಿನ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕಳೆದ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದೆ. ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ತಗ್ಗಿಸಿ ಮೀಸಲು ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ.

೩. ಇಟಲಿ ಟನ್: ೨೪೫೧.೮ ಶೇ. ವಿದೇಶಿ ಮೀಸಲು: ಶೇ. ೬೬.೯: ಇಟಲಿ ಕಳೆದ ಕೆಲ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಮೀಸಲು ಗಾತ್ರ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮಾರಿಯೋದ್ರಾಘಿ ಅವರಿಂದ ಬೆಂಬಲ ಹೊಂದಿದೆ.

೨. ಜರ್ಮನಿ ಟನ್: ೩೩೬೬.೮ ಶೇ. ವಿದೇಶಿ ಮೀಸಲು: ೭೦.೬%: ಜರ್ಮನಿ ವಿದೇಶಿ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್ ಮತ್ತು ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಸೇರಿದಂತೆ ತನ್ನ ಬಂಗಾರವನ್ನು ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದೆ.

೧. ಅಮೆರಿಕ ಟನ್: ೮೧೩೩.೫ ಶೇ. ವಿದೇಶಿ ಮೀಸಲು: ಶೇ. ೭೪.೯ರಷ್ಟು : ಜಗತ್ತಿನ ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಖ್ಯಾತಿಯ ಅಮೆರಿಕ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಜಗತ್ತಿನ

ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಹಾಗೂ ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಬಂಗಾರ ಸಂಗ್ರಹ ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶ. ೮೧೩೩.೫ ಟನ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಶೇಕಡ ವಿದೇಶಿ ಮೀಸಲು ೭೪.೯ರಷ್ಟು ಹೊಂದಿದೆ."(https://kannada.goodreturns.in/personal-finance/2019/09/top-10-biggest-nations-in-goldreserves/articlecontentpf1 6599 -004978. html) Personal Finance oi-Siddu Thorvat By Siddu Thorvat | Published: Tuesday, September 10, 2019, 9:15 [IST])

ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

* **ಪ್ರಚಲಿತ ಘಟನೆಗಳು**-https://uccindia.org/category-readmore/6781.
* ಮಹೇಶ್ ಕುಮಾರ್ ಸಿ.ಬಿ, **ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಮ್ಯಾನ್ಯುಯಲ್,** ಬಾಲಾಜಿ ಬುಕ್‌ಕಂಪನಿ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೧೩.
* ಶಂಕರ್‌ರಾವ್ ಚ.ನ. **ನಗರಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ,** ಜೈಭಾರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂಗಳೂರು, ೨೦೧೩-೧೪.
* ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ ವಿ.ಎಸ್., **ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಪಾರಂಪರಿಕ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು,** ದಿವ್ಯ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೧೨
* Definition of "skill" from the Cambridge Advanced Learner's Dictionary & Thesaurus © Cambridge University Press-(https://en.wikipedia.org/wiki/Skill)
* Zangwill, Nick. "Aesthetic Judgment", *Stanford Encyclopedia of Philosophy*, 02-28-2003/10-22-2007. Retrieved 07-24-2008.(https://en.wikipedia.org/wiki/Aesthetics)
* Thomas Munro, "Aesthetics", The World Book Encyclopedia, Vol. 1, ed. A. Richard Harmet, et. al., (Chicago: Merchandise Mart Plaza, 1986), p. 80)
* https://www.ibef.org/industry/gems-jewellery-india.aspx (***References:*** *Media Reports, Press Releases, Department of Industrial Policy and Promotion (DIPP), Reserve Bank of India, Gem & Jewellery Export Promotion Council).*
* https://vijaykarnataka. indiatimes.com › Business › Articles.
* https://kannada.goodreturns.in/personal-finance/2019/09/top-10-biggest-nations-in-goldreserves/articlecontentpf16599-004978.html) Personal Finance oi-Siddu Thorvat By Siddu Thorvat | Published: Tuesday, September 10, 2019, 9:15 [IST])

◆◆◆

ಅಧ್ಯಾಯ : ಆರು

ಸಮಾರೋಪ

* ಅಧ್ಯಯನದ ಫಲಿತಗಳು
* ಅಧ್ಯಯನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಲಹೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರಗಳು

ಅಧ್ಯಾಯ : ಆರು

ಸಮಾರೋಪ

ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಉದ್ಯಮಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿದ್ದು, ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಪಾತ್ರ ಅಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಉದ್ಯಮಗಳ ಕೊರತೆ ಇರುವ ಯಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲಾರವು. ಭಾರತವು ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಲ್ಲ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕೊರತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವಾರು ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಂದ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗ ಹಾಗೂ ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವರದಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹೊರ ದೇಶದಿಂದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರನ್ನು ಹಲವಾರು ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಆಮಂತ್ರಿಸುವುದು ದೇಶದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಹಾಗೂ ತರಬೇತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸುವುದು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಾಗಿನಿಂದಲೂ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನ ಯೋಜನೆಗಳು ಬಡವರನ್ನು ಬಡವರನ್ನಾಗಿ ಶ್ರೀಮಂತರನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿವೆ ಎಂಬುದು ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಂದ ದೃಢಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಉದ್ಯಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಯೋಜನೆಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರನ್ನು ಕುಶಲಕರ್ಮಿಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೆ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಅಷ್ಟೇ ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ವೆಬರ್ ಅವರಿಂದ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಭಾರತದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ಇತ್ತೀಚಿನ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಇದನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಶೋಧನಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ, ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಿನ್ನಲೆಯಿಂದ ಬಂದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆ ಹೊಂದಲು, ಅದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಕುಶಲಕರ್ಮಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ಯಮಿಗಳಾಗದೆ ತಮ್ಮ ಕೌಶಲ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಯಲು ಕಾರಣ ಏನು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ನಡೆದಿರುವ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಪ್ರಪಂಚದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸವಿರುವ ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಹಾಗೂ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ

ವಿಧಾನಗಳಿಂದ, ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಮೂಲಕ ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸುವ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರೌಢಪ್ರಬಂಧವು ಒಂದು ಸಂಶೋಧನಾ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದ್ದು, ಕೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರೌಢಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಪೂರೈಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಮನದಾಳದ ಮಾತಾಗಿದೆ.

ಮೊದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಉದ್ದೇಶ, ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಒಂದು ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಹಾಗೆಯೇ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ಅಧ್ಯಯನದ ಸ್ವರೂಪ, ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಧಾನಗಳಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನ, ಅವಲೋಕನ, ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ, ಸಂದರ್ಶನ, ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ವಿಧಾನ, ಐತಿಹಾಸಿಕ, ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಧಾನ ಇನ್ನಿತರೆ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಧಾಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ಪ್ರೌಢಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ, ನನ್ನ ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಷಯವಾದ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ(ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ) ಎಂಬ ವಿಷಯ ತಕ್ಕಂತೆ ಇದುವರೆಗೂ ನಡೆದಿರುವ ಅದ್ಯಯನದ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಪ್ರೌಢಪ್ರಬಂಧಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯ ಒದಗಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಧ್ಯಯನದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೂಡ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಪೂರೈಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪರಿಚಯ ವಿಷಯಾಧಾರಿತವಾಗಿದ್ದು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಸರ, ಭೌಗೋಳಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ತಾಲೂಕುಗಳ ವಿವರ ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪೂರ್ಣವಾದ ವಿವರ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಡೆದಿರುವ ಸಂಶೋಧನೆಯ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಾಡಿದ ಮಾಡಿದ ಅರಸು ಮನೆತನಗಳಾದ ಗಂಗ, ಕದಂಬ ಶಾತವಾನರು, ಹೊಯ್ಸಳ, ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರು, ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ದೊರೆಗಳ ಆಳ್ವಿಕೆ, ಈ ಅರಸುಮನೆತನಗಳು ಕಟ್ಟಿಸಿರುವ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕೆರೆ ಬಾವಿಗಳು, ಕೋಟೆ ಕೊತ್ತಲುಗಳು, ಮಠ ಮಂದಿರಗಳು, ಇನ್ನಿತರೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳು, ಕೋಟೆಗಳ ವಿವರ ಇತ್ಯಾದಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಪೂರೈಸಲಾಗಿದೆ. ಐತಿಹಾಸಿಕ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ಪ್ರೌಢಪ್ರಬಂಧದ ರಚನೆಯನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು, ಹಾಗೆಯೇ ಹೈದರಾಬಾದ್ ನಿಜಾಮನ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ವಿವರ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿವರ, ಇನ್ನಿತರ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಈ ಪ್ರೌಢಪ್ರಬಂಧದ ಮೂಲಕ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಕ್ಷೇತ್ರಾಧರಿತವಾದ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಮುದಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತಿರುವ ಒಂದು ಸಮುದಾಯವೆಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ

ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಆ ಸಮಾಜದ ಧಾರ್ಮಿಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೊಡುಗೆಗಳು ಕುಶಲ ಕರ್ಮಿಗಳಾಗಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆ, ಆ ಕುರಿತು ಆಸಕ್ತಿ ಬಡತನದ ದುಡಿಮೆ, ಆಧುನಿಕ ಕಾಲಘಟ್ಟವಾದ ಇಂದು ನಗರೀಕರಣದಿಂದಾಗಿ ದೇಶೀಯ ಕಲೆಗಳು ಮೂಲೆಗುಂಪಾಗುವ ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತನ್ನ ಕಲೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು, ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಈ ಸಮಾಜದ ಜೀವನ ಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ಬಡತನದಿಂದ ಈ ಸಮಾಜವು ಅನುಭವಿಸುವ ಶೋಷಣೆ, ದೌರ್ಜನ್ಯ ಉದ್ಯೋಗ ಸಿಗದೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳದ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವ ವಲಸೆಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಆ ಜನಾಂಗದ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಾಲೂಕುವಾರು ಮಾಹಿತಿ ಬಂಗಾರ, ಬೆಳ್ಳಿ ವಜ್ರ ವೈಡೂರ್ಯ, ಇನ್ನಿತರೆ ಲೋಹಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿರುವ ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿಯ ರಥ, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಬಾಗಿಲುಗಳು ಉತ್ಸವ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಗೋಪುರ ಗ್ರಾಮ ದೇವತೆ ಚತ್ರಿ ಚಾಮರಗಳು. ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕುಶಲಕಲೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜದ ಕೊಡುಗೆ ಇನ್ನಿತರೆ ವಿಷಯವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮೂಲಕ, ಸಂದರ್ಶನದ ಮೂಲಕ, ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದ ಮೂಲಕ, ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳು ಉದ್ಯಮದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಹರಳುಗಳ ಅರ್ಥ, ಆಭರಣಗಳ ಅರ್ಥವಿವರಣೆ, ಆಭರಣಗಳ ಹುಟ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಆಭರಣಗಳ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಆಭರಣಗಳ ಕುರಿತಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳು, ವಿಧಿ ನಿಷೇಧಗಳು, ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ನೈಪುಣ್ಯತೆ, ಒಂದು ತಲೆಮಾರಿನಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಈ ಕಲೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಜಾಣ್ಮೆ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಜನಾಂಗದ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ತಮ್ಮದೇ ಆದ ದೈವವಾಗಿ ಕಾಣಬರುವ ಕಾಳಿಕಾಮಾತೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಭಗವಾನನ ಹುಟ್ಟು, ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಆ ದೇವರ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ನಂಬಿಕೆ, ಈ ದೇವತೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಈ ದೇವತೆ ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳಿಗಿರುವ ಸಂಬಂಧ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯವು ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಪರಿ ಮತ್ತು ದೈವದ ಮೇಲಿರುವ ನಿಷ್ಠೆ ಇನ್ನಿತರ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಬಿಚ್ಚಿಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಂತ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿ ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣದ ಸವಿವರವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಜನಾಂಗದ ಬದುಕನ್ನು ಆಭರಣಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮತ್ತು ನೈಪುಣ್ಯತೆಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಕ ಪೂರೈಸಲಾಗಿದೆ.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಈ ಸಮುದಾಯವು ಬಡತನ ಮತ್ತು ಕಡುಬಡತನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವ ರೀತಿ, ಈ ಉದ್ದಿಮೆಯಿಂದಾಗುತ್ತಿರುವ ನಷ್ಟ, ವರ್ಷದುದ್ದಕ್ಕೂ ದುಡಿದರೂ ಕೂಡ ಹಸನಾಗದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಬದುಕು, ಅವರ ಕುಟುಂಬ, ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲೂ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಆಧುನಿಕತೆ, ನಗರೀಕರಣ, ಮತ್ತು ಯಾಂತ್ರಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಇಂದು ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳಾಗುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ಅವರ ಆಹಾರ, ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆ, ಅವರು ನಂಬಿರುವ ದೈವ, ಆ ದೈವ ಕುರಿತಾದ ಆಚರಣೆಗಳು, ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳು, ಜಾತ್ರೆ ಉತ್ಸವಗಳು, ವಿಧಿ ನಿಷೇಧಗಳ ಒಂದು ಜನಾಂಗವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತಲೆ ಎತ್ತಿರುವ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಹರಸಿ ಅವರು ಹೋಗುವಂತೆ ವಲಸೆ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಇನ್ನಿತರೆ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಜನಾಂಗದ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಬಹು ದುರ್ಬಲವಾಗಿದ್ದು ಮೈಬಗ್ಗಿಸಿ ದಿನನಿತ್ಯ ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದ ಲಾಭ, ಕುಟುಂಬವನ್ನು ನಡೆಸುವಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಹಿನ್ನಡೆ, ಸರಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳು–ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ದೊರೆಯದೇ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವವರ ಕೊರತೆ, ನಾಯಕತ್ವವಿಲ್ಲದ ಸಂಘಟನೆ, ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರ ಕೊರತೆ, ಮುಂದುವರಿದ ಜನಾಂಗದವರ ದೌರ್ಜನ್ಯ, ಅಸಹಾಯಕತೆಯ ಬದುಕು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿರುವ ವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ನಗರೀಕರಣಗಳು ಇಂತಹ ವಿಷಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೂ ಈ ಸಮುದಾಯ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಡತನ ಅನ್ಯಾಯ ಇನ್ನಿತರೆ ಸವಿವರವಾದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಾಜದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಅಯೋಮಯವಾಗಿದ್ದು ಆರಕ್ಕೇರದೆ ಮೂರಕ್ಕಿಳಿಯದೇ ಮೂಲ ಕಸುಬನ್ನು ನಂಬಿಕೊಂಡು ಬದುಕುವ ಈ ಸಮಾಜ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಇವರ ಪ್ರಗತಿ ಆಶಾದಾಯಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮಾಜದ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಗತಿಯೂ ಕೂಡ ಕುಂಠಿತವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದರೆ, ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡದೆ ಕಾಡುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಡತನ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಜಾಗೃತಿ ಇದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಆ ಸಮಾಜ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯ. ಈ ಸಮಾಜವೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ಬರದೆ ಅತಂತ್ರರಾಗಿ ಬದುಕುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕೈ ಹಿಡಿದ ಕನ್ನಡಿಯಂತಿದೆ. ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಒಂದು ಸಮುದಾಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕೆಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಘಟನೆ ಮತ್ತು ಹೋರಾಟ ಈ ತತ್ವಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಸಮಾಜವು ಮನ್ನಡೆಗೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯ. ಆದರೆ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯವು

ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿನ್ನಡೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಬಡತನ, ಅವರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿರುವ ವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಕುಲಕಸುಬು ಆದ ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಈ ಸಮುದಾಯವು ತನ್ನ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲೇ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ ವಿನಾ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಈ ಸಮುದಾಯವು ಮುಂದುವರಿಯಲು ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಆದರೆ ಆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವ ತಿಳಿಯದೆ ಈ ಸಮುದಾಯ ಅದರಿಂದ ವಂಚಿತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ ಐದರಲ್ಲಿ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣದ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ನಿರತವಾದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜದ ವಲಸೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ಕುಲಕಸಬುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಮೌಲ್ಯಯುತವಾಗಿರುವ ಬಂಗಾರ ವಜ್ರ ವೈಡೂರ್ಯದ ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆ, ತ್ಯಾಗದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾಗುವ ರಥ, ದೇವಾಲಯ, ಬಾಗಿಲು, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಕೆತ್ತನೆ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ವಸ್ತುಗಳ ಮೌಲ್ಯ, ಕಳ್ಳತನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕವಾದ ಕ್ರಮಗಳು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಅಲ್ಲದೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯವು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಔದ್ಯೋಗಿಕ ನಗರೀಕರಣದಂತಹ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳು ಇಂದಿನ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇಂದಿನ ದಿನಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ನೆಲ ಕಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯವು ತನ್ನ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಆಧುನಿಕತೆ ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಡೆಯೊಡ್ಡಿದರೂ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರಿಂದ ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಯ ಈ ಕುಲಕಸುಬನ್ನು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯವು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಿಪಕ್ಷಿಗಳು ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾನವರು ಕೂಡ ಹೋಗುವಂತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದೊದಗಿದೆ. ಬಡತನ ಮತ್ತು ಕಡುಬಡತನದಲ್ಲಿ ಬೆಂದಿರುವ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜವು ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದೊದಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರೌಢಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಈ ಅದ್ಯಯನವು ಹೊಸ ಆಯಾಮವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಸಂದರ್ಶನ, ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಈ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಪೂರೈಸಿದ ಸಂತಸ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಕೊನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಸಮಾರೋಪವಾಗಿದ್ದು ಐದು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ವಿವರವನ್ನು, ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು, ಸಂಶೋಧನೆ ತಿರುಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರೌಢಪ್ರಬಂಧದ ಮೆರುಗನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಭೇಟಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರೌಢಪ್ರಬಂಧದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳೂ ಸಹ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿವೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಈ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಕಂಡುಕೊಂಡ ಅಧ್ಯಯನದ ಫಲಿತಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಪ್ರೌಢಪ್ರಬಂಧದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಹತ್ವದ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಕರಾರುವಕ್ಕಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರೌಢಪ್ರಬಂಧದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಮುಂಬರುವ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಾದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಈ ಪ್ರೌಢಪ್ರಬಂಧವು ಒಂದು ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆಯಬಲ್ಲದು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಮುಖ ಫಲಿತಗಳು

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅವುಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿದಾಗ ಬಂದ ಪ್ರಮುಖ ಫಲಿತಗಳು ಇಂತಿವೆ.

೧. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದವರಲ್ಲಿ ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ. ೫೪%ರಷ್ಟು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಅತಿಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಶೇ. ೨೯%ರಷ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅತಿದೊಡ್ಡ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಕೇವಲ ಶೇ. ೩ಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ, ಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಸುಮಾರು ಶೇ. ೯ರಿಂದ ೧೦ರಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ. ಮಧ್ಯಮ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಶೇ. ೫ರಿಂದ ೬ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಇಡೀ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆ ಉದ್ಯಮವು ಶೇ. ೩ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಕಪಿಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದು, ಸಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಅವರ ತುಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

೨. ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರನ್ನು ಜಾತಿವಾರು ವಿಂಗಡಿಸಿದಾಗ ಸಿಗುವ ದೃಶ್ಯವೆಂದರೆ ೧೦ರಲ್ಲಿ ೪ ಭಾಗದಷ್ಟು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಮಾತ್ರವೇ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯ ಜಾತಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದವರ ಪೈಕಿ ಶೇ. ೪೫ರಿಂದ ೫೦ರಷ್ಟು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಈ ಉದ್ದಿಮೆ ಕುಶಲತೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರದೆ ಕೇವಲ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಬರಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಮೇಲುಗೈಯಾದ್ದರಿಂದ ಉದ್ಯಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕುಶಲತೆಯು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ. ಉಳಿದ ಶೇ. ೧೨ರಿಂದ ೧೩ರಷ್ಟು ಜನ ಕೌಶಲ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಜಾತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರದೆ ಅಥವಾ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನೂ ಹೊಂದಿರದೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉದ್ಯಮದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಾಕ್ಕಲ್ಪನೆಯಾದ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದುದು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೇ ಹೊರತಾಗಿ ಕುಶಲಕರ್ಮದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಅಲ್ಲವೆಂಬುದು ದೃಢೀಕೃತವಾಗಿದೆ. ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮವು ಭಾರತ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವ ಲಾಭದಾಯಕ ಉದ್ಯಮವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಲ್ಲಿ ಇರುವ ಗೌಪ್ಯ ರೂಪದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಿನ್ನದ ಪ್ರಮಾಣದ ಕಾರಣ ದೇಶವು ಮುಂದೆಂದೂ ಆರ್ಥಿಕ ತುರ್ತು

ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಚಿನ್ನಾಭರಣ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕತೆಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿದೆ.

೩. ಉದ್ಯಮದ ಗಾತ್ರದ ಜೊತೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಟ್ಟವು ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಸಹಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೋದಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಇರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಉದ್ಯಮದ ಕೆಳಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಮಾಣದ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಇರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣವು ಉದ್ಯಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಒಂದು ಅವಶ್ಯಕ ಅಂಶವೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

೪. ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಜಾತಿಯಿಂದ ಬಂದವರಾಗಿದ್ದು, ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯರಿಂದ ಈ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಕಸುಬನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದು, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ, ಅದರಲ್ಲೂ ಅತಿಸಣ್ಣ, ಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮ ಕಸುಬಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಜಾತಿಯಿಂದ ಬಂದ ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಜಾತಿವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲ ಜಾತಿಗಳಿಂದ ಬಂದವರಾಗಿದ್ದು ಇಡೀ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ತಮ್ಮ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

೫. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಸಂಶೋಧನ ವಿಷಯದ ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ಆಯ್ದು ಕೊಂಡಿದ್ದು, ಬಳ್ಳಾರಿಯು ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಡೆಯುವ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಯ, ಧರ್ಮದ, ವರ್ಗದ, ಜನರು ಈ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಪುರಾತನವಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣೋದ್ಯಮ ಕೇಂದ್ರದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಚಿನ್ನಾಭರಣದ ವೈಭವವನ್ನು ಸಾರುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಶೈಲಿಯ ಆಭರಣಗಳಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಹಂಪಿಯು ವಿಜಯನಗರದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ರಾಜಧಾನಿ ಯಾಗಿದ್ದು ಇತಿಹಾಸಗಳಲ್ಲಿ ರತ್ನಾಭರಣಗಳ ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಾಗಿ, ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಶೈಲಿಯ ಆಭರಣಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಯಾಗಿವೆ. ದೇವಾಲಯಗಳ ಆಭರಣಗಳ ಶೈಲಿಯು ಈಗಲೂ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿರುವ ಆಭರಣ ಶೈಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಅರಸರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣೋದ್ಯಮವು ಇಂದು ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಉದ್ಯಮವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದೆ.

೬. ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಈ ಹಿಂದೆ ಹೊಂದಿದ್ದ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಹೊರ ಬಂದು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕುಟುಂಬಗಳಾಗಿ, ಬೇರೆಯಾಗಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಈಗಲೂ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳಾಗಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಈ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗಟ್ಟನ್ನು ಈಗಲೂ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಒಗ್ಗಟ್ಟು ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

೭. ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದು, ಅತಿಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಕಸುಬುಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಮೊದಲು ಅರ್ಹತೆಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ನಂತರ ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

೮. ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಬಂಡವಾಳದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಗ್ರಾಹಕ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆ ಮಾಡಲು ಅತಿಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದಾಗ ಅದೇ ಗ್ರಾಹಕ ಸದರಿ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಹಣವನ್ನು ಮೊದಲೇ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಂಡವಾಳವು ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಯಾವುದೇ ಗ್ರಾಹಕರು ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಆದೇಶಿಸಿದರೆ, ಆ ಗ್ರಾಹಕರಿಂದ ಕೇವಲ ಶೇ. ೧೦ರಷ್ಟು ಮುಂಗಡ ಹಣ ಪಡೆದು ಮಿಕ್ಕ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ತಾವೇ ಹಾಕಿ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ನಂತರ ಗ್ರಾಹಕರಿಂದ ಉಳಿದ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಈ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಮೇಲಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ವಿಶ್ವಾಸವು ಇಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

೯. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದ ಕುರಿತು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಪ್ರಚಾರದ ಪ್ರಭಾವದ ಅರಿವು ಇರುವ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಕೇವಲ ಶೇ. ೩%ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವೆಂಬಂತೆ ಪ್ರಚಾರದ ಯಾವುದೇ ಅರಿವು ಇಲ್ಲದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಶೇ. ೨೦ರಷ್ಟು ಇದ್ದು, ವಿಸಿಟಿಂಗ್ ಕಾರ್ಡ್ ಹಾಗೂ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ನಾಮಫಲಕಗಳಿಲ್ಲದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಶೇ. ೪೬ರಷ್ಟು ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

೧೦. ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮ ನಿತ್ಯ ಜೀವನದ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಸಾಲ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಾಲ ಮಾಡಿ ಪೂರ್ಣ ಸಾಲದ ಹಣವನ್ನು ಉದ್ದಿಮೆಯ ಬಂಡವಾಳವನ್ನಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿ, ಅದರಿಂದ ಲಾಭ ಗಳಿಸಿ ಸಾಲ ತೀರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಕುಟುಂಬದ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಾಲ ಮಾಡಿ ಆ ಸಾಲ ತೀರಿಸಲಾಗದೆ ಸಾಲದ ಸುಳಿಯಲ್ಲೇ ನರಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

೧೧. ಜಾಗತೀಕರಣದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇಂದಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ದಿನನಿತ್ಯವೂ ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿಯ ದರಗಳು ಪ್ರತಿ ೧೦ ಸೆಕೆಂಡುಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಏರಿಳಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಗೆ ಲಾಭಕ್ಕಿಂತ ನಷ್ಟವೇ ಹೆಚ್ಚು. ಏಕೆಂದರೆ ಮೊದಲೇ ಕಚ್ಚಾ ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಲೋಹಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಶೇಖರಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಗ್ರಾಹಕರು ಬಂದು ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಆದೇಶಿಸಿದಾಗ ಒಂದು

ನಿಗದಿಯಾದ ದರವನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ವಿಫಲರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಚ್ಚಾ ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ವೈಫಲ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಅತಿಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಕಚ್ಚಾ ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿಯನ್ನು ಮೊದಲೇ ಶೇಖರಿಸಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಈ ವೈಫಲ್ಯತೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

೧೨. ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಮನೋಭಾವದ ಸಾಧನೆ ಫಲ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಮನೋಭಾವವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು, ಅತ್ಯಂತ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ತಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಡೇವಿಡ್ ಸಿ. ಮ್ಯಾಕ್‌ಲೆಂಡ್ ತಿಳಿಸಿರುವ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಹಾಗೂ ಸಾಧನೆಯ ಫಲಗಳು(Need for Achievement and Achievement Motivation) ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಲಿಪ್ತತೆ ಹಾಗೂ ಇರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಾಗಿವೆ.

೧೩. ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಅನ್ವೇಷಣಾತ್ಮಕ ಚೇತನ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಹೊಸತನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು. ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಅಲ್ಲಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿ ತಾವೂ ಅದನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಯಾವಾಗಲೂ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮ ತಾತನ ಕಾಲದ ತಯಾರಿಕಾ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಕಸುಬಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

೧೪. ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮ ಉಳಿತಾಯದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗವನ್ನು ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿದರೆ, ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮ ಉಳಿತಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇ. ೫೦ರಷ್ಟನ್ನು ಮತ್ತೆ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದ ಶೇ. ೫೦ರಷ್ಟನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅತಿಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ತಮ್ಮ ಉಳಿತಾಯದ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸದೆ ಪೂರ್ತಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

೧೫. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸರಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಶಾಸನಬದ್ಧವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತಗೊಂಡಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಿಗುವ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲು ಪರವಾನಗೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಮೂಲಕ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ವಿವಿಧ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ

ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಶೇ೪೦ರಷ್ಟು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳಿಂದ ಪರವಾನಗಿ ಪಡೆದಿದ್ದು ಉಳಿದಂತೆ ಶೇ. ೬೦ರಷ್ಟು ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಪರವಾನಿಗೆಯಲ್ಲದೆಯೇ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅತಿಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಉದಾ: ಶೇ. ೧೦ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳಿಂದ ಪರವಾನಗಿ ಪಡೆದಿದ್ದರೆ ಶೇ. ೯೦ರಷ್ಟು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ಪಡೆಯದೇ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಸವಲತ್ತುಗಳೂ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಪಡೆಯಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

೧೬. ಇಂದಿನ ಗ್ರಾಹಕರು ತುಂಬಾ ಜಾಗೃತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಖರೀದಿಸುವ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಮಾರಾಟ ರಶೀದಿ ಪಡೆಯಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾರಾಟ ರಶೀದಿ ಪಡೆಯುವುದರಿಂದ ತಾವು ಖರೀದಿಸಿದ ವಸ್ತುವಿನ ಬಗೆಗಿನ ನಂಬಿಕೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಖರೀದಿಯು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೆಂಬ ಭಾವನೆ ಗ್ರಾಹಕರಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಆಭರಣ ಕೊಂಡಾಗ ಮಾರಾಟ ರಶೀದಿಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಈ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯ ಜೊತೆಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ರಶೀದಿ ನೀಡುವ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೧೦ರಿಂದ ೩೦ರಷ್ಟು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಇತರೆ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ತಾವು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಅಥವಾ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ ಆಭರಣಗಳಿಗೆ ರಸೀದಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಸದರಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಈ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮಗಾತ್ರದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಲವು ಮೂಡುತ್ತದೆ.

೧೭. ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮವು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದರೆ ಕಳವು ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಪೊಲೀಸರು ಆರೋಪ ಮಾಡಿ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಂದ ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಜೊತೆಗೆ ಮೊಕದ್ದಮೆ ದಾಖಲು ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೆದರಿಸಿ ಸುಳ್ಳು ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಂದ ಪೊಲೀಸರ ದಾಳಿಗೆ ಒಳಗಾದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರರು ಭಾರಿ ನಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗುವ ಪ್ರಮಾಣ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಂಡುಬರುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮ ವಹಿವಾಟಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಭ್ರಷ್ಟ ಪೊಲೀಸರು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ಕಳವು ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ಇವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರರನ್ನು ಬೆದರಿಸಿ ಚಿನ್ನಾಭರಣ ಮತ್ತು ಹಣ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟು

ದಿನದ ವಹಿವಾಟನ್ನು ಸಿ.ಸಿ. ಕ್ಯಾಮರಾಗಳ ಮೂಲಕ ಸೆರೆ ಹಿಡಿದಿರುತ್ತಾರೆ. ತಮಗೆ ಪರಿಚಿತ ಗ್ರಾಹಕರ ವಿನಾ ಇತರರ ಜೊತೆ ಯಾವುದೇ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಪೊಲೀಸರ ಕಿರುಕುಳ ಈ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಇದರಿಂದಾಗುವ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಈಡಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

೧೮. ಮೂಲನಿವಾಸಿಯಾದ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರನ್ನು ಕೆಲವು ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು, ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಸೇವೆ ಅಥವಾ ಅವರಿಂದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೇಳುವ ಕಾರಣ, ಮೂಲನಿವಾಸಿ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಹೆಚ್ಚು ತಯಾರಿಕಾ ಹಣ ಮತ್ತು ಕೂಲಿ ಹಣ ಕೇಳುತ್ತಾರೆಂಬುದು. ಈ ಕಾರಣವನ್ನು ಕುಂಟುನೆಪವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲವು ಲೋಭಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಹೊರರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಅನುಭವವೂ ಇರದ ಬಡ ಹಳ್ಳಿಗರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತಂದು ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಹಲವು ಹಂತದ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ(ಒಂದು ಆಭರಣ ತಯಾರು ಮಾಡಲು ಹಲವು ಹಂತದ ಒಬ್ಬನೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕುಶಲತೆ ಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ೧. ಕರಗಿಸುವ ಹಂತ, ೨. ಬೆಸೆಯುವ ಹಂತ, ೩. ಪಾಲಿಷ್ ಮಾಡುವ ಹಂತ, ೪.ಹರಳು ಕೂಡಿಸುವ ಹಂತ, ೫.ರೇಖಾ ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸುವ ಹಂತ, ೬. ಉಬ್ಬು ಚಿತ್ರ ಕೆತ್ತನೆಯ ಹಂತ ಮುಂತಾದುವುಗಳು) ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿ ಅವರಿಗೆ ಮೂಲನಿವಾಸಿ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಗಳಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ತಯಾರಿಕಾ ವೆಚ್ಚ ಅಥವಾ ಕೂಲಿ ಹಣದಲ್ಲಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರುಗಳಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಅಲ್ಪಭಾಗ ಮಾತ್ರ ನೀಡಿ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ರೀತಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮದ ಮೌಲ್ಯ ಕುಸಿಯುತ್ತಿರುವ ಜೊತೆಗೆ ಹೊರರಾಜ್ಯದ ವಲಸಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

೧೯. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳಷ್ಟು ಇರುವ ವಲಸಿಗರಿಂದಾಗಿ ಇಂದು ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯು ಜಾತ್ಯತೀತ ಉದ್ದಿಮೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಇವರ ಪೈಪೋಟಿಯಿಂದ ಉಸಿರುಗಟ್ಟುವ ವಾತಾವರಣ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ಇವರು ಈ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವ ಮೊದಲು ಈ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೨೦. ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮದ ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟಿನ ಹೆಚ್ಚಳದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕನ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಯು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಕಾರ ಅಕ್ಷಯ ತೃತೀಯ ದಿವಸದಂದು ಚಿನ್ನಾಭರಣ ಒಲಿದು ಬರುವುದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಆ ದಿವಸವೇ ಚಿನ್ನಾಭರಣ ಖರೀದಿ ಮಾಡಲು ಆಭರಣ ಅಂಗಡಿಗಳ ಮುಂದೆ ಗ್ರಾಹಕರು ಸಾಲುಗಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಅಕ್ಷಯ ತೃತೀಯ ದಿನದಂದು ಆಭರಣ ಖರೀದಿಸಲು ಗ್ರಾಹಕರು ಆಭರಣ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಗಡವಾಗಿ ಕಾಯ್ದಿರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಈ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

೨೧. ಜ್ಯೋತಿಷಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನವನ್ನು ನವಗ್ರಹಗಳು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ಗ್ರಾಹಕರು ನಂಬುವದರಿಂದ ಆ ಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಜ್ಯೋತಿಷಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಸದರಿ ಗ್ರಹದ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ಇಷ್ಟದೇವರ ಪ್ರತೀಕವಾದ ಹರಳು ಧರಿಸುವುದರಿಂದ ಕಷ್ಟಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತವೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಗ್ರಾಹಕರಲ್ಲಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಶುಕ್ರ ಗ್ರಹ ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಜ್ರವನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಹರಳುಗಳನ್ನು ಅದೃಷ್ಟದ ಹರಳುಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಗ್ರಾಹಕರು ಈ ರೀತಿ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಹರಳು ಅಥವಾ ರತ್ನಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಈ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯಲು ಜ್ಯೋತಿಷದ ಮೇಲಿನ ಗ್ರಾಹಕನ ನಂಬಿಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬರಿ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹರಳು ರತ್ನಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಮಾಣ ಈಗ ಇರುವಷ್ಟು ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ

೨೨. ಇಂದು ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿನ ಬಹುತೇಕ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ದೈವದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅಥವಾ ದೇವ ಮಾನವರ ಆಶೀರ್ವಾದದಿಂದ ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ತಮ್ಮ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯಾ ಗಾರಗಳಿಗೆ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳನ್ನು ಕರೆತಂದು ಅವರಿಂದ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದು ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದು ನಡೆದುಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸದರಿ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಇತರೆ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಆಭರಣ ಖರೀದಿಗೆ ಸದರಿ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ.

೨೩. ಚಿನ್ನ(ನಿಯಂತ್ರಣ) ಅಧಿನಿಯಮ ೧೯೬೮ನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಾಗ ಈ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾನೂನು ಅತ್ಯಂತ ಕಠೋರವಾಗಿತ್ತು. ೧೪ ಕ್ಯಾರೆಟ್ಟುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಶುದ್ಧತೆಯ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ನಿಷೇಧ ಹೇರಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಹೊಡೆತ ಬಿತ್ತು. ೧೪ ಕ್ಯಾರೆಟ್ಟುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶುದ್ಧತೆಯ ಆಭರಣಗಳು ತಯಾರಿಕೆಗೆ ನಿಷೇಧ ಹೇರಿದ್ದರಿಂದ ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ(ವಿಶ್ವಕರ್ಮ, ಸುವರ್ಣಕಾರ, ಸೋನಾರ, ಪತ್ತಾರ ಅಥವಾ ಅಚಾರಿ ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವವ) ವೃತ್ತಿಗೆ ಈ ಕಾನೂನು ಮರಣ ಶಾಸನವಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ತನ್ನ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ ಸಮುದಾಯ, ಕ್ರಮೇಣ ಬರೀ ಕುಶಲಕರ್ಮಿ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿದುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಈ ಒಂದು ಉದ್ಯಮ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡರು.

೨೪. ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ಎಂಬ ಶುದ್ಧತೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟ ಘೋಷಿಸುವ ಕಾನೂನು ಭಾರತೀಯ ಮಾನಕ ಕಾಯ್ದೆ ೧೯೮೬ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಭಾರತೀಯ ಮಾನಕ ನಿಯಮ ಸಂಖ್ಯೆ: ೧೪೧೭ರಂತೆ ತಯಾರಾದ ಯಾವುದೇ ಆಭರಣಕ್ಕೆ ಅದರ ಶುದ್ಧತೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಘೋಷಿಸುವ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಯಿಂದ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಗೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ವರದಾನವಾಗಿದೆ.

೨೫. ಧಾರ್ಮಿಕ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಮಾಂಗಲ್ಯ ಅಥವಾ ಮಂಗಳಸೂತ್ರ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ಅಂದರೆ ಶ್ರೀಮಂತ ಅತಿ ಕಡುಬಡವರ್ಗದ ಜನರು ಹೊಂದಿರುವ ಏಕೈಕ ಆಭರಣವಾಗಿದೆ.

೨೬. ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಬಹುಪಾಲು ಬಂಡವಾಳದ ಮೂಲವು ಸಾಲದ ಮುಖಾಂತರ ಬಂದಿರುವುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಬಂಡವಾಳದ ಮೂಲವು ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಯಾರ್ಜಿತ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಬಂದಿರುವುದಾಗಿದೆ.

೨೭. ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗದ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಉಪ ಕಸುಬನ್ನಾಗಿಸುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದರೂ, ಅದರ ಹಿಂದಿನ ಉದ್ದೇಶ ಮಾತ್ರ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಮ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಲಾಭಾಂಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದ್ದರೆ, ಸಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮತೋಲನಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಾಗೂ ಜೀವನದ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದು ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

೨೮. ತಳಮಟ್ಟದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ ಕ್ಷೀಣಿಸುವಂತಹ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಮಾರಕವಾದ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಮಧ್ಯಮ ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡಮಟ್ಟದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಮನೋರಂಜನೆಯಂತಹ ಕೆಲವು ಅನುತ್ಪಾದಕ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

೨೯. ಉದ್ಯಮದ ಗಾತ್ರ ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬದ ಗಾತ್ರ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಸಹಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಉದ್ಯಮವು ದೊಡ್ಡದಾದಂತೆಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ಕುಟುಂಬ ಹಾಗೂ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿವೆ. ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಬಂಡವಾಳವೇ ಈ ಬಗೆಯ ಸಹಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

೩೦. ಉದ್ದಿಮೆದಾರರನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಜೊತೆ ಎರಡಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಕಲೆಯು ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಗೆ ಕರಗತವಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಗ್ರಾಹಕ ಇವರ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಗ್ರಾಹಕನ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲೆ ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಆತನ ಆತ್ಮೀಯತೆಯ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಈ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಮಾತೃಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಲಿತವರಾಗಿದ್ದು, ಈ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಭಾಷಾಜ್ಞಾನವು ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಇತರೆ ಭಾಷಿಕ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ತಮ್ಮತ್ತ ಸೆಳೆಯುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಹೊರತಂದ ಒಂದು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಸತ್ಯಾಂಶವು ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ವೆಬ್ಬರ್ ಅವರ ಅವಲೋಕನವನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿದೆ. ವೆಬರ್ ಅವರು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮವು ಬೆಳೆಯುವುದು

ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದ ಈ ಉದ್ಯಮದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಕೇವಲ ಪ್ರೊಟೆಸ್ಟೆಂಟ್ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಈ ಮಾತನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದಿದೆ. ಉದ್ಯಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಅಂಶಗಳು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಿಸಿದ್ದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾಗಿದೆ. ಕುಶಲಕರ್ಮಿ ಜಾತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಜಾತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದವರ ತರಬೇತಿ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಹಿಂದುಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ವಿನಾ ಹಿಂದೂಗಳು ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲ.

ಸಲಹೆ-ಸೂಚನೆಗಳು

ಅಧ್ಯಯನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

೧. ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದವರಿಗೆ ಉದ್ಯಮದ ಜಾಣ್ಮೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ ವಂಶ ಪಾರಂಪರ್ಯದ ಜಾತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದ ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ರೀತಿಯ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಕುಶಲತೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಲೌಕಿಕ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಅಂಶಗಳು ಆ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರಬೇಕು.

೨. ಗೃಹಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಸ್ವರೂಪದ ಸಣ್ಣ ಅತಿಸಣ್ಣ ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಕೌಶಲ್ಯತೆಯ ಪಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದು, ಇನ್ನೂ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಕೌಶಲ್ಯಾಧಾರಿತ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಅವರ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಬಳಕೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಉದ್ಯಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

೩. ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮ ಆದಾಯ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮನೆತನದ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಹಾಗೂ ಉಳಿತಾಯದ ಹಣವನ್ನು ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲೇ ಪುನಃ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅಗತ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಬೇಕು.

೪. ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಸರ್ಕಾರದ ಮನ್ನಣೆ ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯಲು ಅಗತ್ಯ ಉಪಾಯವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೫. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಅತಿಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮಗೆ ಇರುವಂತಹ ಪೈಪೋಟಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬಹುದು. ತನ್ಮೂಲಕ ಆರ್ಥಿಕ ಚೇತರಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

೬. ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ದಿನನಿತ್ಯದ ವಹಿವಾಟಿನ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸಿ.ಸಿ. ಕ್ಯಾಮರಾಗಳ ಮೂಲಕ ವಹಿವಾಟು ದಾಖಲಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಪೊಲೀಸರಿಂದ ಕಳವು ಮಾಲು ಖರೀದಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬ ಸುಳ್ಳು ಆರೋಪದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

೭. ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಅತಿ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ವ್ಯಸನಿಗಳಾಗಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಮದ್ಯಪಾನದ ದುರಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಸಂಪಾದನೆಯ ಬಹುಪಾಲು ಹಣವನ್ನು ಈ ಮಧ್ಯಪಾನಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇವರು ತಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ಅವಸಾನದ ಅಂಚಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತವರಿಗೆ ಕೌನ್ಸಿಲಿಂಗ್ ಮಾಡಿಸಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

೮. ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಪೈಪೋಟಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸು ವಾಗ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಚ್ಚಾಮಾಲಿನ ಬೆಲೆ ಅಂದರೆ ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿಯ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡ ಕಂದಾಯ ಮುಂತಾದವು ಗಳ ಬೆಲೆ ಏರಿದರೂ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ತಮ್ಮ ಆಭರಣದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಇಳಿಸಿ ಬೆಲೆ ಕಾಯ್ದು ಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಚಿನ್ನದ ಬೆಲೆ ಏರಿದಂತೆ ತಾವೂ ಕೂಡ ಬೆಲೆ ಏರಿಸಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸ ಬೇಕು.

೯. ಜನವಸತಿ ಪ್ರದೇಶ ಇಲ್ಲದ ಕಡೆ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಗಳನ್ನು ಜನವಸತಿ ಇರುವಲ್ಲಿ ಪುನರ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ.

೧೦. ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರದ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳನ್ನು ಯೋಜನಾಬದ್ಧವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಗೊಳಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಇತರರಿಗೆ ಪೈಪೋಟಿ ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

೧೧. ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದುಮೆದಾರರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಅಥವಾ ಸಹಾಯಕರಿಗೆ ಒಂದು ಗೊತ್ತಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರಿಸಿ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗ ದರ್ಶನದ ಜೊತೆಗೆ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೧೨. ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಡಲು ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಅಗತ್ಯವಾದ ಜಾಹಿರಾತುಗಳನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಈ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಹಕರಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅನುಮಾನಗಳು ದೂರವಾಗಿ, ತಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ.

೧೩. ಗ್ರಾಹಕರ ಆಸಕ್ತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಆಭರಣಗಳ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಆವಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಹೊಸ ಹೊಸಶೈಲಿಯ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಖರೀದಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಬೆಲೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ, ತಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಗ್ರಾಹಕರು ಆಕರ್ಷಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

೧೪. ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮ ಬಂಡವಾಳಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಲ ಮಾಡಲು ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸದೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ, ಅವುಗಳಿಂದ ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಮುಂದಾಗಬೇಕು.

೧೫. ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಮನೋಭಾವನೆವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನಶೀಲರಾಗಿರಬೇಕು.

೧೬. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದವರು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಾಗಿದ್ದು/ ಕುಶಲ ಕರ್ಮಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ಸಮ್ಮೇಳನ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗಬೇಕು. ಅಂತಹ ವೇದಿಕೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಬದುಕುವ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿಯೂ ಬಳಸಿದರೆ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮುಂದಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಸಲಹೆಗಳು

೧. ಗೃಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಮರದ ಕೆತ್ತನೆ ಕೆಲಸ, ಕಲ್ಲಿನ ಕೆತ್ತನೆ ಕೆಲಸ, ಎರಕದ ಕೆಲಸ, ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸುವವರು, ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಇದ್ದರೂ, ನಡೆದಿರುವ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಗೃಹಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಉದ್ಯಮ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಕೊರತೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯಮಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಹಾಗೂ ಗೃಹಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆದಿಲ್ಲವೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ.

೨. ಉದ್ಯಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಕುರಿತಾದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಡೆದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡದೆ, ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೂಚಕವಲ್ಲ. ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಿದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳು, ಕುಶಲ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ಬಂದ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದದೆ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಾಗಿಯೇ ಮುಂದುವರಿಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಇದೂ ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಉದ್ಯಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿವೆ.

೩. ನಡೆದಿರುವ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ನಗರ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಆದರೆ ನಗರ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಗಳಿಂದ ದೂರವಿರುವ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳ ಕುಶಲತೆ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಜೇನುಕುರುಬರ, ಸೋಲಿಗರ ಕುಶಲಕಲೆ, ಲಂಬಾಣಿಗಳ ಕುಶಲಕಲೆ ಮುಂತಾದವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗೆಯ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿವೆ.

◆◆◆

ಅನುಬಂಧಗಳು

೧. ವಕ್ತೃಗಳ ವಿವರ
೨. ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಗಳು
೩. ನಕ್ಷೆಗಳು
೪. ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು
೫. ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

೧. ವಕ್ತೃಗಳ ವಿವರ

ಬಳ್ಳಾರಿ ತಾಲೂಕು

ಹೆಸರು	ವಯಸ್ಸು	ಉದ್ಯೋಗ	ಸ್ಥಳ
ಯಲ್ಲಪ್ಪಾಚಾರಿ	೪೨	ಅಕ್ಕಸಾಲಿ	ಮ.ನಂ.೫೫೫/ಎ, ಕುವೆಂಪುನಗರ, ಬಳ್ಳಾರಿ.
ಶ್ರೀಧರಾಚಾರಿ	೪೫	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಮ.ನಂ.೪೩, ವೀರಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರಯ್ಯಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಹತ್ತಿರ, ಕೆ.ವೀರಾಪುರ ಗ್ರಾ, ಬಳ್ಳಾರಿ
ಈಶ್ವರ ಆಚಾರಿ	೫೦	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಕೊಳಗಲ್ಲು ಗ್ರಾ, ಬಳ್ಳಾರಿ
ರವಿಕುಮಾರ	೪೮	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಮ.ನ.೨೭/ಬಿ, ರೂಪನಗುಡಿ ರಸ್ತೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ
ಮಣಿಕಂಠಾಚಾರಿ	೪೩	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಮ.ನ.೩೦೪, ಶಾಲೆಯ ಹಿಂಭಾಗ, ಚಾಗನೂರು ಗ್ರಾ ಬಳ್ಳಾರಿ ತಾ.
ಎಂ.ಚಂದ್ರಮೌಳಿ	೫೨	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ವಾ.ನಂ.೩೨, ಕೋಟೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ.
ಎಂ.ಶ್ರೀನಿವಾಸಲು	೫೨	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಮ.ನಂ.೧೫/೮, ವಾ.ನಂ.೮, ವಾಸುದೇವ ನಾಯ್ಡು ಬೀದಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ
ಶ್ರೀನಿವಾಸಚಾರಿ	೫೧	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಮಹಾನಂದಿ ಬೀದಿ, ಶೋಭದೇವಿ ಕಾಂಪೌಂಡ್, ಬಳ್ಳಾರಿ.
ಎಸ್.ಕಿರಣ್‌ಕುಮಾರ್	೫೦	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಮ.ನಂ೧೫/೭, ವಾಸುದೇವನಾಯ್ಡು ಬೀದಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ರಸ್ತೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ.
ಎಸ್.ಸಿದ್ದಪ್ಪ	೪೯	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ರಾಜೇಶ್ವರಿ ನಗರ, ಬಳ್ಳಾರಿ,
ಎ.ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	೪೯	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಮ.ನಂ೮೦, ಶೇಕ್‌ರಾಮ್‌ದರಗ, ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ
ಎ.ನಾಗರಾಜ	೪೮	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಮನೆ ಸಂಖ್ಯೆ ೮೮, ೯ನೇ ವಾರ್ಡ, ಹಳೇ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ರಸ್ತೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ
ಪಿ.ಚಂದ್ರಶೇಖರಾಚಾರಿ	೫೨	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ವಾ.ನಂ.೧೫, ೪ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ರೂಪನಗುಡಿ ರಸ್ತೆ, ಅಂಜಿನಪ್ಪ ನಗರ, ಬಳ್ಳಾರಿ
ಜಿ.ಭಾಸ್ಕರ್‌ರೆಡ್ಡಿ,	೫೨	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಜುಮ್ಮಮಸೀದಿ ಬೀದಿ, ಮ.ನಂ.೩೫, ಅಲ್ಲಂ ಬೀದಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ.

ಕೆ.ಮೋಹನಾಚಾರಿ	೫೧	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೬, ಮ.ನ.೩೦, ಬಾಲಾಂಜಿನೇಯ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಬಳ್ಳಾರಿ
ಮಂಜುನಾಥ.ಡಿ	೪೯	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಸಿರುಗುಪ್ಪ ರಸ್ತೆ, ಗಣೇಶನಗರ, ಬಳ್ಳಾರಿ.
ಡಿ.ಸ್ವಾಗೀರಪ್ಪ	೪೯	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಬಾಲವೆಂಕಟಸ್ವಾಮಿ ಕಾಂಪೌಂಡ್ ೧ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ಕಂಬಳಿ ಬಜಾರ್, ಬಳ್ಳಾರಿ.
ಕೆ.ರಾಜಶೇಖರ ಆಚಾರಿ	೪೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೯/೧೨ನೇಕಾರ ಬೀದಿ, ದೊಡ್ಡ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಹತ್ತಿರ, ಬಳ್ಳಾರಿ.
ಎ.ಆರ್.ಗಣೇಶಕುಮಾರಆಚಾರಿ	೫೪	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	೧ನೇ ಕ್ರಾಸ್ ರಾಮನಗರ, ತಾಳೂರು ರೋಡ್, ಬಳ್ಳಾರಿ
ಎ.ವಿ.ವಿಜಯೇಂದ್ರಕುಮಾರ	೫೩	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	೧ನೇ ಕ್ರಾಸ್ ರಾಮನಗರ, ತಾಳೂರು ರೋಡ್, ಬಳ್ಳಾರಿ.
ಭಾರತಕುಮಾರ	೫೨	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಜುಮ್ಮಾಮಸೀದಿ ಹತ್ತಿರ ಬಳ್ಳಾರಿ
ರಾಜೇಶೇಖರ ಆಚಾರಿ	೫೨	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೫ ಮ.ನ.೬೯/೧, ತಿರುಮಲ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಹತ್ತಿರ, ಬಳ್ಳಾರಿ.
ಮೌನೇಶ ಆಚಾರಿ	೫೦	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೧೧ ಅಲ್ಲಂ ಟಿ.ವಿ.ಹತ್ತಿರ, ಜುಮ್ಮಾ ಮಸಿದಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ.
ಮೌನೇಶ ಆಚಾರಿ	೪೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೧೧ ಫ್ಲವರ್ ಬೀದಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ
ಕೆ.ರವಿ ಆಚಾರಿ	೪೦	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮದೀನಾ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಬಳ್ಳಾರಿ
ಎ.ವಿನಯಕುಮಾರ	೪೭	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	೧ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ದೇವಿನಗರ, ಬಳ್ಳಾರಿ.
ಕೆ. ರಾಮಾನುಜಚಾರಿ	೪೬	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೧೯, ಹೂವಿನ ಬಜಾರ್, ಬಳ್ಳಾರಿ.
ಕೆ.ಕೃಷ್ಣಾಚಾರಿ	೪೫	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ಮ.ನ.೯, ನೇಕಾರ ಬೀದಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ.
ಎ.ರಘುನಂದ	೪೧	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೬೮/೧೨, ಕಮ್ಮಿಂಗ್ ರಸ್ತೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ.
ಹೆಚ್.ವೀರಶೇಖರಾಚಾರಿ	೪೧	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೯, ಅಂದ್ರಾಳು ಬಳ್ಳಾರಿ.
ನಾರಾಯಣ. ಆರ್ ಅಥಣಿ	೪೦	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೧೭೧೨, ಬಳ್ಳಾರಿ.
ಕೆ.ಪ್ರಭಾಕರ ಆಚಾರಿ	೩೪	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೫, ಗಣೇಶ ಗುಡಿ ಬೀದಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ
ಎಂ.ಶ್ರೀನಿವಾಸುಲು	೪೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೧೫/೮, ವಾಸುದೇವನಾಯ್ಡು ಬೀದಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ರಸ್ತೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ.
ಜಿ.ನಾಗರಾಜಾಚಾರಿ	೪೫	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೯, ಅಂದ್ರಾಳ, ಬಳ್ಳಾರಿ.
ಎ.ರಘುನಾಥ	೪೪	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ಗೋಲ್ಡ್ ಸ್ಮಿತ್ ಬೀದಿ, ಮ.ನ.೬೮/೧೨, ಕಮ್ಮಿಂಗ್ ರಸ್ತೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ.
ಹೆಚ್.ಶ್ರೀನಿವಾಸ	೪೩	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಶ್ರೀರಾಂಪುರ ಕಾಲೋನಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ.
ಎ.ಹರಪ್ರಸಾದ್ ಆಚಾರಿ	೪೩	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೭, ಪಾತಕಂದಕಂ ಬೀದಿ, ಬಿ.ಎಂ.ಎಸ್. ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಬಳ್ಳಾರಿ.
ಎ.ರಾಘವೇಂದ್ರ	೪೨	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೮/೩, ವಾ.ನ.೧೨, ಮಜ್ಜದ್ ಬೀದಿ, ಸಿಂದಿಗಲ್ಲಿ ಓಣಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ.

ಕೆ.ರವೀಂದ್ರಕುಮಾರ	೪೧	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೬೪, ವಾ.ನ.೫, ಲಾಲಕಮಾನ್, ತಿರುಮಕೇರಿ ಬೀದಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ.
ಗೌರಿಶಂಕರ	೪೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೪, ರೊಡ್ಡಂ ಓಣಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ.
ಬಿ.ಕೆ.ಸುಭಾಶಚಂದ್ರ	೪೪	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೧೨, ಸಿಂದಗಿ ಓಣಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ.
ಕೆ.ವಿರುಪಾಕ್ಷಾಚಾರಿ	೪೨	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೨೨, ೯ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ಶ್ರೀನಗರ, ತಾಳೂರು ರಸ್ತೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ.
ವೈ.ಗಿರೀಶ ಆಚಾರಿ	೩೬	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಆಫೀಸ್ ಎದುರು, ಬಳ್ಳಾರಿ.
ವೀರಶೇಖರಾಚಾರಿ	೩೨	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೬, ಸಿಂದಿಗಲ್ಲಿ ಓಣಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ.
ಕೆ.ಕೃಷ್ಣ ತಂದೆ	೫೦	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೮/೩, ಕೊಳಗಲ್ ರಸ್ತೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ.
ಕಿಶೋರ್‌ಕುಮಾರ ಆಚಾರ	೪೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೩೧, ಗಂಗೋತ್ರಿ ಶಾಲೆಯ ಹತ್ತಿರ ರಾಮನಗರ, ಬಳ್ಳಾರಿ
ವೀರಭದ್ರಾಚಾರಿ	೪೭	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಕನೆಕಲ್ಲ ಬಸ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್, ಬಳ್ಳಾರಿ
ಸತಿಶ್ ಆಚಾರಿ	೪೩	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ಮಿಲ್ಲರ ಪೇಟ್, ಬಳ್ಳಾರಿ
ಅಶೋಕ ಆಚಾರಿ	೩೬	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಗಾಂಧಿ ನಗರ, ಬಳ್ಳಾರಿ

೨. ಸಿರುಗುಪ್ಪ ತಾಲೂಕು

ಹೆಸರು	ವಯಸ್ಸು	ಉದ್ಯೋಗ	ಸ್ಥಳ
ಜಗದೀಶ್.ಕೆ,	೪೨	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ವಾ.ನಂ.೦೩, ಪಾಠಶಾಲ ಮಠದ ಹತ್ತಿರ, ಶಿರಿಗೇರಿ ಗ್ರಾ, ಸಿರುಗುಪ್ಪ ತಾ.
ಕೆ.ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ	೪೫	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಕೆ.ಹೆಚ್.ಬಿ ಕಾಲೋನಿ, ಸಿರುಗುಪ್ಪ.
ಬಿ.ಗಂಗಾಧರ	೫೦	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಮ.ನಂ.೨೧೯/೧, ಹರಿಜನ ಓಣಿ, ಕೊತ್ತಲಚಿಂತ ಗ್ರಾ, ಸಿರುಗುಪ್ಪ ತಾ.
ಗುರುಮೂರ್ತಿ	೪೮	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಮ.ನಂ.೬೧, ವಾ.ನಂ.೦೨ ರಾರಾವಿ ಗ್ರಾ, ಸಿರುಗುಪ್ಪ ತಾ.
ಗುರುಮೂರ್ತಿ	೪೩	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಮ.ನಂ.೨೮೨, ವಾ.ನಂ.೦೨, ಗೌಡರ ಓಣಿ, ಬೂದಗುಪ್ಪ ಗ್ರಾ, ಸಿರುಗುಪ್ಪ
ಲಿಂಗೇಶ.ಬಿ	೫೨	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ವಾ.ನಂ.೦೪, ಸಿರಿಗೇರಿ ಗ್ರಾ, ಸಿರುಗುಪ್ಪ
ಕೆ.ಜಗದೀಶ್	೫೨	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಮ.ನಂ.೧೨೪, ಶಿರಿಗೇರಿ ಗ್ರಾ, ಸಿರುಗುಪ್ಪ
ಸೂರ್ಯ ನಾರಾಯಣ	೫೧	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ರತ್ನಂ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಎಸರು, ಸಿರುಗುಪ್ಪ.
ಪ್ರಭಾಕರ	೫೦	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಟಾಕೀಸ್, ಹತ್ತಿರ, ಸಿರುಗುಪ್ಪ
ಜಿ.ವೀರಭದ್ರಾಚಾರಿ	೪೯	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಮ.ನಂ.೪೧೬, ಗೌಡರ ಓಣಿ, ಸಿರುಗುಪ್ಪ
ಕಲ್ಲಪ್ಪ	೪೯	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಮ.ನಂ.೧೩೫, ಹೆರೆಕಲ್ ಗ್ರಾ, ಸಿರುಗುಪ್ಪ
ಅಂಬರೀಶ್	೪೮	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಮ.ನಂ.೨೧೫, ನಡವಿ ಗ್ರಾ, ಸಿರುಗುಪ್ಪ
ಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಚಾರಿ	೫೨	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಕರೂರು, ಪೋಸ್ಟ್ ಸಿರುಗುಪ್ಪ
ಕೆ.ರಾಘವೇಂದ್ರಾಚಾರಿ	೫೨	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ತಾಳೂರು ಗ್ರಾ ಸಿರುಗುಪ್ಪ ತಾ.
ಗಂಗಮ್ಮ	೫೧	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ವಾ.ನ.೦೯, ಪಾರ್ವತಿನಗರ, ಸಿರುಗುಪ್ಪ

ಗಂಗಾಧರ	೫೦	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ಗೋಸುಬಾಳು ಗ್ರಾ ಸಿರುಗುಪ್ಪ
ಪೊಂಪಾಪತಿ ಆಚಾರಿ	೪೯	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ವಾ.ನ.೨೪, ಸಿರುಗುಪ್ಪ.
ಟಿ.ನಾಗೇಂದ್ರ	೪೯	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಸದಾಶಿವನಗರ, ಸಿರುಗುಪ್ಪ.
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	೪೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಅರಳಿಗನೂರು ಗ್ರಾ ಸಿರುಗುಪ್ಪ
ಈರಣ್ಣ ಆಚಾರಿ	೫೪	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೩, ಸಿರುಗುಪ್ಪ.
ಹೆಚ್.ಸುದಾಕರ	೫೩	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೧೯, ತೆಕ್ಕಲಕೋಟೆ ಗ್ರಾ ಸಿರುಗುಪ್ಪ
ಪಂಪಾಪತಿ ಆಚಾರಿ	೫೨	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ಮಿಟ್ಟೆಸೂಗೂರು ಗ್ರಾ ಸಿರುಗುಪ್ಪ
ಹೇಮಾದ್ರಿಆಚಾರಿ	೫೨	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೧೯, ಸದಾಶಿವನಗರ, ಸಿರುಗುಪ್ಪ
ಜೆ.ಈರೇಶ ಆಚಾರಿ	೫೦	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಬಂಡ್ರಾಳು ಗ್ರಾ ಸಿರುಗುಪ್ಪ
ಮಹೇಶ ಆಚಾರಿ	೪೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೩, ಸಿರುಗುಪ್ಪ.

೩. ಸಂಡೂರು ತಾಲೂಕು

ಹೆಸರು	ವಯಸ್ಸು	ಉದ್ಯೋಗ	ಸ್ಥಳ
ಎ.ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ	೪೭	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೧, ಯಶವಂತನಗರ, ಸಂಡೂರು
ಮಹೇಂದ್ರಾಚಾರಿ	೪೬	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೩೦೦, ಬೊಮ್ಮಘಟ್ಟ, ಸಂಡೂರು
ಕೆ.ಚಿದಾನಂದ ಆಚಾರ್	೪೫	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ಮ.ನ.೧೨೨, ಸಂಡೂರು.
ಶ್ರೀಪತಿ	೪೧	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೩೨, ವಾ.ನ.೧೧, ಸಂಡೂರು.
ಶಾಂತಕುಮಾರ.ಕೆ	೪೧	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಮ.ನ.೮೬, ಸೋವೇನಹಳ್ಳಿ, ಸಂಡೂರು
ಎ.ಮೌನೇಶ ಆಚಾರಿ	೪೦	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೮೪, ವಾ.ನ.೮, ಸಂಡೂರು.
ಬ್ರಹ್ಮಾಚಾರಿ	೩೪	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೧, ಬೊಮ್ಮಘಟ್ಟ ಗ್ರಾ ಸಂಡೂರು
ಬಿ.ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ	೪೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೨ ಬಂಡ್ರಿ ಗ್ರಾ. ಸಂಡೂರು
ಬಿ.ಅರವಿಂದಾಚಾರಿ	೪೫	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಬೊಮ್ಮಘಟ್ಟ ಗ್ರಾ ಸಂಡೂರು
ಬಿ.ರುದ್ರೇಶ ಆಚಾರಿ	೪೪	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ಮ.ನ.೬೪೫, ಬೊಮ್ಮಘಟ್ಟ, ಸಂಡೂರು.
ವೀರೇಶ ಬಿ.	೪೩	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೬೬೩,ಚೋರುನೂರು, ಸಂಡೂರು
ಅಮೃತಶೇಖರ.ಎ	೪೩	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಮ.ನ.೧೨೬, ಹೆಚ್.ಕೆ.ಹಳ್ಳಿ, ಸಂಡೂರು
ಮೋಹನಕುಮಾರ	೪೨	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೧೨೬, ಹೆಚ್.ಕೆ.ಹಳ್ಳಿ, ಸಂಡೂರು
ಚಿದಾನಂದ.ಕೆ	೪೧	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೧೨೨, ಕಾಳಮ್ಮ ಬೀದಿ, ಸಂಡೂರು.
ಬಡಿಗೇರ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ	೪೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೩೨ ಬಡಿಗೇರ ಓಣಿ, ಸಂಡೂರು.
ಶಿವಾನಂದಪ್ಪ	೪೪	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಕೋಟೆ, ಸಂಡೂರು
ಶ್ರೀಶೈಲಾಚಾರಿ	೪೩	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ಮ.ನ.೬೯, ಗೌರಿಪುರ, ಸಂಡೂರು
ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ ಕಮ್ಮಾರ	೪೨	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೯, ವಿಠಲಾಪುರ ಗ್ರಾ ಸಂಡೂರು
ಸುಬ್ರಮಣ್ಯಾಚಾರಿ	೩೬	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಮ.ನ.೫೫, ಆಂಜಿನೇಯ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಹತ್ತಿರ, ಬೊಮ್ಮಲಗುಂಡ, ಸಂಡೂರು
ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರಿ.ಎಸ್	೩೨	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೫೫, ಆಂಜಿನೇಯ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಹತ್ತಿರ, ಬೊಮ್ಮಲಗುಂಡ, ಸಂಡೂರು
ಜಿ.[illegible]ಚಾರಿ	೫೦	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೪೬೧, ಬಂಡ್ರಿ, ಸಂಡೂರು

ಬಿ.ಪ್ರಕಾಶ	೪೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೪೬೨, ಬಂಡ್ರಿ, ಸಂಡೂರು
ವೆಂಕಟೇಶಾಚಾರಿ	೪೨	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಮ.ನ.೬೫, ಬೊಮ್ಮಘಟ್ಟ ಗ್ರಾ ಸಂಡೂರು
ಬಿ.ಷಣ್ಮುಖಪ್ಪ	೪೫	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಮ.ನ.೪೬೪, ಬಂಡ್ರಿ, ಸಂಡೂರು
ಬಿ.ಚನ್ನಪ್ಪ	೫೦	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಮ.ನ.೬೬೬/೨೭, ಕೋಟೆ ಓಣಿ, ಚೋರುನೂರು, ಸಂಡೂರು

೪. ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ತಾಲೂಕು

ಹೆಸರು	ವಯಸ್ಸು	ಉದ್ಯೋಗ	ಸ್ಥಳ
ಕೆ.ಟಿ.ಯಶ್ವಂತಕುಮಾರ	೪೨	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಮೇನ್‌ರೋಡ್, ತಾಯಕನಹಳ್ಳಿ, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ
ಬಡಿಗೇರ ಪ್ರವೀಣಾ	೪೫	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ವಾ.ನಂ.೦೩, ಮುಂಗಾಪುರ, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ
ಹೆಚ್.ನಾಗರಾಜ	೫೦	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ತಾಯಕನಹಳ್ಳಿ, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ
ಬಿ.ಎಂ.ಭುಜಂಗಾಚಾರ್	೪೮	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಆಲೂರು, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ
ಕೆ.ಜಿ.ವೀರೇಶ	೪೩	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಉಜ್ಜಿನಿ, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ
ಬಿ ಅನಂತಚಾರಿ	೫೨	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಎಂ.ಬಿ ಅಯ್ಯನಹಳ್ಳಿ, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ
ಎ.ಜಿ.ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ	೫೨	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಆಲೂರು, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ
ಶ್ರೀನಿವಾಸ	೫೧	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಮ.ನಂ.೧೦೫, ಯರ್ರೊಬಯ್ಯನ ಹಟ್ಟಿ, ಶೀಕಂತಪುರ, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ.
ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಚಾರಿ	೫೦	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಬೆಳ್ಳೆಕಟ್ಟೆ ಗ್ರಾ, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ತಾ.
ಈ.ದಶರಥಾಚಾರಿ	೪೯	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಹೊಸಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾ ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ತಾ.
ಶ್ರೀನಿವಾಸ	೪೯	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಮ.ನ.೧೨೩, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ.
ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಕಂಬಾರ	೪೮	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ವಾ.ನ.೭, ಮ.ನ.೫೦೮, ಗ್ರಾ ಕೂಡ್ಲಿಗಿ
ಸತೀಶ್‌ಕುಮಾರ್	೫೨	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಖಾನಮಡುಗು ಗ್ರಾ, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ತಾ.
ಎಂ.ಮಾನಾಚಾರ	೫೨	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಆಲೂರು ಗ್ರಾ ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ತಾ
ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಆಚಾರಿ	೫೧	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಕಾನಮಡುಗು ಗ್ರಾ ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ತಾ.
ಚನ್ನಬಸಣ್ಣಾಚಾರಿ	೫೦	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ವಾ.ನ.೧೭, ಶಿಡೇಗಲ್ಲು ಗ್ರಾ ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ತಾ.
ಮೌನೇಶ	೪೯	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಸಾಸಲವಾಡ, ಹಿರೇಹೆಗ್ಡಾಳು ಪೊ ಕೂಡ್ಲಿಗಿ
ಬ್ರಹ್ಮಾಚಾರಿ.ಎ	೪೯	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೧೪೬, ಆಲೂರು, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ
ಕೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸ	೪೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನಂ.೧೧, ಬಡೆಲಡುಕು, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ
ಬಿ ಕೊಟ್ರೇಶ್	೫೪	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಆಲೂರು ಗ್ರಾ, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ತಾ.
ಹಾಲೇಶಪ್ಪ	೫೩	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಬೆಂಚೆ ಗಂಗಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ
ಬಿ.ಶಿವಾಚಾರಿ	೫೨	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ವಾ.ನ.೪, ಉಜ್ಜಿನಿ, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ
ಬಿ.ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	೫೨	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೨, ನಿಂಬಳಗೇರಿ, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ
ಕೆ ರೇಣುಕಾಚಾರಿ	೫೦	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಎಂ.ಬಿ ಅಯ್ಯನಹಳ್ಳಿ, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ

೫. ಹೊಸಪೇಟೆ ತಾಲೂಕು

ಹೆಸರು	ವಯಸ್ಸು	ಉದ್ಯೋಗ	ಸ್ಥಳ
ಚಿಕ್ಕೀರಪ್ಪಾಚಾರಿ.ಕೆ	೪೦	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೩೪, ದೇವಾಂಗಪೇಟೆ, ಹೊಸಪೇಟೆ.
ಕೆ.ರಾಮಲಿಂಗಾಚಾರಿ	೪೭	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಹಳೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಹತ್ತಿರ, ಹೊಸಪೇಟೆ.
ಹೆಚ್.ಕೆ.ಮಂಜುನಾಥ	೪೬	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೧೭೫೦, ಹೊಸಪೇಟೆ
ಬಿ.ಸಿರಿಯಾಚಾರಿ	೪೫	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ಅನಂತಶಯನಗುಡಿ, ಹೊಸಪೇಟೆ
ಕಟ್ಟೆ ಮಂಜುನಾಥ	೪೧	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೯೯೧, ಗೊಲ್ಲರಹಳ್ಳಿ, ಹೊಸಪೇಟೆ
ಕೆ.ಬಸವರಾಜ ಆಚಾರ	೪೧	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೨೧, ಅಶೋಕನಗರ, ಹೊಸಪೇಟೆ.
ವೈ.ಮಂಜುನಾಥ	೪೦	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಜಂಭುನಾಥ ರೋಡ್, ಹೊಸಪೇಟೆ.
ರವಿಕುಮಾರ್.ಬಿ	೩೪	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೨೨೧, ೨೨ನೇ ವಾರ್ಡ್ ಹೊಸಪೇಟೆ
ಗಣೇಶ ಆಚಾರ್	೪೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನಂ.೭, ಹೊಸಪೇಟೆ ತಾ.
ಬಿ.ಬಸವರಾಜ	೪೫	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನಂ.೨೯, ಎಂ.ಜೆ.ನಗರ, ಹೊಸಪೇಟೆ
ಬಿ. ಸಿದ್ದೇಶ ಆಚಾರ್	೧೯	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನಂ.೨೮, ಚಪ್ಪರದಹಳ್ಳಿ, ಹೊಸಪೇಟೆ
ಎ. ಅರುಣ ಕುಮಾರ	೨೫	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ವಾ.ನಂ.೧೪, ಕಮ್ಮಾರ ಓಣಿ, ಕಮಲಾಪುರ ಗ್ರಾ, ಹೊಸಪೇಟೆ
ಎ. ಕಿರಣ್‌ಕುಮಾರ	೨೨	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ಕಮ್ಮಾರ ಓಣಿ, ಕಾಳಿಕಾ ದೇವಸ್ಥಾನ ಹತ್ತಿರ ಕಮಲಾಪುರ ಗ್ರಾ, ಹೊಸಪೇಟೆ ತಾ.
ಗಣೇಶ ಆಚಾರ್	೨೦	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನಂ.೯,ಎಂ.ಪಿ.ಪ್ರಕಾಶ ನಗರ ಹೊಸಪೇಟೆ
ಬಿ.ಕಾಶಿಪತಿ	೨೧	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ನಾಗೇನಹಳ್ಳಿ ಹೊಸಪೇಟೆ ತಾ.
ಬಿ.ಕೆ.ಸಂಗೀತ	೨೧	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ನಾಗೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾ, ಹೊಸಪೇಟೆ
ಬಿ. ಜಂಬುನಾಥ	೨೪	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಗಾದಿಗನೂರು ಗ್ರಾ, ಹೊಸಪೇಟೆ
ಜಯಮ್ಮ ಬಡಿಗೇರ	೨೫	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೨೫, ಈಶ್ವರನಗರ, ಹೊಸಪೇಟೆ.
ನಾಗರಾಜ.ಎ	೨೫	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಡಕರಾಯನ ಗುಡಿ ಹಿಂದೆ, ಕಂಚಗಾರ ಪೇಟೆ, ಹೊಸಪೇಟೆ.
ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ವೀರಣ್ಣ	೨೬	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ವಾ.ನ.೨೫, ಹೊಸಪೇಟೆ
ಪತ್ತಾರ ನಗಲಿಂಗಪ್ಪ	೨೭	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನಂ.೨೬, ಚಿತ್ರಕೇರಿ, ಹೊಸಪೇಟೆ
ಬಿ.ಜಂಭುನಾಥ	೨೭	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಆರ್.ಟಿ.ಓ. ಕಛೇರಿ ಹತ್ತಿರ ಹೊಸಪೇಟೆ
ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಬಸವರಾಜ	೩೬	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನಂ.೧೪, ಕಮ್ಮಾರ ಓಣಿ, ಕಮಲಾಪುರ, ಹೊಸಪೇಟೆ
ನಾಗರಾಜಚಾರಿ	೨೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಗಾದಿಗನೂರು ಗ್ರಾ, ಹೊಸಪೇಟೆ

೬. ಹಗರಿಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕು

ಹೆಸರು	ವಯಸ್ಸು	ಉದ್ಯೋಗ	ಸ್ಥಳ
ಬಡಿಗೇರ ವೀರೇಶ	೩೦	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ರಾಮನಗರ ಹ.ಬೊ.ಹಳ್ಳಿ
ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಚೇತನ್	೩೦	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ತೇರುಬೀದಿ ರಾಮನಗರ, ಹ.ಬೊ.ಹಳ್ಳಿ
ಕಮ್ಮಾರ ಬಸವರಾಜ	೩೧	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ಸರ್ಕಲ್ ರಾಮನಗರ ಹ.ಬೊ.ಹಳ್ಳಿ

ಬಿ.ರಾಘವೇಂದ್ರ	೩೨	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಕೆ.ಇ.ಬಿ ರಸ್ತೆ ರಾಮನಗರ ಹ.ಬೊ.ಹಳ್ಳಿ.
ಕಮ್ಮಾರ ವಿರೇಶ	೩೩	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಹೌಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡ್ ಕಾಲೋನಿ ರಾಮನಗರ ವಾ.ನಂ.೨, ಹ.ಬೊ.ಹಳ್ಳಿ
ಬಿ.ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ	೩೩	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಲೋಕಪ್ಪ ನಹೋಲ, ಹ.ಬೊ.ಹಳ್ಳಿ
ಬಿ.ಬಸವರಾಜ	೩೪	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ಮರಬ್ಬಿಹಾಳ, ಹ.ಬೊ.ಹಳ್ಳಿ ತಾ
ಬಡಿಗೇರ ಕರಿಬಸಪ್ಪ	೩೪	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮರಬ್ಬಿಹಾಳ, ಹ.ಬೊ.ಹಳ್ಳಿ
ಬಡಿಗೇರ ವೀರೇಶ	೩೫	ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ	ಆಂಜನೇಯ ದೇವಸ್ಥಾನ ಓಣಿ, ಹ.ಬೊ.ಹಳ್ಳಿ
ಗಣೇಶ ಕಮ್ಮಾರ	೩೫	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮಾಲವಿ ಗ್ರಾ, ಹ.ಬೊ.ಹಳ್ಳಿ ತಾ.
ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಾಚಾರಿ	೩೭	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ದರ್ಗಾರಸ್ತೆ, ರಾಮನಗರ ಹ.ಬೊ.ಹಳ್ಳಿ
ಕೆ.ಪಿ. ಶಂಕರ	೩೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಕೆಂಚಟನಹಳ್ಳಿ, ಹ.ಬೊ.ಹಳ್ಳಿ
ಪಿ. ಮಂಜುನಾಥ	೩೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಹಳೇ ಹ.ಬೊ.ಹಳ್ಳಿ ತಾ.
ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಮಂಜುನಾಥ	೩೮	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ಶಿವಾನಂದ ನಗರ ಗ್ರಾ, ಹ.ಬೊ.ಹಳ್ಳಿ ತಾ.
ಕಮ್ಮಾರ ಹುಲೆಪ್ಪ	೪೦	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ದಶಮಾಪುರ ಗ್ರಾ, ಹ.ಬೊ.ಹಳ್ಳಿ
ಬಡಿಗೇರ ಮಂಜುನಾಥ	೪೦	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಚಿಂತ್ರಪಳ್ಳಿ ಗ್ರಾ, ಹ.ಬೊ.ಹಳ್ಳಿ
ಬಡಿಗೇರ ಕಾಳಪ್ಪ	೪೧	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮರಬ್ಬಿಹಾಳ, ಹ.ಬೊ.ಹಳ್ಳಿ
ಕಮ್ಮಾರ ವೀರಾಚಾರಿ	೪೩	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನಂ.೧೪೮, ಮರಬ್ಬಿಹಾಳ, ಹ.ಬೊ.ಹಳ್ಳಿ
ಕೊಟ್ರೇಶ ಮರಬ್ಬಿಹಾಳ	೪೩	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮರಬ್ಬಿಹಾಳ, ಹ.ಬೊ.ಹಳ್ಳಿ
ಬಿ. ಮಂಜುನಾಥ	೪೫	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಚಿಂತ್ರಪಳ್ಳಿ ಗ್ರಾ, ಹ.ಬೊ.ಹಳ್ಳಿ
ಬಿ.ಪ್ರಸಾದ್	೪೫	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನಂ.೨೮೦, ರಾಮನಗರ, ಹ.ಬೊ.ಹಳ್ಳಿ
ಜಕಣಚಾರಿ ಕೆ.	೪೫	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾನಂ೪, ಕಲಾಮಂದಿರ ಹತ್ತಿರ ಮರಿಯಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ, ಹ.ಬೊಹಳ್ಳಿ
ಕೆ.ರಾಜಶೇಖರ	೪೬	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಕೋಗಳಿ ಗ್ರಾ, ಹ.ಬೊ.ಹಳ್ಳಿ
ಕೆ. ಗೋಪಿನಾಥ	೫೦	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ತಂಬ್ರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾ, ಹ.ಬೊ.ಹಳ್ಳಿ
ಕೆ.ವೀರಣ್ಣ	೫೦	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಕಡಲೇಬಾಳು ಗ್ರಾ, ಹ.ಬೊ.ಹಳ್ಳಿ ತಾ.

೭. ಹೂವಿನ ಹಡಗಲಿ ತಾಲೂಕು

ಹೆಸರು	ವಯಸ್ಸು	ಉದ್ಯೋಗ	ಸ್ಥಳ
ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ನಾಗರಾಜಪ್ಪ	೪೮	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	೧ನೇ ವಾರ್ಡ್, ಹೂವಿನ ಹಡಗಲಿ
ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಪಂಪಣ್ಣ	೫೨	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಊರಮ್ಮನ ಗುಡಿಹತ್ತಿರ ಹೂವಿನ ಹಡಗಲಿ
ಕೆ.ಷಣ್ಮುಖಪ್ಪ	೫೨	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನಂ.೩೮, ಸೋಗಿ, ಹಡಗಲಿ
ಕೆ.ಶ್ರೀನಿವಾಸ	೫೧	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಸೋಗಿ ಗ್ರಾ, ಹಡಗಲಿ ತಾ.
ದಯಾನಂದಾಚಾರಿ	೫೦	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ವಾ.ನಂ.೧, ಇಟ್ಟಿಗಿ, ಹಡಗಲಿ
ಭಾಸ್ಕರ	೪೯	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಜ್ಯುವೆಲರಿ, ಹಡಗಲಿ
ಬಿ.ಗೋಪಾಲ ಆಚಾರಿ	೪೯	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ಕಾಯಕನಗರ ವಾ.ನಂ.೯, ಹಡಗಲಿ
ಜಿ.ಬಿ. ಹಂಸಾನಂದಾಚಾರ್	೪೦	ಪಂಚವೃತ್ತಿ	ವಾ.ನಂ.೦೧, ಕೋಟೆ, ಹಡಗಲಿ

ಕಮ್ಮಾರ ಉಮೇಶ	೧೯	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಸೋಗಿ ಗ್ರಾ, ಹಡಗಲಿ ತಾ.
ಬಿ.ದಿವಾಕರ	೩೦	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ವಾ.ನಂ.೯, ಕಾಯಕ ನಗರ ಹಡಗಲಿ
ಬಿ.ನಾಗೇಶ	೨೦	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ವಾ.ನಂ೧, ಕೋಟೆ ಹಡಗಲಿ
ಕಮ್ಮಾರ ಸುಧಾಕರ	೨೧	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನಂ.೧೩೩೪/೭, ಹಡಗಲಿ
ನಾಗಪ್ಪ ಬಡಿಗೇರ	೨೧	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನಂ.೪೯೨, ಕಾಯಕ ನಗರ ಹಡಗಲಿ
ಕಾಳೇಶ ಬಡಿಗೇರ	೨೪	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನಂ.೮೯, ಹಿರೇಮಲ್ಲಿನಕೆರೆ, ಹಡಗಲಿ
ಕಮ್ಮರ ಕಳಾಚಾರಿ	೨೫	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನಂ.೧/೮೮, ಇಟಗಿ, ಹಡಗಲಿ
ಬಿ. ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪ	೨೫	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ಉತ್ತಂಗಿ, ಹಡಗಲಿ
ಪ್ರವೀಣ್‌ಕುಮಾರ ಬಡಿಗೇರ	೨೬	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ರಾಮ್ ಸ್ವಾಮಿ ಬಡಾವಣೆ, ಹಡಗಲಿ
ಕೊಟ್ರೇಶ ಕೆ	೨೭	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನಂ.೨೯೧, ವಾ.ನಂ.೮, ಹಡಗಲಿ
ಕೆ.ವೀರಾಚಾರ	೨೭	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ಮ.ನಂ. ೧೭೩, ಹಗನೂರು, ಹಡಗಲಿ
ಕಮ್ಮಾರ ಪ್ರಹ್ಲಾದ್	೨೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನಂ. ೫೦, ಭಾವಿಹಳ್ಳಿ, ಹಡಗಲಿ
ಬಡಿಗೇರ ಲಕ್ಷ್ಮಣ	೨೮	ಪೇಂಟರ್	ಮ.ನಂ.೪೨೭, ಹಡಗಲಿ
ಬಿ.ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ	೨೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನಂ.೪೨೭, ಹಡಗಲಿ
ವಿಜಯಕುಮಾರ್	೩೦	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ವಾ.ನಂ.೯, ಕಾಯಕ ನಗರ ಹಡಗಲಿ
ಬಿ.ಶಮಂತಚಾರ್	೩೦	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಶ್ರೀ ರಾಮ ದೇವರ ಗುಡಿ ಹತ್ತಿರ, ಹಡಗಲಿ
ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ	೩೧	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನಂ೪, ಕೊಗಳಿ ಓಣಿ ಹಡಗಲಿ

೮. ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕು

ಹೆಸರು	ವಯಸ್ಸು	ಉದ್ಯೋಗ	ಸ್ಥಳ
ಜಕಣಾಚಾರ್	೩೩	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೧ ಬಳಿಗಾರ ಓಣಿ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ
ವೀರಣ್ಣ ಬಡಿಗೇರ	೩೩	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ಬಾಗಳಿ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ
ರಂಗಜ್ಜ ಮಲಿಯನರ್	೩೪	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಕೆ. ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ
ದೊಡ್ಡ ವೀರಣ್ಣ	೩೪	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ತಿಮ್ಮಲಾಪುರ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ
ಕಮ್ಮಾರ ಹನುಮಂತಪ್ಪ	೩೫	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ರಂಗಾಪುರ, ಗುಂಡಗತ್ತಿ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ
ಬಿ ಸಿದ್ದಪ್ಪ	೩೫	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಕಂಚಿಕೇರೆ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ
ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ	೩೭	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಕಂಚಿಕೆರೆ ಗ್ರಾ ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ತಾ.
ವೀರಾಚಾರಿ ಜಜ್ಮೂರಿ	೩೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೧೦, ಯಲ್ಲಾಪುರ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ
ಶರಣಚಾರಿ	೩೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೦೨, ಬಾಗಲಿ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ
ಕೆ ವಿನೋದ	೩೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೧, ಬಳಿಗಾರ ಓಣಿ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ
ಬಿ ಬಸವರಾಜ	೪೦	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ಮ.ನ.೫೦೬, ಹಡಗಲಿ ರಸ್ತೆ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ
ಷಣ್ಮುಖಚಾರಿ	೪೦	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮಾಚಿಹಳ್ಳಿ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ
ಬಿ ಶಂಭುಲಿಂಗಾಚಾರ್	೪೧	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮೇಗಳಪೇಟೆ ಹರಪನಹಳ್ಳಿ
ಕೆ ಭರಮಚಾರಿ	೪೩	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೧೦, ಶಿಲಾಗೇರಿ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ
ಶೇಖರಾಚಾರಿ ಟಿ.	೪೩	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಸಿರಿಗಾನಹಳ್ಳಿ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ

ಸಿದ್ದಚಾರಿ	೪೫	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಬೈರಾಪುರ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ
ಕೆ ವೀರಣ್ಣ	೪೫	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೪೮ ತೆಲಗಿ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ತಾ.
ಬಿ ರಾಜಶೇಖರ	೪೫	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ನಗರ ಅಡವಿಹಳ್ಳಿ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ
ಡಿ.ಎಸ್.ಬಡಿಗೇರ	೪೬	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಹಲವಗಾಲ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ
ಬಡಿಗೇರ ಆನಂದ	೫೦	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಬೈರಾಪುರ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ
ಬಸವರಾಜ್	೫೦	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ರಂಗಾಪುರ ಗುಂಡಗತ್ತಿ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ
ಬಿ ವಿರೇಶ	೫೧	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೪೮ ತೆಲಗಿ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ
ವೀರಾಚಾರಿ	೧೯	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ	ಕಂಚಿಕೇರಿ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ
ಅನಿಲ ಕುಮಾರ	೧೯	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ತೆಲಗಿ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ
ವಿಜಯ ಬಿ	೧೯	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೧೭೮,ಶಿರಿಗಾನಹಳ್ಳಿ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ

೯. ಕುರುಗೋಡು ತಾಲೂಕು

ಹೆಸರು	ವಯಸ್ಸು	ಉದ್ಯೋಗ	ಸ್ಥಳ
ಕಂಬಾರ ಹೊನ್ನೂರಪ್ಪ	೨೧	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ತೇರು ಬೀದಿ ಕುರುಗೋಡು
ಎ.ಕೃಷ್ಣಾಚಾರಿ	೨೧	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೧೨೩, ಕಾಯಿಪೇಟೆ ಕುರುಗೋಡು
ಹನುಮಂತಪ್ಪ ಕಮ್ಮಾರ	೨೪	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಕಂಪ್ಲಿ ರೋಡ್ ಕುರುಗೋಡು
ಕೆ.ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ ಆಚಾರಿ	೨೫	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೧೭೯, ಡಿ.ಕಗ್ಗಲ್ಲು, ಕುರುಗೋಡು
ಜಕಣಾಚಾರಿ	೨೫	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೨, ಬಾದನಹಟ್ಟಿ, ಕುರುಗೋಡು
ಕೆ. ಸಿದ್ದಾರೂಢ	೨೬	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ವಾ.ನ.೪, ಕೊರ್ಲಗುಂದಿ ಕುರುಗೋಡು
ಹೊನ್ನೂರಪ್ಪ	೨೭	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೩–೪, ಜವಳಿರಪೇಟೆ ಕುರುಗೋಡು
ಬಿ.ರಾಮಾಚಾರಿ	೨೭	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೧, ಕೊರ್ಲಗುಂದಿ ಕುರುಗೋಡು
ಬಿ.ಮೌನೇಶ್ವರ	೨೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೧೭೦, ದಮ್ಮೂರು, ಕುರುಗೋಡು
ಅಂಜಿನಮ್ಮ ಗಂಡ ನಾಗರಾಜ	೨೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೪, ಮೇನ್ ರೋಡ ಕುರುಗೋಡು
ಬಡಿಗೇರ ಜಕಣಾಚಾರಿ	೨೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೨೧, ಮ.ನ.೮೪೮, ಯರ್ರಿತಾತ ಕಾಲೋನಿ, ಯರಂಗಳಿಗಿ, ಕುರುಗೋಡು
ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ವಿಶ್ವನಾಥಚಾರಿ	೩೦	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ನೇವರ ಓಣಿ ಕುರುಗೋಡು
ಕೆ.ವೀರಭದ್ರ	೩೦	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ವಾ.ನ.೨, ಬಸವಣ್ಣ ಗುಡಿ ಹತ್ತಿರ, ಕುರುಗೋಡು
ಬಿ.ಸಂಗಮೇಶ್ವ ಆಚಾರಿ	೩೧	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೨, ಕೋಳೂರು, ಕುರುಗೋಡು
ರುದ್ರಪ್ಪ ಆಚಾರಿ	೩೨	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನಂ.೦೭, ಕುರುಗೋಡು
ಕೆ.ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ ಆಚಾರಿ	೩೩	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೧೭೯, ಡಿ.ಕಗ್ಗಲ್ಲು, ಕುರುಗೋಡು
ಜಕಣಾಚಾರಿ	೩೩	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೨, ಬಾದನಹಟ್ಟಿ, ಕುರುಗೋಡು
ಗೋವರ್ಧನ ಆಚಾರಿ	೩೪	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ಮ. ನಂ೩೫, ಹೊಸಪ್ಲಾಟ್ ಕುರುಗೋಡು
ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಮನೋಹರ	೩೪	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ. ೭೬, ಹೊಸಪ್ಲಾಟ್ ಕುರುಗೋಡು
ಗುರುಮೂರ್ತಿ	೩೫	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನಂ.೧೬೭, ಕುರುಗೋಡು

ಶಿವಕುಮಾರ	೩೫	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನಂ.೧೬೭, ಕುರುಗೋಡು
ಸಿದ್ದರಾಮಪ್ಪ ಆಚಾರಿ	೩೭	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನಂ.೧೯, ಕುರುಗೋಡು
ಬಡಿಗೇರು ರುದ್ರಪ್ಪ	೩೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನಂ.೨೦, ಕುರುಗೋಡು
ತಿಪ್ಪೇರುದ್ರಾಚಾರ್	೩೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನಂ.೧೪೨, ಸಿಂದಿಗೇರಿ, ಕುರುಗೋಡು
ಸೋಮಶೇಖರ.ಬಿ	೩೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನಂ.೨೨೨, ಬಡಿಗೇರ್ ಒಣಿ, ಕುರುಗೋಡು

೧೦. ಕಂಪ್ಲಿ ತಾಲೂಕು

ಹೆಸರು	ವಯಸ್ಸು	ಉದ್ಯೋಗ	ಸ್ಥಳ
ಬಿ.ಅಯ್ಯಪ್ಪ ಆಚಾರಿ	೪೦	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ವಾ.ನ.೨, ಹೊಸೂರು, ಕಲ್ಲುಕಂಭ, ಕಂಪ್ಲಿ
ಲಕ್ಷ್ಮಿಪತಿ ಆಚಾರಿ	೪೧	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೬,ವೀರಾಂಜನೇಯ ಕ್ಯಾಂಪ್,ಕಂಪ್ಲಿ.
ಪರಮೇಶ್ವರ ಆಚಾರಿ	೪೩	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೪, ಕಂಪ್ಲಿ
ಕೆ.ಕಾಳಪ್ಪ	೪೩	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಸಿರವಾರ ಕಂಪ್ಲಿ
ಕೆ.ಮೌನೇಶ್ವ ಆಚಾರ್	೪೫	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೨೧, ಮುದ್ದಾಪುರ, ಕಂಪ್ಲಿ
ಬಿ.ರಾಘವೇಂದ್ರ	೪೫	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೩೯೩, ವಾ.ನ.೧, ಕಂಪ್ಲಿ
ಬಿ.ರಾಮಾಚಾರಿ	೪೫	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೬೪ಎ, ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, ಕಂಪ್ಲಿ
ಬಿ.ವಿಶ್ವನಾಥ ಆಚಾರಿ	೪೬	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ವಾ.ನ.೨, ಸಣ್ಣಾಪುರ ಇಟಿಗಿ
ವೇದಮೂರ್ತಿ ಆಚಾರ್	೫೦	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವ.ನಂ.೨೧, ಬಸವೇಶ್ವರ ನಗೆ ಕಂಪ್ಲಿ
ಕೆ.ಮೌನೇಶ	೫೦	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ದಿನವಹಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ರಸ್ತೆ, ಕಂಪ್ಲಿ
ಅವಿನಾಶ್	೫೧	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	೫೦೫, ತಂತಿನಾಗಪ್ಪನ ಓಣಿ ಕಂಪ್ಲಿ
ವಿ.ರಾಜಶೇಖರ	೧೯	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೨೫, ಪ್ರಶಾಂತ ಕಾಲೋನಿ, ಕಂಪ್ಲಿ
ಮೌನೇಶ್ ಅಕ್ಕಸಾಲಿ	೧೯	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ಗುತ್ತಿ ಬೀದಿ, ಬಸಣ್ಣನ ಗುಡಿ ಹಿಂದೆ ಕಂಪ್ಲಿ
ವಿಜಯ ಕುಮಾರ	೧೯	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	೬೯, ಬಡಿಗೇರ ಓಣಿ, ವೀರಾಪುರ ಕಂಪ್ಲಿ
ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ನಾಗರಾಜಪ್ಪ	೨೦	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಬಸಪ್ಪ ಬೀದಿ, ಕಂಪ್ಲಿ
ಶಿವಶೇಖರ ಪ್ರಸಾದ	೨೧	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಗಂಗಾವತಿ ರೋಡ್, ಕಂಪ್ಲಿ
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಆರ್.ಆರ್	೨೧	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಹತ್ತಿರ, ಕಂಪ್ಲಿ
ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ರಾಜಣ್ಣ	೨೪	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೫೦೫, ಬಡಿಗೇರ್ ಓಣಿ, ಕಂಪ್ಲಿ
ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ	೨೫	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೩, ಕಾಳಮ್ಮ ಬೀದಿ, ಕಂಪ್ಲಿ
ಶ್ರೀಧರ ಆಚಾರಿ	೨೫	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಹೊಸಪೇಟೆ ರಸ್ತೆ, ಕಂಪ್ಲಿ
ಜಗದೀಶ್	೨೬	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮೇನ್ ಬಜಾರ, ಕಂಪ್ಲಿ
ರುದ್ರಾಚಾರಿ	೨೭	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ಬಳ್ಳಾರಿ ರೋಡ್, ಕಂಪ್ಲಿ
ಮೌನೇಶ್ ಅಕ್ಕಸಾಲಿ	೨೭	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಹನುಮನ ಟೆಂಪಲ್ ಹತ್ತಿರ, ಕಂಪ್ಲಿ
ಯಂಕಪ್ಪಚಾರಿ	೨೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಕಾಯಿಪೇಟೆ, ಕಂಪ್ಲಿ
ನಾರಾಯಣಾಚಾರಿ	೨೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮೇನ್ ಬಜಾರ, ಕಂಪ್ಲಿ

೧೧. ಕೊಟ್ಟೂರು ತಾಲೂಕು

ಹೆಸರು	ವಯಸ್ಸು	ಉದ್ಯೋಗ	ಸ್ಥಳ
ಜಂಬಣ್ಣಚಾರಿ	೩೦	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	೧ನೇವಾರ್ಡ, ಕೊಟ್ಟೂರು
ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಆಚಾರಿ	೩೦	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಬೆಣ್ಣಿನಹಳ್ಳಿ, ಕೊಟ್ಟೂರು
ರೇವಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪಚಾರಿ	೩೧	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ಲೊಟ್ಟನ ಕೇರಿ ಕೊಟ್ಟುರು
ಮೌನೇಶ	೩೨	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮೂರಕ್ಕಲ್ ಮಠ ಹತ್ತಿರ, ಕೊಟ್ಟೂರು
ಯಶವಂತಾಚಾರ್ ಪತ್ತಾರ್	೩೩	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ವಾ.ನ.೩೫, ಕೊಟ್ಟೂರು
ಹೇಮಾದ್ರಿಚಾರಿ	೩೩	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ತೂಲಹಳ್ಳಿ, ಕೋಟ್ಟೂರು
ಬಿ ನಾಗರಾಜ	೩೪	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೬೯, ಬಡಿಗೇರ ಓಣಿ, ಕೊಟ್ಟೂರು
ರುದ್ರೇಶ ಆಚಾರಿ	೩೪	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ಗೌಡರ ಓಣಿ, ಉಜ್ಜಿನಿ, ಕೊಟ್ಟೂರು
ಕೆ.ಮಂಜುನಾಥ	೩೫	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	೩ನೇ ವಾರ್ಡ್, ಗೊಲ್ಲರಹಳ್ಳಿ, ಕೊಟ್ಟೂರು
ನಿಂಪಾಕ್ಷಾಚಾರಿ	೩೫	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮನೆ.ಸಂ ೧೩, ಬೆಣ್ಣಕಲ್ಲು, ಕೊಟ್ಟೂರು
ಬಸವರಾಜಾಚಾರಿ	೩೭	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮೇನ್ ರೋಡ್, ಕೊಟ್ಟೂರು
ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ವಿನಾಯಕ	೩೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೨೮೨, ಗೌಡರ ಬೀದಿ, ಹಾರಕ್ಬಾವಿ
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಆಚಾರಿ	೩೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೩೦,ಉಜ್ಜಿನಿ ರೋಡ್, ಕೊಟ್ಟೂರು.
ಎ. ಹೇಮಾಚಾರಿ	೩೮	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ಮ.ನ.೬೪, ತೊಟ್ಟಲಮಠ ಕೊಟ್ಟೂರು.
ವೀರೇಶ್ ಬಡಿಗೇರ	೪೦	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	೧ನೇ ವಾರ್ಡ, ಕೊಟ್ಟೂರು
ಅಂಜಿನಪ್ಪ	೪೮	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೫೫, ಹಾರಕ್‌ಬಾವಿ, ಕೊಟ್ಟೂರು
ಮೌನೇಶ	೫೨	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಕಾಳಿಕಾದೇವಿಗುಡಿ ಹತ್ತಿರ, ಕೊಟ್ಟೂರು
ಕೊಟ್ರೇಶಪ್ಪ ಬಡಿಗೇರ್	೫೨	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಊರಮ್ಮನಗುಡಿ ಹತ್ತಿರ, ಕೋಟ್ಟೂರು
ಸಾಂಭಮೂರ್ತಿ ಸ್ವಾಮಿ	೫೧	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೫೬, ಚಪ್ಪರದಹಳ್ಳಿ, ಕೊಟ್ಟೂರು
ಬಿ.ದೇವೇಂದ್ರ ಆಚಾರಿ	೫೦	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೩೪, ಕೊಟ್ಟೂರು
ಜಿ ಮೌನೇಶ್ ಆಚಾರಿ	೪೯	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ದೂಪದಹಳ್ಳಿ, ಕೊಟ್ಟೂರು
ಮೌನೇಶ್ ಆಚಾರಿ	೪೯	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೩೨/೨೧, ಕೊಟ್ಟೂರು
ಕೆ.ಚಂದ್ರಪ್ಪ ಆಚಾರಿ	೪೮	ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್	ಮೂರಕಲ್ ಮಠದ ಹತ್ತಿರ, ಕೊಟ್ಟೂರು
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಆಚಾರ್	೫೪	ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ	ಮ.ನ.೨೧೫, ೧೦ನೇ ವಾರ್ಡ್, ಕೊಟ್ಟೂರು

◆◆◆

"ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ"

೨. ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಗಳು

ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯ ಮಾದರಿ

೧. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಹಿತಿ

೧) ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದ ಹೆಸರು

ನಗರ/ಪಟ್ಟಣ

ತಾಲ್ಲೂಕು

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ

ವಿಭಾಗ/ವಾರ್ಡ್

೨) ಉದ್ದಿಮೆದಾರ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮದ(ಅಂಗಡಿ) ಹೆಸರು/ವಯಸ್ಸು...

೩) ವಿಳಾಸ...

೪) ತಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ವರ್ಷ (ಅಂದಾಜು)...

೫) ಧರ್ಮ... ಜಾತಿ / ಉಪಜಾತಿ....

೬) ಶಿಕ್ಷಣ / ತರಬೇತಿ...

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಮಾಧ್ಯಮಿಕ	ಪ್ರೌಢ	ಕಾಲೇಜು	ಉನ್ನತ ವ್ಯಾಸಂಗ	ತಾಂತ್ರಿಕ	ತರಬೇತಿ

೭) ತಿಳಿದಿರುವ ಭಾಷೆಗಳು. (√)

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಭಾಷೆಗಳು	ಓದುವುದು	ಬರೆಯುವುದು	ಮಾತನಾಡುವುದು
೧	ಕನ್ನಡ			
೨	ಹಿಂದಿ			
೩	ಇಂಗ್ಲಿಷ್			
೪	ತೆಲುಗು			
೫	ಮರಾಠಿ			
೬	ಕೊಂಕಣಿ			
೭	ಗುಜರಾತಿ			
೮	ಇತರೆ			

೨. ಉದ್ಯೋಗ – ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆ

೧. ನಿಮ್ಮ ಪಾರಂಪರಿಕ ವೃತ್ತಿ/ ಕುಲಕಸುಬು ಯಾವುದು?

೨. ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯವರ ವೃತ್ತಿ ಯಾವುದು?

೩. ನಿಮ್ಮ ವೃತ್ತಿ / ಕಸುಬು ಯಾವ ಗಾತ್ರದ್ದು/ ಪ್ರಮಾಣದ್ದು? ವಿವರಿಸಿ.

ಎ. ಅತೀ ಸಣ್ಣ

ಬಿ. ಸಣ್ಣ

ಸಿ. ಮದ್ಯಮ

ಡಿ. ದೊಡ್ಡ

೪. ಒಟ್ಟು ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ...

೫. ತಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಯ ನಿಖರವಾದ ವ್ಯವಹಾರ ಚಟುವಟಿಕೆ ತಿಳಿಸಿ

ಎ. ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆ

ಬಿ. ಆಭರಣ ಮಾರಾಟ

ಸಿ. ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ

ಡಿ. ಇತರೆ....

೬. ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಬಂಡವಾಳದ ವಿವರ

ಎ. ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿದ ಬಂಡವಾಳ...

ಬಿ. ಆಭರಣಕ್ಕೆ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿದ ಬಂಡವಾಳ...

ಸಿ. ಒಟ್ಟು ಬಂಡವಾಳ...

೭. ತಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಯ ವಿಧ

ಕ್ರ.ಸಂ. ಒಟ್ಟು ಬಂಡವಾಳ	ಉದ್ದಿಮೆಯ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿ	ವಂಶ ಪಾರಂಪರ್ಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆ	ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಕಾಲ
೧. ೫ ಲಕ್ಷದ ಒಳಗೆ			
೨. ೫ರಿಂದ ೧೦ ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ			
೩. ೧೦ರಿಂದ ೫೦ ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ			
೪. ೫೦ ಲಕ್ಷದಿಂದ ಕೋಟಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು			

೮. ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿವರ

ಉದ್ಯೋಗಿ/ಕಾರ್ಮಿಕ	ಕೆಲಸಗಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ	ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳ	ಸಂಭಾವನೆ/ಕೂಲಿ/ಸಂಬಳ
ಕುಶಲ			
ಅರೆಕುಶಲ			
ಕುಶಲತೆ ಇಲ್ಲದವರು			
ಇತರೆ			

೯) ತಮ್ಮ ಸರಕಿನ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರದ ವಿವರ

ಈ ಹಿಂದೆ ತಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಸಮಯದ್ದು

ಕ್ರಸಂ.	ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆ	ವಿವರ	ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಾಪಾರ	ಕಡಿಮೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಕಾಲ
೧.	ಉತ್ಪಾದನೆ			
೨.	ಖರೀದಿ			
೩.	ಮಾರಾಟ			
೪.	ಒಟ್ಟು			

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ

೧. ಉತ್ಪಾದನೆ

೨. ಖರೀದಿ

೩. ಮಾರಾಟ

೪. ಒಟ್ಟು

೧೦. ನೀವು ಯಾವ ವಿಧದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು/ ಹರಳುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತೀರಾ?/ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ವಿವರ ನೀಡಿ

ಎ. ಸಾದಾ ಆಭರಣ

ಬಿ. ಹರಳು ಸಹಿತ ಮುಚ್ಚಿದ ಆಭರಣ

ಸಿ. ಹರಳು ಸಹಿತ ತೆರೆದ ಆಭರಣ

ಡಿ. ಎರಕದ ಆಭರಣ

ಇ. ಇತರೆ...

೧೧. ನೀವು ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಯಾವ ತರಹದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

೧೨. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು ಯಾವುದಾದರೂ ಕ್ರಮಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? ಇದ್ದರೆ ತಿಳಿಸಿ.

೧೩. ನೀವು ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯಾಗಿ ಇತರೆ ವಲಸೆ ಉದ್ದಿಮೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ವ್ಯವಹಾರ ಸಂಬಂಧ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ? ವಿವರಿಸಿ.

೧೪. ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದ ಉದ್ಯಮಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅದರ ಕಾರಣ ಮತ್ತು ವಿವರ ತಿಳಿಸಿ.

೧೫. ನೀವು ಸಣ್ಣ ಅತಿಸಣ್ಣ ಉದ್ಯಮಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ತಾವು ಉತ್ಪಾದನಾ ಆದೇಶವನ್ನು(Order) ಗ್ರಾಹಕರಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತೀರೋ ಅಥವಾ ಇತರೆ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತೀರೋ ವಿವರಿಸಿ.

೧೬. ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರಿ ಹಸ್ತ ಕುಶಲತೆ ಸಾಕೆ? ಅಥವಾ ಯಂತ್ರ ಬಳಕೆಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೇ? ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಿ.

೩. ಉಳಿತಾಯ, ಖರ್ಚು ಮತ್ತು ಸಾಲ

೧. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ? ಇದ್ದರೆ ಅದರ ವಿವರ ತಿಳಿಸಿ.

೨. ನೀವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

ಎ. ಅಹಾರ

ಬಿ. ಬಟ್ಟೆ

ಸಿ. ವಸತಿ

ಡಿ. ಆರೋಗ್ಯ

ಇ. ಶಿಕ್ಷಣ

ಎಫ್. ಧರ್ಮ

ಜಿ. ಮನೋರಂಜನೆ

ಹೆಚ್. ಇತರೆ...

ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಖರ್ಚು...

ವಾರ್ಷಿಕ ಖರ್ಚು...

೩. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಮುಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ಮೇಲೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ಬಯಸುತ್ತೀರಾ?

ಕ್ರ.ಸಂ.	೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭	೮
	ಮನೋರಂಜನೆ	ಧರ್ಮ	ಶಿಕ್ಷಣ	ಆರೋಗ್ಯ	ವಸತಿ	ಬಟ್ಟೆ	ಆಹಾರ	ಇತರೆ
	(√)							

೪. ನೀವು ಯಾರಿಂದಲಾದರೂ ಸಾಲ ಪಡೆದಿದ್ದೀರಾ? ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ ಸಾಲ ದೊರೆತ ಮೂಲದ ವಿವರ ತಿಳಿಸಿ.

ಕ್ರ.ಸಂ.	**ಸಾಲದ ಮೂಲಗಳು**	(√)
೧	ದೊಡ್ಡ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಂದ	
೨	ಫೈನಾನ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ	
೩	ವೃತ್ತಿನಿರತ ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯವಹಾರಸ್ಥರಿಂದ	
೪	ಗೆಳೆಯರು ಮತ್ತು ಬಂಧುಗಳಿಂದ	
೫	ಜಾತಿ ಸಂಘಗಳಿಂದ	
೬	ಇತರೆ(ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ)	
೭	ಸಾಲದ ಮೊತ್ತ.....	

೮. ಜಾಮೀನಿನ ವಿವರ....
೯. ಉದ್ದೇಶ....

೫. ನೀವು ಸಾಲ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಆದ್ಯತೆ ಮೇರೆಗೆ ಯಾರಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಪಡೆಯಲು ಬಯಸುತ್ತೀರಾ?

ಕ್ರಸಂ. ಸಾಲದ ಮೂಲಗಳು (√)

೧. ದೊಡ್ಡ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಂದ
೨. ಫೈನಾನ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ
೩. ವೃತ್ತಿ ನಿರತ ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯವಹಾರಸ್ಥರಿಂದ
೪. ಗೆಳೆಯರು ಮತ್ತು ಬಂಧುಗಳಿಂದ
೫. ಜಾತಿ ಸಂಘಗಳಿಂದ
೬. ಇತರೆ(ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ)

೭. ನೀವು ಸಾಲ ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡಲು ಯಾವುದಾದರು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ ವಿವರ ನೀಡಿ.

೮. ನೀವು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ನಿಗಮ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ಯಾವುದಾದರೂ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿ, ಇಲ್ಲ ಎಂದಾದರೆ ಕಾರಣ ತಿಳಿಸಿ.

೪. ಉದ್ದಿಮೆ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ

೧. ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಸ್ಥರ ವಿವರ ನೀಡಿ

ಕ್ರಸಂ. ಹೆಸರು ವಯಸ್ಸು ಲಿಂಗ ವೈವಾಹಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಉದ್ಯೋಗ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯಇತರೆ

೧.
೨.
೩.
೪.
೫.

೨. ನೀವು ವಲಸಿಗರಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದಿದ್ದು ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ? ಅಂದರೆ

ಕ್ರಸಂ. ಯಾರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ(√) ಮೂಲಸ್ಥಾನ(ಎಲ್ಲಿಂದ) ಯಾವಾಗ ಉದ್ದೇಶ ಇತರೆ

ತಂದೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ
ತಾತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ
ಮುತ್ತಾತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ

೩) ನೀವು ವಲಸಿಗರಾಗಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿ ಕುಟುಂಬಗಳಿಂದ ಸಹಕಾರ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆಯಾ? ವಿವರಿಸಿ.

೪. ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರು ಇತರೆ ಸದಸ್ಯರು ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಿದ್ದಿರಾ? ವಿವರ ತಿಳಿಸಿ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ನೀವು ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ತಿಳಿಸಿ

ಎ. ವಲಸಿಗರ ಹೆಸರು

ಬಿ. ತಮ್ಮೊಂದಿಗಿನ ಸಂಬಂಧ

ಸಿ. ಯಾವಾಗ ವಲಸೆ ಹೋದರು

ಡಿ. ಯಾವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದರು

ಇ. ಅಲ್ಲಿನ ಉದ್ಯೋಗ

ಎಫ್. ಇತರೆ

೫. ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿನ ಯಾರಾದರು ಸದಸ್ಯರು ಬೇರೆ ಕಡೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಅವರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯ ಸಿಗುತ್ತಿದೆಯಾ? ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ ವಿವರ ತಿಳಿಸಿ

೬. ವಲಸೆ ಹೋದ ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಇತರೆ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ನೀವು ಸಹಾಯ ಪಡೆಯುವ ಸಂದರ್ಭ ಯಾವುದು? ತಿಳಿಸಿ

ಎ. ನಿರಂತರವಾಗಿ

ಬಿ. ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಒಮ್ಮೆ

ಸಿ. ಅಗತ್ಯ ಬಿದ್ದಾಗ

ಡಿ. ಇತರೆ...

೭. ನೀವು ಈಗಿರುವ ವಾಸ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾವಣೆಗೊಳ್ಳಲು ಯೋಚಿಸಿದ್ದೀರಾ? ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ ವಿವರ ತಿಳಿಸಿ.

ಎ. ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗಲು ಬಯಸುವ ಸ್ಥಳ

ಬಿ. ಈಗಿನ ವಾಸಸ್ಥಳದಿಂದ ಇರುವ ದೂರ

ಸಿ. ವರ್ಗಾವಣೆ ಕಾರಣ

ಡಿ. ಇತರೆ...

೮. ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಇತರೆ ಸದಸ್ಯರು ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತಾರಾ? ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ ವಿವರ ನೀಡಿ.

ಸದಸ್ಯರು	ಮಕ್ಕಳು	ಯುವಕರು	ಹಿರಿಯರು	ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು
(√)				

೯. ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಇತರೆ ಸದಸ್ಯರು ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇತರೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೀರಾ? ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ ಕಾರಣ ಕೊಡಿ.

೧೦. ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಈಗ ಇರುವ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾದರೆ ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೀರಾ? ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಆ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಕ್ರಸಂ. ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ (√)

೧. ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳ ವಿವಾಹ

೨. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ವಿವಾಹ

೩. ಸಂಬಂಧಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು

೪. ಇತರೆ

೧೧. ಕುಟುಂಬ ದೊಡ್ಡದಾದರೆ ಉದ್ಯಮಕ್ಕಾಗುವ ಅನುಕೂಲಗಳೇನು? ಅನಾನುಕೂಲಗಳೇನು ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಿ.

೫. ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮದ ಸಂಬಂಧ

೧. ನಿಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಸಂಘಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿವೆಯಾ? ಇದ್ದರೆ ವಿವರ ತಿಳಿಸಿ.

೨. ನಿಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಸಂಘಗಳು ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆಯಾ ವಿವರಿಸಿ.

೩. ನಿಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಾಗಿದ್ದಾರಾ? ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ ವಿವರ ನೀಡಿ.

೪. ನಿಮ್ಮ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಾರು? ಮತ್ತು ಏಕೆ? ವಿವರ ನೀಡಿ.

೫. ನಿಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮಿದಾರರಾಗಿದ್ದಾರಾ? ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ ಅವರೊಂದಿಗಿನ ನಿಮ್ಮ ಸಂಬಂಧದ ವಿವರ ನೀಡಿ.

೬. ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಿಕರಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಇದ್ದಾರಾ? ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ ವಿವರ ನೀಡಿ.

೭. ನಿಮ್ಮ ಜಾತಿ ಸಂಘದ ಸಂಘಟನೆಯು ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯಾಗಿದೆಯಾ? ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ ವಿವರ ನೀಡಿ.

೮. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಇತರೆ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಇದ್ದರೆ ವಿವರ ನೀಡಿ.

೯. ನೀವು ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿರಾ? ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ ವಿವರ ನೀಡಿ.

೧೦. ನಿಮ್ಮ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಕರನ್ನು ಕೆಲಸಗಾರರಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಗುವ ಅನುಕೂಲಗಳೇನು? ತಿಳಿಸಿ.

೧೧. ಜಾತಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಉದ್ಯಮಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆಗುವ ಅನುಕೂಲಗಳೇನು? ಅನಾನುಕೂಲಗಳೇನು? ತಿಳಿಸಿ.

೬. ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು

೧. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಕುಲದೇವರನ್ನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತೀರಾ? ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ ವಿವರ ನೀಡಿ.

೨. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಮನೆ ದೇವರನ್ನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ವೆಚ್ಚದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರ ನೀಡಿ.

೩. ನೀವು ಗ್ರಾಮ ಅಥವಾ ಊರು ದೇವರನ್ನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಾ? ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ ವಿವರ ನೀಡಿ. ಈ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಧನ ಸಹಾಯ ಅಥವಾ ಕಾಣಿಕೆ ಏನಾದರೂ ನೀಡಿದ್ದೀರಾ? ತಿಳಿಸಿ.

೪. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕುಲದೇವರು/ಮನೆದೇವರು/ ಗ್ರಾಮ/ಊರು ದೇವರು/ಇಷ್ಟ ದೇವರು ಇವರುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೇವರುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಂಬುತ್ತೀರಿ ಮತ್ತು ಆರಾಧಿಸುತ್ತೀರಿ.

೫. ನಿಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ದೇವರನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಾರಿ, ಎಷ್ಟು ಸಮಯ, ಎಷ್ಟು ದಿನ ಆರಾಧಿಸುತ್ತೀರಿ? ಮತ್ತು ದೇವರನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಾವ ಯಾವ ವ್ರತ, ನಿಯಮ, ಆಚರಣೆ, ಪದ್ದತಿಯ ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ವೆಚ್ಚ ಎಷ್ಟು?

೬. ನೀವು ಯಾವುದಾದರೂ ಜಾತ್ರೆ, ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತೀರಾ? ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದ ಹಣ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

೭. ನೀವು ದೇವತಾರಾಧನೆಗಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೂ ದಿನ ನಿಮ್ಮ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ರಜಾ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿ.

೮. ನೀವು ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ದಾನ ಧರ್ಮ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಅಥವಾ ಕಾಣಿಕೆ ನೀಡಿದ್ದೀರಾ? ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿ.

೯. ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೇವರ ಭಾವಚಿತ್ರ ಅಥವಾ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ? ಅದರಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಲಾಭ ಆಗಿದೆ ಅಥವಾ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಅನಿಸಿದೆಯಾ?

೧೦. ನೀವು ಯಾರಾದರೂ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಅಥವಾ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾಗಿದ್ದೀರಾ? ಇದ್ದರೆ ಅದರಿಂದಾಗುವ ಪ್ರಯೋಜನಗೇನು? ತಿಳಿಸಿ.

೧೧. ನೀವು ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ? ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಧ್ಯಾನ, ಮಂತ್ರ ವಿದ್ಯಗಳನ್ನು ಪಠಣ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೀರಾ? ಮತ್ತು ಅದರಿಂದಾಗುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳೇನು? ತಿಳಿಸಿ.

೧೨. ಮಾಟ, ಮಂತ್ರ ಮುಂತಾದ ವಿದ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? ನಿಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಈ ರೀತಿಯ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೀರಾ? ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ ವಿವರ ನೀಡಿ.

೧೩. ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಯಿಂದಲೇ ಉದ್ಯಮವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನೀವು ನಂಬುತ್ತೀರಾ? ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನೀಡಿ ವಿವರಿಸಿ.

೭. ಉದ್ದಿಮೆದಾರನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ

೧. ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಉದ್ಯಮಿಯಾಗಲು ಇರಬೇಕಾದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಅಂಶಗಳೇನು? ವಿವರ ನೀಡಿ

೨. ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಿಂದಲೇ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕಂಡ ತಮ್ಮಸಂಬಂಧಿಗಳ ಅಥವಾ ಗೆಳೆಯರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರ ತಿಳಿಸಿ. ಅವರಲ್ಲಿ ಈ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಇರುವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು? ತಿಳಿಸಿ.

೩. ನಿಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಿಂದಲೇ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ತಮ್ಮ ಊರಿನ ಉದ್ಯಮಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರ ತಿಳಿಸಿ.

೪) ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿನ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯಲು ಸಮರ್ಥರಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಅನಿಸಿದೆಯಾ? ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ ಆ ಮಹಿಳೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

೮. ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜೀಕರಣದ ಮೂಲಕ ಉದ್ಯಮತ್ವದ ಗುಣಗಳು

೧. ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳ ಬಗೆಗಿನ ವಿವರ ತಿಳಿಸಿ.

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಮಕ್ಕಳ ಹೆಸರು	ಸಂಬಂಧ	ಲಿಂಗ	ವಯಸ್ಸು	ಶಿಕ್ಷಣ	ತರಬೇತಿ	ಇತರೆ

೨. ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ದಾಪುಗಾಲು ಇಡುತ್ತಿದ್ದಾರಾ? ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

೩. ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿರುವ ಸುಪ್ತಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೀರಾ? ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ? ವಿವರಿಸಿ.

೪. ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವ ತರಹದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನೀವು ಭಾವಿಸುತ್ತೀರಾ?

ಕ್ರ.ಸಂ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಾದರಿ (√)

೧. ಪ್ರಾಥಮಿಕ
೨. ಮಾಧ್ಯಮಿಕ
೩. ಫ್ರೌಢಶಾಲೆ
೪. ಕಾಲೇಜು
೫. ಉನ್ನತ ಶೀಕ್ಷಣ
೬. ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣ
೭. ಇತರೆ

೫. ಯಾವ ರೀತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿದರೆ ತಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಬಹುದು ಎಂದು ನೀವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತೀರಾ? ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು? ತಿಳಿಸಿ.

೬. ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಲು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅನಿಸಿದೆಯಾ? ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ ಉದ್ಯಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನೀವು ನಂಬಿದ್ದೀರಿ? ವಿವರಿಸಿ.

೭. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಗಿಸಿದ ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದರ ವಿವರ ತಿಳಿಸಿ.

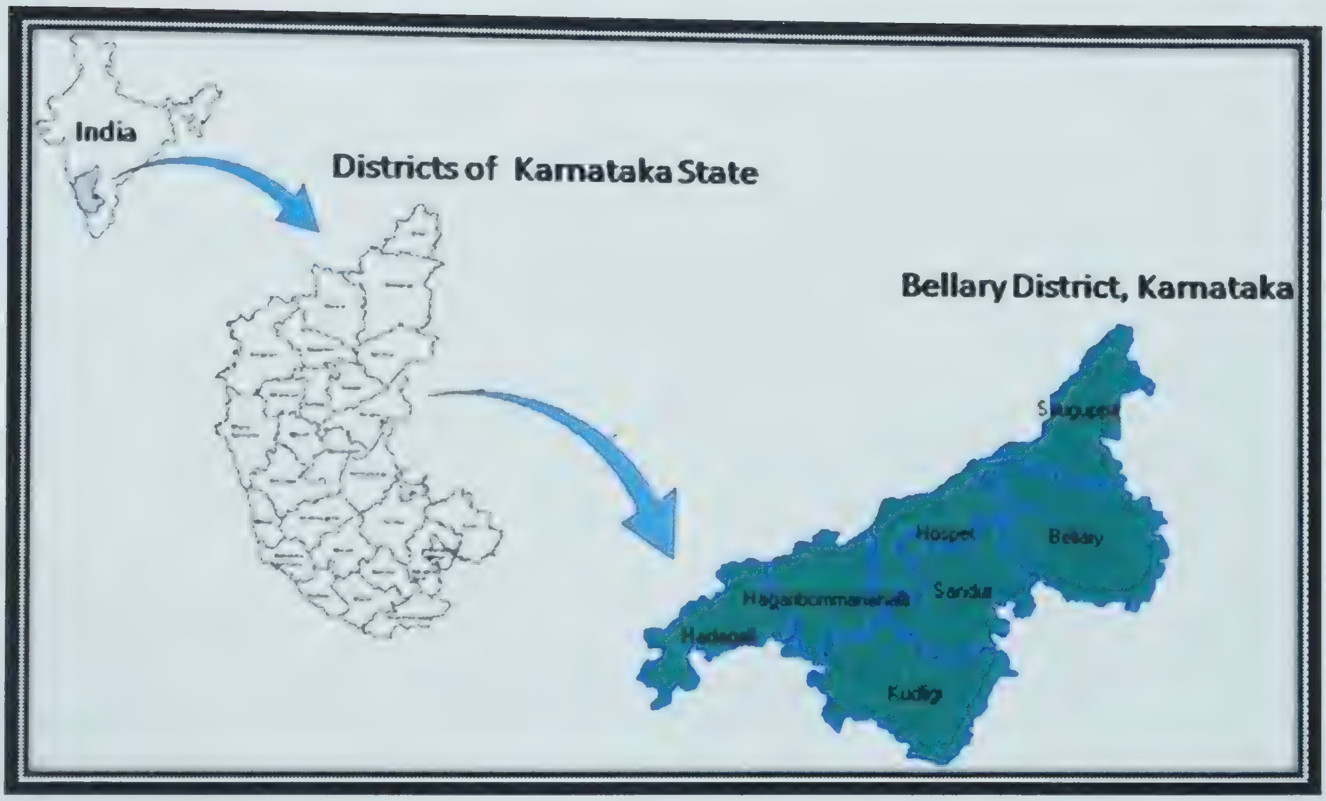
೮. ನೀವು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ/ ರೆಡಿಮೇಡ್ ಆಭರಣ ಮತ್ತು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು/ ಇತರೆ ಸಮುದಾಯದವರು ಈ ಒಂದು ಉದ್ಯಮದ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಹಿಡಿತದ ಪ್ರಭಾವಗಳು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತಿವೆ?

೯. ಇತರೆ ವಿವರ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ

ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಿವರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ಯಮದ ಕುರಿತಾಗಿ ಇತರೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಬಯಸಿದರೆ ಈ ಕೆಳಗೆ ವಿವರ ನೀಡಬಹುದು.

೧.
೨.
೩.
೪.
೫.

೩. ನಕ್ಷೆಗಳು

India
Districts of Karnataka State
Bellary District, Karnataka
Hospet
Sandur

Siruguppa
Hosapete
Bellari
ಬಳ್ಳಾರಿ
Hagari
ಹಗರಿ
Sandur
ಸೊಂಡೂರ
Hadagali
ಹಡಗಲಿ
Kudligi
ಕೂಡ್ಲಿಗಿ

೪. ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು

ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವ
ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ದೇವರು

ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಕುಲದೇವತೆ

ಶ್ರೀ ಶಿರಸಂಗಿ ಕಾಳಿಕಾದೇವಿ

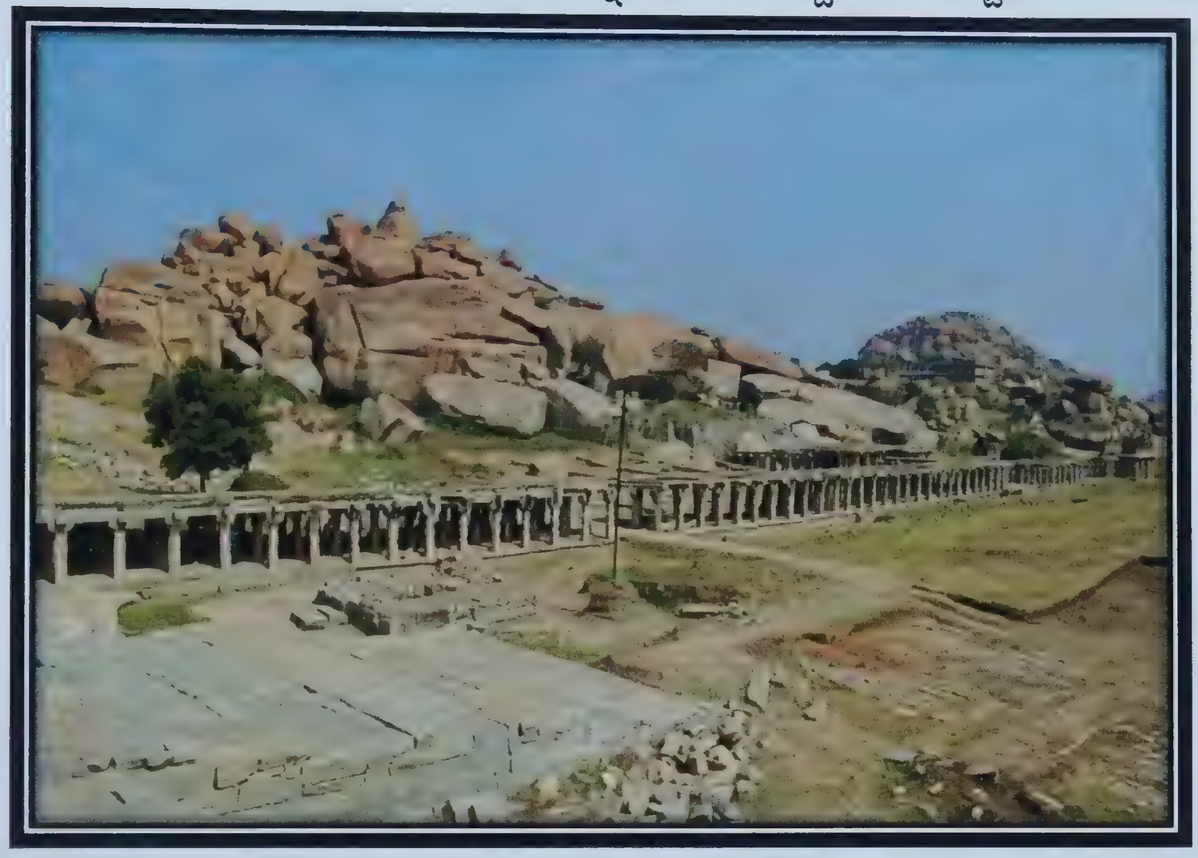

ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದವರು ಆರಾಧಿಸುವ ಗಾಯತ್ರಿದೇವಿ

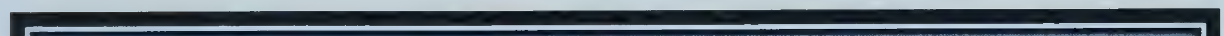

ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಕಾಲದಲ್ಲಿನ ರತ್ನಾಭರಣಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ

(ಹಂಪಿಯ ಪಾರಂಪರಿಕ ರತ್ನಾಭರಣಗಳ ವಿಶ್ವ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ)

ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಪಕ್ಷಿನೋಟ(ಹಂಪಿ)

ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳು

ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಪಕ್ಷಿನೋಟ(ಹಂಪಿ)

ಪಂಚವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುವ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು

ವಿರಾಟ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಚಿತ್ರ

ಜಾತಿ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಹೊಂದಿರುವ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಯ ಕಸುಬುದಾರರು

ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಹೊಂದಿರುವ ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು

ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಹೊಂದಿರುವ ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು

ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಹೊಂದಿರುವ ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು

ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಹೊಂದಿರುವ ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು

ಬಂಗಾರದ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು

ಬಂಗಾರದ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು

ಮಹಿಳಾ ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು

ಹೂವಿನ ಹಡಗಲಿಯ ಜಿ.ಬಿ.ಹಂಸಾನಂದಾಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಹೋದರ ಜಿತೇಂದ್ರಚಾರ್ಯ;
ಕೊಟ್ಟೂರು ಬೆಳ್ಳಿರಥದಲ್ಲಿನ ಗಣೇಶ ವಿಗ್ರಹ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುವುದು.

ಹಂಸಾನಂದಾಚಾರ್ಯರು ಮತ್ತು ಅವರ ತಂಡದವರು ಕೊಟ್ಟೂರು ಬೆಳ್ಳಿ ರಥದ ಕಳಸಕ್ಕೆ ಚಿನ್ನದ
ಲೇಪನ ಕಾರ್ಯದಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುವುದು.

ಹಂಸಾನಂದಾಚಾರ್ಯರ 3ನೇ ಸಹೋದರ ಮೌನೇಶಾಚಾರ್ಯ ರವರು
ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುವುದು.

ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿನ ಬೆಳ್ಳಿ ಸಿಂಹದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗುರುವ ಮೌನೇಶ ಕಮ್ಮಾರ.

ಕೃತಕ ಹರಳಗಳು

ಒರಿಜಿನಲ್ ಕಲ್ಲಿನ ಮಣಿಗಳು (ನೈಸರ್ಗಿಕ ಹರಳುಗಳು)

ಆಭರಣಗಳ ಪ್ರಕಾರಗಳು

ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣಗಳು (Gold Jewelry)

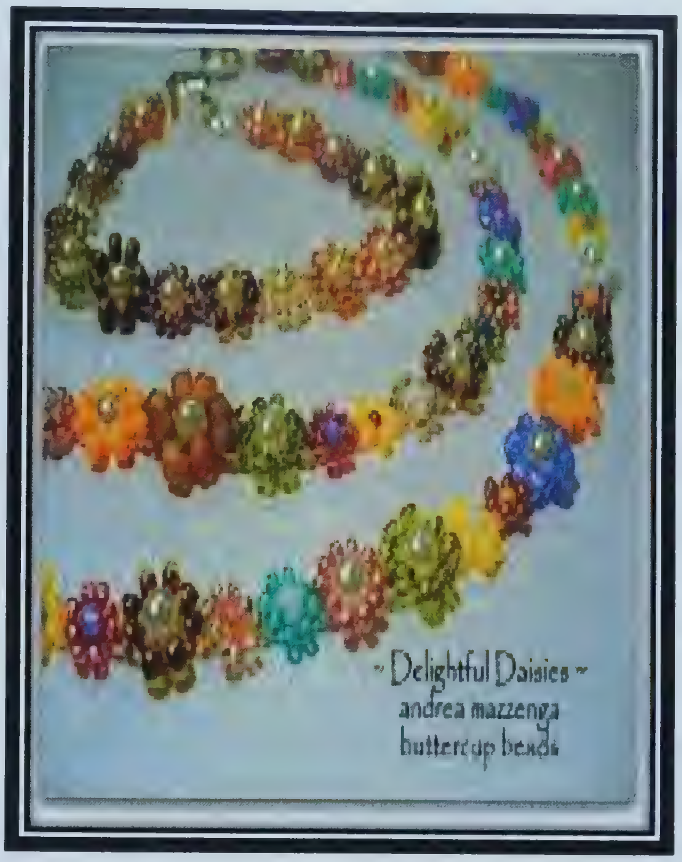

ಯ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಆಭರಣ (Antique Jewelry)

ಮಣಿ ಆಭರಣ (Bead Jewelry)

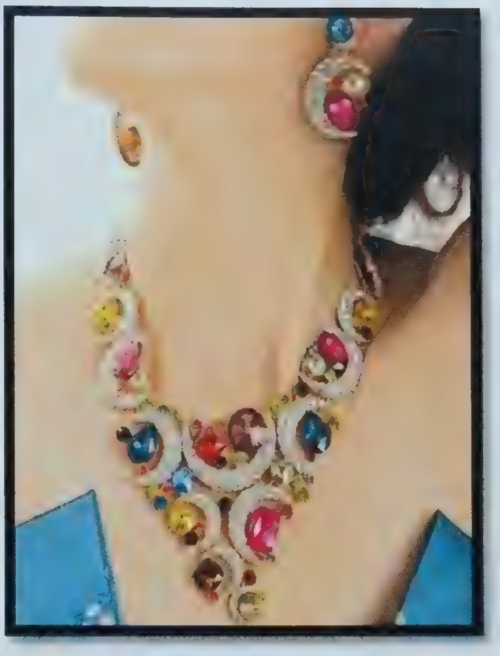
ಕಸ್ಟಮ್ ಆಭರಣಗಳು (Custom Jewelry)

ಫ್ಯಾಷನ್ ಆಭರಣಗಳು (Fashion Jewelry)

ಕಲಾಕೃತಿಯ ಆಭರಣಗಳು (Filigree Jewelry)

ಕೈಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಆಭರಣಗಳು (Handmade jewelry)

ಐವರಿ ಜ್ಯುವೆಲರಿ (Ivory Jewelry)

ಜಡಾವು ಜ್ಯುವೆಲರಿ (Jadau Jewelry)

ಕುಂದನ್ ಜ್ಯುವೆಲರಿ (Kundan Jewelry)

ಲ್ಯಾಕ್ ಆಭರಣಗಳು (Lac Jewelry)

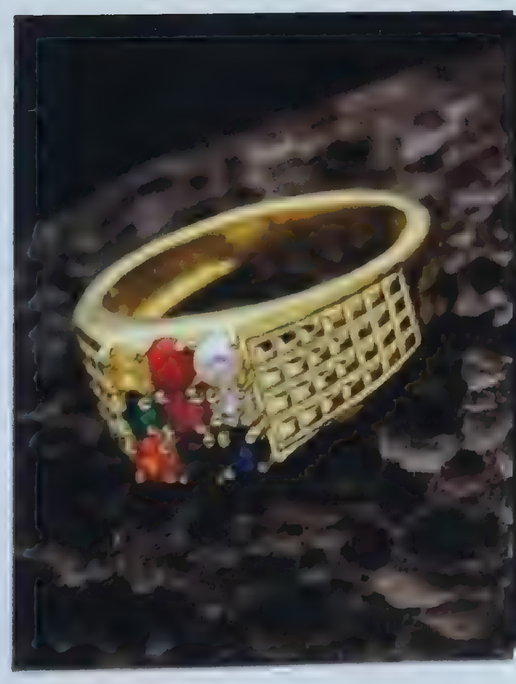

ಮೀನಾಕರಿ ಜ್ಯುವೆಲರಿ(Meenakari Jewelry)

ನವರತ್ನದ ಆಭರಣಗಳು (Navratna Jewelry)

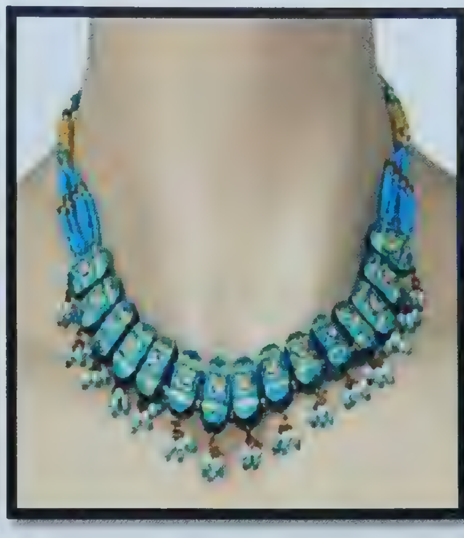

ಪಚ್ಚಿಕಮ್ ಆಭರಣಗಳು (Pachchikam Jewelry)

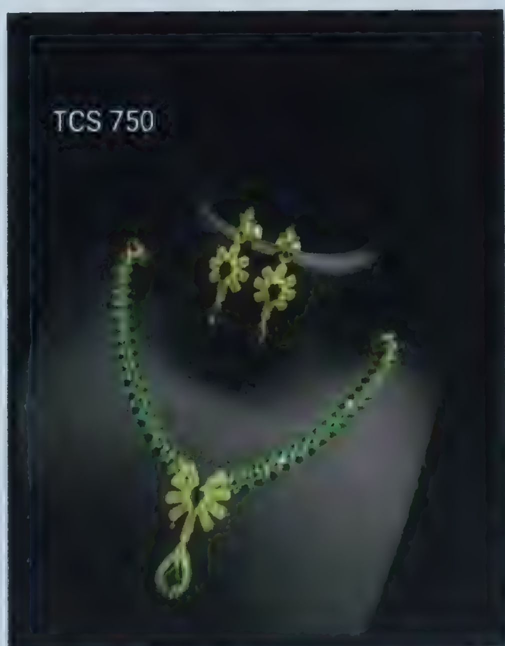

ಬೆಳ್ಳಿಯ ಆಭರಣಗಳು (silwar jewelry)

ಸ್ಟೋನ್ ಆಭರಣಗಳು (Stone Jewelry)

ದೇವಾಲಯ ಆಭರಣಗಳು (Temple Jewelry)

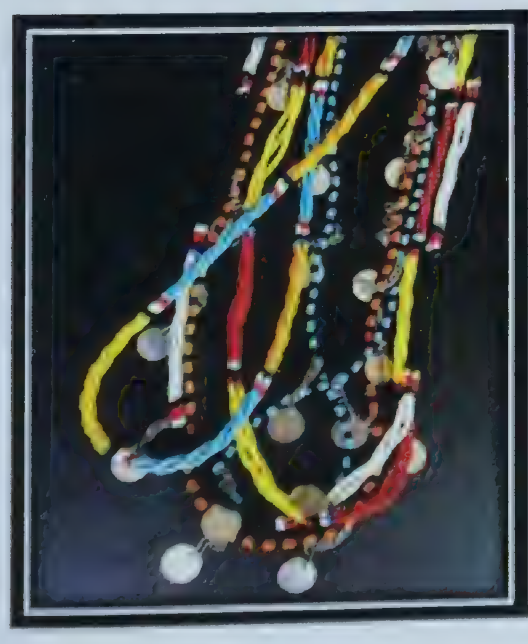

ಬುಡಕಟ್ಟು ಆಭರಣಗಳು (Tribal Jewelry)

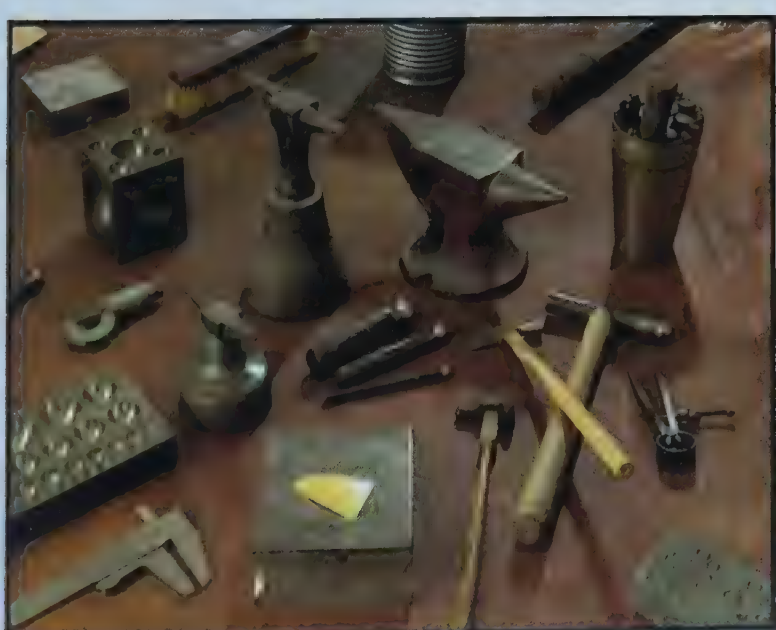

ಆಭರಣ ತಯಾರಿಸಲು ಬಳಸುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉಪಕರಣಗಳು
(Traditional Tools of Goldsmith)

ಆಭರಣ ತಯಾರಿಸಲು ಬಳಸುವ ಆಧುನಿಕ ಉಪಕರಣಗಳು

(Electrical Tools of Goldsmith)

ಆಭರಣ ತಯಾರಿಸುವ ಉಪಕರಣಗಳು

(List of Jewelers Manufacturing)

S.NO	Description	Specification
1.	**Layout, Measuring & Marking Tools**	
	Steel Rule	300 mm/ 12 inch
	Compass/ Divider	100 mm/ 4 inch
	Vernier Calipers	150 mm/ 6 inch
	Permanent Marker / OHP	Red, Blue (Fine Point)
	Pencil	HB, B
	Try Square	50 mm Grade II
	Surface Plate	100 x 150 mm Grade II
	Glue (e.g. Fevi-Stick, Fevi- Quick)	- Commercial Pack
	Waxed Glass Plate	100 x 100 mm (6 mm thick)
	Scriber	150 mm
	Scraper	150 mm
2.	**Holding, Gripping & Material Manipulation Tools**	
	Tweezers	Number 10
	Pin Vice	4 inch double sided
	Third hand (Double)	- Articulated arm
	Pliers (Flat, Nose, Bent Nose & Round)	- Plastic Grip
	Flush Cutter	- Plastic Grip
3.	**Soldering Equipment**	
	Soldering Plate/ Block	- Rotating plate
	Soldering Torch	- Propane/ LPG
	Flux (Safe) & Flux Plate	- Ceramic
	Pickle/ Mordent & Bowl	- Ceramic/ Toughened Glass
	Refractory Plate	- Pumice/ Ceramic
4.	**Drilling Equipment/ Machine**	
	Flex Shaft Motor/ High Speed Spindle	- Fractional HP (1/10 to 1/3)
	Flex shaft Hanger	- Telescopic
	Drill Bits (0.5, 0.6, 0.7, 0.8, 1.0, 1.2 & 1.4 mm ø)	- HSS
	Krause End Burrs (0.6,0.8,1.0mm ø)	
	Spherical Burrs (0.5 to 2.0 mm stepped/ Preferred)	
	Bud Burrs (Assorted/ Preferred)	
	Cone Burrs (Assorted/ Preferred)	
	Hart Burrs (Assorted/ Preferred)	
5.	**Force Concentration Tools**	
	Hammer (Riveting, Planishing, Goldsmith's)	- 50 to 150 gms
	Anvil	2-4 kgs
	Chisels	- Tool Steel
6.	**Setting, Beading & Engraving Tools**	
	Beading Set	#1 to 12
	Engraver Set (Assorted/ Preferred)	Gem Setting
	Prong Pusher	3 inch

	Stone Holder	3-5 prong
	Shellac Block/ Setter's Pitch Block	
	Diamond Mounting Gauge Set	
	Stone Shovel	
	Gemstone Tweezers	Titanium
7.	**Abrasive & Cutting Tools**	
	Needle Files (Barrette, Crochet, Half round, Equalling, Marking, Round, Three Square, Warding)	150 mm
	Riffler's file Set	100 -150 mm
	Ring File	
	Flat File	
	Piercing Saw	
	Saw Blades (2/0, 3/0, 4,0, 6/0 & 8/0)	
	Buffing Sticks &	
	Emery Paper P 180 to P 800	
8.	**Observation & Perception Devices**	
	Phase Balanced Table Lamp	
	Jeweller's Loupe	Magnification 10x
	Magnification Glass	Illuminated
	Optivisor	Magnification 2.5- 4 x
	Observation Deck	
	Background Paper/ Graph Paper	
	Sylvet Cloth/ Chamois Leather	
	Acetone/ cleaning Fluid	
9.	**Bench Organizers & Receptacles**	
	File & Burr Stand	
	Ceramic Bowls	
	Bench Pin & Hardwood Block	
10.	**Accessories & Additional Material**	
	Blue Tack/ Mastic Compound	
	Plaster of Paris	
	Table Salt	
	Bee's Wax	
	Fabric Glue	
11.	**Personal Protection Equipment**	
	Lab Coat	
	Side Protection Goggles	
	Ear Plugs	
	Face Mask	

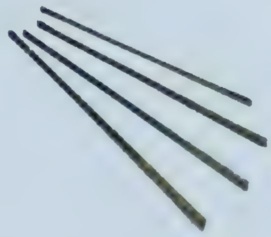
ಆಭರಣ ತಯಾರಿಸಲು ಬಳಸುವ ಆಧುನಿಕ ಉಪಕರಣಗಳು

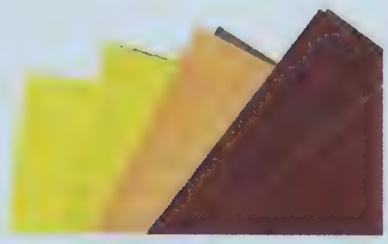
1.File set(ಅರಗಳು)

2.saw frame(ಗರಗಸ ಪ್ರೇಮ್)

3.saw blades(ಗರಗಸ ಬ್ಲೇಡ್)

4.sand paper(ಸ್ಯಾಂಡ್ ಪೇಪರ್ಸ್)

5.Buffing sticks
(ಬಫಿಂಗ್ ಸ್ಟಿಕ್ ಗಳು)

6.tweezers
(ಶ್ರವಣ ಗಳು)

7.vernier
(ವರ್ನಿಯರ್/ಹೊಟ್ಟೆ ಕೈವಾರ)

8. Divider
(ಕೈವಾರ)

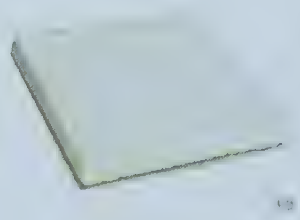
9. ruler
(ಅಳತೆ ಪಟ್ಟಿ)

10.marker
(ಮಾರ್ಕರ್)

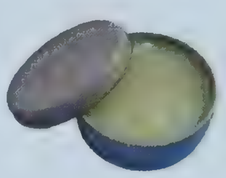
11.fevistick
(ಫೆವಿಸ್ಟಿಕ್)

12.soldering plate
(ಬೆಸುಗೆ ಹಾಕುವ ಪ್ಲೇಟ್)

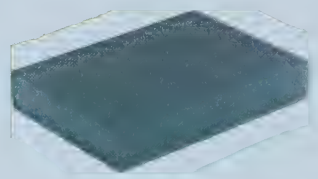
13.soldering torch
(ಬೆಸುಗೆ ಹಾಕುವ ಟಾರ್ಚ್)

14.soldering flux
(ಬೆಸುಗೆ ಹಾಕುವ ಟಂಕ)

15.pumice plate
(ಉಜ್ಜುವ ಸಾಣೆಕಲ್ಲು)

16.surface plate
(ಮೇಲ್ಮೈ ಲೆವೆಲ್‌ಮಾಡುವ ಪ್ಲೇಟ್)

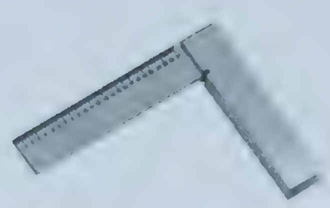
17. Third hand
(ಒಡಿಕೆ/ಕ್ಲಾಂಪ್/ಕ್ಲಿಪ್)

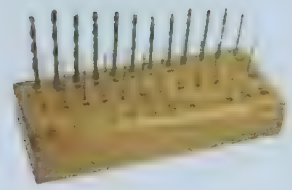
18.Engraver
(ಕೆತ್ತನೆಗೆ ಬಳಸುವ ಯಂತ್ರ)

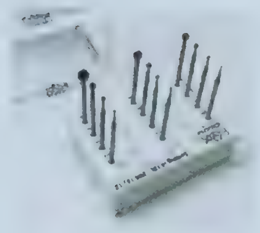
19.Hammer
(ಸಣ್ಣ ಸುತ್ತಿಗೆಗಳು)

20.Tri square
(ಮೂಲೆ ಮಟ್ಟ)

21. Drill bits
(ಡ್ರಿಲ್ ಬಿಟ್ಸ್)

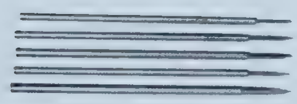
22. Burs
(ಬ್ರಷ್‌ಗಳು)

23. Drill machine
(ಡ್ರಿಲ್ ಮಷಿನ್)

24. Draw plate
(ತಂತಿ ಎಳೆಯುವ ಪಟ್ಟಿ)

25. Scraper (ಉಜ್ಜುವ ಮಳಿಗಳು)

26. Chisel (ಉಳಿಗಳು)

27. Pliers (ಇಕ್ಕಳಗಳು)

Tools Of Jewellery Polishing
(ಆಭರಣ ಪಾಲೀಷ್ ಮಾಡಲು ಬಳಸುವ ಆಧುನಿಕ ಉಪಕರಣಗಳು)

S.NO	Description	Specification
1.	**Polish Bench & Dust Collector**	
	Polish Bench Motor	1/3 to 1/5 HP
	Taper Spindle (LH & RH)	200 mm Approx
	Taper Spindle Friction Grip	wooden
	Arbors	- polish/ lapping
	Arbors with Bur Chuck	- Small brushes
	Outside Ring Holders	Wooden
2.	**Polishing/ Buffing Wheels**	
	Cotton Stitched	6”
	Felt pressed	6”
	Muslin stitched	6”
	Muslin Non Stitched	6”
3.	**Polishing/ Buffing Compound**	
	Bobbing	Pumice
	Polishing	Rouge
	Finishing	Finish Green
	Assorted Grits & Medium	- as per specification
4.	**Observation & Perception Devices**	
	Ambient & Task Specific Light	
	Jeweller’s Loupe	Magnification 10x
	Magnification Glass	Illuminated
	Background Paper/ Graph Paper	
	Sylvet Cloth/ Chamois Leather	
	Acetone/ Cleaning Fluid	
5.	**Personal Protection Equipment**	
	Lab Coat	
	Side Protection Goggles	
	Ear Plugs	
	Face Mask	N 6094 and above

೫. ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

* ಅರ್ಚನ ಮೆಸರ್ಸ್, **ರತ್ನಗಳ ರಹಸ್ಯ,** ನಾರಾಯಣ ಪಬ್ಲಿಷರ್, ಬೆಂ., ೨೦೦೫
* ಅಂಬಳಿಕೆ ಹಿರಿಯಣ್ಣ, **ಜಾನಪದ ಜಗಲಿ,** ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ವಿ.ವಿ, ಗೋಟಗೊಡಿ, ೨೦೧೩
* ಇರಾವತಿ ಕರ್ವೆ, ಅನು: ಜ್ಞಾನಮೂರ್ತಿ ಬಿ.ಆರ್, **ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜ ಒಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ,** ಅನುವಾದ ಗ್ರಂಥ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅನುವಾದ ಮಿಷನ್, ಮೈಸೂರು, ೨೦೧೮
* ಇರ್ಫಾನ್ ಹಬೀಬ್, **ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಾತಿಗಳ ಉಗಮ,** ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೧೯೯೦.
* ಕಪಿಲವಾಯಿ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿ, **ಸ್ವರ್ಣ ಶಿಲ್ಪ ಶಾಸ್ತ್ರ,** ಸಂಕೃತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ, ಬೆಂ., ೨೦೦೭.
* ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಕೆ.ಎಸ್., **ಪ್ರಾಚೀನ ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಪಚಾರಿಯರು,** ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ- ಬೆಂಗಳೂರು ೧೯೯೬
* ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಕೆ. **ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಂತರ್‌ಶಿಸ್ತೀಯ ನೆಲೆಗಳು,** ಸಂಯಮ ಪ್ರಕಾಶನ ಹೊಸಕೋಟೆ, ೨೦೦೮
* ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಜೆ.ಎಂ. **ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯಮ ಆರಂಬಿಸುವುದು ಹೇಗೆ,** ಸಪ್ನಬುಕ್ ಹೌಸ್ ಬೆಂ.,೨೦೧೫
* ಕೃಷ್ಣಭಟ್ ಕೆ, **ಕೌಟಿಲ್ಯನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ,** ಸಮಾಜ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ ಧಾರವಾಡ, ೧೯೬೨.
* ಕೊಂಡೂರು ವೀರ ರಾಘವಚಾರ್ಯುಲು, **ಕಲಾರಾಧನೆ,** ಕರ್ನಾಟಕ ಶಿಲ್ಪಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂ, ೧೯೯೬
* ಗಾಯತ್ರಿ **'ಮಹಿಳಾ ಕುಶಲ ಕರ್ಮಿಗಳ ಕೈಪಿಡಿ'** ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮಿನಾರಾಯಣ ಪ್ರಕಾಶನ-೨೦೦೨
* ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಟಿ.ಆರ್., **ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಿಸರ್ಗ ಸಂಪತ್ತು,** ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧವೀರ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶನ ಪುರ, ೧೯೯೪.
* ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಟಿ.ಆರ್., **ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾನವ ಬಡತನ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು,** ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ೨೦೧೪.
* ಚಂದ್ರಶೇಖರಾಚಾರ್ಯ ನಾ.ಭಾ., **ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಯಾರು? ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಧರ್ಮ,** ನಾ.ಭಾ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೧೮
* ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ ಎಂ. **ಸಂಶೋಧನೆ; ಪಾಂಡಿತ್ಯರಸ,** ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿನಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂ., ೨೦೧೧.
* ಜಯದೇವಪ್ಪ ಜೈನಕೇರಿ, **ಕರ್ನಾಟಕ ಶಿಲ್ಪ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ,** ಶಾಂತಲಾ ಪ್ರಕಾಶನ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ೨೦೦೯.

* ಜಾನ್‌ಮಿಲ್ ಫೋರ್ಡ್. **ಚಿನ್ನದುಳಿ ಮತ್ತು ಕಲ್ಲುಟಗರು.** ಧೃತಿ ಪ್ರಕಾಶನ ಬೆಂಗಳೂರು-೨೦೦೯.
* ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ ಪಿ.ಆರ್., **ಶಿಲ್ಪಕಲಾ ಪ್ರಪಂಚ,** ಕರ್ನಾಟಕ ಲಲಿತಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂ., ೧೯೯೪
* ದಯಾನಂದ ಕೆ.ಎ., **ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಂಪರೆ ಕರ್ನಾಟಕ,** ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೧೯೭೦.
* ದೇವೇಂದ್ರ ಕುಮಾರ್ ಹಕಾರೆ, **ಗ್ರಾಮೀಣ ವೃತ್ತಿಗಳು,** ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂ., ೨೦೦೦.
* ದೇಶಪಾಂಡೆ ಆರ್.ಜೆ., **ಅಥರ್ವಣವೇದದ ವಿಶಿಷ್ಟ ದೇವತಾ ಮಂತ್ರಗಳು,** ಶ್ರೀನಿಧಿ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೧೦
* ಪಾಂಡುರಂಗಬಾಬು, **ಪಾಂಚಾಳ ವೃತ್ತಿ ಪದಕೋಶ,** ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ., ಹಂಪಿ, ೨೦೦೦
* ಪುಟ್ಟಯ್ಯ ಬಿ.ಎಂ., **ಸಂಶೋಧನೆ ತಾತ್ವಿಕ ಆಯಾಮಗಳು,** ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ, ಹಂಪಿ, ೨೦೧೫
* ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ, **'ಮಹಿಳಾ ಕುಶಲ ಕರ್ಮಿಗಳ ಕೈಪಿಡಿ',** ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮಿನಾರಾಯಣ ಪ್ರಕಾಶನ, ೧೯೯೪
* ಪುಲಮತಿ ಶಾಮರಾವ್, **ವಿಜಯನಗರದ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ,** ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೧೯೫೬
* ಭೀಮಸೇನ ಬಡಿಗೇರ, **ಶ್ರೀ ನಾ.ಭಾ. ಕೃತಿ ಸಂಪುಟ ಭಾಗ-೧,** ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವಮಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರ ಸಮಿತಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ೨೦೦೩.
* ಭೀಮಸೇನ ಬಡಿಗೇರ, **ಶ್ರೀ ನಾ.ಭಾ. ಕೃತಿ ಸಂಪುಟ ಭಾಗ-೨,** ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವಮಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರ ಸಮಿತಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ೨೦೦೪
* ಮಹೇಶ್ ಕುಮಾರ್ ಸಿ.ಬಿ., **ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಮ್ಯಾನ್ಯುಯಲ್,** ಬಾಲಾಜಿ ಬುಕ್ ಕಂಪನಿ, ಬೆಂ.,೨೦೧೩
* ಮಲ್ಲೇಪುರಂ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಶ(ಸಂ), **ಶ್ರೀ ಶಿವತತ್ವರತ್ನಾಕರ,** ದರೇಸಾ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್, ೨೦೧೩
* ಮಾಗಡಿ ಆರ್. ಗುರುದೇವ, **ಕರ್ನಾಟಕದ ಔಷಧಿಯ ಸಸ್ಯಗಳು,** ದಿವ್ಯಚಂದ್ರ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೧೦
* ಮೋಹನ್‌ಕೃಷ್ಣ ರೈ ಕೆ., **ವಸಾಹಾತುಶಾಹಿ ಮತ್ತು ನಗರೀಕರಣ,** ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ, ಹಂಪಿ, ೨೦೦೭
* ಮೌನೇಶ್ವರ ಆಚಾರ್ಯ, **ವಿಶ್ವರೂಪ,** ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವಮಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರ ಸಮಿತಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ೨೦೧೭
* ರಮೇಶ ಅಬ್ಬಿಗೇರಿ, **ದೇವ ಹಾಗೂ ದೈವ ದರ್ಶನ,** ಪಾರು ಪ್ರಕಾಶನ, ಗದಗ, ೨೦೦೨
* ರಘುನಾಥರಾವ್ ಟಿ.ವಿ., **ಹರಳುಗಳ ಲೋಕದಲೊಂದು ಸುತ್ತು,** ರಾಘವಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ೨೦೧೪
* ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಕೆ., **'ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲಾ ದರ್ಶನ'** ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ವಿ.ವಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ. ೨೦೦೫.
* ವಗ್ಗಿ ವೈ.ಎಸ್.(ಪ್ರ.ಸಂ), **ಜಾಗತೀಕರಣ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ,** ವಗ್ಗಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ. ೨೦೦೯.
* ವಸಂತರಾಜ ಎನ್.ಕೆ., **ಹಸಿವಿನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯೆಂತು?,** ಚಿಂತನ ಪುಸ್ತಕ, ಬೆಂ., ೨೦೦೯.

* ವಾಸುದೇವ ಬಡಿಗೇರ, **'ಬಳ್ಳಾರಿ ಪರಿಸರದ ಸಾಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆ'**, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ೨೦೧೨.
* ವಿವಿಧ ಲೇಖಕರು, **ಜಾತಿ ಸಂವಾದ,** ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೧೫
* ವಿಜಯಶ್ರೀ ಇಟ್ಟಣ್ಣವರ, ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿಗಳು, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ, ಹಂಪಿ, ೨೦೧೧.
* ವಿದ್ಯಾಭೂಷಣ ಪದ್ಮಾಕರಶಾಸ್ತ್ರೀ, **ವಿಶ್ವಬ್ರಹ್ಮ ಕುಲೋತ್ಸಹ,** ಸಿಂಧು ಮುದ್ರಣ, ಮಂಗಳೂರು, ೨೦೧೪.
* ವಿಶ್ವರೂಪಾಚಾರ್ಯ, **ಸುಜ್ಞಾನ,** ವಿಶ್ವಾಸ್ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೦೩.
* ವಿಶ್ವನಾಥ ಎಲ್. ಬೈಲಪತ್ತಾರ, ಜಗನ್ನಾಥ ಎಂ. ಬೈಲಪತ್ತಾರ, **ಬೈಲಪತ್ತಾರ,** ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೦೮
* ವೀರಭದ್ರಾಚಾರ್ಯ ಎಸ್. ದೇವಾಪುರ, **ಮೂಲಸ್ಥಂಭ ಪುರಾಣ,** ಗಾಯತ್ರಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಪ್ರಕಟನಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೧೪
* ವೀರರಾಘವ ಶರ್ಮ, **'ರತ್ನಾಭರಣ ವಿನ್ಯಾಸ ವೈಖರಿ',** ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ೧೯೬೯
* ವೀರೇಶ ಬಡಿಗೇರ, **ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಗಾರಿಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ,** ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ, ಹಂಪಿ, ೨೦೧೦
* ವೀರೇಶ ಬಡಿಗೇರ, **ತಿಂಥಿಣಿ ಮೌನೇಶ್ವರರ ವಚನಗಳು,** ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂ., ೨೦೧೬
* ವೃಷಭೇಂದ್ರಾಚಾರ್ ಅರ್ಕಸಾಲಿ, **ಆಧುನಿಕ ಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ,** ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು, ೨೦೦೯
* ವೃಷಭೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿ ಎಸ್.ಎಂ., **ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ದರ್ಶನ ಭಾಗ–೭,** ಕರ್ನಾಟಕ ವಿ.ವಿ, ಧಾರವಾಡ, ೧೯೮೨
* ವೇಣುಗೋಪಾಲ ಟಿ.ಎಸ್. ಮತ್ತು ಶೈಲಜ, **ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕತೆ,** ಚಿಂತನ ಪುಸ್ತಕ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೧೧
* ಶಂ.ಬಾ.ಜೋಶಿ., **ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪೂರ್ವ ಪೀಠಿಕೆ,** ಮಾನವ ಧರ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ, ಧಾರವಾಡ, ೧೯೬೭.
* ಶಂ.ಬಾ.ಜೋಶಿ, **ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ದರ್ಶನ,** ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವಮಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರ ಸಮಿತಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ೨೦೧೭
* ಶಂಕರ್‌ರಾವ್ ಚ.ನ., **ನಗರ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ,** ಜೈಭಾರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮಂಗಳೂರು, ೨೦೧೩–೧೪.
* ಶಿವಾಜಿರಾವ್, **'ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ನಡೆದು ಬಂದದಾರಿ',** ಈಶಾನ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ, ೧೯೮೨.
* ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಎಂ.ಎನ್., **ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ,** ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅನುವಾದ ಮಿಷನ್ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಕೇಂದ್ರ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು, ೨೦೧೮.
* ಸಣ್ಣರಾಮ. **ಡಾ.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಮೀಸಲಾತಿ.** ಪ್ರೀತಂ ಪ್ರಕಾಶನ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ೨೦೦೮.

* ಸ್ವಾಮಿ ಅಂಬಾಪ್ರಸಾದ್ ತೇಜಸ್ವೀ, **ರಸವಿದ್ಯಾ ಮಹತ್ವ,** ಪೂಜಾ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೦೪.
* ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ಈ., **ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ,** ಸಪ್ನಬುಕ್ ಹೌಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೧೫.
* ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ ವಿ.ಎಸ್., **ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಪಾರಂಪರಿಕ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು,** ದಿವ್ಯ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೧೨.
* ಸೋಮಶೇಖರ್, **'ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಬವಣೆ',** ಗೀತಾಂಜಲಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ೧೯೮೨.
* ಜ್ಞಾನಾನಂದ ಜಿ., **ಸಂಸ್ಕೃತಾನುಕರಣ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಣರು,** ಸಂಕೃತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೦೮

- **ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ವೆಬ್‌ಸೈಟುಗಳ ಮೂಲಕ ಕೆಲವು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ.**

- https://kn.wikipedia.org/wiki/ *(ಆಭರಣಗಳು.)*
- *https://www.pravani.net/(ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು.)*
- https://www. prajavani.net/art culture/art/tarnish- jewellery-factory-627102.html
- https://m.dailyhunt.in/news/bangladesh/kannada/udayavani-epaper-udayavani/ (ಚಿನ್ನಾಭರಣ ತಯಾರಿಕೆ ಮೂಲ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ)
- From Wikipedia, the Free encyclopedia. – https://en.wikipedia.org/wiki/Jewellery#Diamonds
- News article from The Hindu Business Line, Oct 10th 2005, GII sets up centre for diamond research
- https://en.wikipedia.org/wiki/Gemmological_Institute_of_India#History
- https://kn.wikisource.org/w/index.php?title(ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ವಿಶ್ವಕೋಶ/ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಉದ್ಯಮ &oldid=7009" (ಇಂದ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.)
- "http://en.wikipedia.org/wiki/Vishwakarma_(caste)"
- https://kn.wikisource.org/s/1ii
- https://kannada.boldsky.com/insync/pulse/2016/reasons-why-some-men-like-gold-013097.html?h=related-right-articles
- https://womanhelper.ru/kn/coronation-regalia-of-russian-emperors-tsars-regalia-of-alexei-mikhailovich.html
- http://kannada.webdunia.com/article/astro-news/ be-careful-not-to-wear-gold-jewelery-to-the-feet-118071100003_1.html
- https://kn.wikisource.org/s/1ii
- Definition of "skill" from the **Cambridge Advanced Learner's Dictionary & Thesaurus** © Cambridge University Press-(https://en.wikipedia.org/wiki/Skill)

- Zangwill, Nick. "Aesthetic Judgment", *Stanford Encyclopedia of Philosophy*, 02-28-2003/10-22-2007. Retrieved 07-24-2008. (https://en.wikipedia.org/wiki/Aesthetics)
- Thomas Munro, "Aesthetics", The World Book Encyclopedia, Vol. 1, ed. A. Richard Harmet, et. al., (Chicago: Merchandise Mart Plaza, 1986), p. 80)
- https://uccindia.org/category-readmore/6781.- (ಪ್ರಚಲಿತ ಘಟನೆಗಳು)
- https://www.ibef.org/industry/gems-jewellery-india.aspx (**References:** *Media Reports, Press Releases, Department of Industrial Policy and Promotion (DIPP), Reserve Bank of India, Gem & Jewellery Export Promotion Council).*
- https://vijaykarnataka. indiatimes.com › Business › Articles.
- https://kannada.goodreturns.in/personal-finance/2019/09/top-10-biggest-nations-in-goldreserves/articlecontentpf16599-004978.html) Personal Finance oi-Siddu Thorvat By Siddu Thorvat | Published: Tuesday, September 10, 2019,)

◆◆◆

ಅನುಬಂಧ - ೧

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶದನ್ವಯ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯಗಳ ಜಾತಿಗಳ ಪಟ್ಟಿ.

1.	ವಿಶ್ವಕರ್ಮ	22	ಕಂಚೋರ
2	ಆಚಾರಿ	23	ಕಂಚೋರಿ
3	ಅಕ್ಕಸಾಲಿ	24	ಕಂಚುಗಾರ
4	ಔಸಾಲ	25	ಕಂಸಾರ್
5	ಬಡಿಗರ್	26	ಕಸಾರ್
6	ಬಡಿವಾಡ್ಲ	27	ಲುಹಾರ್
7	ಬೈಲ್‌ಪತರ್	28	ಮೆಸ್ತ
8	ಬೈಲು ಅಕ್ಕಸಾಲಿ	29	ಪಂಚಾಲ್
9	ಬೈಲು ಕಮ್ಮಾರ	30	ಪತ್ತರ್
10	ಬೋಗಾರ	31	ಸಿಲ್ಪಿ
11	ಚಪ್ಪೇಗಾರ್	32	ಸೋಹಗಾರ್
12	ಚಾರೋಡಿ	33	ಸೋನಾರ್
13	ಕೊಂಕಣಿ ಆಚಾರ್	34	ಸೋನಿ
14	ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ	35	ಸುತಾರ್
15	ಗೆಜ್ಜೆಗಾರ	36	ತಸೆಹಾಸ್
16	ಕಂಬಾರ್	37	ವಿಶ್ವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
17	ಕಮ್ಮಾಲನ್	38	ಥಟ್ಟನ್
18	ಕಮ್ಮಾರ	39	ಅಕ್ಸಾಲಿ
19	ಕಂಸಾಳ	40	ಕಂಸಾಲ್
20	ಕಂಸನ್	41	ಬಡಗಿ
21	ಕಂಚಗಾರ		

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರ 11/04/2002ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ:ಸಕಇ/225/ಬಿಸಿಎ/2000 ದಿನಾಂಕ: 30/03/2002 (Caste List)ರ 2ಎ ರಲ್ಲಿಯ ಕ್ರ.ಸಂಖ್ಯೆ 11A ರಿಂದ 11AO ರಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿರುವ ಜಾತಿಗಳು.

सत्यमेव जयते

प्रारुप 1
पंजीकरण प्रमाण-पत्र

कॉर्पोरेट पहचान संख्या : U85320KA2014SGC073863 2013 - 2014

मैं एतदद्वारा सत्यापित करता हूँ कि मैसर्स

KARNATAKA VISHWAKARMA COMMUNITIES DEVELOPMENT CORPORATION LIMITED

का पंजीकरण, कम्पनी अधिनियम 1956 (1956. का 1) के अंतर्गत आंज किया जाता है और यह कम्पनी प्राइवेट लिमिटेड है।

यह निगमन-पत्र आज दिनांक अटाईस फरवरी दों हजार वौदह को बेंगलूर में जारी किया जाता है।

Form 1
Certificate of Incorporation

Corporate Identity Number : U85320KA2014SGC073863 2013 - 2014

I hereby certify that KARNATAKA VISHWAKARMA COMMUNITIES DEVELOPMENT CORPORATION LIMITED is this day incorporated under the Companies Act, 1956 (No. 1 of 1956) and that the company is private limited.

Given at Bangalore this Twenty Eighth day of February Two Thousand Fourteen.

Registrar of Companies, Karnataka

कम्पनी रजिस्ट्रार, करनाटका

*Note: The corresponding form has been approved by K GEETHA MAHALAKSHMI, Assistant Registrar of Companies and this certificate has been digitally signed by the Registrar through a system generated digital signature under rule 5(2) of the Companies (Electronic Filing and Authentication of Documents) Rules, 2006.
The digitally signed certificate can be verified at the Ministry website (www.mca.gov.in).

कम्पनी रजिस्ट्रार के कार्यालय अभिलेख में उपलब्ध पत्राचार का पता :

Mailing Address as per record available in Registrar of Companies office:

KARNATAKA VISHWAKARMA COMMUNITIES DEVELOPMENT CORPORATION LIMITED
4TH FLOOR, DEVARAJ URS BHAVAN, 16/D, MILLER TANK BED AREA,
VASANTHANAGAR,,
BANGALORE - 560052,
Karnataka, INDIA

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ನಡವಳಿಗಳು

ವಿಷಯ:- ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡುವ ಕುರಿತು.

ಓದಲಾಗಿದೆ:- 1.ಸರ್ಕಾರದ ಪತ್ರದ ಸಂಖ್ಯೆ: ಹಿಂವಕ 233 ಬಿಸಿಎ 2013 ದಿನಾಂಕ: 29/08/2013 ಮತ್ತು 03/09/2013.

2.ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಡಿಬಿಸಿಡಿಸಿ (ನಿ), ಬೆಂಗಳೂರು ರವರ ಪತ್ರದ ಸಂಖ್ಯೆ ದೇಹಿನಿ/ಮಪಾವಿ/ವಿಕಅನಿ.ಸ್ಥಾಪನೆ/ಸಿಆರ್-08/13-14 ದಿನಾಂಕ: 19/10/2014.

****

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ:-

2013-14ರ ಸಾಲಿನ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ದಿನಾಂಕ:12.07.2013ರ ಆಯವ್ಯಯ ಭಾಷಣದ ಕಂಡಿಕೆ 280ರಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಪಕಲೆ, ಲೋಹ ಮತ್ತು ಮರಗೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಹಾಯ ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಆರಂಭಿಕವಾಗಿ ರೂ 5.00 ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆ ಓದಲಾದ (1)ರ ಸರ್ಕಾರದ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತದ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜರುಗಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುವ ತನಕ ಈ ಹುದ್ದೆಯ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಕಾರ್ಯಭಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮದ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ನಿಗಮದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆ ಓದಲಾದ (2)ರ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಕುರಿತಂತೆ ಉದ್ದೇಶಿತ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮದ ರೂಪುರೇಷೆಗಳು, ಕಾರ್ಯಗಳು, ಸ್ವರೂಪ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ Memorandum of Association and Articles of Association ಅನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಸಲ್ಲಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸದರಿ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಆದೇಶಿಸಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ: ಹಿಂವಕ 233 ಬಿಸಿಎ 2013, ಬೆಂಗಳೂರು ದಿನಾಂಕ:03.02.2014

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವ ಅಂಶಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಷರತ್ತುಗಳಿಗೊಳಪಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ.

1. "Karnataka Vishwakarma Communities Development Corporation Limited" (ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ)ವನ್ನು ಕಂಪನಿ ಕಾಯ್ದೆ 1956ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೊಂದಾಯಿಸಿ ಸ್ಥಾಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು;
2. ಈ ಆದೇಶಕ್ಕೆ ಲಗತ್ತಿಸಿದ ಅನುಬಂಧದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತದ Memorandum of Association and Articles of Associationಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು;
3. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತವನ್ನು ಕಂಪನಿ ಕಾಯ್ದೆ 1956ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯಾಗಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆಫ್ ಕಂಪನೀಸ್, ಕರ್ನಾಟಕ ಇವರಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು;

..2

4. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತವನ್ನು ಕಂಪನಿ ಕಾಯ್ದೆ 1956ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯಾಗಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆಫ್ ಕಂಪನೀಸ್, ಕರ್ನಾಟಕ ಇವರಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿಸಲು ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ಇವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿದೆ;
5. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತದ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಖರ್ಚುಗಳಾದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಫೀ, ಫೈಲಿಂಗ್ ಫೀ, ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಷೇರುಗಳ ಖರೀದಿ ಮೊದಲಾದ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮದಿಂದ ಭರಿಸಿ ನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ ದಿಂದ ಪುನರ್ ಭರ್ತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು; ಹಾಗೂ
6. ರಿಜಿಸ್ಟಾರ್ ಆಫ್ ಕಂಪನೀಸ್, ಕರ್ನಾಟಕ ಇವರೊಡನೆ ನೊಂದಾಯಿಸುವಾಗ ಹಾಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಕಂಪನಿ ಕಾಯ್ದೆ 1956ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಹಾಗೂ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆಫ್ ಕಂಪನೀಸ್, ಕರ್ನಾಟಕ ಇವರು ಸೂಚಿಸಬಹುದಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿರುವ Memorandum of Association and Articles of Associationಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಅಳವಡಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ಇವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಲು ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ.

ಈ ಆದೇಶವನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಇಲಾಖೆಯ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ:ಆಇ 29 ವೆಚ್ಚ-3/2004 ದಿನಾಂಕ:22.01.2014ರಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ಸಹಮತಿಯನ್ವಯ ಹೊರಡಿಸಿದೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆದೇಶಾನುಸಾರ
ಮತ್ತು ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ
03/2/14
(ಎನ್.ಆರ್. ಏರೆಕುಪ್ಪಿ)
ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ-I
ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ

ಇವರಿಗೆ,

1. ಮಹಾಲೇಖಪಾಲರು, (ಎ ಮತ್ತು ಇ, ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ-1 ಮತ್ತು 2), ಕರ್ನಾಟಕ ಬೆಂಗಳೂರು.
2. ಆಯುಕ್ತರು, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.
3. ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆಫ್ ಕಂಪನೀಸ್, ಕರ್ನಾಟಕ ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ.
4. ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ ಬೆಂಗಳೂರು.
5. ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಆಯೋಗ, ಬೆಂಗಳೂರು.
6. ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಆರ್ಥಿಕ ಇಲಾಖೆ (ವೆಚ್ಚ), ವಿಧಾನಸೌಧ.
7. ಮಾನ್ಯ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವರ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ವಿಧಾನಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು.
8. ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಇವರ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ವಿಕಾಸಸೌಧ.
9. ಸರ್ಕಾರದ ಉಪ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಇವರ ಆಪ್ತ ಸಹಾಯಕರು, ವಿಕಾಸಸೌಧ.
10. ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ-1 ಮತ್ತು 2, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ, ವಿಕಾಸಸೌಧ.
11. ಶಾಖಾ ರಕ್ಷಾಕಡತ/ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪ್ರತಿಗಳು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಸಂಖ್ಯೆ: ಕಾಇ 36 ಎಲ್‌ಎಂಡಬ್ಲ್ಯೂ 2017

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಸಚಿವಾಲಯ,
ವಿಕಾಸ ಸೌಧ,
ಬೆಂಗಳೂರು, ದಿನಾಂಕ:28-04-2017

ಅಧಿಸೂಚನೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ "ಹರಳುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವುದು, ಹೊಳಪುಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆ (**Crystal Cutting, Polishing and Ornament Manufacture**" ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಈ ಕೆಳಕಂಡ "ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಕೋಷ್ಟಕ" ದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವಂತೆ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ದರಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದೆ. ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಕಾಯ್ದೆ 1948 (ಕೇಂದ್ರ ಕಾಯ್ದೆ ಸಂಖ್ಯೆ: XI) ರ ಕಲಂ 3(1)(ಬಿ) ಮತ್ತು 5(1)(ಬಿ) ರಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರದತ್ತವಾದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಿ, ಈ ಕರಡು ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕರಡು ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಎರಡು (2) ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಭಾದಿತರಾಗುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಉದ್ಯೋಗದಾತರಿಂದ / ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಂದ / ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗುವುದು. ತದನಂತರ ಬಂದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕುರಿತು ಸಲಹೆಗಳು ಹಾಗೂ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು/ ಉದ್ಯೋಗದಾತರು/ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು/ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು **ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ, 4ನೇ ಮಹಡಿ, ವಿಕಾಸ ಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು-560001 ಇವರಿಗೆ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಯುಕ್ತರು, ಕಾರ್ಮಿಕ ಭವನ, ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ರಸ್ತೆ, ಡೈರಿ ಸರ್ಕಲ್, ಬೆಂಗಳೂರು-560029** ಇವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಕಾಯ್ದೆ 1948ರ ಕಲಂ 3(1)(ಬಿ) ಮತ್ತು 5(1)(ಬಿ)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದತ್ತವಾದ ಅಧಿಕಾರದ ಮೇರೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಕೆಳಕಂಡ "ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಕೋಷ್ಟಕ" ದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವಂತೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ದರಗಳು ಜಾರಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಈ ಮೂಲಕ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ.

"ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಕೋಷ್ಟಕ"

"ಹರಳುಗಳನ್ನು, ಕತ್ತರಿಸುವುದು, ಹೊಳಪುಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆ
Crystal Cutting, Polishing and Ornament Manufacture"

ಲಸದ ವರ್ಗೀಕರಣ	ವಲಯ-1		ವಲಯ-2		ವಲಯ-3		ವಲಯ-4	
ಶಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು	ತಿಂಗಳಿಗೆ	ದಿನಕ್ಕೆ	ತಿಂಗಳಿಗೆ	ದಿನಕ್ಕೆ	ತಿಂಗಳಿಗೆ	ದಿನಕ್ಕೆ	ತಿಂಗಳಿಗೆ	ದಿನಕ್ಕೆ
ಿದಾರರು, ಆಭರಣ ರಕರು, ಆಭರಣ/ ಒಡವೆ ಕೆಲಸಗಾರರು, ರಿಪೇರಿಮಾಡುವವರು ಅತಿಕುಶಲ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ	15423-40	593-21	14688-95	564-96	13989-48	538-06	13323-31	512-44
ಾರ್ಮಿಕರು /ಒಡವೆ ಬೆಸುಗೆ/ರಿಪೇರಿ	14021-27	539-28	13353-59	513-60	12717-71	489-14	12112-10	465-85

ಾಡುವವರು, ಆಭರಣ ೊಳಪುಗೊಳಿಸುವುದು/ ಾಲಿಶ್ ಮಾಡುವುದು, ಬೆಳ್ಳಿ ೆಲಸ, ಡೈ ಕಟ್ಟಿಂಗ್, ಗೋಲ್ಡ್ ್ಮಿತ್, ಕಟ್ಟಿಂಗ್ & ಪಾಲಿಶಿಂಗ್ ಇತರೆ ಕುಶಲ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ								--
ಅರೆ ಕುಶಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ೇಲ್ಸ್‌ಮನ್, ಚೆಕ್ಕಿಂಗ್/ ಟ್ಟಿಂಗ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇತರೆ ಅರೆಕುಶಲ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ	12746-61	490-25	12139-63	466-91	11561-55	444-68	11011-00	423-50

ಕಛೇರಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಮತ್ತು ಚಾಲಕರು								
ಹುದ್ದೆಗಳ ವಿವರ	ವಲಯ-1		ವಲಯ-2		ವಲಯ-3		ವಲಯ-4	
	ತಿಂಗಳಿಗೆ	ದಿನಕ್ಕೆ	ತಿಂಗಳಿಗೆ	ದಿನಕ್ಕೆ	ತಿಂಗಳಿಗೆ	ದಿನಕ್ಕೆ	ತಿಂಗಳಿಗೆ	ದಿನಕ್ಕೆ
ಮ್ಯಾನೇಜರ್, ಪರ್ಸನಲ್ ಆಫೀಸರ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್/ ಕಛೇರಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯ ತತ್ಸಮಾನ ಹುದ್ದೆ,	16423-00	631-00	15688-00	603-38	14989-00	576-50	14323-00	550-88
ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಪರ್ಸನಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್, ಸೀನಿಯರ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಮತ್ತು ತತ್ಸಮಾನ ಹುದ್ದೆ.	15423-40	593-21	14688-95	564-96	13989-48	538-06	13323-31	512-44
ಹಿರಿಯ ಗುಮಾಸ್ತ, ಕ್ಯಾಷಿಯರ್, ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ರೈಟರ್, ಸ್ಟೆನೋಗ್ರಾಫರ್, ಸ್ಟೋರ್ ಕೀಪರ್, ರಿಸೆಪ್ಷನಿಸ್ಟ್ (ಸ್ವಾಗತಗಾರರು) ಮತ್ತು ತತ್ಸಮಾನ ಹುದ್ದೆ.	14021-27	539-28	13353-59	513-60	12717-71	489-14	12112-10	465-85
ಕಿರಿಯ ಗುಮಾಸ್ತ , ಬುಕಿಂಗ್ ಗುಮಾಸ್ತ, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಆಪರೇಟರ್, ಟೈಪಿಸ್ಟ್, ಟೆಲಿಫೋನ್ ಆಪರೇಟರ್, ಡಾಟಾ ಎಂಟ್ರೀ ಆಪರೇಟರ್ ಮತ್ತು ತತ್ಸಮಾನ ಹುದ್ದೆ.	12746-61	490-25	12139-63	466-91	11561-55	444-68	11011-00	423-50
ಜವಾನ, ವಾಚ್‌ಮನ್, ಲಿಫ್ಟ್ ಆಪರೇಟರ್, ಆಫೀಸ್ ಬಾಯ್, ಅಟೆಂಡರ್, ಹೆಲ್ಪರ್/ಸಹಾಯಕ, ದಲಾಯತ್, ಮಜ್ದೂರ್, ಸ್ವೀಪರ್ ಮತ್ತು ತತ್ಸಮಾನ ಹುದ್ದೆ.	11587-83	445-69	11036-03	424-46	10510-50	404-25	10010-00	385-00

ಹೆವಿ ವೆಹಿಕಲ್ ಡ್ರೈವರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್ ಡ್ರೈವರ್ ಬಹು ಆಕ್ಸೆಲ್ ಮತ್ತು ಘನ ವಾಹನ ಚಾಲಕರು, ಅರ್ಥ್ ಮೂವರ್ಸ್ ಚಾಲಕರು, ಕ್ರೇನ್ ಜೋಡಿಸಿದ ವಾಹನ ಚಾಲಕರು, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಚಾಲಕರು, ರೋಡ್ ರೋಲರ್ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾಮಗಾರಿ ವಾಹನಗಳ ಚಾಲಕರು	14021–27	539–28	13353–59	513–60	12717–71	489–14	12112–10	465–85
ಕಾರ್ ಡ್ರೈವರ್ ಜೀಪ್ ಡ್ರೈವರ್ ಲಘು ವಾಹನ ಚಾಲಕರು	12746–61	490–25	12139–63	466–91	11561–55	444–68	11011–00	423–50
ಟಂ ಟಂ, ತ್ರಿಚಕ್ರ ವಾಹನ ಚಾಲಕರು	11587–83	445–69	11036–03	424–46	10510–50	404–25	10010–00	385–00

ಮೇಲ್ಕಂಡ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ದರಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಷರತ್ತುಗಳಿಗೊಳಪಟ್ಟು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದು, ಈ ಎಲ್ಲಾ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗದಾತರು ಪಾಲಿಸಲು ಬಾಧ್ಯಸ್ಥರಿರುತ್ತಾರೆ;

1. ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುವ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯೆ:–

ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯೆ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವನ್ನು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ವರ್ಷದ ಹನ್ನೆರಡು (12) ತಿಂಗಳುಗಳ ಗ್ರಾಹಕ ಬೆಲೆ ಸೂಚ್ಯಾಂಕಗಳ ಸರಾಸರಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಏಪ್ರಿಲ್ ಮೊದಲನೇ ದಿನಾಂಕದಂದು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಅಲ್ಲದೇ ಗ್ರಾಹಕ ಬೆಲೆ ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾದ ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೊದಲ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವು ಗ್ರಾಹಕ ಬೆಲೆ ಸೂಚ್ಯಾಂಕದ (ಜನವರಿ 2016 ರಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2016) ರ ಸರಾಸರಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ 2017 ಏಪ್ರಿಲ್ 1 ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಹಕ ಬೆಲೆ ಸೂಚ್ಯಾಂಕ 6537 ಅಂಶಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗುವ ಪ್ರತಿ ಅಂಶಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ದಿನ ಒಂದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು (4) ಪೈಸೆಯಂತೆ ತುಟ್ಟಿ ಭತ್ಯೆಯನ್ನು ಪಾವತಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯೆಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:–

ಅ) ಮಾಸಿಕ ವೇತನವನ್ನು ಪಡೆಯುವವರು:–

ತಿಂಗಳ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯೆ = ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚಾಗುವ ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವ ಗ್ರಾಹಕ ಬೆಲೆ ಸೂಚ್ಯಾಂಕದ ಅಂಶಗಳು (ಸಿ.ಪಿ.ಐ) x ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯೆಯ ದರ x 30 ದಿನಗಳು

ದಿನಗೂಲಿ ಗಳಿಕೆದಾರರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾಸಿಕ ವೇತನ ದರಗಳನ್ನು ಇಪ್ಪತ್ತಾರು (26) ದಿನಗಳಿಂದ ವಿಭಾಗಿಸಿ, ನಾಲ್ಕು (4) ರಜಾ ದಿನಗಳಿಗೆ ವೇತನವನ್ನು ನೀಡುವುದೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದು. ಭಾಗಿಸಿದಾಗ ಬಂದ ಫಲವು ಭಿನ್ನಾಂಕವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸಮೀಪದ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವುದು.

ಆ) ದಿನಗೂಲಿ ವೇತನ ಪಡೆಯುವವರು :–

ದಿನದ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯೆ = ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚಾಗುವ ಅಂಶಗಳು x ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯೆಯ ದರ x 30 ದಿನಗಳು

2. ಈ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ದಿನಾಂಕದಂದು ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಮಿಕನು ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮಾಲೀಕರ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಹತ್ತು (10) ವರ್ಷಗಳು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದ ಸೇವೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಆಯಾಯ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಒಟ್ಟು ಮಾಸಿಕ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನದ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡಾ ಒಂದು (1) ರಷ್ಟು ಸೇವಾ ಹಿರಿತನ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಗರಿಷ್ಠ ಶೇಕಡಾ 10ಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹರಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸೇವಾ ಹಿರಿತನದ ಮೊತ್ತವು ಮೇಲ್ಕಂಡ ಷರತ್ತು ಸಂಖ್ಯೆ 1ರಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಿದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುವ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ನಿಗಧಿಪಡಿಸಿದ ಅಂಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ವಿವರಣೆ: "ನಿರಂತರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಬೇಕಾದಾಗ ಹಿಂದಿನ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ, ಸದರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 240 ದಿನಗಳು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಕಾರ್ಮಿಕನು ಸದರಿ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿರುತ್ತಾನೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು."

3. ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಪುರುಷರು ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಹಾಗೂ ಸಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಉಭಯತ್ರರಿಗೂ ಸಮಾನ ದರದ ವೇತನಗಳನ್ನು ಉದ್ಯೋಗದಾತರು ಸಂದಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

4. ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಈ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನದ ದರಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇತನವನ್ನು ಒಪ್ಪಂದ, ಕರಾರು ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯನ್ವಯ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಸದರಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇತನವನ್ನು ಮುಂದುವರೆದು ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹರಾಗಿದ್ದು, ಅವರು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇತನವನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.

5. ಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದ ವರ್ಗವನ್ನು ನಮೂದಿಸದೇ ಇರುವ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಅದೇ ಸ್ವರೂಪದ (ಸಮಾನ) ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಇತರೆ ವರ್ಗದ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಪಾವತಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವೇತನವನ್ನು ಸಂದಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

6. ತುಂಡು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಎಂಟು (8) ಗಂಟೆಗಳ ಕೆಲಸದ ವೇತನವು ಅದೇ ತರಹದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಒಂದು ದಿನದ ವೇತನಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರಕೂಡದು. ಒಂದು ದಿನದ ಕೆಲಸ ಎಂದರೆ ಎಂಟು (8) ಗಂಟೆಗಳ ಕೆಲಸ ಎಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಎಂಟು (8) ಗಂಟೆಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅಂತಹ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ನಿಯಮಗಳು, 1958ರ ನಿಯಮ 27 ರನ್ವಯ ವೇತನವನ್ನು ಆ ಕೆಲಸದ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿ ದಿನದ ವೇತನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುವುದು.

7. ವೇತನ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದಲ್ಲಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಭಾಗಾಂಶವು ಬಂದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸಮೀಪದ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವುದು. ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ವಾರದ ರಜೆ ಅಥವಾ ಹಬ್ಬದ ರಜಾ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಟ ವೇತನ ಕಾಯ್ದೆ, 1948 ಮತ್ತು ಅದರಡಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಸಾಮಾನ್ಯ ವೇತನದ ಎರಡುಪಟ್ಟು ವೇತನವನ್ನು ಪಾವತಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

8. ಕೆಲಸಗಾರರು ದಿನದ ನಿಗಧಿತ ಅವಧಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅವಧಿಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಕರ್ನಾಟಕ ನಿಯಮಗಳು, 1958ರ ನಿಯಮ 27 ರನ್ವಯ ಆತನ ವೇತನದ ಎರಡು ಪಟ್ಟು ವೇತನವನ್ನು ಪಾವತಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

9. ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯುವ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ (ಟ್ರೈನಿಗಳಿಗೆ) ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಕಾಯ್ದೆ ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳನ್ವಯ ವೇತನವನ್ನು ಪಾವತಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

10. ಈ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಗುತ್ತಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕ (ನಿಯಂತ್ರಣ & ನಿಷೇಧ) ಕಾಯ್ದೆ, 1970 ರಡಿ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ಮೂಲಕ ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೂ ಕೂಡ ಈ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ದರಗಳು ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತವೆ.

11. ಅಧಿಸೂಚಿತ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ರೂಢಿ ಮತ್ತು ಪದ್ಧತಿಯನ್ವಯ ಕಾರ್ಮಿಕರು ವಸ್ತು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಂಭಾವನೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಸದರಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವಸ್ತು ರೂಪದ ಸಂಭಾವನೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆದು ಪಡೆಯಲು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅರ್ಹರಿರುತ್ತಾರೆ.

12. ವಿಕಲಚೇತನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸದರಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಇತರೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವೇತನಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿ ವೇತನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ವಿಕಲಚೇತನ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅರ್ಹರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

13. ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಪಾವತಿ ಮಾಡುವ ಒಟ್ಟು ವೇತನವು, ಈ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ವೇತನ ದರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗದಂತೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪಾವತಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

14. ನೌಕರರುಗಳ ವೇತನವನ್ನು ಚೆಕ್ ಮೂಲಕ ಪಾವತಿಸುವುದು ಅಥವಾ ನೌಕರರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗೆ ಜಮೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

15. ಈ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ವಲಯಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವಲಯ–1	ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ.
ವಲಯ–2	ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಇವುಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಆಗ್ಲೋಮರೇಷನ್ ಪ್ರದೇಶಗಳು
ವಲಯ–3	ವಲಯ–2 ರಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು.
ವಲಯ–4	ವಲಯ–2 ಮತ್ತು 3 ರಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ರಾಜ್ಯದ ಇತರೆ ಭಾಗಗಳು.

16. ಈ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಪ್ರವರ್ಗಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದು, ಪ್ರತಿ ಪ್ರವರ್ಗದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು ಕೆಳಗಿನಂತಿರುತ್ತದೆ.

i) ಅಕುಶಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು (Un-skilled Workers)

ಅಕುಶಲ ಕಾರ್ಮಿಕರೆಂದರೆ ದೈಹಿಕ ಶ್ರಮದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿದ್ದು, ವೈಯಕ್ತಿಕ ನಿರ್ಣಯ ಹಾಗೂ ಪೂರ್ವ ಅನುಭವದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲದ ಸರಳ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಉದ್ಯೋಗ/ವೃತ್ತಿಯ ಪರಿಸರದ ಪರಿಚಯ ಮತ್ತು ದೈಹಿಕ ಶ್ರಮ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ii) ಅರೆ ಕುಶಲ (Semi Skilled Workers) ಕಾರ್ಮಿಕರು

ಅರೆ ಕುಶಲ ಕಾರ್ಮಿಕರೆಂದರೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನಿಯತ ಕ್ರಮದ ಪುನರಾವರ್ತನೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೆಲಸವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವ

ಕೆಲಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಯಂತ್ರಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸರಳ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

iii) ಕುಶಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು (Skilled Workers)

ಕುಶಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ನಿರ್ಣಯ, ತೀರ್ಮಾನ ಮತ್ತು ವಿವೇಚನೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾದ ಮತ್ತು ಅಮೂಲಾಗ್ರ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಸದರಿ ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ ಪರಿಣಿತಿ ಮತ್ತು ಅನುಭವ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

iV) ಅತಿ ಕುಶಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು (HighlySkilled Workers)

ಅತಿ ಕುಶಲ ಕಾರ್ಮಿಕರೆಂದರೆ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಅತೀವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿದ್ದು, ಕುಶಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಹಿತ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಶಕ್ತರಾಗಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಸದರಿ ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಪರಿಣಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆದೇಶಾನುಸಾರ
ಮತ್ತು ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ.

A.N. Radhamani 28/4/2017
[ಎ.ಎನ್.ರಾಧಾಮಣಿ]
ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ.

ಇವರಿಗೆ,

ಸಂಕಲನಕಾರರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರಿಗೆ ಈ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ವಿಶೇಷ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ಸದರಿ ಪ್ರಕಟಣೆಯ 200 ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ, 4ನೇ ಮಹಡಿ, ವಿಕಾಸಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು-1 ಇವರಿಗೆ, ಕಳುಹಿಸುವಂತೆ ಕೋರಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರತಿಗಳು:

1. ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಯುಕ್ತರು, ಕಾರ್ಮಿಕ ಭವನ, ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-29.
2. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ. (ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಯುಕ್ತರ ಮೂಲಕ).
3. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು (ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಯುಕ್ತರ ಮೂಲಕ).
4. ನಿರ್ದೇಶಕರು, ವಾರ್ತಾ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರ ಇಲಾಖೆ, ವಾರ್ತಾ ಭವನ, ಇನ್‌ಫೆಂಟ್ರಿ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.
5. ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಯುಕ್ತರ ಕಛೇರಿ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಭವನ, ಬೆಂಗಳೂರು.
6. ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಕಾರ್ಮಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ (ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಯುಕ್ತರ ಮೂಲಕ).
7. ಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಚಿವರ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ವಿಧಾನಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು.
8. ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಇಲಾಖೆ, ವಿಕಾಸಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು.

9. ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ಹಿರಿಯ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ, ವಿಕಾಸಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು.
10. ಸರ್ಕಾರದ ಉಪ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ–1 ಇವರ ಆಪ್ತ ಸಹಾಯಕರು, ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ, ವಿಕಾಸ ಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು
11. ಶಾಖಾ ರಕ್ಷ ಕಡತ/ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪ್ರತಿ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ
ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ

ಜಿಸಿ/18/ಎಸ್.ಎಚ್.ಆರ್.ಸಿ/2007

ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಮತ್ತು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್
ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಪೊಲೀಸ್ ರವರ ಕಾರ್ಯಾಲಯ
ನಂ.2, ನೃಪತುಂಗ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.
ದಿನಾಂಕ 19 2.2008

ಸುತ್ತೋಲೆ

ವಿಷಯ: ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ ಆಭರಣಗಳ ಕಳವು ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿನ ವಿಚಾರಣೆ ಕುರಿತು

ಉಲ್ಲೇಖ: 1. ರಾಜ್ಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗದ ಪತ್ರ ಸಂ. ಹೆಚ್.ಆರ್.ಸಿ/379/ಸಿಆರ್ 2007 ದಿನಾಂಕ 14.11.2007

2. ಸರ್ಕಾರದ ಪತ್ರ ಸಂ. ಹೆಚ್.ಡಿ. 709 ಎಸ್.ಎಸ್.ಟಿ. 2007 ದಿ.14.12.07

3. ಈ ಕಛೇರಿ ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂ. ಅಪರಾಧ/112/ಮಿಶ್ರ-2/2006 ದಿನಾಂಕ 4.11.06

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಆಭರಣದ ಕಳವು ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಉದ್ಯಮದ ವರ್ತಕರನ್ನು ಮತ್ತು ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ತನಿಖೆಯ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾಗಿ ಹಿಂಸಿಸಿ, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಂಡಳಿಯು ರಾಜ್ಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಕುರಿತಂತೆ ಉಲ್ಲೇಖ (3)ರ ಈ ಕಛೇರಿ ಸುತ್ತೋಲೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

ಕಳ್ಳತನದ ಆರೋಪಿಗಳ ಮೌಖಿಕ ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಯ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಬೆದರಿಸಿ, ಅವರಿಂದ ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳನ್ನು, ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಠಾಣೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಅಮಾನವೀಯವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವುದು, ಖರೀದಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೊತ್ತನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿದ್ದು, ಮಹಜರಿನಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೊತ್ತನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ವರದಿಯಾದಲ್ಲಿ ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಬಂಧಿತ ಆರೋಪಿಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹಾಜರು ಪಡಿಸದೇ ಅಕ್ರಮ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯ ಚ್ಯುತಿ ಎಸಗಿರುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿ:ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಶಿಸ್ತು ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ವಸ್ತುಗಳ ಕಳ್ಳತನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ರಿಕವರಿ ಅಥವಾ ತನಿಖೆ ಮಾಡಲು ಹೋಗುವಾಗ ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಸಂಘದ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಪಾದನೆಗೆ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಚಾರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸರು ಸಮವಸ್ತ್ರ ಧರಿಸಿ ಹೋಗುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಿಕವರಿ ಮಾಡಲಾದ ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಸಾಕ್ಷಿದಾರರ ಹಾಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ಸಂಘದ ಪದಾಧಿಕಾರಿಯ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸೀಜರ್ ಮಹಜರ್‌ನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ, ಹೆಚ್ಚಿನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು ಎಂಬ ಆಪಾದನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಾಗುತ್ತದೆ. ಆಪಾದನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡದೇ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳನ್ನು, ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಠಾಣೆಗೆ ಕರೆಯಿಸಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವ ಅಧಿಕಾರಿ:ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೂ ತನ್ನ ಪರಿಚಯವನ್ನು ತಪ್ಪದೇ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ

ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು, ಕೇವಲ ಗುಮಾನಿಯ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಿಗಳನ್ನಾಗಿಸುವ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸಬಾರದು. ಕಳ್ಳತನದ ಮಾಲನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಇದರ ಅರಿವಿದ್ದೂ ಖರೀದಿಸಿದ್ದೇ ಅಥವಾ ಅರಿವಿಲ್ಲದೇ ಖರೀದಿಸಿದ್ದೇ ಎಂದು ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತುಲನೆ ಮಾಡಿ ಆರೋಪಿತತ್ವದ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದು. ವಿಚಾರಣೆ:ತನಿಖೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಾನೂನು ರೀತ್ಯಾ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಹೊರತು ಕಾನೂನು ಮೀರಿ ಯಾವುದೇ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡಬಾರದು.

ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದಂತಹ ಅನುಚಿತ:ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಹೆಜ್ಜೆ ಅನುಸರಿಸಿದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ:ಅಧಿಕಾರಿಯವರ ವಿರುದ್ಧ ಸೂಕ್ತ ಶಿಸ್ತು ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಜರುಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಸುತ್ತೋಲೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕಛೇರಿಗೆ ಸ್ವೀಕೃತಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಮತ್ತು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್
ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಪೊಲೀಸ್ ರವರ ಪರವಾಗಿ

ಗೆ: 1. ಪೊಲೀಸ್ ಆಯುಕ್ತರು, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ, ಮೈಸೂರು ನಗರ ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ
2. ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧೀಕ್ಷಕರು (ಕೆ.ಜಿ.ಎಫ್. ಸೇರಿದಂತೆ) ಮತ್ತು ಪೊಲೀಸ್ ಅಧೀಕ್ಷಕರು, ರೈಲ್ವೇಸ್

ಪ್ರತಿ: ಎಲ್ಲಾ ವಲಯದ ಪೊಲೀಸ್ ಮಹಾ ನಿರೀಕ್ಷಕರು ರವರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ಟೇಟ್ ಜ್ಯೂಯಲರಿ ಟ್ರೇಡರ್ಸ್ ಅಂಡ್ ವರ್ಕರ್ಸ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ಸ್ ಫೆಡರೇಷನ್ (ರಿ)
KARNATAKA STATE JEWELLERY TRADERS AND WORKERS ASSOCIATIONS FEDERATION (R)
No. 16/2, 3rd Floor, 11th Cross, Cubbonpet
Opp. Ayyappa Temple, Bangalore - 560 002

GJEPC
INDIA

Ref.No.GJEPC/Duty Drawback/Members/2019-20 16th November 2019

TO: ALL MEMBERS OF THE COUNCIL

Sub: Revision of All Industry rates of Duty Drawback for Gold and Silver

Dear Sirs,

We would like to inform you all that the Government of India has revised the drawback rates vide Notification No. 82/2019-Customs (N.T) dated 15th November 2019

The new drawback rates for the same are as follows, which shall come into effect from the 16th November 2019

ITC HS Code	Description of Goods	Unit	New Drawback Rate
711301	Articles of jewellery and parts thereof made of gold	Gms	**Rs 372.9 per gram** of net gold content (0.995 or more purity in the jewellery)
711302	Articles of jewellery and parts thereof made of Silver	Kg	**Rs 4332.2 per kg** of net silver content (0.999 purity in the jewellery)
711401	Articles made of silver	Kg	**Rs 4332.2 per kg** of net silver content (.999 purity) in the jewellery

Members may download the Customs Notification from our website www.gjepc.org

Thanking you,

With best regard,

SABYASACHI RAY
EXECUTIVE DIRECTOR

2021ರ ಜನವರಿ 15 ರಿಂದ ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣಗಳಿಗೆ ಹಾಲ್ ಮಾರ್ಕ್ ಕಡ್ಡಾಯ

INFORMATION BUREAU
पत्र सूचना कार्यालय
VERNMENT OF INDIA
भारत सरकार

Financial Express, Delhi
Saturday, 30th November 2019; Page: 12
Width: 17.73 cms; Height: 25.98 cms; a4; ID: 31.2019-11-30.100

Mandatory hallmarking for gold jewellery, artefacts from January 15, 2021: Paswan

PRESS TRUST OF INDIA
Mumbai, November 29

HALLMARKING OF GOLD jewellery and artefacts will be made mandatory across the country from January 15, 2021 to ensure purity of the precious metal, consumer affairs minister Ram Vilas Paswan announced on Friday.

A notification in this regard will be issued on January 15 next year and the decision will come into effect after a year, making it compulsory for all the jewellers to register with the Bureau of Indian Standards (BIS) and sell only hallmarked gold jewellery and artifacts.

Gold hallmarking is a purity certification of the precious metal and is voluntary in nature at present. The BIS is already running a hallmarking scheme for gold jewellery since April 2000 and around 40% of gold jewellery is being hallmarked currently.

"We are making hallmarking for gold jewellery and artefacts mandatory in the country. We will issue a notification on January 15 next year. One year period will be provided for implementation. From January 15, 2021, this will become mandatory," Paswan told reporters here.

"Jewellers and retailers will be given one year time to exhaust their existing stocks," he added. Paswan said the decision has been taken to protect consumers interest, mainly in small cities and villages, and ensure that they purchase pure gold jewellery.

"We are not touching gold jewellery lying with consumers," the minister clarified. Old jewellery is generally recycled by jewellers.

BIS has formulated standards for hallmarking gold jewellery in three grades — 14 carat, 18 carat and 22 carat. Paswan said the government may make it mandatory for retailers to display prices of these three quality grades at their shops.

Asked about the penalty in case of violation, a senior BIS official explained that there is a provision for a fine of a minimum ₹1 lakh and up to five times of the value of article as well as one year jail under the BIS Act passed last year.

At present, there are 877 assaying and hallmarking centres in 234 district locations and 26,019 jewellers have taken BIS registration.

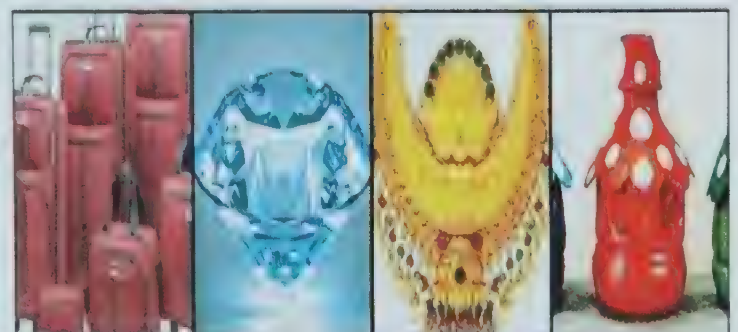
"We are targeting to open hallmarking centres in all districts of the country and register all jewellers during this one year window," he said, adding that a massive awareness campaign would be launched.

Paswan said the draft quality control order for mandatory hallmarking of gold jewellery and artifacts has been hosted on WTO website on October 10, 2019 for comments within 60 days.

ಹರಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮೇಲಿನ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ತೆರಿಗೆ –2018

ಸೀಮಾ ಸುಂಕ ಹೆಚ್ಚಳವಾದ ಉತ್ಪನ್ನ

ಸ್ನೀಕರ್	ಶೇ.10	ಶೇ.15
ಪಾದರಕ್ಷೆ	ಶೇ.20	ಶೇ.25
ರೇಡಿಯಲ್ ಕಾರ್ ಟೈರ್	ಶೇ.10	ಶೇ.15
ಕೈಗಾರಿಕೇತರ ವಜ್ರಗಳು	ಶೇ.5	ಶೇ.7.5
ವಜ್ರಗಳು (ಅರೆ ಸಂಸ್ಕರಿತ)	ಶೇ.5	ಶೇ.7.5
ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿತ ವಜ್ರಗಳು	ಶೇ.5	ಶೇ.7.5

ಕಟ್ ಮತ್ತು ಪಾಲಿಷ್ ಮಾಡಲಾದ ರಂಗುರಂಗಿನ ಹರಳು	ಶೇ.5	ಶೇ.7.5
ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಿಡಿಭಾಗಗಳು	ಶೇ.15	ಶೇ.20
ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಬಳಸುವ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಬಿಡಿಭಾಗಗಳು	ಶೇ.15	ಶೇ.20

ಷವರ್, ಸಿಂಕ್, ವಾಷ್‌ಬೇಸಿನ್ ಇತ್ಯಾದಿ	ಶೇ.10	ಶೇ.15
ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಾಟಲಿ, ವಿದ್ಯುತ್ ವೈರ್‌ಗಳ ಮೇಲಿನ ಕವರ್	ಶೇ.10	ಶೇ.15
ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಕಚೇರಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು, ಬಳೆ ಇತ್ಯಾದಿ	ಶೇ.10	ಶೇ.15
ಟ್ರಂಕ್, ಸೂಟ್‌ಕೇಸ್, ಟ್ರಾವಲ್ ಬ್ಯಾಗ್‌ಗಳು	ಶೇ.10	ಶೇ.15
ವೈಮಾನಿಕ ಟರ್ಬೈನ್ ಇಂಧನ	ಶೇ.0	ಶೇ.5

ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಗೆ ಹೆಸರಾದ ಸಹೋದರಿಯರು

ವೃತ್ತಿಗೆ ಮೇಲು ಕೀಳು ಎನ್ನುವ ಬೇಧಭಾವವಿಲ್ಲ. ಸಂಸಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಿಭಾಯಿಸಲು, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಗೌರವಯುತ ಬದುಕು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಶ್ರದ್ಧೆ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ದುಡಿದರೆ ಯಾವ ಉದ್ಯೋಗ ಆದರೇನು ಕೈ ಹಿಡಿಯದೇ ಇರುವುದೇ ಎನ್ನುವುದು ಈ ಸಹೋದರಿಯರ ನಂಬಿಕೆ.

ಕಂಪ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣದ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾದ ಸುರೇಶ್ ವರ್ಣೇಕರ್ ಹಾಗೂ ಚಂದ್ರಕಲಾ ಅವರ ಪುತ್ರಿಯರಾದ ಶಿಲ್ಪಾ ಮತ್ತು ಗೌರಿ ಸಹೋದರಿಯರು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಅಚಲ ವಿಶ್ವಾಸ ಹೊಂದಿದವರು.

ಬಡತನದ ಬೇಗೆಯಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಇತಿಶ್ರೀ ಹೇಳಿದ ಸಹೋದರಿಯರು ಕುಲಕಸುಬು ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಕಾಯಕವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಪುರುಷರಿಗೆ ಸರಿಸಮನಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಾ ಬಡತನಕ್ಕೆ ಸೆಡ್ಡು ಹೊಡೆದು ಸಂಸಾರದ ನೊಗಕ್ಕೆ ಹೆಗಲೊಡಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಲು ಕೈಗಳಿದ್ದರೆ ಸಾಕು ಎನ್ನುವ ಧ್ಯೇಯ ಹೊಂದಿರುವ ಇವರು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅದ್ದಣಿ ಸುತ್ತಿಗೆ, ಅಗ್ನಿಕಡ್ಡಿ, ಗ್ಯಾಸ್ ವೆಲ್ಡಿಂಗ್, ಬ್ಲೊವರ್ ಬಳಸಿ ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರ ಕರಗಿಸಬಲ್ಲರು. ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ ಹದಗೊಳಿಸಿ ತಂತಿಯಾಗಿ ಎಳೆದು ಸುತ್ತಬಲ್ಲರು. ಗ್ರಾಹಕರಿಂದ ಬೇಡಿಕೆ ಪಡೆದು ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ವಿನ್ಯಾಸದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಕೊಡುವಲ್ಲೂ ಈ ಸಹೋದರಿಯರು ನಿಷ್ಣಾತರು.

ಬಟಾಣಿ, ಬಲ್ಬ್, ತ್ರಿರಿಂಗ್, ಅಂಜಲಿ ಕಟಿಂಗ್, ವಿ-ಚೈನ್ ಸೇರಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ನಮೂನೆಯ ಚೈನ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ, ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡುವ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಹಸ್ತರು. ಈ ಸಹೋದರಿಯರು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ತೆಂಡುಲ್ಕರ್ ಚೈನ್‌ಗೆ ತುಂಬಾ ಬೇಡಿಕೆ. ನಿತ್ಯ ತಂದೆ ಯೊಡನೆ ಕೈಜೋಡಿಸಿ ಕಾಲುಂಗರ, ಕಣ್ಣು, ಕೋರೆ ಮೀಸೆ, ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರದ ಸಾಮಗ್ರಿ ತಯಾರಿಸಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳುವ ಇವರು ಹಣಕಾಸಿನ ತೊಂದರೆಯಿಂದ ಓದು ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಸರ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಂಪ್ಲಿಯ ಶಿಲ್ಪಾ, ಗೌರಿ ಸಹೋದರಿಯರು ಆಭರಣ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿರುವುದು

ಮೂವರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಹೇಗಪ್ಪ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸೋದು ಎಂದು ಚಿಂತೆಗೀಡಾಗಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೇ ಭವಿಷ್ಯದ ಹೊರೆ ಹೊತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿರೀಕ್ಷೆಗೂ ಮೀರಿ ಬೆಳೆದ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಇದೆ

ಸುರೇಶ್ ವರ್ಣೇಕರ್

ಶಿಲ್ಪಾ ಮತ್ತು ಗೌರಿ ತಂದೆ

'ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮುಂದೆ ದೇಹಿ ಎಂದು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಬದುಕು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಎಲ್ಲರಿಂದ ಸಾಧ್ಯ. ಆದರೆ ಮನಸ್ಸು, ಮಾರ್ಗ ಇರಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ'. ಸದ್ಯ ಕುಲಕಸುಬು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ತಂದೆ, ತಾಯಿಗೆ ಬಾಳಬಂಡಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಿತ್ಯ ದುಡಿಮೆಯಿಂದ ಬಂದ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಿ ಈಚೆಗೆ ಸ್ಕೂಟರ್ ಖರೀದಿಸಿದ್ದು, ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಭದ್ರ ಬುನಾದಿಯೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿ ಬಾಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕ ಶ್ರುತಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ವೃತ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಹೊರೆಯಾಗದಂತೆ ಮದುವೆಯಾದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ನಾವೇ ಹಣ ಜೋಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಹೋದರ ಗಣೇಶನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ತಂದೆ, ತಾಯಿಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಹಣ ಸದ್ಯ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ತಿಳಿಸುವ ಸಹೋದರಿಯರು ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಕ್ಕ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಬೆಳ್ಳಿ, ಬಂಗಾರ ಆಭರಣ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು ಕೇವಲ ಪುರುಷರ ಸ್ವತ್ತಲ್ಲ, ಮಹಿಳೆಯರು ತಯಾರಿಸಬಹುದು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಹೋದರಿಯರಿಬ್ಬರೂ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಎಚ್.ಎಂ. ಮೆಟ್ರಿ

ನಮ್ಮೂರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ

ಚಿನ್ನದ ಕುಸುರಿ ಕಲೆಯ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ದಿನಗೂಲಿಗಳಾದರು । ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಬದುಕೀಗ ಅಡಕತ್ತರಿಯಲ್ಲಿ!

ಬಂಗಾರವಾಗಲಿಲ್ಲ ಬಂಗಾರದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರ ಬಾಳು

• ಸುರೇಶ್ ಡಿ. ಪಳ್ಳಿ

ಮಂಗಳೂರು: ಚಿನ್ನದ ಬೆಲೆ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಏರಿಕೆಯಾಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಬಂಗಾರ ಕೊಳ್ಳುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ಚಿನ್ನದ ಕುಸುರಿ ಕಲೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ನಂಬಿ ಬದುಕು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡವರ ಬದುಕು ಮಾತ್ರ ಬಂಗಾರವಾಗಿಲ್ಲ!

ಬೃಹತ್ ಚಿನ್ನಾಭರಣ ಮಳಿಗೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿನ್ನದ ಕುಸುರಿ ಕಲೆಯ ಕೆಲಸಗಾರರು ಮೂಲೆಗುಂಪಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಾತ್ರಿ ಹಗಲೆನ್ನದೆ ಸದಾ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಯ ಕುಸುರಿ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ಯುಸಿಯಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ದಯನೀಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲುಪಿದ್ದಾರೆ. ಬದುಕಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿದ್ದ ಕುಲಕಸುಬು ಇಲ್ಲದೆ ಕಂಗಾಲಾದ ನೂರಾರು ಮಂದಿ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಚೀಲ ತುಂಬಿಸುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಿಂದ ದಿನಗೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಚಿನ್ನಾಭರಣ ಮಳಿಗೆಗಳ ಪೈಪೋಟಿ ಎದುರಿಸಲಾಗದೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಜ್ಯುವೆಲ್ಲರಿ ಹೊಂದಿದ್ದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಗ್ರಾಹಕರ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬದುಕಿಗೆ ಆಸರೆಯಾಗಿದ್ದ ಜ್ಯುವೆಲ್ಲರಿ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಯಾವ ಉದ್ಯೋಗವೂ ದೊರೆಯದ ಕಾರಣ ವಾಚ್‌ಮ್ಯಾನ್, ಡೆಲಿವರಿ ಬಾಯ್, ಕೇಟರಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಡಿಸುವ ಕೆಲಸ, ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್ ಕೆಲಸ, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ದಿನಗೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಬದುಕು ನೀಡಿದ್ದ 25 ವರ್ಷದ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟೆ!

ಅಣ್ಣನು ಕುಲ ಕಸುಬನ್ನೇ ನಂಬಿ ಬದುಕಿದವ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಐದು ವರ್ಷದ ಕೋರ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಸತತ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿನ್ನ-ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಇದೀಗ ಕುಲಕಸುಬಿಗೆ ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದಿದೆ. ನನ್ನ ಈ ಮಧ್ಯವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ಉದ್ಯೋಗ ಸಿಗಲು ಸಾಧ್ಯ? ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಪಿಗ್ಮಿ ಕಲೆಕ್ಷನ್ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ತನ್ನ ನೋವಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಡುತ್ತಾರೆ ವಾಮಂಜೂರಿನ ಸುರೇಶ್ ಆರ್.

ಕುಟುಂಬದ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಬ್ಯಾಂಕ್ ಲೋನ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದರೂ ಬದುಕಿಗಾಗಿ ದಿನಗೂಲಿಗೆ ತೆರಳಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿ ಬಂದಿದೆ. ನನ್ನ 25 ವರ್ಷದ ಸರ್ವೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವೊಬ್ಬ ಗ್ರಾಹಕರೂ ದೂರಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಚಿನ್ನಾಭರಣದ ಕೆಲಸದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೊಗಳಿಕೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನೇ ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಪ್ರೀತಿಯ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಬಿಡಬೇಕಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಸುರೇಶ್ ಅವರು.

'ಚಿನ್ನದ ಕುಸುರಿ ಕೆಲಸ ಕಲಿಯುವುದು ಸುಲಭವೇನಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ತಾಳ್ಮೆ ಬೇಕು. ಐದಾರು ವರ್ಷ ಪಳಗಿದ ಬಳಿಕವಷ್ಟೇ ಈ ಕುಸುರಿ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಣಾತರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯ. ಆದರೆ ಹಲವಾರು ವರ್ಷ ಈ ಕೆಲಸ ಕಲಿತು ಬದುಕು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಂದಿ ಈಗ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಸ್ಥಿತಿ ಎದುರಾಗಿದೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ ಚಿನ್ನದ ಕೆಲಸಗಾರರ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಕೆ.ಎಲ್.ಹರೀಶ್.

'ದ.ಕ.ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸು.70ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ಚಿನ್ನದ ಕೆಲಸಗಾರರು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ವಿದಾಯ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 45–50 ವರ್ಷ ದಾಟಿದ ಮಂದಿ ಬೇರೆ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಾಗದೆ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರಮ ಪಟ್ಟು ಆಭರಣ ತಯಾರಿಯ ನಾಜೂಕಿನ ಕೆಲಸ ಕಲಿತು ಇಂದು ಚಿನ್ನದ ಕುಸುರಿ ಕಲೆಯ ಕೆಲಸಗಾರರು ಬೀದಿಗೆ ಬೀಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎದುರಾಗಿದೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಸಂಘದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಪ್ರಕಾಶ್ ಆಚಾರ್ಯ.

ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರಿಗೆ ಭಾರೀ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಇತ್ತು. ಚಿನ್ನ ಮಾಡಿಸಲು ತಿಂಗಳುಗಟ್ಟಲೆ ಕಾಯಬೇಕಿತ್ತು. ಕೇರಿಗೊಂದರಂತೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಜ್ಯುವೆಲ್ಲರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ರಾತ್ರಿ ಹಗಲೆನ್ನದೆ ಚಿನ್ನದ ಕುಸುರಿ ಕಲೆಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಗ್ರಾಹಕರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮಂಗಳ ಸೂತ್ರ, ಕಿವಿಯೋಲೆ, ಉಂಗುರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಗ್ರಾಹಕರು ಕೂಡ ತಾವು ಹೇಳಿದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯದ ಬಂಗಾರ ಯಾವಾಗ ತಯಾರಾಗುವುದೋ ಎಂದು ಮುಂಗಡ ಹಣ ಪಾವತಿಸಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆ ಕಾಲವೀಗ ಮರೆಯಾಗಿದೆ. ಶೋ ರೂಂಗಳ ದರ್ಬಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಜ್ಯುವೆಲ್ಲರಿಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿನ್ನದ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಬದುಕು ಬರ್ಬಾದ್ ಆಗಿರುವುದಂತೂ ಸುಳ್ಳಲ್ಲ.

10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೊಸಬರಿಲ್ಲ

ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಕುಸುರಿ ಕಲೆಯ ಕಲಾವಿದರ ಕೈಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಯಂತ್ರಗಳು ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿವೆ. ಕಳೆದ 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಯಾರೂ ಕೂಡ ಹೊಸತಾಗಿ ಈ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಉತ್ಸಾಹ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದೇ ಉದ್ಯಮದ ಮೂಲಕ ಬದುಕು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡವರು ಉದ್ಯಮ ಹಳ್ಳ ಹಿಡಿದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬದುಕು ಸಾಗಿಸಲಾಗದೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ದಾರಿ ತುಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ನಿಗಮ ಮಂಡಳಿ ರಚನೆಯಾದರೆ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲವಾದೀತು.

■ ಅರುಣ್ ಜಿ ಶೇಟ್, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿನ್ನ-ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸಗಾರರು

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪರಂಪರಾಗತ ಕುಸುರಿ ಕಲೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸರಕಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ - ಮಂಡಳಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಕೊಂಚ ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ಕುರಿತಂತೆ ಈಗಾಗಲೇ ಶಾಸಕರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಲಾಗಿದೆ.

■ ಕೆ.ಎಲ್.ಹರೀಶ್, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ದ.ಕ.ಜಿಲ್ಲಾ ಚಿನ್ನದ ಕೆಲಸಗಾರರ ಸಂಘ

ಬದುಕು ಸಾಗಿಸುವುದೇ ಕಷ್ಟಕರ

ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಚಿನ್ನದ ಕೆಲಸಗಾರರು ಅನ್ಯ ಉದ್ಯೋಗ ಅರಸಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಸದ್ಯ ಸುಮಾರು 2 ಸಾವಿರದಷ್ಟು ಮಂದಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಬದುಕು ದಿನೇ ದಿನೇ ಕಠಿಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಳೆದ 20-30 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದವರು ಬೀದಿಗೆ ಬೀಳುವ ಸ್ಥಿತಿ ಎದುರಾಗಿದೆ.

■ ಕಿಶೋರ್ ಆರ್.ಆಚಾರ್ಯ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಚಿನ್ನದ ಕೆಲಸಗಾರರ ಸಂಘ

ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಕುಲಕಸುಬು ಬಿಟ್ಟೆ

ಕಳೆದ 15 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬದುಕಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿದ್ದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಆಭರಣ ತಯಾರಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ದಿನೇ ದಿನೇ ಗ್ರಾಹಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಪರಿಣಾಮ ಮನೆ ನಡೆಸಲೂ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಸ್ಥಿತಿ ಎದುರಾಯಿತು. ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದೆ ತಿಂಗಳುಗಟ್ಟಲೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದೆ. ಬದುಕಿನ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಿಂದ ಇಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕಲಿತ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇದೀಗ ಕಂಪೆನಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಗುತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

■ ಪ್ರಸಾದ್ ಆಚಾರ್ಯ ಸುರತ್ಕಲ್

ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ